สำนักหอสมุดกลาง พระจอมเกล้าลาดกระบัง

การพัฒนาระบบการบริหารคุณภาพงานวิชาการในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน

DEVELOPMENT OF ACADEMIC AFFAIR QUALITY MANAGEMENT SYSTEM IN PRIVATE VOCATIONAL SCHOOL

T128550

กิตติ รัตนราษี

KITTI RATTANARASRI

ว.ท.
ก672ก
2555
เลขหมู่.....
เลขทะเบียน.128550
วัน, เดือน, ปี..5 พ.ย. 2556

ซ้ำ id
b.12516053
i.....

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตร์อุตสาหกรรมดุษฎีบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษา

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

พ.ศ. 2555

KMITL-2012-ED-D-211-083

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

DEVELOPMENT OF ACADEMIC AFFAIR QUALITY MANAGEMENT SYSTEM IN PRIVATE VOCATIONAL SCHOOL

KITTI RATTANARASRI

A THESIS SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT
OF THE REQUIREMENT FOR THE DEGREE OF
DOCTOR OF PHILOSOPHY IN VOCATIONAL EDUCATION ADMINISTRATION
FACULTY OF INDUSTRIAL EDUCATION
KING MONGKUT'S INSTITUTE OF TECHNOLOGY LADKRABANG
2012

KMITL-2012-ED-D-211-083

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

หัวข้อวิทยานิพนธ์	การพัฒนาระบบการบริหารคุณภาพงานวิชาการในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน
นักศึกษา	นายกิตติ รัตนราษี
รหัสประจำตัว	49063012
ปริญญา	ครุศาสตร์อุตสาหกรรมดุษฎีบัณฑิต
สาขาวิชา	การบริหารอาชีวศึกษา
พ.ศ.	2555
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์	ผศ.ดร.จิระเสกข์ ตรีเมธสุนทร
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม	ดร.ณรงค์ พิมสาร ผศ.ดร.ปานเพชร ชินินทร

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษาสภาพที่ปฏิบัติจริงในปัจจุบันของการบริหารคุณภาพงานวิชาการในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน (2) ประเมินความต้องการจำเป็นของการบริหารคุณภาพงานวิชาการในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน และ (3) พัฒนาระบบการบริหารคุณภาพงานวิชาการในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน โดยกระบวนการวิจัยแบ่งออกเป็น 2 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาสภาพที่ปฏิบัติจริงในปัจจุบันของการบริหารคุณภาพงานวิชาการในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน และประเมินความต้องการจำเป็นของการบริหารคุณภาพงานวิชาการในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน กลุ่มตัวอย่างคือ ผู้อำนวยการหรืออาจารย์ใหญ่หรือรองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการหรือรองอาจารย์ใหญ่ฝ่ายวิชาการหรือผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการหรือผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่ฝ่ายวิชาการของโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน จำนวน 201 คน เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูลคือแบบสอบถาม ขั้นตอนที่ 2 การพัฒนาระบบการบริหารคุณภาพงานวิชาการในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน กลุ่มตัวอย่างแบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ 1) กลุ่มผู้ตรวจสอบร่างระบบการบริหารคุณภาพงานวิชาการในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน จำนวน 10 คน ซึ่งเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยวิธีการสนทนากลุ่ม 2) กลุ่มผู้ประเมินระบบการบริหารคุณภาพงานวิชาการ จำนวน 30 คน ซึ่งเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม

ผลการวิจัย พบว่า (1) โรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนมีสภาพที่ปฏิบัติจริงในปัจจุบันของการบริหารคุณภาพงานวิชาการอยู่ในระดับมาก (2) โรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนมีความต้องการจำเป็นในการบริหารคุณภาพงานวิชาการ โดยเรียงลำดับได้ดังนี้ อันดับ 1 การวิจัยและพัฒนา อันดับ 2 การมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้อง อันดับ 3 การศึกษาความพึงพอใจและความคาดหวังของผู้เกี่ยวข้อง และการตัดสินใจบนพื้นฐานของข้อเท็จจริง อันดับ 4 การพัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่อง อันดับ 5 การบริหารงานเชิงระบบ และการมุ่งเน้นที่ผลลัพธ์ อันดับ 6 การบริหารหลักสูตร อันดับ 7 การจัดทรัพยากรการเรียนการสอน การจัดการเรียนการสอน และการวัดผลและประเมินผลการเรียนการสอน อันดับ 8 การพัฒนาบุคลากร และ (3) ระบบการบริหารคุณภาพงานวิชาการในโรงเรียน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

อาชีวศึกษาเอกชนมีส่วนประกอบ 3 ส่วน คือ 1) องค์ประกอบของระบบการบริหารคุณภาพงานวิชาการในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน ประกอบด้วย ปัจจัยนำเข้า กระบวนการ ผลผลิต/ผลลัพธ์ การพัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่อง และการบริหารงานเชิงระบบ 2) ตัวบ่งชี้คุณภาพของระบบการบริหารคุณภาพงานวิชาการในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน มีจำนวนทั้งสิ้น 55 ตัวบ่งชี้ และ 3) ขั้นตอนการบริหารคุณภาพงานวิชาการในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน ประกอบด้วย 7 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นตอนที่ 1 การเตรียมการ ขั้นตอนที่ 2 การวิเคราะห์สถานการณ์ ขั้นตอนที่ 3 การวางแผน ขั้นตอนที่ 4 การปฏิบัติงานตามแผน ขั้นตอนที่ 5 การวัดและประเมินผล ขั้นตอนที่ 6 การปฏิบัติการแก้ไข / ป้องกัน และการพัฒนา / ปรับปรุง และขั้นตอนที่ 7 การรายงานผล ซึ่งผลการประเมินระบบการบริหารคุณภาพงานวิชาการจากผู้บริหารโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน พบว่า ความคิดเห็นที่มีต่อระบบการบริหารคุณภาพงานวิชาการในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านความเป็นประโยชน์อยู่ในระดับมากที่สุด สำหรับด้านความเหมาะสม ด้านความถูกต้องครอบคลุม และด้านความเป็นไปได้ อยู่ในระดับมากตามลำดับ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

Thesis Title	Development of Academic Affair Quality Management System In Private Vocational School
Student	Kitti Rattanarasri
Student ID.	49063012
Degree	Doctor of Philosophy
Program	Vocational Education Administration
Year	2012
Thesis Advisor	Asst. Prof. Dr.Jirasek Treemeksoontorn
Thesis Co-advisor	Dr.Narong Pimsarn
	Asst. Prof. Dr.Panphetch Chinintron

ABSTRACT

The objectives of this research were (1) to study the current conditions of academic affair quality management in private vocational schools, (2) to assess the needs of academic affair quality management in private vocational schools and (3) to develop academic affair quality management system in private vocational schools. The research was conducted into 2 parts. Part 1 were to study the current conditions and need assessment of academic affair quality management. A Total of 201 persons of school principals, directors, vice principals, vice directors, assistant principals, assistant directors of academic affair in the private vocational schools were the samples of the study. Questionnaire was used as data collection. Part 2 was to develop academic affair quality management system in private vocational school. The samples in this part were divided into 2 sources. The first was 10 invited experts to verify draft of the academic affair quality management system by Focus Group Technique and the second was 30 experts to evaluate the academic affair quality management system by questionnaires.

The results showed that: (1) Current conditions of academic affair quality management in the private vocational school was at high level. (2) Need assessment of academic affair quality management in private vocational schools can be ranked as following: 1) research and development, 2) participation of stakeholders, 3) studying of satisfaction and expectation of stakeholders and true based decision making, 4) continuous quality development, 5) systematic management and result based focus, 6) curriculum management, 7) teaching and learning resource

เอกสารนี้สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

management, teaching and learning management and teaching and learning measurement and evaluation and 8) staff development. (3) Academic affair quality management system in private vocational school consisted with 3 significant parts. Part 1 components of the system comprising with input factors, processes, outputs/outcomes, continuous development and systematic management. Part 2 quality Indicator are 55 indicators indicating quality of system. Part 3 process of academic affair quality management consists 7 step: 1) preparation, 2) situation analysis, 3) planning, 4) do following the plan, 5) measurement and evaluation, 6) corrective action / preventive action / development / improvement and 7) reporting. Which the evaluation of academic affair quality management system in private vocational schools, it was found that the total result of opinion of school administrators of private vocational schools were in "High" level. The highest average score side was the Benefits and the others side; the Appropriateness, the Accuracy and the Possibility are "High" level respectively.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความอนุเคราะห์จาก ผศ.ดร.จิระเสกข์ ตรีเมธสุนทร อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ดร.ณรงค์ พิมสาร และ ผศ.ดร.ปานเพชร ชินินทร อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม ที่ได้ให้คำปรึกษา อบรม สั่งสอน แนะนำ ช่วยเหลือ และตรวจสอบ รวมถึงการปรับปรุงข้อบกพร่องต่าง ๆ จนวิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้อย่างสมบูรณ์ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณในความกรุณาเป็นอย่างสูง

ขอขอบพระคุณ ดร.ผดุงชัย ภู่พัฒน์ ดร.ศิริพรรณ ชุมนุม และ ผศ.ดร.ปริยาภรณ์ ตั้งคุณานันต์ คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ที่ให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการแก้ไขข้อบกพร่องเพื่อให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

ขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญ ที่ให้ความกรุณาช่วยเหลือ แนะนำ ตรวจสอบเพื่อปรับปรุงเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยให้มีคุณภาพ และทำให้การสนทนากลุ่มสำเร็จลุล่วงด้วยดี และขอขอบพระคุณผู้บริหารโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน ที่ได้ให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการจัดทำวิทยานิพนธ์

ขอขอบพระคุณ รศ.ดร.อุทัย บุญประเสริฐ รศ.ดร.ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ ดร.สุชาติ เมืองแก้ว รศ.งามพริ้ง รุ่งโรจน์ดี รศ.ดร.พรรณี ลีกิจวัฒนะ และ รศ.ดร.มาลัย จีรวัฒนเกษตร์ ที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ รวมถึงหลักคิดต่าง ๆ ทั้งทางด้านวิชาการบริหารงาน และการบริหารคน ซึ่งมีคุณค่าและประโยชน์อย่างยิ่งต่อการเรียนรู้ ศึกษาค้นคว้า และจัดทำวิทยานิพนธ์จนประสบความสำเร็จ

ขอขอบคุณ อาจารย์นัชชา เทียมพิทักษ์ (ผู้จัดการวิทยาลัยเทคโนโลยีปัญญาภิวัฒน์) อาจารย์วิสิทธิ์ งามเลิศชัย (ผู้อำนวยการวิทยาลัยเทคโนโลยีปัญญาภิวัฒน์) อาจารย์นิติญา ทรงประไพ (รองผู้จัดการวิทยาลัยเทคโนโลยีปัญญาภิวัฒน์) คณะผู้บริหาร และครูวิทยาลัยเทคโนโลยีปัญญาภิวัฒน์ ที่ให้การสนับสนุนในการทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้จนเสร็จสมบูรณ์

ขอขอบคุณ ผศ.พรเทพ สรนันท์ ผศ.วนิดา ฉินนะโสต และเพื่อนนักศึกษาระดับดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษา รุ่งที่ 4 ที่ให้กำลังใจช่วยเหลือและสนับสนุนตลอดมา

สุดท้ายนี้ขอกราบขอบพระคุณ คุณพ่อเติมเกียรติ รัตนราษี คุณแม่จันทิมา สมิตเมฆ ที่ให้การสนับสนุนและกำลังใจอย่างต่อเนื่อง ขอขอบคุณนางสิริวรรณ์ รัตนราษี (ภรรยา) เด็กชายวรกร รัตนราษี (บุตรชาย) ที่เป็นกำลังใจให้กับผู้วิจัยตลอดมาจนวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เสร็จสมบูรณ์

กิตติ รัตนราษี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย I

บทคัดย่อภาษาอังกฤษ III

กิตติกรรมประกาศ V

สารบัญ VI

สารบัญตาราง IX

สารบัญภาพ XIII

บทที่ 1 บทนำ 1

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา 1

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย 5

1.3 กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย 5

1.4 ขอบเขตของการวิจัย 9

1.5 นิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย 11

บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง 14

2.1 การจัดอาชีวศึกษาของไทย 16

2.1.1 ความหมายของการอาชีวศึกษา 16

2.1.2 จุดมุ่งหมายของการจัดอาชีวศึกษา 17

2.1.3 หลักการจัดอาชีวศึกษา 18

2.1.4 การบริหารโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน 21

2.2 การบริหารงานวิชาการในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน 23

2.2.1 ความหมายของการบริหารงานวิชาการ 23

2.2.2 ความสำคัญของการบริหารงานวิชาการ 23

2.2.3 ขอบข่ายของการบริหารงานวิชาการ 24

2.2.4 มาตรฐานการบริหารงานวิชาการ 66

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

2.3 ระบบการบริหารคุณภาพ 72
2.3.1 ความหมายของระบบการบริหารคุณภาพ 72
2.3.2 ประวัติความเป็นมาของการบริหารคุณภาพ 77
2.3.3 หลักการบริหารคุณภาพ 80
2.3.4 รูปแบบการบริหารคุณภาพ 87
2.3.5 เกณฑ์การบริหารคุณภาพด้านการจัดการศึกษา 103
2.4 การประเมินความต้องการจำเป็น 127
2.4.1 ความหมายและความสำคัญ 127
2.4.2 ระดับความต้องการจำเป็น 127
2.4.3 วิธีวัดความต้องการจำเป็น 128
2.4.4 การจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น 128
2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารคุณภาพและการบริหารงานวิชาการ 129
2.5.1 งานวิจัยภายในประเทศ 129
2.5.2 งานวิจัยในต่างประเทศ 135

บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย 137
ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาสภาพการบริหารคุณภาพงานวิชาการและการประเมินความต้องการจำเป็นของการพัฒนาระบบการบริหารคุณภาพงานวิชาการในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน 138
1.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง 138
1.2 เครื่องมือมือที่ใช้ในการวิจัย 139
1.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล 140
1.4 การวิเคราะห์ข้อมูล 141
ขั้นตอนที่ 2 การพัฒนาระบบการบริหารคุณภาพงานวิชาการในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน 142
2.1 การยกร่างระบบ 142
2.2 การตรวจสอบระบบ 142

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

2.3 การปรับปรุงระบบ 145
2.4 การประเมินระบบ 145

บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล 149

บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ 233
5.1 สรุปผลการวิจัย 233
5.2 อภิปรายผลการวิจัย 239
5.3 ข้อเสนอแนะ 245

บรรณานุกรม 247

ภาคผนวก 257
ภาคผนวก ก หนังสือราชการ 258
ภาคผนวก ข รายนามผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญ 277
ภาคผนวก ค แบบสอบถามเพื่อการวิจัยขั้นตอนที่ 1 281
ภาคผนวก ง แบบสอบถามเพื่อการวิจัยขั้นตอนที่ 2 298
ภาคผนวก จ หนังสือรับรองการตีพิมพ์บทความวิจัย 304
ภาคผนวก ฉ คู่มือระบบการบริหารคุณภาพงานวิชาการในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน 308

ประวัติผู้เขียน 394

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
2.1	แสดงการวิเคราะห์องค์ประกอบของรางวัลคุณภาพแห่งชาติของประเทศต่าง ๆ	100
2.2	แสดงการวิเคราะห์องค์ประกอบเกณฑ์การบริหารคุณภาพด้านการจัดการศึกษา.....	122
3.1	แสดงขั้นตอนการวิจัย เรื่อง การพัฒนาระบบการบริหารคุณภาพงานวิชาการในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน.....	137
3.2	แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามขนาดของโรงเรียน.....	138
4.1	แสดงจำนวนและค่าร้อยละของข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	150
4.2	แสดงค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพที่ปฏิบัติจริงในปัจจุบันและสภาพที่คาดหวังของการบริหารงานวิชาการทั่วไปและการบริหารงานวิชาการตามหลักการบริหารคุณภาพในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน จำแนกตามด้านและโดยภาพรวม.....	152
4.3	แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการปฏิบัติของสภาพที่ปฏิบัติจริงในปัจจุบันของการบริหารงานวิชาการด้านการบริหารหลักสูตร.....	153
4.4	แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการปฏิบัติของสภาพที่ปฏิบัติจริงในปัจจุบันของการบริหารงานวิชาการด้านการจัดทรัพยากรการเรียนการสอน.....	154
4.5	แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการปฏิบัติของสภาพที่ปฏิบัติจริงในปัจจุบันของการบริหารงานวิชาการด้านการพัฒนาบุคลากร.....	156
4.6	แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการปฏิบัติของสภาพที่ปฏิบัติจริงในปัจจุบันของการบริหารงานวิชาการด้านการจัดการเรียนการสอน.....	157
4.7	แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการปฏิบัติของสภาพที่ปฏิบัติจริงในปัจจุบันของการบริหารงานวิชาการด้านการวัดผลและประเมินผลการเรียนการสอน.....	159
4.8	แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการปฏิบัติของสภาพที่ปฏิบัติจริงในปัจจุบันของการบริหารงานวิชาการด้านการวิจัยและพัฒนา.....	161
4.9	แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการปฏิบัติของสภาพที่ปฏิบัติจริงในปัจจุบันของการบริหารงานวิชาการตามหลักการบริหารคุณภาพในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน ด้านการบริหารงานเชิงระบบ.....	162
4.10	แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการปฏิบัติของสภาพที่ปฏิบัติจริงในปัจจุบันของการบริหารงานวิชาการตามหลักการบริหารคุณภาพในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนด้านการศึกษาความคาดหวังและความพึงพอใจของผู้เกี่ยวข้อง.....	164

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
4.11	แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการปฏิบัติของสภาพที่ปฏิบัติจริงในปัจจุบันของการบริหารงานวิชาการตามหลักการบริหารคุณภาพในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนด้านการมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้อง	165
4.12	แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการปฏิบัติของสภาพที่ปฏิบัติจริงในปัจจุบันของการบริหารงานวิชาการตามหลักการบริหารคุณภาพในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนด้านการพัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่อง	166
4.13	แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการปฏิบัติของสภาพที่ปฏิบัติจริงในปัจจุบันของการบริหารงานวิชาการตามหลักการบริหารคุณภาพในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนด้านการตัดสินใจบนพื้นฐานของข้อเท็จจริง	168
4.14	แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการปฏิบัติของสภาพที่ปฏิบัติจริงในปัจจุบันของการบริหารงานวิชาการตามหลักการบริหารคุณภาพในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนด้านการมุ่งเน้นที่ผลลัพธ์	169
4.15	แสดงลำดับที่ความต้องการจำเป็นของการพัฒนาระบบการบริหารคุณภาพงานวิชาการในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน จำแนกตามด้านและโดยภาพรวม	170
4.16	แสดงลำดับที่ความต้องการจำเป็นของการพัฒนาระบบการบริหารคุณภาพงานวิชาการในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน ด้านการบริหารหลักสูตร	171
4.17	แสดงลำดับที่ความต้องการจำเป็นของการพัฒนาระบบการบริหารคุณภาพงานวิชาการในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน ด้านการจัดทรัพยากรการเรียนการสอน	173
4.18	แสดงลำดับที่ความต้องการจำเป็นของการพัฒนาระบบการบริหารคุณภาพงานวิชาการในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน ด้านการพัฒนาบุคลากร	175
4.19	แสดงลำดับที่ความต้องการจำเป็นของการพัฒนาระบบการบริหารคุณภาพงานวิชาการในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน ด้านการจัดการเรียนการสอน	177
4.20	แสดงลำดับที่ความต้องการจำเป็นของการพัฒนาระบบการบริหารคุณภาพงานวิชาการในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน ด้านการวัดผลและประเมินผลการเรียนการสอน	179
4.21	แสดงลำดับที่ความต้องการจำเป็นของการพัฒนาระบบการบริหารคุณภาพงานวิชาการในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน ด้านการวิจัยและพัฒนา	181

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
4.22	แสดงลำดับที่ความต้องการจำเป็นของการพัฒนาระบบการบริหารคุณภาพงานวิชาการในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน ด้านการบริหารงานเชิงระบบ	183
4.23	แสดงลำดับที่ความต้องการจำเป็นของการพัฒนาระบบการบริหารคุณภาพงานวิชาการในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน ด้านการศึกษาความคาดหวังและความพึงพอใจของผู้เกี่ยวข้อง	185
4.24	แสดงลำดับที่ความต้องการจำเป็นของการพัฒนาระบบการบริหารคุณภาพงานวิชาการในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน ด้านการมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้อง	186
4.25	แสดงลำดับที่ความต้องการจำเป็นของการพัฒนาระบบการบริหารคุณภาพงานวิชาการในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน ด้านการพัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่อง	188
4.26	แสดงลำดับที่ความต้องการจำเป็นของการพัฒนาระบบการบริหารคุณภาพงานวิชาการในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน ด้านการตัดสินใจบนพื้นฐานของข้อเท็จจริง	190
4.27	แสดงลำดับที่ความต้องการจำเป็นของการพัฒนาระบบการบริหารคุณภาพงานวิชาการในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน ด้านการมุ่งเน้นที่ผลลัพธ์	191
4.28	แสดงผลการตรวจสอบร่างระบบการบริหารคุณภาพงานวิชาการในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนโดยการจัดสนทนากลุ่ม	205
4.29	แสดงค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญในการสนทนากลุ่ม (Focus Group) ที่มีต่อตัวบ่งชี้การบริหารคุณภาพงานวิชาการในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน	207
4.30	แสดงจำนวน และค่าร้อยละของข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถามในการประเมินระบบการบริหารคุณภาพงานวิชาการในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน	226
4.31	แสดงค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน ที่มีต่อระบบการบริหารคุณภาพงานวิชาการในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนด้านความเป็นประโยชน์ ด้านความเป็นไปได้ ด้านความเหมาะสม และด้านความถูกต้องครอบคลุม	227
4.32	แสดงค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน ที่มีต่อระบบการบริหารคุณภาพงานวิชาการในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนด้านความเป็นประโยชน์	228

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่ หน้า

4.33 แสดงค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน ที่มีต่อระบบการบริหารคุณภาพงานวิชาการในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนด้านความเป็นไปได้ 229

4.34 แสดงค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน ที่มีต่อระบบการบริหารคุณภาพงานวิชาการในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนด้านความเหมาะสม 230

4.35 แสดงค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน ที่มีต่อระบบการบริหารคุณภาพงานวิชาการในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนด้านความถูกต้องครอบคลุม 231

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
1.1	แสดงกรอบแนวคิดการวิจัย เรื่อง การพัฒนาระบบการบริหารคุณภาพงานวิชาการในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน	9
2.1	ความหมายของหลักสูตรจากความเป็นนามธรรมสู่ความเป็นรูปธรรม	28
2.2	ความสัมพันธ์ระหว่างการเรียนการสอนของ Lange	53
2.3	แสดงรูปแบบการบริหารคุณภาพของ Juran	87
2.4	แสดงรูปแบบการบริหารคุณภาพของ Deming	89
2.5	แสดงรูปแบบการบริหารคุณภาพของตามเกณฑ์ TQA	91
2.6	แสดงรูปแบบการบริหารคุณภาพของตามเกณฑ์ EQA	93
2.7	แสดงรูปแบบการบริหารคุณภาพของตามเกณฑ์ SQA	96
4.1	แสดงร่างระบบการบริหารคุณภาพงานวิชาการในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน	197
4.2	แสดงระบบการบริหารคุณภาพงานวิชาการในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนที่ปรับปรุงใหม่	212
4.3	แสดงขั้นตอนการบริหารคุณภาพงานวิชาการในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน	221

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 1
บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การเปลี่ยนแปลงของบริบทการพัฒนาในกระแสโลกาภิวัตน์มีผลทำให้ประเทศไทยต้องเผชิญกับบริบทการเปลี่ยนแปลงของโลกที่สำคัญ 5 ประการ คือ 1) การรวมตัวของกลุ่มเศรษฐกิจและการเปลี่ยนแปลงในตลาดการเงินของโลก ซึ่งทำให้เกิดการเคลื่อนย้ายเงินทุน สินค้า และบริการรวมทั้งคนในระหว่างประเทศที่มีความคล่องตัวมากขึ้น 2) การเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีอย่างก้าวกระโดด ทั้งทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ เทคโนโลยีชีวภาพ เทคโนโลยีวัสดุ และนาโนเทคโนโลยี ซึ่งทำให้ต้องมีการบริหารจัดการองค์ความรู้อย่างเป็นระบบ รวมถึงการพัฒนาหรือสร้างองค์ความรู้และการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสมมาผสมผสานกับจุดแข็งของสังคมไทย 3) การเปลี่ยนแปลงเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ การแพร่ขยายของข้อมูลข่าวสารที่ไร้พรมแดนทำให้การดูแลและป้องกันเด็กและวัยรุ่นจากค่านิยมที่ไม่พึงประสงค์เป็นไปอย่างยากลำบากมากขึ้น การก่อการร้าย การค้ายาเสพติดในหลากหลายรูปแบบ และการเคลื่อนย้ายแรงงานที่มีฝีมือและทักษะไปสู่ประเทศที่มีผลตอบแทนสูงกว่า 4) การเคลื่อนย้ายของคนอย่างเสรีด้วยความก้าวหน้าของเทคโนโลยีการขนส่งและกระแสโลกาภิวัตน์ส่งผลให้มีการเดินทางทั้งเพื่อการท่องเที่ยวและการทำธุรกิจในที่ต่าง ๆ ทั่วโลกมากขึ้น รวมทั้งสังคมและเศรษฐกิจฐานความรู้ และ 5) การเปลี่ยนแปลงด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่เริ่มเสื่อมโทรม ส่งผลกระทบต่อความแปรปรวนของสภาพภูมิอากาศ และการเกิดภัยธรรมชาติบ่อยครั้งขึ้น รวมทั้งการเกิดการระบาดและแพร่เชื้อโรคที่มีรหัสพันธุกรรมใหม่ ๆ (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. 2550 : 9)

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (2550 : 43-44) ได้นำเสนอยุทธศาสตร์เพื่อการพัฒนาประเทศ ที่มุ่งเสริมสร้างความแข็งแกร่งของโครงสร้างของระบบต่าง ๆ ภายในประเทศให้มีศักยภาพ แข่งขันได้ในกระแสโลกาภิวัตน์ และสร้างฐานความรู้ให้เป็นภูมิคุ้มกันต่อการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ได้อย่างรู้เท่าทัน ให้ความสำคัญต่อการนำทุนของประเทศที่มีศักยภาพและความได้เปรียบด้านอัตลักษณ์และคุณค่าของชาติ ทั้งทุนสังคม ทุนเศรษฐกิจ และทุนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมมาใช้ประโยชน์อย่างบูรณาการและเกื้อกูลกัน สำหรับยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศทั้ง 5 ยุทธศาสตร์ ประกอบด้วยยุทธศาสตร์ที่ 1 การพัฒนาคุณภาพคนและสังคมไทยสู่สังคมแห่งภูมิปัญญาและการเรียนรู้ ยุทธศาสตร์ที่ 2 การสร้างความเข้มแข็งของชุมชนและสังคมให้เป็นรากฐานที่มั่นคงของประเทศ ยุทธศาสตร์ที่ 3 การปรับโครงสร้างเศรษฐกิจให้สมดุลและยั่งยืน ยุทธศาสตร์ที่ 4 การพัฒนาบนฐานความหลากหลายทางชีวภาพและการสร้างความมั่นคง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ของฐานทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม และยุทธศาสตร์ที่ 5 การเสริมสร้างธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการประเทศ

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 พ.ศ.2550 – 2554 (2550 : 52-59) ได้กำหนดแนวทางการพัฒนาคุณภาพคนและสังคมไทยสู่สังคมแห่งภูมิปัญญาและการเรียนรู้ โดยให้ความสำคัญกับการพัฒนาคนใน 3 มิติ กล่าวคือ มิติที่ 1 ด้านการพัฒนาคนให้มีคุณธรรมนำความรู้ โดยมุ่งให้เกิดการเสริมสร้างความรู้ตามความเหมาะสมของคนทุกกลุ่มทุกวัย เพื่อให้สามารถรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลง ก้าวสู่สังคมฐานความรู้ได้อย่างมั่นคง มิติที่ 2 ด้านการสนับสนุนการเพิ่มขีดความสามารถของประเทศ ในขณะเดียวกัน มุ่งเสริมสร้างให้คนไทยมีสุขภาวะที่ดี ควบคู่กับการเสริมสร้างคนไทยให้อยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างสันติสุข และ มิติที่ 3 ด้านการคุ้มครองทางเศรษฐกิจและสังคม กระบวนยุติธรรม การคุ้มครองสิทธิเสรีภาพ และมีความปลอดภัยในการดำเนินชีวิต

การอาชีวศึกษา (Vocational Education) ถือเป็นกระบวนการสำคัญในการเตรียมกำลังคนหรือบุคลากรในระดับกึ่งฝีมือ ระดับฝีมือ และระดับเทคนิค ให้มีความพร้อมในการเข้าสู่งานอาชีพ รวมถึงเป็นกระบวนการพัฒนาบุคคลที่มีอาชีพอยู่แล้วให้มีความเจริญก้าวหน้าในอาชีพของตนเอง ดังนั้นจึงถือได้ว่า การอาชีวศึกษามีหน้าที่สำคัญในการพัฒนาทรัพยากรบุคคลของประเทศให้มีคุณภาพสามารถแข่งขันได้ในเวทีโลก

อย่างไรก็ตามการจัดอาชีวศึกษาของประเทศไทยยังไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร ยังขาดความเชื่อมโยงระหว่างแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติกับแผนการผลิตและพัฒนากำลังคน อีกทั้งสถาบันการศึกษารับนักศึกษาตามศักยภาพของสถาบัน ทำให้การผลิตกำลังคนในช่วงที่ผ่านมาค่อนข้างไร้ทิศทาง ความนิยมเลือกเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญมากกว่าสายอาชีพ โดยมิได้กำหนดสัดส่วน ซึ่งจะทำให้เกิดช่องว่างมากขึ้นทุกปี หากปล่อยแนวโน้มดังกล่าวไปเรื่อย ๆ จะเกิดภาวะสุญญากาศด้านแรงงาน กล่าวคือ ขาดกำลังแรงงานระดับกลางอย่างรุนแรง ซึ่งจะเป็นอุปสรรคสำคัญต่อการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ (ชนะ กสิภาร์. 2547 : 2-3)

บรรเลง ศรนิล (2548 : 15-45) ได้นำเสนอปัญหาของการผลิตกำลังคนด้านอาชีวศึกษาและเทคโนโลยี ซึ่งสรุปได้ดังนี้คือ (1) ด้านบุคลากร พบว่า ครูอาจารย์บางสาขามีจำนวนน้อย แต่บางสาขามีจำนวนมากเกินไป ทำให้สัดส่วนครูอาจารย์ต่อนักศึกษาหลากหลายแตกต่างกันไปในแต่ละสาขา คุณภาพครูไม่สอดคล้องกับภารกิจที่ต้องการผู้มีความรู้ ทักษะ และประสบการณ์ในสาขาวิชาชีพของตน อัตราการเข้า-ออกของครูอาจารย์ค่อนข้างสูง โดยเฉพาะสถานศึกษาเอกชน ขาดการพัฒนาครูอาจารย์อย่างต่อเนื่องและจริงจัง และอัตรากำลังบุคลากรสายสนับสนุนการสอนขาดแคลน (2) ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน พบว่า ไม่สามารถเปิดหลักสูตรใหม่ที่เป็นความต้องการได้อย่างทันท่วงที ความร่วมมือกับสถานประกอบการในการจัดการเรียนการสอนยังมีจำกัด และเน้นวุฒิบัตรมากกว่าที่จะคำนึงถึงสมรรถนะในการปฏิบัติงานจริง (3) ด้านทรัพยากรการเรียนการสอน พบว่า เครื่องมือ เครื่องจักร และอุปกรณ์การฝึกเก่า ล้าสมัย เสื่อมสภาพไม่ทันกับการพัฒนาทางเทคโนโลยี และมีจำนวนน้อยไม่เพียงพอ ขาดแคลนอุปกรณ์สื่อการเรียนการสอน ส่วนที่มี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

อยู่บ้างมีสภาพเก่า ล้าสมัย บางสถานศึกษามีงบประมาณวัสดุฝึกต่ำ ส่งผลต่อการเรียนและฝึกทักษะ การระดมทรัพยากรจากหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งรัฐและเอกชนไม่จริงจังและต่อเนื่อง ไม่มีการใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อกระจายโอกาสทางการศึกษาและฝึกอบรมให้กว้างขวาง และได้คุณภาพมาตรฐาน (4) ด้านการบริหาร พบว่า สถานศึกษาบางส่วนยังไม่ตระหนักในด้านการประกันคุณภาพการศึกษา ไม่มีการดำเนินงานอย่างต่อเนื่องให้บรรลุผล การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการจัดทำ และการใช้ข้อมูลเพื่อการบริหาร การเรียนการสอน และกิจกรรมนักศึกษายังมีในวงจำกัดเพียงเล็กน้อยเท่านั้น และ (5) ด้านผู้เรียนและผู้สำเร็จการศึกษา พบว่า ผู้สมัครเข้าศึกษาต่อมีแนวโน้มลดลง ผู้เรียนส่วนหนึ่งมีพื้นฐานความรู้ต่ำโดยเฉพาะสถานศึกษาเอกชน ผู้จบอาชีวศึกษามีความรู้และทักษะรวมทั้งคุณลักษณะที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงานค่อนข้างต่ำ ไม่ตรงตามความต้องการของตลาดแรงงาน อัตราผู้จบอาชีวศึกษาที่ออกไปทำงานยังต่ำ ทำให้ขาดแคลนแรงงานที่มีคุณภาพ

ศิริชัย จำรัสเลิศลักษณ์ (2546 : 160-171) ได้ศึกษาปัญหาการดำเนินงานวิชาการของโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนที่ได้รับรางวัลโรงเรียนพระราชทาน ปีการศึกษา 2545 จำนวน 5 โรงเรียน พบว่า

1) ด้านการพัฒนาหลักสูตร พบว่า ครูขาดความรู้ความเข้าใจในการพัฒนาหลักสูตร การนิเทศติดตามการใช้หลักสูตรขาดความต่อเนื่อง และขาดการนำผลการประเมินหลักสูตรไปใช้ประโยชน์อย่างคุ้มค่า

2) ด้านการพัฒนาการเรียนการสอน พบว่า ครูขาดการนำเทคนิควิธีสอนใหม่ ๆ มาใช้ ครูขาดความรู้ ความเข้าใจในการทำวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ ครูผลิตสื่อการเรียนการสอนน้อยและไม่มีคุณภาพเท่าที่ควร ขาดการติดตามประเมินคุณภาพการจัดการเรียนการสอนของครูอย่างต่อเนื่อง ขาดการนำผลการประเมินคุณภาพการจัดการเรียนการสอนของครูมาใช้ประโยชน์ ครูผู้สอนมีภาระการสอนมากจึงขาดการเตรียมการสอน เวลาไม่เอื้ออำนวยที่จะให้ผู้เรียนออกไปศึกษาหรือฝึกปฏิบัติงาน และเครื่องมือ อุปกรณ์ สื่อ เทคโนโลยีมีจำนวนไม่เพียงพอ

3) ด้านการพัฒนาระบบการวัดและประเมินผลการเรียน พบว่า เครื่องมือวัดและประเมินที่ครูสร้างยังไม่มีคุณภาพเท่าที่ควร เครื่องมือวัดและประเมินผลไม่หลากหลายครอบคลุมพฤติกรรม เกณฑ์การตัดสินผลการเรียนไม่ยกระดับและท้าทายความสามารถของผู้เรียน เกณฑ์การประเมินผลไม่เหมาะสมกับผู้เรียน ผู้ปกครองไม่ทราบผลการเรียน ขาดการนำผลการเรียนของผู้เรียนมาใช้ประโยชน์อย่างคุ้มค่า และขาดการพัฒนาและปรับปรุงวิธีการรายงานผลการเรียน

4) ด้านแหล่งการเรียนรู้ พบว่า ผู้เรียนใช้ประโยชน์ห้องสมุด และแหล่งสืบค้นข้อมูลไม่คุ้มค่า ผู้เรียนไม่สนใจเข้าร่วมกิจกรรมที่ส่งเสริมการใฝ่รู้ อุปกรณ์ในห้องปฏิบัติการเกิดการเสียหายมาก สถานที่พักผ่อนไม่เพียงพอต่อความต้องการของผู้เรียน และขาดงบประมาณและวัสดุอุปกรณ์ในการพัฒนาแหล่งการเรียนรู้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5) ด้านการค้นคว้า วิจัย การถ่ายทอดเทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการศึกษา พบว่า ครูมีภาระงานสอนมากไม่มีเวลาค้นคว้า วิจัย ครูขาดความรู้ความชำนาญในการค้นคว้า วิจัย และผลการค้นคว้า วิจัย ไม่มีคุณภาพเท่าที่ควร

สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) (2551 : 43) ได้ดำเนินการสังเคราะห์รายงานผลการประเมินคุณภาพภายนอก โรงเรียนเอกชนประเภทอาชีวศึกษา จำนวน 129 โรงเรียน ประจำปีงบประมาณ 2549-2550 และได้ให้ข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนาการบริหารงานวิชาการดังนี้คือ (1) ด้านการบริหารและการประกันคุณภาพภายใน ควรพัฒนาระบบและกลไกในการประกันคุณภาพภายในที่ก่อให้เกิดการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง ควรเปิดโอกาสให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการบริหาร ตรวจสอบได้ และพัฒนาระบบสารสนเทศของสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพ (2) ด้านคุณภาพของผู้สำเร็จการศึกษา ควรพัฒนาให้ผู้สำเร็จการศึกษามีร้อยละของการผ่านการทดสอบมาตรฐานวิชาชีพให้สูงขึ้น (3) ด้านการจัดการเรียนการสอน ควรพัฒนาศูนย์วิทยบริการ ควรจัดกระบวนการเรียนการสอนที่หลากหลายเน้นให้ผู้เรียนได้ฝึกทักษะวิชาชีพผ่านการปฏิบัติจริง และ (4) ด้านบุคลากร ควรจัดหาผู้สอนให้เพียงพอต่อจำนวนนักศึกษา ควรเพิ่มปริมาณการเชิญผู้เชี่ยวชาญ/ผู้ทรงคุณวุฒิจากธุรกิจมาให้ความรู้แก่นักศึกษา ควรสนับสนุนให้ผู้สอนได้มีโอกาสพัฒนาตนเองด้านวิชาชีพและการศึกษาต่อเนื่องให้มากขึ้นเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการสอน

จากสภาพปัญหาในปัจจุบันของการจัดอาชีวศึกษาเอกชนดังกล่าวข้างต้น อาจเป็นผลมาจากการบริหารงานวิชาการที่ยังขาดประสิทธิภาพและประสิทธิผล ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (อ้างใน ศิริชัย จำรัสเลิศลักษณ์. 2546 : 2) ที่ได้ระบุในรายงานการศึกษาเอกชนระดับต่ำกว่าปริญญา โดยกล่าวไว้ว่า ปัญหาเกี่ยวกับคุณภาพในการจัดการศึกษาของภาคเอกชน เป็นผลมาจากสาเหตุหลายประการ และสาเหตุที่สำคัญประการหนึ่งคือการพัฒนาด้านงานวิชาการทั้งในส่วนของการพัฒนาประสิทธิภาพการเรียนการสอนและ การพัฒนาบุคลากร ซึ่งยังไม่สามารถดำเนินการได้อย่างทั่วถึงและต่อเนื่อง การบริหารงานด้านวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนยังไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร ดังนั้น งานด้านวิชาการจึงมีความสำคัญที่สุดและมีความจำเป็นเร่งด่วนที่จะต้องดำเนินการปฏิรูปก่อนเป็นอันดับแรก เช่นเดียวกับที่ อุทัย บุญประเสริฐ (อ้างใน ศิริชัย จำรัสเลิศลักษณ์. 2546 : 3) ได้ให้ทัศนะว่า งานวิชาการเป็นงานแกนกลาง เป็นหัวใจและมีงานอื่นเป็นงานสนับสนุน งานวิชาการเป็นธงชัยที่พิสูจน์ชัยชนะ เป็นเครื่องแสดงถึงความสำเร็จสุดยอดของสถานศึกษา ดังนั้นการพัฒนาคุณภาพเพื่อประกันคุณภาพการศึกษาจึงต้องมุ่งไปที่การเรียนรู้ของผู้เรียน ซึ่งเป็นหัวใจสำคัญของการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะพัฒนาระบบการบริหารคุณภาพงานวิชาการ (Academic Affair Quality Management System) เพื่อใช้ในการบริหารงานวิชาการและมั่นใจได้ว่าผู้สำเร็จการศึกษาจากโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนจะเป็นบุคคลที่มีคุณภาพตรงตามหลักสูตรที่กำหนด สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงานและสังคม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพที่ปฏิบัติจริงในปัจจุบันของการบริหารคุณภาพงานวิชาการในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน

2. เพื่อประเมินความต้องการจำเป็นของการบริหารคุณภาพงานวิชาการในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน

3. เพื่อพัฒนาระบบการบริหารคุณภาพงานวิชาการในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน

1.3 กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยได้กำหนดกรอบความคิดในการวิจัยโดยแบ่งเป็น 3 กรอบ คือ (1) กรอบความคิดด้านการบริหารงานวิชาการ (2) กรอบความคิดด้านการบริหารคุณภาพ และ (3) กรอบแนวคิดเกี่ยวกับทฤษฎีระบบ โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. กรอบแนวคิดด้านการบริหารงานวิชาการ

ผู้วิจัยได้ศึกษาและใช้กรอบความคิดในการวิจัยจากหน่วยงานต่าง ๆ ดังนี้

1.1 สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) (2553) ได้กำหนดมาตรฐานเพื่อการประเมินคุณภาพภายนอกด้านการอาชีวศึกษา (รอบสาม พ.ศ.2554-2558) ซึ่งมีขอบข่ายดังนี้

1) มาตรฐานว่าด้วยผลการจัดการศึกษาในแต่ละระดับและประเภทการศึกษา

2) มาตรฐานว่าด้วยการบริหารจัดการศึกษา

3) มาตรฐานว่าด้วยการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

4) มาตรฐานว่าด้วยการประกันคุณภาพภายใน

1.2 สำนักงานคณะกรรมการอาชีวศึกษา (สอศ.) (2553) ได้ประกาศใช้มาตรฐานการอาชีวศึกษา เพื่อการประกันคุณภาพภายในสถาบันการอาชีวศึกษา ซึ่งมีขอบข่ายดังนี้

1) ผู้เรียนและผู้สำเร็จการศึกษาวิชาชีพ

2) หลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน

3) กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

4) การบริการวิชาชีพสู่สังคม

5) นวัตกรรมและการวิจัย

6) ภาวะผู้นำและการจัดการ

7) การประกันคุณภาพภายใน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1.3 กระทรวงศึกษาธิการ โดยสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (2553) ได้กำหนดหลักเกณฑ์และแนวทางในการคัดเลือกสถานศึกษาอาชีวศึกษา เพื่อรับรางวัลพระราชทาน ประจำปีการศึกษา 2553 โดยมีขอบเขตของการประเมินทั้งทางด้านปัจจัย กระบวนการ และผลผลิต ซึ่งมีขอบข่ายดังนี้

1) คุณภาพนักศึกษา
2) การบริหารหลักสูตรและงานวิชาการ
3) การบริหารการจัดการ
4) ความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชน
5) บุคลากรและการบริหารงานบุคลากร
6) ความดีเด่นของสถานศึกษา

จากแนวคิดตามข้อ 1.1 , 1.2 และ 1.3 ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ สังเคราะห์ และสรุปเป็นกรอบความคิด สำหรับการวิจัยเพื่อพัฒนาระบบการบริหารคุณภาพงานวิชาการในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน ด้านการบริหารงานวิชาการ จำนวน 6 ด้าน ดังนี้คือ

1. การบริหารหลักสูตร
2. การจัดทรัพยากรการเรียนการสอน
3. การพัฒนาบุคลากร
4. การจัดการเรียนการสอน
5. การวัดและประเมินผลการเรียนการสอน
6. การวิจัยและพัฒนา

2. กรอบแนวคิดด้านการบริหารคุณภาพ

ผู้วิจัยได้ศึกษาและใช้กรอบความคิดในการวิจัยจากนักวิชาการ สถาบัน และหน่วยงานต่าง ๆ ดังนี้

2.1 National Institute of Standard and Technology : NIST (2009) ได้พัฒนา The Malcolm Baldrige National Quality Program : Education Criteria for Performance Excellence โดยได้กำหนดค่านิยมหลักและแนวคิดที่สำคัญของเกณฑ์คุณภาพการศึกษาเพื่อการดำเนินการที่เป็นเลิศไว้ดังนี้คือ

1) การนำองค์การอย่างมีวิสัยทัศน์
2) การศึกษาที่มุ่งเน้นการเรียนรู้
3) การเรียนรู้ขององค์การและของแต่ละบุคคล
4) การให้ความสำคัญกับคณาจารย์/บุคลากร และคู่ความร่วมมือ
5) ความคล่องตัว
6) การมุ่งเน้นอนาคต

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

7) การจัดการเพื่อนวัตกรรม

8) การจัดการโดยใช้ข้อมูลจริง

9) ความรับผิดชอบต่อสังคม

10) การมุ่งเน้นที่ผลลัพธ์และการสร้างคุณค่า

11) มุมมองเชิงระบบ

2.2 International Organization for standardization : ISO (2008) ได้จัดทำมาตรฐาน ISO 9000 โดยได้กำหนดหลักการพื้นฐานของการบริหารงานคุณภาพ (Quality Management Principles-QMP) ที่สำคัญ 8 ประการ ไว้ดังนี้

1) องค์การที่มุ่งเน้นลูกค้า

2) ความเป็นผู้นำ

3) การมีส่วนร่วมของพนักงาน

4) การบริหารโดยวิธีการของกระบวนการ

5) การบริหารงานอย่างเป็นระบบ

6) การปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง

7) การตัดสินใจบนพื้นฐานของข้อเท็จจริง

8) ความสัมพันธ์กับผู้ส่งมอบเพื่อประโยชน์ร่วมกัน

2.3 Fernando Vargas Zuniga (2004 : 17) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของหลักการบริหารคุณภาพในกระบวนการจัดการอาชีวศึกษาไว้ 11 ประการคือ

1) ลูกค้าเป็นสำคัญ

2) นโยบายคุณภาพ

3) หน้าที่ความรับผิดชอบ อำนาจ และการสื่อสาร

4) การจัดเตรียมทรัพยากรและการจัดการ

5) สมรรถนะของทรัพยากรมนุษย์

6) สภาพแวดล้อมในการทำงานและสิ่งอำนวยความสะดวก

7) การวางแผนและจัดทำผลิตภัณฑ์

8) การออกแบบและพัฒนา

9) กระบวนการจัดซื้อ

10) การควบคุม กำกับ ติดตาม และวัดผล

11) ความพึงพอใจของลูกค้า

จากแนวคิดตามข้อ 2.1 , 2.2 และ 2.3 ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ สังเคราะห์ และสรุปเป็นกรอบความคิดสำหรับการวิจัยเพื่อพัฒนาระบบการบริหารคุณภาพงานวิชาการในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน ด้านการบริหารคุณภาพ จำนวน 6 ด้าน คือ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

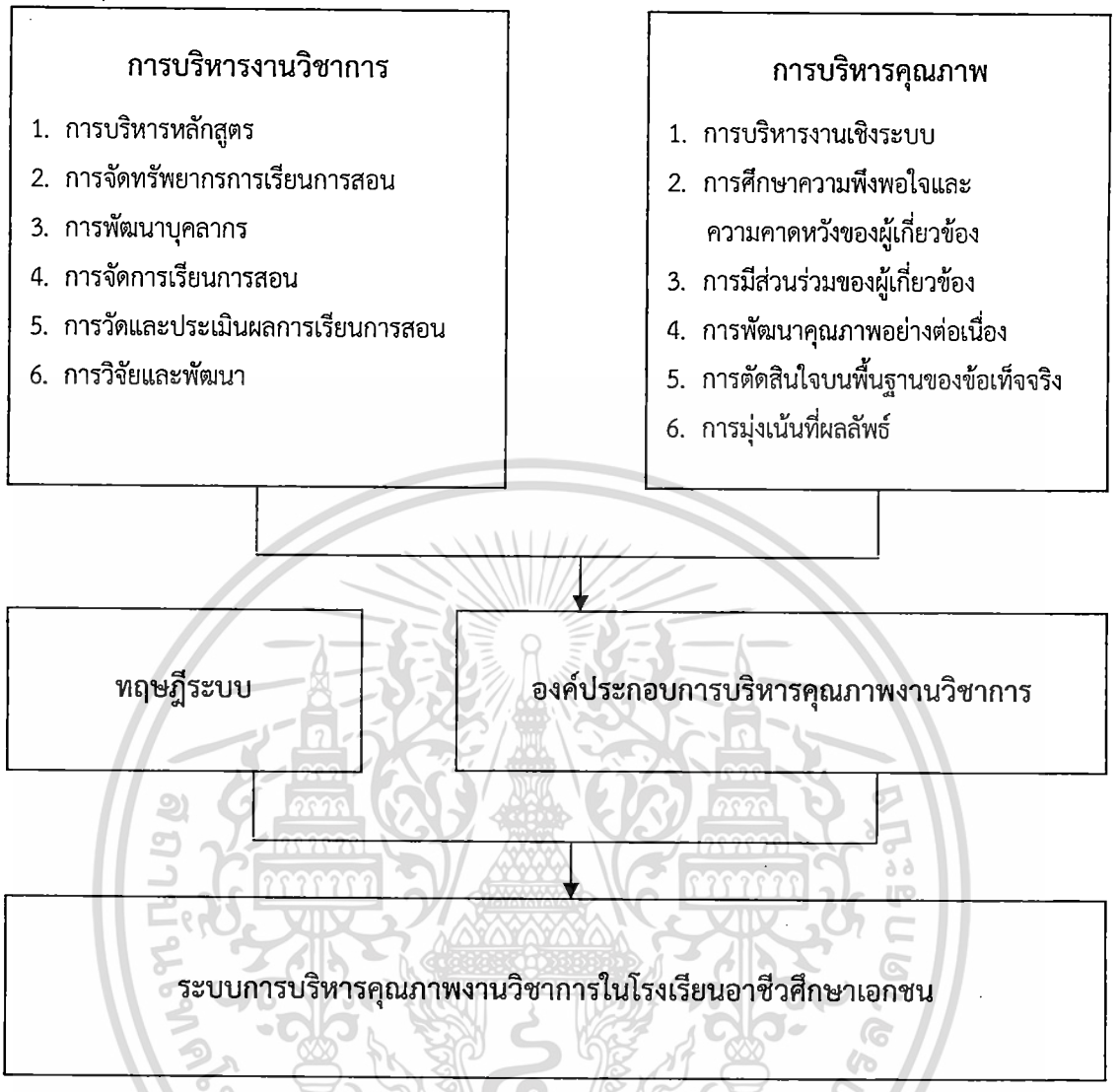
1. การบริหารงานเชิงระบบ
2. การศึกษาความพึงพอใจและความคาดหวังของผู้เกี่ยวข้อง
3. การมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้อง
4. การพัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่อง
5. การตัดสินใจบนพื้นฐานของข้อเท็จจริง
6. การมุ่งเน้นที่ผลลัพธ์

3. กรอบแนวคิดเกี่ยวกับทฤษฎีระบบ

ผู้วิจัยได้ศึกษากรอบความคิดของนักวิชาการและนักบริหาร ได้แก่ Robbins (1999 :12) Kast และ Rosenzweig (1985 : 27), อุทัย บุญประเสริฐ (2529 : 5), ประชุม รอดประเสริฐ (2545 : 66), บูรพาทิศ พลอยสุวรรณ (2539 : 20), ธเนศ ขำเกิด (2539 : 64) และณัฐนิภา คุปรัตน์ (2545 : 35) และได้ดำเนินการวิเคราะห์ สังเคราะห์ และสรุปเป็นกรอบความคิดสำหรับการวิจัยเพื่อพัฒนาระบบการบริหารคุณภาพงานวิชาการในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน ได้ดังนี้คือ ระบบ หมายถึง การดำเนินงานโดยคำนึงถึงองค์ประกอบทั้งหมดที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์กัน ทั้งทางด้านปัจจัยป้อน (Input) ด้านกระบวนการ (Process) ด้านผลผลิต (Output) และข้อมูลย้อนกลับ (Feedback) ทั้งนี้เพื่อให้ผลการดำเนินงานบรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนด

จากการศึกษากรอบแนวคิดทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ (1) กรอบความคิดด้านการบริหารงานวิชาการ (2) กรอบความคิดด้านการบริหารคุณภาพ และ (3) กรอบแนวคิดเกี่ยวกับทฤษฎีระบบ สามารถสรุปเป็นแผนภาพกรอบแนวคิดของการวิจัยเพื่อพัฒนาระบบการบริหารคุณภาพงานวิชาการในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน ได้ดังนี้คือ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดการวิจัย เรื่อง การพัฒนาระบบการบริหารคุณภาพงานวิชาการในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน

1.4 ขอบเขตของการวิจัย

1.4.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาสภาพที่ปฏิบัติจริงในปัจจุบันของการบริหารคุณภาพงานวิชาการในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน และการประเมินความต้องการจำเป็นของการบริหารคุณภาพงานวิชาการในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน

ประชากร ได้แก่ ผู้อำนวยการหรืออาจารย์ใหญ่หรือรองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการหรือรองอาจารย์ใหญ่ฝ่ายวิชาการหรือผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการหรือผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่ฝ่าย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

วิชาการของโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน (สช.) จำนวน 416 โรงเรียน โรงเรียนละ 1 คน รวมเป็นประชากรทั้งสิ้น 416 คน

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้อำนวยการหรืออาจารย์ใหญ่หรือรองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการหรือรองอาจารย์ใหญ่ฝ่ายวิชาการหรือผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการหรือผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่ฝ่ายวิชาการของโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน จำนวน 201 คน ได้มาโดยการกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างตามตารางสำเร็จรูปในการกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างของ Krejcie and Morgan และคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling)

ขั้นตอนที่ 2 การพัฒนาระบบการบริหารคุณภาพงานวิชาการในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน

ประชากรแบ่งออกเป็น 2 กลุ่มคือ

กลุ่มที่ 1 กลุ่มผู้ตรวจสอบความเหมาะสมของร่างระบบการบริหารคุณภาพงานวิชาการในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน ประกอบด้วย ผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารงานวิชาการระดับอาชีวศึกษาหรือการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาระดับอาชีวศึกษา ผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารคุณภาพ และผู้ประเมินคุณภาพการศึกษา และ/หรือ ผู้ประเมินระบบการบริหารคุณภาพ

กลุ่มที่ 2 กลุ่มผู้ประเมินระบบการบริหารคุณภาพงานวิชาการในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน ได้แก่ ผู้อำนวยการหรืออาจารย์ใหญ่หรือรองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการหรือรองอาจารย์ใหญ่ฝ่ายวิชาการหรือผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการหรือผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่ฝ่ายวิชาการ ที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน (สช.)

กลุ่มตัวอย่างแบ่งออกเป็น 2 กลุ่มคือ

กลุ่มที่ 1 กลุ่มผู้ตรวจสอบความเหมาะสมของร่างระบบการบริหารคุณภาพงานวิชาการในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน ประกอบด้วย ผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารงานวิชาการระดับอาชีวศึกษาหรือการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาระดับอาชีวศึกษา จำนวน 3 คน ผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารคุณภาพ จำนวน 4 คน และ ผู้ประเมินคุณภาพการศึกษา และ/หรือ ผู้ประเมินระบบการบริหารคุณภาพ จำนวน 3 คน รวมเป็นจำนวนทั้งสิ้น 10 คน ซึ่งคัดเลือกโดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling)

กลุ่มที่ 2 กลุ่มผู้ประเมินระบบการบริหารคุณภาพงานวิชาการในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน ได้แก่ ผู้อำนวยการหรืออาจารย์ใหญ่หรือรองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการหรือรองอาจารย์ใหญ่ฝ่ายวิชาการหรือผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการหรือผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่ฝ่ายวิชาการ ที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน (สช.) จำนวน 30 คน ซึ่งคัดเลือกโดยใช้วิธีการสุ่มแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1.4.2 ตัวแปรที่ศึกษา

1.4.2.1 สภาพที่ปฏิบัติจริงในปัจจุบันของการบริหารคุณภาพงานวิชาการในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน ซึ่งแบ่งเป็น 2 ด้าน คือ 1) ด้านการบริหารงานวิชาการ ประกอบด้วย การบริหารหลักสูตร การจัดทรัพยากรการเรียนการสอน การพัฒนาบุคลากร การจัดการเรียนการสอน การวัดและประเมินผลการเรียนการสอน และการวิจัยและพัฒนา และ 2) ด้านการบริหารคุณภาพ ประกอบด้วย การบริหารงานเชิงระบบ การศึกษาความพึงพอใจและความคาดหวังของผู้เกี่ยวข้อง การมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้อง การพัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่อง การตัดสินใจบนพื้นฐานของข้อเท็จจริง และการมุ่งเน้นที่ผลลัพธ์

1.4.2.2 ความต้องการจำเป็นของการบริหารคุณภาพงานวิชาการในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน ซึ่งแบ่งเป็น 2 ด้าน คือ 1) ด้านการบริหารงานวิชาการ ประกอบด้วย การบริหารหลักสูตร การจัดทรัพยากรการเรียนการสอน การพัฒนาบุคลากร การจัดการเรียนการสอน การวัดและประเมินผลการเรียนการสอน และการวิจัยและพัฒนา และ 2) ด้านการบริหารคุณภาพ ประกอบด้วย การบริหารงานเชิงระบบ การศึกษาความพึงพอใจและความคาดหวังของผู้เกี่ยวข้อง การมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้อง การพัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่อง การตัดสินใจบนพื้นฐานของข้อเท็จจริง และการมุ่งเน้นที่ผลลัพธ์

1.4.2.3 ความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนที่มีต่อระบบการบริหารคุณภาพงานวิชาการในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน ประกอบด้วย 4 ด้าน คือ (1) ความเป็นประโยชน์ (2) ความเป็นไปได้ (3) ความเหมาะสม และ (4) ความถูกต้องครอบคลุม

1.5 นิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นิยามศัพท์เฉพาะในการวิจัย ดังนี้

1. ระบบการบริหารคุณภาพงานวิชาการ หมายถึง องค์ประกอบและกระบวนการปฏิบัติงานวิชาการที่มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้เรียนและผู้สำเร็จการศึกษามีคุณภาพตรงตามมาตรฐานที่หลักสูตรกำหนด และสอดคล้องกับความต้องการของผู้เกี่ยวข้องที่มีส่วนได้ส่วนเสีย โดยมีส่วนประกอบดังนี้คือ กรอบแนวคิด วัตถุประสงค์ องค์ประกอบ ตัวบ่งชี้คุณภาพ ขั้นตอนแนวทางดำเนินงาน แนวทางการเก็บรวบรวมข้อมูล และแนวทางการประเมิน

2. การบริหารงานวิชาการ หมายถึง การดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) และระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) โดยมีองค์ประกอบ จำนวน 6 ด้าน ดังนี้

2.1 การบริหารหลักสูตร หมายถึง การดำเนินงานเกี่ยวกับหลักสูตร ได้แก่ การเตรียมการใช้หลักสูตร การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การนำหลักสูตรไปใช้ และการประเมินผลการใช้หลักสูตร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.2 การจัดทรัพยากรการเรียนการสอน หมายถึง การดำเนินงานเกี่ยวกับทรัพยากรการเรียนการสอน (สื่อการเรียนการสอน ครุภัณฑ์ อุปกรณ์ วัสดุฝึก อาคารสถานที่ และแหล่งการเรียนรู้) เช่น การวางแผนและเตรียมการ การส่งเสริมสนับสนุนครูในการผลิต การจัดสิ่งอำนวยความสะดวกแก่ผู้เรียนและครู การบริการแก่ชุมชน การจัดระบบสารสนเทศ เป็นต้น

2.3 การพัฒนาบุคลากร หมายถึง การดำเนินงานเกี่ยวกับการพัฒนาบุคลากรในสถานศึกษาทุกระดับให้มีความรู้ ความสามารถ และเจตคติที่ดีในการปฏิบัติงาน ตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพ

2.4 การจัดการเรียนการสอน หมายถึง การดำเนินงานเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนแก่ผู้เรียนตามหลักสูตร เช่น การวางแผนและเตรียมการ การจัดทำแผนการสอน การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การนิเทศการสอน การจัดการเรียนการสอนเสริมพิเศษ การเผยแพร่การปฏิรูปการจัดการเรียนการสอน การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์แก่ผู้เรียน เป็นต้น

2.5 การวัดและประเมินผลการเรียนการสอน หมายถึง การดำเนินงานเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลการเรียนการสอน เช่น การวางแผนและเตรียมการ การส่งเสริมสนับสนุน การสร้างเครื่องมือวัดผล การกำหนดวิธีการวัดผลการเรียน การกำหนดเกณฑ์การประเมินความสามารถของผู้เรียน การรายงานความก้าวหน้าทางการเรียน การประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เป็นต้น

2.6 การวิจัยและพัฒนา หมายถึง การดำเนินงานเกี่ยวกับการวิจัยและพัฒนาการจัดการเรียนการสอน นวัตกรรม สิ่งประดิษฐ์ เช่น การวางแผนและเตรียมการ การส่งเสริมสนับสนุน การเผยแพร่ การนำไปใช้ประโยชน์ การแข่งขันหรือประกวดทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา การจัดทำระบบสารสนเทศ เป็นต้น

3. การบริหารคุณภาพ หมายถึง การดำเนินงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ และมาตรฐานที่กำหนด โดยมีองค์ประกอบ จำนวน 6 ด้าน ดังนี้คือ

3.1 การบริหารงานเชิงระบบ หมายถึง การดำเนินงานโดยคำนึงถึงองค์ประกอบทั้งหมดที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์กัน ทั้งทางด้านปัจจัยป้อน ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิต โดยการวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน อุปสรรค และโอกาส การวางแผนคุณภาพ การจัดทำคู่มือปฏิบัติงาน การตรวจติดตามคุณภาพ การประเมินคุณภาพ การรายงานผลการประเมิน และการนำผลการประเมินไปปรับปรุงองค์ประกอบต่าง ๆ

3.2 การศึกษาความพึงพอใจและความคาดหวังของผู้เกี่ยวข้อง หมายถึง กาประเมินความพึงพอใจและการศึกษาความต้องการของผู้เกี่ยวข้องที่มีต่อการดำเนินงาน เช่น ผู้ปกครอง ผู้เรียน สถานประกอบการ และบุคลากร เป็นต้น

3.3 การมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้อง หมายถึง ความร่วมมือกับผู้เกี่ยวข้องทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา เพื่อให้การดำเนินงานบรรลุตามเป้าหมายที่กำหนด เช่น ความร่วมมือกับผู้ปกครอง ผู้เรียน สถานประกอบการ หน่วยงานภาครัฐ/ภาคเอกชน และบุคลากร เป็นต้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3.4 การพัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่อง หมายถึง การปรับปรุงการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง โดยการวิเคราะห์ปัญหาหรือข้อบกพร่องที่พบจากการดำเนินงาน การปฏิบัติการแก้ไขปัญหาหรือข้อบกพร่อง และรวมถึงการป้องกันปัญหาที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคต

3.5 การตัดสินใจบนพื้นฐานของข้อเท็จจริง หมายถึง การรวบรวมข้อมูลจากการปฏิบัติงาน และการจัดทำระบบสารสนเทศผลการปฏิบัติงาน เพื่อใช้ประกอบการตัดสินใจอย่างมีประสิทธิภาพของผู้เกี่ยวข้อง รวมถึงการใช้เพื่อการอ้างอิง และการสะสมเพื่อนำไปสู่การจัดการความรู้

3.6 การมุ่งเน้นที่ผลลัพธ์ หมายถึง การกำหนดตัวบ่งชี้ความสำเร็จและเป้าหมายของการดำเนินงานที่ครอบคลุมองค์ประกอบทั้งหมดของการดำเนินงาน การประเมินผลความสำเร็จเปรียบเทียบกับเป้าหมายที่กำหนดและสถานศึกษาอื่น รวมถึงการศึกษาผลลัพธ์ต่าง ที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงาน และการนำผลการประเมินความสำเร็จไปปรับปรุงระบบการบริหารงาน

4. สภาพที่ปฏิบัติจริงในปัจจุบันของการบริหารคุณภาพงานวิชาการในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน หมายถึง สภาพการปฏิบัติงานในปัจจุบันของโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนตามกรอบแนวคิดของการบริหารงานวิชาการและการบริหารคุณภาพ

5. ความต้องการจำเป็นของการบริหารคุณภาพงานวิชาการในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน หมายถึง ผลต่างระหว่างสภาพที่คาดหวังกับสภาพที่ปฏิบัติจริงในปัจจุบัน ซึ่งมีความจำเป็นเร่งด่วนที่ต้องได้รับการพัฒนา

6. โรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน หมายถึง โรงเรียนเอกชนประเภทอาชีวศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน (สช.) กระทรวงศึกษาธิการ ที่เปิดจัดการเรียนการสอนระดับอาชีวศึกษาตามหลักสูตรระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) และระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 2
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัย เรื่อง การพัฒนาระบบการบริหารคุณภาพงานวิชาการในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน มีวัตถุประสงค์ของการวิจัยเพื่อ (1) ศึกษาสภาพที่ปฏิบัติจริงในปัจจุบันของการบริหารคุณภาพงานวิชาการในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน (2) ประเมินความต้องการจำเป็นของการบริหารคุณภาพงานวิชาการในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน และ (3) พัฒนาระบบการบริหารคุณภาพงานวิชาการในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน

ผู้วิจัยได้ดำเนินการค้นคว้าและศึกษาเอกสาร รวมถึงงานวิจัยที่เกี่ยวข้องตามกรอบความคิดของการวิจัยที่กำหนด โดยสามารถประมวลรายละเอียดได้ดังต่อไปนี้

2.1 การจัดอาชีวศึกษาของไทย

2.1.1 ความหมายของการอาชีวศึกษา

2.1.2 จุดมุ่งหมายของการจัดอาชีวศึกษา

2.1.3 หลักการจัดอาชีวศึกษา

2.1.4 การบริหารโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน

2.2 การบริหารงานวิชาการในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน

2.2.1 ความหมายของการบริหารงานวิชาการ

2.2.2 ความสำคัญของการบริหารงานวิชาการ

2.2.3 ขอบข่ายของการบริหารงานวิชาการ

2.2.3.1 การบริหารหลักสูตร

2.2.3.2 การจัดทรัพยากรการเรียนการสอน

2.2.3.3 การพัฒนาบุคลากร

2.2.3.4 การจัดการเรียนการสอน

2.2.3.5 การวัดและประเมินผลการเรียนการสอน

2.2.3.6 การวิจัยและพัฒนา

2.2.4 มาตรฐานการบริหารงานวิชาการ

2.2.4.1 มาตรฐานและตัวบ่งชี้การประเมินคุณภาพภายใน (พ.ศ.2553) สำหรับสถานศึกษาในสังกัดของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (สอศ.)

2.2.4.2 มาตรฐานและตัวบ่งชี้การประเมินคุณภาพภายนอกรอบสาม (พ.ศ. 2554 – 2558) ด้านการอาชีวศึกษา ของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.2.4.3 มาตรฐานและตัวบ่งชี้การประเมินสถานศึกษาอาชีวศึกษาเพื่อรับรางวัลพระราชทาน (พ.ศ.2553) ของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (สอศ.)

2.3 ระบบการบริหารคุณภาพ

2.3.1 ความหมายของระบบการบริหารคุณภาพ

2.3.2 ประวัติความเป็นมาของการบริหารคุณภาพ

2.3.3 หลักการบริหารคุณภาพ

2.3.3.1 การบริหารงานเชิงระบบ

2.3.3.2 ความพึงพอใจและความคาดหวังของผู้เกี่ยวข้อง

2.3.3.3 การมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้อง

2.3.3.4 การพัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่อง

2.3.3.5 การตัดสินใจบนพื้นฐานของข้อเท็จจริง

2.3.3.6 การมุ่งเน้นที่ผลลัพธ์

2.3.4 รูปแบบการบริหารคุณภาพ

2.3.4.1 Juran

2.3.4.2 Deming

2.3.4.3 ประเทศไทย

2.3.4.4 ประเทศสหรัฐอเมริกา

2.3.4.5 กลุ่มประเทศยุโรป

2.3.4.6 ประเทศสิงคโปร์

2.3.4.7 ประเทศญี่ปุ่น

2.3.4.8 ประเทศออสเตรเลีย

2.3.5 เกณฑ์การบริหารคุณภาพด้านการจัดการศึกษา

2.3.5.1 ประเทศไทย

2.3.5.2 ประเทศสหรัฐอเมริกา

2.3.5.3 ประเทศฮ่องกง

2.3.5.4 ประเทศสิงคโปร์

2.4 การประเมินความต้องการจำเป็น

2.4.1 ความหมาย

2.4.2 ระดับความต้องการจำเป็น

2.4.3 วิธีวัดความต้องการจำเป็น

2.4.4 การจัดลำดับความต้องการจำเป็น

2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานวิชาการและการบริหารคุณภาพ

2.5.1 งานวิจัยภายในประเทศ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.5.2 งานวิจัยในต่างประเทศ

2.1 การจัดอาชีวศึกษาของไทย

2.1.1 ความหมายของการอาชีวศึกษา

Good (อ้างใน เมธี ปิลันธนานนท์. 2533 : 47) ได้ให้ความหมายว่า เป็นโครงงานการศึกษาที่มีระดับต่ำกว่าปริญญาซึ่งจัดขึ้นเพื่อเตรียมให้ผู้เรียนพร้อมและสมบูรณ์ที่จะเข้าสู่การประกอบอาชีพที่ตนเลือกสรรไว้เฉพาะตน หรือเพื่อเพิ่มความรู้ความสามารถให้กับพนักงานที่มีงานทำแล้ว

องค์การศึกษาวิทยาศาสตร์และวัฒนธรรมขององค์การสหประชาชาติ (UNESCO) (อ้างใน (อ้างใน วีระพันธ์ สิทธิพงศ์. 2540 : 4) ได้ให้คำนิยามของอาชีวศึกษา (Vocational Education) ไว้ว่า "อาชีวศึกษา คือ การศึกษาเพื่อเตรียมบุคลากรด้านฝึกฝีมือระดับคุณวุฒิที่ต่ำกว่า สำหรับอาชีพหนึ่งหรือกลุ่มอาชีพช่างและงานต่าง ๆ อาชีวศึกษาตามปกติจัดขึ้นในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย จะต้องจัดให้มีการศึกษาวิชาชีพพื้นฐานทั่วไป วิชาทฤษฎีสัมพันธ์และฝึกภาคปฏิบัติเพื่อพัฒนาฝีมือที่ต้องการสำหรับอาชีพหนึ่ง ๆ สัดส่วนของวิชาต่าง ๆ จะแตกต่างกัน แต่ตามปกติแล้วจะต้องเน้นการฝึกภาคปฏิบัติเป็นสำคัญ"

ภิญโญ สาธร (อ้างใน วีระพันธ์ สิทธิพงศ์. 2540 : 5) ได้ให้ทัศนะว่า การอาชีวศึกษา หมายถึง การศึกษาวิชาชีพที่จะนำไปประกอบอาชีพทุกชนิดเพื่อดำรงชีวิต โดยมีโรงเรียนหรือสถานศึกษาและครู – อาจารย์ เป็นผู้เสนอ มีผู้เกี่ยวข้องหลายฝ่ายให้การสนับสนุน และควบคุมให้ตรงกับความต้องการของสังคมและตลาดแรงงาน

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พุทธศักราช 2542 (2546 : 899) ได้ให้ความหมายของ อาชีวศึกษา ว่าหมายถึง การศึกษาที่มุ่งไปในทางช่างฝีมือ สำหรับภาษาอังกฤษนั้น มีคำที่มีความหมายคล้ายคลึงกับคำว่าอาชีวศึกษาหลายคำ เช่น Career Education, Vocational Education, Technical Education และ Technical and Vocational Education

ธีรวุฒิ บุณยโสภณ (2542 : 3) ได้กล่าวถึงการอาชีวศึกษาว่าหมายถึง การจัดการศึกษาเพื่อเตรียมทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณภาพสำหรับอาชีพหนึ่งหรือกลุ่มอาชีพ โดยจัดเป็นขบวนการศึกษาที่มุ่งพัฒนาและเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของบุคคลในด้านทักษะหรือความชำนาญงาน (Psychomotor Domain) ด้านความรู้ ความเข้าใจ (Cognitive Domain) และด้านเจตคติ (Affective Domain) เพื่อให้สามารถประกอบอาชีพที่ตนเลือกเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

จากคำจำกัดความดังกล่าวข้างต้น สามารถสรุปได้ว่าอาชีวศึกษา จึงมีความหมายในเชิงคุณลักษณะ 4 ประการ คือ 1) เป็นการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพ 2) เป็นกระบวนการศึกษาที่จัดต่อหรือเพิ่มเติมจากสามัญศึกษา 3) มีการเรียนรู้ทางด้านวิทยาการ (Technology) และศาสตร์ต่าง ๆ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สำนักหอสมุดกลาง พระจอมเกล้าลาดกระบัง

สัมพันธ์กันกับอาชีพ ที่จะออกไปประกอบ และ 4) มีการฝึกหัดหรือฝึกอบรมให้ได้มาซึ่งความชำนาญทางภาคปฏิบัติ พร้อมความรู้ต่าง ๆ ในอาชีพที่จะออกไปประกอบ

2.1.2 จุดมุ่งหมายของการจัดอาชีวศึกษา

UNESCO ได้กำหนดจุดประสงค์ของการศึกษาแขนงนี้เอาไว้ในข้อแนะนำเพื่องานอาชีวศึกษาและเทคนิคศึกษาฉบับปรับปรุง (Recommendation concerning Technical and Vocational Education, UNESCO 1974) (อ้างใน วีระพันธ์ สิทธิพงศ์. 2540 : 12) ว่าอาชีวะและเทคนิคศึกษาเป็นส่วนที่สำคัญยิ่งของขบวนการศึกษา ซึ่งช่วยในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ จึงสมควรที่จะเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาต่อเนื่องตลอดชีวิต

กฤษมันต์ วัฒนาณรงค์ (2539 : 10) กล่าวว่า การอาชีวศึกษาเป็นการเตรียมคนให้สามารถทำงานได้ และพัฒนาผู้ที่ทำงานแล้วให้มีคุณภาพเพิ่มขึ้นให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น อันมีผลต่อสภาพของงานหรือลักษณะของงาน และทำให้สามารถเข้าทำงานได้หรือทำงานต่อไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ธีรวุฒิ บุณยโสภณ (2542 : 5) ได้กล่าวถึงจุดมุ่งหมายในการจัดการอาชีวะและเทคนิคศึกษาสาขาช่างอุตสาหกรรมในระดับช่างฝีมือและช่างเทคนิค ดังนี้คือ

1. เพื่อผลิตช่างอุตสาหกรรมที่มีคุณภาพตามความต้องการของสถานประกอบการ
2. เพื่อส่งเสริมพัฒนาความรู้ ความชำนาญในการนำเทคโนโลยีใหม่ ๆ มาใช้ในการผลิต
3. เพื่อสนับสนุนให้ผู้เรียนได้มีโอกาสเลือกเรียนวิชาชีพที่ตนมีความถนัดและความสนใจ
4. เพื่อแก้ปัญหาการขาดแคลนช่างอุตสาหกรรม (ในบางสาขา) ของโรงงานอุตสาหกรรม
5. เพื่อแก้ปัญหาทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2542 : 18) ได้กล่าวถึงจุดมุ่งหมายของการอาชีวศึกษา ไว้ดังนี้

1. เพื่อผลิตและพัฒนากำลังคนตามความต้องการของประเทศ
2. เพื่อฝึกอบรมให้บุคคลมีงานทำและมีรายได้
3. เพื่อสนองความต้องการขั้นพื้นฐานในการดำรงชีพ
4. เพื่อพัฒนาความสามารถ และความถนัดของบุคคลให้มีความพึงพอใจในงานนั้น ๆ
5. เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตและความเจริญก้าวหน้าแห่งตน
6. เพื่อให้ประเทศได้มีความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยี เศรษฐกิจ และสังคม เพื่อความมั่นคงแห่งชาติ

จากจุดมุ่งหมายดังกล่าวข้างต้น สามารถสรุปได้ว่า การอาชีวศึกษาเป็นการศึกษาทางด้านวิชาชีพที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้พัฒนาความรู้ ทักษะทางวิชาชีพ และกิจนิสัย เพื่อให้สามารถนำไปประยุกต์ใช้ประโยชน์ทั้งในด้านการประกอบอาชีพอิสระ อาชีพรับจ้าง รวมทั้งสามารถดำเนินชีวิตได้อย่างเหมาะสม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้
128550

2.1.3 หลักการจัดอาชีวศึกษา

ประเทศสหรัฐอเมริกา ได้มีการพัฒนาการอาชีวะและเทคนิคศึกษามาเป็นเวลานานจนถึงขั้นที่เรียกว่า High-Tech หรือ เทคโนโลยีขั้นสูงที่ใช้กันอยู่ในปัจจุบัน ซึ่งระบบอาชีวะและเทคนิคศึกษาของประเทศสหรัฐอเมริกาก็ได้ยึดหลักทฤษฎีของ Dr. Charles Prosser (อ้างใน วีระพันธ์ สิทธิพงศ์. 2540 : 17-18) ซึ่งได้เสนอทฤษฎีการจัดการอาชีวศึกษาไว้ 16 ข้อ ดังนี้

ข้อ 1 ประสิทธิภาพของการอาชีวศึกษาแปรผันกับสภาพแวดล้อมที่ผู้เรียนได้รับการฝึกซึ่งจำลองสภาพแวดล้อมจริงที่จะต้องประสบเมื่อไปทำงานจริง

ข้อ 2 การฝึกอาชีพจะมีประสิทธิภาพต่อเมื่องานศึกษากระทำในลักษณะเดียวกันกับงานจริง นั่นคือ ใช้ขั้นตอนการทำงาน เครื่องมือ และเครื่องจักรเช่นเดียวกันกับที่ใช้ในการทำงานจริงในอาชีพนั้น

ข้อ 3 ประสิทธิผลการอาชีวศึกษาแปรผันกับการฝึกรายบุคคลโดยตรง และโดยเฉพาะให้มีนิสัยในการคิดและปฏิบัติที่สอดคล้องกับความต้องการสำหรับอาชีพนั้น

ข้อ 4 ประสิทธิผลของการอาชีวศึกษาแปรผันกับการจัดให้ผู้ฝึกรายบุคคลได้ใช้ความสนใจ ความถนัด และมันสมองของผู้นั้นอย่างเต็มที่

ข้อ 5 การฝึกอาชีพที่มีประสิทธิผลของแต่ละอาชีพช่างและแรงงาน ควรจัดให้แก่กลุ่มที่ต้องการและได้ประโยชน์จากการฝึกเท่านั้น

ข้อ 6 การฝึกอาชีพอย่างมีประสิทธิผลจะแปรผันกับการฝึกประสบการณ์เฉพาะหลาย ๆ ครั้งเพื่อสร้างนิสัยที่ถูกต้องในการทำและการผลิต จนกระทั่งนิสัยที่ต้องการได้พัฒนาขึ้น ซึ่งเป็นทักษะที่จำเป็นในการทำงาน

ข้อ 7 การฝึกอาชีพจะมีประสิทธิผลได้ต้องขึ้นอยู่กับครูฝึก ซึ่งต้องมีประสบการณ์วิชาชีพในการประยุกต์ทักษะ และความรู้ในการปฏิบัติงาน และขบวนการทำงานของสิ่งที่ตนสอน

ข้อ 8 สำหรับแต่ละอาชีพผู้ฝึกจะต้องมีความสามารถในการผลิตขั้นต่ำระดับหนึ่ง เพื่อที่จะทำงานและรักษาตำแหน่งไว้ได้ ถ้าการอาชีวศึกษาไม่สามารถจัดได้ถึงขั้นนี้แล้ว ก็จะไม่มีประสิทธิผลทั้งสำหรับรายบุคคลและสำหรับสังคม

ข้อ 9 การจัดการอาชีวศึกษาต้องตระหนักถึงสภาพความเป็นจริงในปัจจุบัน และต้องฝึกทักษะรายบุคคลเพื่อสนองตอบความต้องการของตลาดแรงงานนั้น

ข้อ 10 การสร้างนิสัยขบวนการปฏิบัติงานจะได้ผลดีก็ต่อเมื่อผู้ฝึกได้ทำงานจริง ไม่ใช่ทำแบบฝึกหัด หรือทำงานปลอม

ข้อ 11 แหล่งของเนื้อหาสาระที่เชื่อถือได้ของการฝึกเฉพาะของแต่ละอาชีพ มาจากแหล่งเดียวเท่านั้น คือจากประสบการณ์ของผู้ชำนาญงานของอาชีพนั้น

ข้อ 12 สำหรับแต่ละอาชีพจะมีเนื้อหาอยู่จำนวนหนึ่ง ซึ่งเป็นของอาชีพนั้นโดยเฉพาะ และไม่มีคุณค่าในทางปฏิบัติสำหรับอาชีพอื่น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ข้อ 13 การอาชีวศึกษา จะมีประสิทธิภาพก็ต่อเมื่อบริการในเรื่องที่มีคนต้องการ ในขณะที่กลุ่มนั้นต้องการ โดยวิธีการที่กลุ่มนั้นจะได้ประโยชน์มากที่สุด

ข้อ 14 การอาชีวศึกษาที่มีประสิทธิภาพจะแปรผันกับวิธีการสอน และความสัมพันธ์กับผู้เรียน โดยพิจารณาคุณลักษณะพิเศษของกลุ่มที่เรียน

ข้อ 15 การบริหารอาชีวศึกษาจะมีประสิทธิภาพต่อเมื่อ มีการจัดการในลักษณะยืดหยุ่นแทนการมีมาตรฐานที่ตายตัวเกินไป

ข้อ 16 ขณะที่ควรพยายามลดค่าใช้จ่ายต่อหัว แต่ก็ต้องใช้งบประมาณขั้นต่ำจำนวนหนึ่งซึ่งถ้าจ่ายต่ำกว่านี้แล้วจะไม่สามารถจัดการอาชีวศึกษาให้มีประสิทธิผลได้ และถ้าไม่ได้รับการสนับสนุนงบประมาณขั้นต่ำนี้แล้วก็ไม่ควรที่จะจัดให้มีระบบอาชีวศึกษา

จากหลักการและทฤษฎีทั้ง 16 ข้อที่กล่าวมานี้จะเห็นได้ว่า Dr. Charles Prosser ได้เน้นเกี่ยวกับการจัดการอาชีวะและเทคนิคศึกษาให้เป็นการฝึกและการศึกษาเพื่ออาชีพ โดยจัดให้ผู้เรียนมีสมรรถนะในการเตรียมตัวเพื่อเข้าสู่อาชีพ และพัฒนาปรับปรุงตนเองได้ทันต่อสภาพแวดล้อมต่าง ๆ ในการทำงาน

ทฤษฎีการอาชีวศึกษานั้น มุ่นเน้นไปที่หลักการจิตวิทยาการฝึกนิสัย (Habit Psychology) โดยให้ฝึกงานซ้ำแล้วซ้ำอีก (Repetitive Training) การฝึกต้องฝึกในโรงงานหรือสถานที่ทำงานจริง ที่มีเครื่องมือครบครัน ได้มาตรฐานของอาชีพนั้น ๆ การฝึกต้องฝึกหนัก ๆ นาน ๆ เหมือนคนที่ทำงานในอาชีพนั้นจริง ๆ จนเกิดเป็นนิสัยขึ้น 3 อย่าง ซึ่งเป็นทฤษฎีพื้นฐานของอาชีวศึกษา 3 ข้อ ดังที่ Prosser กล่าวเอาไว้ใน 3 ข้อแรก คือ กิจนิสัยในการปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อม (Environment Habit) กิจนิสัยในการคิด (Thinking Habit) กิจนิสัยในการทำงาน (Working Habit) ส่วนทฤษฎีอีก 13 ข้อที่เหลือ มีพื้นฐานอยู่บนหลักการ 3 ข้อแรก

Powell (อ้างใน เมธี ปิลันธนานนท์, 2533 : 132-133) ได้กล่าวถึงหลักการจัดอาชีวศึกษาไว้ดังนี้

1. การอาชีวศึกษาเป็นการเตรียมบุคคลเข้าสู่อาชีพ และทำงานต่อไปด้วยความสำเร็จ
2. เป้าหมายของการอาชีวศึกษา คือ มุ่งที่งานและสัมพันธ์กับการมีงานทำ
3. การอาชีวศึกษาต้องสอดคล้องกับสภาพของเศรษฐกิจสังคม และวุฒิภาวะของนักศึกษา
4. การอาชีวศึกษาจัดให้ผู้สำเร็จการศึกษาสามารถเข้าร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ได้ในฐานะพลเมืองที่ดีของสังคม
5. การอาชีวศึกษาจัดให้นักศึกษามีความรู้พื้นฐานที่จำเป็นในการเข้าสู่อาชีพได้
6. แต่ละบุคคลที่มีสิทธิ์จะเลือกอาชีพที่ตนปรารถนาได้
7. รัฐมีหน้าที่ที่จะจัดให้รายบุคคลได้รับการฝึกเพื่อประกอบอาชีพได้ ตามที่แต่ละบุคคลได้ตั้งเป้าหมายไว้
8. ประสิทธิภาพของการอาชีวศึกษาจะสูง ถ้าจัดสภาพแวดล้อมให้ผู้เรียนได้รับการฝึกโดยจำลองสภาพแวดล้อมการทำงานให้เหมือนสภาพเมื่อจะไปทำงานจริง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

9. การฝึกอาชีพจะมีประสิทธิผล เมื่องานฝึกกระทำในลักษณะเดียวกันกับงานจริง นั่นคือ ใช้ขั้นตอนการทำงาน เครื่องมือ และเครื่องจักรเช่นเดียวกับที่ใช้ในการทำงานจริงในอาชีพนั้น

10. ประสิทธิผลของการอาชีวศึกษาจะสูงเมื่อจัดให้ผู้เรียนเป็นรายบุคคลได้ใช้ความสนใจ นิสัย ความถนัด และมันสมองของผู้นั้นอย่างเต็มที่

11. การฝึกอาชีพของแต่ละอาชีพช่าง หรืองานจะมีประสิทธิผลก็ต่อเมื่อได้จัดให้แก่กลุ่มที่ต้องการและได้รับประโยชน์จากการฝึกนั้น

12. การฝึกอาชีพอย่างมีประสิทธิผลจะต้องฝึกประสบการณ์เฉพาะด้านหลาย ๆ ครั้ง เพื่อสร้างนิสัยที่ถูกต้องในการทำและการคิด จนกระทั่งนิสัยที่ต้องการได้พัฒนาขึ้น ซึ่งเป็นทักษะที่จำเป็นในการหางานทำ

13. การฝึกอาชีพจะมีประสิทธิผลย่อมขึ้นอยู่กับครูฝึก ซึ่งจะต้องมีประสบการณ์วิชาชีพในการประยุกต์ทักษะ และความรู้ในการปฏิบัติงานและขบวนการการทำงานของสิ่งที่ตนสอน

14. สำหรับแต่ละอาชีพ ผู้ฝึกจะต้องมีความสามารถในการผลิตขั้นต่ำระดับหนึ่ง เพื่อที่จะทำงานและรักษาตำแหน่งไว้ได้ ถ้าการอาชีวศึกษาไม่สามารถจัดได้ถึงขั้นนี้แล้วก็จะไม่มีประสิทธิผลทั้งสำหรับรายบุคคลและสำหรับสังคม

15. การสร้างนิสัยการปฏิบัติงานจะได้ผลต่อเมื่อ ผู้ฝึกได้ทำงานจริงไม่ใช่ทำแบบฝึกหัดหรือทำงานปลอม

16. แหล่งของเนื้อหาสาระที่เชื่อถือได้ของการฝึกเฉพาะแต่ละอาชีพ มาจากแหล่งเดียวเท่านั้น คือจากประสบการณ์ของผู้ชำนาญงานของอาชีพนั้น

17. สำหรับแต่ละอาชีพจะมีเนื้อหาอยู่จำนวนหนึ่ง ซึ่งเป็นของอาชีพนั้นโดยเฉพาะและไม่มีคุณค่าในทางปฏิบัติสำหรับอาชีพอื่น

18. การอาชีวศึกษาจะบริการแก่สังคมอย่างมีประสิทธิภาพต่อเมื่อสามารถบริการในเรื่องที่มีคนต้องการและผู้ต้องการได้ประโยชน์มากที่สุด

19. การอาชีวศึกษาที่มีประสิทธิภาพ จะแปรผันตามวิธีการสอนและความสัมพันธ์กับผู้เรียน จึงควรพิถีพิถันพิจารณาคุณลักษณะพิเศษของกลุ่มที่เรียนและผู้สอนด้วย

20. การบริหารอาชีวศึกษาจะมีประสิทธิภาพต่อเมื่อ มีการจัดการในลักษณะยืดหยุ่นแทนการมีมาตรฐานที่ตายตัวเกินไป

21. ขณะที่ควรพยายามลดค่าใช้จ่ายต่อหัว แต่ก็ต้องใช้งบประมาณขั้นต่ำจำนวนหนึ่ง ซึ่งถ้าจ่ายต่ำกว่านี้แล้วจะไม่สามารถจัดการอาชีวศึกษาให้มีประสิทธิผลได้ และถ้าไม่ได้รับการสนับสนุนงบประมาณขั้นต่ำนี้แล้วก็ไม่ควรที่จะจัดให้มีระบบอาชีวศึกษา

วีระพันธ์ สิทธิพงศ์ (2536 : 30-34) ได้นำเสนอในรายงายการสัมมนา “มาตรฐานอาชีวศึกษาไทยใครกำหนด” ว่า การจัดการอาชีวศึกษา การตั้งมาตรฐานการอาชีวศึกษาและการฝึกอบรม มีข้อควรพิจารณาอยู่ 10 ประการต่อไปนี้ คือ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1. ระบบอาชีวศึกษาไม่ควรจะเป็นระบบอิสระ

2. การจัดการอาชีวศึกษาโดยอาศัยมุมมองอยู่แต่ในโลกของการศึกษา จะให้ภาพที่พร่ามัวสำหรับการศึกษาแขนงนี้ ซึ่งมีเป้าหมายอยู่ที่ธุรกิจอุตสาหกรรม

3. ในการจัดการอาชีวศึกษาควรจะให้ความสำคัญกับผลลัพธ์สุดท้าย (ผู้สำเร็จการศึกษา) มากกว่ากระบวนการในแต่ละขั้นตอน ที่เข้มงวดจนขาดความยืดหยุ่น

4. มาตรฐานการอาชีวศึกษาอาจไม่จำเป็นต้องมี หรือกำหนดเอาไว้ก็ได้

5. ระบบอาชีวศึกษาที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน จะต้องมีดีอยู่บ้าง

6. การใช้บุคลากรอาชีวศึกษาอย่างไม่คุ้มค่า และประเภทงาน

7. ในแต่ละขั้นตอนของระบบอาชีวศึกษาจำเป็นต้องกำหนดมาตรฐานเอาไว้

8. มีความจำเป็นต้องแบ่งแยกขอบเขตการดำเนินงานให้ชัดเจน การอาชีวศึกษากับการฝึกอบรม

9. การอาชีวศึกษาควรจะมีความยืดหยุ่น (Flexible) สูงกว่าระบบปัจจุบัน

10. ระบบอาชีวศึกษาควรจะได้หาทางร่วมมือประสานงานจัดการศึกษาแขนงนี้ร่วมกับผู้ประกอบการหรืออุตสาหกรรม

2.1.4 การบริหารโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน

งานที่ผู้บริหารโรงเรียนอาชีวศึกษาต้องรับผิดชอบ ประกอบด้วยงานที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการทั้งหมดทุกด้านในโรงเรียน โรงเรียนแต่ละแห่งอาจจัดแบ่งไว้แตกต่างกันในรายละเอียด อย่างไรก็ดี งานบริหารการศึกษามักจะมีขอบเขตที่ค่อนข้างชัดเจน ซึ่ง Navaratnam and O' connor (1993 : 113-122) ได้กล่าวถึงกระบวนการบริหารในโรงเรียนอาชีวศึกษาว่าเป็นการรวมกันของหลายกระบวนการ ได้แก่

1. การออกแบบและการพัฒนารายวิชาต่าง ๆ
2. รับรองรายวิชา และการขึ้นทะเบียนของผู้จัดการศึกษา/ฝึกอบรม
3. การคัดเลือกและการรับครู
4. การคัดเลือกผู้เรียน
5. การสอน การประเมิน และการอนุมัติให้สำเร็จการศึกษา
6. การจัดบริการสนับสนุนให้แก่นักเรียน
7. การบริหารและการจัดการระบบทั้งหมด

แนวคิดของ Navaratnam and O' connor เน้นในด้านของการบริหารจัดการโดยเฉพาะในส่วนที่เกี่ยวข้องกับงานวิชาการ ซึ่งถือว่าเป็นภารกิจหลักที่สำคัญของโรงเรียน และสอดคล้องกับ กฤษมันต์ วัฒนาณรงค์ (2539 : 12) ที่กล่าวว่า การจัดการอาชีวศึกษาจะใช้ทุกวิธีการในการวางแผนออกแบบการสอนและการฝึก เพื่อให้ผู้เรียนได้พัฒนาคุณภาพของตนได้ตรงตามความต้องการของตลาดแรงงาน สอดคล้องกับความต้องการของสังคม และความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สำหรับการแบ่งงานของโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนในประเทศไทย จากการศึกษาของ อุทัย บุญประเสริฐ (2531 : 23) ในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน 5 แห่ง พบว่า มีการจัดแบ่งงานแตกต่างกันไป 5 แบบ คือ

แบบที่ 1 แบ่งเป็น 2 งาน คือ งานวิชาการ และงานบริการ

แบบที่ 2 แบ่งเป็น 2 งาน คือ งานวิชาการ และงานปกครอง

แบบที่ 3 แบ่งเป็น 4 งาน คือ งานวิชาการ งานปกครอง งานธุรการ งานอาคารสถานที่และกิจกรรมพิเศษ

แบบที่ 4 แบ่งเป็น 5 งาน คือ งานวิชาการ งานบริหาร งานกิจกรรม งานปกครอง และงานธุรการ

แบบที่ 5 แบ่งเป็น 5 งาน คือ งานวิชาการ งานทักษะ งานกิจกรรม งานกิจการนักเรียน และงานธุรการ

จากการแบ่งงานทั้ง 5 งานดังกล่าว พบว่า งานที่ทุกโรงเรียนจัดแบ่งไว้เหมือนกัน คือ งานวิชาการ เนื่องจากงานวิชาการเป็นภารกิจหลักของโรงเรียน สอดคล้องกับแนวคิดของ Navaratnam and O' connor ซึ่ง อุทัย บุญประเสริฐ จึงได้สรุปไว้ว่า การแบ่งงานแต่ละแบบอาจเหมาะกับลักษณะเฉพาะของโรงเรียน แต่ไม่มีข้อยืนยันชัดเจนว่าการแบ่งงานเช่นนี้ ก่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลขององค์การทางการศึกษา

อย่างไรก็ดี การที่โรงเรียนจะสามารถพัฒนาตนเองเพื่อให้เกิดคุณภาพ จำเป็นต้องมีเกณฑ์มาตรฐานสากลในการจัดแบ่งงานที่โรงเรียนต้องรับผิดชอบ ที่เป็นที่ยอมรับโดยทั่วไปเพื่อให้สามารถเปรียบเทียบได้ ดังนั้น ทุกโรงเรียนควรต้องมีโครงสร้างของงานสำคัญร่วมกัน ฝ่ายแผนงาน สำนักงานคณะกรรมการศึกษาเอกชน (2527 : 17) ได้จัดทำโครงสร้างของคุณภาพการศึกษาโรงเรียนเอกชนหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ โดยแบ่งโรงเรียนออกเป็น 5 หมวด ได้แก่

หมวดที่ 1 งานอาคารสถานที่และอุปกรณ์ประกอบห้องเรียน

หมวดที่ 2 งานบริหารทั่วไป

หมวดที่ 3 งานบริหารบุคลากร

หมวดที่ 4 งานวิชาการ

หมวดที่ 5 งานความสัมพันธ์กับชุมชนและบริการชุมชน

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่า การบริหารโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน เป็นกระบวนการที่จะดำเนินการเกี่ยวกับการจัดการศึกษา โดยมุ่งเน้นให้ผู้รับการศึกษาหรือฝึกอบรมมีสมรรถภาพในการทำงาน มีความสามารถในการประกอบอาชีพ รวมทั้งมีเจตคติที่ดีต่อการทำงาน โดยมีขอบข่ายครอบคลุมงานต่อไปนี้คือ การบริหารงานวิชาการ การบริหารงานบุคคล การบริหารกิจการนักศึกษา การบริหารอาคารสถานที่ การจัดและบริหารโรงฝึกงาน และการบริหารงานธุรการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.2 การบริหารงานวิชาการในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน

2.2.1 ความหมายการบริหารงานวิชาการ

การบริหารงานวิชาการถือเป็นงานที่สำคัญของการบริหารสถานศึกษา เนื่องจากเกี่ยวข้องกับกิจกรรมทุกชนิดในสถานศึกษา โดยเฉพาะเกี่ยวกับการปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอนซึ่งเป็นจุดมุ่งหมายหลักของสถานศึกษา และเป็นเครื่องชี้วัดความสำเร็จและความสามารถของผู้บริหาร ซึ่งมาตรฐานและคุณภาพของสถานศึกษาจะพิจารณาได้จากผลงานด้านวิชาการ มีนักวิชาการหลายท่านที่ได้กล่าวถึงความหมายของงานวิชาการไว้ดังนี้

Miller (1965 : 20) ได้ให้ทรรศนะว่า งานวิชาการถือเป็นหัวใจของโรงเรียน สิ่งที่สำคัญที่สุดได้แก่ การจัดโปรแกรมการเรียนการสอนและการปฏิบัติตามโปรแกรม รวมทั้งการวัดผล เพื่อจะได้ติดตามการเรียนการสอนทั้งครูและนักเรียน และการจัดบริการในการสอนเพื่อให้การเรียนการสอนดำเนินไปได้ด้วยดีนั้นเป็นหน้าที่ของโรงเรียนที่ไม่สามารถละเลยได้ (อ้างใน ศิริชัย จำรัสเลิศลักษณ์. 2546)

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2542 : 34) ได้กล่าวถึงความหมายของ การบริหารงานวิชาการว่า เป็นกระบวนการบริหารกิจกรรมทุกอย่างที่เกี่ยวข้องกับการปรับปรุงการเรียนการสอนให้ดีขึ้น ตั้งแต่การกำหนดนโยบาย การวางแผน การปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอนตลอดจนการประเมินผลการศึกษา เพื่อให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมายของการศึกษาและเกิดประโยชน์สูงสุดกับผู้เรียน

อำภา บุญช่วย (2537 : 1) ได้ให้ความหมายของการบริหารงานวิชาการว่า งานวิชาการเป็นกิจกรรมทุกชนิดในโรงเรียน ซึ่งเกี่ยวข้องกับการปรับปรุงพัฒนาการสอนของผู้เรียนให้ได้ผลดีมีประสิทธิภาพมากที่สุด

กิติมา ปรีดีดิลก (2532 : 27) ได้กล่าวถึง การบริหารงานวิชาการ ว่าหมายถึง กิจกรรมทุกชนิดในสถานศึกษา เกี่ยวกับการปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอนให้ได้ผลดี และมีประสิทธิภาพที่สุด อันได้แก่ ความรู้ ความเข้าใจในเอหาวิชาหลักที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตอยู่ในสังคม และรวมถึงการอบรมศีลธรรมจรรยา และความประพฤติของผู้เรียนเพื่อให้เป็นคนดี

อุทัย ธรรมเตโช (2531 : 38) ได้ให้ความหมายว่า การบริหารงานวิชาการ หมายถึง การบริหารกิจกรรมทุกชนิดที่เกี่ยวกับการพัฒนา และปรับปรุงการเรียนการสอนให้ได้ผลดีและมีประสิทธิภาพที่สุดหรือการบริหารที่ให้พลเมืองมีความรู้ มีคุณธรรม สามารถประกอบสัมมาอาชีพ ดำรงตนเป็นพลเมืองดี ช่วยกันพัฒนาชาติให้เจริญก้าวหน้าต่อไป

จากแนวคิดดังกล่าวข้างต้นสามารถสรุปได้ว่า การบริหารงานวิชาการ หมายถึง การดำเนินกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

2.2.2 ความสำคัญของการบริหารงานวิชาการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การบริหารงานวิชาการ นับว่าเป็นหัวใจสำคัญของการบริหารโรงเรียน ผู้บริหารจะต้องให้ความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง ส่วนการบริหารงานด้านอื่น ๆ แม้จะมีความสำคัญเช่นเดียวกันแต่ก็เป็นเพียงงานที่สนับสนุนให้งานวิชาการของโรงเรียนดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ เพราะหัวใจสำคัญของโรงเรียนก็คือ การทำหน้าที่ฝึกอบรมให้ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถ มีคุณธรรมจริยธรรม สามารถออกไปประกอบอาชีพ และดำรงชีพอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข นักวิชาการจึงให้ความสำคัญของการบริหารงานวิชาการไว้ดังนี้

อุทัย บุญประเสริฐ และ ชโลมใจ ภิงคารวัฒน์ (2528 : 30) ได้กล่าวสนับสนุนความสำคัญของงานวิชาการว่า งานวิชาการเป็นงานแกนกลาง เป็นหัวใจ และมีงานอื่นเป็นงานสนับสนุน งานวิชาการเป็นธงชัยที่พิสูจน์ชัยชนะ เป็นเครื่องแสดงถึงความสำเร็จสุดยอดของสถานศึกษา

พนัส หันนาคินทร์ (2542 : 235) ได้กล่าวว่า งานหลักในการบริหารโรงเรียนน่าจะเป็นงานที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนหรืองานวิชาการนั่นเอง ส่วนงานอื่น ๆ เป็นงานสนับสนุนให้งานวิชาการดำเนินไปด้วยดีเท่านั้น

Smith (1961) (อ้างใน ศิริชัย จำรัสเลิศลักษณ์. 2546 : 28) ได้ศึกษาและจัดลำดับความสำคัญของงานวิชาการไว้เป็นอันดับแรกงานในความรับผิดชอบของผู้บริหารแบ่งเป็น 7 ประเภท ดังนี้

- งานบริหารงานวิชาการ ร้อยละ 40
- งานบริหารบุคลากร ร้อยละ 20
- งานบริหารกิจการนักเรียน ร้อยละ 20
- งานบริหารการเงิน ร้อยละ 5
- งานบริหารอาคารสถานที่ ร้อยละ 5
- งานบริหารความสัมพันธ์กับชุมชน ร้อยละ 5
- งานบริหารทั่วไป ร้อยละ 5

ดังนั้นสามารถสรุปได้ว่า งานวิชาการถือว่าเป็นหัวใจของการบริหารการศึกษา เพราะจุดมุ่งหมายของสถานศึกษาก็คือ การจัดการศึกษาให้มีคุณภาพ ซึ่งขึ้นอยู่กับงานวิชาการทั้งสิ้น งานวิชาการเป็นกิจกรรมการจัดการเกี่ยวกับงานด้านหลักสูตร การนำหลักสูตรไปใช้ งานแบบเรียน งานการเรียนการสอน งานสื่อการเรียนการสอน งานวัดผลและประเมินผล งานห้องสมุด งานนิเทศการศึกษา งานวางแผนการศึกษา และงานประชุมอบรมทางวิชาการ เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนบรรลุจุดหมายของการศึกษาที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิผลและประสิทธิภาพ

2.2.3 ขอบข่ายของการบริหารงานวิชาการ

ก่อ สวัสดิพาณิชย์ (2535 : 40) ได้กล่าวถึงขอบข่ายของงานวิชาการว่ามีขอบข่ายครอบคลุมเกี่ยวกับงานด้านหลักสูตร และการเรียนการสอน ตั้งแต่การวางแผนเกี่ยวกับงานวิชาการ การจัดดำเนินงานเกี่ยวกับการเรียนการสอน การจัดบริการการสอน ตลอดจนการวัด และ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ประเมินผล รวมทั้งติดตามผล และสื่อการสอนรวมไปถึงการพัฒนาผู้สอนตลอดจนการดำเนินกิจการของโรงเรียนจะต้องเป็นไปตามหลักสูตร และระเบียบพิธีการของการเรียนการสอน จำเป็นที่จะต้องเปลี่ยนแปลงหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของสังคมทุกระยะ ด้วยการจัดเนื้อหาวิชาให้ทันสมัย บางครั้งก็มีการเพิ่มวิชาใหม่ ๆ เข้าไปด้วยผลที่เกิดขึ้นกับนักเรียนอย่างแท้จริงนั้น เกิดจากการเรียนการสอน ดังนั้น เมื่อหลักสูตรเปลี่ยนก็จำเป็นต้องอบรมครูตามไปด้วย เพราะการใช้หลักสูตรในโรงเรียนจะมีส่วนเกี่ยวโยงไปถึงการจัดตารางสอน การจัดชั้นเรียน วิธีสอน การใช้อุปกรณ์การสอน และการประเมินผลด้วย

อุทัย บุญประเสริฐ (2540 : 32) ได้กล่าวถึงขอบข่ายของงานวิชาการว่าควรจะครอบคลุมในเรื่องต่อไปนี้

1. เรื่องความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ในโรงเรียน

2. เรื่องการสอนและการจัดการเรียนการสอน ให้สอดคล้องกับหลักการและจุดมุ่งหมายของหลักสูตร กับเรื่องการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน

3. เรื่องกิจกรรมนักเรียนและการบริหารกิจกรรมนักเรียน ให้ตอบสนองหลักสูตรและเสริมสร้างหลักสูตรให้เป็นผลสมบูรณ์ ตามคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามจุดหมายของหลักสูตร

4. เรื่องสื่อการเรียนการสอนและกิจการห้องสมุดเพื่อการส่งเสริมการเรียนการสอนตามหลักสูตรโดยตรง เพื่อเสริมพัฒนาการของนักเรียนให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามจุดมุ่งหมายหลักสูตรกับเรื่องห้องสมุดและการเสริมความทันสมัยทางวิชาการแก่ครูโดยตรง

5. เรื่องการวัดผลและการประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียน ตามจุดประสงค์ของการเรียนรู้ตามจุดหมายและหลักการของหลักสูตร กับการประเมินมาตรฐานคุณภาพทางวิชาการของโรงเรียน

6. เรื่องการนิเทศการศึกษาและเรื่องการพัฒนาวิชาชีพสำหรับบุคลากรครูและบุคลากรทางวิชาการของโรงเรียน

กรมอาชีวศึกษา (อ้างใน เกสิณี ชิวปรีชา. 2540 : 26) ได้แบ่งลักษณะงานวิชาการในสถานศึกษา ดังนี้

1. คณะวิชา แบ่งออกเป็นแผนกวิชา ให้สถานศึกษากำหนดให้มีคณะวิชาและแผนกวิชาตามที่ได้เปิดสอนอยู่ในสถานศึกษานั้น

2. งาน ประกอบด้วย

- งานหลักสูตรพิเศษ
- งานหลักสูตรและการสอน
- งานสื่อการเรียนการสอน
- งานวัดผลและประเมินผล
- งานห้องสมุด
- งานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2542 : 35) ได้ให้ทรรศนะเกี่ยวกับขอบข่ายการบริหารงานวิชาการทางด้านอาชีวศึกษาว่า ประกอบด้วย การวางแผนเกี่ยวกับงานวิชาการ การจัดดำเนินงานเกี่ยวกับการเรียนการสอน การจัดบริการเกี่ยวกับการเรียนการสอน และการวัดผลประเมินผล รวมทั้งการติดตามผล ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1. การวางแผนเกี่ยวกับงานวิชาการ ประกอบด้วยงานสำคัญดังนี้
    1.1 แผนปฏิบัติงานด้านวิชาการ
    1.2 โครงการสอน
    1.3 ประมวลการสอน
2. การจัดดำเนินงานเกี่ยวกับการเรียนการสอน ประกอบด้วยงานสำคัญดังนี้
    2.1 การจัดตารางสอน
    2.2 การจัดชั้นเรียน
    2.3 การจัดแบบเรียน
    2.4 การปรับปรุงการเรียนการสอน
    2.5 การจัดการฝึกงาน
3. การจัดบริการเกี่ยวกับการเรียนการสอน ประกอบด้วยงานสำคัญดังนี้
    3.1 การจัดสื่อการเรียนการสอน
    3.2 การจัดห้องสมุด
    3.3 การนิเทศการสอน
4. การวัดผลและประเมินผล ประกอบด้วยงานสำคัญดังนี้
    4.1 ดำเนินการสร้างเครื่องมือที่จะใช้ในการวัดผล
    4.2 ดำเนินการวัดผลและประเมินผลก่อนเรียน ระหว่างเรียน และหลังเรียน
    4.3 ดำเนินการวิเคราะห์ผลการเรียนเป็นรายบุคคล และเป็นกลุ่ม

กรมวิชาการ (2546 : 14) ได้แบ่งงานบริหารหลักสูตรและงานวิชาการเป็น 6 ด้าน ตามเกณฑ์การประเมินสถานศึกษาเพื่อรับรางวัลพระราชทาน ประเภทสถานศึกษาระดับอุดมศึกษาดังนี้

1. การพัฒนาหลักสูตร
2. การพัฒนาการเรียนการสอน
3. การพัฒนาระบบการวัดผลและประเมินผลการเรียน
4. การพัฒนากิจการนักศึกษา
5. การพัฒนาแหล่งการเรียนรู้
6. การค้นคว้า วิจัย การถ่ายทอดเทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการศึกษา

จากการศึกษาขอบข่ายการบริหารงานวิชาการจากนักวิชาการ และหน่วยงานต่าง ๆ สามารถสรุปขอบข่ายการบริหารงานวิชาการ ได้จำนวน 6 ด้าน ได้แก่ (1) การบริหารหลักสูตร

เอกสารนี้มีลิขสิทธิ์ ห้ามนำไปใช้เพื่อการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

(2) การจัดทรัพยากรการเรียนการสอน (3) การพัฒนาบุคลากร (4) การจัดการเรียนการสอน (5) การวัดและประเมินผลการเรียนการสอน และ (6) การวิจัยและพัฒนา

2.2.3.1 การบริหารหลักสูตร

ความหมายของหลักสูตร

"หลักสูตร" เป็นคำศัพท์ทางการศึกษาคำหนึ่งที่คนในวงการศึกษาส่วนใหญ่คุ้นเคย และมีนักวิชาการให้ความหมายไว้มากมายและแตกต่างกันไป เช่น

Armstrong (อ้างใน ใจทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์. 2539 : 1) ได้กล่าวถึง "หลักสูตร" ว่าแปลมาจากคำในภาษาอังกฤษว่า "Curriculum" ซึ่งมีรากศัพท์มาจากภาษาลาตินว่า "Currere" และได้ให้ความหมายของ หลักสูตร ว่าหมายถึง "Running Course" หรือลู่ที่นักวิ่งวิ่งเข้าสู่เส้นชัย ต่อมาได้นำศัพท์นี้มาใช้ในทางการศึกษาว่า "Running Sequence of Course or Learning Experience" การเปรียบเทียบหลักสูตรกับลู่วิ่งที่ใช้แข่งขันเช่นนี้ อาจเนื่องมาจากการที่ผู้เรียนจะสำเร็จการศึกษาในระดับใดระดับหนึ่งหรือจบหลักสูตรใด ๆ นั้น ผู้เรียนจะต้องศึกษา เรียนรู้ และฟันฝ่าความยากลำบากของการศึกษารายวิชาหรือประสบการณ์การเรียนรู้ต่าง ๆ ที่กำหนดไว้ในหลักสูตรตามลำดับ เฉกเช่นเดียวกันกับนักวิ่งที่ต้องแข่งขันและฟันฝ่าอุปสรรคมากมายเพื่อให้ได้มาซึ่งชัยชนะและความสำเร็จ

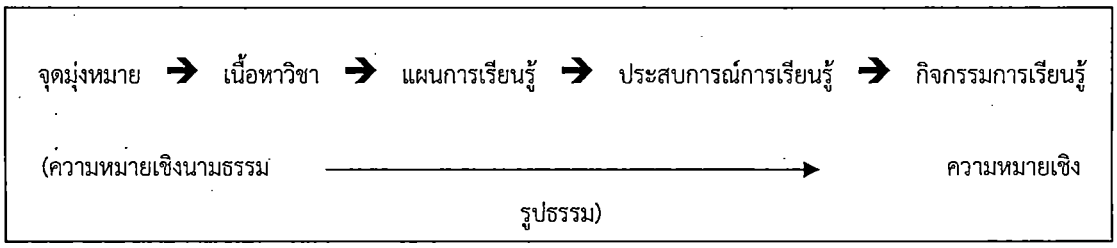
Saylor และ Alexander (1974 : 6) ได้กล่าวถึงความหมายของหลักสูตรว่า "เป็นแผนสำหรับจัดโอกาสการเรียนรู้ให่แก่บุคคลกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง เพื่อให้บรรลุเป้าหมายหรือจุดหมายที่วางไว้ โดยมีโรงเรียนเป็นผู้รับผิดชอบ" ซึ่งสอดคล้องกับ Taba (1962 : 10) ที่กล่าวไว้ว่า "หลักสูตรคือแผนการเรียนรู้ที่ประกอบด้วยจุดประสงค์และจุดหมายเฉพาะ การเลือกและการจัดเนื้อหา วิธีการจัดการเรียนการสอน และการประเมินผล

ธำรง บัวศรี (2542 : 7) ได้กล่าวว่า หลักสูตร คือ แผนซึ่งได้ออกแบบจัดทำขึ้นเพื่อแสดงถึงจุดหมาย การจัดเนื้อหากิจกรรมและมวลประสบการณ์ ในแต่ละโปรแกรมการศึกษา เพื่อให้ผู้เรียนมีพัฒนาการในด้านต่าง ๆ ตามจุดหมายที่ได้กำหนดไว้

รุจิร์ ภู่สาระ (2545 : 1-2) ได้กล่าวว่า หลักสูตร มีความหมายหลากหลายมากมาย ได้แก่ หลักสูตรคือแผนการเรียน (A Program of Studies) เอกสารการศึกษา (A Document) แผนการจัดกิจกรรม (Planned Experience)

จากการศึกษาความหมายของหลักสูตร "Curriculum" ที่นักวิชาการต่าง ๆ ได้นิยามไว้ สามารถสรุปความหมายของ "หลักสูตร" ได้ 5 ประการ ดังนี้คือ 1) หลักสูตรคือจุดมุ่งหมาย (Objectives) ที่ผู้เรียนพึงบรรลุ 2) หลักสูตรคือรายวิชาหรือเนื้อหาวิชา (Subjects) ที่จัดให้ผู้เรียนได้ศึกษา 3) หลักสูตรคือแผน (Plans) การจัดการเรียนรู้หรือประสบการณ์การเรียนรู้ที่คาดหวังแก่ผู้เรียน 4) หลักสูตรคือประสบการณ์ (Experiences) ทั้งปวงของผู้เรียนที่จัดให้โดยโรงเรียน และ 5) หลักสูตรคือกิจกรรม (Activities) ในการเรียนรู้ที่จัดให้กับผู้เรียน ซึ่งสามารถเขียนเป็นตัวย่อภาษาอังกฤษได้ว่า "OSPEA" และสรุปเป็นรูปภาพดังนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 2.1 ความหมายของหลักสูตรจากความเป็นนามธรรมสู่ความเป็นรูปธรรม

องค์ประกอบของหลักสูตร

จากความหมายของหลักสูตรดังกล่าว ซึ่งมีอย่างหลากหลายทั้งในมุมมองที่กว้างและมุมมองที่แคบหรือมีความหมายที่เป็นนามธรรมและความหมายที่เป็นรูปธรรม เมื่อนำความหมายของหลักสูตรมาวิเคราะห์กันโดยละเอียดแล้ว สามารถสรุปถึงองค์ประกอบของหลักสูตรได้ดังที่นักวิชาการหลายท่านได้ให้ความเห็นไว้ดังต่อไปนี้

Tyler (1968 : 1) กล่าวว่า โครงสร้างหลักสูตรมี 4 ประการ คือ

1. จุดมุ่งหมาย (Educational Purpose) ที่โรงเรียนให้ผู้เรียนเกิดผล
2. ประสบการณ์ (Educational Experience) ที่โรงเรียนจัดขึ้นเพื่อให้จุดมุ่งหมายบรรลุ
3. วิธีการจัดประสบการณ์ (Organizational of Educational Experience) เพื่อให้การสอนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ
4. วิธีการประเมิน (Determination of What to Evaluate) เพื่อตรวจสอบจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้

สุมิตร คุณานุกร (2520 : 9) กล่าวว่า หลักสูตรในแง่ขององค์ประกอบแล้ว จะมี 4 องค์ประกอบด้วยกันคือ

1. ความมุ่งหมาย (Objective)
2. เนื้อหา (Content)
3. การนำหลักสูตรไปใช้ (Curriculum Implementation)
4. การประเมินผล (Evaluation)

ธำรง บัวศรี (2542 : 8-9) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบที่สำคัญของหลักสูตรมีดังต่อไปนี้

1. เป้าประสงค์และนโยบายการศึกษา (Education Goals and Policies)
2. จุดหมายของหลักสูตร (Curriculum Aim)
3. รูปแบบและโครงสร้างหลักสูตร (Types and Structures)
4. จุดประสงค์ของวิชา (Subject Objectives)
5. เนื้อหา (Content)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

6. จุดประสงค์การเรียนรู้ (Instructional Objectives)

7. ยุทธศาสตร์การเรียนการสอน (Instructional Strategies)

8. การประเมินผล (Evaluation)

9. วัสดุหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอน (Curriculum Materials and Instructional Media)

จากองค์ประกอบของหลักสูตรที่นักวิชาการหลายท่านได้กล่าวไว้ สามารถสรุปได้ว่า องค์ประกอบของหลักสูตรจะประกอบด้วย 4 ส่วนที่สำคัญ ได้แก่ 1) จุดมุ่งหมาย (Objective) 2) เนื้อหา (Content) 3) วิธีการจัดการเรียนรู้ (Learning Method) และ 4) การวัดและประเมินผล (Measurement and Evaluation)

รูปแบบของหลักสูตร

จากการศึกษารูปแบบของหลักสูตรหรือประเภทของหลักสูตรจากนักวิชาการต่าง ๆ เช่น ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2535 : 42 – 44) , ธำรง บัวศรี (2542 : 173 – 204) , รุจิร์ ภู่สาระ (2545 : 10-19) เป็นต้น พบว่าหลักสูตรมีอยู่หลายแบบ แต่ละรูปแบบก็มีแนวความคิด จุดมุ่งหมาย โครงสร้าง แตกต่างกันออกไป ซึ่งสามารถจำแนกกว้าง ๆ ได้ดังนี้คือ

1. หลักสูตรแบบเน้นเนื้อหาวิชา (The Subject-Matter Curriculum) เป็นหลักสูตรที่เก่าแก่ที่สุดและยังคงรูปแบบการจัดหลักสูตรนี้ใช้อยู่ในปัจจุบัน เน้นเนื้อหาวิชาเป็นศูนย์กลาง (Subject-Centered Curriculum) โดยจัดเนื้อหาสาระและความรู้ในลักษณะแยกเป็นวิชาต่าง ๆ ซึ่งแต่ละวิชาไม่สัมพันธ์ซึ่งกันและกัน

2. หลักสูตรแบบหมวดวิชา (The Broad-Field Curriculum) เป็นรูปแบบของหลักสูตรที่สร้างขึ้นมาเพื่อแก้ไขข้อบกพร่องของหลักสูตรที่เน้นเนื้อหาวิชา มีลักษณะเป็นหลักสูตรที่กำหนดเนื้อหาวิชาไว้กว้าง ๆ โดยนำความรู้ในกลุ่มวิชามาผสมผสานกันเข้าเป็นหมวดวิชาเดียวกัน

3. หลักสูตรที่ยึดกระบวนการทางสังคมและการดำรงชีวิต (Social Process and Life Function Curriculum) เป็นหลักสูตรที่สร้างขึ้นโดยยึดสังคมเป็นหลัก โดยคำนึงถึงความต้องการและความสนใจของผู้เรียนเป็นพื้นฐาน ผู้เรียนสามารถนำความรู้และประสบการณ์ที่ได้รับไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

4. หลักสูตรแบบแกนกลาง (The Core Curriculum) เป็นหลักสูตรที่มุ่งประสานสัมพันธ์เนื้อหาวิชาต่าง ๆ เข้าด้วยกัน เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ ทักษะ และเจตคติ โดยกำหนดให้มีวิชาแกนซึ่งผู้เรียนทุกคนจำเป็นต้องเรียนรู้เพื่อเป็นพื้นฐาน

5. หลักสูตรที่ยึดกิจกรรมและประสบการณ์ (The Activity and Experience Curriculum) เป็นรูปแบบของหลักสูตรที่สร้างขึ้นมาเพื่อแก้ไขข้อบกพร่องของหลักสูตรที่เน้นเนื้อหาวิชา โดยไม่คำนึงถึงความต้องการและความสนใจของผู้เรียน การจัดหลักสูตรนี้ยึดหลักการที่ว่าผู้เรียนได้ทำกิจกรรมที่คำนึงถึงประสบการณ์ที่มีประโยชน์ และมีการวางแผนร่วมกัน การทำกิจกรรมเน้นการแก้ปัญหา

เอกสารนี้สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

6. หลักสูตรแบบบูรณาการ (The Integrated Curriculum) เป็นหลักสูตรที่รวมประสบการณ์ในการเรียน โดยผู้ทำหลักสูตรคัดเลือกตัดตอนมาจากหลาย ๆ สาขาวิชา มาจัดเป็นกลุ่มหรือหมวดหมู่ ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์ที่ต่อเนื่อง มีคุณค่าต่อการดำเนินชีวิต และต่อการพัฒนาการของผู้เรียน จุดมุ่งหมายของหลักสูตรนี้เน้นที่ตัวผู้เรียนและปัญหาทางสังคมเป็นหลัก

7. หลักสูตรแบบสหสัมพันธ์ (The Correlate Curriculum) เป็นหลักสูตรที่มีความสัมพันธ์กันในหมวดวิชา นั่นคือ แทนที่ครูผู้สอนแต่ละวิชาจะต่างคนต่างสอน ก็นำวิชามาคิดร่วมกัน วางแผนร่วมกันว่าจะจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบใดจึงจะก่อประโยชน์ และให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้มากที่สุด

8. หลักสูตรแบบเอกัตบุคคล (The Individualized Curriculum) เป็นหลักสูตรที่จัดขึ้นเพื่อสนองตอบความต้องการ และความสนใจของผู้เรียนแต่ละคน การจัดหลักสูตรแบบนี้ทำให้ผู้เรียนได้เรียนตามความสามารถ และอัตราเร็วของแต่ละคน มีโอกาสเลือกได้มาก ทั้งยังส่งเสริมให้ผู้เรียนแต่ละคนมีความรับผิดชอบมากขึ้นด้วย

9. หลักสูตรแบบส่วนบุคคล (The Personalized Curriculum) เป็นหลักสูตรที่ครูและผู้เรียนวางแผนร่วมกันตามความเหมาะสมและความสนใจของผู้เรียน เรียกว่า สัญญาการเรียนเพื่อส่งเสริมและดึงศักยภาพของผู้เรียนออกมาให้มากที่สุดเท่าที่จะมากได้ ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการวางแผนการเรียน มีทางเลือกกิจกรรมการเรียนหลายด้าน เป็นการศึกษาที่ประกันได้ว่าผู้เรียนเกิดการเรียนรู้จริง สอดคล้องกับความต้องการ ความสามารถ ความสนใจของตนเองและชุมชน

10. หลักสูตรฐานสมรรถนะ (The Competency-Based Curriculum) เป็นหลักสูตรที่จัดทำขึ้นโดยมีการกำหนดเกณฑ์ความสามารถ (Performance Criteria) ที่ผู้เรียนพึงกระทำได้ การกำหนดขอบเขตของงานที่ต้องปฏิบัติ (Range Statement) การกำหนดหลักฐานของการปฏิบัติงานและความรู้ที่ต้องใช้ในการปฏิบัติงาน (Evidence Requirements) และแนวทางของการประเมิน (Guideline for Assessment) ซึ่งความสามารถเหล่านั้นถือเป็นมาตรฐานของงานในอาชีพเป็นส่วนใหญ่ ซึ่งการจัดหลักสูตรจะจัดเรียงไปตามลำดับของกลุ่มวิชาหรือหมวดวิชาที่ต้องศึกษา

การบริหารหลักสูตร

นักการศึกษาหลายท่านได้กล่าวถึงกระบวนการบริหารหลักสูตรไว้อย่างหลากหลายดังนี้

วิชัย วงษ์ใหญ่ (2526 : 195 - 202) ให้ความเห็นว่า การวางแผนการใช้หลักสูตรให้บรรลุเป้าหมายต้องดำเนินการในเรื่องต่าง ๆ ดังนี้

1. การเตรียมวางแผนงานเพื่อการใช้หลักสูตรใหม่ ประกอบด้วย การวิเคราะห์หลักสูตรมาปรับ การจัดหาวัสดุประกอบหลักสูตร การจัดเตรียมงบประมาณ การเตรียมบุคลากร

2. การจัดเตรียมอบรมผู้สอนเพื่อใช้หลักสูตรใหม่ ประกอบด้วยการอบรมเชิงปฏิบัติการ การวิเคราะห์ปัญหาของหลักสูตร การสร้างโครงการสอน ประมวลการสอน การเลือกและจัดประสบการณ์การเรียนรู้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3. การจัดอาจารย์เข้าสอน ต้องสอนโดยยึดจุดมุ่งหมายของหลักสูตรเป็นหลัก และจัดประสบการณ์ให้ครบถ้วนตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรเป็นสำคัญ

4. การจัดตารางสอน ต้องคำนึงถึงการเรียนรู้วิชาต่าง ๆ ระดับความยากง่าย ช่วงการเรียนรู้ต้องเหมาะสมกับผู้เรียน รวมทั้งการใช้ห้องเรียน

5. การจัดบริการวัสดุประกอบหลักสูตรและสื่อการเรียน ประกอบด้วย การจัดทำแผนการสอน เอกสารและสื่อการสอน

6. การประชาสัมพันธ์การใช้หลักสูตร ใช้หลักการประชาสัมพันธ์แก่ผู้เรียน ผู้สอนและผู้บริหาร โดยใช้สื่อต่าง ๆ เช่น วิทยุ โทรทัศน์ และหนังสือพิมพ์ เป็นต้น

7. การจัดสภาพแวดล้อมและการเลือกโครงการกิจกรรมเสริมหลักสูตร ประกอบด้วยการจัดสภาพแวดล้อมในสถานศึกษา เช่น การจัดสภาพห้องเรียน ห้องปฏิบัติการ รวมทั้ง สิ่งอำนวยความสะดวกทางการศึกษาอื่น ๆ ด้วย การจัดสภาพแวดล้อมนอกห้องเรียน เช่น การฝึกงานในสถานประกอบการ เป็นต้น

8. การประเมินผลการใช้หลักสูตรและการปรับปรุงหลักสูตร ประเมินตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรที่วางไว้อย่างชัดเจน

สงัด อุทรานันท์ (2532 : 262 - 269) กล่าวถึง ขอบเขตการบริหารหลักสูตรไว้ 3 ประการ คือ ประการที่ 1 งานบริหารและบริการหลักสูตร ซึ่งจะเกี่ยวกับงานเตรียมบุคลากร การจัดอาจารย์เข้าทำการสอนตามหลักสูตร การบริหารและบริการวัสดุหลักสูตร การบริหารหลักสูตรภายในสถานศึกษา ประการที่ 2 งานดำเนินการเรียนการสอนตามหลักสูตร ประกอบด้วยการปรับปรุงหลักสูตรให้สอดคล้องกับท้องถิ่น จัดทำแผนการเรียนการสอน จัดกิจกรรมการเรียนการสอน ประการที่ 3 งานสนับสนุนและส่งเสริมการใช้หลักสูตร ประกอบด้วยการติดตามผลการใช้หลักสูตร การนิเทศการศึกษาและการตั้งศูนย์บริการเพื่อสนับสนุนการใช้หลักสูตร

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2535 : 60-66) ได้กล่าวถึงกระบวนการบริหารหลักสูตรไว้ 3 ขั้นตอนดังนี้

1. ขั้นเตรียมการ เป็นขั้นของการวางแผนการใช้หลักสูตร ซึ่งสถานศึกษาต้องเตรียมการล่วงหน้าก่อนเปิดหลักสูตร โดยมีกิจกรรมการปฏิบัติดังนี้

1.1 การตรวจสอบหลักสูตรแม่บทและการปรับให้เหมาะสมกับบริบทก่อนนำไปใช้

1.2 การประชาสัมพันธ์หลักสูตร

1.3 การเตรียมความพร้อมของบุคลากรที่เกี่ยวข้อง

1.4 การเตรียมความพร้อมของสิ่งอำนวยความสะดวกและงบประมาณ

1.5 การจัดทำโครงการสอนหรือแผนการสอน

1.6 การตรวจสอบความพร้อมของผู้เรียน

1.7 การตรวจสอบการยอมรับจากสังคม เช่น ผู้ปกครอง สถานประกอบการ เป็นต้น

1.8 การจัดโครงสร้างของหน่วยงานบริการการบริหารหลักสูตร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2. ขั้นดำเนินการ เป็นขั้นของการนำหลักสูตรไปใช้ ซึ่งมีทั้งฝ่ายปฏิบัติการ ฝ่ายสนับสนุน และฝ่ายควบคุม โดยมีกิจกรรมการปฏิบัติดังนี้

2.1 การประชุมครูและบุคลากรที่เกี่ยวข้อง

2.2 การปฐมนิเทศผู้เรียน

2.3 การจัดทำคู่มือครู

2.4 การจัดตารางสอน

2.5 การจัดครูเข้าสอนตามความรู้และความสามารถ

2.6 การจัดสิ่งอำนวยความสะดวกแก่ครูและผู้เรียน

3. ขั้นการประเมินผล เป็นขั้นของประเมินผลการใช้หลักสูตร โดยพิจารณาผลของการจัดเรียนการสอนว่าตรงตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตรหรือไม่ ทั้งนี้เพื่อที่จะได้ตัดสินใจเปลี่ยนแปลงหรือพัฒนาหลักสูตร

ธำรง บัวศรี (2542 : 303) ได้กล่าวถึงกระบวนบริหารหลักสูตรไว้ดังนี้คือ

1. การวางแผนนำหลักสูตรใหม่เข้าแทนที่หลักสูตรเดิม

2. การเตรียมการก่อนนำหลักสูตรไปใช้

3. การตรวจสอบความพร้อม

4. การบริหารงานการใช้หลักสูตร

กมล ภู่ประเสริฐ (2544 : 32-39) ได้กล่าวถึงแนวทางการบริหารหลักสูตรดังนี้

1. การรวบรวมเอกสารและวัสดุต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับหลักสูตรให้สมบูรณ์และเพียงพอต่อการดำเนินงานหลักสูตร

2. การรวบรวมข้อมูลและสารสนเทศที่เกี่ยวกับชุมชนซึ่งเป็นบริบทของสถานศึกษา

3. การทำความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรและภารกิจที่ต้องปฏิบัติงานตามหลักสูตร

4. การจัดทำสาระหลักสูตรในส่วนที่เกี่ยวกับปัญหาและความต้องการของชุมชน

5. การจัดทำหลักสูตรของสถานศึกษา

6. การชี้แจงประชาสัมพันธ์ให้บุคลากรในสถานศึกษา ผู้ปกครอง และผู้เกี่ยวข้องภายนอกให้รับทราบ

7. การเตรียมการใช้หลักสูตร ทั้งทางด้านบุคลากร อาคารสถานที่ วัสดุ อุปกรณ์

8. การวางแผนการติดตามกำกับการใช้หลักสูตร

9. การกำหนดแนวทางการประเมินการใช้หลักสูตร

จากการศึกษาแนวคิดของนักวิชาการดังกล่าว สามารถสรุปได้ว่าการบริหารหลักสูตร เป็นกระบวนการเตรียมการใช้หลักสูตร การพัฒนาหลักสูตร การนำหลักสูตรไปใช้ และการประเมินผลการใช้หลักสูตร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.2.3.2 การจัดทรัพยากรการเรียนการสอน

ความหมายของทรัพยากรการเรียนการสอน

ทรัพยากรการเรียนการสอนนับว่าเป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งในกระบวนการจัดการเรียนการสอนของครู เพราะทรัพยากรการเรียนการสอนเป็นเสมือนสื่อการเรียนการสอนหรือเป็นเครื่องมือที่จะช่วยให้ผู้เรียนสามารถเข้าใจบทเรียนที่ครูสอนได้ชัดเจนมากยิ่งขึ้น ซึ่ง กรมวิชาการ (2528 : 23) ได้ให้ความหมายของ สื่อการเรียนการสอนไว้ว่า หมายถึง วัสดุ อุปกรณ์ต่าง ๆ ที่นำมาใช้ประกอบการเรียนการสอนในโรงเรียน เพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่วางไว้ในหลักสูตร การดำเนินงานเกี่ยวกับสื่อการเรียนการสอนนับว่าเป็นส่วนหนึ่งการบริหารงานวิชาการ ซึ่งสัมพันธ์กับการเรียนการสอนอย่างใกล้ชิด

กิติมา ปรีดีดิลก (2532 : 68) ได้ให้ความหมายของสื่อการเรียนการสอนว่า หมายถึง วัตถุ สิ่งของ ภาพ เครื่องมือเครื่องใช้ ตลอดจนหมายถึงตัวบุคคล วิธีการ สถานที่ต่าง ๆ ที่ใช้ประกอบการเรียนการสอน เพื่อให้การเรียนการสอนบังเกิดผลดี

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2535 : 244) ได้ให้ความหมายของสื่อการเรียนการสอนว่า หมายถึง สิ่งที่นำความรู้ไปสู่ผู้เรียน อยู่ในรูปของสื่อสิ่งพิมพ์หรือไม่ใช่สื่อสิ่งพิมพ์

ภุชงค์ อังคปรีชาเศรษฐ์ (2537 : 62) ได้กล่าวไว้ว่า สื่อการเรียนการสอน หมายถึง สิ่งใดก็ตามที่เป็นตัวกลางนำความรู้ไปสู่ผู้เรียน และทำให้การเรียนการสอนนั้นเป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้เป็นอย่างดี

ยุทธพงษ์ ไกยวรรณ (2541 : 99) ได้กล่าวไว้ว่า สื่อการเรียนการสอน หมายถึง ทุกสิ่งทุกอย่างที่นำพาความรู้จากผู้สอนไปสู่ผู้เรียน เพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้จะรวมถึงสิ่งที่มนุษย์สร้างขึ้นมาและสิ่งที่มีอยู่ในธรรมชาติ

กิดานันท์ มลิทอง (2543 : 89) ได้กล่าวไว้ว่า สื่อการเรียนการสอน หมายถึง สื่อชนิดใดก็ตามไม่ว่าจะเป็นเทปบันทึกเสียง สไลด์ วิทยุ โทรทัศน์ วีดิทัศน์ แผนภูมิ ภาพนิ่ง เป็นต้น ซึ่งบรรจุเนื้อหาเกี่ยวกับการเรียนการสอน สิ่งเหล่านี้เป็นวัสดุทางกายภาพที่นำมาใช้ในเทคโนโลยีทางการศึกษา เป็นสิ่งที่ใช้เป็นเครื่องมือหรือช่องทางสำหรับทำให้การสอนของผู้สอนส่งไปถึงผู้เรียน ทำให้ผู้เรียนสามารถเกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์หรือจุดมุ่งหมายที่ผู้สอนวางไว้เป็นอย่างดี

จากความหมายดังกล่าว สามารถสรุปได้ว่า ทรัพยากรการเรียนการสอน หมายถึง สิ่งที่เป็นตัวนำความรู้ไปสู่ผู้เรียน ช่วยสนับสนุนการจัดการเรียนการสอน และเป็นสิ่งเร้าให้ผู้เรียนเกิดความอยากรู้ เรียนรู้ได้ดีและเร็วขึ้น ทำให้บรรลุวัตถุประสงค์การเรียนการสอนที่กำหนดไว้

ประเภทของทรัพยากรการเรียนการสอน

ทรัพยากรการเรียนการสอนหรือสื่อการเรียนการสอนมีชื่อเรียกที่แตกต่างกันออกไป เช่น อุปกรณ์การสอน อุปกรณ์การศึกษา เทคโนโลยีการสอน เทคโนโลยีทางการศึกษา โสตทัศนศึกษา โสตทัศนูปกรณ์ แต่ในปัจจุบันนิยมใช้คำว่าสื่อการเรียนการสอนมากกว่า เพราะมีความหมายครอบคลุมและกว้างขวางทั้งในส่วนของครูและผู้เรียน สื่อการเรียนการสอนมิใช่หมายถึงเพียงสิ่งของที่

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ใช้ประกอบการสอนเท่านั้น แต่หมายถึงทุกอย่างไม่ว่าเป็นสิ่งมีชีวิตหรือไม่มีชีวิตก็ตาม หากนำมาประกอบการเรียนการสอนแล้วเกิดความเข้าใจง่ายรวดเร็วชัดเจนขึ้น ก็เรียกว่า สื่อการเรียนการสอนทั้งสิ้น ซึ่ง ชูชาติ เชิงฉลาด (2524 : 167-168) ได้แบ่งสื่อการเรียนการสอนออกเป็น 3 ประเภท คือ

1. วัสดุ หมายถึง สื่อที่มีลักษณะการใช้ไม่ต้องอาศัยความรู้ความชำนาญมากนัก ก็ทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ ส่วนการสร้างเพื่อใช้ประกอบการเรียนการสอนนั้น บางอย่างก็อาจสร้างขึ้นเองได้ แต่บางอย่างอาจต้องใช้เทคนิคการสร้างเป็นพิเศษ วัสดุสามารถแบ่งออกเป็น 4 ลักษณะคือ

1) วัสดุสิ่งพิมพ์ เป็นวัสดุที่จัดพิมพ์ขึ้นมาเพื่อใช้ประกอบการเรียนการสอน เช่น คู่มือครู แบบเรียน หนังสืออ่านประกอบ แผนการสอน เอกสารประกอบการสอน เป็นต้น

2) วัสดุประดิษฐ์ เป็นวัสดุที่ครูผู้สอนสามารถประดิษฐ์ขึ้นใช้ประกอบการเรียนการสอน ได้แก่ แผนภาพ แผนภูมิ กราฟ บัตรคำ สมุดภาพ ภาพพลิก หุ่นจำลอง เป็นต้น

3) วัสดุถาวร เป็นวัสดุที่สร้างขึ้นมาเพื่อใช้ประกอบการเรียนการสอนอย่างถาวร ได้แก่ กระดานชอล์ค แผ่นป้ายเทคนิค ของจริง ของจำลอง ของตัวอย่าง สไลด์ เป็นต้น

4) วัสดุสิ้นเปลือง เป็นวัสดุที่นำมาใช้หรือนำมาทำเป็นสื่อการเรียนแล้วจะมีความสิ้นเปลือง หรือเปลี่ยนจากสภาพเดิม ได้แก่ ชอล์ค ฟิล์มสไลด์ สีเมจิก สีเทียน ดินสอ เป็นต้น

2. อุปกรณ์ หมายถึง สื่อที่มีลักษณะการใช้ต้องอาศัยความรู้ความชำนาญโดยเฉพาะอาจแบ่งออกเป็น

1) เครื่องฉาย เป็นอุปกรณ์ที่ใช้สำหรับฉายให้เกิดภาพบนจอ ซึ่งต้องใช้ควบคู่กับวัสดุถาวรบางอย่างที่ใช้เป็นตัวเก็บภาพ ได้แก่ เครื่องฉายภาพยนตร์เครื่องเสียงใช้ควบคู่กับฟิล์มภาพยนตร์ เครื่องฉายข้ามศีรษะใช้ควบคู่กับแผ่นใส เป็นต้น

2) เครื่องเสียง เป็นอุปกรณ์ที่ช่วยให้เกิดเสียง เพื่อใช้ประกอบการเรียนการสอนและอุปกรณ์อื่น ซึ่งต้องใช้ควบคู่กับวัสดุบางอย่างที่เป็นตัวเก็บเสียงและวัสดุบางอย่างที่เป็นสิ่งพิมพ์ได้แก่ เครื่องเล่นเทปบันทึกเสียงใช้ควบคู่กับตลับเทปบันทึกเสียง แผ่นเสียงวิทยุเพื่อการศึกษาใช้ควบคู่กับบทเรียน เป็นต้น

3) อุปกรณ์อื่นๆ เป็นวัสดุอื่นๆ ที่ไม่ใช่เครื่องฉายและเครื่องเสียง แต่ก็สามารถช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้เช่นกัน เช่น เครื่องสอน เครื่องคอมพิวเตอร์ เป็นต้น

3. กิจกรรม หมายถึง เทคนิคหรือวิธีการที่นำเอาวัสดุและอุปกรณ์ เป็นสื่อนำทำให้ผู้เรียนแสดงพฤติกรรมตามที่คาดหวังไว้แล้วเกิดการเรียนรู้ ได้แก่ การสาธิต การทดลอง การจัดนิทรรศการ การเล่นละคร การศึกษานอกสถานที่ การฟังวิทยากร การร้องเพลง เป็นต้น

เปรื่อง กุมุท (2526 : 24) ได้จัดสื่อการเรียนการสอนไว้เป็น 5 ประเภทดังนี้

บุคลากร ได้แก่ ครู วิทยากร เป็นต้น

1. วัสดุ ได้แก่ กระดาษ สี ของจริง สิ่งจำลอง หนังสือ ฟิล์ม เป็นต้น

2. เครื่องมือหรืออุปกรณ์ ได้แก่ เครื่องฉาย เครื่องมือปฏิบัติงาน เป็นต้น

3. สถานที่ ได้แก่ ห้องปฏิบัติงาน ฟาร์ม โรงงาน พิพิธภัณฑ์ เป็นต้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4. กิจกรรม ได้แก่ การสาธิต การจัดนิทรรศการ การแสดงบทบาทสมมติ

กิติมา ปรีดีดิลก (2532 : 69) ได้แบ่งประเภทของสื่อการเรียนการสอน ไว้ 3 ประเภท คือ

1. สื่อประเภทเครื่องมือหรืออุปกรณ์ (Hardware) เป็นสื่อประเภทหนัก ได้แก่ เครื่องฉายภาพยนตร์ เครื่องฉายภาพข้ามศีรษะ เครื่องรับโทรทัศน์ เครื่องเล่นแผ่นเสียง เป็นต้น

2. สื่อประเภทวัสดุ (Software) เป็นสื่อประเภทเบา ได้แก่ ฟิล์มภาพยนตร์ ม้วนเทป หนังสือ แบบเรียน หุ่นจำลอง แผนที่ รูปภาพ ป้ายนิเทศ เป็นต้น

3. สื่อประเภทเทคนิคหรือวิธีการ (Technique or Method) ได้แก่ เทคนิคหรือวิธีการสอน เช่น การแสดง การศึกษานอกสถานที่ การสาธิต การจัดนิทรรศการ เป็นต้น

Gerlach and Ely (อ้างในกฤษมันต์ วัฒนาณรงค์. 2536 : 50) ได้แบ่งสื่อการเรียนการสอนออกเป็น 7 ประเภท คือ

1. ของจริงและบุคคล รวมทั้งสภาพการณ์ที่เกิดขึ้นจริง ๆ เช่น การศึกษานอกสถานที่ การสาธิต การทดลอง เป็นต้น

2. สื่อการสอนประเภทภาษาพูดหรือภาษาเขียน หมายถึง คำพูด ตำรา ภาพโปร่งใส วัสดุตีพิมพ์ คำอธิบายในสไลด์ เป็นต้น

3. วัสดุกราฟฟิค เช่น การ์ตูน ฯลฯ วัสดุประเภทนี้นอกจากจะนำมาใช้โดยตรง แล้วยังปรากฏในตำรา แบบเรียน ภาพโปร่งใส สไลด์ เป็นต้น

4. ภาพนิ่ง เป็นภาพที่ได้จากการถ่ายภาพ ได้แก่ ภาพถ่ายทั่ว ๆ ไป อาจใช้โดยลำพัง หรือใช้กับเครื่องฉายทึบแสงก็ได้ นอกจากนี้ยังหมายถึงสไลด์ ฟิล์มสคริปอีกด้วย

5. ภาพเคลื่อนไหว ได้แก่ ภาพยนตร์ โทรทัศน์

6. การบันทึกเสียง ได้แก่ เสียงจากเทปบันทึกเสียง จากแผ่นเสียง วัสดุชนิดนี้จัดอยู่ในสื่อการเรียนการสอนประเภทพูด และการเขียนด้วย แต่ต้องใช้อุปกรณ์สื่อร่วมด้วย จึงจะได้ยินเสียง

7. สื่อประเภทโปรแกรม เป็นสื่อการสอนที่แสดงขั้นตอนในสิ่งที่จะสอน อาจใช้สื่อประเภทสัญลักษณ์ ทัศนวัสดุ หรือโสตทัศนวัสดุรวมกัน เช่น บทเรียนแบบโปรแกรม บทเรียนสำเร็จรูปที่ใช้กับเครื่องช่วยสอน เป็นต้น

ใจทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์ (2543 : 250 – 253) กล่าวว่า สื่อการเรียนการสอนของหลักสูตรท้องถิ่นมี 2 ประเภทใหญ่ๆ คือ

1. สื่อที่มีอยู่แล้ว โดยเลือกใช้ ปรับปรุง เพิ่มเติม หรือตัดทอนเนื้อหาในสื่อต่างๆ ให้เหมาะสมสอดคล้องให้เหมาะสมกับเนื้อหาของทุกกลุ่มประสบการณ์ หรือรายวิชาต่างๆ และสอดคล้องกับสภาพท้องถิ่น ได้แก่ หนังสือ แบบฝึกหัด คู่มือครู คู่มือการเรียนการสอน และหนังสือเสริมประสบการณ์ มี 4 ประเภทคือ หนังสืออ่านนอกเวลา หนังสืออ่านเพิ่มเติม หนังสืออุเทศ และหนังส่งเสริมการอ่าน

2. การทำสื่อการเรียนการสอนขึ้นมาใหม่ เป็นการจัดทำหนังสือเรียน คู่มือครู หนังสือเสริมประสบการณ์ แบบฝึกหัด หรือเอกสารประกอบการเรียนการสอนอื่นๆ ที่นำมาใช้จัดการเรียน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การสอน กลุ่มประสบการณ์หรือรายวิชาต่างๆ ขึ้นมาใหม่ให้เหมาะสม สอดคล้องกับจุดประสงค์ เนื้อหา และสภาพท้องถิ่น ทั้งนี้สื่อการเรียนการสอน ที่ท้องถิ่นจะพัฒนาขึ้นมาใหม่ อาจจะใช้คำอธิบายรายวิชาที่มีอยู่แล้ว หรือเพิ่มเติมขึ้นมาใหม่ก็ได้

หลักการจัดทรัพยากรการเรียนการสอน

ไชยยศ เรืองสุวรรณ (2528 : 164) ได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารเครื่องมือและอุปกรณ์ว่า การบริหารเครื่องมือและอุปกรณ์อย่างมีระบบนั้น ควรตั้งอยู่บนพื้นฐานของจุดมุ่งหมายของการศึกษา และเรื่องต่อไปนี้

1. เครื่องมือและอุปกรณ์ที่จัดหามานั้น จะต้องเป็นเครื่องมือที่จำเป็นต่อการศึกษาจริง ๆ ในอันที่จะช่วยให้บรรลุจุดมุ่งหมายของการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

2. เลือกชื่อเครื่องมือและอุปกรณ์ที่ดีและเหมาะสมที่สุดภายในวงเงินที่มีอยู่

3. จัดหาให้มีจำนวนเพียงพอกับความจำเป็นในการใช้

4. พิจารณาความคงทน ถาวร มีอายุการใช้งานยาวนาน หาอะไหล่และซ่อมบำรุงได้

สุรชัย สิกขาบัณฑิต (2528 : 109) กล่าวถึงการจัดหาเครื่องมือและอุปกรณ์ สื่อการเรียนการสอน ซึ่งมีแนวทางการดำเนินงานดังนี้

1. จัดหาเครื่องมือและอุปกรณ์ให้สอดคล้องกับความต้องการในการใช้ อย่าซื้อเพราะอยากซื้อ ถ้าซื้อแล้วต้องมั่นใจว่ามีผู้ต้องการใช้ หรือมีแผนที่จะส่งเสริมการใช้

2. จัดหาเครื่องมือและอุปกรณ์ให้เหมาะสมกับงบประมาณที่มี และการตัดสินใจจะซื้อต้องพิจารณาถึงความจำเป็นก่อนหลังด้วย

3. การจัดบริการเครื่องมือและอุปกรณ์ ควรเป็นไปอย่างทั่วถึงและยุติธรรม ดังนั้นจึงควรกำหนดระบบการบริการ เช่น การจอง การยืม การส่งคืน เป็นต้น

4. เครื่องมือและอุปกรณ์ ต้องดำเนินการให้สามารถใช้ให้เกิดประโยชน์ในระยะเวลาที่ยาวนานคุ้มค่า นั่นคือต้องจัดให้มีงบประมาณการบำรุงรักษา ซ่อมแซม และเปลี่ยนอะไหล่อย่างเพียงพอ

ระเบียบบริหารสถานศึกษา สังกัดกรมอาชีวศึกษา (2529 : 25) ได้กำหนดแนวทางการส่งเสริมและสนับสนุนการบริหารสถานศึกษาด้านสื่อการเรียนการสอน ไว้ดังนี้

1. ควรจัดตั้งศูนย์บริการสื่อการเรียนการสอน เพื่อช่วยให้จัดหา ให้ความสะดวกในการใช้
2. แบ่งแยกสื่อเป็นประเภท ๆ เป็นรายวิชาเพื่อสะดวกแก่การใช้
3. จัดหาสื่อที่ทันสมัย และปรับปรุงสื่อที่มีอยู่แล้วให้ใช้การได้
4. สำรวจ วิเคราะห์ ความต้องการสื่อการสอนของรายวิชาต่างๆ
5. ฝึกอบรมครู ให้มีทักษะในการใช้ รักษา และซ่อมแซม
6. กระตุ้นให้ครู และนักเรียนสนใจใช้สื่อเพื่อการเรียนการสอนให้มากยิ่งขึ้น
7. ควรจัดสถานที่ให้เพียงพอกับประเภทของสื่อ
8. ควรมีบุคลากรเพื่อรับผิดชอบในการจัดหา และบริการให้มีประสิทธิภาพ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บงกช ทองวรินทร์ (อ้างใน สมคิด อิสระวัฒน์. 2543 : 204) ได้เสนอแนวคิดในการเลือกสื่อดังนี้

1. ไม่มีสื่อชนิดใดชนิดหนึ่งที่สามารถนำไปใช้ได้กับทุกจุดมุ่งหมาย ทุกวิธีการจัดการเรียนการสอน และทุกกลุ่มเป้าหมาย เพราะสื่อแต่ละชนิดมีข้อดีและข้อจำกัดเฉพาะตัวแตกต่างกัน

2. การเลือกใช้สื่อประเภทใด อย่าเลือกสื่อโดยความชอบใช้สื่อนั้นเป็นเครื่องมือในการตัดสิน ให้เลือกสื่อให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ กลุ่มเป้าหมาย เนื้อหา วิธีการสอน และคุณลักษณะเฉพาะของสื่อนั้น

3. ความเป็นรูปธรรมและนามธรรมของสื่อมิใช่เกณฑ์ที่จะใช้ตัดสินว่าสื่อชนิดใดดีหรือไม่ดี แต่เป็นตัวบ่งบอกถึงความยากง่ายของการนำสื่อไปใช้กับกลุ่มเป้าหมายที่มีประสบการณ์เรียนรู้แตกต่างกัน

4. คุณค่าของสื่อมิได้ขึ้นอยู่กับราคาในการผลิต มีหลายครั้งที่สื่อราคาถูกมีความน่าเชื่อถือและมีประสิทธิภาพเช่นเดียวกับสื่อราคาแพง

5. อย่าใช้สื่อการสอนที่ไม่จำเป็น จงถามตัวเองก่อนว่า"ทำไมจึงต้องใช้สื่อ"หรือ"หากไม่ใช้สื่อการเรียนรู้จะบรรลุผลหรือไม่"

6. การจัดสภาพแวดล้อม โดยทั่วไปของการใช้สื่อย่อมมีผลต่อประสิทธิภาพของการเรียนรู้

กิดานันท์ มลิทอง (2543 : 105-106) กล่าวว่า ผู้สอนต้องมีหลักในการใช้สื่อการสอนตามมีระดับดังนี้

1. เตรียมตัวผู้สอน เป็นการเตรียมตัวในการอ่าน ฟัง หรือดูเนื้อหาที่อยู่ในสื่อที่จะใช้ว่ามีเนื้อหาถูกต้อง ครบถ้วน และตรงกับที่ต้องการหรือไม่ ถ้าสื่อนั้นมีเนื้อหาไม่ครบ ผู้สอนจะเพิ่มเติมโดยวิธีใดในจุดไหนบ้าง จะมีวิธีในการใช้สื่ออย่างไร โดยผู้สอนต้องเขียนลงในแผนการสอนเพื่อจะใช้สื่อได้อย่างถูกต้อง

2. เตรียมจัดสภาพแวดล้อม โดยการจัดเตรียมวัสดุ เครื่องมือ และวัสดุอุปกรณ์ที่จำต้องใช้ให้พร้อม ตลอดจนจัดเตรียมสถานที่ห้องเรียนให้อยู่ในสภาพที่เหมาะสม ซึ่งช่วยให้การเรียนการสอนเป็นไปด้วยความสะดวกราบรื่น ไม่เสียเวลา

3. เตรียมพร้อมผู้เรียน เป็นการเตรียมตัวผู้เรียนโดยมีการแนะนำหรือให้ความคิดรวบยอดว่าเนื้อหาในสื่อนั้นเป็นอย่างไร เพื่อให้ผู้เรียนเตรียมพร้อมในการฟัง ดู หรืออ่านบทเรียนในสื่อนั้นให้เข้าใจได้ดี และสามารถจับประเด็นในเนื้อหาได้ หรือหากผู้เรียนมีการใช้สื่อด้วยตัวเอง ผู้สอนต้องบอกวิธีการใช้สื่อในกรณีที่เป็นอุปกรณ์ที่ผู้เรียนไม่เคยใช้มาก่อน และผู้สอนก็ควรบอกล่วงหน้าว่าหลังจากการมีการเรียนรู้หรือใช้สื่อเหล่านั้นแล้วผู้เรียนจะต้องมีกิจกรรมอะไรบ้าง เช่น มีการทดสอบ การอภิปราย การปฏิวัติ เป็นต้น เพื่อที่ผู้เรียนจะเตรียมตัวได้ถูก

4. การใช้สื่อ ผู้สอนต้องใช้สื่อให้เหมาะสมกับขั้นตอนที่เตรียมไว้ เพื่อให้การดำเนินการสอนเป็นไปอย่างราบรื่น และต้องควบคุมการนำเสนอให้ถูกต้อง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5. การติดตามผล หลังจากมีการนำเสนอสื่อแล้ว ควรมีการติดตามผลโดยให้ผู้เรียน ตอบคำถาม อภิปราย หรือทำรายงานส่ง เพื่อเป็นการทดสอบว่าผู้เรียนมีความเข้าใจบทเรียนและเรียนรู้จากสื่อที่เสนอไปอย่างถูกต้องหรือไม่ เพื่อผู้สอนทราบจุดบกพร่องและแก้ไขปรับปรุงการสอนของตนได้

ใจทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์ (2543 : 251) กล่าวถึงขั้นตอนการเลือกใช้สื่อการเรียนการสอนดังนี้

1. วิเคราะห์หลักสูตร โดยวิเคราะห์จุดประสงค์ คำอธิบายรายวิชา และคาบเรียนว่ารายวิชาที่ปรากฏอยู่ในหลักสูตรมีลักษณะสำคัญอย่างไร มุ่งให้ผู้เรียนเกิดความรู้ ทักษะ เจนคติอย่างไร มีขอบข่ายเนื้อหาเพียงใด และมีคาบเรียนเท่าไร เพื่อที่จะได้กำหนอสื่อการเรียนการสอนที่จะใช้ได้อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ

2. สำรวจสื่อเอกสารหรือหนังสือที่มีเนื้อหาสาระเกี่ยวข้องหรือเหมาะสมกับจุดประสงค์และคำอธิบายรายวิชาจากแหล่งต่างๆ เช่น ร้านจำหน่ายหนังสือ ผู้ทรงคุณวุฒิ เป็นต้น เพื่อนำมาศึกษาวิเคราะห์ความเหมาะสมและความสอดคล้องกับหลักสูตร

3. วิเคราะห์สื่อเอกสารหรือหนังสือที่สำรวจได้ เพื่อพิจารณาว่าจะมาใช้ประกอบการเรียนการสอนตามหลักสูตรได้มากหรือน้อยเพียงใด โดยมีหลักเกณฑ์ดังนี้

1) สอดคล้องกับจุดประสงค์และคำอธิบายรายวิชา

2) เนื้อหาถูกต้องตามหลักวิชา ไม่ล้าสมัย เหมาะสมกับเวลาเรียน และมีความยากง่ายเหมาะสมกับระดับชั้น

3) เรียงลำดับเนื้อหาดี ไม่สับสน อธิบายชัดเจน เข้าใจง่าย ใช้ตัวอย่างประกอบช่วยให้เข้าใจได้ดี และใช้ภาพประกอบ ตาราง แผนภูมิ เป็นต้น เพื่อความเข้าใจอย่างเหมาะสม

4) ใช้ภาษาถูกต้องเหมาะสมตามหลักภาษา กะทัดรัด ไม่เยิ่นเยื้อ หรือวกวน และใช้ศัพท์หรือประโยคเหมาะสมกับระดับชั้น

5) มีคำถามหรือกิจกรรมเสนอแนะที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้รู้จักคิด วิเคราะห์ วิจารณ์ ฝึกปฏิบัติ และส่งเสริมให้ผู้เรียนนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน

จากการศึกษาแนวคิดของนักวิชาการดังกล่าว สามารถสรุปได้ว่าการจัดทรัพยากรการเรียนการสอน เป็นกระบวนการผลิต พัฒนา จัดหา และใช้สื่อการเรียนการสอน แหล่งการเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา รวมถึงนวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนให้มีคุณภาพ

2.2.3.3 การพัฒนาบุคลากร

ความหมายของการพัฒนาบุคลากร

คนเป็นทรัพยากรที่มีค่าสูงสุดขององค์การ ความเจริญก้าวหน้าทั้งหลายขององค์การเป็นผลจากจากความเพียรพยายามของคนทั้งสิ้น องค์การใดสามารถพัฒนาทรัพยากรบุคคลให้มีประสิทธิภาพสูงสุดได้ องค์การนั้นก็จะประสบความสำเร็จในการบริหารงาน ได้มีนักวิชาการหลาย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ท่านเห็นความสำคัญของการพัฒนาบุคลากรในองค์การและให้ความหมายของการพัฒนาบุคลากรไว้ดังนี้

เอกชัย กี่สุขพันธ์ (2527 : 126-127) ได้กล่าวไว้ว่า การพัฒนาบุคลากร หมายถึง การดำเนินงานต่าง ๆ เพื่อช่วยพัฒนาความรู้ ความสามารถ ความชำนาญของบุคลากรในหน่วยงานให้มีสมรรถภาพในการทำงานให้ดีขึ้น บุคลากรในโรงเรียนโดยเฉพาะอย่างยิ่งครู ซึ่งทำหน้าที่สอนถ่ายทอดความรู้ต่าง ๆ ไปสู่ผู้เรียน เมื่อทำงานไปเป็นเวลานาน ๆ ควรได้รับการพัฒนาความรู้ใหม่ ๆ ความสามารถ ตลอดจนเทคนิคต่าง ๆ ให้มีมากขึ้น อันจะเป็นผลดีต่อการทำงานของครู

ประชุม รอดประเสริฐ (2528 : 132) ได้กล่าวไว้ว่า การพัฒนาบุคลากร เป็นกระบวนการที่จะเสริมสร้างบุคลากรให้มีความรู้ ความสามารถ ความเข้าใจ ตลอดจนทัศนคติ อันจะเป็นผลให้การปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพ

Jerry G Gruff (1975 : 8) ได้กล่าวไว้ว่า การพัฒนาบุคลากรในโรงเรียนมุ่งที่การพัฒนาครู ซึ่งเป็นการพัฒนาความก้าวหน้าของครูในด้านความรู้ ทักษะ การรับรู้และเทคนิคต่างๆ ในการจัดการเรียนการสอน รวมทั้งส่งเสริมความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงาน ทั้งนี้เพื่อการเพิ่มสมรรถภาพในการทำงาน การถ่ายทอดความรู้ เพื่อความสนใจ และความสามารถประจำตัว และเป็นการช่วยให้ครูได้มีโอกาสตื่นตัวในวิชาชีพของตน โดยเฉพาะเรื่องการเรียนการสอน

Flippo (1971 : 7) ได้กล่าวไว้ว่า การพัฒนาบุคลากร หมายถึง การเพิ่มทักษะด้วยการฝึกอบรม ซึ่งหมายถึง การจัดเตรียมการต่าง ๆ ที่โรงเรียนจัดทำขึ้นเพื่อการปรับปรุงการปฏิบัติงานของบุคลากรในระบบของโรงเรียน เริ่มตั้งแต่การเริ่มจ้างบุคลากรไว้จนกระทั่งปลดเกษียน

จากความหมายที่นักวิชาการต่างๆ ได้กล่าวไว้สามารถสรุปได้ว่า การพัฒนาบุคลากร หมายถึง กระบวนการเพิ่มพูนความรู้ ความสามารถ ทัศนคติของบุคลากรในองค์การ เพื่อให้การปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น

รูปแบบของการพัฒนาบุคลากร

สุเมธ เดียวอิศเรศ (2531 : 155 - 156) ได้กล่าวว่า การพัฒนาบุคลากรทางการสอนมีหลายรูปแบบ สามารถเลือกใช้รูปแบบใดรูปแบบหนึ่งได้ตามความเหมาะสม กล่าวคือ

1. กิจกรรมที่ครูอาจารย์สามารถทำได้เอง ตามลำดับ ได้แก่ การแสวงหาความรู้ การศึกษาค้นคว้าทางวิชาชีพ การหมุนเวียนตำแหน่ง การค้นคว้า วิจัย การทดลอง การเข้าร่วมประชุมทางวิชาการ การเข้าสังเกตการณ์สอน การเข้าร่วมในกิจกรรมชุมชนการเข้าร่วมกิจกรรมของโรงงาน การเข้าไปมีส่วนร่วมในการบริหารงาน การศึกษาต่อ การประเมินผลการปฏิบัติงานของตนเอง

2. กิจกรรมที่เป็นหมู่คณะ ได้แก่ การประชุมอาจารย์ การประชุมปฏิบัติการ การแต่งตั้งคณะกรรมการ เพื่อดำเนินงานตามโครงการ การจัดทำข่าวสารเผยแพร่ การจัดให้ไปศึกษาดูงานทั้งภายในและภายนอกประเทศ การจัดศูนย์วิชาการ การจัดกิจกรรมพิเศษและนิทรรศการ การประเมินผลงานตามแผนและโครงการเป็นระยะ

เอกสารนี้ใช้เพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ทบวงมหาวิทยาลัย (2532 : 5) ได้กำหนดวิธีการพัฒนาบุคลากร หรือพัฒนาทรัพยากรมนุษย์เอาไว้ 6 วิธีได้แก่

1. การฝึกอบรม
2. การศึกษาต่อ
3. การดูงาน
4. การจัดการประชุมทางวิชาการ
5. การจัดการสัมมนา
6. การจัดพิมพ์เผยแพร่เอกสารทางวิชาการหรือการจัดทำคู่มือการปฏิบัติงาน

ธีรยุทธ์ หล่อเลิศวัตน์ และคณะ (2534 : 15) ได้แบ่งวิธีการพัฒนาบุคลากรตามลักษณะของกิจกรรมต่างๆ ได้ 4 ลักษณะ ดังนี้

1. กิจกรรมให้ความรู้ ประสบการณ์ และปรับปรุงทัศนคติในการทำงาน ได้แก่ การฝึกอบรม และการสอนงาน

2. กิจกรรมการบริหาร ได้แก่ การสับเปลี่ยนโยกย้ายหน้าที่ การหมุนเวียนงาน การเตรียมตัวแทน หรือการทำหน้าที่ผู้ช่วย การให้รักษาการแทน การให้ความร่วมมือในคณะทำงาน ดูงาน การเพิ่มความซับซ้อน การมอบหมายงานพิเศษ และการเปลี่ยนแปลงรูปแบบองค์การ

3. กิจกรรมการศึกษาต่อเนื่อง การให้ทุนศึกษาต่อ การส่งเสริมการศึกษาส่วนตัว (การศึกษาผู้ใหญ่ / การศึกษาแบบเปิด)

4. กิจกรรมแสวงหาความรู้ในหน้าที่ ได้แก่ การศึกษาจากเอกสาร การเรียนด้วยตนเอง การจัดคู่มือให้ปฏิบัติงาน การมอบหมายให้วิจารณ์หนังสือ การจัดวารสารทางวิชาการในสาขาอาชีพที่ให้อ่าน การส่งเอกสารให้สรุปผลงานนำเสนอ การส่งเรื่องประชุม หรือเป็นสมาชิกชมรมทางวิชาชีพ

ฐีระ ประวาลพฤกษ์ (2538 : 2) ได้กล่าวไว้ว่าการพัฒนาบุคลากรยังเป็นการช่วยให้บุคคลเพิ่มความรู้ ทักษะ และทัศนคติในการปฏิบัติงานที่รับผิดชอบให้ดียิ่งขึ้นด้วย และได้แบ่งการพัฒนาบุคลากรได้ 2 ลักษณะใหญ่ๆ คือ

1. ส่งเสริมการเพิ่มวุฒิด้วยการไปศึกษาต่อ การพัฒนาบุคลากรในลักษณะนี้ทำกันมากในทางราชการ และรัฐวิสาหกิจ เพื่อสร้างคนตอบแผนพัฒนาองค์การ หรือหน่วยงาน

2. การส่งเสริมสมรรถภาพ ด้วยการจัดอบรมการศึกษาดูงาน การส่งไปฝึกปฏิบัติงานเป็นต้น การพัฒนาบุคลากรในลักษณะนี้ใช้เวลาน้อย และสามารถพัฒนาคนให้เป็นไปตามความสามารถขององค์การ

การฝึกอบรม

พงศ์ หรดาล (2539 : 214-236) ได้กล่าวว่า เทคนิคการฝึกอบรมมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งที่จะทำให้การฝึกอบรมประสบผลสำเร็จหรือล้มเหลวได้ ทั้งนี้เพราะเทคนิคการฝึกอบรมจะเป็นเครื่องมือในการที่จะทำให้กิจกรรมต่างๆ ของการฝึกอบรมนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้เข้า

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รับการฝึกอบรมมีนักวิชาการได้เสนอแนะไว้เป็นจำนวนมากแต่เมื่อนำมาวิเคราะห์และจัดกลุ่มแล้ววสามารถแบ่งออกได้เป็น 3 กลุ่มคือ

1. วิธีการฝึกอบรมโดยการลงมือปฏิบัติ (On-the-job training) มีวิธีการฝึกอบรมดังต่อไปนี้คือ

1.1 การแนะนำงานหรือการสอนงาน (Job instruction)

1.2 การเวียนปฏิบัติงาน (Job rotation)

1.3 การระดมสมองหรือการระดมความคิด (Brainstorming)

1.4 การประชุมเชิงปฏิบัติการ (Workshop)

1.5 การตั้งเป็นคณะกรรมการหรือคณะทำงาน (Committee)

1.6 การให้ทำแบบฝึกหัด (Exercise)

1.7 เกมการบริหาร (Management game)

1.8 การฝึกปฏิบัติงานในเวลาจำกัด (In basket training)

1.9 การค้นคว้าทดลอง(Laboratory)

1.10 การศึกษาทางไปรษณีย์ (Correspondence study)

2. วิธีการฝึกอบรมโดยไม่ลงมือปฏิบัติงาน : พิจารณาถึงวิธีการให้ข้อมูล (Off-the-job training : Information Techniques) มีวิธีการฝึกอบรมดังต่อไปนี้คือ

2.1 การบรรยาย (Lecture)

2.2 การสัมมนา (Seminar)

2.3 การประชุมปาฐกถาหรือการประชุมทางวิชาการ (Symposium)

2.4 การอภิปรายเป็นคณะ (Panel discussion)

2.5 การประชุมแบบกลุ่ม (Syndicate method)

2.6 การประชุมโต๊ะกลม (Round table)

2.7 การประชุมชี้แจงปัญหาข้อข้องใจ (Forum)

2.8 การประชุมกลุ่มย่อย (Buzz session)

2.9 การประชุมพบปะ (Convention)

2.10 การประชุมเพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็น (Conference)

2.11 การอภิปรายแบบปุจฉาวิสัชนา (Colloquy)

3. วิธีฝึกอบรมโดยไม่ลงมือปฏิบัติงาน : พิจารณาด้านพฤติกรรม (Off-the-job Training : Behavioral programs) มีวิธีการฝึกอบรมดังต่อไปนี้คือ

3.1 กรณีศึกษา (Case study)

3.2 การแสดงบทบาทสมมุติ (Role playing)

3.3 การศึกษาโดยจำลองแบบจากของจริง (Simulation)

3.4 การศึกษาดูงานนอกสถานที่ (Field trip)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3.5 การสาธิต (Demonstration)

3.6 การสัมภาษณ์ (Interviewing)

3.7 การแสดงละครสั้น (Skit)

3.8 การฝึกอบรมประสาทสัมผัส (Sensitivity training)

3.9 กระบวนการกลุ่มสัมพันธ์ (Group process)

3.10 การใช้กิจกรรมนันทนาการ (Recreational activity)

3.11 การแสดงตัวแบบพฤติกรรม (Behavior role modeling)

3.12 การฝึกอบรมแบบฟิชโบล (Fishbowl)

3.13 การประสบเหตุการณ์ (Incident method)

การนิเทศการสอน

ในปัจจุบันนักการศึกษาและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา ได้ให้ความสนใจที่จะใช้การนิเทศการสอน (Instructional Supervision) เพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน ดังที่ นิพนธ์ ไทยพานิช (2527 : 3) กล่าวว่า "แนวโน้มและความต้องการของการนิเทศการศึกษา ในเมืองไทยในอนาคตนั้นจะหันมาให้ความสนใจการนิเทศการสอนมากขึ้น" การนิเทศการสอนเป็นส่วนย่อย (Subset) ของการนิเทศการศึกษา โดยมุ่งปรับปรุงการเรียนการสอนโดยตรง มิได้หมายถึงการปรับปรุงการศึกษาทั้งระบบซึ่งเป็นงานวิชาการ แต่มีจุดมุ่งหมายร่วมกัน คือ การปรับปรุงคุณภาพการศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล

ความหมายของการนิเทศการสอน

หวน พินธุพันธ์ (2528) กล่าวว่า เป็นความพยายามทุกชนิดของผู้บริหารโรงเรียน ในอันที่จะปรับปรุง ส่งเสริมประสิทธิภาพในด้านการเรียนการสอนภายในโรงเรียนให้ดีขึ้น ทำให้เกิดการเพิ่มพลังในการปฏิบัติงานของครู รวมทั้งให้ครูเกิดความก้าวหน้าในวิชาชีพและก่อให้เกิดผลในขั้นสุดท้ายคือ การศึกษาของเด็กก้าวหน้าไปอย่างมีประสิทธิภาพ

สงัด อุทรานันท์ (2530 : 3) ให้ความหมายว่า เป็นกระบวนการทำงานของผู้บริหารโรงเรียนหรือผู้ที่ได้รับมอบหมายในการพัฒนาคุณภาพการทำงานของครูและบุคลากรภายในโรงเรียนเพื่อให้ได้มาซึ่งผลสัมฤทธิ์สูงสุดในการเรียนของนักเรียน

กิตติมา ปรีดีดิลก (2532 : 37) กล่าวว่า เป็นการนิเทศโดยบุคลากรในโรงเรียนเอง ผู้นิเทศได้แก่ ผู้บริหาร ผู้ช่วยผู้บริหาร หัวหน้าหมวดวิชา และหัวหน้าฝ่ายต่างๆ ที่โรงเรียนคัดเลือกหรือแต่งตั้งขึ้น การนิเทศภายในโรงเรียนที่จะทำให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดนั้น จะต้องทำอย่างมีขั้นตอนและเป็นกระบวนการ

ชารี มณีศรี (2538 : 15) กล่าวว่า การนิเทศภายในโรงเรียน หมายถึง การปฏิบัติร่วมกันระหว่างผู้บริหารกับครูในโรงเรียนในการที่จะปรับปรุง พัฒนาการทำงานของครูให้มีประสิทธิภาพและส่งผลต่อคุณภาพของนักเรียน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

วิไลรัตน์ บุญสวัสดิ์ (2538 : 30) กล่าวว่า เป็นการทำงานของผู้บริหารโรงเรียนที่ทำงานร่วมกับครู ในการพัฒนาการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ เป็นไปตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายของการศึกษาที่กำหนดไว้

Good (อ้างใน สามารถ รักษาศิลป์. 2543 : 26) ได้ให้ความหมายว่า การนิเทศการศึกษาเป็นความหมายพยายามทุกชนิดของเจ้าหน้าที่ของผู้จัดการศึกษาในการที่จะช่วยแนะนำครูและบุคลากรให้รู้จักวิธีการปรับปรุงงานสอน ช่วยให้เกิดความเจริญงอกงามทางวิชาชีพทางการศึกษา ช่วยในการพัฒนาครู ช่วยในการเลือกและปรับปรุงวัตถุประสงค์ของการศึกษา ช่วยปรับปรุงวัสดุและเนื้อหาการสอน ช่วยปรับปรุงวิธีสอนและปรับปรุงการประเมินผลการสอน

Hariss (อ้างใน บังอร หนองคาย. 2544 : 7) ได้ให้ความหมายของการนิเทศว่า การนิเทศ คือ สิ่งที่บุคลากรกระทำกับบุคคลและสิ่งของเพื่อจุดมุ่งหมายในการคงไว้หรือเปลี่ยนแปลงการดำเนินงานของโรงเรียนให้เป็นไปแนวทางที่ดีขึ้น

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2543 : 222) อ้างถึง Goldhammer and Others ซึ่งได้ให้คำจำกัดความของการนิเทศว่า เป็นงานที่มอบหมายให้ผู้นิเทศที่จะกระตุ้นให้ครูผู้สอนได้มีการพัฒนาในการที่จะนำวิธีการสอน สื่อการเรียนการสอนมาใช้ โดยเน้นถึงทักษะในการติดต่อสื่อสาร ปัจจุบันการนิเทศการศึกษาเป็นความพยายามที่จะช่วยเหลือแก้ปัญหา ช่วยเหลือในด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล และการสร้างบรรยากาศที่ดีระหว่างผู้สอนและผู้เรียน

จากความหมายดังกล่าว สรุปได้ว่า การนิเทศภายในโรงเรียน หมายถึง กระบวนการทำงานร่วมกันของผู้บริหารโรงเรียนกับบุคลากรภายในโรงเรียน ซึ่งจะต้องร่วมมือกันช่วยเหลือซึ่งกันและกันเพื่อปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการปฏิบัติงานของครู เพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนให้สูงขึ้นตามจุดมุ่งหมายที่ทางโรงเรียนคาดหวังไว้

ความสำคัญของการนิเทศการสอน

การนิเทศภายในโรงเรียนมีความสำคัญ และจำเป็นต่อการพัฒนาคุณภาพภายในโรงเรียน ซึ่งนักการศึกษาหลายท่านได้ให้แนวคิดไว้ดังนี้

สุนทร ไคลมี (2528 : 24) ได้สรุปความจำเป็นของการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนไว้ว่า

1. การนิเทศจากภายนอกประกอบกับสิ่งสนับสนุนต่อการนิเทศไม่เพียงพอ

2. เป็นการนิเทศที่ตรงกับความต้องการมากที่สุดเพราะผู้นิเทศอยู่ภายในโรงเรียนรู้ปัญหาของตนเองอย่างแท้จริง

3. บุคลากรภายในโรงเรียนมีความรู้ความสามารถมากกว่าเดิมจะเป็นประโยชน์ต่อกระบวนการนิเทศเป็นอย่างดี

4. ส่งเสริมให้ครูเกิดการทำงานโดยรู้จักคิดและแก้ไขปัญหากันเอง แทนการช่วยเหลือจากบุคลากรที่อยู่ภายนอกโรงเรียน

สงัด อุทรานันท์ (2530 : 7) ได้กล่าวถึง ความจำเป็นในการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนไว้ คือ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1. ศึกษานิเทศโดยตำแหน่งมีจำนวนจำกัด ไม่สามารถสนองความต้องการในการนิเทศการศึกษาของโรงเรียนต่าง ๆ ได้ทั่วถึง

2. สภาพปัญหาและความต้องการของโรงเรียนแต่ละแห่งไม่เหมือนกัน จึงเป็นการยากที่ศึกษานิเทศก์ ซึ่งอยู่ภายนอกโรงเรียนจะรู้สภาพปัญหา และความต้องการที่แท้จริงของโรงเรียนได้ การสนองความต้องการจึงเป็นไปได้ยาก

3. ในสภาพปัจจุบันบุคลากรในโรงเรียนส่วนใหญ่มีความรู้ ความสามารถเพียงพอ และบางคนยังมีความสามารถชำนาญในเฉพาะสาขาวิชาอีกด้วย จึงสมควรจะใช้ทรัพยากรบุคคลเหล่านี้ให้เกิดประโยชน์มากที่สุด และยังเป็นการยอมรับซึ่งกันและกันด้วย

4. เป็นการสอดคล้องกับปรัชญา หลักการและวิธีการของการนิเทศสมัยใหม่มากที่สุด ซึ่งการนิเทศสมัยใหม่จะเกิดขึ้นโดยความร่วมมือช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ไม่ใช่มีคนคอยชี้แนะให้ทำงานอยู่ตลอดเวลา

ชารี มณีศรี (2538 : 20) ได้สรุปความจำเป็นที่จะต้องให้มีการนิเทศภายในโรงเรียนไว้ว่า

1. ปัญหาหลักมี 2 ประเด็น คือ การนิเทศไม่ทั่วถึงและการนิเทศไม่มีคุณภาพ เนื่องจากการเพิ่มของจำนวนครู โรงเรียน และจำนวนศึกษานิเทศก์ที่มีอยู่อย่างจำกัด จึงจำเป็นต้องมีการนิเทศภายใน เพื่อโรงเรียนจะได้สามารถพัฒนาการนิเทศของตนเองอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง

2. ความเปลี่ยนแปลงทางสังคม ความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีส่งผลให้สภาพการเรียนการสอน สื่อ อุปกรณ์ต่าง ๆ เปลี่ยนตามไปด้วย ครูต้องพัฒนาตนเองให้ทันการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว โดยไม่หวังพึ่ง หรือ รอคอยการพัฒนาจากผู้อื่น การปรับตัว การพัฒนาตนเอง พึ่งตนเองของโรงเรียน ควรที่บุคลากรในโรงเรียนจะต้องตื่นตัว และยึดหลักนิเทศพึ่งตนเองโดยบุคลากรในโรงเรียนเป็นหลัก

3. สภาพและข้อจำกัดของแต่ละโรงเรียนต่างกัน ดังนั้นการปรับปรุงงานวิชาการโดยคนภายในซึ่งรู้เรื่องดีที่สุดกว่าคนภายนอก ย่อมจะทำให้การพัฒนาการนิเทศภายในเป็นไปได้รวดเร็วยิ่งขึ้น

4. การยอมรับ ซึ่งนับว่าเป็นสิ่งสำคัญในการดำเนินการนิเทศภายใน เพราะบุคคลในโรงเรียนสามารถที่จะคัดเลือกผู้นิเทศที่ทุกคนยอมรับได้ จึงทำให้การนิเทศภายในดำเนินไปอย่างราบรื่น

5. ปัญหาตัวเร่งที่สำคัญ เช่น ปัญหาการนำหลักสูตรไปใช้ สภาพการสอนที่เปลี่ยนไป สื่ออุปกรณ์การสอน การประเมินผลและสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน เป็นต้น

วิไลรัตน์ บุญสวัสดิ์ (2538 : 35) กล่าวว่า การนิเทศภายในโรงเรียนมีความจำเป็นต่อการส่งเสริมคุณภาพการเรียนการสอน การนิเทศจากบุคคลภายนอกอาจจะลดความจำเป็นลง ในเมื่อสภาพปัจจุบันขาดแคลนผู้ทำหน้าที่นิเทศการศึกษา ตลอดจนสิ่งสนับสนุนอื่น ๆ ประกอบกับ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ปัจจุบันบุคลากรในโรงเรียนมีความรู้ ความสามารถเพียงพอ เป็นผู้รู้ปัญหาที่แท้จริง ในการเรียนการสอนภายในโรงเรียนของตนเองมากที่สุด

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2543 : 227) กล่าวถึงความจำเป็นของการนิเทศภายในโรงเรียนไว้ดังนี้

1. ศึกษานิเทศก์มีจำนวนจำกัดไม่สามารถนิเทศได้อย่างทั่วถึง และเจาะลึกถึงการเรียนการสอนในห้องเรียน มีการขยายตัวในด้านจำนวนโรงเรียน และขนาดของโรงเรียน

2. การนิเทศภายในโรงเรียนเป็นการใช้ทรัพยากรในโรงเรียนให้เกิดประโยชน์สูงสุด ซึ่งบุคลากรมีจำนวนมากและมีความชำนาญในสาขา เป็นการพัฒนาและปรับปรุงคุณภาพการศึกษาด้วย

3. การนิเทศภายในโรงเรียนก็จะสร้างความใกล้ชิดความคุ้นเคยกัน และการทำงานร่วมกัน มีความรู้สึกเป็นเจ้าของร่วมกัน เกิดสัมพันธภาพที่ดีต่อกันในการทำงาน

4. การประสานในโรงเรียนจะสะดวก เพราะความคุ้นเคยกัน ประชาสัมพันธ์งานได้ทั่วถึง

จากความสำคัญและความจำเป็นดังกล่าวข้างต้นสรุปได้ว่า การนิเทศการจัดการเรียนการสอนภายในโรงเรียนมีความจำเป็นอย่างยิ่งในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน เพราะการนิเทศจากบุคคลภายนอกหรือศึกษานิเทศก์มีจำนวนจำกัดไม่เพียงพอ ทำให้ไม่สามารถทำการนิเทศได้อย่างทั่วถึงและต่อเนื่อง ผู้นิเทศไม่ทราบสภาพปัญหาและความต้องการของโรงเรียนได้อย่างแท้จริง

จุดมุ่งหมายของการนิเทศการสอน

สงัด อุทรานันท์ (2533 : 16) ได้กล่าวถึงจุดมุ่งหมายของการนิเทศการสอนไว้ว่า การนิเทศการสอนมีจุดมุ่งหมายที่สำคัญ 4 ประการ คือ

1. พัฒนาคน คือ การนิเทศการสอนเป็นกระบวนการทำงานร่วมกันของครูและบุคลากรทางการศึกษา เพื่อให้ครูและบุคลากรเหล่านั้นได้เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในทางที่ดีขึ้น

2. การนิเทศการสอน เพื่อพัฒนางาน เนื่องจากงานการนิเทศมีเป้าหมายสูงสุดอยู่ที่ผู้เรียน ซึ่งเป็นผลผลิตจากการสอนของครูและบุคลากรทางการศึกษา โดยเหตุนี้การนิเทศที่จัดขึ้นจึงมีจุดมุ่งหมายที่จะพัฒนางานการสอนให้ดีขึ้นนั่นเอง

3. การนิเทศการสอน เพื่อสร้างการประชาสัมพันธ์ผลที่เกิดขึ้นจากการทำงาน การร่วมกันผลัดเปลี่ยนกันเป็นผู้นำและผู้ตามซึ่งไม่ใช่เป็นการทำงานภายใต้การถูกบังคับและคอยตรวจตราหรือจับผิดจากการนิเทศการศึกษา

4. เพื่อสร้างขวัญและกำลังใจ เพราะขวัญและกำลังใจเป็นสิ่งสำคัญที่จะทำให้บุคคลมีความตั้งใจทำงาน หากการนิเทศไม่ได้สร้างขวัญและกำลังใจแล้ว การนิเทศการสอนก็ย่อมไม่ประสบความสำเร็จ

ชารี มณีศรี (2534 : 43) ได้กล่าวถึงจุดหมายของการนิเทศไว้ว่าเป็นการปรับปรุงการเรียนการสอน โดยที่ผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายปฏิบัติงานร่วมกัน ไม่มีการแบ่งกลุ่มว่าใครมีอำนาจศักดิ์ศรีเหนือกว่าใคร และมุ่งส่งเสริมขวัญกำลังใจ เสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคลากรตลอดเวลาที่ประจำการเพื่อให้การศึกษาประสบผลสำเร็จ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2543 : 226) ได้กล่าวถึงจุดมุ่งหมายการนิเทศการสอนไว้ว่า

1. เพื่อส่งเสริมการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

2. เพื่อสำรวจ วิเคราะห์ วิจัย และประเมินผลเพื่อปรับปรุงคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา

3. เพื่อพัฒนาหลักการ และสื่อการเรียนการสอนให้ได้มาตรฐาน และเอกสารทางวิชาการให้มีประสิทธิภาพสอดคล้องกับความต้องการความจำเป็น

4. เพื่อพัฒนาบุคลากรโดยเฉพาะครูอาจารย์ให้มีความรู้ ทักษะ และประสบการณ์อันจำเป็นที่จะนำไปใช้ในการเรียนการสอน การจัดการศึกษาทั้งให้สามารถแก้ปัญหาเหล่านั้นได้

จากแนวคิดของนักวิชาการดังกล่าว สามารถสรุปได้ว่า การนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนมีจุดมุ่งหมายที่จะช่วยเหลือครูให้มีความรู้ ความสามารถ ในการพัฒนาจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งจะส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของนักเรียน และช่วยสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างผู้ปฏิบัติและผู้ที่เกี่ยวโยง ทำให้เกิดความมั่นใจและภาคภูมิใจในการปฏิบัติงาน

หลักการนิเทศการสอน

ในการดำเนินงานนิเทศการจัดการเรียนการสอนภายในโรงเรียน จำเป็นต้องอาศัยหลักการเพื่อให้การดำเนินงานมีความเหมาะสมและสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ ซึ่งนักการศึกษาได้เสนอหลักการนิเทศไว้ดังนี้

สงัด อุทรานันท์ (2530 : 13) ได้เสนอหลักการสำคัญไว้ดังนี้

1. การนิเทศการศึกษาเป็นกระบวนการทำงานร่วมกัน ระหว่างผู้บริหาร ผู้นิเทศ และผู้รับการนิเทศ

2. การนิเทศการศึกษามีเป้าหมายอยู่ที่คุณภาพของนักเรียน แต่การดำเนินงานนั้นจะกระทำโดยผ่านตัวกลางคือครูและบุคลากรทางการศึกษา

3. การนิเทศการศึกษาเน้นบรรยากาศแห่งความเป็นประชาธิปไตย

เพ็ญพักตร์ ลิ้มสัมพันธ์ , พิภพ กาญจนะ และถั่น แพเพชร (2532 : 20) ได้กล่าวถึงหลักการสำคัญสำหรับการจัดการนิเทศภายในโรงเรียนไว้ดังนี้

1. ผู้บริหารต้องถือว่า การนิเทศภายในเป็นงานในความรับผิดชอบของผู้บริหารโดยตรง แต่การดำเนินงานอาจจะดำเนินงานเองหรือมอบหมายให้ผู้อื่นดำเนินงานแทน

2. การนิเทศจะสำเร็จได้จำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือกัน 3 ฝ่ายคือ ผู้บริหาร ผู้นิเทศ และผู้รับการนิเทศ

3. จะต้องตระหนักว่า การนิเทศภายในเป็นการทำงานร่วมกันเพื่อช่วยพัฒนาเพื่อนร่วมงาน ให้มีความรู้ความสามารถสูงขึ้น การนิเทศไม่ใช่การจับผิด

4. บุคลากรภายในสถานศึกษา จะต้องยอมรับและให้เกียรติซึ่งกันและกัน ในสภาพความเป็นจริงแล้วไม่มีใครที่มีความเชี่ยวชาญทุก ๆ ด้าน ดังนั้นจะได้แลกเปลี่ยนและถ่ายเทความเชี่ยวชาญให้แก่เพื่อนร่วมงาน เพื่อให้ทุกคนในหน่วยงานมีความรู้ความสามารถสูงขึ้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5. การนิเทศภายในจะต้องเกิดขึ้นจากความจำเป็นในการแก้ปัญหา หรือสนองความต้องการในการยกระดับคุณภาพการทำงานของสถานศึกษาด้วย

6. การเสริมสร้างกำลังใจของผู้บริหาร มีผลโดยตรงต่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้ปฏิบัติงาน และส่งผลต่อความสัมฤทธิ์ของการนิเทศภายใน

ชารี มณีศรี (2538 : 10) ได้กล่าวถึง หลักพื้นฐานของการนิเทศการศึกษาดังนี้

1. การนิเทศการศึกษาควรเป็นการกระตุ้นเตือน การประสานงาน และแนะนำให้เกิดความเจริญงอกงามแก่ครูโดยทั่วไป

2. การนิเทศตั้งอยู่บนรากฐานของประชาธิปไตย

3. การนิเทศเป็นกระบวนการส่งเสริมสร้างสรรค์

4. การนิเทศกับการปรับปรุงหลักสูตรเป็นงานที่เกี่ยวพันกัน

5. การนิเทศมุ่งส่งเสริมบำรุงขวัญ

6. การนิเทศเป็นการสร้างมนุษยสัมพันธ์

จากหลักการนิเทศที่กล่าวมา สรุปได้ว่า หลักของการนิเทศภายในโรงเรียน คือกระบวนการทำงานร่วมกันของบุคลากรในสถานศึกษาโดยยึดเป้าหมายหลักคือ คุณภาพของนักเรียนโดยผู้บริหารต้องยอมรับว่าการนิเทศภายในเป็นงานในความรับผิดชอบของผู้บริหารโดยตรง มีการวางแผนดำเนินงานอย่างเป็นระบบ เน้นบรรยากาศแบบประชาธิปไตย สร้างขวัญและกำลังใจ ทำให้เกิดความเชื่อมั่นและภาคภูมิใจในความสามารถของตน ซึ่งจะส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาต่อไป

กระบวนการนิเทศการสอน

Hariss (อ้างใน วินัย สมมิตร. 2527 : 267-270) ได้สรุปกระบวนการจัดนิเทศการสอนไว้ 5 ขั้นตอน ซึ่งเขียนย่อๆ ว่า POLCA โดยอธิบายไว้ดังนี้

1. กระบวนการวางแผน (Planning processes) หมายถึง การติดตามการนิเทศจัดตารางทำงาน ตารางการนิเทศ และทำโครงการต่างๆ

2. กระบวนการจัดการ (Organizing processes) หมายถึง การจำแนกหน้าที่เพื่อไม่ให้งานซ้อนงาน ขจัดปัญหาการซ้ำซ้อนกัน ชี้แหล่งข้อมูลทางวิชาการ จัดวัสดุอุปกรณ์ การอำนวยความสะดวก การจัดให้มีเครื่องมือเครื่องใช้ในสถานศึกษา

3. กระบวนการนำ (Leading processes) หมายถึง การแสดงภาวะผู้นำของผู้บริหารในการตัดสินใจ ให้ข้อเสนอแนะ ให้คำปรึกษาแนะนำ ให้กำลังใจ เสริมแรง เอาใจใส่ในเรื่องสวัสดิภาพ ใช้ความสามารถในการสื่อสาร และมีความคิดริเริ่ม

4. กระบวนการควบคุม (Controlling processes) หมายถึง การติดตามการทำงานของบุคลากร เมื่อพบข้อผิดพลาดหรือข้อบกพร่องผู้นิเทศจะต้องแก้ไขข้อบกพร่องนั้นด้วยการสร้างความเข้าใจอันดีระหว่างผู้ให้การนิเทศและผู้รับการนิเทศ จะเห็นได้ว่าการควบคุมทางการนิเทศนั้นเป็นกระบวนการที่แตกต่างไปจากการควบคุมทางการบริหาร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5. กระบวนการประเมิน (Assessing processes) ได้แก่การตัดสินใจ การปฏิบัติงานวิจัย และการวัดผลการปฏิบัติงาน กิจกรรมที่สำคัญคือ การพิจารณาผลงานในเชิงปฏิบัติว่าให้ผลมากน้อยเพียงใด และวัดผลอย่างมีแบบแผนมีความเที่ยงตรง ทั้งนี้ควรมีการวิจัยด้วย

นอกจากนี้การนิเทศภายในยังเป็นส่วนหนึ่งของงานบริหาร ดังนั้นกระบวนการที่ใช้ในการนิเทศภายใน จึงสามารถใช้กระบวนการบริหารทั่ว ๆ ไปได้ หลักและวิธีการบริหารที่ได้รับความนิยมยกย่องมากที่สุด ได้แก่ วิธีการของกูลิค (Gulick, 1985) ซึ่งได้กล่าวถึงกระบวนการบริหารที่เรียกด้วยอักษรย่อว่า POSDCoRB ดังนี้ (อ้างใน วินัย สมมิตร. 2527 : 271-274)

1. Planning (P) หมายถึง การวางแผนหรือวางโครงการอย่างกว้าง ๆ ว่ามีงานอะไรบ้างที่จะต้องปฏิบัติตามลำดับ วางแผนวิธีปฏิบัติ พร้อมด้วยวัตถุประสงค์ของการปฏิบัติงานนั้น ๆ ก่อนลงมือปฏิบัติการ

2. Organizing (O) หมายถึง การจัดรูปโครงการหรือเค้าโครงของการบริหาร โดยกำหนดอำนาจหน้าที่ของหน่วยงานย่อยหรือตำแหน่งต่าง ๆ ของหน่วยงานให้ชัดเจน พร้อมด้วยกำหนดลักษณะและวิธีการติดต่องานสัมพันธ์กันตามลำดับขั้นแห่งอำนาจหน้าที่สูงต่ำลดหลั่นกันไป

3. Staffing (S) หมายถึง การบริหารงานอันเกี่ยวกับตัวบุคคล หรือเจ้าหน้าที่ทุกประเภทของหน่วยงาน การบริหารงานบุคคลดังกล่าวรวมตั้งแต่การแสวงหาคนมาทำงาน การบรรจุแต่งตั้ง การฝึกอบรมและพัฒนาบุคคลที่บรรจุแต่งตั้งไว้แล้ว การบำรุงขวัญ การเลื่อนขั้นและการลดขั้น ตลอดจนการพ้นจากงานและการบำรุงรักษาสภาพการทำงานที่ดี และมีประสิทธิภาพให้อยู่ตลอดไป

4. Directing (D) หมายถึง การวินิจฉัยสั่งการ หลังจากได้วิเคราะห์และพิจารณางานโดยรอบคอบแล้ว รวมทั้งการติดตามดูแลให้มีการปฏิบัติตามคำสั่งนั้น ๆ ในฐานะผู้บริหารเป็นผู้บังคับบัญชาหน่วยงาน

5. Coordination (Co) หมายถึง การประสานงานหรือสื่อสัมพันธ์หน่วยงานย่อย หรือตำแหน่งต่าง ๆ ภายในองค์การหรือสำนักงานใหญ่ เพื่อก่อให้เกิดการทำงานที่มีประสิทธิภาพ ไม่มีการซ้ำซ้อนหรือขัดแย้งกัน แต่ทุกหน่วยงานทำงานประสานกลมกลืนกัน เพื่อวัตถุประสงค์หลักขององค์การหรือหน่วยงานใหญ่ร่วมกัน

6. Reporting (R) หมายถึง การเสนอรายงานไปยังผู้บังคับบัญชาหรือไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งเบื้องบนและเบื้องล่าง การเสนอรายงานทำให้ผู้บังคับบัญชาทราบความก้าวหน้าของงานทุกระยะ สะดวกแก่การประสานกับหน่วยงานอื่น ๆ ในขณะเดียวกันควรเสนอรายงานให้ผู้ร่วมงานหรือผู้อยู่ใต้บังคับบัญชาได้ทราบด้วยจะเป็นการสร้างความเข้าใจอันดีร่วมกันและเป็นการบำรุงขวัญไปในตัว การเสนอรายงาน จำเป็นที่จะต้องมีการบันทึกหลักฐานเกี่ยวกับการปฏิบัติงานไว้เป็นระยะ ๆ มีการวิจัยการประเมินผลและการตรวจสอบเป็นระยะ ๆ จึงจะสามารถทำรายงานได้ ถูกต้อง รัดกุม และสมบูรณ์

7. Budgeting (B) หมายถึง การจัดทำงบประมาณเงิน การวางแผนหรือโครงการในการใช้จ่ายเงินการบัญชีและการควบคุมดูแลการใช้จ่ายเงินหรือตรวจสอบบัญชี โดยรอบคอบและรัดกุม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากกระบวนการบริหารของ กูลิค (Gulick, 1952) เมื่อเปรียบเทียบกับกระบวนการนิเทศการศึกษาของ แฮริส (Harris) จะเห็นได้ว่ามีความสอดคล้องหรือคล้ายคลึงกัน

วิจิตร (ธีระกุล) วรุตบางกูร (2520 : 25) ได้ให้ความหมายของกระบวนการในการนิเทศว่าหมายถึงแบบแผนของการนิเทศที่ลำดับขั้นตอนไว้ต่อเนื่องกันอย่างเป็นระเบียบแบบแผนนั้น จะต้องเป็นแบบแผนที่ดี มีลำดับขั้นตอนในการดำเนินงานอย่างชัดเจน ต่อเนื่องกันอย่างมีระเบียบ พร้อมด้วยเหตุผลและเป็นไปได้

กล่าวโดยสรุปแล้วการดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียนจะต้องจัดกระบวนการนิเทศอย่างมีแบบแผนตามลำดับขั้นตอนต่อเนื่องกันอย่างมีระบบตามวิธีการทางวิทยาศาสตร์ พร้อมด้วยเหตุผลและความเป็นไปได้ นั่นคือจะต้องประกอบด้วยการวางแผนการนิเทศ การให้ความรู้ในสิ่งที่จะต้องทำ การลงมือปฏิบัติการสร้างขวัญและกำลังใจ การประเมินผลและกระบวนการดำเนินงานและการปรับปรุงแก้ไขเพื่อพัฒนาการนิเทศให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

กิจกรรมการนิเทศการสอน

การนิเทศการจัดการเรียนการสอน จะประกอบด้วยกิจกรรมหลายอย่างเพื่อให้เกิดการปฏิบัติงานไปสู่จุดหมายเดียวกัน กิจกรรมที่จัดจะคำนึงถึงจุดมุ่งหมาย ขนาดกลุ่มและประโยชน์ที่ได้รับ

Hariss (อ้างใน ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. 2543 . 71 – 81) ได้แบ่งกิจกรรมในการนิเทศไว้เป็นประเภท ๆ ดังนี้

1. การบรรยาย จะใช้แต่การพูดอย่างเดียว ไม่มีการโต้ตอบจากผู้ฟังแต่บรรยายให้กับผู้ฟังได้
ไม่จำกัดจำนวน

2. การบรรยายสื่อประกอบ เป็นการบรรยายโดยใช้ทัศนูปกรณ์เข้าร่วมด้วย เช่น สไลด์ แผ่นภาพ ทำให้เกิดความสนใจมากกว่าการบรรยายทั่วไป

3. การประชุมสัมมนาเป็นกิจกรรมที่สามารถจัดเป็นกลุ่มใหญ่ ซักถามตลอดจนเสนอเป็นบทความ บทวิเคราะห์ ผู้ฟังมีส่วนร่วมในการอภิปราย ซักถาม ตลอดจนเสนอความคิดเพิ่มเติม ช่วยให้การบรรยายน่าสนใจขึ้น

4. การใช้ภาพยนตร์โทรทัศน์หรือวีดีโอ เพื่อเสนอข้อมูลในที่ประชุมหรือใช้ประกอบการบรรยาย

5. การฟังจากเทป วิทยุ และการบันทึกเสียง เป็นการบันทึกเสียงจากผู้บรรยายหรืออภิปรายถ่ายทอดสู่ผู้ฟัง เพื่อช่วยให้เข้าใจมากขึ้น

6. การจัดนิทรรศการเกี่ยวกับวัสดุ และเครื่องมือต่างๆ เป็นกิจกรรมสำหรับพัฒนาทางวัสดุต่างๆ กิจกรรมนี้มีคุณค่ามากถ้าใช้ร่วมกับกิจกรรมอื่น จะเพิ่มความสนใจแก่ผู้ร่วมกิจกรรม เช่น การจัดกิจกรรมแสดงนิทรรศการหนังสือของห้องสมุด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

7. การสังเกตภายในห้องเรียน เป็นการตั้งคณะกรรมการสังเกตการณ์ทำงานเพื่อวิเคราะห์คุณภาพ กิจกรรมคล้ายกับการสาธิตและการเยี่ยมชั้นเรียน แต่เป็นพิธีรีตรอง และมีแบบแผนมากกว่า ผู้สังเกตต้องมีทักษะมีเครื่องมือและมีจุดประสงค์ของการบันทึกข้อมูลอย่างมีระบบ

8. การสาธิตเป็นการลำดับเหตุการณ์ที่เหมือนจริง โดยเน้นที่จุดสำคัญๆ มีข้อจำกัด คือถ้าหากเป็นกลุ่มใหญ่จะไม่สามารถทราบรายละเอียดได้อย่างทั่วถึง ถ้าเป็นกลุ่มเล็กเกินไม่คุ้มค่า

9. การสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง เป็นการดำเนินการระหว่างผู้ถูกสัมภาษณ์และผู้สัมภาษณ์ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ต้องการ และจะถูกควบคุมโดยผู้สัมภาษณ์

10. การสัมภาษณ์เฉพาะเรื่องเป็นการสัมภาษณ์แบบกึ่งมีโครงสร้าง โดยมีลำดับ ดังนี้

10.1 ต้องสัมภาษณ์ผู้ที่สามารถตอบได้ในเรื่องนั้น

10.2 ผู้สัมภาษณ์ต้องเข้าใจและวิเคราะห์เรื่องนั้นๆได้

10.3 มีแนวทางในการสัมภาษณ์แล้ว

10.4 ต้องสัมภาษณ์ตรงจุดที่ต้องการจากประสบการณ์ของผู้ถูกสัมภาษณ์

11. การสัมภาษณ์ทางอ้อม เป็นการได้ข้อมูลจากการสนทนาพูดคุยกันแบบไม่มีพิธีรีตองเพื่อให้ได้แสดงออกทางความคิดและความรู้สึกของผู้ที่เราคุยด้วย การสัมภาษณ์แบบนี้ ช่วยให้พัฒนาคุณธรรมและให้รู้จักวิเคราะห์ตนเอง ทำให้รู้สึกว่าเขาสามารถปฏิบัติงานได้ด้วยตนเอง

12. การอภิปรายเป็นการพูดคุยกันถึงปัญหาที่เกี่ยวข้องกันของกลุ่มเล็กๆ การอภิปรายจะใกล้เคียงกับการประชุมกลุ่มและอภิปรายกลุ่ม

13. การอ่าน เป็นกิจกรรมของการนิเทศที่ใช้กันมากที่สุดมีการจัดรูปแบบห้องสมุด เพื่อให้หาความรู้เพิ่มเติม ปัจจุบันใช้กิจกรรมการอ่านผสมผสานกับกิจกรรมอื่นสำหรับการฝึก อบรมมากขึ้น

14. การวิเคราะห์ข้อมูลและการคำนวณ เป็นกิจกรรมที่สำคัญสำหรับผู้นิเทศโดยเฉพาะอย่างยิ่งในการติดตามและประเมินโครงการพิเศษต่างๆ ของระบบการศึกษาต้องใช้ทักษะในการคำนวณอย่างง่ายๆ เพื่อวิเคราะห์ข้อมูล

15. การระดมสมองเป็นการเสนอแนวความคิดและข้อเสนอแนะต่างๆซึ่งมีกฎพื้นฐาน 4 ประการคือ

15.1 เป็นความคิดที่เราต้องการจุดประสงค์ คือ ความคิดที่แตกต่างมารวมกัน

15.2 ประเมินค่าแนวความคิดที่ก่อให้เกิดผลเสีย

15.3 สนับสนุนให้มีแนวความคิดแบบเปิดกว้าง

15.4 รวมความคิดและปัญหาอุปสรรคต่างๆ จากความคิดเห็นที่ได้

16. การบันทึกวีดีโอเทปและถ่ายภาพเป็นกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ในการพัฒนาหลักสูตร การประเมินผลงาน การฝึกอบรม การประชาสัมพันธ์ วีดีโอสามารถเน้นจุดสำคัญๆและสามารถนำกลับมาใช้ใหม่ได้

17. การจัดทำเครื่องมือและข้อทดสอบ เป็นกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการใช้แบบทดสอบแบบสำรวจ แบบแสดงความคิดเห็น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

18. การประชุมกลุ่มย่อย เป็นการประชุมกลุ่มเล็กๆ เพื่ออภิปรายปัญหาพิเศษ แบบไม่มีโครงสร้าง เน้นการปฏิสัมพันธ์ของกลุ่ม เปิดโอกาสให้แสดงความคิดเห็นกับปัญหานั้น

19. การพาไปทัศนศึกษาเป็นการเดินทางออกจากสถานศึกษาเพื่อศึกษาและดูงานในสิ่งที่เกี่ยวกับที่ปฏิบัติอยู่ เป็นการเพิ่มพูนประสบการณ์

20. การเยี่ยมเยียน เป็นการเยี่ยมการปฏิบัติงานของใครๆ หรือสังเกตการทำงานของกลุ่มบุคคลอื่น

21. บทบาทสมมุติ เป็นลักษณะคล้ายกับการปฏิบัติในสถานการณ์ที่เป็นจริง นั่นคือจะกำหนดสถานการณ์ขึ้นแล้วให้ผู้ทำกิจกรรมตอบสนองหรือปฏิบัติตนเองไปตามธรรมชาติที่ควรจะเป็น ในกรณีที่นำมาใช้ในการนิเทศนั้นส่วนใหญ่มักจะเอาปัญหาที่เกิดขึ้นกับครูมาเป็นตัวกำหนด ปัญหาให้ผู้ทำกิจกรรมสมมุติตัวเองว่าอยู่ในสถานการณ์นั้นๆ จะทำอย่างไร

22. การเขียนเป็นกิจกรรมสื่อกลางในการวิเคราะห์เกือบทุกเรื่อง เช่น การเขียนโครงการ การบันทึกข้อมูลการเขียนรายงาน

23. การปฏิบัติตามคำแนะนำ กิจกรรมนี้ใช้กับรายบุคคลหรือกลุ่มขนาดเล็กมุ่งเน้น การปฏิบัติ

กมล ภู่ประเสริฐ (2544 : 59-64) ได้เสนอแนวคิดในการนิเทศภายในสถานศึกษาไว้ว่า การนิเทศภายในสถานศึกษาหรือภายในหน่วยงานต่างๆ ทางการศึกษา ยังมีการปฏิบัติน้อย เพราะยังยึดถือความ รู้สึกเดิมกันอยู่ ผู้นิเทศต้องมีคุณสมบัติเหนือกว่าผู้รับการนิเทศ ทำให้เกิดภาวการณ์ไม่ยอมรับ และการกล้าปฏิบัติงานนิเทศ แต่ความจริงแล้วการนิเทศภายในเป็นการช่วยกันดึงเอาความสามารถพิเศษของ แต่ละคนมาใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อบุคคลอื่นในหมู่คณะก่อให้เกิดพลังที่ จะผลักดันให้กิจกรรมต่างๆ ก้าวไปข้างหน้าได้อย่างดี ปัญหาจึงอยู่ที่ว่าจะเริ่มงานนิเทศภายในกันอย่างไร แนวคิดต่อไปนี้อาจจะช่วยแก้ปัญหาเหล่านั้นได้

1. การนิเทศเป็นกระบวนการทำงานร่วมกันระหว่าง ผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศเพื่อพัฒนางานในหน้าที่ความรับผิดชอบ ถือเป็นการพัฒนาบุคลากรอีกรูปแบบหนึ่ง ที่อาจให้ผลรวดเร็วกว่าโดยเฉพาะการนิเทศภายในสถานศึกษา เพราะเป็นผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศทำงานร่วมกัน และผู้นิเทศในเรื่องหนึ่งอาจเป็นผู้รับการนิเทศในอีกเรื่องหนึ่งได้ จึงเป็นการรวมพลังกันเพื่อสร้างสรรค์ผลงานที่ดีกว่า การให้แต่ละคนปฏิบัติงานในลักษณะต่างคนต่างทำ

2. หลักการสำคัญที่นำมาใช้ในการนิเทศภายในสถานศึกษาได้แก่หลักการดังต่อไปนี้

2.1 มุ่งที่คุณภาพของผู้เรียนเป็นสำคัญ แม้ว่าการนิเทศภายในจะเป็นการพัฒนาบุคลากรในสถานศึกษา สิ่งที่จะพัฒนาจะต้องโยงไปสู่คุณภาพของผู้เรียน

2.2 อาศัยความร่วมมือภายในสถานศึกษาบุคลากรในสถานศึกษาจะต้องตระหนักถึงความสำคัญของการนิเทศภายใน ร่วมมือ ร่วมใจ ร่วมคิด ร่วมทำ เพื่อให้บุคลากรแต่ละคนพัฒนาตนเองได้อย่างมีคุณภาพ และหลากหลายกรณีอาจต้องเชิญวิทยากร/ผู้เชี่ยวชาญจากภายนอกมาช่วยให้คำแนะนำ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.3 อาศัยวิธีการหลากหลาย ที่จะต้องเป็นสิ่งช่วยกระตุ้นความสนใจและความร่วมมือในการดำเนินการ แต่ละวิธีมุ่งจุดเด่น จุดด้อยที่จะช่วยเสริมประสิทธิภาพของกันได้

- 2.4 กระทำอย่างต่อเนื่องและมีประสิทธิภาพ จนสร้างความรู้สึกว่ากระบวนการนี้เป็นสิ่งที่ขาดไม่ได้ กลายเป็นส่วนหนึ่งของการปฏิบัติงานภายในสถานศึกษาซึ่งเป็นการสร้างอุปนิสัยของการพัฒนาตนเองอยู่เสมอ

2.5 ใช้กระบวนการที่เป็นระบบเพื่อให้มั่นใจได้ว่างานนิเทศภายในสถานศึกษาจะสามารถบรรจุเป้าหมายที่ต้องการได้

3. กระบวนการที่นิยมใช้กันอยู่ในปัจจุบัน ได้แก่

3.1 วงจรเดมมิ่ง (Deming cycle) หรือ PDCA ได้แก่

1) การวางแผนปฏิบัติงาน (P : Plan)

2) การลงมือปฏิบัติตามแผน (D : Do)

3) การตรวจสอบกับแผนการปฏิบัติและผลที่เกิดขึ้น (C : Check)

4) การแก้ไขปรับปรุงทำให้ต้องเกิดการวางแผนใหม่ (A : Act)

3.2 กระบวนการที่เป็นระบบอีกรูปแบบหนึ่ง ได้แก่

1) การศึกษาวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการ

2) กำหนดทางเลือกและวางแผน

3) พัฒนาสื่อ เครื่องมือนวัตกรรม

4) ปฏิบัติตามแผน

5) สรุปและรายงานผล

4. เทคนิคในการนิเทศภายในสถานศึกษามีหลายรูปแบบ ที่สถานศึกษาสามารถดำเนินการได้เอง หรืออาศัยการช่วยเหลือจากภายนอกบางส่วน ได้แก่ เทคนิคดังต่อไปนี้

4.1 การให้คำอธิบายหรือคำแนะนำ

4.2 การให้ผู้ที่มีความสามารถ สาธิตให้ดู

4.3 การปรึกษาหารือ

4.4 การระดมสมอง

4.5 การศึกษาเอกสารร่วมกัน

4.6 การศึกษาสื่อ เช่น วีดีทัศน์ ซีดี ร่วมกัน

4.7 การช่วยกันจัดหาสื่อที่จะช่วยให้การสอนดีขึ้น

4.8 การจัดทีมทำการทดลองวิธีการสอนร่วมกัน

4.9 การสลับกันแสดงบทบาทสมมุติตามความคิดแล้วสรุปเป็นขั้นตอนการสอนที่ดี

จากการศึกษาแนวคิดของนักวิชาการดังกล่าว สามารถสรุปได้ว่าการพัฒนาบุคลากรในสถานศึกษา เป็นกระบวนการพัฒนาความรู้ ความสามารถ และเจตคติของบุคลากรที่เกี่ยวข้องทั้งในส่วนของครูและผู้บริหารให้มีคุณภาพตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.2.3.4 การจัดการเรียนการสอน

ความหมายของการจัดการเรียนการสอน

กระทรวงศึกษาธิการ (อ้างในผุสดี ตรงต่อการ. 2540 : 53) ได้กล่าวว่า การเรียนการสอนเป็นกิจกรรมที่ครูและเด็กกระทำร่วมกัน ถ้าจะแยกเป็น 2 ส่วน ส่วนที่เป็นการเรียน คือ กิจกรรมที่เด็กต้องทำ และส่วนที่เป็นการสอน คือ กิจกรรมที่ครูทำ แต่ในทางปฏิบัติทั้ง 2 อย่างนี้ต้องกระทำไปพร้อม ๆ กัน จึงเรียกรวมกันว่า การเรียนการสอน สอดคล้องกับ Lange (1967 : 4) ที่ได้กล่าวไว้ว่า การจัดการเรียนการสอน หมายถึง ความสัมพันธ์ระหว่างการเรียนกับการสอน ดังรูปภาพที่ 2.2

การเรียน (Learning)	การเรียนการสอน (Instruction)	การสอน (Teaching)

ภาพที่ 2.2 ความสัมพันธ์ระหว่างการเรียนการสอนของ Lange

ที่มา : Lange (1967 : 4)

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525 (2526 : 97) ให้ความหมายของการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนว่าเป็นการที่ผู้เรียนได้ปฏิบัติอย่างใดอย่างหนึ่งเพื่อการเรียนรู้

สุชาติ ศิริสุขไพบูลย์ (2527 : 4) ได้ให้ความหมายของการสอนว่า การสอนเป็นการจัดสิ่งเร้าและสิ่งแวดล้อมให้มีความเหมาะสมกับพันธุกรรมและสภาพทางการเรียนของผู้เรียนเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

กรมวิชาการ (อ้างในสุพิน บุญชูวงค์. 2538 : 35) ได้ให้ความหมาย การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนหมายถึง การดำเนินการต่างๆ ในโรงเรียน ทั้งครูและคณะนักเรียน เช่น การสอน หมายถึง กิจกรรมที่นักเรียนได้บรรลุตามเป้าหมายที่ต้องการกิจกรรมการเรียนเป็นการออกแบบในการจัดประสบการณ์ เพื่อให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการเรียนและมีความเข้าใจต่อการเรียนในเรื่องนั้นๆ

อาภรณ์ ใจเที่ยง (2540 : 71) กล่าวว่า การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน หมายถึง การปฏิบัติต่างๆ ที่เกี่ยวกับการเรียนการสอน เพื่อให้การสอนดำเนินต่อไปอย่างมีประสิทธิภาพ และการเรียนรู้ของผู้เรียนบรรลุจุดประสงค์ของผู้เรียนที่กำหนดไว้

ทิศนา แขมมณี (2547 : 4) ได้กล่าวถึงการเรียนการสอนว่า เป็นการถ่ายทอดความรู้ ทักษะ และเจตคติต่าง ๆ โดยมีการเตรียมการ มีการวางแผนตามหลักวิชา มีขั้นตอนหรือกระบวนการสอนที่เป็นแบบแผนชัดเจน มีกิจกรรมการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วม เพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมาย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

กล่าวโดยสรุป การจัดการเรียนการสอน หมายถึง การจัดประสบการณ์หรือการดำเนินการต่าง ๆ ทั้งโดยของครูและผู้เรียน ซึ่งผู้เรียนเข้าไปมีส่วนร่วมกระทำและผู้เรียนบรรลุตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรที่กำหนดไว้

ความสำคัญของการจัดการเรียนการสอน

วารี ถิระจิตร (2534 : 162 – 163) กล่าวว่า การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนมีความสำคัญต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนหลายประการ ดังนี้

1. กิจกรรมช่วยเร้าความสนใจของเด็ก
2. กิจกรรมเปิดโอกาสให้นักเรียนประสบความสำเร็จ
3. กิจกรรมช่วยปลูกฝังความเป็นประชาธิปไตย
4. กิจกรรมช่วยปลูกฝังความรับผิดชอบ
5. กิจกรรมช่วยปลูกฝังและส่งเสริมความคิดริเริ่มสร้างสรรค์
6. กิจกรรมช่วยให้นักเรียนได้มีการเคลื่อนไหว
7. กิจกรรมช่วยให้นักเรียนได้รู้สึกสนุกสนาน
8. กิจกรรมช่วยให้เห็นความแตกต่างระหว่างบุคคล
9. กิจกรรมช่วยขยายความรู้และประประสบการณ์ของเด็กให้กว้างขวาง
10. กิจกรรมช่วยส่งเสริมความงอกงามและพัฒนาการของเด็ก
11. กิจกรรมช่วยส่งเสริมทักษะ
12. กิจกรรมช่วยปลูกฝังเจตคติที่ดี
13. กิจกรรมช่วยให้นักเรียนเข้าใจในบทเรียน
14. กิจกรรมช่วยให้นักเรียนรู้จักการทำงานเป็นหมู่
15. กิจกรรมช่วยส่งเสริมให้เด็กเกิดความซาบซึ้งความงามในเรื่องต่างๆ

จุดมุ่งหมายของการจัดการเรียนการสอน

อาภรณ์ ใจเที่ยง (2540 : 71–72) กล่าวว่า การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนมีจุดมุ่งหมายดังนี้

1. เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความพัฒนาทางร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญาไปพร้อมกัน
2. เพื่อสนองความสามารถ ความถนัด ความสนใจของผู้เรียนทุกคน ซึ่งแต่ละคนจะแตกต่างกัน
3. เพื่อสร้างบรรยากาศในการเรียนการสอนให้ผู้เรียนเกิดความเพลิดเพลินไม่เกิดความรู้สึกเบื่อหน่ายในการเรียน
4. เพื่อสนองเจตนารมณ์ของหลักสูตร ให้ผู้เรียนคิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาเป็น และเกิดทักษะกระบวนการ
5. เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนกล้าแสดงออกมีส่วนร่วมในการสอน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

หลักการจัดการเรียนการสอน

ปรีชา คัมภีรปกรณ์ (2526 : 182) (อ้างในผุสดี ตรงต่อการ. 2540 : 53) กล่าวว่า การจัดการเรียนการสอนมีหลักการที่สำคัญ ๆ 3 ประการ คือ

1. ครูต้องเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนทั้งภาคทฤษฎีและการปฏิบัติ เพื่อให้เกิดการเรียนด้วยความเข้าใจ และสามารถปฏิบัติได้มากกว่าการจำ

2. ครูควรใช้วิธีการสอนที่เปิดโอกาสให้นักเรียนได้เรียนรู้ถึงปัญหา และสามารถแก้ปัญหาได้ มีความคิดวิจารณญาณ และรู้จักนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้

3. เนื้อหาวิชาที่จัดให้ผู้เรียนจะต้องผสมผสานกัน และแสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ต่าง ๆ ระหว่างกลุ่มวิชาให้มากที่สุด

กิติมา ปรีดีดิลก. (2532 : 61) ได้เสนอแนวความความคิดเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนว่า เป็นหน้าที่โดยตรงของผู้บริหารที่จะต้องปฏิบัติจัดทำ โดยการจัดการเรียนการสอนให้มีความเหมาะสม มีการสอนที่ถูกต้อง ตลอดจนมีการอำนวยความสะดวกเพื่อให้การจัดการเรียนการสอนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ หลักที่สำคัญของการจัดการเรียนการสอน คือ ควรจัดความรู้และคุณสมบัติอื่นที่ต้องการให้แก่ผู้เรียนได้อย่างถูกต้องเหมาะสม เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ เนื้อหาที่สอนควรให้หยืดหยุ่นตามเหตุการณ์สภาพของชุมชนหรือท้องถิ่นและความสนใจของผู้เรียน

อาภรณ์ ใจเที่ยง (2540 : 72 – 75) กล่าวว่า การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนควรคำนึงถึงหลักการดังต่อไปนี้

1. จัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับเจตนารมณ์ของหลักสูตร
2. จัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับจุดประสงค์การสอน
3. จัดกิจกรรมให้เหมาะสมกับวัย ความสามารถ และความสนใจของผู้เรียน
4. จัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับลักษณะเนื้อหาของวิชา
5. จัดกิจกรรมให้มีลำดับขั้นตอน
6. จัดกิจกรรมให้น่าสนใจ
7. จัดกิจกรรมโดยให้ผู้เรียนร่วมทำกิจกรรม
8. จัดกิจกรรมโดยที่ท้าทายความคิดและความสามารถของผู้เรียน
9. จัดกิจกรรมโดยใช้เทคนิคการสอนที่หลากหลาย
10. จัดกิจกรรมโดยให้มีบรรยากาศสนุกสนาน เป็นกันเอง
11. จัดกิจกรรมแล้วต้องมีการวัดผลของกิจกรรมทุกครั้ง

วัฒนาพร ระงับทุกข์ (2545 : 20 – 23) กล่าวว่าคุณลักษณะของกิจกรรมการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ ได้แก่

1. สอดคล้องกับผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง จุดประสงค์ การเรียนรู้และเนื้อหา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2. ฝึกกระบวนการที่สำคัญให้กับผู้เรียน ทั้งกระบวนการเรียนรู้ทั่วไป และกระบวนการเรียนรู้เฉพาะวิชา

3. เหมาะสมกับธรรมชาติและวัยของผู้เรียน

4. เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมในโรงเรียนและชีวิตจริง

5. เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

นาตยา ภัทรแสงไทย (อ้างใน สุพิน บุญชูวงค์. 2538 : 37) กล่าวว่า ลักษณะของกิจกรรมที่ดีต้องเกี่ยวข้องกับสิ่งสำคัญหลายประการ ดังนี้

1. กิจกรรมการเรียนการสอนต้องเกี่ยวข้องกับจุดประสงค์ที่เรียน

2. การจัดลำดับของกิจกรรมการเรียนการสอน ต้องสอดคล้องกับจุดประสงค์ทั้ง 3 ด้าน คือ พุทธิพิสัย จิตรพิสัย และด้านทักษะพิสัย

3. กิจกรรมการเรียนการสอนต้องเหมาะสมกับวัยและลักษณะของผู้เรียน

4. กิจกรรมการเรียนการสอนควรมีการจัดลำดับขั้นตอนเพื่อให้นักเรียนมีความรู้ต่อเนื่อง แต่ละกิจกรรมควรมีกิจกรรมต่อเนื่องกับการเรียนที่มีอยู่ก่อน ต้องจัดลำดับจากรูปธรรมไปหานามธรรม

5. กิจกรรมการเรียนการสอนควรทำให้บังเกิดผลอย่างเต็มที่ ก่อให้เกิดการเรียนรู้เพิ่มขึ้น

6. กิจกรรมการเรียนการสอนต้องท้าทายความสนใจของผู้เรียนให้นำสิ่งที่สถานการณ์หนึ่งไปใช้ในสถานการณ์ใหม่ลักษณะเช่นน้ำจะทำให้การเรียนต่อเนื่องกันไป สามารถอธิบายสิ่งใหม่ได้ พัฒนาและคาดคะเน การเรียนรู้ในโรงเรียนได้

7. กิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อเป็นการพัฒนาความคิด ส่งเสริมให้นักเรียนคิดแบบสืบสวนสอบสวนแก้ปัญหาตามแนวทางของตน และรู้จักประเมินความคิดของตนเองด้วย

8. กิจกรรมการเรียนการสอนความให้นักเรียนได้เรียนรู้หลายๆ ทาง การจัดกิจกรรมให้โอกาสนักเรียนได้สังเกต วิเคราะห์และ อภิปราย โดยใช่สื่อการเรียนต่างๆมาประกอบการอภิปราย หากกิจกรรมหนึ่งๆไม่เหมาะกับนักเรียนคนหนึ่ง แต่อาจมีกิจกรรมอื่นๆที่ชดเชยได้

9. กิจกรรมการเรียนการสอนควรมีลักษณะเปิดกว้างให้แก่นักเรียน ให้มีลักษณะที่แตกต่างกันทั้งในด้านเนื้อหาและแนวความคิด ในกิจกรรมไม่จำเป็นต้องมีคำตอบที่ถูกเพียงคำตอบเดียว แต่เป็นการให้นักเรียนรู้จักคิดอย่างมีเหตุผล และพัฒนาความคิดสร้างสรรค์

ทิศนา แขมมณี (2543 : 4 – 6) กล่าวถึงแนวทางออกแบบกิจกรรมที่มีคุณภาพดังนี้

1. กิจกรรมการเรียนรู้ที่ดีควรส่งเสริมให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมทางด้านร่างกาย (Physical Participation) คือ เป็นกิจกรรมที่ช่วยให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในการเคลื่อนไหวทางร่างกาย เพื่อช่วยให้ประสาทรับรู้ของผู้เรียนตื่นตัว พร้อมที่จะรับข้อมูลและการเรียนรู้ต่างๆ ที่จะเกิดขึ้น กิจกรรมที่จัดให้ผู้เรียนจึงควรเป็นกิจกรรมที่ให้ผู้เรียนได้เคลื่อนไหวในลักษณะใดลักษณะหนึ่งเป็นระยะๆ ตามความเหมาะสมกับวัยและ ความสมัครใจของผู้เรียน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2. กิจกรรมการเรียนรู้ที่ดีควรส่งเสริมให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมทางด้านสติปัญญา (Intellectual Participation) คือ กิจกรรมที่ช่วยให้เกิดการเคลื่อนไหวทางสติปัญญาหรือกิจกรรมที่ท้าทายความคิดของผู้เรียน สามารถกระตุ้นสมองของผู้เรียนให้เกิดความเคลื่อนไหว ช่วยให้นักเรียนเกิดความจดจ่อในการคิด สนุกที่จะคิด ครูจึงต้องหาประเด็นที่เหมาะสมกับวัย และความสามารถของผู้เรียน เพื่อกระตุ้นให้นักเรียนใช้ความคิด และลงมือทำสิ่งใดสิ่งหนึ่ง

3. กิจกรรมการเรียนรู้ที่ดีควรให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมทางสังคม (Social Participation) คือ กิจกรรมที่ช่วยกิจกรรมที่ช่วยให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลหรือสิ่งแวดล้อมรอบตัว เนื่องจากมนุษย์เป็นสัตว์สังคมที่อยู่ร่วมกันเป็นหมู่คณะ โดยทั่วไปมนุษย์จะต้องเรียนรู้ที่จะปรับตัวให้เข้ากับผู้อื่นและสภาพแวดล้อมต่างๆ

4. กิจกรรมการเรียนรู้ที่ดีควรให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมทางอารมณ์ (Emotional Participation)คือ กิจกรรมที่ส่งผลต่ออารมณ์ความรู้สึกของผู้เรียนที่จะช่วยให้การเรียนรู้นั้นเกิดความความหมายต่อตนเอง กิจกรรมที่ส่งผลต่อความรู้สึกของผู้เรียนนั้น มักจะเกี่ยวข้องกับชีวิตประสบการณ์และความเป็นจริงของผู้เรียนจะต้องเกี่ยวกับผู้เรียนโดยตรงหรือใกล้กับผู้เรียน

จากการศึกษาแนวคิดของนักวิชาการดังกล่าว สามารถสรุปได้ว่าการจัดการเรียนการสอนเป็นกระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ตามหลักการและจุดมุ่งหมายของหลักสูตรที่กำหนด รวมถึงการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์แก่ผู้เรียน

2.2.3.5 การวัดและประเมินผลการเรียนการสอน

ความหมายของการวัดและประเมินผลการเรียนการสอน

พนัส หันนาคินทร์ (2524 : 199) ได้กล่าวไว้ว่า การวัดผล คือ การเปรียบเทียบผลที่ได้จากการเรียนกับมาตรฐานอันหนึ่งที่ยึดถืออยู่ การวัดผลมีลักษณะเป็นรูปธรรม คือมักแสดงออกมาเป็นตัวเลขเพื่อแสดงว่าผู้เรียนมีความรู้มากน้อยเพียงใดจากการที่ได้เรียนไปแล้ว การประเมินเป็นการพิจารณาคุณค่าจากคะแนนที่ได้จากการวัดผลนั้น

อำภา บุญช่วย (2537 : 129) ได้ให้ความหมายของคำว่า การวัดและประเมินผล ไว้ดังนี้

การวัดผล (Measurement) คือ การกำหนดหน่วยให้แก่ปริมาณที่มีอยู่ โดยใช้เครื่องมือวัดการวัดผลทางการศึกษาที่ใช้อยู่ อาจเป็นการสังเกต ตารางตรวจสอบพฤติกรรม หรือข้อสอบ ส่วนการประเมินผล (Evaluation) คือ การนำผลที่วัดได้มาหาคุณค่า การประเมินผลควรจะรวมถึงการวิเคราะห์จุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้ วิธีการที่ได้ใช้ไปเพื่อบรรลุจุดมุ่งหมาย ตลอดจนพิจารณาถึงปริมาณของคุณสมบัติที่วัดได้ เช่น เก่งหรือไม่เก่ง ดีหรือไม่ดี

ใจทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์ (2539 : 35) ได้ให้ความหมายของการวัดและประเมินผล ดังนี้

การวัดผล คือ กระบวนการกำหนดค่า ตีค่า คุณสมบัติของสิ่งใดสิ่งหนึ่งหรือของบุคคลเป็นตัวเลข โดยใช้เครื่องมือเป็นหลักในการวัด ส่วนการประเมินผล คือ กระบวนการพิจารณาตัดสินคุณค่า

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ของวัตถุ คน สิ่งของ หรือการดำเนินงาน กิจกรรม ว่าบรรลุความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้เพียงใด โดยอาศัยข้อมูลที่ได้จากการวัดเป็นหลัก

ปริยาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2543 :165 –166) ได้ให้ความหมายของคำที่เกี่ยวข้องกับการวัดและประเมินผลว่า ในการวัดและประเมินผลมีคำศัพท์ที่เกี่ยวข้องหลายคำ ดังนี้

1. การสอบ (Test) หมายถึง การใช้เครื่องมือชนิดต่าง ๆ ในการทดสอบหรือกระบวนการอันมีระบบที่ใช้ในการวัดเปรียบเทียบพฤติกรรมของบุคคลตั้งแต่ 2 คน หรือมากกว่าขึ้นไป

2. การวัด (Measurement) เป็นกระบวนการที่กำหนดจำนวนตัวเลขให้กับวัตถุสิ่งของหรือบุคคลตามความมุ่งหมาย และเปรียบเทียบลักษณะความแตกต่างที่ปรากฏอยู่ในสิ่งที่จะวัดนั้น ๆ

3. การประเมินผล (Evaluation) เป็นการพิจารณาตัดสินเกี่ยวกับคุณภาพ คุณค่าความจริงและการกระทำ บางทีขึ้นอยู่กับการวัดเพียงอย่างเดียว แต่โดยทั่วไปจะเป็นการรวมการวัดหลาย ๆ ทางโดยอาศัยข้อมูลหรือรายละเอียดจาการสังเกต การตรวจผลงาน การสัมภาษณ์ หรือการทดสอบ ประกอบการพิจารณา การประเมินผลแต่ละครั้ง จะต้องประกอบด้วย

3.1 ผลการวัดที่ได้จากการกระบวนการต่าง ๆ เช่น จากการสังเกต การตรวจผลงาน การสัมภาษณ์หรือการทดสอบ

3.2 เกณฑ์การพิจารณา เพื่อจะใช้เป็นแนวทางหรือหลักในการพิจารณาว่า เก่ง – อ่อน พอใจ – ไม่พอใจ ผ่าน – ไม่ผ่าน โดยนำผลที่วัดได้มาเปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนดไว้

3.3 การตัดสินใจ เป็นการชี้ขาดหรือสรุปผลการเปรียบเทียบระหว่างผลของการวัดกับเกณฑ์ที่กำหนดไว้

กรมวิชาการ (2546 : 45) ได้กล่าวไว้ว่า การวัดและประเมินการเรียน หมายถึง การใช้เครื่องมือวัดและประเมินผลการเรียนที่มีคุณภาพและหลากหลาย ครอบคลุมการประเมินพฤติกรรมผู้เรียนทุกด้าน การกำหนดเกณฑ์ตัดสินผลการเรียนที่ช่วยยกระดับคุณภาพผู้เรียน มีระบบการรายงานความก้าวหน้าทางการเรียนต่อผู้เรียน ผู้ปกครองและชุมชน ที่ชัดเจนและมีประสิทธิภาพ รวมทั้งใช้ข้อมูลจากการเรียนไปพัฒนาผู้เรียน พัฒนาการสอน และพัฒนาหลักสูตร

จากความหมายของการวัดผลและประเมินผลดังกล่าว สามารถสรุปได้ว่า การวัดผล หมายถึง กระบวนการกำหนดตัวเลขหรือสัญลักษณ์ให้กับบุคคล สิ่งของ หรือเหตุการณ์อย่างมีกฎเกณฑ์ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่แทนปริมาณหรือคุณภาพของสิ่งที่จะวัด ส่วนการประเมินผล หมายถึง การตัดสินคุณค่าหรือการตีราคาข้อมูลที่ได้จากการวัดโดยเปรียบเทียบกับข้อมูลอื่นๆ หรือเกณฑ์ที่ตั้งไว้

ความสำคัญของการวัดและประเมินผลการเรียนการสอน

การวัดผลและประเมินผลเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนการสอน การจัดการเรียนการสอนที่สมบูรณ์จะต้องเริ่มที่ การตั้งจุดมุ่งหมายของการสอน เตรียมเนื้อหา กิจกรรมและสื่อในเรื่องจะสอนสร้างเครื่องมือวัดและประเมินผล ลงมือสอนและวัดผลประเมินผลการเรียนการสอน นอกจากนี้แล้ว การวัดผลและประเมินผลการเรียนการสอน ยังกระทำเพื่อจะได้ทราบพื้นฐานความรู้นักเรียน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ปรับปรุงวิธีการเรียนการสอน เพื่อตัดสินเลื่อนชั้น ดังนั้นการวัดผลและประเมินผลเป็นกิจกรรมทางวิชาการที่สำคัญยิ่ง

อำภา บุญช่วย (2537 : 130 - 131) ได้กล่าวไว้ว่า โดยสรุปในแง่บริหารการจัดการประเมินผลการศึกษามีความจำเป็นดังนี้

1. เพื่อทราบผลการเรียน ช่วยให้ผู้เรียนปรับปรุงแก้ไขการเรียนของตนได้ก่อนที่ก้าวไปศึกษาบทเรียนใหม่

2. เพื่อประโยชน์ในการเลื่อนชั้นและการแบ่งผู้เรียนตามความสามารถ

3. เพื่อเป็นหลักฐานในการรายงานผลการเรียน ทำให้รู้ความก้าวหน้าของในการเรียน

4. ช่วยให้ฝ่ายแนะแนวทราบข้อมูลจะได้ช่วยวิเคราะห์ความเด่นด้อยของผู้เรียนเป็นจุดเริ่มต้นของการศึกษาเป็นรายบุคคล และเป็นแนวทางในการแนะแนวการเรียนอาชีพของผู้เรียน

5. ช่วยฝ่ายบริหารทราบข้อมูล เพื่อปรับปรุงมาตรฐานทางวิชาการเพื่อจะนำไปสู่แนวทางปรับปรุงส่งเสริมสภาพการเรียนการสอน

พนัส หันนาคินทร์ (2524 : 199-200) ได้กล่าวไว้ว่า ประโยชน์จากการวัดผลประเมินผลและประเมินผลการศึกษาดังนี้

1. เพื่อปรับปรุงการเรียนการสอนของผู้สอน

2. เพื่อปรับปรุงผลการเรียนการสอนของผู้เรียน รู้ว่าตนเองเก่งอ่อนอย่างไร และผู้สอนทราบ ว่าจะได้แก้ไขรายใดบ้าง

3. เพื่อปรับปรุงระบบการบริหารของสถานศึกษา ทำให้ทราบสภาพปัญหาที่แท้จริงของหลักสูตร โครงการสอนและบันทึกการสอนที่นำไปสู่ภาคปฏิบัติ แล้วประสบปัญหาอย่างไร ที่ใดควรแก้ไขพัฒนาอย่างไร

4. เพื่อเป็นข้อมูลทางการศึกษาทั่วไป เช่น เพื่อแสดงผลการเรียนสำเร็จการศึกษาและเป็นหลักฐานให้ผู้ปกครองทราบ

5. เพื่อประโยชน์การเลื่อนชั้น (Grade Placement) และ การจัดแบ่งชั้นเรียนตามความสามารถ (Ability-Grouping)

จุดมุ่งหมายของการวัดและประเมินผลการเรียนการสอน

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2535 : 202) ได้กล่าวถึงจุดมุ่งหมายของการวัดผลไว้ว่าเป็นการตรวจสอบการสอนของครูอาจารย์และการเรียนของผู้เรียนในด้านการเรียนรู้ 3 ด้านคือ 1) ด้านความรู้ความเข้าใจ (Cognitive Domain) 2) ด้านทักษะปฏิบัติ (Psychomotor Domain) และ 3) ด้านเจตคติ (Affective Domain) ซึ่งจากจุดมุ่งหมายดังกล่าว สิ่งที่จะนำไปวัดผลการเรียนรู้ของผู้เรียนมีดังนี้คือ

1. ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาวิชาเพียงใด

2. ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดหาเหตุผลเพียงใด

3. ผู้เรียนมีความสามารถในการวิเคราะห์และสร้างสรรค์เพียงใด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4. ผู้เรียนมีความสามารถในการปฏิบัติเพียงใด

5. ผู้เรียนสามารถประยุกต์ใช้ความรู้ได้หรือไม่เพียงใด

6. ครูอาจารย์มีข้อบกพร่องในการจัดการเรียนการสอนหรือไม่อย่างไร

ภัทรา นิคมานนท์ (2538 : 17-19) ได้กล่าวถึงจุดมุ่งหมายของการวัดผลและประเมินผล ไว้ว่า

1. เพื่อจัดประเภทหรือจัดตำแหน่ง (Placement) เป็นการวัดเพื่อเปรียบเทียบกับบุคคลอื่นว่าผู้เรียนแต่ละคนมีความรู้ความสามารถอยู่ในระดับใด เพื่อจะได้จัดประเภทและจัดตำแหน่งของผู้เรียนได้ถูกต้อง

2. เพื่อวินิจฉัย (Diagnosis) เป็นการวัดเพื่อวินิจฉัยหาสาเหตุข้อบกพร่องเพื่อหาทางแก้ไข มักเป็นการสอบเฉพาะเรื่องเป็นตอนๆ ไป

3. เพื่อเปรียบเทียบระดับพัฒนาการ (Assessment) เป็นการวัดเพื่อดูว่าผู้เรียนมีความเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้นหรือเลวลงเพียงไร การวัดแบบนี้เป็นการเปรียบเทียบความสามารถของผู้เรียนคนเดียวกันหรือกลุ่มเดียวกันในระยะเวลาที่ต่างกัน

4. เพื่อพยากรณ์ (Prediction) การวัดชนิดนี้เพื่อนำผลการสอบไปพยากรณ์ผลในอนาคต ว่า ผู้เรียนคนนี้สามารถเรียนไปได้ไกลเพียงใด จะเรียนวิชานั้นๆ สำเร็จหรือไม่ หรือเขาควรจะเรียนอะไรจึ่งจะดี เป็นต้น

5. เพื่อประเมินผล (Evaluation) เป็นการวัดเพื่อประเมินโดยส่วนรวม ใช้ในการประกอบการตัดสินใจว่าดี-เลวปานใด เหมาะสมมากน้อยเพียงใด หรือการกระทำกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่งได้ผลมากน้อยเพียงไร

หลักการวัดและประเมินผลการเรียนการสอน

พนัส หันนาคินทร์ (2524 : 225) กล่าวว่า การวัดและประเมินผลเป็นหน้าที่ของครูที่จะต้องทำการวัดและการประเมินผลการเรียนของนักเรียนว่าได้รับผลแค่ไหน เพียงไร หรือต้องปรับปรุงแก้ไขอย่างไร การวัดและประเมินผลเป็นกระบวนการต่อเนื่องของการเรียนการสอน สามารถแบ่งได้เป็น 3 ขั้น ดังนี้

1. การประเมินผลก่อนเรียน เพื่อช่วยให้ครูได้ทราบความสามารถของนักเรียนแต่ละคน อันจะนำไปสู่การส่งเสริมหรือปรับปรุงให้ดีขึ้น

2. การประเมินผลระหว่างเรียน เพื่อจะได้ทราบพัฒนาการของผู้เรียนในขณะนั้นว่า ควรดำเนินการเรียนการสอนต่อไป หรือทบทวนให้ผู้เรียนเข้าใจยิ่งขึ้น

3. การประเมินผลหลังการเรียน เป็นการประเมินผลครอบคลุมจุดประสงค์ต่างๆ หลายจุดประสงค์ เป็นการประเมินเพื่อตัดสินความสามารถว่าผู้เรียนมีความสามรถตามจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมต่างๆ มากน้อยเพียงใด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สุทธิ ประจงศักดิ์ และ ศิริกุล ไทพิทักษ์ (2525 : 56) กล่าวไว้ว่า การประเมินผลวิชาอาชีพภาคทฤษฎีไม่แตกต่างจากการวัดผลวิชาสามัญทั่วๆ ไป แต่ในด้านการปฏิบัติมีวิธีการที่แตกต่างกัน แบ่งเป็น 3 ลักษณะ คือ

1. การวัดวิธีการ กระบวนการและการปฏิบัติ เป็นการวัดกระบวนการในการทำงาน (Process)

2. การวัดหรือประเมินผลงานขั้นสุดท้าย เป็นการวัดผลผลิต (Product)

3. การวัดเจตคติ เป็นการวัดคุณภาพทางจิตใจของผู้เรียนที่มีต่อการทำงาน เช่น ความอดทน ความวิริยะอุตสาหะ ความเพียรพยายาม ระเบียบในการทำงาน

ภัทรา นิคมานนท์ (2538 : 22-24) ได้กล่าวถึงหลักการวัดผลและประเมินการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพและได้ผลตามจุดมุ่งหมาย ควรดำเนินการดังนี้

1. วัดให้ตรงกับวัตถุประสงค์

2. ใช้เครื่องมือดีมีคุณภาพ

3. มีความยุติธรรม

4. แปลผลได้ถูกต้อง

5. ใช้ผลการวัดให้คุ้มค่า

ล้วน สายยศ และอังคนา สายยศ (2539 : 13 – 14) ได้กล่าวว่า การวัดผลที่ดีจะต้องวัดได้ครอบคลุมในสิ่งที่ต้องการวัดและมั่นใจว่าสามารถวัดสิ่งนั้นได้แน่นอน และโครงสร้างของการวัดผลควรให้ครอบคลุม 3 ด้าน คือ ด้านสติปัญญา (Cognitive Domain) ด้านความรู้สึก (Affective Domain) และด้านทักษะกลไก (Psychomotor Domain)

ใจทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์ (2539 : 89) ได้กล่าวว่า ในการวัดและประเมินผลการเรียนของผู้เรียน ครูผู้สอนต้องดำเนินให้ถูกต้องตามหลักการการวัดผลและประเมินผลการเรียนที่ดี ซึ่งมีลักษณะดังนี้

1. การวัดและประเมินผลต้องยึดหลักจุดประสงค์เป็นหลัก

2. การวัดผลการเรียนบางด้าน เช่น ด้านจิตพิสัย ด้านทักษะพิสัย ไม่ควรใช้เครื่องมือเพียงชนิดเดียว เช่น ข้อทดสอบ ควรใช้วิธีการวัดผลอื่นๆประกอบด้วยเพื่อให้ได้ข้อมูลเพียงพอสำหรับการประเมินผลการเรียน

3. การวัดผลและประเมินผลการเรียนของผู้เรียนควรดำเนินการบ่อยครั้ง อาจดำเนินการทั้งก่อนเรียน ระหว่างการเรียน และภายหลังการเรียน

4. เครื่องมือที่ใช้วัดผลการเรียนของผู้เรียนควรมีการปรับปรุงแก้ไข เพื่อให้เหมาะสมยิ่งขึ้น

5. ผู้เรียนคนใดมีข้อบกพร่องหรือจุดอ่อน ซึ่งทำให้ไม่ผ่านเกณฑ์การประเมินครูควรหาวิธีการแก้ไขข้อบกพร่องเหล่านั้น เช่น การสอนซ่อมเสริม เป็นต้น

6. ครูต้องนำผลที่ได้จากการวัดและประเมินผลมาเป็นข้อมูลในการปรับปรุงการสอนของครูให้ดีขึ้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

7. ครูควรเตรียมหรือสร้างเครื่องมือวัดผลและตั้งเกณฑ์ไว้ล่วงหน้า และใช้เครื่องมือวัดผลอย่างมีประสิทธิภาพ และสอดคล้องกับวัตถุประสงค์

8. การวัดและประเมินผลการเรียนของผู้เรียนบางวิธี ควรใช้ภาษาหรือถ้อยคำและเวลาให้เหมาะสมกับวุฒิภาวะ และระดับชั้นของผู้เรียน เช่น การสัมภาษณ์หรือการสอบปากเปล่า การใช้ข้อทดสอบ เป็นต้น

เอมอร จังศิริพรปกรณ์ (2546 : 45) วิธีการวัดและประเมินผลมีด้วยกันหลากหลายรูปแบบ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ของการวัดและประเมินผล แอละความเหมาะสมกับเนื้อหาวิชา ซึ่งได้มีนักการศึกษาได้เสนอรูปแบบการวัดและประเมินผล ไว้ดังนี้

1. วิธีการประเมินผลด้วยการสื่อสารส่วนบุคคล
   1.1 การถามตอบในชั้นเรียน
   1.2 การพบปะพูดคุยกับผู้เรียน
   1.3 การอภิปรายในชั้นเรียน
   1.4 การบันทึกเหตุการณ์ของผู้เรียน
   1.5 การตรวจแบบฝึกหัด
   1.6 การสอบปากเปล่า
2. วิธีการประเมินผลด้วยข้อสอบ
   2.1 แบบสอบประเภทเขียนตอบ
   2.2 แบบสอบประเภทเลือกตอบ
3. วิธีการประเมินผลจากการปฏิบัติ
   3.1 การสังเกตและจดบันทึก
   3.2 แบบตรวจสอบรายการ
   3.3 การประเมินค่า

เอมอร จังศิริพรปกรณ์ (2546 : 45) ได้กล่าวถึงวิธีการวัดผลและประเมินผลว่ามีด้วยกันหลากหลายรูปแบบ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ของการวัดผลและประเมินผล และความเหมาะสมกับเนื้อหาวิชา ซึ่งได้มีนักการศึกษาได้เสนอรูปแบบการวัดและประเมินผล ไว้ดังนี้

1. วิธีการประเมินผลด้วยการสื่อสารส่วนบุคคล
   1.1 การถามตอบในชั้นเรียน
   1.2 การพบปะพูดคุยกับผู้เรียน
   1.3 การอภิปรายในชั้นเรียน
   1.4 การบันทึกเหตุการณ์ของผู้เรียน
   1.5 การตรวจแบบฝึกหัด
   1.6 การสอบปากเปล่า
2. วิธีการประเมินผลด้วยข้อสอบ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.1 แบบสอบประเภทเขียนตอบ

2.2 แบบสอบประเภทเลือกตอบ

3. วิธีการประเมินผลจากการปฏิบัติ

3.1 การสังเกตและจดบันทึก

3.2 แบบตรวจสอบรายการ

3.3 การประเมินค่า

จากการศึกษาแนวคิดของนักวิชาการดังกล่าว สามารถสรุปได้ว่าการวัดและประเมินผลการเรียนการสอน เป็นกระบวนการประเมินผลการเรียนของผู้เรียน และการประเมินผลการสอนของครู เช่น การสร้างเครื่องมือวัดผล วิธีการวัดผลการเรียน เกณฑ์การประเมินความสามารถของผู้เรียน การรายงานความก้าวหน้าทางการเรียน การประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การติดตามความสำเร็จและความพึงพอใจของสถานประกอบการที่มีต่อผู้สำเร็จการศึกษา การประเมินคุณภาพการสอนของครู เป็นต้น

2.2.3.6 การวิจัยและพัฒนา

ความหมายของการวิจัยและพัฒนา

ญาณภัทร สีหะมงคล(http://www.sbtc.ac.th.academic/academic.pdf) ได้ให้ความหมายของการวิจัยและพัฒนาว่า เป็นกระบวนการศึกษาค้นคว้า คิดค้น อย่างเป็นระบบและน่าเชื่อถือ โดยมีเป้าหมายในการพัฒนาผลผลิต เทคโนโลยี สิ่งประดิษฐ์ สื่อ อุปกรณ์ เทคนิควิธีหรือรูปแบบการทำงาน หรือระบบบริหารจัดการ ให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลยิ่งขึ้นอย่างชัดเจน

Borg and Gall (1996) (อ้างใน วิชิต สุรัตน์เรืองชัย. 2550 : 3) ได้ให้ความหมายของการวิจัยและพัฒนาว่าเป็นรูปแบบการพัฒนาทางด้านอุตสาหกรรม โดยที่ผลจากการวิจัยถูกนำไปใช้ในการออกแบบผลิตภัณฑ์และกระบวนการใหม่ ๆ ที่ได้รับการทดสอบภาคสนามอย่างเป็นระบบ และได้รับการปรับปรุงแก้ไขจนกว่าจะมีประสิทธิผล คุณภาพ หรือมาตรฐานที่ใกล้เคียงกับเกณฑ์ที่กำหนดไว้

นักการศึกษาได้กล่าวถึงความหมายของการวิจัยและพัฒนาในมิติทางการศึกษา ดังนี้

การวิจัยและพัฒนาทางการศึกษา (Educational Research and Development = R&D) เป็นการพัฒนาการศึกษาโดยพื้นฐานการวิจัย (Research Based Education Development) เป็นกลยุทธ์หรือวิธีการสำคัญวิธีหนึ่งที่นิยมใช้ในการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงหรือพัฒนาการศึกษา โดยเน้นหลักเหตุผลและตรรกวิทยาเป้าหมายหลักคือ ใช้เป็นกระบวนการในการพัฒนาและ ตรวจสอบคุณภาพของผลผลิตทางการศึกษา (Education product) อันหมายถึง วัสดุครุภัณฑ์ทางการศึกษา ได้แก่ หนังสือแบบเรียน ฟิล์ม สไลด์ เทปเสียง เทปโทรทัศน์ คอมพิวเตอร์และโปรแกรมคอมพิวเตอร์ ฯลฯ (Borg and Gall. 1979 : 771-798 ; พฤทธิ์ ศิริบรรณพิทักษ์. 2531 : 21-24)

วิชิต สุรัตน์เรืองชัย (2550 : 1) ได้กล่าวว่า การวิจัยและพัฒนาทางการศึกษา เป็นกระบวนการเพื่อการค้นพบ พัฒนา และยืนยันข้อค้นพบ รวมถึงวิธีปฏิบัติใหม่ ๆ ว่าสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการปรับปรุงการเรียนการสอนได้จริง

เอกสารนี้ใช้เพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ความสำคัญและจุดมุ่งหมายของการวิจัยและพัฒนา

การวิจัยและพัฒนาทางการศึกษา เป็นกระบวนการของการพัฒนา การทดสอบภาคสนาม และวิเคราะห์ข้อมูลที่ใช้จากการทดสอบ ถึงแม้ว่าการพัฒนาสื่อจะประกอบด้วยการวิจัยพื้นฐานและการวิจัยประยุกต์ เพื่อจุดประสงค์พื้นฐานในการค้นพบสิ่งใหม่ ในทางตรงกันข้ามเป้าหมายของการวิจัยและพัฒนาทางการศึกษา คือ การนำความรู้ที่ได้จากการศึกษาวิจัยไปพัฒนาสื่อให้สามารถใช้ได้ ดังนั้นการวิจัยและพัฒนาทางการศึกษาเป็นตัวเชื่อมระหว่างการวิจัยทางการศึกษาและแบบฝึกหัดทางการศึกษา ซึ่งทำให้สื่อสารศึกษาสมบูรณ์ยิ่งขึ้น (ธัญวดี มงคลพันธ์. 2544 : 78)

ดังนั้นในการบริหารหรือการศึกษาวิจัยที่มุ่งแก้ปัญหาหรือพัฒนาให้เกิดคุณภาพ เมื่อผู้บริหารหรือผู้ปฏิบัติงานค้นพบปัญหาและเกิดความตระหนักในปัญหาก็จะคิดค้นรูปแบบสื่อหรือรูปแบบการพัฒนาที่มักเรียกว่า นวัตกรรม เพื่อใช้ในการแก้ปัญหาหรือพัฒนางานดังกล่าว โดยที่รูปแบบสื่อหรือรูปแบบการพัฒนาที่คิดขึ้นจะต้องมีเหตุผล หลักการหรือทฤษฎีรองรับ ทั้งนี้อาจเลือกใช้วิธีการปรับปรุงในสิ่งที่มีผู้อื่นได้ศึกษา หรือเคยใช้ได้ผลในสถานการณ์ที่เป็นปัญหาเช่นเดียวกันมาก่อน หรืออาจคิดวิธีการขึ้นใหม่ก็ได้ แต่การทำให้รู้หรือมั่นใจได้ว่าวิธีการที่คิดค้นขึ้นนั้นดีหรือไม่ จำเป็นต้องนำมาทดลองจริง มีการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อพิสูจน์ว่าสามารถ แก้ปัญหาหรือพัฒนางานได้ ถ้าไม่ประสบผลสำเร็จก็ต้องมีการปรับปรุงพัฒนาอย่างต่อเนื่อง จนได้ผลดีสามารถนำไปเผยแพร่ให้ผู้อื่นได้ทราบหรือนำไปใช้ได้ต่อไป (ธเนศ ขำเกิด. 2540 : 157)

หลักการการวิจัยและพัฒนา

Borg and Gall (1979 : 771-798) ได้กล่าวถึงขั้นตอนสำคัญของการวิจัยและพัฒนาทางการศึกษา โดยมีขั้นตอน 10 ขั้นตอน ดังนี้

1. กำหนดผลผลิตทางการศึกษาที่จะทำการพัฒนา

ขั้นตอนแรกที่จำเป็นที่สุด คือ ต้องกำหนดให้ชัดว่าผลผลิตทางการศึกษาที่จะวิจัยและพัฒนาคืออะไร โดยต้องกำหนด 1) ลักษณะทั่วไป 2) รายละเอียดของการใช้ และ 3) วัตถุประสงค์ของการใช้เกณฑ์ในการเลือกกำหนดผลผลิตการศึกษาที่จะวิจัยและพัฒนา อาจมี 4 ข้อ คือ

1) ตรงกับความต้องการอันจำเป็นหรือไม่

2) ความก้าวหน้าทางวิชาการมีพอเพียงในการพัฒนาผลผลิตที่กำหนดหรือไม่

3) บุคลากรที่มีอยู่มีทักษะความรู้ และประสบการณ์ที่จำเป็นต่อการวิจัยและพัฒนานั้นหรือไม่

4) ผลผลิตนั้นจะพัฒนาขึ้นในเวลาอันสมควรได้หรือไม่

2. รวบรวมข้อมูลและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

รวบรวมข้อมูลและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง คือ การศึกษาทฤษฎีและงานวิจัยการสังเกตภาคสนามซึ่งเกี่ยวข้องกับการใช้ผลผลิต การศึกษาที่กำหนด ถ้ามีความจำเป็นผู้ทำการวิจัยและพัฒนาอาจต้องทำการศึกษาวิจัยขนาดเล็ก เพื่อหาคำตอบซึ่งงานวิจัยและทฤษฎีที่มีอยู่ไม่สามารถตอบได้ก่อนที่จะเริ่มทำการพัฒนาต่อไป

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3. การวางแผนการวิจัยและพัฒนา ประกอบด้วย

1) กำหนดวัตถุประสงค์ของการใช้ผลผลิต

2) ประมาณการค่าใช้จ่าย กำลังคน ระยะเวลาที่ต้องใช้เพื่อศึกษาความเป็นไปได้ พิจารณาผลสืบเนื่องจากผลผลิต

4. พัฒนารูปแบบขั้นต้นของผลผลิต

ขั้นนี้เป็นการออกแบบและจัดทำผลผลิตการศึกษาตามที่วางไว้ เช่น ถ้าเป็นโครงการวิจัยและพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมระยะสั้นก็จะต้องออกแบบหลักสูตรเตรียมวัสดุหลักสูตร คู่มือผู้ฝึกอบรม เอกสารในการฝึกอบรมและเครื่องมือการประเมินผล

5. ทดลองหรือทดสอบผลผลิตรั้งที่ 1

ในการนำผลผลิตที่ออกแบบและจัดเตรียมไว้ในขั้นที่ 4 ไปทดลองใช้เพื่อ ทดสอบคุณภาพขั้นต้นของผลผลิตในโรงเรียนจำนวน 1-3 โรงเรียน ใช้กลุ่มตัวอย่างกลุ่มเล็ก 6-12 คน ประเมินผลโดยการใช้แบบสอบถาม การสังเกต และการสัมภาษณ์ และรวบรวมข้อมูลมาวิเคราะห์

6. ปรับปรุงผลผลิตครั้งที่ 1

นำข้อมูลและผลจากการทดลองใช้จากขั้นที่ 5 มาพิจารณาปรับปรุง

7. ทดลองหรือทดสอบผลผลิตครั้งที่ 2

ขั้นนี้นำผลผลิตที่ปรับปรุงไปทดลอง เพื่อทดสอบคุณภาพผลผลิตตามวัตถุประสงค์ โรงเรียน จำนวน 5-15 โรงเรียน ใช้กลุ่มตัวอย่าง 30-100 คน ประเมินผลเชิงปริมาณในลักษณะ Pre-test กับ Post-test นำผลเปรียบเทียบกับวัตถุประสงค์ของการใช้ผลผลิตอาจมีกลุ่มควบคุมกลุ่มการทดลองถ้าจำเป็น

8. ปรับปรุงผลผลิตครั้งที่ 2

9. ทดลองหรือทดสอบผลผลิตครั้งที่ 3

ขั้นนี้นำผลผลิตที่ปรับปรุงไปทดลอง เพื่อทดสอบคุณภาพการใช้งานของผลผลิต โดยใช้ตามลำพังในโรงเรียน 10-30 โรงเรียน ใช้กลุ่มตัวอย่าง 40-200 คน ประเมินผลโดยการใช้แบบสอบถาม การสังเกตและการสัมภาษณ์แล้วรวบรวมข้อมูลมาวิเคราะห์

10. ปรับปรุงผลผลิตครั้งที่ 3

นำข้อมูลจาการทดลองขั้นที่ 9 มาพิจารณาปรับปรุง เพื่อผลิตและเผยแพร่ต่อไป จะเห็นได้ว่า บางครั้งมีผู้เรียกการวิจัยและพัฒนาว่า R&D (Research and Development) หรือบางคนเรียกว่า R and D ซึ่ง D ตัวหลังก็คือการเผยแพร่ (diffuse)

จากการศึกษาแนวคิดของนักวิชาการดังกล่าว สามารถสรุปได้ว่าการวิจัยและพัฒนา เป็นกระบวนการศึกษา ค้นคว้า และพัฒนาผลงานที่มีประโยชน์มีคุณค่ายิ่ง ที่ช่วยสร้างสรรค์พัฒนานวัตกรรมทั้งรูปแบบการทำงานและผลผลิตให้เจริญก้าวหน้ายิ่งขึ้น โดยได้หลอมรวมงานวิจัยหลายประเภทบูรณาการไว้อย่างเป็นระบบครบวงจร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.2.4 มาตรฐานการบริหารงานวิชาการ

การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา ผู้บริหารและบุคลากรทุกคนที่เกี่ยวข้องควรต้องศึกษาทำความเข้าใจกับมาตรฐานการบริหารสถานศึกษาที่เกี่ยวข้องทั้งในส่วนของหน่วยงานต้นสังกัด รวมถึงหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้เพื่อใช้เป็นกรอบของการพัฒนาคุณภาพ การควบคุมตรวจสอบคุณภาพ และปรับปรุงคุณภาพ ซึ่งในที่นี้ผู้วิจัยได้นำมาตรฐานการบริหารงานวิชาการที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนมาสรุปดังนี้

2.2.4.1 มาตรฐานและตัวบ่งชี้การประเมินคุณภาพภายใน (พ.ศ.2553) สำหรับสถานศึกษาในสังกัดของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (สอศ.)

สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (สอศ.) (2553) ได้ประกาศใช้มาตรฐานการอาชีวศึกษาเพื่อการประกันคุณภาพภายในสถาบันการอาชีวศึกษา จำนวน 7 มาตรฐาน 44 ตัวบ่งชี้ ดังนี้

มาตรฐานที่ 1 ผู้เรียนและผู้สำเร็จการศึกษาวิชาชีพ

ตัวบ่งชี้ที่ 1 ร้อยละของผู้เรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามเกณฑ์ที่กำหนดตามชั้นปี

ตัวบ่งชี้ที่ 2 ร้อยละของผู้เรียนที่ได้รับการเทียบโอนผลการเรียนรู้

ตัวบ่งชี้ที่ 3 ร้อยละของผู้เรียนที่สามารถประยุกต์หลักการทางวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์ มาใช้แก้ปัญหาในการปฏิบัติงานอาชีพอย่างเป็นระบบ

ตัวบ่งชี้ที่ 4 ร้อยละของผู้เรียนที่มีทักษะในการสื่อสาร ด้านการฟัง การอ่าน การเขียน และการสนทนา ทั้งภาษาไทย และภาษาต่างประเทศ

ตัวบ่งชี้ที่ 5 ร้อยละของผู้เรียนที่มีความสามารถใช้ความรู้ และเทคโนโลยีที่จำเป็นในการศึกษาค้นคว้า และปฏิบัติงานวิชาชีพได้อย่างเหมาะสม

ตัวบ่งชี้ที่ 6 ร้อยละของผู้เรียนที่มีคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมที่ดีงามในวิชาชีพ มีบุคลิกภาพที่เหมาะสมและมนุษยสัมพันธ์ที่ดี

ตัวบ่งชี้ที่ 7 ร้อยละของผู้สำเร็จการศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามเกณฑ์การสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ

ตัวบ่งชี้ที่ 8 ร้อยละของผู้สำเร็จการศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามเกณฑ์การสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง

ตัวบ่งชี้ที่ 9 ร้อยละของผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพที่ผ่านการประเมินมาตรฐานวิชาชีพ

ตัวบ่งชี้ที่ 10 ร้อยละของผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงที่ผ่านการประเมินมาตรฐานวิชาชีพ

ตัวบ่งชี้ที่ 11 ร้อยละของผู้สำเร็จการศึกษาที่ได้งานทำในสถานประกอบการ/ประกอบอาชีพอิสระ และศึกษาต่อภายใน 1 ปี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตัวบ่งชี้ที่ 12 ระดับความพึงพอใจของสถานประกอบการที่มีต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้สำเร็จการศึกษา

ตัวบ่งชี้ที่ 13 ร้อยละของผู้เรียนสามารถวางแผนธุรกิจ ประกอบอาชีพตามแผนธุรกิจ และมีรายได้ระหว่างเรียน

มาตรฐานที่ 2 หลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน

ตัวบ่งชี้ที่ 14 ร้อยละของหลักสูตรฐานสมรรถนะที่มีคุณภาพ

ตัวบ่งชี้ที่ 15 ร้อยละของแผนการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ

ตัวบ่งชี้ที่ 16 ระดับความพึงพอใจของผู้เรียนต่อคุณภาพการสอนของผู้สอน

ตัวบ่งชี้ที่ 17 ร้อยละของงบประมาณที่สถานศึกษาจัดซื้อวัสดุฝึก อุปกรณ์สำหรับการจัดการเรียนการสอนอย่างเหมาะสม

ตัวบ่งชี้ที่ 18 ระดับความเหมาะสมและเพียงพอของระบบคอมพิวเตอร์ในแต่ละสาขาวิชา

ตัวบ่งชี้ที่ 19 ระดับความเหมาะสมในการจัดอาคารเรียน อาคารประกอบ ห้องเรียน ห้องปฏิบัติการ โรงฝึกงาน พื้นที่ฝึกปฏิบัติงานเหมาะสมกับวิชาที่เรียน มีบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้และเกิดประโยชน์สูงสุด

ตัวบ่งชี้ที่ 20 ระดับความเหมาะสมในการจัดศูนย์วิทยบริการให้เหมาะสมกับวิชาที่เรียน มีบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้และเกิดประโยชน์สูงสุด

ตัวบ่งชี้ที่ 21 ระดับความเหมาะสมในการจัดให้มีครุภัณฑ์ และอุปกรณ์

ตัวบ่งชี้ที่ 22 ระดับคุณภาพการจัดระบบความปลอดภัยของสภาพแวดล้อมสิ่งอำนวยความสะดวกที่เอื้อต่อการเรียนรู้ในสาขาวิชา/สาขางาน

ตัวบ่งชี้ที่ 23 ร้อยละของบุคลากรภายในสถานศึกษาที่ได้รับการพัฒนาตามหน้าที่ที่รับผิดชอบ

ตัวบ่งชี้ที่ 24 จำนวนครั้งหรือปริมาณในการระดมทรัพยากรจากแหล่งต่าง ๆ ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา เพื่อสนับสนุนการจัดการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ

ตัวบ่งชี้ที่ 25 จำนวนสถานประกอบการที่มีการจัดการศึกษาร่วมกับสถานศึกษาจัดการศึกษาระบบทวิภาคีและระบบปกติ

ตัวบ่งชี้ที่ 26 จำนวนคน – ชั่วโมง ของผู้เชี่ยวชาญ ผู้ทรงคุณวุฒิ หรือภูมิปัญญาท้องถิ่นที่มีส่วนร่วมในการพัฒนาผู้เรียน

ตัวบ่งชี้ที่ 27 อัตราส่วนของผู้สอนประจำที่มีคุณวุฒิด้านวิชาชีพต่อผู้เรียนในแต่ละสาขาวิชา

ตัวบ่งชี้ที่ 28 อัตราส่วนของผู้สอนประจำต่อผู้เรียน

มาตรฐานที่ 3 กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

ตัวบ่งชี้ที่ 29 จำนวนครั้งของการจัดให้ผู้เรียนพบอาจารย์ที่ปรึกษา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตัวบ่งชี้ที่ 30 จำนวนครั้งของการจัดบริการ ตรวจสอบสารเสพติดให้กับผู้เรียน

ตัวบ่งชี้ที่ 31 ร้อยละของผู้เรียนที่ออกกลางคันเมื่อเทียบกับแรกเข้า

ตัวบ่งชี้ที่ 32 จำนวนครั้งและประเภทของกิจกรรมที่ส่งเสริมด้านวิชาการ คุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมที่ดีงามในวิชาชีพ ทั้งด้านบุคลิกภาพ และมนุษยสัมพันธ์

ตัวบ่งชี้ที่ 33 จำนวนครั้งและประเภทของกิจกรรมที่ส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม วัฒนธรรม ประเพณี และทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม

มาตรฐานที่ 4 การบริการวิชาชีพสู่สังคม

ตัวบ่งชี้ที่ 34 จำนวนและประสิทธิผลของกิจกรรม/โครงการที่ให้บริการวิชาชีพและฝึกทักษะวิชาชีพ

ตัวบ่งชี้ที่ 35 ร้อยละของงบประมาณในการจัดกิจกรรม/โครงการที่ให้บริการวิชาชีพและฝึกทักษะวิชาชีพต่องบดำเนินการ

มาตรฐานที่ 5 นวัตกรรมและการวิจัย

ตัวบ่งชี้ที่ 36 จำนวนนวัตกรรม สิ่งประดิษฐ์ งานวิจัย และโครงงาน

ตัวบ่งชี้ที่ 37 จำนวนนวัตกรรม สิ่งประดิษฐ์ งานวิจัย โครงงาน ที่มีประโยชน์ทางวิชาชีพและ/หรือได้รับการเผยแพร่ระดับชาติ

ตัวบ่งชี้ที่ 38 ร้อยละของงบประมาณที่ใช้ในการสร้าง พัฒนา และเผยแพร่นวัตกรรม สิ่งประดิษฐ์ งานวิจัย และโครงงานต่องบดำเนินการ

ตัวบ่งชี้ที่ 39 จำนวนครั้งและช่องทางการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับนวัตกรรม สิ่งประดิษฐ์ งานวิจัย และโครงงาน

มาตรฐานที่ 6 ภาวะผู้นำและการจัดการ

ตัวบ่งชี้ที่ 40 ระดับคุณภาพการบริหารงานของผู้บริหารที่สอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์และการมีส่วนร่วมของประชาคมอาชีวศึกษา ด้วยความโปร่งใส ตรวจสอบได้

ตัวบ่งชี้ที่ 41 ร้อยละของบุคลากรในสถานศึกษาที่สามารถปฏิบัติตามจรรยาบรรณมาตรฐานวิชาชีพ

ตัวบ่งชี้ที่ 42 ระดับคุณภาพของการจัดระบบสารสนเทศของสถานศึกษาเพื่อการบริหารจัดการ และการจัดการความรู้ของสถานศึกษา

มาตรฐานที่ 7 การประกันคุณภาพภายใน

ตัวบ่งชี้ที่ 43 ระบบและกลไกในการประกันคุณภาพภายในที่ก่อให้เกิดการพัฒนาสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง

ตัวบ่งชี้ที่ 44 ประสิทธิผลของประกันคุณภาพภายใน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.2.4.2 มาตรฐานและตัวบ่งชี้การประเมินคุณภาพภายนอกรอบสาม (พ.ศ. 2554 – 2558) ด้านการอาชีวศึกษา ของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.)

สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) (2553) ได้กำหนดมาตรฐานเพื่อการประเมินคุณภาพภายนอกสำหรับสถาบันการศึกษาระดับอาชีวศึกษา (รอบสาม พ.ศ.2554-2558) จำนวน 18 ตัวบ่งชี้ ดังนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

กลุ่ม	ตัวบ่งชี้	มาตรฐานตามกฎกระทรวง
กลุ่มตัวบ่งชี้พื้นฐาน	1. ผู้สำเร็จการศึกษาได้งานทำหรือประกอบอาชีพอิสระในสาขาที่เกี่ยวข้องภายใน 1 ปี	ผลการจัดการศึกษา
	2. ผู้เรียนมีความรู้และทักษะที่จำเป็นในการทำงาน	
	3. ผู้เรียนผ่านการทดสอบมาตรฐานทางวิชาชีพจากองค์กรที่เป็นที่ยอมรับ	
	4. ผลงานที่เป็นโครงงานทางวิชาชีพ หรือสิ่งประดิษฐ์ของผู้เรียนที่ได้นำไปใช้ประโยชน์	
	5. ผลงานที่เป็นนวัตกรรม สิ่งประดิษฐ์สร้างสรรค์ หรืองานวิจัยของครูที่ได้นำไปใช้ประโยชน์	
	6. ผลการให้บริการวิชาการและวิชาชีพที่ส่งเสริมการพัฒนาทักษะของผู้เรียน	
	7. ผู้เรียนได้รู้จากประสบการณ์จริง	การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
	8. ผลการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการและผู้บริหารสถานศึกษา	การบริหารจัดการศึกษา
	8.1 ผลการปฏิบัติหน้าที่ของคระกรรมการสถานศึกษา	
	8.2 ผลการปฏิบัติหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษา	
	9. ผลการใช้ระบบฐานข้อมูลสารสนเทศในการบริหารจัดการ	
	10. ผลการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา	
	11. ผลการบริหารความเสี่ยง	
	12. ผลการสร้างการมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพ	การประกันคุณภาพภายใน
	13. การพัฒนาสถานศึกษาจากผลการประเมินคุณภาพภายใน	
กลุ่มตัวบ่งชี้เอกลักษณ์	14. ผลการพัฒนาตามปรัชญา ปณิธาน พันธกิจ และจุดเน้นและจุดเด่นของสถานศึกษา	ผลการจัดการศึกษา
	14.1 ผลการพัฒนาให้บรรลุตามเป้าหมายตามปรัชญา ปณิธาน พันธกิจ และวัตถุประสงค์การจัดตั้งสถานศึกษา	
	14.2 ผลการพัฒนาตามจุดเน้นและจุดเด่นที่ส่งผลสะท้อนเป็นเอกลักษณ์ของสถานศึกษา	
กลุ่มตัวบ่งชี้มาตรการส่งเสริม	15. ผลการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน	ผลการจัดการศึกษา
	16. ผลการพัฒนาครู	
	17. การพัฒนาสถานศึกษาให้เป็นแหล่งการเรียนรู้	การบริหารจัดการศึกษา
	18. การสร้างการมีส่วนร่วม และการขยายโอกาสทางการศึกษา	

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.2.4.3 มาตรฐานและตัวบ่งชี้การประเมินสถานศึกษาอาชีวศึกษาเพื่อรับรางวัลพระราชทาน (พ.ศ.2553) ของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (สอศ.)

สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (สอศ.) (2553) ได้ประกาศใช้มาตรฐานการอาชีวศึกษาเพื่อการประเมินสถานศึกษารางวัลพระราชทาน จำนวน 6 ด้าน 22 ตัวบ่งชี้ ดังนี้

ด้านที่ 1 คุณภาพนักศึกษา

ตัวบ่งชี้ที่ 1.1 นักศึกษามีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์

ตัวบ่งชี้ที่ 1.2 นักศึกษามีความรู้ความสามารถและทักษะพื้นฐานที่จำเป็น

ตัวบ่งชี้ที่ 1.3 นักศึกษามีบุคลิกภาพดี มีวุฒิภาวะทางอารมณ์ และมีสุนทรียภาพด้านศิลปะ

ด้านที่ 2 การบริหารหลักสูตรและงานวิชาการ

ตัวบ่งชี้ที่ 2.1 การพัฒนาหลักสูตร

ตัวบ่งชี้ที่ 2.2 การพัฒนาการเรียนการสอน

ตัวบ่งชี้ที่ 2.3 การพัฒนาระบบการวัดและประเมินผลการเรียน

ตัวบ่งชี้ที่ 2.4 การพัฒนากิจการนักศึกษา

ตัวบ่งชี้ที่ 2.5 การพัฒนาแหล่งการเรียนรู้

ตัวบ่งชี้ที่ 2.6 การค้นคว้า วิจัย การถ่ายทอดเทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการศึกษา

ด้านที่ 3 การบริหารการจัดการ

ตัวบ่งชี้ที่ 3.1 การพัฒนาระบบข้อมูลและสารสนเทศ

ตัวบ่งชี้ที่ 3.2 การพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษา

ตัวบ่งชี้ที่ 3.3 การบริหารงบประมาณและการบริการ

ตัวบ่งชี้ที่ 3.4 การบริหารงานอาคารสถานที่

ตัวบ่งชี้ที่ 3.5 การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายใน

ด้านที่ 4 ความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชน

ตัวบ่งชี้ที่ 4.1 การมีส่วนร่วมของชุมชนต่อการจัดการศึกษา

ตัวบ่งชี้ที่ 4.2 ความร่วมมือกันระหว่างสถานศึกษากับชุมชน

ด้านที่ 5 บุคลากรและการบริหารงานบุคลากร

ตัวบ่งชี้ที่ 5.1 คุณลักษณะของผู้บริหาร

ตัวบ่งชี้ที่ 5.2 คุณลักษณะของครู

ตัวบ่งชี้ที่ 5.3 คุณลักษณะของบุคลากรสนับสนุน

ตัวบ่งชี้ที่ 5.4 การบริหารงานและการพัฒนาบุคลากร

ด้านที่ 6 ความดีเด่นของสถานศึกษา

ตัวบ่งชี้ที่ 6.1 ผลงานทางวิชาการหรือผลงานวิจัยของครู และนักศึกษา

ตัวบ่งชี้ที่ 6.2 อัตราการมีงานทำและความพึงพอใจของผู้ใช้บริการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.3 ระบบการบริหารคุณภาพ

2.3.1 ความหมายของระบบการบริหารคุณภาพ

หากพิจารณาความหมายคำว่า "ระบบการบริหารคุณภาพ" จะพบว่ามีส่วนประกอบของคำสำคัญอยู่ 3 คำ ได้แก่คำว่า "ระบบ" "การบริหาร" และ "คุณภาพ" ซึ่งแต่ละคำล้วนมีคำนิยามที่ควรทำความเข้าใจให้ชัดเจน เพื่อนำไปสู่การสรุปความหมายของคำว่า "ระบบการบริหารคุณภาพ" ได้อย่างถูกต้อง ดังนั้นผู้วิจัยขอนำเสนอความหมายของคำแต่ละคำดังนี้

2.3.1.1 ความหมายของคำว่า "ระบบ"

พจนานุกรม The American heritage dictionary (1991 : 1234) ได้ให้ความหมายของระบบไว้ในหลายลักษณะดังนี้ 1) กลุ่มขององค์ประกอบที่มีปฏิกิริยากันมีปฏิสัมพันธ์กันและเป็นไปตามกัน ก่อรูปเป็นองค์รวมที่ผสมผสานกันอยู่ 2) กลุ่มขององค์ประกอบที่สัมพันธ์กันตามหน้าที่ เช่น ร่างกายมนุษย์ กลุ่มของอวัยวะ กลุ่มของกลไกเครื่องจักรเครือข่ายของโครงสร้างและช่องทางในการสื่อสาร เป็นต้น 3) กลุ่มขององค์ประกอบหรือชิ้นส่วนที่สัมพันธ์กันอย่างมีโครงสร้าง 4) ชุดของความคิดหรือหลักการที่มีปฏิสัมพันธ์กัน 5) หน่วยงานหรือสังคมที่ก่อตั้งขึ้น 6) กลุ่มของวัตถุประสงค์หรือปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติ 7) ชุดของปรากฏการณ์ที่รวมอยู่ด้วยกันเพื่อการจำแนกและวิเคราะห์ 8) สภาพหรือสถานะของปฏิกิริยาที่เป็นลำดับและกลมกลืนกัน และ 9) วิธีการหรือกระบวนการ

นอกจากนั้นนักวิชาการได้ให้ความหมายของระบบนั้นไว้ในทำนองเดียวกัน เช่น Robbins (1999 :12) บูรพาทิศ พลอยสุวรรณ (2539 : 20) ประชุม รอดประเสริฐ (2545 : 66) และธเนศ ขำเกิด (2539 : 64) สรุปว่าระบบ หมายถึง ชุดหรือกลุ่มขององค์ประกอบย่อยๆ ที่มีปฏิสัมพันธ์กัน เพื่อการบรรลุวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายโดยรวมของระบบ ส่วน ณัฐนิภา คุปรัตน์ (2545 : 35) ให้ความหมายในลักษณะของกลุ่มหรือส่วนประกอบหลายๆ ส่วนมารวมกัน โดยกล่าวถึงระบบย่อย (subsystem) และระบบใหญ่ (supra system) ซึ่งก็คือสภาพแวดล้อมของระบบนั่นเอง

Kast และ Rosenzweig (1985 : 27) กล่าวว่า องค์การเป็นระบบเปิด โครงสร้างและการบูรณาการกิจกรรมต่างๆ ของบุคคลภายใต้การใช้เทคโนโลยีอย่างหลากหลายซึ่งเทคโนโลยีจะเป็นตัวกำหนดหรือส่งผลกระทบเกี่ยวกับประเภทของปัจจัยนำเข้า ลักษณะของกระบวนการแปลสภาพ และผลผลิตขององค์การ องค์การประกอบด้วยระบบย่อย 5 ระบบคือ

1) ระบบย่อยด้านเป้าหมาย องค์ได้รับค่านิยมจากสภาพแวดล้อมคือ สังคม โดยองค์การจะต้องดำเนินการตามข้อกำหนดของสังคมนั้น

2) ระบบย่อยด้านเทคนิค เป็นความรู้ที่ใช้ในการปฏิบัติงาน ประกอบด้วย เทคนิค กระบวนการใช้อุปกรณ์สิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆในการแปลสภาพ ระบบเทคนิคจะถูกกำหนดโดยข้อกำหนดขององค์การ ซึ่งแตกต่างกันออกไปตามภารกิจ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3) ระบบย่อยด้านจิตสังคม เป็นระบบที่แสดงความสัมพันธ์ของคนและกลุ่มต่างๆ ประกอบด้วย พฤติกรรมของบุคคลและแรงจูงใจ สถานะและความสำคัญของบทบาทพลวัตรกลุ่ม และระบบเครือข่ายการมีอิทธิพล รวมทั้งบรรยากาศขององค์การ

4) ระบบย่อยด้านโครงสร้าง เป็นเรื่องเกี่ยวกับแนวทางการแบ่งงานกันทำ และการประสานงาน แผนผังองค์การ คำบรรยายลักษณะงาน กฎ และระเบียบวิธีการปฏิบัติงาน การติดต่อสื่อสารและการไหลของงาน

5) ระบบย่อยด้านการบริหาร ประกอบด้วยการกำหนดเป้าหมาย การวางแผน การจัดสรรทรัพยากร การจัดองค์การ การดำเนินงาน และการควบคุม

จากความหมายของระบบที่กล่าวไว้ข้างต้น วิเคราะห์ได้ว่าต่างก็ให้ความหมายในลักษณะที่สอดคล้องกันว่า ระบบมีลักษณะสำคัญคือ เป็นชุดหรือกลุ่มขององค์ประกอบย่อยต่างๆ ที่มีปฏิสัมพันธ์กัน และองค์ประกอบย่อยเหล่านี้ต่างก็ทำหน้าที่เพื่อให้บรรลุเป้าหมายโดยรวม ซึ่ง สุกัญญา โฆวิไลกูล (2547 : 4-5) และอุทัย บุญประเสริฐ (2529 : 5) กล่าวไว้ว่า ระบบต้องมีวัตถุประสงค์ในการดำเนินงานและมีโครงสร้างที่ชัดเจน โดยแนวคิดของนักวิชาการส่วนใหญ่ให้ความสนใจระบบในฐานะที่เป็นระบบเปิด เพราะเชื่อว่าสิ่งแวดล้อมมีความสำคัญต่อระบบเช่นเดียวกับองค์ประกอบอื่นๆ ที่อยู่ภายใน ส่วนการกำหนดเป็นระบบย่อยภายในองค์การขึ้นอยู่กับการแบ่งประเภทของงานในแต่ละองค์การ

กล่าวโดยสรุป "ระบบ" หมายถึง ชุดหรือกลุ่มขององค์ประกอบย่อยต่างๆที่มีปฏิสัมพันธ์ตามโครงสร้าง และต่างก็ทำหน้าที่เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายโดยรวม ซึ่งหากพิจารณาระบบในฐานะระบบย่อย องค์การจะประกอบด้วยระบบย่อย 5 ระบบคือ ระบบย่อยด้านเป้าหมาย ระบบย่อยด้านเทคนิค ระบบย่อยด้านจิตสังคม ระบบย่อยด้านโครงสร้างและระบบย่อยด้านการบริหาร (การวางแผน การจัดองค์การ การนำ และการควบคุม)

2.3.1.2 ความหมายของคำว่า "การบริหาร"

นักวิชาการ เช่น Rue and Byars (1990 : 10), Bartol and Martin (1998 : 6) Kreitner (1998 : 5) Certo (2000 : 6) Lewis,Goodman and Fandt (2002 : 5) Schermerhorn (2004 : 4) และศิริพร พงศ์ศรีโรจน์ (2543 : 12) ได้ให้ความหมายของการบริหารไว้ในแนวทางเดียวกันว่า การบริหารเป็นกระบวนการที่เป็นทั้งศาสตร์และศิลป์ โดยการทำงานผ่านบุคคลและทรัพยากรอื่นๆ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ขององค์การที่วางไว้ โดยที่กระบวนการบริหาร หมายถึงหน้าที่การบริหารซึ่งจะต้องมีลักษณะเป็นกระบวนการนั่นก็คือ มีการเริ่มต้นและเป็นไปตามขั้นตอนตามลำดับ (สร้อยตระกูล อรรถมานะ. 2545 : 17) ซึ่งนักวิชาการ เช่น Daft (1991 : 35), Dubrin (1994 : 45), Griffin (1996 : 33), Bartol and Martin (1998 : 42), Certo (2000 : 27), Ivancevich and Matterson (2002 : 57), และ Schermerhorn (2004 : 5), ได้แบ่งหน้าที่ทางการบริหารออกเป็น 4 ส่วนด้วยกันคือ 1) การวางแผน 2) การจัดองค์การ 3) การนำ และ 4) การควบคุม ส่วน Rue และ Byars (1995 : 25) และ Dessler (1998 : 31) และศิริพร พงษ์ศรีโรจน์

เอกสารนี้สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

(2543 : 13) แบ่งหน้าที่ทางการบริหารออกเป็น 5 อย่างคือ 1) การวางแผน 2) การจัดองค์การ 3) การจัดคนเข้าทำงาน 4) การนำ และ 5) การควบคุม

แต่เมื่อวิเคราะห์ถึงรายละเอียดของแต่ละหน้าที่ พบว่า นักวิชาการบางกลุ่มได้รวมการจัดคนเข้าทำงานไว้กับการจัดองค์การ ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า หน้าที่การบริหาร/กระบวนการบริหารประกอบด้วย 4 องค์ประกอบด้วยกันคือ 1) การวางแผน 2) การจัดองค์การ 3) การนำ และ 4) การควบคุม ซึ่งแต่ละหน้าที่/กระบวนการสรุปได้ดังนี้

1) การวางแผน (Planning) เป็นขั้นตอนในการกำหนดวัตถุประสงค์และพิจารณาถึงวิธีการที่ควรปฏิบัติเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์นั้น ดังนั้นผู้บริหารจึงต้องตัดสินใจว่าองค์การมีวัตถุประสงค์อะไรในอนาคตและจะต้องดำเนินการอย่างไร ประกอบด้วย การดำเนินการตรวจสอบตัวเองเพื่อกำหนดสถานภาพในปัจจุบันขององค์การ การสำรวจสภาพแวดล้อม การกำหนดวัตถุประสงค์ การพยากรณ์สถานการณ์ในอนาคต การกำหนดแนวทาปฏิบัติงานและความจำเป็นในการใช้ทรัพยากร การประเมินแนวทางปฏิบัติงานที่วางไว้ การทบทวนและปรับแผนเมื่อสถานการณ์เปลี่ยนแปลง และผลลัพธ์ของการควบคุมไม่เป็นไปตามที่กำหนด การติดต่อสื่อสารในกระบวนการของการวางแผนเป็นไปอย่างทั่วถึง

2) การจัดองค์การ (Organizing) เป็นขั้นตอนในการจัดบุคคลและทรัพยากรที่ใช้ในการทำงานเพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายในการทำงานนั้น หรือเป็นการจัดแบ่งงานและจัดสรรทรัพยากรสำหรับงานเพื่อให้งานเหล่านั้นสำเร็จ การจัดองค์การประกอบด้วย การระบุและอธิบายงานที่จะถูกนำไปดำเนินการ การกระจายงานออกเป็นหน้าที่ การรวมหน้าที่ต่างๆ เข้าเป็นตำแหน่งงาน การอธิบายสิ่งที่จำเป็นหรือความต้องการของตำแหน่งงาน การรวมตำแหน่งงานต่างๆ เป็นหน่วยงานที่มีความสัมพันธ์อย่างเหมาะสม การมอบหมายงาน ความรับผิดชอบและอำนาจหน้าที่ การทบทวนและปรับโครงสร้างขององค์การเมื่อสถานการณ์เปลี่ยนแปลง และผลลัพธ์ของการควบคุมไม่เป็นไปตามที่กำหนด การติดต่อสื่อสารในกระบวนการของการจัดองค์การเป็นไปอย่างทั่วถึง รวมถึงการจัดคนเข้าทำงาน ซึ่งเป็นขั้นตอนในการคัดเลือกและจ้างบุคคลเข้าทำงาน รวมถึงการเลื่อนขั้น การโยกย้าย การสรรหา และการวางแผนกำลังคน การจัดคนเข้าทำงานประกอบด้วย การกำหนดความจำเป็นของทรัพยากรบุคคล การสรรหาผู้ปฏิบัติงานที่มีศักยภาพ การคัดเลือกบุคคลที่สรรหางาน การฝึกอบรมและพัฒนาบุคคล การประเมินการปฏิบัติงาน การโอนย้าย การเลื่อนตำแหน่ง การลดตำแหน่ง การพ้นจากงาน การทบทวนและปรับคุณภาพ และปริมาณของทรัพยากรบุคคล เมื่อสถานการณ์เปลี่ยนแปลง และผลลัพธ์ของการควบคุมไม่เป็นไปตามที่กำหนด

3) การนำ (Leading) เป็นขั้นตอนในการกระตุ้นเพื่อให้เกิดความกระตือรือร้นและชักนำความพยายามของพนักงานให้บรรลุเป้าหมายขององค์การ ซึ่งจะเกี่ยวข้องกับการใช้ความพยายามของผู้บริหารที่จะกระตุ้นให้พนักงานมีศักยภาพในการทำงานสูง การนำจะช่วยให้งานบรรลุผลสำเร็จ เสริมสร้างขวัญและกำลังใจให้พนักงาน การนำประกอบด้วย การติดต่อสื่อสารและอธิบายวัตถุประสงค์ให้แก่พนักงานให้ทราบ การมอบหมายมาตรฐานของการปฏิบัติงานต่างๆ การให้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์ ไม่อนุญาตให้ทำซ้ำ ดัดแปลง เผยแพร่ หรือนำไปใช้ประโยชน์ในเชิงการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

คำแนะนำและคำปรึกษาแก่พนักงานให้สอดคล้องกับมาตรฐานของการปฏิบัติงาน การให้รางวัลแก่พนักงานบนพื้นฐานของผลการปฏิบัติงาน การยกย่องสรรเสริญและการตำหนิติเตียนอย่างยุติธรรมและถูกต้องเหมาะสม การจัดหาสภาพแวดล้อมมากระตุ้นการจูงใจโดยการติดต่อสื่อสารเพื่อสำรวจความต้องการและสถานการณ์การเปลี่ยนแปลง การทบทวนและปรับวิธีการของภาวะผู้นำเมื่อสถานการณ์เปลี่ยนแปลงและผลลัพธ์ของการควบคุมไม่เป็นไปตามที่กำหนดการติดต่อสื่อสารโดยทั่วทุกมุมทุกแห่งในกระบวนการของภาวะผู้นำ

4) การควบคุม (Controlling) เป็นการติดตามผลการดำเนินงานและแก้ไขปรับปรุงในสิ่งที่จำเป็นหรือเป็นขั้นตอนของการวัดผลการทำงานและดำเนินการแก้ไขเพื่อให้บรรลุผลที่ต้องการ การควบคุมประกอบด้วย การกำหนดมาตรฐาน การเปรียบเทียบและติดตามผลการปฏิบัติงานกับมาตรฐาน การแก้ไขความบกพร่อง การทบทวนและปรับวิธีการควบคุมเมื่อสถานการณ์เปลี่ยนแปลงและผลลัพธ์ของการควบคุมไม่เป็นไปตามที่กำหนด การติดต่อสื่อสารในกระบวนการของการควบคุมเป็นไปอย่างทั่วถึง

จากความหมายข้างต้นกล่าวได้ว่า “การบริหาร” เป็นกระบวนการดำเนินงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ขององค์การโดยอาศัยคนและทรัพยากรต่างๆ ผ่านกระบวนการหรือหน้าที่ทางการบริหารที่สำคัญ 4 ประการคือ การวางแผน การจัดองค์การ การนำ และการควบคุม

กล่าวโดยสรุป “ระบบการบริหาร” หมายถึง ชุดหรือกลุ่มขององค์ประกอบย่อยต่างๆ ที่มีปฏิสัมพันธ์กันตามหน้าที่หรือกระบวนการทางการบริหารที่ประกอบด้วย การวางแผน การจัดองค์การ การนำ และการควบคุม โดยกระบวนการเหล่านี้ต่างก็ใช้ทรัพยากรต่างๆ เพื่อให้สามารถบรรลุวัตถุประสงค์ขององค์การ และหากพิจารณาองค์การในฐานะระบบ องค์การจะประกอบด้วยระบบย่อยต่างๆ ที่มีปฏิสัมพันธ์กันคือ ระบบย่อยเกี่ยวกับงาน (ด้านเทคนิค) และทรัพยากร ระบบย่อยด้านโครงสร้าง ระบบย่อยด้านคน ระบบย่อยด้านการบริหาร โดยระบบย่อยด้านการบริหารประกอบด้วย การวางแผน การจัดองค์การ การนำ และการควบคุม

2.3.1.3 ความหมายของคำว่า “คุณภาพ”

องค์การระหว่างประเทศและผู้เชี่ยวชาญด้านคุณภาพได้ให้คำนิยามของคำว่า “คุณภาพ” (Quality) ไว้ในหลายทัศนะ ดังนี้

มาตรฐาน ISO 9000 (2000 : 4) ได้ให้ความหมายของคุณภาพว่าหมายถึงคุณสมบัติโดยรวมทางด้านประโยชน์การใช้สอย และคุณลักษณะจำเพาะของผลิตภัณฑ์หรืองานบริการ ที่ระบุถึงความสามารถในอันที่จะตอบสนองได้ตรงต่อความต้องการของลูกค้าและผู้ใช้ประโยชน์ ทั้งที่ระบุไว้อย่างชัดแจ้ง และเท่าที่อนุมานได้จากสภาพการณ์และความเป็นจริงโดยทั่วไป

Burrnett and Gore (1996 : 10) กล่าวว่า คุณภาพ คือ การกำหนดมาตรฐานความเป็นเลิศ หรือความต้องการตรงตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้หรือประสิทธิผลและการใช้ทรัพยากรให้คุณค่าที่สุด หรือการพัฒนาให้ดียิ่งขึ้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

Hradesky (1995 : 6) กล่าวว่า คุณภาพเป็นความต้องการหรือความคาดหวังของลูกค้าในการใช้ประโยชน์จากตัวผลิตภัณฑ์หรือบริการ รวมทั้งสิ่งต่าง ๆ ที่ลูกค้ามีความคาดหวังและต้องการให้เกิดขึ้น

Sallis (1993 : 8) ได้ให้ความหมายคำว่า คุณภาพ เป็น 2 แนวทาง คือ คุณภาพที่เป็นจริง (Real Quality) หมายถึง คุณภาพที่มีลักษณะเป็นไปตามมาตรฐานกำหนด และคุณภาพตามการรับรู้ (Perception Quality) ซึ่งจัดเป็นคุณภาพที่เป็นไปตามความพึงพอใจของลูกค้า (ผู้บริโภค) เป็นส่วนใหญ่

Crosby (1991 : 11) ให้ความหมายว่า คุณภาพ คือ ความสอดคล้องกับคุณลักษณะที่กำหนด (Conforming to Specification)

Juran (1988 : 10) ได้นิยามความหมายของคุณภาพว่า หมายถึง ความเหมาะสมกับการใช้งาน (Fitness for Use)

Feigenbaum (1987 : 19) ได้ให้ความหมายว่า คุณภาพ คือ สิ่งที่ดีที่สุดสำหรับเงื่อนไขด้านการใช้งานและถ้ามีการประยุกต์ใช้อย่างเหมาะสมจะทำให้ได้เปรียบในการแข่งขัน

Deming (1986 : 3) ให้ความหมายคำว่าคุณภาพว่า หมายถึง สิ่งที่สอดคล้องกับความต้องการของลูกค้า

Ishikawa (1985 : 2) ได้กล่าวถึงคุณภาพว่า หมายถึง การประหยัดที่สุด มีประโยชน์ในการใช้งานสูงสุด และสร้างความพึงพอใจให้กับลูกค้าอย่างสม่ำเสมอ

สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (2545 : 5) ได้ให้ความหมายของคำว่าคุณภาพไว้หลายความหมายและสรุปได้ดังนี้

- คุณภาพ หมายถึง คุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามดัชนีและเกณฑ์ที่กำหนดไว้
- คุณภาพ หมายถึง การมีมาตรฐานความเป็นเลิศ โดยที่กำหนดมาตรฐานไว้ตายตัว
- คุณภาพ หมายถึง ผลการส่งเสริมและพัฒนาให้ดียิ่งขึ้น และ
- คุณภาพ หมายถึง ผลการดำเนินงานที่เป็นไปอย่างถูกต้อง และเหมาะสม

ดำรง ทวีแสงสกุลไทย (2545 : 37) ให้ความหมายว่า คุณภาพ หมายถึง ความคาดหวังของลูกค้าหรือความคาดหวังของผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียกับองค์การแห่งนั้น โดยมุ่งเน้นถึงลักษณะความต้องการ คามคาดหวัง ระดับต้นทุนที่ต่ำสุดต่อการผลิต (สินค้าหรือบริการ) ขึ้นมาภายในองค์การแห่งนั้น รวมทั้งการสร้างความพึงพอใจให้เกิดขึ้นสูงสุดต่อลูกค้าถือเป็นสิ่งสำคัญ

กล่าวโดยสรุป คุณภาพ หมายถึง คุณลักษณะที่พึงประสงค์ ตรงตามมาตรฐานที่กำหนด และสามารถตอบสนองความพึงพอใจและความคาดหวังของลูกค้า (Customer) และผู้เกี่ยวข้องที่มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholders)

2.3.1.4 ความหมายของคำว่า “การบริหารคุณภาพ”

มาตรฐาน ISO 9000 (2000 : 7) ได้ให้ความหมายของการบริหารคุณภาพว่า หมายถึง รูปแบบการบริหารงานที่แสดงให้เห็นถึงนโยบายคุณภาพและการนำไปปฏิบัติ ซึ่งการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บริหารงานคุณภาพจะรวมถึงการวางแผน การจัดเตรียม ทรัพยากรและกิจกรรมอื่นๆ ที่เกี่ยวกับคุณภาพ เช่น การวางแผนคุณภาพ การปฏิบัติการ และการประเมินผล โดยให้ทุกคนในองค์การมีส่วนร่วม เพื่อให้การบริหารงานขององค์การบรรลุนโยบายคุณภาพที่กำหนดไว้

The European Centre for The Development of Vocational Training : CEDEFOP (1998 : 9) ได้ให้ความหมายของการบริหารคุณภาพว่าหมายถึง ยุทธศาสตร์และวิธีการบริหารขององค์การที่ซึ่งเกี่ยวข้องกับบุคลากรทุกคนในการพยายามพัฒนาองค์การอย่างต่อเนื่อง เพื่อความสำเร็จขององค์การที่เป็นความพึงพอใจของลูกค้า

Juran (1986 : 15) ได้กล่าวว่า การบริหารคุณภาพ หมายถึง กระบวนการที่เอื้ออำนวยกิจกรรมประเภทต่าง ๆ ให้บรรลุถึงวัตถุประสงค์ด้านคุณภาพขององค์การ ซึ่งประกอบด้วย การวางแผนคุณภาพ (Quality Planning) การควบคุมคุณภาพ (Quality Control) และการปรับปรุงคุณภาพอย่างต่อเนื่อง (Quality Continuous Improvement)

วีระพจน์ ลือประสิทธิ์กุล (2540 : 79) ให้ความหมายว่า การบริหารคุณภาพ หมายถึง การบริหารงานที่ส่งผลให้เกิดความพึงพอใจของลูกค้าเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด โดยมีการปฏิบัติงานเกี่ยวข้องกับพนักงานทั่วทั้งองค์การ ตั้งแต่ผู้บริหารสูงสุด ผู้จัดการ และหัวหน้างานระดับต่าง ๆ จนถึงผู้ปฏิบัติงาน

กล่าวโดยสรุป ระบบการบริหารคุณภาพ หมายถึง องค์ประกอบและกระบวนการบริหารงานเชิงระบบ (System Approach to Management) ที่มีวัตถุประสงค์เพื่อให้การดำเนินงานตามพันธกิจตอบสนองต่อความพึงพอใจและความคาดหวังของผู้เกี่ยวข้อง (Satisfaction & Expectation of Stakeholder) โดยเน้นการมีส่วนร่วมของบุคลากร (Involvement of Staff) เน้นการพัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่อง (Quality Continuous Development) เน้นการตัดสินใจบนพื้นฐานของข้อเท็จจริง (Factual Approach to Decision Making) และเน้นผลการดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล (Result Based Approach)

2.3.2 ประวัติความเป็นมาของการบริหารคุณภาพ

ณัฐพันธ์ เขจรนันทน์ (2545 : 18-23) ได้รวบรวมแนวความคิดของนักวิชาการด้านคุณภาพที่มีชื่อเสียงหลายๆท่านที่น่าสนใจ ไว้ดังนี้

2.3.2.1 แนวความคิดของ Walter A. Schewhart

เป็นชาวอเมริกันเริ่มใช้หลักการทางสถิติมาประยุกต์ในการควบคุมคุณภาพ ที่เรียกว่า การควบคุมคุณภาพเชิงสถิติ (Statistical Quality Control) หรือ SQC โดยที่ Schewhart ได้พัฒนาแผนภูมิการควบคุม (Control Chart) และการสุ่มตัวอย่างเพื่อทดสอบผลิตภัณฑ์ เป็นผู้สร้างวงจรควบคุมคุณภาพที่เรียกว่า วงจร Schewhart (Schewhart Cycle) ซึ่งประกอบด้วย 4 ขั้นตอน คือ การวางแผน (Plan) การปฏิบัติ (Do) การศึกษา (Study) และการดำเนินงาน (Action) หรือ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

PDCA ที่ Deming นำไปประยุกต์ โดยเปลี่ยนจากการศึกษาเป็นการตรวจสอบ (Check) ซึ่งทุกคนรับรู้ว่าเป็นวงจร Deming (Deming Cycle) หรือ วงจร PDCA

2.3.2.2 แนวความคิดของ Joseph M. Juran

Juran ให้ความหมายของคำว่า " คุณภาพ " คือ ความเหมาะสมกับการใช้งาน (Fitness for Use) ของผู้ซื้อผลิตภัณฑ์ หรือผู้รับบริการ Juran ได้เริ่มต้นแนวคิดเกี่ยวกับ " ลูกค้าภายใน (Internal Customer)" และให้ความสำคัญกับต้นทุนแห่งคุณภาพ (Cost of Quality) โดยพิจารณาประโยชน์ใช้สอยและการควบคุมด้วยการบริหารคุณภาพ และการดำเนินงานสามารถควบคุมได้ด้วยการจัดการที่ดี โดยการค้นหาปัญหาสำคัญเพียง 2 – 3 ปัญหา (Vital Few) ที่แก้ไขแล้ว จะให้ผลอย่างมากต่อการพัฒนาคุณภาพ นอกจากนี้ ยังกล่าวว่า การจัดการคุณภาพจะประกอบด้วยการวางแผน การควบคุม การปรับปรุงคุณภาพ

2.3.2.3 แนวความคิดของ William Edwards Deming

นักสถิติชาวอเมริกัน ที่มีส่วนสำคัญในการพัฒนาคุณภาพให้กับระบบอุตสาหกรรมของญี่ปุ่นและกลับมากระตุ้นให้วงการธุรกิจและอุตสาหกรรมของอเมริกันตื่นตัว พัฒนาคุณภาพ และเปิดรับหลักการของการจัดการคุณภาพโดยรวม (Total Quality Management) หรือ TQM โดยที่ Deming ได้เสนอหลักการสำคัญในการจัดการคุณภาพที่มีผู้กล่าวถึงมาก เรียกว่า " หลักการ 14 ข้อ ของ Deming (Deming's 14 Points)" ดังที่เคยกล่าวมาแล้ว

2.3.2.4 แนวความคิดของ Philip B. Crosby

เป็นนักปฏิบัติและนักคิดค้นด้านการจัดการคุณภาพ ได้ให้ความหมายของคำว่า "คุณภาพ" คือ การทำได้ตามข้อกำหนด (Conformance to Requirements) และเป็นผู้ที่กล่าวว่า "คุณภาพไม่มีค่าใช้จ่าย (Quality is Free)" และให้ความสำคัญกับการสร้างวัฒนธรรมและการดำเนินงานที่ความบกพร่องเป็นศูนย์ (Zero Defect) โดยองค์การจะต้องปรับปรุงคุณภาพอย่างต่อเนื่อง ซึ่งจะครอบคลุมการใช้เครื่องจักรและอุปกรณ์ตลอดจนการพัฒนาบุคลากรอย่างสม่ำเสมอ สามารถช่วยลดข้อบกพร่องและความผิดพลาดการดำเนินงานลง จนหมดไปจากองค์การ

2.3.2.5 แนวความคิดของ Armand V. Feigenbaum

เป็นนักคิดที่ให้ความสำคัญกับต้นทุนของคุณภาพ โดยให้ความหมายของคำว่า "คุณภาพ" คือ การสร้างความพึงพอใจให้แก่ลูกค้าด้วยต้นทุนต่ำที่สุด และอธิบายคุณภาพในวงจรอุตสาหกรรม (Industrial Cycle) ตั้งแต่เริ่มต้นออกแบบผลิตภัณฑ์ การนำผลิตภัณฑ์ออกสู่ตลาด และการบริการหลังการขาย ซึ่งต้องดำเนินงานอย่างสมบูรณ์แบบและครบวงจรตามหลักการของ การควบคุมคุณภาพโดยรวม (Total Quality Control) หรือ TQA

2.3.2.6 แนวความคิดของ Kaoru Ishikawa

Kaoru Ishikawa เป็นนักวิชาการที่มีชื่อเสียงด้านคุณภาพชาวญี่ปุ่น ที่พัฒนาแนวความคิดวงจรควบคุมคุณภาพ (Quality Control) หรือ QCC จนเป็นที่ยอมรับในระดับประเทศ และแนวคิดในการควบคุมคุณภาพทั่วทั้งองค์การ (Company-wide Quality Control) หรือ CWQC

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ซึ่งสอดคล้องกับหลักการ TQM ในประเทศตะวันตก ตลอดจนเสนอแนะแนวทางในการควบคุมคุณภาพโดยหลักการทางสถิติ หรือที่เรียกว่า 7 QC Tools ได้แก่

1. ผังเหตุและผล (Cause and Effect Diagrams) หรือผังก้างปลา (Fish Bone Diagrams)
2. การวิเคราะห์ Pareto (Pareto Analysis)
3. แผนภาพ (Graphs)
4. แผนภูมิแท่ง (Histograms)
5. แผนภูมิการควบคุมกระบวนการ (Process Control Charts)
6. แผนผังการกระจาย (Scatter Diagrams)
7. รายงานการตรวจสอบ (Check List Sheets)

นอกจากนี้ Ishikawa ยังมีข้อเสนอแนะที่สำคัญ คือ การควบคุมคุณภาพเป็นหน้าที่ของพนักงานทุกคนที่จะต้องร่วมกันปฏิบัติ โดยให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงผลงานแก่องค์การ

2.3.2.7 แนวความคิดของ Genichi Taquchi

Genichi Taquchi เสนอว่า คุณภาพควรจะเริ่มต้นจากการออกแบบ (Quality of Design) และการพิจารณาต้นทุนค่าเสียโอกาสที่สินค้า หรือบริการไม่มีคุณภาพตามที่กำหนด หรือคุณภาพ หมายถึง การดำเนินงานให้เป็นไปตามมาตรฐาน หรือข้อกำหนดที่ต้องการ โดยสร้างความพอใจให้กับลูกค้า และมีต้นทุนการดำเนินงานที่ต่ำสุด โดยที่สามารถจะแยกพิจารณาคุณสมบัติของคุณภาพออกเป็น 2 ลักษณะได้แก่

1. คุณภาพของผลิตภัณฑ์ สามารถพิจารณาคุณสมบัติสำคัญ 8 ด้าน คือ สมรรถนะ ลักษณะเฉพาะ ความเชื่อถือได้ ความสอดคล้องตามที่กำหนด ความทนทาน ความสามารถในการให้บริการ ความสวยงาม และการรับรู้คุณภาพหรือชื่อเสียงของสินค้า
2. คุณภาพของงานบริการ ประกอบด้วยคุณสมบัติสำคัญ 10 ด้าน คือ ความเชื่อถือได้ การตอบสนองความต้องการ ความสามารถ การเข้าถึงได้ ความสุภาพ การติดต่อสื่อสาร ความน่าเชื่อถือ ความปลอดภัย ความเข้าใจลูกค้า และสามารถรู้สึกได้ในบริการ

กล่าวโดยสรุป ความเป็นมาของคำว่า “คุณภาพ” จึงมีแนวคิดมาจากนักวิชาการต่าง ๆ ดังที่กล่าวมา ส่วนใหญ่จะให้ความหมายไปในแนวทางเดียวกันที่ว่า คุณภาพ คือ คุณลักษณะที่มุ่งไปยังบทบาทหน้าที่ และคุณภาพของการบริหารงาน ตลอดจนถึงการบ่งชี้คุณลักษณะหรือความเป็นเลิศขององค์ประกอบและกระบวนการในการทำหน้าที่ เพื่อมุ่งสู่เป้าหมายหรือการบรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.3.3 หลักการบริหารคุณภาพ

นักวิชาการทางด้านคุณภาพ สถาบัน และหน่วยงานที่ส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพการบริหารขององค์การไดกล่าวถึงหลักการบริหารคุณภาพไว้ดังนี้

Fernando Vargas Zuniga (2004 : 17) ได้นำเสนอองค์ประกอบของหลักการบริหารคุณภาพในกระบวนการจัดการศึกษาไว้ 11 ประการคือ

1. ลูกค้าเป็นสำคัญ (Customer Centered)
2. นโยบายคุณภาพ (Quality Policy)
3. หน้าที่ความรับผิดชอบ, อำนาจ และการสื่อสาร (Responsibility, Authority and Communication)
4. การจัดเตรียมทรัพยากรและการจัดการ (Resources Provision and Management)
5. สมรรถนะของทรัพยากรมนุษย์ (Competent Human Resources)
6. สภาพแวดล้อมในการทำงานและสิ่งอำนวยความสะดวก (Infrastructure and Working Environment)
7. การวางแผนและจัดทำผลิตภัณฑ์ (Product Planning and Realization)
8. การออกแบบและพัฒนา (Design and Development)
9. กระบวนการจัดซื้อ (Buying Process)
10. การควบคุม กำกับ ติดตาม และวัดผล (Control of The Follow Up and Measuring Devices)
11. ความพึงพอใจของลูกค้า (Customer's Satisfaction)

มาตรฐาน ISO 9000 (2000 : 20-34) ได้อธิบายเกี่ยวกับหลักการพื้นฐานของการบริหารงานคุณภาพ (Quality Management Principles-QMP) ซึ่งมีหลักสำคัญ 8 ประการ ได้แก่

1. องค์การที่มุ่งเน้นลูกค้า (Customer – Focus Organization)

หลักการ คือ การกำหนดวัตถุประสงค์ การจัดองค์การ การบริหารกระบวนการ ต้องมุ่งเน้นที่ "ความสามารถในการตอบสนองลูกค้า" ให้ได้

แนวทางปฏิบัติ คือ

- ต้องให้ทุกคนในองค์การเข้าใจว่า

ความต้องการของลูกค้า = ความจำเป็นใช้ (Needs) + ความคาดหวัง (Expectations) ของลูกค้า (Customer Requirements = Customer Needs + Expectations)

- ตั้งเป้าหมายขององค์การให้เชื่อมโยงกับความต้องการของลูกค้าเสมอ
- ต้องสื่อสารความต้องการของลูกค้าทั่วทั้งองค์การ
- ประเมินผลสำเร็จของงานจากการสร้างความพึงพอใจให้แก่ลูกค้า

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- บริหารกระบวนการที่สร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับลูกค้า

2. ความเป็นผู้นำ (Leadership)

หลักการ คือ ผู้บริหารต้องใช้ "ความเป็นผู้นำหรือภาวะผู้นำ" ในการบริหารองค์การที่สามารถสร้างคุณค่า และตอบสนองความต้องการของลูกค้าให้ได้

แนวทางปฏิบัติ คือ

- กำหนดวิสัยทัศน์ที่ชัดเจนและเน้นที่ลูกค้าและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย
- ตั้งเป้าหมายที่ท้าทาย และผลักดันกระตุ้นให้พนักงานทุกคนมีส่วนร่วม
- สร้างค่านิยมร่วมในองค์การและเป็นต้นแบบแห่งจริยธรรมที่ดี
- ขจัดความกลัวและความแปลกแยกออกไป สร้างความสามัคคีและความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียว สร้างความเป็นเจ้าของในงานและในความสำเร็จขององค์การ
- เสริมสร้างคุณค่าของคนด้วย นโยบาย การฝึกอบรม และการให้โอกาสที่ท้าทายความสามารถ

3. การมีส่วนร่วมของพนักงาน (Involvement of People)

หลักการ คือ คุณค่าของคนอยู่ที่การใช้ความคิดและความรู้ความสามารถที่เหมาะสมในงานที่ทุกคนรับผิดชอบ มากกว่าการเพียงรับคำสั่งและปฏิบัติตามโดยไม่มีส่วนร่วมในการตัดสินใจ

แนวทางปฏิบัติ คือ

- เข้าใจในบทบาทและการมีส่วนสนับสนุนของพนักงานต่อความสำเร็จขององค์การ
- ค้นหาสิ่งที่ปิดกั้นความสามารถของพนักงานและขจัดออกไป
- ยอมรับความเป็นเจ้าของและความรับผิดชอบในการแก้ไขปัญหา
- ประเมินผลงานของพนักงานเทียบกับเป้าหมายเฉพาะตัวของแต่ละบุคคล และความกระตือรือร้นที่จะค้นหาโอกาสในการเพิ่มพูนความสามารถ
- มีการแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์อย่างอิสระ

4. การบริหารโดยวิธีการของกระบวนการ (Process Approach)

หลักการ คือ การมองกิจกรรมในการดำเนินงานเป็นรูปแบบของกระบวนการ คือ มีปัจจัยป้อนเข้า มีกิจกรรมการดำเนินการที่ต่อเนื่องกันอย่างเป็นระบบ (กระบวนการผลิต) และทำให้เกิดเป็นผลิตผลออกมาซึ่งมีมูลค่าเพิ่มขึ้นจากปัจจัยป้อนเข้า

แนวทางปฏิบัติ คือ

- กำหนดปัจจัยป้อนเข้าและกิจกรรมที่จำเป็นต่อการบรรลุผลลัพธ์ และกำหนดผู้ที่รับผิดชอบ
- ทำความเข้าใจและวัดความสามารถของกิจกรรมเหล่านี้
- กำหนดจุดประสานงานต่างๆ ในองค์การ
- บริหารงานโดยเน้นปัจจัยต่างๆ ที่จะช่วยปรับปรุงกิจกรรมเหล่านั้น
- ประเมินความเสียหายที่ตามมาและผลกระทบต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่เกี่ยวข้อง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5. การบริหารงานอย่างเป็นระบบ (System Approach to Management)

หลักการ คือ การบริหารองค์การโดยมองเห็นว่า “ระบบ” อันประกอบขึ้นจากปัจจัยหรือกระบวนการต่างๆ ที่มีปฏิสัมพันธ์ต่อกัน ย่อมทำให้การบริหารงานนั้นมีประสิทธิผลและประสิทธิภาพสูง ซึ่งจะทำให้บรรลุวัตถุประสงค์ได้ตามต้องการ

แนวทางปฏิบัติ คือ

- เข้าใจในความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยหรือกระบวนการต่างๆ (Interaction & Interrelationship) ในระบบงานขององค์การ

- ตั้งเป้าหมายและกำหนดวิธีการดำเนินงานอย่างเป็นระบบ

- ประเมินผลงานดำเนินการของกระบวนการอย่างเป็นระบบ

- แก้ไขปัญหางาน ด้วยการมองทั้งในระบบกระบวนการย่อย และมองในระดับองค์การโดยรวม ด้วยการมองทั้งระบบการดำเนินงาน

6. การปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง (Continual Improvement)

หลักการ คือ องค์การต้องกำหนดให้มี “กระบวนการปรับปรุงการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง” เพื่อจะได้สามารถสร้างความพึงพอใจแก่ลูกค้าได้มากขึ้นเรื่อยๆ

แนวทางปฏิบัติ คือ

- ผู้บริหารต้องแสดงความเป็นผู้นำในด้านการกำหนดวัตถุประสงค์และการสร้างความตระหนักต่อการปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง

- อบรมวิธีการและเครื่องมือในการปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง

- การปรับปรุงต้องเป็นเป้าหมายของทุกคนในองค์การ

- ให้คุณค่าและการยอมรับต่อการปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง

7. การตัดสินใจบนพื้นฐานของข้อเท็จจริง (Factual Approach to Decision Making)

หลักการ คือ การใช้ข้อเท็จจริงเป็นแนวทางประกอบการตัดสินใจ ย่อมส่งผลให้ผลการตัดสินใจมีคุณภาพและมีประสิทธิผลมากกว่าการใช้ความคิดเห็นหรือความรู้สึกของบุคคล

แนวทางปฏิบัติ คือ

- ต้องเข้าถึงข้อมูลได้ตามต้องการ และมีวิธีการที่ดีในการเก็บข้อมูล

- ต้องวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อให้สารสนเทศที่มั่นใจได้ว่าถูกต้องและเชื่อถือได้

- กระบวนการตัดสินใจกระทำในระดับบุคคลที่มีระดับความรู้และอำนาจตัดสินใจเพียงพอ

- ใช้ทั้งข้อเท็จจริง ประสบการณ์ และสัญชาตญาณ ในการตัดสินใจและดำเนินการ

8. ความสัมพันธ์กับผู้ส่งมอบเพื่อประโยชน์ร่วมกัน (Mutually Beneficial Supplier Relationships)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

หลักการ คือ องค์การและผู้ส่งมอบ (Supplier) นั้น ย่อมมีผลประโยชน์ร่วมที่เกี่ยวโยงกันอย่างแยกได้ยาก ดังนั้นการสร้างสรรค์ความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน ย่อมส่งผลให้ทั้งสองฝ่ายสามารถสร้างคุณค่าได้มากขึ้น

แนวทางปฏิบัติ คือ

- กำหนดการคัดเลือกผู้ส่งมอบที่สำคัญเพียงไม่มากราย
- สร้างความสัมพันธ์โดยพิจารณาถึงประโยชน์ระยะสั้นและระยะยาว
- แบ่งปันและแลกเปลี่ยนความชำนาญและทรัพยากรร่วมกัน
- มีการสื่อสารที่เปิดเผยและชัดเจน

วีระพจน์ ลือประสิทธิ์กุล (2540 : 134) ได้กล่าวถึงหลักการบริหารคุณภาพตามแนวคิดของศาสตราจารย์ ดร.ฮิโตชิ คุเม ผู้เชี่ยวชาญด้านคุณภาพของประเทศญี่ปุ่น ที่ได้แยกแยะแนวทางการบริหารคุณภาพสมัยใหม่ (Modern Quality Management) ที่ใช้กันอยู่ในประเทศต่าง ๆ ในปัจจุบันว่าสามารถแบ่งออกเป็น 2 แนวทางใหญ่ ๆ คือ

แนวทางที่ 1 เป็นแนวทางที่ยึดถือการใช้มาตรฐาน (Standard) เป็นเครื่องมือในการบริหารคุณภาพของผู้ปฏิบัติงาน (Standard-based quality management)

แนวทางที่ 2 เป็นแนวทางที่ถือว่าคนเป็นศูนย์กลางของระบบคุณภาพและอนุญาตให้คนใช้ความคิดสร้างสรรค์เพื่อพัฒนาระบบคุณภาพนอกเหนือขอบเขตและการควบคุมที่กำหนดในเอกสารมาตรฐาน (People-centered quality management)

Deming (1986 : 45) ได้เสนอแนวทางใหม่เพื่อการพัฒนาคุณภาพให้เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องในองค์การธุกิจอุตสาหกรรมเพื่อความอยู่รอดและสามารถแข่งขันในตลาดได้ โดยเสนอหลักการบริหารคุณภาพ 14 ข้อ ที่รู้จักกันดีว่า “เดมมิ่ง 14 ข้อ” (Deming’s Fourteen Points) การศึกษาหลักการบริหารคุณภาพของเดมมิ่ง 14 ข้อ ให้เข้าใจจึงเป็นพื้นฐานสำคัญของการสร้างคุณภาพในองค์การ การสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้อย่างเหมาะสมจะทำให้องค์การมีประสิทธิภาพและประสบความสำเร็จได้อย่างยั่งยืน ได้แก่

1. จงสร้างปณิธานอันแน่วแน่ในการปรับปรุงคุณภาพของสินค้าหรือบริการ

ผู้บริหารจะต้องมีความมุ่งมั่นในเรื่องของการสร้างคุณภาพ ต้องมีการวางแผนทั้งระยะสั้นและระยะยาวอย่างชัดเจน ต้องผูกพันในเป้าหมายอย่างต่อเนื่องและจริงจัง โดยมีความอดทนเพียงพอที่จะรอผลลัพธ์ให้เกิดขึ้นด้วย

การตั้งปณิธานอย่างมุ่งมั่นแน่วแน่นี้ควรจะมุ่งเน้นไปใน 4 เป้าหมายหลัก คือ นวัตกรรม (Innovation) การวิจัยและพัฒนา (Research and Development) การปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง (Continuous Improvement) และการบำรุงรักษาเชิงป้องกัน (Preventive Maintenance)

2. จงยอมรับปรัชญาใหม่ ๆ ของการบริหาร

ผู้บริหารจะต้องยอมรับ “วัฒนธรรมแห่งคุณภาพ” เสมือนหนึ่งปรัชญาการดำเนินชีวิตหรือลัทธิศาสนา โดยจะต้องทำให้คุณภาพเป็นส่วนหนึ่งของงานให้ได้ เพราะคุณภาพจะเป็นตัวกระตุ้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในพนักงานทุกคนจากการทำงานตามสั่งกลายเป็นดูแลรับผิดชอบในผลงานของตนเอง

3. จงยุติการควบคุมคุณภาพโดยอาศัยแต่การตรวจสอบ

การควบคุมคุณภาพจะต้องมุ่งที่การควบคุม "กระบวนการผลิต" เป็นสำคัญ ไม่ใช่อาศัยการตรวจสอบที่ตัวสินค้าที่ผลิตเสร็จแล้วเท่านั้น เพราะการตรวจสอบขั้นสุดท้ายไม่ได้เป็นการป้องกันความผิดพลาดไม่ให้เกิดขึ้น

4. จงยุติวิธีการดำเนินธุรกิจโดยการตัดสินกันด้วยราคาขายเพียงอย่างเดียว

การใช้ราคาขายต่ำสุดเป็นเกณฑ์ในการดำเนินธุรกิจเป็นสิ่งที่ไม่ถูกต้อง เพราะราคาขายของสินค้าจะไม่มีความหมายใด ๆ หากธุรกิจไม่มีมาตรการที่เชื่อถือได้ในการกำหนดมาตรฐานคุณภาพของสินค้านั้น

5. จงปรับปรุงระบบการผลิตและระบบการให้บริการอย่างต่อเนื่อง

การเสริมสร้างคุณภาพให้เกิดขึ้น ไม่ใช่กิจกรรมที่ทำครั้งเดียวเสร็จ แต่เป็นงานที่จะต้องทำการพัฒนาและปรับปรุงอย่างต่อเนื่องตลอดไปด้วยการใช้หลักการทำงานแบบวงจรของเดมมิ่ง (PDCA Deming Cycle) ซึ่งประกอบด้วย 4 ขั้นตอน คือ

P : Plan คือ การวางแผนและการกำหนดวัตถุประสงค์ของการทำงาน

D : Do คือ การทำตามแผนนั้น ๆ

C : Check คือ การตรวจสอบผลการปฏิบัติตามแผน

A : Act คือ การดำเนินการปรับปรุงแก้ไขเพื่อให้ผลการปฏิบัติงานเป็นไปตามแผนที่วางไว้

6. จงทำการฝึกอบรมอย่างสม่ำเสมอ

องค์การจะต้องจัดทำแผนการฝึกอบรมและให้การศึกษาแก่พนักงานทุกคนในเรื่องของคุณภาพและการบริหารจัดการคุณภาพ โดยเฉพาะเรื่องของ "การควบคุมคุณภาพเชิงสถิติ" และ "เครื่องมือแห่งคุณภาพ" ประเภทต่าง ๆ การฝึกอบรมจะต้องดำเนินการอย่างสม่ำเสมอตลอดไป

7. จงสร้างภาวะผู้นำขึ้น

ผู้นำเป็นพื้นฐานที่สำคัญยิ่งของการสร้างวัฒนธรรมแห่งคุณภาพให้เกิดขึ้นในองค์การ เพราะผู้นำจะเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการสร้างแรงจูงใจให้พนักงานในทุกระดับขององค์การเห็นถึงความจำเป็นในการปรับกระบวนการทำงาน เพื่อให้งาน สินค้าหรือบริการพัฒนาไปสู่ความมีคุณภาพ

8. จงกำจัดความกลัวให้หมดไป

องค์การและผู้บริหารจะต้องสร้างบรรยากาศของการเรียนรู้ หัวหน้างานและพนักงานจะต้องกล้าที่จะสอบถามในสิ่งที่ตัวเองไม่รู้ หรือไม่เข้าใจโดยไม่ต้องกลัว ผู้บริหารจะต้องเปิดโอกาสและกระตุ้นให้พนักงานกล้าแสดงออก เพื่อเสนอแนะวิธีการปรับปรุงคุณภาพให้ดีขึ้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

9. จงพังกำแพงขวางกั้นระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ

ผู้บริหารจะต้องทลายโครงสร้างที่เป็นอุปสรรค หรือกำแพงที่ขวางกั้นการติดต่อและประสานงานอย่างมีประสิทธิภาพระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ ให้หมดสิ้นไป เพื่อให้พนักงานที่ต่างหน่วยงานแต่มีงานเกี่ยวเนื่องกันสามารถร่วมมือกันได้อย่างเต็มที่

10. จงกำจัดคำขวัญและเป้าหมาย

คำขวัญและเป้าหมายอาจจะไม่มีความหมายเลย หากปราศจากแนวทาง ปฏิบัติที่ชัดเจน ดังนั้น การใช้คำขวัญและเป้าหมายเพื่อการจูงใจหรือกระตุ้นเตือนนั้น ผู้บริหารจะต้องมั่นใจว่าได้เสนอแนะวิธีปฏิบัติที่จะทำให้สามารถบรรลุคำขวัญหรือเป้าหมายนั้น ๆ ด้วย

11. จงกำจัดเป้าหมายที่เน้นเพียงเชิงปริมาณ

การกำหนดโควต้าการผลิต มักจะทำให้พนักงานในฝ่ายผลิตมุ่งสนใจในปริมาณมากกว่าคุณภาพของผลผลิต ผู้บริหารจึงไม่ควรใช้โควต้าการผลิตที่ระบุเป็นจำนวนตัวเลขขั้นต่ำเพื่อการวัดผลงานของพนักงานเพียงอย่างเดียว

12. จงจำกัดสิ่งกีดขวางความภาคภูมิใจของพนักงาน

การมุ่งเน้นที่เป้าหมายหรือโควต้าการผลิตมากกว่าการมุ่งเน้นที่คุณภาพจะทำให้ความภาคภูมิใจของพนักงานในผลงานของตนเองลดน้อยลง เพราะไม่ได้มีส่วนร่วมในการปรับปรุงคุณภาพ การมีส่วนร่วมจะทำให้เกิดความภาคภูมิใจและความพอใจในงานมากขึ้น

13. จงจัดแผนการศึกษาและทำการฝึกอบรมอย่างสม่ำเสมอ

แผนการศึกษาและฝึกอบรมเป็นปัจจัยสำคัญที่จะรองรับโครงการพัฒนาและปรับปรุงคุณภาพอย่างมีประสิทธิภาพ เนื่องจากเทคโนโลยีการผลิตเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา การฝึกอบรมจึงเป็นการพัฒนาพนักงานและเป็นการลงทุนระยะยาวที่จะมีผลต่อความสำเร็จและความอยู่รอดขององค์การ

14. จงลงมือปฏิบัติเพื่อบรรลุผลสำเร็จของการเปลี่ยนแปลง

ผู้บริหารจะต้องนำตนเองเข้าสู่กระบวนการเปลี่ยนแปลงเพื่อการปรับปรุงคุณภาพโดยร่วมลงมือปฏิบัติ ในฐานะที่เป็นส่วนหนึ่งของทีมงาน และเรียนรู้ร่วมกันอย่างต่อเนื่อง ซึ่งผู้บริหารต้องยึดมั่นผูกพันในคุณภาพอย่างจริงจัง และต้องเป็นการผูกพันในระยะยาว มิใช่การเฝ้าดูผลสำเร็จในระยะสั้นแต่เพียงอย่างเดียว

สุนทร พูนพิพัฒน์ (2540 : 29) ได้สรุปองค์ประกอบพื้นฐานที่สำคัญของการบริหารคุณภาพ ซึ่งนำไปประยุกต์ใช้ได้ในองค์การ หรือหน่วยงานต่างๆ มี 4 ประการ ดังนี้

1. ความรับผิดชอบของผู้บริหาร ผู้บริหารเป็นผู้ที่มีความสำคัญที่สุดต่อการกระตุ้นให้เกิดการพัฒนาการบริหารคุณภาพในองค์การแต่ละแห่ง ดังนั้นผู้บริหารต้องมีการกำหนดนโยบายคุณภาพเป็นลายลักษณ์อักษร และประกาศให้บุคลากรทุกคนได้รับทราบ แต่งตั้งตัวแทนที่มีอำนาจและความรับผิดชอบในการดำเนินงานรักษาข้อกำหนดของมาตรฐานภายในองค์การ โดยระบุความรับผิดชอบอำนาจหน้าที่ และความสัมพันธ์ของบุคลากรที่มีผลกระทบต่อการบริหารคุณภาพ และผู้บริหารยัง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ต้องแสดงสภาวะความเป็นผู้นำในการตรวจติดตามคุณภาพภายในองค์การ หรือทบทวนระบบการบริหารคุณภาพอย่างสม่ำเสมอ

2. การจัดทำระบบคุณภาพในองค์การ คือ การระบุถึงข้อกำหนดของมาตรฐานอย่างเป็นรูปธรรม และมีเป้าหมาย ดังนั้นการสร้างระบบคุณภาพที่มีประสิทธิภาพ ก็เพื่อให้บรรลุถึงเป้าหมายที่เป็นไปตามความต้องการของลูกค้า

3. การตรวจติดตามคุณภาพภายในจะนำไปสู่การประเมินประสิทธิภาพขององค์การว่า มีคุณภาพหรือสามารถบรรลุถึงเป้าหมายที่ต้องการได้หรือไม่ การตรวจติดตามจึงต้องเป็นไปตามแผนงานที่กำหนดไว้ รวมถึงปัญหาที่พบจากการตรวจติดตามดังกล่าว จำเป็นต้องระบุไว้ในเอกสารและมีวิธีจัดการแก้ไขด้วยเสมอ

4. บุคลากรและการฝึกอบรม พนักงานหรือผู้ปฏิบัติงานเป็นส่วนสำคัญอย่างยิ่งต่อการสร้างระบบคุณภาพให้เกิดความสำเร็จ ทั้งนี้เพื่อเป็นการกำกับดูแลในด้านคุณสมบัติ จึงจัดให้มีการฝึกอบรมบุคลกรที่มีผลกระทบโดยตรงต่อคุณภาพอย่างสม่ำเสมอ มีการเก็บรักษาบันทึกข้อมูลการฝึกอบรมไว้ด้วย

จากแนวคิดของนักวิชาการ สถาบัน และหน่วยงานต่าง ๆ ดังกล่าว สามารถสรุปเป็นหลักการบริหารคุณภาพ จำนวน 6 องค์ประกอบ ได้แก่

2.1 การบริหารงานเชิงระบบ หมายถึง การดำเนินงานเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย โดยคำนึงถึงองค์ประกอบทั้งหมดที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์กัน ทั้งด้านปัจจัยป้อน ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิต

2.2 การศึกษาความพึงพอใจและความคาดหวังของผู้เกี่ยวข้อง หมายถึง การประเมินความพึงพอใจและการศึกษาความต้องการของผู้เกี่ยวข้องที่มีต่อการดำเนินงาน เช่น ผู้ปกครอง ผู้เรียน สถานประกอบการ และบุคลากร เป็นต้น

2.3 การมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้อง หมายถึง ความร่วมมือกับผู้เกี่ยวข้องทั้งภายในและภายนอกองค์การ เพื่อให้การดำเนินงานบรรลุตามเป้าหมายที่กำหนด เช่น ความร่วมมือกับผู้ปกครอง ผู้เรียน สถานประกอบการ หน่วยงานภาครัฐ/ภาคเอกชน และบุคลากร เป็นต้น

2.4 การพัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่อง หมายถึง การปรับปรุงการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง โดยการวิเคราะห์ปัญหาหรือข้อบกพร่องที่พบจากการดำเนินงาน การปฏิบัติการแก้ไขปัญหาหรือข้อบกพร่อง และรวมถึงการป้องกันปัญหาที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคต

2.5 การตัดสินใจบนพื้นฐานของข้อเท็จจริง หมายถึง การรวบรวมข้อมูลจากการปฏิบัติงาน และการจัดทำสารสนเทศผลการปฏิบัติงาน เพื่อใช้ประกอบการตัดสินใจอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล การใช้เพื่อการอ้างอิง และการสะสมเพื่อนำไปสู่การจัดการความรู้

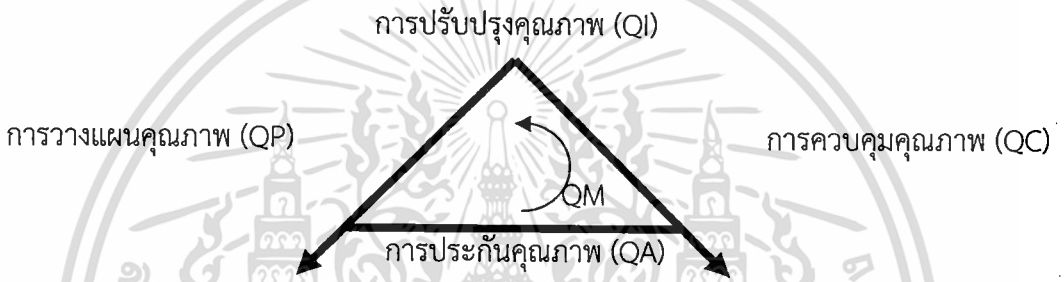
2.6 การมุ่งเน้นที่ผลลัพธ์ หมายถึง การดำเนินงานโดยคำนึงถึงการบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.3.4 รูปแบบการบริหารคุณภาพ

2.3.4.1 รูปแบบการบริหารคุณภาพของ Juran

การบริหารคุณภาพองค์การ ประกอบด้วยองค์ประกอบที่สำคัญ คือ " การวางแผนคุณภาพ (Quality Planning : QP)" และ " การควบคุมคุณภาพ (Quality Control : QC) " ทั้งนี้เพื่อวัตถุประสงค์ด้าน " การประกันคุณภาพ (Quality Assurance : QA) " โดยมีความมุ่งหมาย เพื่อการสร้างความเชื่อมั่นให้เกิดขึ้นกับลูกค้า รวมทั้งการป้องกันปัญหาด้านคุณภาพ โดยผ่านระบบการเตือนภัยล่วงหน้า ต่อจากนั้นจึงมีการตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงความจำเป็น หรือเป็นไปตามความคาดหวังของลูกค้าโดยอาศัย " การปรับปรุงคุณภาพอย่างต่อเนื่อง (Quality Improvement : QI)"

ภาพที่ 2.3 รูปแบบการบริหารคุณภาพของ Juran

ที่มา : Juran (1986 : 35)

ในการวางแผนคุณภาพ การควบคุมคุณภาพ และการปรับปรุงคุณภาพเพื่อวัตถุประสงค์ของการประกันคุณภาพนั้น กิตติศักดิ์ พลอยพานิชเจริญ (2541 : 34) และสุนทร พูนพิพัฒน์ (2541 : 25) ได้อธิบายไว้สามารถสรุปได้ดังนี้

การวางแผนคุณภาพ (Quality Planning : QP) หมายถึง การกำหนดไว้ล่วงหน้าซึ่งเป้าหมายและการดำเนินงานที่จะบรรลุสู่ความคาดหวังของลูกค้า แล้วทำการจัดสรรทรัพยากรประเภทต่าง ๆ ที่มีอยู่ในขณะนั้นเพื่อให้เกิดความมั่นใจได้ว่า ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นจากวิธีการปฏิบัติดังกล่าว จะทำให้ลูกค้าเกิดความพึงพอใจ ถ้าไม่มีการวางแผนคุณภาพ หรือมีความไม่สมบูรณ์เกิดขึ้นอาจส่งผลทำให้เป็นสาเหตุสำคัญของความไม่ถูกต้องของกระบวนการผลิตหรือความไม่มีประสิทธิภาพ

การควบคุมคุณภาพ (Quality Control : QC) หมายถึง การเฝ้าตรวจติดตามผลจากกระบวนการปฏิบัติงานต่าง ๆ เพื่อเปรียบเทียบเข้ากับความคาดหวังของลูกค้าที่ถูกกำหนดไว้เป็นเป้าหมายล่วงหน้า ดังนั้นถ้าตรวจพบว่า ผลการดำเนินงานตามกระบวนการคุณภาพไม่สอดคล้อง หรือมีไม่ตรงตามความคาดหมายที่ส่งผลทำให้ลูกค้าเกิดไม่พึงพอใจ จะต้องค้นหาสาเหตุของปัญหาเพื่อทำการแก้ไขต่อไป

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

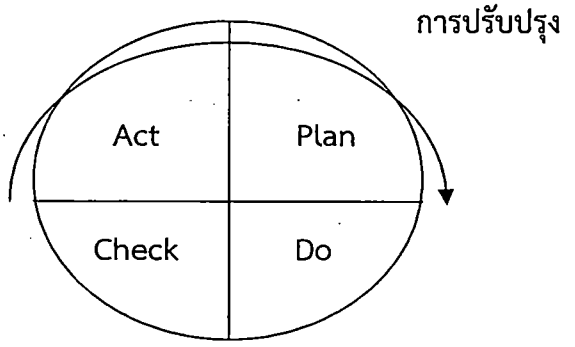
การปรับปรุงคุณภาพ (Quality Improvement : QI) เป็นการคาดการณ์ความคาดหวัง “ใหม่” ของลูกค้าสำหรับผลิตภัณฑ์หรืองานบริการเดิม หรือการค้นหา “ความจำเป็น” ของลูกค้าสำหรับการพิจารณาผลิตภัณฑ์ใหม่ แล้วทำการวางแผนตลอดจนการควบคุมใหม่ เพื่อให้บรรลุตรงตามเป้าหมายทุกประการ “การควบคุมคุณภาพ” จึงเป็นการ “ดำรงรักษา (Maintenance)” สภาพเดิมให้เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนด แต่ “การปรับปรุงคุณภาพ” เป็นการ “ยกระดับ (Increment)” หรือสร้างระบบใหม่ขึ้นมา เพื่อให้สอดคล้องและบรรลุเป็นไปตามเป้าหมายใหม่ของคุณภาพทุกประการ

การประกันคุณภาพ (Quality Assurance : QA) หมายถึง กระบวนการบริหารหรือการจัดการภายในองค์การที่มีเป้าหมายหลัก คือ เพื่อสร้างความมั่นใจว่า มีการปฏิบัติงานตามข้อกำหนดด้านคุณภาพได้อย่างครบถ้วน ซึ่งสร้างความมั่นใจได้ในระดับหนึ่งว่า ผลผลิตหรือผลลัพธ์ประการสุดท้าย จะออกมาหรือมีคุณลักษณะเป็นไปตามความต้องการภายใต้สภาพแวดล้อม และปัจจัยของกระบวนการผลิตทั้งหลาย ที่ได้รับการควบคุมอย่างถูกต้อง

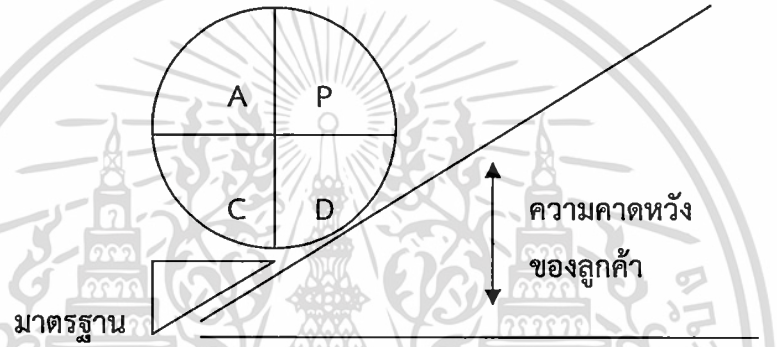
2.3.4.2 รูปแบบการบริหารคุณภาพของ Deming

อุตสาหกรรมการผลิตของไทยได้นำระบบการบริหารคุณภาพจากประเทศญี่ปุ่น เข้ามาใช้ประโยชน์ในปี พ.ศ. 2518-2519 โดยรูปแบบบริหารคุณภาพ มีรายละเอียดเป็นไปตามวงจร PDCA ของ Dr. W. Edward Deming (แสดงไว้ในรูปที่ 2) วงจรดังกล่าวมีความหมายที่เหมือนกัน ประกอบด้วย การวางแผนคุณภาพ หรือ P (Plan) และการควบคุมคุณภาพที่ประกอบไปด้วยการกระทำตามแผนงาน D (Do) การตรวจสอบผลการทำงาน C (Check) และการแก้ไขผลการทำงาน A (Act) รวมทั้งการดำเนินงานเพื่อการปรับปรุงคุณภาพขึ้นมาอย่างต่อเนื่องด้วยการมีวางแผนและควบคุมครั้งใหม่ การปรับปรุงทุกครั้งจะต้องทำให้ระดับคุณภาพสูงขึ้นอยู่เสมอ จึงต้องมี “มาตรฐานของระบบบริหาร “ ที่เปรียบเสมือน “ลิ่ม” ตอกยับยั้งไว้ไม่ให้ระบบคุณภาพถดถอยลงไปตามลำดับ (สำนักมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม, 2541)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

(ก) วงจรบริหารของเดมมิ่ง

(ข) มาตรฐานกับวงจร PDCA

ภาพที่ 2.4 รูปแบบการบริหารคุณภาพของ Deming

ที่มา : Deming (1991 : 27)

2.3.4.3 รูปแบบการบริหารคุณภาพของประเทศไทย

ประเทศไทยได้จัดตั้งรูปแบบการบริหารคุณภาพด้วยการกำหนดรางวัลคุณภาพแห่งชาติประเทศไทย (Thailand Quality Award : TQA) TQA เป็นรางวัลและเครื่องหมายแสดงถึงความเป็นเลิศในการบริหารจัดการขององค์การที่ทัดเทียมระดับมาตรฐานโลก เนื่องจากมีเกณฑ์ในการประเมินและกระบวนการตัดสินเช่นเดียวกับ MBNQA การจัดตั้งTQA มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) สนับสนุนการนำแนวทางของ TQA ไปใช้ในการปรับปรุงความสามารถในการแข่งขัน 2) ประกาศเกียรติคุณให้กับองค์การที่ประสบความสำเร็จในระดับมาตรฐานโลก 3) กระตุ้นให้มีการเรียนรู้และแลกเปลี่ยนวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ 4) แสดงให้นานาชาติเห็นถึงความมุ่งมั่นในการยกระดับมาตรฐานความเป็นเลิศในการบริหารจัดการ (สถาบันผลผลิตแห่งชาติ. 2550 : 6) เกณฑ์ในการประเมินความเป็นเลิศของรางวัล TQA ได้แก่

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การนำองค์การ เป็นการตรวจประเมินว่า ผู้นำระดับสูงขององค์การได้ดำเนินการในเรื่องค่านิยม ทิศทาง และการคาดหวังในผลการดำเนินการอย่างไร รวมไปถึงการมุ่งเน้นลูกค้าและมีส่วนร่วมได้เสียทั้งหลาย การให้อำนาจในการตัดสินใจ การสร้างนวัตกรรม และการเรียนรู้ในองค์การ รวมทั้งตรวจประเมินว่าองค์การมีธรรมาภิบาลอย่างไร การนำองค์การ ประกอบด้วยการกำหนดทิศทางขององค์การโดยผู้นำระดับสูง ธรรมาภิบาล การทบทวนผลการดำเนินงานอย่างมีจริยธรรมและการให้การสนับสนุนต่อชุมชนที่สำคัญ

การวางแผนกลยุทธ์ เป็นการตรวจประเมินว่า องค์การมีวิธีกำหนดวัตถุประสงค์เชิงกลยุทธ์และแผนปฏิบัติการขององค์การไว้อย่างไร รวมทั้งนำวัตถุประสงค์เชิงกลยุทธ์และแผนปฏิบัติที่เลือกไว้ไปปฏิบัติ และวัดผลความคืบหน้าอย่างไร การจัดทำกลยุทธ์ประกอบด้วยกระบวนการจัดทำกลยุทธ์ และวัตถุประสงค์เชิงกลยุทธ์ การนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติที่ประกอบด้วยการจัดทำแผนปฏิบัติการ การนำแผนไปปฏิบัติ และการคาดการณ์ผลการดำเนินงาน

การมุ่งเน้นลูกค้าและตลาด เป็นการตรวจประเมินว่า องค์การกำหนดความต้องการความคาดหวังและความนิยมของลูกค้าตลาดอย่างไร รวมถึงองค์การมีการดำเนินการอย่างไรในการสร้างความสำคัญกับลูกค้าและการกำหนดปัจจัยที่สำคัญที่ทำให้ได้ลูกค้า สร้างความพึงพอใจความภักดีและการรักษาลูกค้า และนำไปสู่การขยายตัวของธุรกิจ ความรู้เกี่ยวกับลูกค้าและตลาด ความสัมพันธ์กับลูกค้าและความพึงพอใจของลูกค้า ประกอบด้วย การสร้างความสัมพันธ์กับลูกค้าและการประเมินความพึงพอใจของลูกค้า

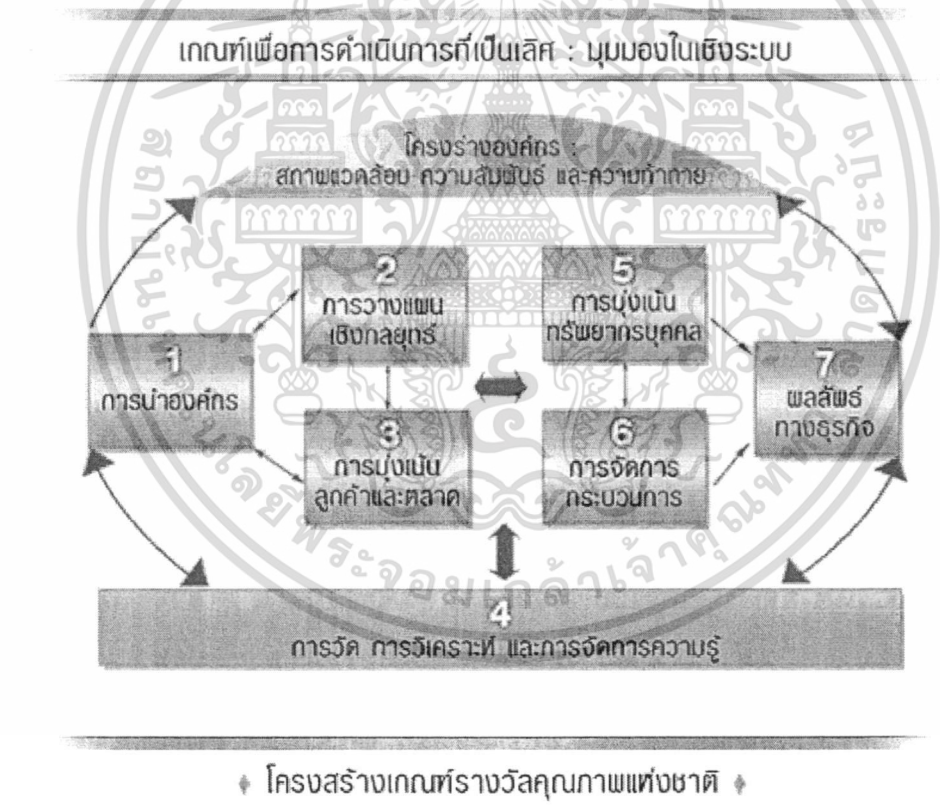
การวัด การวิเคราะห์ และจัดการความรู้ เป็นการตรวจประเมินว่า องค์การเลือก รวบรวม วิเคราะห์ จัดการ และปรับปรุงข้อมูล สารสนเทศ และสินทรัพย์ทางความรู้อย่างไร การวัดและวิเคราะห์การดำเนินการขององค์การ ประกอบด้วย การวัดผลการดำเนินงาน การจัดการสารสนเทศและความรู้ ประกอบด้วย ความพร้อมใช้งานของข้อมูลและสารสนเทศ

การมุ่งเน้นทรัพยากรบุคคล เป็นการตรวจประเมินว่าระบบงานเรียนรู้ของพนักงาน และการสร้างแรงจูงใจในองค์การช่วยให้พนักงานสามารถพัฒนาตนเองและใช้ศักยภาพอย่างเต็มที่เพื่อให้มุ่งไปในแนวทางเดียวกันกับวัตถุประสงค์และแผนปฏิบัติการโดยรวมขององค์การอย่างไร รวมทั้งการประเมินความใส่ใจ การสร้างและรักษาสภาพแวดล้อมในการทำงาน สร้างบรรยากาศที่เกื้อหนุนการทำงานของพนักงานซึ่งจะโน้มนำไปสู่ผลการดำเนินงานที่เป็นเลิศ และความเจริญก้าวหน้าของพนักงานและองค์การ ระบบงาน ประกอบด้วย การจัดและบริหารงาน ระบบการประเมินผลการปฏิบัติงานของพนักงาน และการจ้างงานและความก้าวหน้าในการงาน การเรียนรู้ของพนักงานและการสร้างแรงจูงใจ ประกอบด้วย การศึกษา การฝึกอบรมและการพัฒนาพนักงาน การสร้างแรงจูงใจและการพัฒนาความก้าวหน้าในการงาน ความผาสุกและความพึงพอใจของพนักงานประกอบด้วย สภาพแวดล้อมในการทำงาน การให้การสนับสนุนและความพึงพอใจให้แก่พนักงาน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การจัดการกระบวนการ เป็นการตรวจประเมินในแง่มุมต่างๆ ที่สำคัญทั้งหมดของการจัดการกระบวนการ รวมถึงผลิตภัณฑ์ การบริการ และกระบวนการทางธุรกิจที่สำคัญ ที่ช่วยสร้างคุณค่าแก่ลูกค้าและองค์การ ตลอดจนกระบวนการการสนับสนุนที่สำคัญต่างๆกระบวนการที่สร้างคุณค่า กระบวนการสนับสนุน

ผลลัพธ์ทางธุรกิจ เป็นการตรวจประเมินผลการดำเนินการขององค์การ และการปรับปรุงในด้านต่างๆที่สำคัญ ได้แก่ ความพึงพอใจของลูกค้า ผลการดำเนินการที่เกี่ยวกับผลิตภัณฑ์และบริการ ผลการดำเนินการด้านการเงินและการตลาด ผลลัพธ์ด้านทรัพยากรบุคคล ผลด้านการปฏิบัติงาน และธรรมาภิบาลและความรับผิดชอบต่อสังคม นอกจากนี้ยังตรวจประเมินผลการดำเนินการขององค์การโดยเปรียบเทียบกับคู่แข่งด้วย ผลลัพธ์ด้านการมุ่งเน้นลูกค้า ผลลัพธ์ด้านผลิตภัณฑ์และการบริการ ผลลัพธ์ด้านกานเงินและการตลาด ผลลัพธ์ด้านทรัพยากรบุคคล ผลลัพธ์ด้านประสิทธิภาพขององค์การ ผลลัพธ์ด้านธรรมาภิบาลและความรับผิดชอบต่อสังคม

ภาพที่ 2.5 รูปแบบการบริหารคุณภาพตามเกณฑ์ TQA

ที่มา : สถาบันเพิ่มผลผลิตแห่งชาติ (2550 : 20)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.3.4.4 รูปแบบการบริหารคุณภาพของประเทศสหรัฐอเมริกา

ประเทศสหรัฐอเมริกาได้จัดตั้งรูปแบบการบริหารคุณภาพโดยการกำหนดรางวัลคุณภาพแห่งชาติมัลคอมบอลดริจของประเทศสหรัฐอเมริกา (The Malcolm Baldrige National Quality Award : MBNQA) MBNQA เป็นรางวัลคุณภาพแห่งชาติที่รัฐบาลของประเทศสหรัฐอเมริกาได้ตราเป็นกฎหมายเมื่อวันที่ 20 สิงหาคม ค.ศ. 1987 เพื่อมอบรางวัลให้แก่องค์การที่ประสบความสำเร็จอย่างดียิ่งตามเกณฑ์ต่างๆ ที่ได้กำหนดไว้ในแต่ละปี ซึ่งเกณฑ์ที่ระบุไว้นั้นได้มาจากการศึกษาวิจัยถึงการดำเนินงานขององค์การที่ประสบความสำเร็จในการดำเนินงาน เกณฑ์เหล่านี้มีการปรับปรุงอยู่ ตลอดภายใต้แนวคิดหลักสำคัญของรางวัลเพื่อให้สอดคล้องกับนวัตกรรมทางการบริหารและเหมาะสมกับการเปลี่ยนแปลง เช่น ในปี ค.ศ. 2001 และ 2002 ได้มีการปรับปรุงและพัฒนาเกณฑ์โดยนำแนวคิดเชิงระบบเข้ามาเป็นแนวทางในการประเมิน และในปี ค.ศ. 2003 และ 2004 ได้นำแนวคิดเรื่องการจัดการความรู้เข้ามาเป็นส่วนหนึ่งขององค์ประกอบของระบบ (Baldrige National Quality Program. 2002 and 2004. available from: http://www.baldrig.nist.gov) MBNQA เป็นรางวัลที่มีมาตรฐานระดับโลกและเป็นแนวทางที่ซึ่งเป็นต้นแบบรางวัลคุณภาพแห่งชาติที่ประเทศต่างๆ หลายประเทศนำไปประยุกต์ รวมทั้ง TQA ที่เป็นรางวัลคุณภาพแห่งชาติของประเทศไทยด้วย

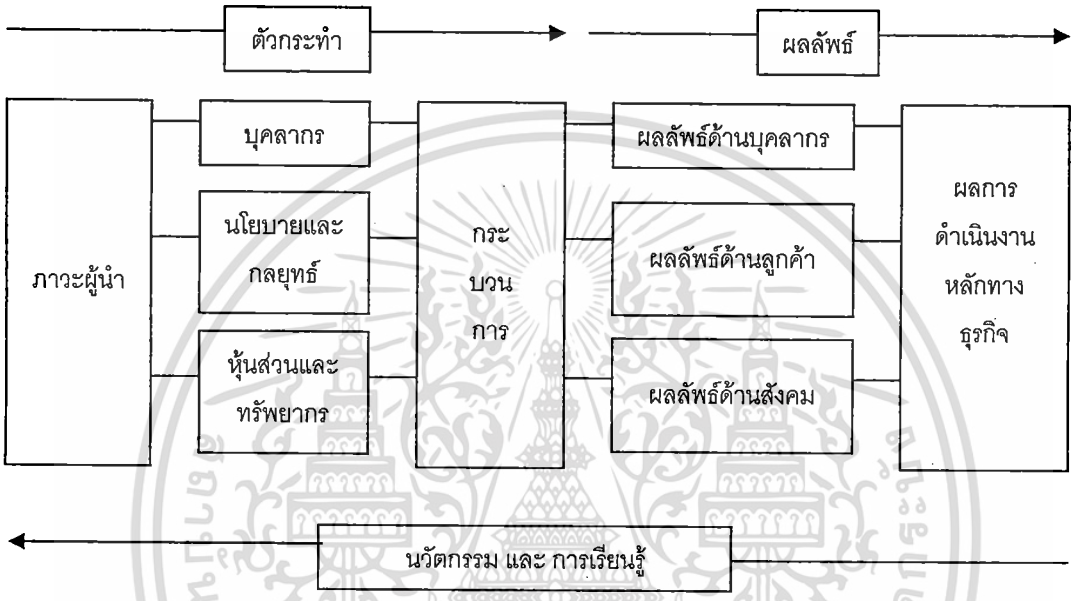
MBNQA ไม่ว่าจะเป็นภาคธุรกิจ ภาคการศึกษาหรือภาคดูแลสุขภาพล้วนอยู่บนพื้นฐานแห่งหลักการคุณภาพด้านผลิตภัณฑ์และบริการ การใช้ลูกค้าเป็นตัวขับเคลื่อน และการปฏิบัติที่เป็นเลิศ (สถาบันเพิ่มผลผลิตแห่งชาติ,2547) เกณฑ์ต่างๆ เพื่อการดำเนินการที่เป็นเลิศของ MBNQA ในปี ค.ศ. 2005 ถูกกำหนดขึ้นจากค่านิยมหลักและแนวคิดข้างต้น สามารถจัดแบ่งออกเป็นเกณฑ์ในการพิจารณาได้ทั้งหมด 7 หมวดด้วยกันคือ 1) การนำองค์การ 2) การวางแผนกลยุทธ์ 3) การมุ้งเน้นลูกค้าและตลาด 4) การวัด 5) การมุ่งเน้นทรัพยากรบุคคล 6) การจัดการกระบวนการ 7) ผลลัพธ์ทางธุรกิจ องค์ประกอบของเกณฑ์ข้างต้นของ MBNQA มีรายละเอียดเหมือนกับ TQA เนื่องจากเป็นต้นแบบของ TQA (Baldrige National Quality Program.2005. available from: http://www.baldrig.nist.gov)

2.3.4.5 รูปแบบการบริหารคุณภาพของกลุ่มประเทศยุโรป

กลุ่มประเทศยุโรปได้กำหนดรูปแบบการบริหารคุณภาพโดยการกำหนดรางวัลคุณภาพแห่งยุโรป (The European Quality Award : EQA) EQA เป็นรางวัลที่ The European Foundation for Quality Management : EFQM จัดตั้งขึ้นเมื่อปี ค.ศ. 1988 เพื่อส่งเสริมและช่วยเหลือพัฒนาองค์การในการเพิ่มประสิทธิภาพในการแข่งขัน โดยดำเนินการรับรองมาตรฐานการปฏิบัติงานของหน่วยต่างๆ การรับรองมาตรฐานการปฏิบัติงานนั้นกระทำโดยอาศัยเกณฑ์ที่พัฒนามาจากงานวิจัยที่อยู่ในตัวแบบโดยมองในภาพรวมที่เรียกว่า The Excellence Model ตัวชี้วัดในรูปแบบ EFQM มี 9 เกณฑ์ แบ่งออกเป็นสองกลุ่ม คือ กลุ่มที่เป็นตัวกระทำ (Enablers) ในกลุ่มนี้ครอบคลุมสิ่งที่องค์การได้กระทำประกอบด้วย 5 เกณฑ์ ภาวะผู้นำ นโยบายและกลยุทธ์ พนักงานใน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

องค์การ หุ้นส่วนและทรัพยากร และกระบวนการ สำหรับกลุ่มที่เป็นผลลัพธ์ (Results) ในกลุ่มนี้เป็นผลที่มาจากการกระทำ ประกอบด้วย 4 เกณฑ์ คือ ผลที่เกิดขึ้นกับลูกค้า ผลที่เกิดขึ้นกับพนักงานในองค์การ ผลที่เกิดขึ้นกับสังคม และผลการดำเนินงานหลักทางธุรกิจ โดยผลลัพธ์เป็นเหตุมาจากการกระทำ และผลป้อนกลับจากผลลัพธ์จะช่วยให้ปรับปรุงการกระทำ สำหรับนวัตกรรมและการเรียนรู้เป็นตัวช่วยให้เกิดการปรับปรุง/พัฒนาตัวกระทำเพื่อนำไปสู่ผลลัพธ์ที่ดีขึ้นความสัมพันธ์ของเกณฑ์ต่างๆ แสดงได้ดังแผนภาพที่ 2.6

ภาพที่ 2.6 รูปแบบการบริหารคุณภาพตามเกณฑ์ EQA

ที่มา : EFQM. Available.from http :// www.efqm.org

รายละเอียดของเกณฑ์มีดังนี้ (Available.from http :// www. European - quality.co.uk / faq)

ภาวะผู้นำ หมายถึง ตัวชี้วัดที่แสดงถึงวิธีการที่กลุ่มผู้บริหารองค์การนำเอาวิธีการปรับปรุงคุณภาพมาใช้ในกระบวนการทำงาน เกณฑ์ย่อยได้แก่ วิธีการที่ผู้บริหารพัฒนาพันธกิจ วิสัยทัศน์ คุณค่า และจริยธรรม รวมทั้งการเป็นแบบอย่างที่ดีของวัฒนธรรมที่เน้นความเป็นเลิศ วิธีการที่ผู้บริหารเข้าไปมีส่วนเกี่ยวข้องกับการสนับสนุน ระบบการบริหารองค์การที่เน้นการปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง วิธีการที่ผู้บริหารมีปฏิสัมพันธ์กับลูกค้า หุ้นส่วน และความเป็นตัวแทนของสังคม วิธีการที่ผู้บริหารส่งเสริมให้พนักงานมุ่งเน้นวัฒนธรรมที่เป็นเลิศ วิธีการที่ผู้บริหารร่วมและเป็นผู้นำในการเปลี่ยนแปลง

นโยบายและกลยุทธ์ขององค์การ หมายถึง ตัวชี้วัดที่แสดงวิธีการที่องค์การใช้แนวคิดในการปรับปรุงคุณภาพในการกำหนดแนวทาง การสื่อสาร การปฏิบัติงาน การตรวจสอบ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ในเชิงพาณิชย์ หรือแสวงหาผลประโยชน์การค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

และปรับปรุงนโยบายและกลยุทธ์มาจากการศึกษาถึงสภาพปัจจุบันและการต้องการในอนาคต รวมทั้งความคาดหวังของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง นโยบายและกลยุทธ์มาจากการวัดและวิเคราะห์สารสนเทศในการปฏิบัติงาน การวิจัย การเรียนรู้ และสัมพันธ์กับกิจกรรมภายนอก นโยบายและกลยุทธ์มีการพัฒนา ทบทวนและปรับให้ทันสมัย นโยบายและกลยุทธ์ถูกสื่อสารและพัฒนามาจากกระบวนการหลักของกรอบแนวคิด

พนักงานในองค์การ หมายถึง ตัวชี้วัดที่แสดงวิธีการที่องค์การใช้ศักยภาพของพนักงานเพื่อปรับปรุงกิจการอย่างต่อเนื่อง เกณฑ์ย่อยได้แก่ ทรัพยากรบุคคลได้รับการวางแผนการจัดการและปรับปรุง มีการกำหนดสมรรถนะและความรู้ของพนักงาน รวมทั้งการพัฒนาพนักงานมีส่วนเกี่ยวข้องและได้รับมอบอำนาจ พนักงานมีการพูดคุยกันทั้งในระบบองค์การและกลุ่ม มีการมอบรางวัลให้แก่พนักงาน การระลึกถึงการดูแลเอาใจใส่พนักงาน

หุ้นส่วนและทรัพยากร หมายถึง ตัวชี้วัดที่แสดงวิธีการที่องค์การวางแผนและจัดการกับหุ้นส่วนภายนอก คู่ค้า และทรัพยากรภายใน เพื่อให้สนับสนุนนโยบายและกลยุทธ์และกระบวนการปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพ โดยคำนึงถึงความสมดุลระหว่างสภาพปัจจุบันและความต้องการในอนาคต รวมทั้งคำนึงถึงชุมชนและสภาพแวดล้อมด้วย เกณฑ์ย่อยได้แก่ การจัดการเกี่ยวกับหุ้นส่วนภายนอก การบริหารการเงิน การบริหารอาคารสถานที่ อุปกรณ์ และวัตถุ การบริหารเทคโนโลยี การจัดการความรู้และสารสนเทศ

กระบวนการ หมายถึง การออกแบบ การจัดการและปรับปรุงกระบวนการเพื่อที่จะสร้างความพึงพอใจและก่อให้เกิดคุณค่าเพิ่มให้กับลูกค้าและผู้มีส่วนได้เสีย เกณฑ์ย่อยได้แก่ กระบวนการได้รับการออกแบบและบริหารอย่างมีระบบ กระบวนการที่ถูกปรับปรุงโดยการใช้นวัตกรรมที่จำเป็นเพื่อที่จะเพิ่มความพึงพอใจและก่อให้เกิดคุณค่าเพิ่มสำหรับลูกค้าและผู้มีส่วนได้เสียอื่นๆ ผลิตภัณฑ์การบริการได้รับการออกแบบและพัฒนามาจากความต้องการและความคาดหวังของลูกค้า ผลิตภัณฑ์และบริการได้รับการผลิต ส่งมอบและบริการที่ดี การจัดการและการขยายความสัมพันธ์กับลูกค้า

ผลที่เกิดกับลูกค้า หมายถึง ตัวชี้วัดที่แสดงการรับรู้ของลูกค้าต่อผลิตภัณฑ์และบริการขององค์การ เกณฑ์ย่อยได้แก่ การวัดการรับรู้ ตัวชี้วัดและผลการดำเนินงาน

ผลที่เกิดขึ้นกับพนักงานในองค์การ หมายถึง ตัวชี้วัดที่แสดงถึงความรู้สึกของพนักงานในองค์การได้แก่ การวัดการรับรู้ ตัวชี้วัดและผลการดำเนินงาน

ผลที่เกิดกับสังคม หมายถึง ตัวชี้วัดที่แสดงการรับรู้ของสังคมโดยรวมเกี่ยวกับการปฏิบัติงานขององค์การ เกณฑ์ย่อยได้แก่ การวัดการรับรู้ ตัวชี้วัดและผลการดำเนินงาน

การปฏิบัติงานหลัก หมายถึง ตัวชี้วัดที่แสดงการบรรลุผลการสำเร็จตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่องค์การตั้งไว้ เกณฑ์ย่อยได้แก่ ผลผลิตของผลการดำเนินงานหลัก ตัวชี้วัดการดำเนินงานหลัก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.3.4.6 รูปแบบการบริหารคุณภาพของประเทศสิงคโปร์

ประเทศสิงคโปร์ได้กำหนดรูปแบบการบริหารคุณภาพโดยกำหนดรางวัลคุณภาพแห่งชาติประเทศสิงคโปร์ (Singapore Quality Award : SQA) SQA เป็นรางวัลที่รัฐบาลประเทศสิงคโปร์มอบให้องค์การที่มีระบบการบริหารจัดการและผลการดำเนินงานที่มีความเป็นเลิศ SQA ก่อตั้งเมื่อปี ค.ศ. 1994 โดยการสนับสนุนของประธานาธิบดี มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ให้ความรู้สึกต้องการของธุรกิจและองค์การที่มีความเป็นเลิศ 2) ช่วยปรับปรุงผลการดำเนินการและเพิ่มความสามารถในการแข่งขันขององค์การ 3) แบ่งปันข้อมูลของการปฏิบัติที่เป็นเลิศระหว่างองค์การ รูปแบบ SQA มีพื้นฐานมาจากรางวัลคุณภาพแห่งชาติที่ได้รับการยอมรับอย่างกว้างขวางคือ MBNQA, EFQM, และ Australian Business Excellence Award ดังนั้นจึงเป็นรางวัลที่ได้รับการยอมรับว่ามีศักดิ์ศรีในระดับมาตรฐานโลก (World Class) และแสดงถึงมาตรฐานระดับสูงของธุรกิจที่มีความเป็นเลิศ เกณฑ์ในการพิจารณาของ SQA มีทั้งสิ้น 7 หมวด ในแต่ละหมวดมีประเด็นย่อยประกอบ รายละเอียดมีดังนี้ (http://www.spring.gov.sg)

หมวดที่ 1 ภาวะผู้นำ เป็นการตรวจประเมินระบบการนำองค์การว่า ผู้นำระดับสูงขององค์การมีการพัฒนาวิสัยทัศน์และพันธกิจที่ง่ายต่อการเข้าใจและนำองค์การไปสู่ความเป็นเลิศ และมีการสื่อสารเป้าหมายและคุณค่าร่วมไปยังพนักงานทุกระดับ ผู้นำระดับสูงเข้าไปมีส่วนเกี่ยวข้องในการสร้างความตระหนักให้เกิดกับทีมและพนักงานในการปรับปรุงคุณภาพ มีการประเมินภาวะผู้นำของผู้บริหารระดับสูงและนำผลการประเมินมาปรับปรุง องค์การมีนโยบายและเป้าหมายในการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนและการรักษาสภาพแวดล้อม รวมทั้งการให้พนักงานเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ กับชุมชนด้วย ภาวะผู้นำของผู้บริหารระดับสูง วัฒนธรรมคุณภาพ ความรับผิดชอบต่อชุมชนและสภาพแวดล้อม

หมวดที่ 2 สารสนเทศ เป็นการมุ่งเน้นไปยังการจัดการในด้านสารสนเทศและการใช้ข้อมูลเทียบเคียงและเปรียบเทียบกับสิ่งที่ดีที่สุด (Benchmark) เพื่อสนับสนุนการตัดสินใจในทุกระดับขององค์การ การจัดการระบบสารสนเทศ การเปรียบเทียบกับคู่แข่งขันและสิ่งที่ดีที่สุด

หมวดที่ 3 การวางแผน เป็นการมุ่งเน้นไปยังกระบวนการวางแผนขององค์การ มีการบูรณาการความต้องการหลักไปสู่แผนงานขององค์การอย่างไร การนำแผนไปสู่การปฏิบัติงาน การพัฒนากลยุทธ์และการนำไปปฏิบัติ

หมวดที่ 4 ทรัพยากรบุคคล เป็นการมุ่งเน้นว่า องค์การสามารถนำศักยภาพของพนักงานมาใช้ในการสร้างผลงานที่สูงให้กับองค์การ และองค์การมีการตระหนักถึงความสำคัญของความต้องการในการฝึกอบรมและการพัฒนาด้านอาชีพ สุขภาพและความพึงพอใจ และพนักงานต่างสร้างผลงานและมีความสำนึกในการมุ่งไปสู่เป้าหมายขององค์การ การวางแผนทรัพยากรบุคคล การมีส่วนร่วมและพันธะผูกพันของพนักงาน การให้การศึกษา การอบรม และการพัฒนาบุคลากร ความพึงพอใจและสุขภาพของพนักงาน ผลการดำเนินงานและความสำนึกของพนักงาน

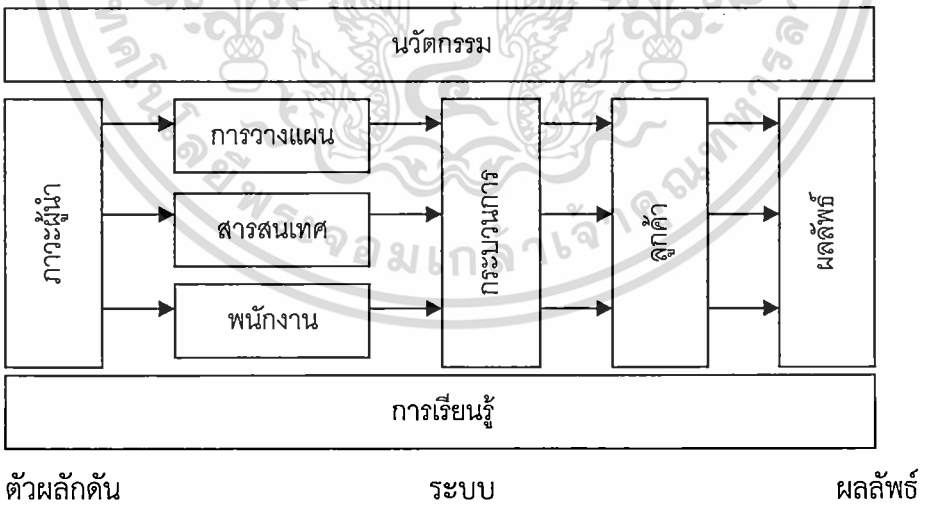
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

หมวดที่ 5 การจัดการกระบวนการ เป็นการมุ่งเน้นว่า กระบวนการหลักขององค์การสนับสนุนการไปสู่วัตถุประสงค์และเป้าหมายขององค์การ รวมทั้งกระบวนการด้านนวัตกรรม การสร้างและการส่งผ่านกระบวนการ รวมทั้งกระบวนการจัดการเกี่ยวกับหุ้นส่วน กระบวนการนวัตกรรม การบริหารกระบวนการและการปรับปรุง กระบวนการเกี่ยวกับคู่ค้าและหุ้นส่วน

หมวดที่ 6 การมุ่งเน้นลูกค้า การมุ่งเน้นว่า องค์การมีวิธีการอย่างไรในการตัดสินใจเกี่ยวกับความต้องการของลูกค้าและตลาด การสร้างความสัมพันธ์กับลูกค้า การสร้างความพึงพอใจให้กับลูกค้าและตลาด ความต้องการและความคาดหวังของลูกค้า ความสัมพันธ์กับลูกค้า ความพึงพอใจของลูกค้า

หมวดที่ 7 ผลลัพธ์การปฏิบัติงานและคุณภาพ เป็นการประเมินว่า ผลของการดำเนินการและการปรับปรุงขององค์การในพื้นที่สำคัญขององค์การเป็นอย่างไร และระดับผลของการดำเนินการขององค์การที่สามารถเปรียบเทียบกับคู่แข่งและการเปรียบเทียบกับสิ่งที่ดีที่สุด ผลลัพธ์ด้านลูกค้า ผลลัพธ์ด้านการเงินและตลาด ผลลัพธ์ด้านพนักงาน ผลลัพธ์ด้านการปฏิบัติงาน

การประเมินทั้ง 7 หมวดสามารถแบ่งออกเป็นองค์ประกอบพื้นฐานได้ 3 กลุ่ม คือ ตัวผลักดัน ระบบ และผลลัพธ์ โดยที่ตัวผลักดัน คือผู้บริหารระดับสูงเป็นตัวผลักดันของระบบโดยการเป็นผู้กำหนดทิศทางและมองหาโอกาสในอนาคตสำหรับองค์การ ระบบประกอบด้วย กลุ่มของกระบวนการที่มีการออกแบบอย่างดีเพื่อที่จะทำให้ผลการดำเนินงานขององค์การเป็นไปตามที่ต้องการ และผลลัพธ์ เป็นการส่งมอบคุณค่าให้ลูกค้าและการดำเนินการขององค์การอย่างต่อเนื่อง

ภาพที่ 2.7 รูปแบบการบริหารคุณภาพตามเกณฑ์ SQA

ที่มา : Singapore Quality Award for Business Excellence Available from http://www.spring.gov.sg

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.3.4.7 รูปแบบการบริหารคุณภาพของประเทศญี่ปุ่น

ประเทศญี่ปุ่นได้กำหนดรูปแบบการบริหารคุณภาพโดยจัดตั้งรางวัลคุณภาพของประเทศญี่ปุ่น Deming Prize เป็นรางวัลคุณภาพระดับโลกที่มอบโดยสมาคมนักวิทยาศาสตร์และวิศวกรของญี่ปุ่น (Union of Japanese Scientists and Engineers : JUSE) ที่มอบให้กับองค์การทั้งในและนอกประเทศญี่ปุ่นที่ประสบความสำเร็จอย่างสูงในการดำเนินธุรกิจจากการประยุกต์ใช้ TQM ได้อย่างเหมาะสมกับลักษณะของธุรกิจและองค์การในแบบฉบับของตนเอง หัวข้อตรวจวินิจฉัยที่ใช้เป็นเกณฑ์ในการพิจารณาองค์การต่างๆ ที่สมัครเข้ารับรางวัล มีรายละเอียดดังนี้ (Available from http://deming.org. และวีรพจน์ ลือประสิทธ์สกุล. 2542 : 137)

นโยบาย มีรายการประเมินดังนี้ นโยบายคุณภาพและการควบคุมคุณภาพมีในทุกๆ จุดของการจัดการธุรกิจ การประกาศนโยบายคุณภาพ (เป้าหมายและจุดเน้นของการวัดผล) วิธีการและกระบวนการสำหรับนโยบายคุณภาพ ความสัมพันธ์ของนโยบายและความพยายามในการจัดการภาวะผู้นำของผู้บริหารระดับสูงและผู้จัดการ

โครงสร้างการจัดองค์การ มีการประเมินดังนี้ ความเหมาะสมของโครงสร้างองค์การสำหรับการควบคุมคุณภาพและการมีส่วนร่วมของพนักงาน การประกาศถึงอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบ สถานะภาพของการมีส่วนร่วมในแต่ละหน่วยงาน กำหนดสภาพของกิจกรรมหรืองานของคณะกรรมการและทีมงานโครงการต่างๆ ให้แน่ชัด

สารสนเทศ มีรายการประเมินดังนี้ ความสามารถในการจัดเก็บและเครือข่ายสารสนเทศทั้งภายนอกและภายใน กำหนดสภาวะของการประยุกต์ใช้เครื่องมือทางสถิติมาสู่การวิเคราะห์ข้อมูล ความสามารถของการใช้สารสนเทศ สถานะของการใช้ประโยชน์ของคอมพิวเตอร์สำหรับกระบวนการรวบรวมข้อมูล

ความเป็นมาตรฐาน มีรายการประเมินดังนี้ ความเหมาะสมของระบบมาตรฐานระเบียบของการก่อตั้ง การปรับปรุง เปลี่ยนแปลงและการล้มเลิกมาตรฐานและสาระสำคัญของมาตรฐาน สถานะภาพของการใช้ประโยชน์และการยึดมั่นในมาตรฐาน สถานะของการปรับปรุงพัฒนาอย่างเป็นระบบ รวบรวม แยกแยะและการใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยี

การใช้ประโยชน์จากทรัพยากรมนุษย์และการพัฒนา มีรายการประเมินดังนี้ แผนการให้การศึกษาและอบรม รวมทั้งผลงานที่ออกมา ภาวะของความสำนึกในเรื่องคุณภาพการจัดการงานและความเข้าใจเกี่ยวกับการควบคุมคุณภาพ การสนับสนุน การกระตุ้นให้มีการพัฒนาและตระหนักถึงความสำคัญของตนเอง ภาวะแห่งความเข้าใจและการใช้ประโยชน์ในแนวคิดและวิธีการทางด้านสถิติ ภาวะของการพัฒนาองค์การ การควบคุมคุณภาพ และการปรับปรุง คำแนะนำต่างๆ สถานะของการสนับสนุนการพัฒนาการใช้

กิจกรรมในการประกันคุณภาพ มีรายการประเมินดังนี้ การจัดการในระบบการประกันคุณภาพ การวินิจฉัยเกี่ยวกับการควบคุมคุณภาพ การพัฒนาเทคโนโลยีการผลิตภัณฑ์ใหม่ (รวมทั้งวิเคราะห์คุณภาพ การพัฒนาคุณภาพและทบทวนการปฏิบัติงาน) สถานะของการตรวจสอบ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

และประเมินผลคุณภาพ สภาวะของการบริหารเครื่องมือในการผลิตการวัดผลเครื่องมือและบริษัทคู่ค้า สถานะของการบรรจุหีบห่อ การจัดเก็บ การขนส่ง การขายและการบริการการติดตามและตอบสนองต่อการใช้สินค้า สถานะของการทำให้มีคุณภาพที่แน่นอน การติดตามสถานะความพอใจของลูกค้า ภาวะความน่าเชื่อถือที่แน่นอน ความปลอดภัย ความน่าเชื่อถือในสินค้าและปกป้องสิ่งแวดล้อม

กิจกรรมที่เกี่ยวกับการบำรุงรักษาและควบคุม มีรายการประเมินดังนี้ การจัดการเกี่ยวกับวงจรคุณภาพ PDCA วิธีการสำหรับการตัดสินหัวข้อคุณภาพและระดับงานของพนักงาน สถานะภาพในการควบคุมภายใน สถานะของการวัดผลงานชั่วคราวและถาวร ระบบการบริหารต้นทุน ปริมาณการจัดส่งและอื่นๆ ความสำคัญของระบบการบริหารหน่วยอื่นๆ

กิจกรรมเกี่ยวกับการปรับปรุง มีรายการประเมินดังนี้ วิธีการเลือกหัวข้อ(ปัญหาสำคัญและการจัดลำดับความสำคัญของหัวข้อ) ความเชื่อมโยงของวิธีการวิเคราะห์และการใช้เทคโนโลยี สถานะของการใช้ประโยชน์ของการวิเคราะห์และผลของการวิเคราะห์ ผลของการยืนยันการปรับปรุงและการนำเอาผลงานนั้นไปสู่การบำรุงรักษาและควบคุมงาน การสร้างกลุ่มคุณภาพ QC

ผลการกระทบ มีรายการประเมินดังนี้ ผลกระทบที่เป็นรูปธรรม (เช่น คุณภาพ การขนส่ง ต้นทุน กำไร ความปลอดภัยและสภาพแวดล้อม) ผลกระทบที่เป็นนามธรรม(ทางอ้อม) วิธีการวัดและติดตามผลกระทบ ความพึงพอใจของลูกค้าและความพึงพอใจของพนักงาน อิทธิพลของสมาคมการค้า อิทธิพลของชุมชนภายในและองค์การแห่งชาติ

แผนงานในอนาคต มีรายการประเมินดังนี้ การรวบรวม ติดตามสภาพปัจจุบันแผนงานอนาคตสำหรับการปรับปรุงโครงการ การเปลี่ยนแปลงเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมของสังคมและความต้องการของลูกค้า และแผนงานที่รองรับโครงการเหล่านั้น ความสัมพันธ์ระหว่างปรัชญาทางธุรกิจ วิสัยทัศน์และแผนงานระยะยาว การปฏิบัติงานในการควบคุมคุณภาพอย่างต่อเนื่อง ความมุ่งมั่นในแผนงานอนาคต

2.3.4.8 รูปแบบการบริหารคุณภาพของประเทศออสเตรเลีย

ประเทศออสเตรเลียได้กำหนดรูปแบบการบริหารคุณภาพโดยจัดตั้งรางวัลความเป็นเลิศในธุรกิจของประเทศออสเตรเลีย (Australian Business Excellence Award : ABEA) ขึ้นเมื่อปี ค.ศ.1983 กรอบแนวคิดของรางวัลนี้มาจากการศึกษาและรวบรวมข้อมูลจากองค์การต่าง ๆ ที่ประสบความสำเร็จในการประกอบธุรกิจเป็นเวลากว่า 15 ปี การพัฒนากรอบแนวคิดเพื่อนวัตกรรม การปรับปรุง และการประสบความสำเร็จที่ยาวนาน ซึ่งสามารถนำไปใช้ได้กับทุกองค์การ ทุกขนาดและทุกประเภท แนวคิดของ ABEA ถูกออกแบบและปรับปรุงทุกปี โดยคณะกรรมการที่มาจากองค์การบริหารและผู้เชี่ยวชาญ เพื่อช่วยให้องค์การประเมินผลการดำเนินงานในปัจจุบันและเป็นการสร้างความสำเร็จของทีมงาน และเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพและความสามารถในการแข่งขันให้กับองค์การ ในปี ค.ศ. 2003 ได้มีการปรับปรุงกรอบแนวคิดเพื่อให้เข้ากับยุคสมัยและแนวคิดการจัดการสมัยใหม่ นอกจากนี้รางวัลนี้ยังใช้เป็นเกณฑ์การประเมินองค์การเพื่อรับรางวัลสำหรับธุรกิจที่มีความ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เป็นเลิศแห่งชาติของประเทศออสเตรเลีย และถูกนำไปใช้เป็นเกณฑ์สำหรับประเทศต่าง ๆ ด้วย (http://www.sai-global.com) องค์การที่นำกรอบแนวคิดของ ABEA ไปใช้ จะได้รับการปรับปรุงในด้านภาวะผู้นำและระบบการบริหารจัดการ รวมทั้งการนำผลลัพธ์เข้าสู่กระบวนการกำหนดการวางแผนกลยุทธ์ และเปรียบเทียบตำแหน่งขององค์การกับคู่แข่งในด้านการบริหารจัดการ

องค์ประกอบของรางวัลนี้มีทั้งหมด 6 องค์ประกอบ และในแต่ละองค์ประกอบมีรายการย่อยเพื่อใช้เป็นแนวทางในการดำเนินงานสู่ความเป็นเลิศ ได้แก่

องค์ประกอบที่ 1 ภาวะผู้นำ ทิศทางกลยุทธ์ วัฒนธรรมองค์การ การวางแผนการพัฒนาและการปรับใช้ของผลลัพธ์

องค์ประกอบที่ 2 ความรู้และสารสนเทศ การเก็บข้อมูลและการแปลงข้อมูลไปสู่สารสนเทศ การบูรณาการ และการใช้ความรู้ในการตัดสินใจ การสร้างและการจัดการความรู้

องค์ประกอบที่ 3 พนักงาน การมีส่วนเกี่ยวข้องและพันธะผูกพัน ความมีประสิทธิภาพและการพัฒนาสุขภาพ ความปลอดภัย และความเป็นอยู่ที่ดี

องค์ประกอบที่ 4 การมุ่งเน้นลูกค้าและตลาด ความรู้เกี่ยวกับลูกค้าและตลาด การจัดการความสัมพันธ์กับลูกค้า การรับรู้ของลูกค้าในคุณค่า

องค์ประกอบที่ 5 นวัตกรรม คุณภาพ และการปรับปรุงกระบวนการเกี่ยวกับนวัตกรรม กระบวนการเกี่ยวกับคู่ค้าและหุ้นส่วน การจัดการและการปรับปรุงกระบวนการ

องค์ประกอบที่ 6 คุณภาพของสินค้าและบริการ ผลสำเร็จและความยั่งยืน ตัวชี้วัดความสำเร็จ ตัวชี้วัดความยั่งยืน

การประเมินโดยผู้เชี่ยวชาญจะครอบคลุม 4 ด้าน คือ องค์การมีการวางแผนและการจัดโครงสร้างอย่างไร การนำแผนและโครงสร้างต่าง ๆ ไปสู่การปฏิบัติ การวัดและวิเคราะห์ผลลัพธ์ และการเรียนรู้จากประสบการณ์ที่ผ่านมา การประเมินเหล่านี้เป็นการประเมินที่เรียกว่า ADRI เป็นการประเมินในด้าน การเข้าถึง (Approach) การแปลไปสู่การปฏิบัติ (Deploy) ผลลัพธ์ (Result) และการปรับปรุง (Improvement)

จากการศึกษารูปแบบการบริหารคุณภาพของรางวัลคุณภาพแห่งชาติของประเทศไทย ประเทศสหรัฐอเมริกา กลุ่มประเทศยุโรป ประเทศสิงคโปร์ ประเทศญี่ปุ่น และประเทศออสเตรเลีย ผู้วิจัยสามารถวิเคราะห์องค์ประกอบของรูปแบบการบริหารคุณภาพทั้งในส่วนที่มีความเหมือนและความแตกต่าง ดังตารางที่ 2.1

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 2.1 แสดงผลการวิเคราะห์องค์ประกอบของรางวัลคุณภาพแห่งชาติของประเทศต่างๆ

รายการ	NBNQA , TQA	EQA	Deming	SQA	ABEA	
- การนำองค์การ / ภาวะผู้นำ	✓	✓	✓	✓	✓	*
- การกำหนด / พัฒนาทิศทางขององค์การ รวมทั้งการสื่อสารไปยังพนักงาน	✓	✓	✓	✓	✓	*
- การทบทวนผลงาน	✓					
- ธรรมาธิบาล	✓					
- ความรับผิดชอบต่อสังคม	✓		✓	✓	✓	*
- การดำเนินงานอย่างมีจริยธรรม	✓					
- การให้การสนับสนุนต่อชุมชน	✓			✓		*
- การปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง		✓	✓			*
- การมีปฏิสัมพันธ์กับลูกค้า หุ้นส่วน ตัวแทนสังคม		✓				
- การส่งเสริมให้พนักงานมุ่งเน้นวัฒนธรรมคุณภาพ / เป็นเลิศ		✓	✓	✓	✓	*
- การที่ผู้บริหารร่วมและเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง		✓	✓			
- การประเมินภาวะผู้นำของผู้บริหารสูงสุด				✓		
- กระบวนการจัดทำและพัฒนากลยุทธ์	✓	✓	✓	✓	✓	*
- การจัดทำแผนปฏิบัติการ	✓	✓		✓	✓	*
- การนำแผนไปปฏิบัติ	✓		✓	✓		*
- คาดการณ์ผลการดำเนินงาน	✓	✓				
- การให้พนักงานเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ กับชุมชน				✓		
- การมุ่งเน้นลูกค้าและตลาด	✓	✓		✓	✓	*
- ความรู้เกี่ยวกับลูกค้าตลาด (ความต้องการและความคาดหวัง)	✓	✓		✓	✓	*
- การสร้างและการจัดการความสัมพันธ์กับลูกค้า	✓			✓	✓	*

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 2.1 (ต่อ)

รายการ	NBNQA , TQA	EQA	Deming	SQA	ABEA	
- ความพึงพอใจของลูกค้า	✓	✓		✓	✓	*
- การวิเคราะห์ผลการดำเนินงาน	✓	✓	✓	✓	✓	*
- การจัดการสารสนเทศ	✓		✓	✓	✓	*
- ความพร้อมใช้งานของข้อมูล	✓	✓	✓	✓	✓	*
- การสร้างและการจัดการความรู้	✓		✓		✓	*
- การมุ่งเน้นทรัพยากรบุคคล	✓		✓		✓	
- โครงสร้างองค์การ	✓					
- ความก้าวหน้าในการงาน	✓					
- กำหนดสมรรถนะและความรู้ของพนักงาน	✓	✓	✓	✓		*
- การฝึกอบรมและพัฒนา	✓	✓	✓	✓		*
- การที่พนักงานมีส่วนเกี่ยวข้องและได้รับมอบอำนาจ	✓					
- มีการพูดคุยทั้งในระดับองค์การและกลุ่ม	✓	✓	✓	✓		*
- การให้รางวัล สวัสดิการ สุขภาพ และความเป็นอยู่ที่ดี	✓	✓				*
- พันธะผูกพันในคุณภาพ การจัดการกระบวนการ หุ้นส่วนและทรัพยากร	✓	✓	✓	✓		*
- กระบวนการหลักได้รับการออกแบบและบริหารอย่างมีระบบ	✓	✓	✓	✓		*
- การปรับปรุงและพัฒนา		✓	✓		✓	
* กระบวนการมาจากความต้องการของลูกค้า						
- กระบวนการเกี่ยวกับนวัตกรรม				✓	✓	

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 2.1 (ต่อ)

รายการ	NBNQA , TQA	EQA	Deming	SQA	ABEA
- การจัดการเกี่ยวกับ		✓		✓	✓
*					
หุ้นส่วนภายนอก					
- การบริหารการเงิน	✓	✓			*
- การบริหารอาคารสถานที่	✓	✓			*
อุปกรณ์และวัตถุ					
- การบริหารเทคโนโลยี	✓	✓	✓		*
- ผลลัพธ์ด้านการบรรลุ	✓	✓	✓	✓	*
เป้าหมายวัตถุประสงค์					
ที่ตั้งไว้ / ประสิทธิผล					
- ผลลัพธ์ด้านธรรมาภิบาล	✓	✓	✓		*
และความรับผิดชอบต่อ					
สังคม					

* หมายถึง มีความสอดคล้องกันในแง่ของความหมาย

จากตารางที่ 2.1 แสดงการวิเคราะห์องค์ประกอบของรูปแบบการบริหารคุณภาพของรางวัลคุณภาพแห่งชาติของประเทศต่างๆ พบว่า องค์ประกอบของรางวัลคุณภาพแห่งชาติที่มีความสอดคล้องกัน และสอดคล้องกับขอบข่ายของการบริหารคุณภาพ ได้แก่ ภาวะผู้นำของผู้บริหารสูงสุด การวางแผนองค์การ การมุ่งเน้นลูกค้า การจัดการสารสนเทศ การมุ่งเน้นทรัพยากรบุคคล การจัดการกระบวนการ หุ้นส่วนและทรัพยากร และผลลัพธ์การปฏิบัติงาน ในแต่ละองค์ประกอบมีประเด็นย่อยในการพิจารณาดังนี้

1. **ภาวะผู้นำของผู้บริหารสูงสุด** ประกอบด้วย การกำหนดและพัฒนาทิศทางขององค์การ รวมทั้งการสื่อสารไปยังพนักงานทุกคน การปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง ความรับผิดชอบต่อชุมชนและสาธารณะ การให้การสนับสนุนต่อชุมชนที่สำคัญ และการให้พนักงานเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมของชุมชน การส่งเสริมให้พนักงานมุ่งเน้นวัฒนธรรมความเป็นเลิศ

2. **การจัดการกลยุทธ์** ประกอบด้วย กระบวนการจัดทำและพัฒนากลยุทธ์ การจัดทำแผนปฏิบัติการ การนำแผนงานไปสู่การปฏิบัติ การติดตามผลการปฏิบัติ และการคาดการณ์ผลการดำเนินงาน

3. **การมุ่งเน้นลูกค้า** ประกอบด้วย ความรู้เกี่ยวกับความต้องการและความคาดหวังของลูกค้า การสร้างและการจัดการความสัมพันธ์กับลูกค้า และการประเมินความพึงพอใจของลูกค้า

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4. การจัดการสารสนเทศ ประกอบด้วย การวัดและวิเคราะห์ผลการดำเนินงานขององค์การ การใช้ข้อมูลเพื่อสนับสนุนการตัดสินใจในทุกระดับขององค์การ และการจัดการความรู้ขององค์การ

5. การมุ่งเน้นทรัพยากรบุคคล ประกอบด้วย การจัดโครงสร้างและระบบงานการวางแผนทรัพยากรบุคคล การประเมินผลการปฏิบัติ การให้การศึกษา การอบรม และการพัฒนาบุคลากร การมีส่วนร่วมและการได้รับมอบอำนาจ ความสำนึกและพันธะผูกพันในคุณภาพ การสร้างแรงจูงใจ และความก้าวหน้าในอาชีพ ความปลอดภัย และความเป็นอยู่ที่ดี

6. การจัดการกระบวนการ หุ้นส่วน และทรัพยากร ประกอบด้วย การบริหารกระบวนการหลักขององค์การ การบริหารกระบวนการสนับสนุน ได้แก่ การบริหารเกี่ยวกับหุ้นส่วนภายนอก การบริหารการเงิน การบริหารอาคารสถานที่ อุปกรณ์และวัตถุ การบริหารเทคโนโลยี และการบริหารนวัตกรรม

7. ผลลัพธ์การปฏิบัติงาน ประกอบด้วย ผลลัพธ์ด้านสินค้าหลักขององค์การ ผลลัพธ์ด้านลูกค้า ผลลัพธ์ด้านการเงินและตลาด ผลลัพธ์ด้านบุคลากร ผลลัพธ์ด้านการบรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่องค์การตั้งไว้

2.3.5 เกณฑ์การบริหารคุณภาพด้านการจัดการศึกษา

2.3.5.1 ประเทศไทย

กระทรวงศึกษาธิการ โดยสำนักงานคณะกรรมการการอาชีศึกษา (2553) ได้กำหนดหลักเกณฑ์และแนวทางในการคัดเลือกสถานศึกษาอาชีวศึกษา เพื่อรับรางวัลพระราชทาน ประจำปีการศึกษา 2551 โดยมีขอบเขตของการประเมินทั้งทางด้านปัจจัย กระบวนการ และผลผลิต รวม 6 ด้าน ดังนี้คือ

ด้านที่ 1 คุณภาพนักศึกษา

1.1 นักศึกษามีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์

1.2 นักศึกษามีความรู้ความสามารถและทักษะพื้นฐานที่จำเป็น

1.3 นักศึกษามีบุคลิกภาพดี มีวุฒิภาวะทางอารมณ์ และมีสุนทรียภาพด้านศิลปะดนตรี และกีฬา

ด้านที่ 2 การบริหารหลักสูตรและงานวิชาการ

2.1 การพัฒนาหลักสูตร

2.2 การพัฒนาการเรียนการสอน

2.3 การพัฒนาระบบการวัดผลและประเมินผลการเรียน

2.4 การพัฒนากิจการนักศึกษา

2.5 การพัฒนาแหล่งการเรียนรู้

2.6 การค้นคว้า วิจัย การถ่ายทอดเทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการศึกษา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ด้านที่ 3 การบริหารการจัดการ

3.1 การพัฒนาระบบข้อมูลและสารสนเทศ

3.2 การพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษา

3.3 การบริหารงบประมาณและการบริการ

3.4 การบริหารงานอาคารสถานที่

3.5 การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายใน

ด้านที่ 4 ความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชน

4.1 การมีส่วนร่วมของชุมชนต่อการจัดการศึกษา

4.2 ความร่วมมือกันระหว่างสถานศึกษากับชุมชน

ด้านที่ 5 บุคลากรและการบริหารงานบุคลากร

5.1 คุณลักษณะของผู้บริหาร

5.2 คุณลักษณะของครู

5.3 คุณลักษณะของบุคลากรฝ่ายสนับสนุน

5.4 การบริหารงานและการพัฒนาบุคลากร

ด้านที่ 6 ความดีเด่นของสถานศึกษา

6.1 ผลงานทางวิชาการหรือผลงานวิจัยของครูและนักศึกษา

6.2 อัตราการมีงานทำและความพึงพอใจของผู้ใช้บริการ

2.3.5.2 ประเทศสหรัฐอเมริกา

National Institute of Standard and Technology : NIST (2009) ได้พัฒนา Education Criteria for Performance Excellence เพื่อให้องค์การการศึกษาที่มีความต้องการพัฒนาคุณภาพการบริหารนำไปประยุกต์ใช้ให้ตรงกับค่านิยม วิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าประสงค์ของสถานศึกษา และเพื่อนำไปสู่การขอรับรางวัล The Malcolm Baldrige National Quality Award : MBNQA ของประเทศสหรัฐอเมริกา ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (สกอ.) (2552) ได้สรุปรายละเอียดที่สำคัญดังนี้คือ

จุดประสงค์ของเกณฑ์คุณภาพการศึกษาเพื่อการดำเนินการที่เป็นเลิศ

เกณฑ์คุณภาพการศึกษาเพื่อการดำเนินการที่เป็นเลิศนี้ เป็นบรรทัดฐานสำคัญของการประเมินตนเองขององค์การ และเป็นข้อมูลป้อนกลับให้แก่องค์การ ยิ่งกว่านั้นยังมีบทบาทสำคัญ 3 ประการ ในการเสริมสร้างความสามารถในการแข่งขันดังต่อไปนี้ช่วยในการปรับปรุงวิธีการดำเนินการ ความสามารถ และผลลัพธ์ขององค์การ กระตุ้นให้มีการสื่อสารและแบ่งปันสารสนเทศ วิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศระหว่างองค์การต่างๆ เป็นเครื่องมือหนึ่งที่สามารถนำมาใช้ในการจัดการผลการดำเนินการขององค์การ รวมทั้งเป็นแนวทางในการวางแผนและเพิ่มโอกาสในการเรียนรู้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เป้าหมายของเกณฑ์คุณภาพการศึกษาเพื่อการดำเนินการที่เป็นเลิศ

เกณฑ์คุณภาพการศึกษาเพื่อการดำเนินการที่เป็นเลิศ จัดทำขึ้นเพื่อช่วยให้องค์การใช้แนวทางที่บูรณาการในการจัดการผลการดำเนินการ ซึ่งจะให้ผลลัพธ์ดังนี้

1. การส่งมอบคุณค่าที่ดีเสมอให้แก่ผู้เรียน/นักศึกษา ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ส่งผลต่อคุณภาพการศึกษาและความยั่งยืนขององค์การ

2. การปรับปรุงประสิทธิผลและความสามารถขององค์การโดยรวม

3. การเรียนรู้ขององค์การและของแต่ละบุคคล

ค่านิยมหลักและแนวคิด (Core Values and Concepts)

เกณฑ์คุณภาพการศึกษาเพื่อการดำเนินการที่เป็นเลิศ จัดทำขึ้นโดยอาศัยค่านิยมหลักและแนวคิดต่างๆ 11 ข้อ ดังต่อไปนี้

1. การนำองค์การอย่างมีวิสัยทัศน์ (Visionary leadership)
2. การศึกษาที่มุ่งเน้นการเรียนรู้ (Learning-centered education)
3. การเรียนรู้ขององค์การและของแต่ละบุคคล (Organizational and personal learning)
4. การให้ความสำคัญกับคณาจารย์/บุคลากร และคู่ความร่วมมือ (Valuing faculty, staff, and partners)
5. ความคล่องตัว (Agility)
6. การมุ่งเน้นอนาคต (Focus on the future)
7. การจัดการเพื่อนวัตกรรม (Managing for innovation)
8. การจัดการโดยใช้ข้อมูลจริง (Management by fact)
9. ความรับผิดชอบต่อสังคม (Social responsibility)
10. การมุ่งเน้นที่ผลลัพธ์และการสร้างคุณค่า (Focus on results and creating value)
11. มุมมองเชิงระบบ (Systems perspective)

ค่านิยมหลักและแนวคิดต่างๆ ดังกล่าว มาจากความเชื่อและพฤติกรรมฝังลึกที่พบในองค์การที่มีผลการดำเนินงานที่ดีหลายแห่งด้วยกัน สิ่งเหล่านี้เป็นพื้นฐานในการนำผลการดำเนินการที่สำคัญและความต้องการด้านการปฏิบัติการมาบูรณาการภายใต้กรอบการจัดการที่มุ่งเน้นผลลัพธ์และเพื่อสร้างพื้นฐานสำหรับการปฏิบัติการและการให้ข้อมูลป้อนกลับ

1. การนำองค์การอย่างมีวิสัยทัศน์ (Visionary Leadership)

ผู้นำระดับสูง (Senior leaders) ขององค์การ ควรกำหนดทิศทาง และสร้างองค์การที่มุ่งเน้นผู้เรียน/นักศึกษา ค่านิยมที่มีความชัดเจนและเป็นรูปธรรม รวมทั้งกำหนดความคาดหวังให้สูง ทิศทาง ค่านิยม และความคาดหวังขององค์การความทำให้เกิดความสมดุลของความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทั้งหมด ผู้นำควรทำให้มั่นใจว่ามีการจัดทำกลยุทธ์ ระบบและวิธีการต่างๆ เพื่อให้บรรลุ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การดำเนินการที่เป็นเลิศ กระตุ้นให้มีนวัตกรรม สร้างความรู้และขีดความสามารถและทำให้มั่นใจว่าองค์การมีความยั่งยืน ค่านิยมและกลยุทธ์ควรช่วยชี้นำการดำเนินกิจกรรมและการตัดสินใจขององค์การ ผู้นำระดับสูงควรสร้างแรงบันดาลใจ จูงใจ และกระตุ้นให้คณาจารย์/บุคลากรทุกคนมีส่วนร่วมในการทำให้องค์การประสบความสำเร็จ มีการพัฒนาและเรียนรู้ มีนวัตกรรม และมีความคิดสร้างสรรค์ ผู้นำระดับควรมีความรับผิดชอบต่อการปฏิบัติการและผลการดำเนินการของคณะกรรมการธรรมาภิบาลขององค์การ ท้ายที่สุดคณะกรรมการธรรมาภิบาลควรมีความรับผิดชอบต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกกลุ่มทั้งในด้านจริยธรรม การปฏิบัติการและผลการดำเนินการขององค์การรวมถึงผู้นำระดับสูงด้วย

ผู้นำระดับสูง ควรปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี โดยการมีพฤติกรรมที่มีจริยธรรม และการมีส่วนร่วมในการวางแผน การสื่อสาร การสอนงาน การพัฒนาผู้นำในอนาคต การทบทวนผลการดำเนินการขององค์การ และการยกย่องชมเชยคณาจารย์/บุคลากร ในการเป็นแบบอย่างที่ดี ผู้นำระดับสูงสามารถเสริมสร้างจริยธรรม ค่านิยม และความคาดหวังขององค์การไปพร้อมๆ กับการสร้างภาวะผู้นำ ความมุ่งมั่น และความคิดริเริ่มให้เกิดขึ้นทั่วทั้งองค์การ

นอกจากบทบาทที่สำคัญภายในองค์การแล้ว ผู้นำระดับสูงควรมีลู่ทางเพื่อการสร้างความเข้มแข็งด้านการศึกษา ซึ่งการส่งเสริมบรรยากาศการเรียนรู้ในองค์การอาจต้องการการสร้างเป้าหมายด้านการสนับสนุนต่อชุมชน และการมุ่งไปในทิศทางเดียวกันกับชุมชนและผู้นำธุรกิจและการบริการชุมชนด้วย

2. การศึกษาที่มุ่งเน้นการเรียนรู้ (Learning-Centered Education)

ผู้เรียน/นักศึกษา จะสามารถพัฒนาศักยภาพของตนให้ถึงขีดสูงสุดได้ต่อเมื่อมีโอกาสเลือกเส้นทางสู่ความสำเร็จ องค์การจะต้องจัดการศึกษาให้มีความหลากหลายมากที่สุด และเน้นการศึกษาไปที่การเรียนรู้ และความต้องการแท้จริงของผู้เรียน/นักศึกษา ตามข้อกำหนดของตลาดและของความเป็นพลเมืองดี

องค์การที่มุ่งเน้นการเรียนรู้ ต้องเข้าใจถึงความต้องการเหล่านี้ เพื่อใช้ในการพัฒนาหลักสูตร การจัดการศึกษาและการพัฒนาที่เหมาะสม ตัวอย่างเช่น การเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีและเศรษฐกิจของประเทศและของโลก ทำให้เพิ่มความต้องการของคณาจารย์/บุคลากรที่มีความรู้ มีความสามาร ในการแก้ปัญหา สามารถติดตามสถานการณ์การตลาดที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว นักวิเคราะห์ส่วนใหญ่สรุปว่า เพื่อเป็นการเตรียมผู้เรียน/นักศึกษาให้พร้อมสำหรับสภาพแวดล้อมในการทำงานเช่นนี้ องค์การต้องมุ่งเน้นการเรียนรู้แบบใฝ่รู้ (Active learning) และการพัฒนาทักษะในการแก้ปัญหาด้วย นอกจากนั้น หลักสูตรการศึกษามีความจำเป็นที่ต้องสร้างขึ้นโดยสัมพันธ์กับการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิผล และการสอนที่มีประสิทธิผลมีความจำเป็นต้องเน้นการส่งเสริมการเรียนรู้และสัมฤทธิผล

การศึกษาที่มุ่งเน้นการเรียนรู้ เป็นแนวคิดเชิงกลยุทธ์ที่ต้องไวที่สม่ำเสมอต่อความต้องการของผู้เรียน/นักศึกษา ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และตลาด ทั้งที่เกิดขึ้นใหม่และที่เปลี่ยนแปลงไป

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

และยังต้องไวต่อปัจจัยที่ผลักดันให้ผู้เรียน/นักศึกษาเรียนรู้ เกิดความพึงพอใจ และไม่ย่อท้อ จึงมีความต้องการทราบถึงการเปลี่ยนแปลงของตลาดการศึกษา ดังนั้น การศึกษาที่มุ่งเน้นการเรียนรู้จึงต้องทราบการพัฒนาการของเทคโนโลยี และการจัดหลักสูตร และการจัดการศึกษาของคู่แข่ง รวมถึงมีการตอบสนองที่รวดเร็ว และยืดหยุ่นต่อการเปลี่ยนแปลงของผู้เรียน/นักศึกษา ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และตลาด

การศึกษาที่มุ่งเน้นการเรียนรู้มีลักษณะที่สำคัญ ดังต่อไปนี้

- มีความคาดหวังและมาตรฐานที่สูงที่กำหนดไว้สำหรับผู้เรียน/นักศึกษาทุกคน
- คณาจารย์มีความเข้าใจว่าผู้เรียน/นักศึกษาอาจจะสามารถเรียนรู้ด้วยวิธีการที่แตกต่างกัน และในอัตราที่ไม่เท่ากัน อัตราและรูปแบบการเรียนรู้ของผู้เรียน/นักศึกษา อาจแตกต่างไปตามช่วงเวลาและเนื้อหาวิชา การเรียนรู้อาจได้รับอิทธิพล การได้รับการสนับสนุน การแนะแนว และปัจจัยสภาพแวดล้อม ทั้งที่เอื้อและขัดขวางต่อการเรียนรู้ นอกจากนั้น องค์การที่มุ่งเน้นการเรียนรู้จำเป็นต้องพัฒนาสารสนเทศที่นำไปปฏิบัติได้ต่อผู้เรียน/นักศึกษาแต่ละคนที่มีผลต่อการเรียนรู้ของพวกเขา
- ในการจัดหาให้ซึ่งความสำคัญในลำดับแรกต่อการเรียนรู้แบบใฝ่รู้ อาจมีความต้องการ ในการใช้เทคนิค สื่อการสอน และประสบการณ์ต่างๆ อย่างกว้างขวางเพื่อสร้างความผูกพันความสนใจของผู้เรียน/นักศึกษา เทคนิค สื่อการสอน และประสบการณ์ต่างๆเหล่านี้อาจได้มาจากแหล่งทรัพยากรภายนอก เช่น ธุรกิจ การบริการชุมชน หรือองค์การบริการสังคมต่างๆ
- การประเมินผลความก้าวหน้า (Formative Assessment) สามารถนำมาใช้เพื่อวัดผลการเรียนรู้ตั้งแต่ระยะเริ่มแรกของกระบวนการ และเพื่อปรับประสบการณ์การเรียนรู้ให้เหมาะกับความต้องการและรูปแบบการเรียนรู้แต่ละบุคคล
- การประเมินผลรวม (Summative Assessment) สามารถนำมาใช้เพื่อวัดความก้าวหน้าของผู้เรียน/นักศึกษาต่อมาตรฐานภายนอกและเกณฑ์ปกติที่เกี่ยวข้องที่สำคัญ ซึ่งแสดงให้เห็นว่าผู้เรียน/นักศึกษาควรมีความรู้และสามารถทำอะไรได้เพียงใด
- ผู้เรียน/นักศึกษา และครอบครัว ควรได้รับการช่วยเหลือในการใช้การประเมินตนเอง เพื่อติดตามความก้าวหน้า และเพื่อให้เห็นเป้าประสงค์และช่องว่างได้ชัดเจนยิ่งขึ้น
- การมุ่งเน้นการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญ เช่น การเปลี่ยนสถานที่จากสถาบันการศึกษาหนึ่งไปยังอีกแห่งหนึ่ง และจากสถาบันการศึกษาไปสู่สถานประกอบการ

3. การเรียนรู้ขององค์การและของแต่ละบุคคล (Organizational and Personal Learning)

การที่องค์การ จะบรรลุผลการดำเนินการที่เป็นเลิศ องค์การต้องมีแนวทางที่ปฏิบัติได้เป็นอย่างดี ในเรื่องการเรียนรู้ขององค์การและของแต่ละบุคคล การเรียนรู้ขององค์การ รวมถึงการปรับปรุงอย่างต่อเนื่องของแนวทางที่มีอยู่ และการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญที่นำไปสู่เป้าประสงค์และ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แนวทางใหม่ๆ การเรียนรู้ต้องถูกปลูกฝังลงไปในแนวทางที่องค์การปฏิบัติการ ซึ่งหมายความว่า การเรียนรู้จะต้อง

1. เป็นปกติวิสัยของงานประจำวัน
2. มีการปฏิบัติในระดับบุคคล หน่วยงาน และองค์การ
3. ส่งผลต่อการแก้ปัญหาที่ต้นเหตุ (Root Cause)
4. มุ่งเน้นการสร้างและแบ่งปันความรู้ทั่วทั้งองค์การ และ
5. เกิดขึ้นจากโอกาสที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงที่มีนัยสำคัญและมีความหมาย

การปรับปรุงด้านการศึกษาจำเป็นต้องเน้นการวางรูปแบบของหลักสูตร และสภาพแวดล้อม ของการเรียนอย่างมีประสิทธิผล ในการออกแบบโดยรวมควรมีวัตถุประสงค์ที่ชัดเจนที่คำนึงถึงความต้องการของผู้เรียน/นักศึกษา และมีวิธีการวัดความก้าวหน้าของผู้เรียน/นักศึกษาที่ดี รวมถึงกลยุทธ์ในการประเมินผล กลยุทธ์ต้องเน้นสารสนเทศที่สามารถบ่งชี้ความก้าวหน้าว่าได้มีการเรียนรู้เกิดขึ้นหรือไม่ ทั้งนี้เพื่อการกำจัดปัญหาที่อาจเกิดตามมาได้ถ้าอุปสรรคต่อการเรียนรู้ไม่ได้รับการบ่งชี้และให้ความสำคัญอย่างทันทีทันใด

ความสำเร็จของผู้ปฏิบัติงาน ขึ้นอยู่กับการมีโอกาสเรียนรู้และฝึกฝนทักษะใหม่ๆ มากขึ้น องค์การสามารถลงทุนเพื่อการเรียนรู้ของบุคคลสำหรับผู้ปฏิบัติงานในรูปแบบของการให้การศึกษา การฝึกอบรม และโอกาสอื่นๆ เพื่อการเติบโตและพัฒนาการอย่างต่อเนื่อง โอกาสนี้รวมถึงการหมุนเวียนภาระงาน และการเพิ่มค่าจ้างให้ตามความรู้และทักษะที่ถูกนำมาใช้เพิ่มขึ้น โครงการศึกษา/ฝึกอบรมอาจจะใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยี เช่น การเรียนรู้ผ่านเครือข่ายคอมพิวเตอร์และการถ่ายทอดผ่านดาวเทียม แหล่งการเรียนรู้ในองค์การ รวมถึงความคิดของผู้ปฏิบัติงาน การวิจัยและพัฒนา ข้อมูลจากผู้เรียน/นักศึกษา การแบ่งปันวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ และการจัดระดับเทียบเคียง (Benchmarking)

การเรียนรู้ขององค์การส่งผล ดังนี้

1. การเพิ่มคุณค่าให้แก่ผู้เรียน/นักศึกษา ผ่านหลักสูตร การจัดการศึกษาและบริการใหม่หรือที่ปรับปรุงใหม่
2. การสร้างโอกาสใหม่ๆ ทางการศึกษา
3. การลดความผิดพลาด ของเสีย ความสูญเสีย และต้นทุนที่เกี่ยวข้อง
4. การปรับปรุงความสามารถในการตองสนองต่อผู้เรียน/นักศึกษา และการลดรอบเวลา
5. การเพิ่มผลิตภาพและประสิทธิผลในการบริหารทรัพยากรทั้งหมดขององค์การ
6. การเพิ่มผลการดำเนินการขององค์การเพื่อให้บรรลุผลในด้านความรับผิดชอบต่อสังคม และการให้บริการต่อชุมชนในฐานะพลเมืองดี

โอกาสในการเรียนรู้และการได้ใช้ทักษะใหม่ๆของแต่ละบุคคล มีผลมากขึ้นเรื่อยๆ ต่อระดับความสำเร็จของผู้ปฏิบัติงาน องค์การลงทุนด้านการเรียนรู้ของผู้ปฏิบัติงานโดยการให้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ในการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การศึกษา การฝึกอบรม และโอกาสต่างๆ ในการก้าวหน้าและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง โอกาสดังกล่าวอาจรวมถึงการหมุนเวียนภาระงาน และการได้รับค่าจ้างเพิ่มขึ้นตามความรู้และทักษะที่แสดงให้เห็น ส่วนการสอนงานในขณะปฏิบัติงานก็เป็นวิธีการฝึกอบรมที่มีความคุ้มค่าและทำให้เกิดความเชื่อมโยงมากที่ยิ่งขึ้นต่อความต้องการและลำดับความสำคัญที่มีต่อองค์การ วิธีการจัดการศึกษาและการฝึกอบรมอาจใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีที่ทันสมัย เช่น การเรียนรู้ผ่านคอมพิวเตอร์ อินเทอร์เน็ต รวมทั้งการสื่อสารผ่านดาวเทียม

การเรียนรู้ของผู้ปฏิบัติงาน ส่งผล ดังนี้

1. ทำให้ผู้ปฏิบัติงานที่อยู่ในองค์การมีความพึงพอใจ/มีทักษะหลากหลายมากขึ้น
2. เกิดการเรียนรู้ข้ามหน้าที่ (Cross-Functional Learning)
3. สร้างสินทรัพย์ทางความรู้ขององค์การ
4. มีสภาพแวดล้อมที่ดีขึ้นเพื่อให้มีนวัตกรรม

ดังนั้น การเรียนรู้จึงไม่ได้มุ่งหวังแค่การจัดการศึกษาหรือการบริการที่ดีขึ้นเท่านั้น แต่ยังเป็นการมุ่งสู่การปรับตัว การสร้างนวัตกรรม ความคล่องตัว และการตอบสนองต่อความต้องการของผู้เรียน/นักศึกษา ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และตลาด รวมถึงความพึงพอใจของผู้ปฏิบัติงาน (Workforce) และการจูงใจเพื่อให้เกิดผลการปฏิบัติงานที่ดี

4. การให้ความสำคัญกับคณาจารย์/บุคลากรและคู่ความร่วมมือ (Valuing Faculty, Staff, and Partners)

ความหลากหลายของภูมิหลัง ความรู้ ทักษะ ความคิดสร้างสรรค์ และแรงจูงใจของผู้ปฏิบัติงานและคู่ความร่วมมือมีผลมากขึ้นเรื่อยๆ ต่อความสำเร็จขององค์การ

การให้ความสำคัญกับคณาจารย์/บุคลากร หมายถึง การมีความมุ่งมั่นที่จะทำให้คณาจารย์/บุคลากรมีความพึงพอใจ มีการพัฒนาและมีความผาสุก ซึ่งเกี่ยวข้องกับวิธีปฏิบัติงานที่มีความยืดหยุ่นและมีผลการดำเนินการที่ดีที่ปรับให้เหมาะสมกับความต้องการในด้านสถานที่ทำงานและชีวิตครอบครัว ของคณาจารย์/บุคลากรที่มีความแตกต่างกัน การพัฒนาบุคลากรอาจจะรวมถึงการฝึกอบรมระหว่างการสอนในชั้นเรียน และระหว่างการปฏิบัติงาน การหมุนเวียนภาระงาน และการให้ค่าตอบแทนตามทักษะที่แสดงออก สำหรับการพัฒนาคณาจารย์ รวมถึงการพัฒนาความรู้เฉพาะสาขา และการเรียนรู้ถึงสไตล์ การเรียนรู้ของผู้เรียน/นักศึกษาและวิธีการประเมิน การมีส่วนร่วมของคณาจารย์ อาจจะรวมถึง การมีส่วนร่วมต่อการกำหนดนโยบายและการทำงานเป็นทีม เพื่อนำไปใช้ในการพัฒนาและนำไปใช้ของโปรแกรมและหลักสูตร สิ่งที่มีความสำคัญมากขึ้น คือ การมีส่วนร่วมต่อการมุ่งเน้นผู้เรียน/นักศึกษาและลักษณะที่เป็นแบบสหสาขาวิชาชีพ (Multidisciplinary) มากขึ้น ผู้นำขององค์การควรมีการหลีกเลี่ยงภาวะค่าตอบแทนที่ไม่เหมาะสมทั้งสำหรับกลุ่มหรือรายบุคคล ทั้งนี้เพื่อให้เกิดความยั่งยืนของกิจกรรมการพัฒนาตนเองที่มุ่งเน้นการเรียนรู้ที่สำคัญเหล่านี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ความท้าทายที่สำคัญในหัวข้อของการให้คุณค่ากับคณาจารย์/บุคลากร ได้แก่

1. การแสดงให้เห็นถึงความมุ่งมั่นของผู้นำองค์การที่มีต่อความสำเร็จของคณาจารย์/บุคลากร

2. การยกย่องชมเชยคณาจารย์/บุคลากรที่มากกว่าการให้ค่าตอบแทนตามปกติ

3. การสนับสนุนการพัฒนาและความก้าวหน้าของคณาจารย์/บุคลากร

4. การแบ่งปันความรู้ขององค์การเพื่อให้คณาจารย์/บุคลากรสามารถให้บริการผู้เรียน/นักศึกษา/ผู้รับบริการได้ดียิ่งขึ้น และสนับสนุนให้องค์การบรรลุวัตถุประสงค์เชิงกลยุทธ์

5. การสร้างสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมให้คณาจารย์/บุคลากรกล้าคิดกล้าทำและมีนวัตกรรม

6. การสร้างสภาพแวดล้อมในการสนับสนุนสำหรับคณาจารย์/บุคลากรที่หลากหลาย

สถาบันการศึกษา ต้องสร้างความร่วมมือทั้งภายในและภายนอกองค์การเพื่อให้สามารถบรรลุเป้าประสงค์โดยรวมได้ดีขึ้น ความร่วมมือในองค์การ อาจรวมถึง ความร่วมมือระหว่างคณาจารย์/บุคลากรและผู้บริหาร ซึ่งอาจนำไปสู่การพัฒนาคณาจารย์/บุคลากร การฝึกอบรมข้ามหน้าที่ หรือการปรับโครงสร้างงาน เช่น การมีทีมงานที่มีผลการดำเนินการที่ดี ความร่วมมือภายในองค์การ อาจเกี่ยวข้องกับการสร้างเครือข่ายความสัมพันธ์ระหว่างหน่วยงานต่างๆ เพื่อปรับปรุงความยืดหยุ่น การตอบสนอง และการแบ่งปันความรู้

ความร่วมมือภายนอกองค์การ อาจเป็นการร่วมมือกับสถาบันการศึกษาอื่น ผู้ส่งมอบ องค์การธุรกิจ สมาคมธุรกิจ ชุมชน และองค์การบริการชุมชน รวมถึงผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและโอกาสในการสร้างความร่วมมืออื่นๆ ความร่วมมือเชิงกลยุทธ์หรือการเป็นคู่ความร่วมมือ เป็นความร่วมมือภายนอกที่มีความสำคัญมากขึ้นเรื่อยๆ ความร่วมมือดังกล่าวอาจทำให้เอื้อต่อการเข้าสู่ตลาดใหม่หรือเป็นพื้นฐานของการพัฒนาหลักสูตร การจัดการศึกษาและการบริการใหม่ รวมทั้งอาจนำไปสู่การผสมผสานความสามารถหลักขององค์การหรือความสามารถในการนำองค์การกับความเข้มแข็งและความสามารถของคู่ความร่วมมือที่เสริมซึ่งกันและกันในเรื่องที่เหมือนกัน

ความร่วมมือภายในและภายนอกองค์การที่ดีจะก่อให้เกิดการพัฒนาวัตถุประสงค์ระยะยาว ซึ่งเป็นการสร้างพื้นฐานสำหรับการลงทุนร่วมกันและความเชื่อถือระหว่างกัน ดังนั้นองค์การและคู่ความร่วมมือ จึงควรคำนึงถึงความต้องการที่สำคัญที่นำไปสู่ความสำเร็จ วิธีการสื่อสารอย่างสม่ำเสมอ แนวทางในการประเมินความก้าวหน้าและวิธีการปรับให้เข้ากับสภาวะที่เปลี่ยนแปลง ในบางกรณี การให้การศึกษาและการฝึกอบรมร่วมกันอาจเป็นวิธีการหนึ่งที่คุ้มค่าสำหรับการพัฒนาผู้ปฏิบัติงาน

5. ความคล่องตัว (Agility)

องค์การต้องมีความคล่องตัว เพื่อให้ประสบความสำเร็จในภาวะปัจจุบันที่มีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา และตลาดมีการแข่งขันในระดับโลก ซึ่งหมายถึง ความสามารถในการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วยิ่งขึ้น มีความยืดหยุ่น และปรับเปลี่ยนตามความต้องการของผู้เรียน/นักศึกษาเฉพาะราย โดยองค์การต้องใช้เวลาให้สั้นลงเรื่อยๆ ในการนำหลักสูตร การจัดการศึกษาและการบริการใหม่หรือที่ปรับปรุงใหม่เข้าสู่ตลาด ขณะเดียวกัน ต้องตอบสนองผู้เรียน/นักศึกษาให้รวดเร็วและยืดหยุ่นมากขึ้นเรื่อยๆ การปรับปรุงที่สำคัญในการลดเวลาในการตอบสนองความต้องการของผู้เรียน/นักศึกษา ทำให้องค์การต้องลดความซับซ้อนของหน่วยงานและกระบวนการ หรือมีความสามารถในการเปลี่ยนจากกระบวนการหนึ่งไปสู่อีกกระบวนการหนึ่งอย่างรวดเร็ว ดังนั้น ผู้ปฏิบัติงานที่ได้รับการฝึกอบรมข้ามหน่วยงานและได้รบการเอื้ออำนาจในการตัดสินใจจึงมีความสำคัญอย่างยิ่งในบรรยากาศที่มีการเปลี่ยนแปลงและต้องการการตอบสนองที่รวดเร็วยิ่งขึ้น

ปัจจัยแห่งความสำเร็จที่สำคัญประการหนึ่งในการบรรลุความท้าทายเชิงการแข่งขัน คือ รอบเวลา และควรนำไปกำหนดเป็นตัววัดของกระบวนการที่สำคัญ การมุ่งเน้นรอบเวลาก่อให้เกิดประโยชน์อื่นๆ ที่สำคัญด้วย เช่น การปรับปรุงรอบเวลาจะผลักดันให้มีการปรับปรุงในเรื่องต่างๆ เช่น ระบบงาน องค์การ คุณภาพ ต้นทุน และผลิตภาพ ไปพร้อมๆ กัน

6. การมุ่งเน้นอนาคต (Focus on the Future)

ในสภาพแวดล้อมด้านการแข่งขันในปัจจุบัน การสร้างองค์การที่มีความยั่งยืนต้องอาศัยความเข้าใจปัจจัยต่างๆ ทั้งในระยะสั้นและระยะยาวที่มีผลกระทบต่อการจัดการศึกษาและตลาด การมุ่งสู่การเติบโตอย่างยั่งยืนและการเป็นผู้นำในตลาด องค์การต้องมีแนวคิดที่การมุ่งเน้นอนาคตอย่างจริงจัง และความมุ่งมั่นที่จะสร้างพันธะระยะยาวกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่สำคัญ ได้แก่ ผู้เรียน/นักศึกษา ผู้ปฏิบัติงาน ผู้ส่งมอบ และคู่ความร่วมมือ องค์การที่กำกับดูแล สาธารณะ และชุมชนขององค์การ

การวางแผนงานขององค์การ จึงควรคาดการณ์ล่วงหน้าถึงปัจจัยต่างๆ เช่น ความคาดหวังของผู้เรียน/นักศึกษา โอกาสในการนำเสนอหลักสูตรและการจัดการศึกษาใหม่และความร่วมมือด้านการศึกษา การพัฒนาผู้ปฏิบัติงาน และความต้องการในการจ้างงาน การขยายตัวของตลาดโลก การพัฒนาด้านเทคโนโลยี การเปลี่ยนแปลงของผู้เรียน/นักศึกษาหรือส่วนตลาด การเปลี่ยนแปลงของกฎระเบียบข้อบังคับต่างๆ ความคาดหวังของชุมชนและสังคมที่เปลี่ยนไป รวมทั้งการปรับเปลี่ยนเชิงกลยุทธ์ของคู่แข่ง ดังนั้น วัตถุประสงค์เชิงกลยุทธ์และการจัดสรรทรัพยากรจึงต้องรองรับปัจจัยดังกล่าวด้วย การลงทุนระยะยาว ที่สำคัญเกี่ยวข้องกับการปรับปรุงองค์การ คือ การสร้างและทำให้เกิดความยั่งยืนของระบบการประเมินที่มุ่งพันธกิจขององค์การที่เน้นการเรียนรู้ สิ่งเหล่านี้รวมถึง การให้การศึกษาและฝึกอบรมต่อคณาจารย์ซึ่งวิธีที่ใช้ในการประเมิน นอกจากนั้น ผู้นำองค์การควรจะสร้างความคุ้นเคยกับผลลัพธ์ที่ได้จากการวิจัยและการนำมาประยุกต์ใช้ของวิธีการประเมินและสารสนเทศด้านสไตล์การเรียนรู้ การมุ่งเน้นอนาคต ครอบคลุมถึงการพัฒนาผู้ปฏิบัติงานและผู้ส่งมอบ การวางแผนสืบทอดตำแหน่งที่มีประสิทธิผล การสร้างโอกาส เพื่อนวัตกรรม และการคาดการณ์ล่วงหน้าถึงความรับผิดชอบต่อสาธารณะ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

7. การจัดการเพื่อนวัตกรรม (Managing for Innovation)

นวัตกรรม หมายถึง การเปลี่ยนแปลงที่มีความสำคัญต่อการปรับปรุงหลักสูตร การจัดการศึกษา และการบริการ กระบวนการ และการปฏิบัติการขององค์การ รวมทั้งการสร้างคุณค่าใหม่ให้แก่ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย นวัตกรรมควรนำองค์การไปสู่มิติใหม่ในการดำเนินการ นวัตกรรมไม่ได้อยู่ในขอบเขตงานของฝ่ายวิจัยและพัฒนาเท่านั้น แต่จะมีความสำคัญต่อการจัดการศึกษาในทุกแง่มุมและทุกกระบวนการ ผู้นำขององค์การจึงควรชี้นำและจัดการให้นวัตกรรมเป็นส่วนหนึ่งของวัฒนธรรมการเรียนรู้ องค์การควรบูรณาการนวัตกรรมไว้ในการทำงานประจำวัน และใช้ระบบการปรับปรุงผลการดำเนินการขององค์การสนับสนุนให้เกิดนวัตกรรม

นวัตกรรมเกิดจากการสะสมความรู้ขององค์การและผู้ปฏิบัติงาน ดังนั้นความสามารถในการเผยแพร่และใช้ประโยชน์จากความรู้เหล่านี้อย่างรวดเร็วจึงมีความสำคัญต่อการผลักดันการสร้างนวัตกรรมขององค์การ

8. การจัดการโดยใช้ข้อมูลจริง (Management by Fact)

การวัดและการวิเคราะห์ผลการดำเนินการมีความสำคัญต่อองค์การ การวัดผลควรมาจากความจำเป็นและกลยุทธ์ด้านการจัดการศึกษา การวัดผลควรให้ข้อมูลและสารสนเทศที่สำคัญอย่างยิ่งเกี่ยวกับกระบวนการและผลลัพธ์ที่สำคัญ การจัดการผลการดำเนินการขององค์การต้องใช้ข้อมูลและสารสนเทศหลายประเภท การวัดผลการดำเนินการควรมุ่งเน้นที่การเรียนรู้ของผู้เรียน/นักศึกษา ซึ่งต้องการระบบที่มีความสมบูรณ์แบบและมีข้อมูลที่เป็นจริงแบบบูรณาการ ซึ่งรวมถึงข้อมูลนำเข้า ข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อม ข้อมูลผลการดำเนินการ ข้อมูลการเปรียบเทียบผลการดำเนินการและการเชิงแข่งขัน ข้อมูลผู้ปฏิบัติงาน ข้อมูลต้นทุน และการวัดผลการปฏิบัติงาน หัวข้อที่ใช้ในการวัดผลอาจจะรวมถึงข้อมูลพื้นฐานของผู้เรียน/นักศึกษา สไตล์การเรียนรู้ ความทะเยอทะยาน จุดแข็งและจุดอ่อนด้านการศึกษา ความก้าวหน้าด้านการศึกษา การเรียนรู้ในชั้นเรียนและหลักสูตร ความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนการสอนและการบริการ กิจกรรมนอกหลักสูตร อัตราการตกซ้ำชั้น/ตกออกและความสำเร็จหลังการจบการศึกษา ตัวอย่างของการจำแนกกลุ่มข้อมูลที่เหมาะสม ได้แก่ การจำแนกกลุ่มตามผลการเรียนรู้ของผู้เรียน/นักศึกษา พื้นฐานด้านภูมิศาสตร์ของผู้เรียน/นักศึกษา และกลุ่มผู้ปฏิบัติงาน เป็นต้น

การวิเคราะห์ หมายถึง การสกัดสาระสำคัญของข้อมูลและสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการประเมินผล การตัดสินใจ และการปรับปรุงในการวิเคราะห์ องค์การ จำเป็นต้องใช้ข้อมูลเพื่อบ่งบอกถึงแนวโน้ม การคาดการณ์และความเป็นเหตุเป็นผลกัน ซึ่งโดยปกติแล้วอาจ ไม่เห็นเด่นชัด การวิเคราะห์จะสนับสนุนจุดมุ่งหมายหลายๆ ประการ เช่น การวางแผน การทบทวนผลการดำเนินการโดยรวม การปรับปรุงการปฏิบัติการ การจัดการการเปลี่ยนแปลง และการเปรียบเทียบผลการดำเนินการกับคู่แข่งหรือเปรียบเทียบกับระดับเทียบเคียงของ “วิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practices)”

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ในการปรับปรุงผลการดำเนินการและการจัดการเปลี่ยนแปลง องค์การควรให้ความสำคัญกับการเลือกและใช้ตัววัดหรือดัชนีชี้วัดผลการดำเนินการ ตัววัดหรือดัชนีชี้วัดที่เลือกไว้ควรสะท้อนถึงปัจจัยต่างๆ ที่นำไปสู่การปรับปรุงผลการดำเนินการในด้านผู้เรียน/นักศึกษา การปฏิบัติการ การเงิน และจริยธรรม กลุ่มตัววัดหรือดัชนีชี้วัดที่เชื่อมโยงกับความต้องการของผู้เรียน/นักศึกษา และผลการดำเนินการขององค์การจะเป็นพื้นฐานที่เด่นชัดในการทำให้กระบวนการทั้งหมดสอดคล้องไปในแนวทางเดียวกันกับเป้าประสงค์ขององค์การ การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากกระบวนการติดตาม อาจทำให้เกิดการประเมินและเปลี่ยนตัววัดหรือตัวชี้วัดเพื่อให้สนับสนุนเป้าประสงค์ขององค์การยิ่งขึ้น

9. ความรับผิดชอบต่อสังคม (Social Responsibility)

ผู้นำขององค์การ ควรให้ความสำคัญต่อความรับผิดชอบที่มีต่อสาธารณะ พฤติกรรมที่มีจริยธรรม และความจำเป็นในการบำเพ็ญตนเป็นพลเมืองดีด้วย ผู้นำควรเป็นแบบอย่างที่ดีในการมุ่งเน้นจริยธรรมในการจัดการศึกษาและการคุ้มครองป้องกันสุขอนามัยของสาธารณะ ความปลอดภัยและสิ่งแวดล้อม การคุ้มครองป้องกันสุขอนามัย ความปลอดภัย และสิ่งแวดล้อม ครอบคลุมถึงการปฏิบัติการขององค์การและรอบเวลาของหลักสูตร การจัดการศึกษา และการบริการ นอกจากนี้องค์การควรให้ความสำคัญต่อการอนุรักษ์ทรัพยากรและการลดความสูญเสียตั้งแต่ต้นทาง การวางแผนจึงควรคาดการณ์ล่วงหน้าถึงผลกระทบในเชิงลบที่อาจเกิดขึ้นจากหลักสูตร การจัดการศึกษา การบริการ การนำมาใช้และการยกเลิกหลักสูตร การวางแผนที่มีประสิทธิผลควรป้องกันมิให้เกิดปัญหา แก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นอย่างตรงไปตรงมา และจัดให้มีสารสนเทศและการสนับสนุนที่จำเป็นเพื่อให้สาธารณะมีความตระหนักในเรื่องดังกล่าวอยู่เสมอ รวมทั้งรักษาความปลอดภัยและความเชื่อมั่นของสาธารณะ

องค์การ ไม่ควรเพียงแต่ปฏิบัติตามกฎหมายและกฎระเบียบข้อบังคับของท้องถิ่น จังหวัด หรือประเทศเท่านั้นแต่ควรใช้เป็นโอกาสในการปรับปรุงเพื่อให้องค์การ “ปฏิบัติให้เหนือกว่ากฎหมาย กฎระเบียบข้อบังคับ และข้อกำหนดที่เกี่ยวข้องที่บังคับใช้กับองค์การ” องค์การควรให้ความสำคัญกับพฤติกรรมที่มีจริยธรรมในการปฏิสัมพันธ์ต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทั้งหมด การปฏิบัติทางด้านจริยธรรมอย่างจริงจังควรเป็นข้อกำหนด และต้องมีการตรวจติดตามโดยคณะกรรมการธรรมาภิบาลขององค์การ

การบำเพ็ญตนเป็นพลเมืองดีเกี่ยวข้องกับการนำองค์การและการสนับสนุนจุดประสงค์ที่สำคัญด้านสาธารณะตามข้อจำกัดด้านทรัพยากรขององค์การ จุดประสงค์ดังกล่าว อาจรวมถึงการปรับปรุงด้านการศึกษาและสุขอนามัยของชุมชน การทำให้มีสิ่งแวดล้อมที่ดี การอนุรักษ์ทรัพยากร การให้บริการชุมชน และการแลกเปลี่ยนสารสนเทศด้านคุณภาพ ภาวะผู้นำในฐานะที่เป็นพลเมืองดี ยังรวมถึงการผลักดันองค์การอื่นๆ ทั้งในภาครัฐและเอกชนให้ร่วมดำเนินการตามจุดประสงค์ดังกล่าวด้วย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การจัดการในเรื่องความรับผิดชอบต่อสังคม จำเป็นต้องใช้ตัววัดที่เหมาะสมและความรับผิดชอบของภาวะผู้นำสำหรับตัววัดดังกล่าว

10. การมุ่งเน้นที่ผลลัพธ์และการสร้างคุณค่า (Focus on Results and Creating Value)

การวัดผลการดำเนินการขององค์การ จำเป็นต้องมุ่งเน้นผลลัพธ์ดังกล่าวควรใช้เพื่อสร้างคุณค่าและรักษาความสมดุลของคุณค่าให้แก่ผู้เรียน/นักศึกษา และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่สำคัญ ได้แก่ ชุมชน ผู้ปกครอง ผู้จ้างงาน/ผู้ใช้บัณฑิต ผู้ปฏิบัติงานขององค์การ ผู้ส่งมอบ คู่ความร่วมมือ และสาธารณะ จากการสร้างคุณค่าให้แก่ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่สำคัญเหล่านี้ ทำให้องค์การมีส่วนร่วมต่อชุมชน การปรับปรุงผลการดำเนินงานด้านการจัดการศึกษาโดยรวม และการสร้างความจงรักภักดีต่อองค์การ ในการที่จะบรรลุข้อขัดแย้งและเป้าหมายที่เปลี่ยนแปลงไปที่สร้างคุณค่าที่สมดุล ซึ่งมีความหมายถึงการที่แผนกลยุทธ์ขององค์การต้องมีการตอบสนองต่อความต้องการที่สำคัญของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเหล่านี้ด้วย สิ่งนี้ก็เพื่อทำให้มั่นใจว่าแผนและแผนปฏิบัติการตอบสนองต่อความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่แตกต่างกัน และการหลีกเลี่ยงผลกระทบที่ไม่พึงประสงค์ที่เกิดจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกลุ่มหนึ่งกลุ่มใด การใช้ตัววัดผลการดำเนินงานทั้งที่เป็นแบบตัววัดนำ (Leading) และตัววัดตาม (Lagging) ที่มีความครอบคลุมและสมดุล จะทำให้ได้ความหมายที่มีประสิทธิผลต่อการสื่อสารทั้งระยะสั้น และระยะยาวของลำดับความสำคัญ การติดตามผลการปฏิบัติงาน และเป็นพื้นฐานที่เด่นชัดในการปรับปรุงผลการดำเนินการต่างๆ

11. มุมมองในเชิงระบบ (System Perspectives)

เกณฑ์คุณภาพการศึกษาเพื่อการดำเนินการที่เป็นเลิศนี้ ให้มุมมองในเชิงระบบในการจัดการองค์การและกระบวนการที่สำคัญ เพื่อให้บรรลุผลลัพธ์ นั่นคือ ผลการดำเนินการที่เป็นเลิศ เกณฑ์ทั้ง 7 หมวดและค่านิยมหลักเป็นกรอบในการสร้างระบบและการบูรณาการกลไกของระบบเข้าด้วยกัน อย่างไรก็ตาม การจัดการผลการดำเนินการโดยรวมให้ประสบความสำเร็จ ต้องอาศัยการสังเคราะห์อย่างเฉพาะเจาะจง ความสอดคล้องไปในแนวทางเดียวกัน และการบูรณาการ การสังเคราะห์ หมายถึง การมององค์การในภาพรวม และสร้างขึ้นบนความต้องการด้านการจัดการศึกษาที่สำคัญ รวมถึง วัตถุประสงค์เชิงกลยุทธ์และแผนปฏิบัติการขององค์การ การทำให้สอดคล้องไปในทางเดียวกัน หมายถึง การใช้การเชื่อมโยงที่สำคัญของความต้องการที่กำหนดไว้ในเกณฑ์ เพื่อให้เกิดความมั่นใจในความคงเส้นคงวาของการวางแผน กระบวนการ การวัด และแผนปฏิบัติงาน การบูรณาการสร้างขึ้นบนการมุ่งไปในทิศทางเดียวกัน เพื่อให้แต่ละองค์ประกอบของระบบการจัดการผลการปฏิบัติงานขององค์การดำเนินงานในรูปแบบที่มีความเชื่อมต่อกับโดยสมบูรณ์ทางเดียวกัน เพื่อให้องค์ประกอบแต่ละส่วนของระบบการจัดการผลการดำเนินการขององค์การ มีการปฏิบัติการอย่างเชื่อมโยงซึ่งกันและกันอย่างสมบูรณ์

แนวคิดนี้แสดงให้เห็นในกรอบการบริหารจัดการตามเกณฑ์คุณภาพการศึกษาเพื่อการดำเนินการที่เป็นเลิศนี้ มุมมองในเชิงระบบครอบคลุมถึงการที่ผู้นำระดับสูงมุ่งเน้นทิศทางเชิงกล

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ยุทธ์และมุ่งเน้นผู้เรียน/นักศึกษา และผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ซึ่งหมายความว่า ผู้นำระดับสูงตรวจติดตาม ปรับปรุงแก้ไข และจัดการผลการดำเนินการ โดยอาศัยผลลัพธ์การดำเนินการ มุมมองในเชิงระบบ ยังรวมถึงการใช้ตัววัด ตัวชี้วัด และความรู้ขององค์การเพื่อสร้างกลยุทธ์ที่สำคัญ นั่นคือ การเชื่อมโยงกลยุทธ์เหล่านี้เข้ากับกระบวนการที่สำคัญและการจัดสรรทรัพยากรให้มีความสอดคล้องไปในแนวทางเดียวกัน เพื่อการปรับปรุงผลการดำเนินการโดยรวม และทำให้ผู้เรียน/นักศึกษา และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียพึงพอใจ

ดังนั้น มุมมองในเชิงระบบ หมายถึง การจัดการทั้งองค์การ และองค์ประกอบแต่ละส่วน เพื่อบรรลุความสำเร็จขององค์การ

2.3.5.3 ประเทศฮ่องกง

รางวัลความเป็นเลิศของสถานศึกษาในฮ่องกง (The Outstanding School Award) เป็นโครงการในแผนงานหนึ่งในแผนการปฏิรูปคุณภาพการศึกษาของฮ่องกง คณะกรรมการกองทุนคุณภาพการศึกษาจะให้รางวัลความเป็นเลิศของสถานศึกษาปีละครั้ง โดยมีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อเป็นการยกย่องและส่งเสริมสถานศึกษาที่มีผลงานเป็นเลิศ 2) ส่งเสริมและเผยแพร่ขยายวิธีปฏิบัติทางการศึกษาของสถานศึกษาที่มีความเป็นเลิศและ 3) เพื่อสร้างสรรค์วัฒนธรรมคุณภาพการศึกษาในสถานการศึกษาของฮ่องกงเพื่อมุ่งสู่ความเป็นเลิศภายในสภาพแวดล้อมและเงื่อนไขของแต่ละสถานศึกษา รางวัลความเป็นเลิศจะให้แก่สถานศึกษาซึ่งสามารถแสดงผลสัมฤทธิ์และการปฏิบัติที่มีความเป็นเลิศใน 4 ด้านของการศึกษาคือ 1) การจัดการและการองค์การ 2) การเรียนการสอน 3) การสนับสนุนจุดมุ่งหมายของนักเรียนและสถานศึกษา 4) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและระดับการพัฒนาของนักเรียน แต่คณะกรรมการไม่ได้กำหนดจำนวนรางวัลไว้

เกณฑ์การให้รางวัล แบ่งตามหลักหรืองานของการศึกษาดังต่อไปนี้ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2543 : 24 - 32)

ด้านการจัดการและการจัดองค์การ

1.1 การวางแผนและการบริการ

1.1.1 พันธกิจและวิสัยทัศน์ของสถานศึกษา : สถานศึกษาจัดทำพันธกิจและวิสัยทัศน์ของสถานศึกษาให้ครอบคลุมวัตถุประสงค์ของการศึกษาในฮ่องกง และการพัฒนารอบด้านของนักเรียน โดยพิจารณาในแง่ของลักษณะเฉพาะของสถานศึกษา พันธกิจและวิสัยทัศน์ของสถานศึกษารับรู้โดยคณาจารย์และนักเรียน

1.1.2 แผนการพัฒนาสถานศึกษา : สถานศึกษาจัดทำแผนการพัฒนาสถานศึกษาและยุทธวิธีการปฏิบัติ เพื่อบรรลุเป้าหมายให้สนองความต้องการของนักเรียนและผู้ปกครองสามารถใช้ประโยชน์จากจุดแข็งและลดจุดอ่อน แผนการพัฒนาสถานศึกษามีเป้าหมายที่ชัดเจนและมั่นคงในแง่ของการส่งเสริมของจริยธรรมและศีลธรรม สติปัญญา อารมณ์ ร่างกาย สังคม และสุนทรียภาพของนักเรียน ครูมีส่วนร่วมในการพัฒนาแผนของสถานศึกษา และเอกสารแผนได้ส่งไปยังผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องอย่างทั่วถึง

เอกสารนี้สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1.2 การพัฒนาคณาจารย์

1.2.1 การประสานงานของคณาจารย์ : สถานศึกษามีช่องทางการผสานงานระหว่างคณาจารย์เป็นอย่างดี มีการส่งเสริมการทำงานเป็นทีม มีส่วนร่วมในการตัดสินใจ และมีการตัดสินใจเป็นคณะ

1.2.2 การพัฒนาและประเมินคณาจารย์ : สถานศึกษามีแผนและมีโอกาสคณาจารย์ในการพัฒนา และมีระบบการประเมินคณาจารย์อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อเป็นการส่งเสริมและพัฒนาวิชาชีพครูอย่างต่อเนื่อง

1.3 การจัดสรรทรัพยากรในการดำเนินงาน

1.3.1 การจัดสรรทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ : สถานศึกษาจัดให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้มีส่วนร่วมในการจัดสรรทรัพยากรของสถานศึกษา ได้มีส่วนร่วมในกระบวนการปฏิบัติอย่างมีประสิทธิภาพ และสถานศึกษาให้การสนับสนุนคณาจารย์อย่างมีประสิทธิภาพ

1.4 กลไกลการประเมินและข้อมูลป้อนกลับ

1.4.1 การประเมินผล : สถานศึกษามีคณะกรรมการติดตามการปฏิบัติงานของสถานศึกษาอย่างสม่ำเสมอและอย่างมีประสิทธิภาพ มีกลไกลการประเมินเพื่อประเมินผลงานของสถานศึกษาตามเป้าหมายที่กำหนดไว้

1.4.2 ข้อมูลป้อนกลับและการเรียนรู้ด้วยตนเอง : สถานศึกษามีช่องทางที่เหมาะสมในการให้ข้อมูลป้อนกลับแก่ครู นักเรียน และผู้ปกครอง เพื่อส่งเสริมการเรียนของนักเรียน

ด้านการเรียนการสอน

1.5 หลักสูตร

1.5.1 การจัดการหลักสูตร การวางแผนและการจัดระบบของหลักสูตร : สถานศึกษามีหลักสูตรที่มีเป้าหมายที่แจ่มชัด มีความกว้าง ความลึก ความสมดุล มีประโยชน์ มีความต่อเนื่องและเป็นกลุ่มก้อน มีระบบที่มีประสิทธิภาพเพื่อให้คณาจารย์มีส่วนร่วมในการตรวจสอบหลักสูตร ติดตามและการพัฒนาหลักสูตร

1.6 การเรียนการสอนในชั้น

1.6.1 ยุทธวิธีการสอน : สถานศึกษามีกลไกที่มีประสิทธิภาพเพื่อให้ครูนำวิธีการสอนที่เหมาะสมมาใช้ ครูยอมรับรูปแบบการสอนที่เหมาะสมเพื่อพัฒนาความรู้ พัฒนาความคิดระดับสูง พัฒนาความคิดสร้างสรรค์ พัฒนาทักษะการเรียน และทัศนคติของนักเรียน

1.6.2 ทักษะการสอน : สถานศึกษามีคณะกรรมการติดตามและมีระบบการตรวจสอบเพื่อให้ข้อมูลป้อนกลับทางด้านทักษะการสอน ส่งเสริมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้วิธีการสอนที่ดี มีการสังสรรค์และแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทักษะการจัดการห้องเรียนในบรรดาคณาจารย์

1.6.3 บรรยากาศของห้องเรียน : สถานศึกษามีนโยบายที่ชัดเจนสนับสนุนคณาจารย์เพื่อส่งเสริมความคาดหวังเชิงบวก จัดบรรยากาศของห้องเรียนให้เหมาะสมกับความ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แตกต่างของนักเรียนเป็นรายบุคคล จัดให้มีแรงจูงใจในเชิงบวก สร้างบรรยากาศที่เป็นประชาธิปไตย และมีอิสระเพื่อการเรียนที่มีประสิทธิภาพ

1.7 การประเมินผล

1.7.1 ระบบและนโยบายการประเมินผล : สถานศึกษามีระบบและนโยบายการประเมินผลที่เหมาะสมสนองตอบเป้าหมายของหลักสูตร มีความคาดหวังต่อนักเรียนบนพื้นฐานของความสามารถและความต้องการของนักเรียน

1.7.2 การใช้ประโยชน์จากข้อมูลในการประเมินผล : สถานศึกษามีระบบการบันทึกและการรายงานเพื่อให้มีการข้อมูลป้อนกลับที่มีประสิทธิภาพแก่นักเรียนและผู้ปกครอง เพื่อสนับสนุนการเรียนของนักเรียน

ด้านการสนับสนุนจุดมุ่งหมายของนักเรียนและสถานศึกษา

1.8 การเอาใจใส่และให้ความดูแลนักเรียน

1.8.1 วินัย การแนะแนว และการให้คำปรึกษา : สถานศึกษามีวิธีการที่มีประสิทธิภาพ เพื่อส่งเสริมการพัฒนาบุคลิกภาพของนักเรียน

1.9 การพัฒนาบุคลากร สังคม และวัฒนธรรม

1.9.1 กิจกรรมเสริมหลักสูตรสถานศึกษาให้การสนับสนุนกิจกรรมเสริมหลักสูตรอย่างจริงจัง เพื่อให้เกิดกิจกรรมเสริมหลักสูตรที่มีความสมบูรณ์ สมดุลและ ครอบคลุมการพัฒนาของนักเรียนทุกด้าน

1.9.2 โปรแกรมเสริมหลักสูตร : สถานศึกษาได้วางแผนโปรแกรมเสริมหลักสูตรที่ดีและอย่างเพียงพอในด้านหน้าที่พลเมือง จริยธรรม ศีลธรรม เพศศึกษา และสิ่งแวดล้อมศึกษา

1.10 การสนับสนุนนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ

1.10.1 โปรแกรมสนับสนุนการเรียน : สถานศึกษามีแผนการสอนซ่อมเสริมที่มีประสิทธิภาพของนักเรียน ผู้ซึ่งมีความยุ่งยากในการเรียน และมีการเสริมสร้างและขยายโปรแกรมการเรียนรู้สำหรับนักเรียนที่มีพรสวรรค์

1.10.2 บริการดูแลรักษา : สถานศึกษาให้การสนับสนุนเด็กพิการ เด็กที่มีปัญหาการปรับตัว หรือเด็กที่มีปัญหาครอบครัวเพียงพอ

1.11 การเชื่องโยงกับผู้ปกครองและชุมชน

1.11.1 ความร่วมมือระหว่างบ้านกับสถานศึกษา: สถานศึกษากำหนดช่องทางการสื่อสารอย่างดี และมีประสิทธิภาพระหว่างสถานศึกษากับผู้ปกครอง

1.11.2 การมีส่วนร่วมในกิจกรรมของชุมชนและสร้างสายใยกับงานอื่นๆ เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1.12 บรรยากาศของสถานศึกษา

1.12.1 กำลังใจ : ทุกคนในสถานศึกษามีส่วนร่วมในการกำหนดวิสัยทัศน์และความเชื่อ มีความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งของสถานศึกษาและมีความภูมิใจทั้งครูและนักเรียน

1.12.2 มนุษยสัมพันธ์: ครูมีความรักและความเอาใจใส่ต่อนักเรียน มีความสัมพันธ์อันดีระหว่างคณาจารย์ ระหว่างคณาจารย์กับนักเรียน ระหว่างนักเรียนด้วยกัน สถานศึกษามีหลักฐานให้เห็นถึงวัฒนธรรมของความเป็นเพื่อนร่วมงาน และมีความเกี่ยวพันอย่างดีกับสมาคมศิษย์เก่า

ด้านผลสัมฤทธิ์และระดับการพัฒนาของนักเรียน

การประเมินผลงานของสถานศึกษาที่ส่งเสริมระดับการพัฒนาและผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนจะเป็นผลงานที่ใช้ในการพิจารณาว่า สถานศึกษานั้นได้บรรลุระดับแผนพัฒนาที่ได้กำหนดไว้ในการพัฒนานักเรียน การปรับปรุงสิ่งที่เป็นมูลค่าเพิ่ม เช่น ชื่อเสียงของสถานศึกษา ความ ส่ามารถของสถานศึกษาในการกำหนดเป้าหมายที่ทำได้ในสภาวะแวดล้อมของตน กลไกที่ใช้ในการทำงานเพื่อบรรลุเป้าหมาย ประสิทธิภาพในการตรวจสอบและการให้ข้อมูลป้อนกลับ สถานศึกษาแต่ละโรงจะได้รับการประเมินตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ในแผนพัฒนาสถานศึกษาของตน ตลอดทั้งเนื้อหาสาระของการเข้าถึงหรือระดับการพัฒนาของนักเรียนและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน รายการต่อไปนี้ สถานศึกษาควรใช้เป็นแนวทางในการดำเนินงานระยะยาวในเรื่องการพัฒนานักเรียนทั้งหมดในภาพรวม

การพัฒนาด้านจริยธรรมและศีลธรรม : นักเรียนมีความประพฤติดี มีวินัย และพฤติกรรมที่ดี มีความชื่นชอบค่านิยมทางจริยธรรม ตระหนักในสภาพของสังคม การเมืองและหน้าที่พลเมือง ให้บริการอย่างดีแก่สถานศึกษาและชุมชน มีความมีศักดิ์ศรีสูง มีแนวคิดความคิดต่อตนเองในเชิงบวก และมีพลังในการต่อต้านสิ่งยั่วยุต่าง ๆ ของสังคม

การพัฒนาด้านสติปัญญา : นักเรียนสามารถเข้าถึงเป้าหมายทางวิชาการ การคิดอย่างมีเหตุผลและเป็นอิสระ มีทักษะการสืบค้นและการให้เหตุผล มีประวัติผลการสอบวิชาต่าง ๆ ในระดับสูง มีการพัฒนาด้านภาษา มีระดับทักษะการรู้หนังสือ 2 ภาษา และทักษะการพูด 3 ภาษา มีทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิต มีความสามารถและแรงจูงใจในการนำทักษะในด้านเทคโนโลยีไปปฏิบัติและการกำหนดเป้าหมายที่ทำได้สำหรับการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง

การพัฒนาด้านร่างกาย อารมณ์ : นักเรียนตระหนักในด้านสุขภาพเชิงบวก มีส่วนร่วมอย่างจริงจังในด้านกิจกรรมกีฬา มีความตระหนักและมีส่วนร่วมในกิจกรรมการพัฒนาร่างกายตลอดชีวิต สถานศึกษาสามารถเตรียมให้นักเรียนมีความพร้อมที่จะก้าวเข้าสู่วัยผู้ใหญ่ทั้งทางร่างกาย อารมณ์ สังคม และจิตใจ

การพัฒนาด้านสังคม : นักเรียนมีความสัมพันธ์กับเพื่อน สามารถทำงานร่วมกัน ทำงานเป็นทีม และแบ่งปันความรับผิดชอบ มีทักษะทางภาวะผู้นำและการจัดองค์การ มีทักษะใน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ความสัมพันธ์ระหว่างเพื่อน ทักษะในการสื่อสารที่ดี ให้ความนับถือและยอมรับบุคคลอื่น มีความชื่นชอบในมรดกและวัฒนธรรมของตนเองและผู้อื่น

การพัฒนาด้านสุนทรียภาพ : นักเรียนมีส่วนร่วมอย่างจริงจังในกิจกรรมทางวัฒนธรรมและศิลปะภายในและระหว่างสถานศึกษา มีความสามารถในการสร้างสรรค์ศิลปะ ดนตรี การละคร และเต้นรำ

2.3.5.4 ประเทศสิงคโปร์

The Singapore Quality Class (SQC) เป็นรางวัลที่มอบให้กับองค์การทางการศึกษาภาคเอกชนของประเทศสิงคโปร์ที่มีผลงานเป็นเลิศ ผู้ทำการประเมินองค์การทางการศึกษาคือสถาบัน SPRING ของประเทศสิงคโปร์ โดยมีรูปแบบเช่นเดียวกับ SQA ซึ่งประกอบด้วยเกณฑ์การประเมิน 7 ด้านด้วยกัน คือ 1) ภาวะผู้นำ 2) การวางแผน 3) สารสนเทศ 4) การบริหารบุคคล 5) กระบวนการ 6) ลูกค้า และ 7) ผลลัพธ์ (http://www.spring.gov.sq) SPRING ได้จัดทำเอกสาร Benchmarks เพื่อให้องค์การทางการศึกษาที่จะสมัครเข้ารับการประเมินคุณภาพขององค์การได้ศึกษาถึงความเป็นไปได้ในการที่จะได้รับรางวัล SQC รายละเอียดมีดังนี้

1. การรับสมัครนักเรียน

1.1 องค์การควรมีเป้าหมายหลักของการศึกษาที่แสดงให้ผู้ปกครองและนักเรียนเชื่อมั่นได้ว่าจะได้รับการศึกษาและสวัสดิการที่ดีจากองค์การ

1.2 องค์การควรมีร่องรอยการบันทึกการรับนักเรียนอย่างน้อย 2 ปี

1.3 องค์การที่รับนักเรียนต่างชาติแบบเต็มเวลาอย่างน้อยหนึ่งปี ควรมีการจัดหาทรัพยากรและสร้างความมั่นใจให้กับนักเรียนกลุ่มนี้ได้เกี่ยวกับ การใช้เวลาในการเรียนในสถานศึกษาอย่างน้อยวันละ 7 ชั่วโมง มีการเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ การทำกิจกรรมเสริม และการเรียนด้วยตนเอง

1.4 องค์การควรมีการนำเสนอและแจ้งข้อมูลที่ถูกต้องและเพียงพอเกี่ยวกับองค์การและหลักสูตรที่เปิดสอนเพื่อให้นักเรียนและผู้ปกครองใช้เป็นข้อมูลในการตัดสินใจ ข้อมูลเหล่านี้ ได้แก่ ภาพรวมขององค์การ สาขา/คณะ สิ่งอำนวยความสะดวก เนื้อหาหลักสูตร ความสัมพันธ์ระหว่างองค์การกับองค์การอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกันในด้านการสอน การสอนและวิธีการประเมินที่ใช้การรับรองสถานะของหลักสูตร ค่าธรรมเนียม คุณสมบัติขั้นต่ำและประสบการณ์ ที่ต้องการในการรับเข้า ความสะดวกเกี่ยวกับที่พัก ระยะเวลาการเรียน และเงื่อนไขอื่น ๆ องค์การควรประกาศไว้อย่างชัดเจน เพื่อป้องกันปัญหาต่าง ๆ ที่อาจเกิดขึ้น

1.5 องค์การต้องรับผิดชอบและติดตามการดำเนินการของตัวแทนทั้งในและต่างประเทศ สัญญาระหว่างองค์การกับตัวแทนต้องชัดเจนและถูกต้อง หากมีปัญหาเกิดขึ้นกับตัวแทน องค์การต้องระงับการเป็นตัวแทนทันที

1.6 องค์การควรมีการปรับโปรแกรมเพื่อให้เหมาะสมกับนักเรียนใหม่ และในระหว่างโปรแกรมควรมีการแจ้งข่าวสารต่าง ๆ ให้ทราบ เช่น หลักสูตร เส้นทางความก้าวหน้า สิ่ง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

อำนวยความสะดวก การสนับสนุนการเรียน ระบบการสอน การให้ทุนการศึกษา การโอนหน่วยกิต นโยบายขององค์การ เป็นต้น

2. โครงสร้างพื้นฐานทางการเรียน

2.1 องค์การควรมีสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ที่เพียงพอสำหรับนักเรียนที่เรียนเต็มเวลา สิ่งเหล่านี้ได้แก่

2.1.1 ห้องเรียน ห้องเสริม และอุปกรณ์ต่าง ๆ

2.1.2 คอมพิวเตอร์ อินเตอร์เน็ต โทรทัศน์และอุปกรณ์ในการศึกษา เช่น เครื่องเล่น วีดีโอ ดีวีดี

2.1.3 ห้องสมุดที่มีการเก็บรวบรวมตำรา วารสาร และสื่อการเรียนต่าง ๆ ที่เพียงพอและมีประโยชน์

2.1.4 สิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับนักเรียนในการศึกษาด้วยตนเอง

2.2 ขนาดของห้องเรียนควรเป็นไปตามมาตรฐานของกระทรวงศึกษาธิการ คือ 1.5 ตารางเมตรสำหรับนักเรียนหนึ่งคนในห้องธรรมดา และ 2 ตารางเมตรสำหรับนักเรียนหนึ่งคนในห้องเรียนที่ต้องมีการใช้เทคนิคและอุปกรณ์ต่าง ๆ เช่น โทรทัศน์ ห้องปฏิบัติการ และการฝึกทักษะต่าง ๆ

3. โปรแกรมการศึกษา

3.1 โปรแกรมในระดับต่าง ๆ ควรมีการควบคุมคุณภาพอย่างสม่ำเสมอ โดยสถาบันอุดมศึกษาและหรือจากองค์การต่าง ๆ

3.2 ประกาศนียบัตร ใบรับรองขององค์การควรได้รับการรับรองจากสถาบันที่มีชื่อเสียง หรือผู้ทรงคุณวุฒิ หรือหน่วยงานที่ได้รับการยอมรับ

3.3 องค์การควรมีเอกสารการประกันคุณภาพหลักสูตรและการเรียนการสอน ประกอบด้วย วิธีดำเนินการพัฒนาหลักสูตร การส่งต่อ การบริหารจัดการ การทบทวนและการขาย และการประเมินการเรียนของนักเรียน

3.4 องค์การควรมีการนำคำแนะนำของคณะกรรมการวิชาการมาปรับปรุงคุณภาพและรักษามาตรฐานขององค์การ ซึ่งคณะกรรมการควรประกอบด้วยนักวิชาการทั้งจากสถาบันการศึกษาและองค์การเอกชน

4. คณะทำงาน

4.1 อัตราส่วนครูต่อนักเรียนในองค์การไม่ควรสูงเกิน 1:40 สำหรับหนึ่งห้องเรียน 1:100 สำหรับห้องบรรยาย 1:20 สำหรับห้องกวดวิชา

4.2 องค์การควรนำข้อเสนอแนะของคณะทำงานมาใช้เพื่อการบรรลุผลการดำเนินงานตามที่ตั้งไว้ และสำหรับโปรแกรมหลักต้องมีครูที่ทำงานเต็มเวลา การสอนต้องไม่เกินคนละ 8 ชั่วโมงต่อวัน ต้องไม่มีอัตราการลาออกระหว่างการเรียนของนักเรียน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5. การสนับสนุนนักเรียน

5.1 องค์การควรมีการแต่งตั้งบุคคลที่มีความรับผิดชอบและเหมาะสม เพื่อให้คำปรึกษา คำแนะนำ และบริการอื่น ๆ รวมทั้งรายละเอียดและการสื่อสารกับนักเรียนอย่างชัดเจน

5.2 องค์การควรมีการจัดหาดูแลให้นักเรียนแต่ละคนเขียนรายงานทุก 3-6 เดือนถึงผลการดูแลและคำแนะนำที่ได้รับ

6. การร้องทุกข์

6.1 องค์การควรมีวิธีการที่ยุติธรรมสำหรับการร้องทุกข์ของนักเรียน ควรแนะนำและให้ข้อมูลสำหรับนักเรียนทุกคนในการรับเรื่องร้องทุกข์ และให้ทางเลือกและข้อเสนอสำหรับการแก้ปัญหาอย่างทันเวลา

7. นโยบายในการโอนและค่าธรรมเนียม

7.1 องค์การควรมีนโยบายที่อนุญาตให้นักเรียนโอนย้ายไปสถาบันอื่น และควรปฏิบัติต่อนักเรียนตามความต้องการของนักเรียนด้วย การโอนย้ายควรกำหนดไว้ในคู่มือนักเรียนด้วย

7.2 องค์การควรมีนโยบายที่ชัดเจนเกี่ยวกับค่าธรรมเนียมที่จ่ายคืน

7.3 ค่าธรรมเนียมควรกำหนดให้จ่ายเป็นภาคเรียนการศึกษา

8. การประเมินนักเรียน

8.1 องค์การควรทำการสำรวจและรวบรวมข้อมูลจากทุกห้องเรียนเกี่ยวกับการปฏิบัติของครู เนื้อหาของหลักสูตร การบริหารจัดการ การบริการต่าง ๆ เป็นต้น และมีการนำข้อมูลที่ได้มาปรับปรุงแก้ไข

8.2 ควรมีการรวบรวมอัตราความพึงพอใจของนักเรียนในแต่ละปี โดยทำการสำรวจซึ่งควรอยู่ในเกณฑ์ 3.5-5 ตามมาตราส่วน

จากการศึกษาเกณฑ์การบริหารคุณภาพด้านการจัดการศึกษาของประเทศไทย ประเทศสหรัฐอเมริกา กลุ่มประเทศยุโรป ประเทศฮ่องกง และประเทศสิงคโปร์ ผู้วิจัยสามารถวิเคราะห์องค์ประกอบของเกณฑ์การบริหารคุณภาพทั้งในส่วนที่มีความเหมือนและความแตกต่าง ดังตารางที่ 2.2

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 2.2 แสดงการวิเคราะห์องค์ประกอบของเกณฑ์การบริหารคุณภาพด้านการจัดการศึกษา

รายการ		Thai.	HK.	SQC
ด้านการบริหารหลักสูตรและงานวิชาการ	✓	✓	✓	*
1. การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา	✓	✓	✓	*
- วิเคราะห์ความต้องการจำเป็นของสถานศึกษาและชุมชน และนำผลการวิเคราะห์มาวางแผนการพัฒนาหลักสูตร	✓	-	-	*
- หลักสูตรมีเป้าหมายชัดเจน ยืดหยุ่น สอดคล้องกับเป้าหมายการจัดการศึกษา	✓	✓	-	*
- ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง นักวิชาการร่วมกำหนดเป้าหมาย	✓	✓	✓	*
- กำกับ ติดตาม และประเมินการใช้หลักสูตร	✓	✓	✓	*
- นำผลการประเมินมาปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตร	✓	✓	✓	*
- ผู้ปกครองรับทราบหลักสูตร	-	-	✓	
2. การจัดการเรียนรู้ที่เน้นนักเรียนเป็นสำคัญ / วิธีการสอนที่เหมาะสม	✓	✓	-	*
- ศึกษานักเรียนเป็นรายบุคคลและนำผลมาพัฒนาผู้เรียน	✓	✓	-	*
- จัดการเรียนการสอนได้นักเรียนได้คิดวิเคราะห์ และลงมือปฏิบัติ	✓	✓	-	*
- ใช้กระบวนการกลุ่ม	✓	-	-	
- ใช้แหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย	✓	-	-	
- บูรณาการเรียนรู้กับกลุ่มวิชาอื่น	✓	-	-	
- ใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น	✓	-	-	
- สอนซ่อมและเสริมให้แก่นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนและนักเรียนที่มีความสามารถพิเศษ	✓	✓	-	*
3. การพัฒนาระบบการวัดและประเมินผลการเรียน	✓	✓	✓	*
- ใช้เครื่องมือวัดและประเมินผลที่มีคุณภาพ	✓	-	-	
- กำหนดเกณฑ์การตัดสินผลการเรียนที่ช่วยยกระดับคุณภาพนักเรียน และแจ้งระเบียบการวัดและประเมินผลให้ผู้ปกครองได้รับทราบ	✓	✓	-	*
- ระบบการบันทึก การรายงานผลการเรียนต่อนักเรียน ผู้ปกครอง และชุมชน	✓	✓	✓	*
- นำผลการเรียนไปพัฒนาผู้เรียน การสอน และหลักสูตร	✓	✓	-	*
- ความร่วมมือระหว่างบ้านและโรงเรียนเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียน	✓	✓	-	
4. การผลิต การใช้ การพัฒนาสื่อและเทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้	-	✓	✓	*
- การวางแผนในการจัดหาและผลิตสื่อ เทคโนโลยี	✓	✓	-	*
- มีความร่วมมือในการผลิต จัดหาสื่อและเทคโนโลยีกับครู ผู้ปกครองและชุมชน	✓	✓	-	*
- การใช้และพัฒนาสื่อในการจัดการเรียนการสอน	✓	✓	-	*
- การให้บริการ การใช้ และบำรุงรักษา	✓	-	-	
- การขยายผลการใช้สื่อที่มีคุณภาพและการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างครู	✓	✓	-	*

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 2.2 (ต่อ)

รายการ	Thai.	HK.	SQC	
5. การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	✓	✓	✓	*
- การจัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ตามกลุ่มสาระ	✓	✓	✓	*
- การจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียน ทัศนคติ	✓	✓	✓	*
- การจัดกิจกรรมด้านวินัย แนะแนว การให้คำปรึกษาแก่นักเรียน	✓	✓	-	*
6. การพัฒนาแหล่งเรียนรู้	✓	✓	✓	*
- ห้องสมุดมีปริมาณหนังสือเพียงพอ มีบรรยากาศที่อิสระเพื่อการค้นคว้า	✓	✓	✓	*
- ห้องเรียน ห้องปฏิบัติต่างๆ ครบถ้วน เพียงพอ และมีขนาดเหมาะสม	✓	-	✓	*
- ห้องปฏิบัติการต่างๆ ใช้ประโยชน์อย่างคุ้มค่า	✓	-	-	
- จัดบรรยากาศในห้องเรียนให้เหมาะสม และมีแรงจูงใจในเชิงบวก	-	✓	-	
- สภาพแวดล้อมที่ดีภายในบริเวณโรงเรียน	✓	-	-	
7. อื่นๆ				
- มีคณะกรรมการติดตามและระบบการตรวจสอบเพื่อให้ข้อมูลป้อนกลับทั้งทางด้านทักษะการสอน	-	✓	-	
- สิ่งอำนวยความสะดวกที่นักเรียนสามารถศึกษาได้ด้วยตนเอง และทันสมัย	-	-	✓	
- การประเมินผลจากองค์การภายนอกที่เชื่อถือได้	-	-	✓	
- การกำหนดอัตราส่วนของครูต่อนักเรียน	-	-	✓	
- เวลาทำงานของครู	-	-	✓	
ด้านการบริหารจัดการ	✓	✓	✓	*
1. การพัฒนาระบบข้อมูลและสารสนเทศ	✓	✓	✓	*
- การจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศพื้นฐานที่ครอบคลุมและเป็นปัจจุบัน	✓	-	✓	*
- จัดเก็บข้อมูลและสารสนเทศอย่างเป็นระบบ ทันสมัย และพัฒนาต่อเนื่อง	✓	✓	✓	*
- นำข้อมูลและสารสนเทศไปใช้ในการบริหารจัดการและการเรียนการสอน	✓	✓	✓	*
- เผยแพร่ข้อมูล ข่าวสาร กิจกรรม และผลการพัฒนาคุณภาพ โดยช่องทางการสื่อสารที่ดี	✓	✓	✓	*
2. การพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษา	✓	-	-	
- จัดทำพันธกิจและวิสัยทัศน์ของสถานศึกษา	-	✓	-	
- แผนพัฒนาและแผนปฏิบัติการประจำปีสอดคล้องกับเป้าหมาย นโยบายฯ	✓	✓	-	*
- การดำเนินงานตามแผนอย่างเป็นระบบ	✓	✓	-	*
- ติดตาม ตรวจสอบ ประเมิน และพัฒนาอย่างต่อเนื่อง	✓	✓	-	*
- รายงานผลการดำเนินงานให้ผู้ปกครอง ชุมชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้รับทราบ	✓	✓	-	*
- มียุทธวิธีเสริมจุดแข็งและลดจุดอ่อน	-	✓	-	
- ครูมีส่วนร่วมในการพัฒนาแผนของสถานศึกษา	-	✓	-	

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 2.2 (ต่อ)

รายการ	Thai.	HK.	SQC	
3. การบริหารงบประมาณและการเงิน รวมทั้งทรัพยากรในการดำเนินงาน	✓	-	-	
- งบประมาณเหมาะสมและเพียงพอ	✓	-	-	
- มีแผนการติดตาม ควบคุมการใช้งบประมาณ	✓	-	-	
- รายงานผลการใช้งบประมาณเป็นระบบ โปร่งใส และตรวจสอบได้	✓	-	-	
- จัดบริการต่างๆ ให้กับบุคลากรตามเหมาะสมและทั่วถึง	✓	-	-	
4. การบริหารงานอาคารสถานที่	✓	-	-	
- อาคารสถานที่มีความปลอดภัย ถูกสุขลักษณะ มั่นคง เหมาะแก่กิจกรรม	✓	-	✓	*
- อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวกประจำอาคารมีเพียงพอ ใช้งานได้ดี	✓	-	✓	*
- ระบบซ่อมบำรุงเหมาะสมและทันต่อเหตุการณ์	✓	-	-	
- สาธารณูปโภคใช้การได้ดี ปลอดภัย มีระบบป้องกันอันตราย	✓			
5. อื่นๆ				
- การตั้งผู้รับผิดชอบทำหน้าที่ประสานงานกับนักเรียน ผู้ปกครอง และคอยช่วยเหลือ ให้คำแนะนำเมื่อมีปัญหาหรือการร้องทุกข์	-	-	✓	
- การสำรวจความพึงพอใจของนักเรียน	-	-	✓	
ด้านความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับผู้ปกครองและชุมชน	✓	✓	-	*
1. การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชนในการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษา	✓	✓	-	*
- สำรวจความต้องการของผู้ปกครองและชุมชนในการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษา	✓	-	-	
- กำหนดวิสัยทัศน์และเป้าหมายการจัดการศึกษาร่วมกัน	✓	-	-	
- สมาคม ชมรมหรือองค์การให้การสนับสนุนสถานศึกษา	✓	✓	-	*
- ผู้ปกครองและชมรมมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้	✓	✓	-	*
2. การมีส่วนร่วมของสถานศึกษาต่อการพัฒนาท้องถิ่นและชุมชน	✓	✓	-	*
- มีโครงการ / กิจกรรมเพื่อการพัฒนาท้องถิ่นและชุมชน	✓	✓	-	*
- ผลการพัฒนาเกิดประโยชน์ต่อส่วนรวมและสังคม	✓	-	-	
- สถานศึกษาให้การสนับสนุนอย่างเหมาะสมและต่อเนื่อง	✓	-	-	
ด้านบุคลากรและการบริหารงานบุคคล				
1. คุณลักษณะของผู้บริหาร	✓	✓	-	*
- มีความรู้ ความสามารถในงานวิชาการและการบริหารสถานศึกษา	✓	-	-	
- มีวิสัยทัศน์และความเป็นผู้นำ	✓			
- มีความเป็นประชาธิปไตย ส่งเสริมการทำงานเป็นทีม ยึดหลักการบริหารแบบมีส่วนร่วม และให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ	✓	✓	-	*
- มีคุณธรรม จริยธรรม เป็นแบบอย่างที่ดี และเป็นที่ยอมรับ	✓	-	-	

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 2.2 (ต่อ)

รายการ	Thai.	HK.	SQC	
2. คุณลักษณะของครูผู้สอน	✓	-	-	
- มีความรู้และเข้าใจในหลักสูตร จิตวิทยาและพัฒนาการของนักเรียน	✓	✓	✓	*
- ส่งเสริมและพัฒนานักเรียนเป็นรายบุคคล	✓	-	-	
- มีทักษะในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามความสนใจของนักเรียน	✓	✓	-	*
- มีความสามารถในการจัดชั้นเรียน	✓	✓	-	*
- มีปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อนักเรียน และผู้เกี่ยวข้อง รักและเอาใจใส่นักเรียน	✓	✓	-	*
- มุ่งมั่นปฏิบัติงานและรับผิดชอบต่อหน้าที่	✓	-	-	
- มีคุณธรรม จริยธรรม และเป็นแบบอย่างที่ดี	✓	✓	-	*
- มีการพัฒนาตนเองอย่างสม่ำเสมอ	✓	✓	-	*
- ใช้กระบวนการวิจัยพัฒนาการเรียนการสอน	✓	-		
- มีวัฒนธรรมการทำงานเป็นทีม	-	✓	-	
- มีความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งของสถานศึกษา รักและภูมิใจ	-	✓	-	
3. คุณลักษณะของบุคลากรสนับสนุน	✓	-	-	
- เข้าใจบทบาท หน้าที่ และปฏิบัติงานด้วยความรับผิดชอบ	✓	-	-	
- มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี และให้ความร่วมมือกับทุกฝ่าย	✓	-	-	
- เป็นแบบอย่างที่ดี	✓	-	-	
- มีความรู้ ความเข้าใจแนวทางการจัดการศึกษา	✓	-	-	
4. การบริหารงานบุคลากร	✓	✓	-	*
- โครงสร้างการบริหารงานและบทบาทหน้าที่ของบุคลากรกำหนดไว้ชัดเจน รวมทั้งมีช่องทางการประสานงานที่ดี	✓	✓	-	*
- ระบบนิเทศ ติดตาม ประเมินมีประสิทธิภาพ และพัฒนางานอย่างสม่ำเสมอ	✓	✓	-	*
- เสริมสร้างขวัญและกำลังใจให้กับบุคลากรทุกฝ่ายอย่างเหมาะสม	✓	✓	-	*
- พัฒนาบุคลากรอย่างเป็นระบบ ต่อเนื่องและทั่วถึง	✓	✓	-	*

* หมายถึง มีความสอดคล้องกันในแง่ของความหมาย

จากตารางที่ 2.2 สรุปได้ว่า องค์ประกอบของระบบการบริหารสถานศึกษาที่เป็นเลิศตามแนวคิดของนักการศึกษาที่กำหนดเกณฑ์รางวัลสำหรับสถานศึกษาของประเทศไทย (รางวัลสถานศึกษาพระราชทาน) ของประเทศฮ่องกง (รางวัลความเป็นเลิศของโรงเรียนในฮ่องกง) และของประเทศสิงคโปร์ (SQC) ประกอบด้วย

1. การบริหารงานวิชาการและการสนับสนุนจุดมุ่งหมายของนักเรียนและสถานศึกษา

1.1 มีการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ โดยการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องและนักวิชาการ

1.2 มีการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นนักเรียนเป็นสำคัญ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1.3 มีการพัฒนาระบบการวัดและประเมินผลการเรียน รวมทั้งการนำผลไปพัฒนานักเรียนและการสอนร่วมกับผู้ปกครอง

1.4 มีการผลิต การใช้ การพัฒนาสื่อและเทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้

1.5 มีการจัดกิจกรรมพัฒนานักเรียน การแนะแนว เพื่อส่งเสริมคุณลักษณะที่ พึงประสงค์ของนักเรียน

1.6 มีการพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ และบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้และค้นคว้า

1.7 มีการสนับสนุนนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษและนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้

1.8 มีสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับนักเรียนอย่างเพียงพอและทันสมัย

1.9 ขนาดห้องเรียนมีความเหมาะสม

1.10 กำหนดอัตราส่วนครูต่อนักเรียนอย่างเหมาะสม

2. การบริหารจัดการ

2.1 มีการพัฒนาระบบข้อมูลและสารสนเทศอย่างเป็นระบบ ครอบคลุมและเป็นปัจจุบัน

2.2 มีการจัดทำแผนพัฒนาและแผนปฏิบัติการประจำปีที่สอดคล้องกับเป้าหมาย

2.3 มีการดำเนินงานตามแผนอย่างเป็นระบบ

2.4 มีระบบการกำกับ ตรวจสอบ และรายงานคุณภาพภายในที่เหมาะสม

2.5 มีการบริหารงบประมาณและการจัดสรรทรัพยากรในการดำเนินงานที่เป็นระบบโปร่งใส่ และตรวจสอบได้

2.6 อาคารสถานที่มีความปลอดภัย มั่งคง ถูกสุขลักษณะ และเหมาะแก่การทำกิจกรรม

2.7 อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวกเพียงพอ ใช้งานได้ดี

2.8 มีระบบการกำกับ ตรวจสอบ การประเมิน และใช้ประโยชน์จากข้อมูลในการประเมินผล

3. ความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับผู้ปกครองและชุมชน

3.1 การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชนต่อการจัดการศึกษาและพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษา

3.2 การมีส่วนร่วมของสถานศึกษาต่อการพัฒนาท้องถิ่นและชุมชน

4. บุคลากรและการบริหารงานบุคลากร

4.1 คุณลักษณะและความเป็นผู้นำ

- มีวิสัยทัศน์และความเป็นผู้นำ
- มีความเป็นประชาธิปไตยและยึดหลักการบริหารแบบมีส่วนร่วม

4.2 คุณลักษณะของครูผู้สอน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- มีความรู้ ความเข้าใจหลักสูตร จิตวิทยาและพัฒนาการของนักเรียน
- มีทักษะในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และจัดบรรยากาศในชั้นเรียน
- มีปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อนักเรียนและผู้เกี่ยวข้อง
- มีความมุ่งมั่นและรับผิดชอบในหน้าที่
- มีคุณธรรมจริยธรรม เป็นแบบอย่างที่ดี
- มีการพัฒนาตนเองอย่างสม่ำเสมอ

4.3 คุณลักษณะของบุคลากรสนับสนุน

- เข้าใจในบทบาทหน้าที่และปฏิบัติงานด้วยความรับผิดชอบ
- มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี และให้ความร่วมมือกับสถานศึกษา
- เป็นแบบอย่างที่ดี
- มีความรู้ ความเข้าใจแนวทางการจัดการศึกษา

4.4 การบริหารงานบุคลากร

- มีการจัดโครงสร้างองค์การที่มีความชัดเจนและมีช่องทางการประสานงานที่ดี
- ระบบการนิเทศ ติดตาม ประเมินและพัฒนางานสม่ำเสมอ
- มีการเสริมสร้างขวัญและกำลังใจให้กับบุคลากรทุกฝ่ายอย่างเหมาะสม
- มีการพัฒนาบุคลากรเป็นระบบ ต่อเนื่อง และทั่วถึง
- มีบรรยากาศการทำงานที่เป็นประชาธิปไตย และส่งเสริมการทำงานเป็นทีม

2.4 การประเมินความต้องการจำเป็น

2.4.1 ความหมาย

การประเมินความจำเป็น (Needs Assessment) เป็นการวิเคราะห์สารสนเทศอย่างเป็นระบบที่แสดงหลักฐานให้ทราบถึงความแตกต่าง หรือช่องว่าง (gap) ระหว่างผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน (current results) และผลลัพธ์ที่คาดหวังว่าจะเกิดขึ้น (desired results) รวมถึงการจัดเรียงลำดับความสำคัญของช่องว่างหรือความต้องการจำเป็น (needs) ตลอดจนการคัดเลือกความต้องการจำเป็นมาเพื่อใช้แก้ปัญหา (Kuafman, 1981)

2.4.2 ระดับความต้องการจำเป็น

Witkin (1984) ได้แบ่งระดับความต้องการจำเป็นออกเป็น 5 ระดับ คือ

ระดับที่ 1 ระดับอุดมคติ (Ideal state) เช่นต้องการคะแนน TOFOEL เท่ากับ 600 คะแนน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ระดับที่ 2 ระดับที่ปรารถนา (desired state) เช่น ปรารถนาให้ได้คะแนน TOFOEL เท่ากับ 550 คะแนน แม้อุดมคติจะไปไม่ถึง แต่ถ้าได้คะแนน TOFOEL เท่ากับ 550 คะแนน ก็จะดีมาก

ระดับที่ 3 ระดับที่มุ่งหวัง (expected state) ระดับนี้เป็นระดับที่มุ่งหวังว่าจะได้เมื่อประเมินความสามารถของตนเอง

ระดับที่ 4 ระดับปกติทั่วไป (norm) ระดับนี้เป็นระดับปกติทั่วไปที่จะได้

ระดับที่ 5 ระดับพอเพียง (minimum sufficient state) ระดับนี้เป็นระดับที่พอเพียง หรือระดับที่จะได้

2.4.3 วิธีวัดความต้องการจำเป็น

การวัดความต้องการจำเป็นมักจะทำเป็น 2 แบบ คือ แบบที่หนึ่งทำการวัด 2 ส่วน คือ ระดับของสภาพที่พึงประสงค์กับระดับของสภาพที่เกิดขึ้นจริงโดยให้บุคคลที่ถูกวัด (เจ้าของความต้องการจำเป็น) แสดงความรู้สึกต่อระดับของสภาพตามข้อความต่าง ๆ ทั้ง 2 ส่วน แล้วนำทั้งสองส่วนนี้มาหาผลต่างของสภาพดังกล่าว ส่วนแบบที่สองนั้นจะทำการวัดเพียงส่วนเดียวโดยไม่จำเป็นต้องแยกวัด 2 ส่วนเหมือนวิธีแรก ซึ่งวัดโดยการให้ผู้ตอบที่เป็นเจ้าของความต้องการจำเป็นระบุปัญหาที่เกิดขึ้น อาจจะใช้วิธีการถามต่าง ๆ ว่า " หน่วยงานหรือองค์กรท่านมีปัญหาในเรื่องใด" หรือ " ท่านมีความต้องการให้แก้ไขปัญหาในเรื่องใด" (สุวิมล ว่องวาณิช. 2542) ซึ่งคำตอบที่ได้คือความต้องการจำเป็น ในการวัดและประเมินตัวบ่งชี้นั้น สุวิมล ว่องวาณิช (2543) ได้เสนอแนะไว้ว่าการเลือกวิธีการวัดใด ๆ ควรเลือกใช้ตามความเหมาะสมกับสภาพเงื่อนไขดังนี้ 1) การใช้แบบทดสอบกับตัวบ่งชี้ที่เป็นความรู้และความเข้าใจ 2) การใช้แบบวัดทางจิตวิทยากับตัวบ่งชี้ที่เป็นนามธรรมหรือคุณลักษณะภายในที่มองไม่เห็น 3) การใช้วิธีการสังเกตพฤติกรรมกับตัวบ่งชี้ที่มีพฤติกรรมให้สามารถสังเกตได้ 4) การสำรวจด้วยแบบสอบถามหรือการสัมภาษณ์กับตัวบ่งชี้ที่สะท้อนความรู้สึกหรือความคิดเห็น และ 5) การใช้ข้อมูลที่มีอยู่หรือร่องรอยหลักฐานที่ปรากฏ

อย่างไรก็ตามในการเลือกใช้เทคนิคและเครื่องมือในการประเมินความต้องการจำเป็นนั้นควรให้เหมาะสมกับสิ่งที่มุ่งวัดและคำนึงจุดหมายที่มุ่งวัดในรูปแบบของการประเมินความต้องการจำเป็น การนำวิธีการประเมินไปใช้ไม่มีวิธีใดที่ดีที่สุดควรเลือกใช้ให้เหมาะสมกับงาน (อ้างใน ปานจันทร์ โหทอง, 2542) ในการประเมินความต้องการจำเป็นนั้น (อ้างใน Witkin & Altschuld, 1995) ได้เสนอแนะว่าควรใช้วิธีการประเมินหลาย ๆ วิธีผสมผสานกัน ทั้งนี้เพราะข้อมูลที่ได้จากหลาย ๆ แหล่งจะทำให้ผู้ประเมินสามารถเข้าใจเรื่องราวและอภิปรายผลได้ดียิ่งขึ้น

2.4.4 การจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น

ในการประเมินความต้องการจำเป็น การจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นมีความสำคัญและเป็นส่วนที่ทำให้การประเมินความต้องการจำเป็นมีความสมบูรณ์ การจัดลำดับความสำคัญจะช่วยให้ผู้ประเมินความต้องการจำเป็นทราบถึงความต้องการจำเป็นหรือปัญหา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ที่แท้จริงที่ควรได้รับการแก้ไขอย่างเร่งด่วนก่อนปัญหาอื่น ซึ่งวิธีที่ใช้จัดเรียงลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นนั้นมีหลายวิธีด้วยกันผู้ประเมินจะต้องเลือกใช้และดำเนินการด้วยความระมัดระวังภายในระยะเวลาและทรัพยากรที่จำกัด (อ้างใน ปิยมาภรณ์ โชคอวยชัย , 2540) ในงานวิจัยนี้ ผู้วิจัยจัดลำดับความสำคัญความต้องการจำเป็นโดยใช้สูตร Modified Priority Needs Index ($PNI_{Modified}$) ซึ่งสูตรนี้ นงลักษณ์ วิรัชชัย และสุวิมล ว่องวาณิช ได้ปรับปรุงจาก วิธี Priority Needs Index (PIN) โดยการหาค่าผลต่างระหว่างสภาพที่คาดหวัง (I) กับสภาพที่เป็นจริงในปัจจุบัน (D) ด้วยค่าสภาพที่เป็นจริงในปัจจุบัน (D) โดยใช้หลักการกำหนดความต้องการจำเป็นจากระดับของสภาพที่เป็นจริง เพื่อให้เป็นคะแนนมาตรฐาน (สุวิมล ว่องวาณิช, 2542; คมศร วงษ์รักษา, 2540) ซึ่งมีสูตรในการคำนวณมีดังนี้

$$PIN_{Modified} = (I-D)/D$$

วิธี $PIN_{Modified}$ มีข้อดีคือ คำนวณง่าย ให้ข้อสรุปที่ดี และเมื่อถ่วงน้ำหนักจะทำให้ได้ความแตกต่างที่ชัดเจนขึ้น ข้อจำกัดของวิธีนี้คือ ข้อตกลงเบื้องต้น interval scale ที่ไม่ค่อยเหมาะสม และเป็นการพิจารณาแยกกันระหว่างสภาพที่เป็นจริงในปัจจุบันกับสภาพที่คาดหวัง ผลต่างที่มีค่าเท่ากันในระดับต่ำกับระดับสูงยากในการจัดเรียง (คมศร วงษ์รักษา, 2540)

2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารคุณภาพและการบริหารงานวิชาการ

2.5.1 งานวิจัยภายในประเทศ

สุชาติ อ่อนไสว (2534 : บทคัดย่อ) ได้ดำเนินการวิจัยเรื่อง ปัญหาการดำเนินงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษา ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ประเภทช่างอุตสาหกรรม สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน ในเขตกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาการดำเนินงานวิชาการใน 5 ด้าน มีปัญหาระดับปานกลาง ซึ่งได้แก่ ด้านการนำหลักสูตรไปใช้ ปัญหาที่พบมากคือ การทำความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดทำใบงานประกอบการสอน ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ปัญหามากคือ ปัญหาการจัดเวลาเรียนภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติในแต่ละวัน ด้านการนิเทศและพัฒนาบุคลากร ปัญหาที่พบมากคือ การได้มีโอกาสศึกษาต่ออย่างต่อเนื่องเพื่อปรับปรุงคุณภาพของผู้ปฏิบัติงาน ด้านวัสดุอุปกรณ์และสื่อการสอน ปัญหาที่พบมากคือ ความเหมาะสมของเครื่องมือและอุปกรณ์ที่ใช้ในโรงเรียนกับสถานประกอบการ และด้านการวัดและประเมินผลการเรียนการสอน ปัญหาที่พบมากคือ การนำผลการติดตามมาปรับปรุงเนื้อหาวิชาให้สอดคล้องกับงาน

เกสิณี ชิวปรีชา (2540 : บทคัดย่อ) ได้ดำเนินการวิจัยเรื่อง การศึกษาการดำเนินงานทางวิชาการในสถานศึกษาที่ได้รับรางวัลพระราชทาน สังกัดกรมอาชีวศึกษา ผลการวิจัยพบว่า สถานศึกษามีการดำเนินงานวิชาการ ดังนี้ ด้านการบริหารงานวิชาการให้สอดคล้องกับหลักการและ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จุดมุ่งหมายของหลักสูตร มีการกำหนดนโยบายการดำเนินงานทางวิชาการ ประชุมปฏิบัติการทำแผนปฏิบัติงานวิชาการและปฏิทินปฏิบัติงานวิชาการ มีการติดตามผลการปฏิบัติงาน โดยผู้ปฏิบัติรายงานตามสายการบังคับบัญชา และผู้บริหารตรวจเยี่ยมด้วยตนเอง ด้านการจัดบุคลากรตรงตามหน้าที่ จุดตามวุฒิการศึกษา ตามความสามารถและประสบการณ์ ประเมินผลจากการรายงานและพิจารณาจากผลปฏิบัติงาน ด้านการพัฒนาบุคลากร มีการจัดนิเทศ อบรม สัมมา และฝึกปฏิบัติการในสถานศึกษา ส่งเสริมให้อาจารย์ไปศึกษาดูงาน หรือศึกษาต่อ ด้านการจัดสื่อการเรียนการสอน มีการจัดหา ผลิต และนำเทคโนโลยีใหม่ ๆ มาใช้ด้านการจัดบริการเพื่อสนับสนุนการเรียนการสอน จัดบริการแนะแนวและห้องสมุด มีอาคารสถานที่เพียงพอ สะอาดร่มรื่นเป็นระเบียบสวยงาม ด้านการจัดการเรียนการสอน มีการเตรียมการสอน ส่งผู้เรียนไปศึกษาหรือฝึกงานในสถานประกอบการ ประเมินผลจากการเยี่ยมชั้นเรียน และจากผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ด้านการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรจัดตามความต้องการของผู้เรียนและความพร้อมของสถานศึกษาและให้ผู้ปฏิบัติรายงานผล ด้านการวัดและประเมินผลใช้วิธีการหลาย ๆ วิธี ให้เหมาะสมกับสิ่งที่จะวัด จัดทำสถิติข้อมูล จัดทำคลังข้อสอบ นำผลการวัดผลและประเมินผลไปใช้ในการปรับปรุงการเรียนการสอนและวิธีการวัดผลและประเมินผล ปัญหาที่พบส่วนใหญ่ ได้แก่ อาจารย์ผู้สอนไม่สามารถปฏิบัติตามนโยบายการจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับหลักสูตรได้อย่างเต็มที่ สื่อและวัสดุอุปกรณ์การเรียนการสอนไม่เพียงพอ ไม่สามารถจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรได้หลากหลายตามความต้องการของผู้เรียน และขาดบุคลากร

ศุภลักษณ์ เศษธะพานิช (2544 : บทคัดย่อ) ได้ดำเนินการวิจัยเรื่อง การนำเสนอรูปแบบการบริหารคุณภาพแบบเบ็ดเสร็จในโรงเรียนเอกชนประเภทสามัญศึกษา โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อนำเสนอรูปแบบการบริหารคุณภาพแบบเบ็ดเสร็จในโรงเรียนเอกชนประเภทสามัญศึกษาซึ่งทำการศึกษากับผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารการศึกษา และผู้บริหารโรงเรียนเอกชนประเภทสามัญศึกษาในเขตการศึกษา 5 ที่ปฏิบัติงานในปีการศึกษา 2543 ผลการวิจัยพบว่า

1. รูปแบบการบริหารคุณภาพแบบเบ็ดเสร็จในโรงเรียนเอกชนประเภทสามัญศึกษา ประกอบด้วย ส่วนสำคัญ 3 ด้าน คือ ด้านหลักการ ด้านองค์ประกอบ และด้านขั้นตอนและวิธีดำเนินงาน ด้านหลักการมี 3 ข้อ คือ 1) ตัวผลักดัน ประกอบด้วย ภาวะผู้นำของผู้รับใบอนุญาต ผู้จัดการและครูใหญ่ 2) ระบบ ประกอบด้วย สารสนเทศและการวิเคราะห์ กลยุทธ์ และการวางแผนปฏิบัติงาน การพัฒนาและการจัดทรัพยากรมนุษย์ และการบริหารกระบวนการ 3) เป้าหมาย ประกอบด้วย ผลงานของโรงเรียนโดยเน้นในเรื่องคุณภาพของนักเรียน และความพอใจของผู้เรียนและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ด้านขั้นตอน และวิธีดำเนินงาน มี 4 ขั้นตอน คือ 1) การเตรียมการดำเนินงานและการวางแผน 2) การดำเนินงานตามแผน 3) การตรวจประเมินผลการปฏิบัติงาน และ 4) การสรุปผลการดำเนินงาน

2. ผู้บริหารโรงเรียนเอกชนประเภทสามัญศึกษา ในเขตการศึกษา 5 มีความคิดเห็นว่ารูปแบบที่ นำเสนอส่วนใหญ่มีความเหมาะสมและมีความเป็นไปได้ในระดับมากถึงมากที่สุด ยกเว้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การทำงานแบบข้ามสายงานระหว่างฝ่าย ต่าง ๆ ในโรงเรียนมีความเหมาะสมและมีความเป็นไปได้ในระดับปานกลาง

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน (สช.) (2545 : บทคัดย่อ) ได้ดำเนินการวิจัยเรื่อง ปัจจัยและคุณลักษณะของปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพของการศึกษาเอกชนในทศวรรษหน้า เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยใช้วิธีการศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลเอกสารที่เกี่ยวข้องและศึกษาจากสภาพจริงจากสถานศึกษาเอกชนที่มีคุณภาพ 3 โรง และสถานศึกษาเอกชนที่มีคุณภาพต่ำ 3 โรง เพื่อสังเคราะห์เป็นรูปแบบการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพพร้อมปัจจัยและคุณลักษณะของปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพของการศึกษาเอกชนในทศวรรษหน้า ผลการวิจัยสรุปได้ว่า ปัจจัยและคุณลักษณะของปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพของการศึกษาเอกชนในทศวรรษหน้าประกอบด้วย ปัจจัย 5 ด้าน ได้แก่ ด้านบริบทของสถานศึกษา ด้านการบริหารจัดการ ด้านทรัพยากรและสิ่งอำนวยความสะดวก ด้านการจัดการเรียนการสอน และด้านคุณภาพผู้เรียน

สมสุข วงศ์สกุล (2545 : บทคัดย่อ) ได้ดำเนินการวิจัยเรื่อง การบริหารคุณภาพงานวิชาการด้วยวัฏจักรเดมิ่งตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพการบริหารคุณภาพงานวิชาการด้วยวัฏจักรเดมิ่ง ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 5 2) เปรียบเทียบการบริหารคุณภาพงานวิชาการด้วยวัฏจักรเดมิ่ง ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 5 จำแนกตามขนาดโรงเรียนและตำแหน่งหน้าที่การปฏิบัติงาน 3) ศึกษาแนวทางพัฒนาการบริหารคุณภาพงานวิชาการด้วยวัฏจักรเดมิ่ง ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 5 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน ซึ่งทำการเก็บข้อมูลกับประชากรที่เป็นผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนที่ปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 5 จาก 6 จังหวัด รวม 137 โรงเรียน ผลการวิจัยพบว่า สภาพการบริหารคุณภาพงานวิชาการด้วยวัฏจักรเดมิ่งตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขต 5 อยู่ในระดับปานกลาง ยกเว้นด้านการประกันคุณภาพการศึกษาอยู่ในระดับมาก โรงเรียนขนาดใหญ่กับขนาดเล็ก มีสภาพการบริหารคุณภาพงานวิชาการด้านการประกันคุณภาพการศึกาในโรงเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผู้บริหารและครูผู้สอนมีความเห็นเกี่ยวกับการบริหารคุณภาพงานวิชาการด้วยวัฏจักรเดมิ่ง แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผู้บริหารและครูผู้สอนส่วนใหญ่ได้เสนอแนวทางพัฒนาการบริหารคุณภาพงานวิชาการด้วยวัฏจักรเดมิ่ง ทั้ง 4 ด้าน โดยให้มีการจัดสัมมนาอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญแก่บุคลากรอย่างต่อเนื่อง และให้มีการนิเทศการศึกษาดูงานในโรงเรียนที่เป็นแกนนำ

วิทยา ขาวขจร (2546 : บทคัดย่อ) ได้ดำเนินการวิจัยเรื่อง การบริหารงานวิชาการโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนภาคใต้ โดยศึกษาใน 4 ด้าน คือ การวางแผนเกี่ยวกับงานวิชาการ การ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ดำเนินงานเกี่ยวกับการเรียนการสอน การจัดบริการเกี่ยวกับการเรียนการสอน และการวัดและประเมินผล ผลการวิจัยพบว่า การบริหารงานวิชาการโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนภาคใต้ ตามความคิดเห็นของนักเรียน ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 3 จำแนกตามขนาดโรงเรียน ใน 4 ด้านมีค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า มีค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับมาก ตามลำดับดังนี้

1. ด้านการวัดและประเมินผล ด้านการวางแผนเกี่ยวกับงานวิชาการ และด้านการดำเนินงานเกี่ยวกับการเรียนการสอน และค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง คือ ด้านการจัดบริการเกี่ยวกับการเรียนการสอน

2. การเปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนภาคใต้ ตามความคิดเห็นของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 3 จำแนกตามขนาดโรงเรียน ใน 4 ด้าน โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ คือ ด้านการวัดและประเมินผล ส่วนด้านอื่นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

สุมาลี พ่วงคำ (2546 : บทคัดย่อ) ได้ดำเนินการวิจัยเรื่อง การจัดกระบวนการเรียนรู้ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 ของครูโรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษา เขตการศึกษา 1 โดยศึกษาด้านการจัดเนื้อหาสาระของหลักสูตร การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การจัดบรรยากาศสภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้ การจัดสื่อเพื่อการเรียนรู้ และการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ผลการวิจัยพบว่า

1. ครูโรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษา เขตการศึกษา 1 มีการจัดกระบวนการเรียนรู้ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า การจัดเนื้อหาสาระของหลักสูตร การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ มีการปฏิบัติในระดับมาก ส่วนในด้านการจัดบรรยากาศสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ การจัดสื่อเพื่อการเรียนรู้ และการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง

2. ครูโรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษา เขตการศึกษา 1 มีการจัดกระบวนการเรียนรู้ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 ในภาพรวม ครูที่มีประสบการณ์ทางการสอนต่างกัน มีการจัดการกระบวนการเรียนรู้ไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ครูที่มีประสบการณ์ทางการสอนแตกต่างกัน มีการปฏิบัติในด้านการจัดสื่อเพื่อการเรียนรู้ต่างกัน ส่วนในด้านการจัดเนื้อหาสาระของหลักสูตร การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การจัดบรรยากาศสภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้ และการประเมินผลการเรียนรู้ มีการปฏิบัติไม่แตกต่างกัน

3. ครูโรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษา เขตการศึกษา 1 มีการจัดกระบวนการเรียนรู้ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 ในภาพรวม ครูที่สอนในแผนกวิชาที่แตกต่างกันมีการจัดกระบวนการเรียนรู้ไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ครูที่สอนในแผนกวิชาที่แตกต่างกันมีการจัดเนื้อหาสาระของหลักสูตรแตกต่างกัน ส่วนในด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การจัด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บรรยากาศสภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้ การจัดสื่อเพื่อการเรียนรู้ และการประเมินผลการเรียนรู้ มีการปฏิบัติไม่แตกต่างกัน

สมฤดี ศิริชัยเอกวัฒน์ (2546 : บทคัดย่อ) ได้ดำเนินการวิจัยเรื่อง ยุทธศาสตร์การจัดการศึกษาเพื่อความเป็นเลิศของสถานศึกษาชั้นนำ โดยมีวัตถุประสงค์ในการวิจัยเพื่อทราบระดับของยุทธศาสตร์ในการจัดการศึกษาเพื่อความเป็นเลิศของสถานศึกษาเอกชนชั้นนำ ได้กำหนดขอบเขตด้านเนื้อหาการวิจัยตามข้อเสนอแนะของกรมวิชาการ ที่เสนอยุทธศาสตร์ในการจัดการศึกษาของสถานศึกษาเพื่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ 8 ประการ ประกอบด้วย 1) การจัดทำระบบสารสนเทศ 2) การพัฒนามาตรฐานการศึกษา 3) การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา 4) การดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา 5) การตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา 6) การประเมินคุณภาพการศึกษา 7) การรายงานคุณภาพการศึกษา และ 8) การผดุงคุณภาพการศึกษา ผลการวิจัยพบว่า สถานศึกษาเอกชนชั้นนำใช้ยุทธศาสตร์ในการจัดการศึกษาเพื่อความเป็นเลิศในระดับมากทุกยุทธศาสตร์

รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ (2548 : บทคัดย่อ) ได้ดำเนินการวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารคุณภาพทั้งองค์การของสถานศึกษาขันพื้นฐาน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนารูปแบบการบริหารคุณภาพทั้งองค์การของสถานศึกษาขันพื้นฐาน ซึ่งประกอบด้วย ด้านการนำองค์การและการวางแผนกลยุทธ์ ด้านระบบและกระบวนการ ด้านทรัพยากรบุคคลและทีมงาน ด้านการวิเคราะห์การประเมินและการจัดการเรียนรู้ ด้านความพึงพอใจของผู้เรียนและผู้เกี่ยวข้อง ด้านผลลัพธ์ขององค์การ ตัวแปรที่ศึกษาในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ ด้านการนำองค์การและการวางแผนกลยุทธ์ ประกอบด้วย นโยบายคุณภาพ การนำองค์การและการวางแผนกลยุทธ์ และพันธกิจ ด้านระบบและกระบวนการ ประกอบด้วย กระบวนการที่สร้างคุณค่าของผู้เรียน กระบวนการสนับสนุนคุณภาพเครื่องมือ มาตรฐานการศึกษา การตรวจสอบมาตรฐาน ด้านทรัพยากรบุคคลและทีมงาน ประกอบด้วย การพัฒนาทรัพยากรบุคคล ทีมงานคุณภาพ ด้านการวิเคราะห์ การประเมินและการจัดการเรียนรู้ ประกอบด้วย การวิเคราะห์องค์การ การประเมิน และการจัดการเรียนรู้ ด้านความพึงพอใจของผู้เรียนและผู้เกี่ยวข้อง ประกอบด้วย ความพึงพอใจของผู้เรียนและความพึงพอใจของผู้เกี่ยวข้อง (คณะกรรมการสถานศึกษา) ด้านผลลัพธ์ขององค์การ ประกอบด้วย การมุ่งเน้นผู้เรียน การบริหารงบประมาณ ทรัพยากรบุคคล ประสิทธิผลขององค์การ และธรรมาภิบาลกับความรับผิดชอบต่อสังคม ผลการวิจัยสรุปได้ว่า รูปแบบการบริหารคุณภาพทั้งองค์การของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีสาระสำคัญดังนี้ ด้านการนำองค์การและการวางแผนกลยุทธ์ จำนวน 45 ข้อ ที่มีความเหมาะสมตามความคิดเห็นของผู้บริหาร ครูผู้สอน และคณะกรรมการสถานศึกษา 3 ลำดับแรก ได้แก่ มีเป้าหมายของการพัฒนาคุณภาพอย่างชัดเจน แสดงถึงความมุ่งมั่นในการพัฒนาคุณภาพ มีแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา ด้านระบบและกระบวนการ จำนวน 25 ข้อ ที่มีความเหมาะสมตามความคิดเห็นของผู้บริหาร ครูผู้สอน และคณะกรรมการสถานศึกษา 3 ลำดับแรก ได้แก่ กระบวนการเรียนรู้เน้นความเป็นเลิศทางวิชาการ กระบวนการเน้นผู้เรียนให้มีคุณธรรม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จริยธรรม ระบบดูแลช่วยเหลือให้ผู้เรียนมีคุณภาพมีความสามารถที่โดดเด่น ด้านทรัพยากรบุคคลและทีมงาน จำนวน 12 ข้อ ที่มีความเหมาะสมตามความคิดเห็นของผู้บริหาร ครูผู้สอน และคณะกรรมการสถานศึกษา 3 ลำดับแรก ได้แก่ แผนพัฒนาบุคลากร แต่งตั้งคณะกรรมการและมอบอำนาจหน้าที่ให้กับหัวหน้าทีมคุณภาพ มีการมอบหมายหน้าที่ที่ชัดเจนตามระเบียบปฏิบัติราชการ ด้านการวิเคราะห์ การประเมิน และการจัดการเรียนรู้ จำนวน 14 ข้อ ที่มีความเหมาะสมตามความคิดเห็นของผู้บริหาร ครูผู้สอน และคณะกรรมการสถานศึกษา 3 ลำดับแรก ได้แก่ มีโครงสร้างองค์การอย่างเป็นระบบ ประเมินสภาพความต้องการทั้งระบบเพื่อเป็นข้อมูลพื้นฐานวิเคราะห์สภาพความต้องการและความจำเป็นของสถานศึกษา ด้านความพึงพอใจของผู้เรียนและผู้เกี่ยวข้อง จำนวน 14 ข้อ ที่มีความเหมาะสมตามความคิดเห็นของผู้บริหาร ครูผู้สอน และคณะกรรมการสถานศึกษา 3 ลำดับแรก ได้แก่ ครูสามารถจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ครูผู้สอนมีหน้าที่จัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ สาระของหลักสูตรสอดคล้องกับสภาพของผู้เรียนและท้องถิ่น ด้านผลลัพธ์ขององค์การ จำนวน 23 ข้อ ที่มีความเหมาะสมตามความคิดเห็นของผู้บริหาร ครูผู้สอน และคณะกรรมการสถานศึกษา 3 ลำดับแรก ได้แก่ ผู้เรียนเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว ชุมชน สังคม และเคารพสิทธิของผู้อื่น ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม มีค่านิยมที่พึงประสงค์ สร้างเครือข่ายการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนสังคม

ศุภลักษณ์ เศษธะพานิช (2550 : บทคัดย่อ) ได้ดำเนินการวิจัยเรื่อง การพัฒนาระบบการบริหารที่มุ่งเน้นความเป็นเลิศของสถานศึกษาเอกชน ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาระบบการบริหารที่มุ่งเน้นความเป็นเลิศของสถานศึกษา โดยใช้แนวคิด/หลักการของรางวัลคุณภาพแห่งชาติของประเทศต่าง ๆ เป็นกรอบแนวคิดเบื้องต้น และใช้วิธีการเทียบระดับ (Benchmarking) โดยการศึกษาถึงคุณลักษณะและแนวปฏิบัติของสถานศึกษาเอกชนที่ได้รับการยอมรับว่ามีความเป็นเลิศ แบ่งขั้นตอนของการวิจัยออกเป็น 5 ขั้นตอนคือ ขั้นที่ 1 ศึกษาองค์ความรู้ที่เกี่ยวข้อง ขั้นที่ 2 วิเคราะห์ระบบการบริหารของสถานศึกษาเอกชนที่เป็นเลิศ ขั้นที่ 3 การออกแบบระบบ ขั้นที่ 4 ตรวจสอบและปรับปรุงระบบการบริหารที่มุ่งเน้นความเป็นเลิศของสถานศึกษาเอกชน และขั้นที่ 5 สรุปผลการวิจัย ผลการวิจัยพบว่า ระบบการบริหารที่มุ่งเน้นความเป็นเลิศของสถานศึกษาเอกชนประกอบด้วย องค์ประกอบหลัก องค์ประกอบย่อย และแนวปฏิบัติในแต่ละองค์ประกอบย่อย โดยองค์ประกอบหลักของระบบการบริหารที่มุ่งเน้นความเป็นเลิศของสถานศึกษาเอกชนมี 9 องค์ประกอบคือ 1) ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา 2) การมุ่งเน้นนักเรียน ผู้ปกครอง และผู้เกี่ยวข้อง 3) การวางแผนกลยุทธ์ 4) โครงสร้างองค์การ 5) การมุ่งเน้นทรัพยากรบุคคล 6) การบริหารงานวิชาการ 7) การบริหารการเงิน 8) การบริหารทั่วไป และ 9) การจัดการสารสนเทศและความรู้ และประกอบด้วยองค์ประกอบย่อยทั้งหมด 35 องค์ประกอบ และมีแนวปฏิบัติรวมทั้งหมด 209 ข้อ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.5.2 งานวิจัยในต่างประเทศ

OFSTED (http://www.tameside.gov.uk/school_grid/selfassess/framework.htm) ได้นำเสนอรูปแบบสถานศึกษาที่มีความเป็นเลิศเพื่อให้สถานศึกษาที่ต้องการปรับปรุงคุณภาพนำไปเป็นแบบอย่าง โดยรูปแบบการแสดงความเป็นเลิศนี้ได้รับการปรับปรุงและถูกนำมาใช้โดยกลุ่มบุคคลที่ปฏิบัติงานจริง ซึ่งประกอบด้วยองค์ประกอบ 9 องค์ประกอบด้วยกันคือ ภาวะผู้นำ วิสัยทัศน์ นโยบายและกลยุทธ์ การบริหารทรัพยากรบุคคล การบริหารทรัพยากร การปรับปรุงกระบวนการ ความคิดเห็นของสถานศึกษา ความคิดเห็นของพนักงาน ความคิดเห็นของชุมชน และผลลัพธ์การปฏิบัติงานที่สำคัญ

Fulstonschools(http://www.fulstonschools.org/dept/prodev/leadership/model) ได้นำเสนอรูปแบบสำหรับความเป็นเลิศสำหรับสถานศึกษา ประกอบด้วย ระบบการบริหาร 6 ระบบด้วยกันคือ ภาวะผู้นำ การมุ่งเน้นนักเรียนและผู้มีส่วนได้เสีย การวางแผนกลยุทธ์ การวางแผนกระบวนการสนับสนุนและการศึกษา ทรัพยากรบุคคล และผลลัพธ์การปฏิบัติงาน ในแต่ละระบบย่อยมีรายการดังนี้ 1) ภาวะผู้นำ ประกอบด้วย ความท้าทายของผู้นำ การสื่อสารคุณค่าและความเชื่อของระบบ การกำหนดทิศทางและการประกาศถึงวัตถุประสงค์ที่ชัดเจนรวมทั้งการกำหนดตัวชี้วัดของผลการปฏิบัติงานที่สนับสนุนผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนและตอบสนองความคาดหวังของผู้มีส่วนได้เสีย การประชาสัมพันธ์ด้านนวัตกรรมและการเรียนรู้จากประสบการณ์ที่ผ่านมา และความรับผิดชอบต่อสาธารณะ 2) การมุ่งเน้นนักเรียนและผู้มีส่วนได้เสีย ประกอบด้วย การกำหนดความต้องการและความคาดหวังของนักเรียนและผู้มีส่วนได้เสีย การสร้างสัมพันธ์ที่ดีและการจัดหาการบริการลูกค้าที่ดีเยี่ยม 3) การวางแผนกลยุทธ์ ประกอบด้วย การตรวจสอบความต้องการและความคาดหวังของนักเรียนและผู้มีส่วนได้เสีย ความสามารถและความต้องการของพนักงาน การใช้ประโยชน์จากทรัพยากรที่มีอยู่ และการเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อม การนิยามวัตถุประสงค์การวัดผลการปฏิบัติงาน เป้าหมายและกลยุทธ์สำหรับแต่ละเป้าหมาย การมุ่งไปยังทิศทางเดียวกันของแผนกลยุทธ์ของสถานศึกษาและแผนกต่าง ๆ และการจัดสรรทรัพยากรตามแผนกลยุทธ์ 4) การวางแผนกระบวนการศึกษาและการสนับสนุน ประกอบด้วย การวางแผนการปรับปรุงการศึกษาอย่างต่อเนื่อง การปรับปรุงกระบวนการสนับสนุนอย่างต่อเนื่องโดยผ่านกระบวนการปรับปรุง (See-Plan-Do-Check Cycle) การกำจัดโปรแกรมและกระบวนการที่ไร้ประสิทธิภาพและไม่จำเป็น การตรวจสอบและการนำแบบอย่างของสถานศึกษาที่ดีมาเปรียบเทียบเพื่อปรับปรุงผลการปฏิบัติของสถานศึกษา 5) ทรัพยากรบุคคล ประกอบด้วย การขยายความสามารถของพนักงานและการพัฒนาบุคลากร การมอบอำนาจให้กับพนักงานได้มีส่วนร่วมและรับผิดชอบในระบบการปรับปรุงสถานศึกษา การมุ่งมั่นในหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย การพัฒนาบุคลากรสนับสนุน การให้รางวัลที่สามารถตอบสนองวัตถุประสงค์ของสถานศึกษา การสนับสนุนช่องทางการสื่อสาร ความร่วมมือและการแบ่งปันความรู้ระหว่างแผนกและสถานศึกษา และการกำหนดระดับความพึงพอใจของพนักงาน และ 6) ผลลัพธ์การปฏิบัติงาน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ประกอบด้วย ผลงานที่ตรงหรือเหนือเป้าหมายที่วางไว้ และผลงานที่ตรงหรือเหนือกว่าสถานศึกษาที่เป็นแบบอย่างและสามารถเป็นแบบอย่างให้กับองค์การอื่นได้

Ka-ho Mok (2002) ได้ศึกษาเรื่อง Decentralization and Marketization of Education in Singapore : A Case of the School Excellence Model โดยมีวัตถุประสงค์การวิจัยเพื่อตรวจสอบและศึกษาถึงปรัชญาและหลักการของรูปแบบความเป็นเลิศของสถานศึกษาในประเทศสิงคโปร์ ทั้งนี้เนื่องจากรัฐบาลสิงคโปร์เปิดโอกาสให้สถานศึกษาได้พัฒนาศักยภาพของตนเองอย่างเต็มที่ โดยการนำเสนอนโยบายการกระจายอำนาจ เพราะหวังว่าสถานศึกษาแต่ละโรงมีความสามารถและยืดหยุ่นที่จะพัฒนาจุดแข็งของตนเองและเหมาะสมกับสภาพแวดล้อมของแต่ละสถานศึกษาเป็นอย่างดี แนวทางหนึ่งที่รัฐบาลจะช่วยสนับสนุนให้การศึกษามีคุณภาพคือ การนำเสนอรูปแบบความเป็นเลิศสำหรับสถานศึกษา (School Excellence Model : SEM) เพื่อให้สถานศึกษาใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงและประเมินตนเอง ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบความเป็นเลิศของสถานศึกษา ประกอบด้วย 2 กลุ่มใหญ่ด้วยกัน คือ 1) กลุ่มสนับสนุน และ 2) กลุ่มผลลัพธ์ โดยที่กลุ่มสนับสนุนเป็นกลุ่มที่ให้ความสนใจว่าผลลัพธ์เกิดขึ้นได้อย่างไร ในขณะที่กลุ่มผลลัพธ์เป็นผลที่สถานศึกษาได้รับ กลุ่มสนับสนุนมุ่งว่า ผู้นำของสถานศึกษาใช้ภาวะผู้นำอย่างไรในการกำหนดคุณค่าและการมุ่งเน้นการเรียนรู้ของนักเรียนและผลการปฏิบัติงานที่เป็นเลิศ และความรับผิดชอบต่อสังคม รวมไปถึงการกำหนดแผนกลยุทธ์ของแต่ละสถานศึกษาโดยการตรวจสอบทิศทางที่ชัดเจนที่มุ่งเน้นผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง การพัฒนาแผนปฏิบัติการเพื่อสนับสนุนทิศทางนั้น การนำแผนไปปฏิบัติและการติดตามผลการดำเนินงานเป็นระยะ นอกจากนี้ทีมงานจะต้องถูกตรวจสอบโดยการบริหารบุคลากรเป็นการทบทวนว่าสถานศึกษามีวิธีการพัฒนาและใช้ประโยชน์อย่างเต็มที่ในการผลักดันให้บุคลากรทำงานอย่างเต็มศักยภาพเพื่อความเป็นเลิศของสถานศึกษา การที่สถานศึกษาใช้ทรัพยากรทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการสนับสนุนแผนกลยุทธ์และการปฏิบัติตามกระบวนการต่าง ๆ เพื่อที่จะนำไปสู่ความสำเร็จของสถานศึกษา กระบวนการมุ่งเน้นนักเรียน ผลลัพธ์การปฏิบัติงานและการบริหาร เป็นพื้นฐาน อีกกลุ่มหนึ่งในการตรวจสอบว่าการออกแบบของสถานศึกษา การปฏิบัติ การจัดการและการปรับปรุงกระบวนการหลักในภาพรวมของการจัดการศึกษาและการทำงานส่งผลต่อการขยายความเป็นอยู่ที่ดีให้กับนักเรียน รวมทั้งประสิทธิภาพและประสิทธิผลของสถานศึกษา นอกจากนั้นรวมไปถึงผลลัพธ์ทางด้านบุคลากร ที่แสดงถึงความสัมพันธ์ในการอบรมและพัฒนา ขวัญและกำลังใจของบุคลากร ผลลัพธ์ทางด้านหุ้นส่วนและสังคม เช่น ผลสัมฤทธิ์ของสถานศึกษาตรงกับความต้องการของหุ้นส่วนและสังคมส่วนใหญ่ สุดท้ายคือผลการปฏิบัติงานหลักของสถานศึกษาจะถูกตรวจสอบโดยการทบทวนว่าการพัฒนาโดยภาพรวมของนักเรียนเป็นอย่างไรเกี่ยวกับผลผลิตทางการศึกษา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 3
วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัย เรื่อง การพัฒนาระบบการบริหารคุณภาพงานวิชาการในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามระเบียบวิธีวิจัยแบบการวิจัยและพัฒนา(Research & Development Methodology) โดยมีขั้นตอนการวิจัยดังนี้

ตารางที่ 3.1 แสดงขั้นตอนการวิจัย เรื่อง การพัฒนาระบบการบริหารคุณภาพงานวิชาการในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน

วัตถุประสงค์	ขั้นตอนและวิธีดำเนินการ	ผลที่ได้รับ
1. เพื่อศึกษาสภาพที่ปฏิบัติจริงในปัจจุบันของการบริหารคุณภาพงานวิชาการในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน 2. เพื่อประเมินความต้องการจำเป็นของการบริหารคุณภาพงานวิชาการในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน	ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาสภาพที่ปฏิบัติจริงในปัจจุบันและประเมินความต้องการจำเป็นของการบริหารคุณภาพงานวิชาการในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงบรรยาย (Descriptive Research) ดังนี้คือ 1.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง 1.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย 1.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล 1.4 การวิเคราะห์ข้อมูล	1. สภาพการดำเนินงานบริหารคุณภาพงานวิชาการโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน 2. ความต้องการจำเป็นในการบริหารคุณภาพงานวิชาการของโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน
3. เพื่อพัฒนาระบบการบริหารคุณภาพงานวิชาการในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน	ขั้นตอนที่ 2 การพัฒนาระบบการบริหารคุณภาพงานวิชาการในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน 2.1 การยกร่างระบบ 2.2 การตรวจสอบระบบโดยผู้เชี่ยวชาญ 2.3 การปรับปรุงระบบ 2.4 การประเมินระบบโดยผู้ใช้ระบบ	3. ระบบการบริหารคุณภาพงานวิชาการในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาสภาพที่ปฏิบัติจริงในปัจจุบันและประเมินความต้องการจำเป็นของการบริหารคุณภาพงานวิชาการในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน

1.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารที่มีหน้าที่รับผิดชอบบริหารงานวิชาการในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน ซึ่งดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการ/อาจารย์ใหญ่ หรือ รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ/รองอาจารย์ใหญ่ฝ่ายวิชาการ หรือ ผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ/ผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่ฝ่ายวิชาการ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน (สช.) โรงเรียนละ 1 คน รวมจำนวนประชากรทั้งสิ้น 416 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารที่มีหน้าที่รับผิดชอบบริหารงานวิชาการในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน (สช.) ซึ่งดำเนินการคัดเลือกตัวอย่างโดยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratefied Random Sampling) จำแนกตามขนาดของโรงเรียนโดยใช้เกณฑ์ของสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน (สช.) ตามสัดส่วนของจำนวนโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนทั้งหมด และกำหนดจำนวนของกลุ่มตัวอย่างตามตารางสำเร็จรูปในการกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างของ Krejcie and Morgan (อ้างใน http://www.watpon.com/table/mogan.pdf) ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 201 คน ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 3.2 แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามขนาดของโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน

ขนาดของโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน	จำนวนประชากร (คน)	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง (คน)
โรงเรียนขนาดใหญ่ (มีจำนวนนักเรียนมากกว่า 1,000 คน)	141	68
โรงเรียนขนาดกลาง (มีจำนวนนักเรียนระหว่าง 500 – 1,000 คน)	105	51
โรงเรียนขนาดเล็ก (มีจำนวนนักเรียนน้อยกว่า 500 คน)	170	82
รวมทั้งสิ้น	416	201

ที่มา : http://www.opec.go.th

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ลักษณะของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมีลักษณะเป็นแบบแบบสอบถาม (Questionnaire) เพื่อมุ่งศึกษาสภาพการบริหารคุณภาพงานวิชาการในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนและประเมินความต้องการจำเป็นของการบริหารคุณภาพงานวิชาการในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน โดยลักษณะของแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบ เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย เพศ อายุ ตำแหน่งหน้าที่ในปัจจุบัน วุฒิการศึกษาสูงสุด และประสบการณ์การทำงานที่ผ่านมา

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพที่เป็นจริงในปัจจุบันและสภาพที่คาดหวังของการบริหารคุณภาพงานวิชาการ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) จำนวน 5 ระดับ แบ่งออกเป็น 12 ด้าน โดยมีเกณฑ์ให้คะแนนดังนี้

คะแนน		ความหมาย
5	หมายถึง	มีการปฏิบัติมากที่สุด / มีความคาดหวังมากที่สุด
4	หมายถึง	มีการปฏิบัติมาก / มีความคาดหวังมาก
3	หมายถึง	มีการปฏิบัติปานกลาง / มีความคาดหวังปานกลาง
2	หมายถึง	มีการปฏิบัติน้อย / มีความคาดหวังน้อย
1	หมายถึง	มีการปฏิบัติน้อยที่สุด / มีความคาดหวังน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 ข้อมูลเสนอแนะในการพัฒนาระบบการบริหารคุณภาพงานวิชาการในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน เป็นแบบปลายเปิด (Opened – Ended) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อรับทราบข้อเสนอแนะในการพัฒนาระบบการบริหารคุณภาพงานวิชาการ

การสร้างและตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. ศึกษาค้นคว้าแนวคิด งานวิจัย และเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน และการบริหารคุณภาพ เพื่อนำมาใช้เป็นกรอบแนวคิดในการสร้างแบบสอบถาม (Questionnaire)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2. กำหนดรูปแบบและโครงสร้างเนื้อหาของแบบสอบถาม โดยกำหนดรูปแบบของแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ แบบมาตราส่วนประมาณค่า และแบบปลายเปิด ทั้งนี้เพื่อให้เหมาะสมกับข้อมูลที่ต้องการ และได้ข้อมูลครบถ้วนตามสิ่งที่ต้องการวัด

3. สร้างข้อคำถามในแต่ละตอน แล้วนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม และผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 ท่าน (ภาคผนวก ข) ตรวจสอบความครอบคลุมของข้อคำถามกับนิยามศัพท์หรือความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยใช้การตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับนิยามศัพท์ (Item Objective Congruence : IOC) โดยกำหนดคุณสมบัติของผู้ทรงคุณวุฒิไว้ดังนี้

1) มีคุณวุฒิทางการศึกษาระดับปริญญาเอกด้านศึกษาศาสตร์ / ครุศาสตร์

2) มีประสบการณ์ในการให้ความรู้ / คำแนะนำ หรือมีประสบการณ์ในการบริหารงานคุณภาพและ/หรือการบริหารงานวิชาการระดับอาชีวศึกษา ไม่น้อยกว่า 5 ปี

สำหรับการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาของผู้ทรงคุณวุฒิ ใช้หลักการพิจารณาตามเกณฑ์ดังนี้ (ล้วน สายยศ. 2539 : 248)

คะแนน +1	แน่ใจว่าข้อคำถามนั้นสอดคล้องกับนิยามศัพท์
คะแนน 0	ไม่แน่ใจว่าข้อคำถามนั้นสอดคล้องกับนิยามศัพท์
คะแนน -1	แน่ใจว่าข้อคำถามนั้นไม่สอดคล้องกับนิยามศัพท์

และผู้วิจัยใช้เกณฑ์การตัดสินค่า IOC ที่คำนวณได้ โดยค่าที่คำนวณได้ต้องมากกว่า .50 (IOC > .50) (ล้วน สายยศ. 2539 : 251) จึงจะถือว่าข้อคำถามนั้นสอดคล้องกับนิยามศัพท์ ซึ่งผลการวิเคราะห์ค่า IOC จากผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 5 ท่าน พบว่า มีค่าระหว่าง 0.85 – 0.95

4. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบคุณภาพจากผู้ทรงคุณวุฒิและปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try out) กับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้บริหารโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน จากนั้นนำข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้ไปตรวจสอบความเที่ยง (Reliability) ตามสูตรของ Cronbach's Alpha ซึ่งผลการวิเคราะห์ค่าความเที่ยงจากการทดลองใช้แบบสอบถามทั้งฉบับมีค่าเท่ากับ 0.98

1.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างดังนี้คือ

1. ขอหนังสือเพื่อขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลการวิจัย จากคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ถึงผู้อำนวยการโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน จำนวน 201 โรงเรียน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2. จัดส่งหนังสือในข้อ 1 พร้อมแบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารคุณภาพงานวิชาการในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน ให้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 201 คน ทางไปรษณีย์พร้อมกำหนดวันส่งแบบสอบถามกลับ และผู้วิจัยได้แนบซองเอกสารติดแสตมป์ที่จ่าหน้าซองถึงผู้วิจัย เพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามส่งแบบสอบถามกลับทางไปรษณีย์

3. ได้รับแบบสอบถามกลับคืน จำนวน 187 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 93.03

1.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบ นำมาวิเคราะห์หาค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) และนำเสนอในรูปตารางประกอบความเรียง

ตอนที่ 2 ข้อมูลสภาพที่เป็นจริงในปัจจุบันและสภาพที่คาดหวังของการบริหารคุณภาพงานวิชาการ นำมาวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ค่าความต้องการจำเป็นตามสูตร Modified Priority Needs Index ($PNI_{Modified}$) โดยการหารค่าผลต่างระหว่างสภาพที่คาดหวัง (I) กับสภาพที่ปฏิบัติจริงในปัจจุบัน (D) ด้วยค่าสภาพที่ปฏิบัติจริงในปัจจุบัน (D) โดยใช้หลักการกำหนดความต้องการจำเป็นจากระดับสภาพที่เป็นจริง ซึ่งสูตรในการคำนวณมีดังนี้

$$PNI_{Modified} = (I-D) / D$$

และจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นตามค่า $PNI_{Modified}$ โดยนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในรูปตารางประกอบความเรียง

สำหรับการแปลความหมายของคะแนนความคิดเห็นที่มีต่อสภาพที่ปฏิบัติจริงในปัจจุบันของการบริหารคุณภาพงานวิชาการของโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน ทั้งรายข้อและรายด้าน ใช้เกณฑ์การแปลความหมายดังต่อไปนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2535 : 23-24)

ช่วงคะแนนเฉลี่ย		ความหมาย
4.51 – 5.00	หมายถึง	มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด
3.51 – 4.50	หมายถึง	มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก
2.51 – 3.50	หมายถึง	มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง
1.51 – 2.50	หมายถึง	มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย
1.00 – 1.50	หมายถึง	มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตอนที่ 3 ข้อมูลเสนอแนะในการพัฒนาระบบการบริหารคุณภาพงานวิชาการวิเคราะห์โดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และนำเสนอในรูปตารางประกอบความเรียง

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติในการวิเคราะห์หาค่าสถิติดังนี้

1. ค่าความถี่ (Frequency)
2. ค่าร้อยละ (Percentage)
3. ค่าเฉลี่ย (Mean)
4. ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
5. ค่าความสำคัญของความต้องการจำเป็น (Modified Priority Needs Index)

ขั้นตอนที่ 2 การพัฒนาระบบการบริหารคุณภาพงานวิชาการในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน

2.1 การยกร่างระบบการบริหารคุณภาพงานวิชาการในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน

จากขั้นตอนที่ 1 ผู้วิจัยได้ทราบสภาพที่ปฏิบัติจริงในปัจจุบันของการบริหารคุณภาพงานวิชาการ และความต้องการจำเป็นของการบริหารคุณภาพงานวิชาการ ผู้วิจัยได้นำผลการศึกษาดังกล่าวมาผนวกกับการศึกษาแนวคิด ทฤษฎีต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องมาใช้ในการยกร่างระบบการบริหารคุณภาพงานวิชาการในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน โดยใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

2.2 การตรวจสอบระบบการบริหารคุณภาพงานวิชาการในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน

ผู้วิจัยได้นำร่างระบบการบริหารคุณภาพงานวิชาการในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน ที่ยกร่างขึ้นไปให้ผู้เชี่ยวชาญได้ตรวจสอบโดยใช้กระบวนการสนทนากลุ่ม (Focus Group) ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

2.2.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร คือ ผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารงานวิชาการระดับอาชีวศึกษาหรือการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาระดับอาชีวศึกษา ผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารคุณภาพ และผู้ประเมินคุณภาพการศึกษา และ/หรือ ผู้ประเมินระบบการบริหารคุณภาพ

กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารงานวิชาการระดับอาชีวศึกษาหรือการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาระดับอาชีวศึกษา จำนวน 3 คน ผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารคุณภาพ จำนวน 4 คน และ ผู้ประเมินคุณภาพการศึกษา และ/หรือ ผู้ประเมินระบบการบริหาร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

คุณภาพ จำนวน 3 คน รวมเป็นจำนวนทั้งสิ้น 10 คน (ภาคผนวก ข) ซึ่งคัดเลือกโดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling) โดยมีคุณสมบัติดังนี้

1. คุณสมบัติผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารงานวิชาการระดับอาชีวศึกษาหรือการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาระดับอาชีวศึกษา

1.1 สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโทหรือปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษาหรือสาขาวิชาอื่นที่เกี่ยวข้องกับการจัดการอาชีวศึกษา และมีประสบการณ์ ไม่น้อยกว่า 5 ปี ในการดำเนินงานวิชาการหรืองานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาระดับอาชีวศึกษา หรือ

1.2 เป็นผู้บริหารการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการหรือสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน (สช.) หรือสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (สอศ.) หรือสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.)

2. คุณสมบัติผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารคุณภาพ

2.1 เป็นนักวิชาการที่มีความรู้ความสามารถและมีผลงานทางวิชาการด้านการบริหารคุณภาพ หรือ

2.2 เป็นผู้บริหารองค์การภาคธุรกิจที่มีความรู้ความสามารถด้านการบริหารคุณภาพและนำระบบการบริหารคุณภาพมาประยุกต์ใช้ในองค์การ หรือ

2.3 เป็นผู้ดำรงตำแหน่งตัวแทนฝ่ายบริหารในการดำเนินงานตามระบบการบริหารคุณภาพ เช่น QMR ตามระบบ ISO 9000 เป็นต้น

3. คุณสมบัติผู้เชี่ยวชาญด้านการประเมินคุณภาพการศึกษาและ/หรือการประเมินระบบการบริหารคุณภาพ

3.1 เป็นผู้ประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษาระดับอาชีวศึกษา หรือ

3.2 เป็นผู้ประเมินคุณภาพภายนอกสถานศึกษาระดับอาชีวศึกษาของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา หรือ

3.3 เป็นผู้ประเมินระบบการบริหารงานคุณภาพ เช่น Lead Assessor /Assessor ตามมาตรฐาน ISO 9000 , ผู้ประเมินตามเกณฑ์รางวัลคุณภาพแห่งชาติ TQA เป็นต้น

2.2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการตรวจสอบความเหมาะสมของร่างระบบการบริหารคุณภาพงานวิชาการในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน คือ

2.2.2.1 ประเด็นคำถามปลายเปิด จำนวน 4 ข้อ ได้แก่ (1) ท่านคิดว่าองค์ประกอบของระบบการบริหารคุณภาพงานวิชาการในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนที่ได้นำเสนอนั้นมีความเหมาะสม และมีความเป็นไปได้มากน้อยเพียงใด (2) ท่านคิดว่าแต่ละองค์ประกอบของระบบการบริหารคุณภาพงานวิชาการในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนที่ได้นำเสนอโดยใช้วงจร PDCA

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

นั้น มีความเหมาะสม และมีความเป็นไปได้มากน้อยเพียงใด (3) ท่านคิดว่าระบบการบริหารคุณภาพงานวิชาการในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนที่ได้นำเสนอนั้น สามารถนำไปใช้จริงได้มากน้อยเพียงใด และ (4) ท่านคิดว่าระบบการบริหารคุณภาพงานวิชาการในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนที่ได้นำเสนอนั้น จะก่อให้เกิดคุณภาพต่อผู้เรียนและผู้สำเร็จการศึกษามากน้อยเพียงใด

2.2.2.2 แบบสอบถามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญในการสนทนากลุ่ม (Focus Group) ที่มีต่อตัวบ่งชี้การบริหารคุณภาพงานวิชาการในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน จำนวน 55 ตัวบ่งชี้ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนข้อคำถามดังนี้

คะแนน		ระดับความคิดเห็น
5	หมายถึง	เห็นด้วยมากที่สุด
4	หมายถึง	เห็นด้วยมาก
3	หมายถึง	เห็นด้วยปานกลาง
2	หมายถึง	เห็นด้วยน้อย
1	หมายถึง	เห็นด้วยน้อยที่สุด

2.2.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

2.2.3.1 ผู้วิจัยขอหนังสือเพื่อขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลการวิจัยจากคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง เพื่อเรียนเชิญผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 10 คน เพื่อร่วมการสนทนากลุ่ม (Focus Group)

2.2.3.2 ผู้วิจัยจัดส่งหนังสือในข้อที่ 2.2.3.1 พร้อมเอกสารร่างระบบการบริหารคุณภาพงานวิชาการในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน ให้แก่ผู้เชี่ยวชาญได้ศึกษาก่อนการสนทนากลุ่ม (Focus Group)

2.2.3.3 ผู้วิจัยดำเนินการจัดการสนทนากลุ่ม (Focus Group) ในวันจันทร์ที่ 13 มิถุนายน 2554 เวลา 13.00 – 15.00 น. ห้องประชุม 305 ชั้น 3 อาคาร 1 โรงเรียนปัญญาภิวัฒน์ เทคโนธุกิจ

2.2.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยประมวลแนวคิดของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อร่างระบบการบริหารคุณภาพงานวิชาการในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนโดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และสำหรับความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อตัวบ่งชี้การบริหารคุณภาพงานวิชาการในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน จำนวน 55 ตัวบ่งชี้ ได้ดำเนินการวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และแปลความหมายของคะแนนความคิดเห็นที่มีต่อตัวบ่งชี้การบริหารคุณภาพงานวิชาการในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนทั้งรายข้อและรายรวม ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2535 : 23-24)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ช่วงคะแนนเฉลี่ย		ระดับความคิดเห็น
4.51-5.00	หมายถึง	เห็นด้วยมากที่สุด
3.51-4.50	หมายถึง	เห็นด้วยมาก
2.51-3.50	หมายถึง	เห็นด้วยปานกลาง
1.51-2.50	หมายถึง	เห็นด้วยน้อย
1.00-1.50	หมายถึง	เห็นด้วยน้อยที่สุด

2.3 การปรับปรุงระบบการบริหารคุณภาพงานวิชาการในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน

ผู้วิจัยนำข้อเสนอแนะที่ได้จากผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารคุณภาพ และผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารงานวิชาการระดับอาชีวศึกษา และผู้เชี่ยวชาญด้านการประเมินคุณภาพการศึกษา และ/หรือการประเมินระบบการบริหารคุณภาพ มาปรับปรุงระบบการบริหารคุณภาพงานวิชาการในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนเพื่อนำไปประเมินในลำดับต่อไป

2.4 การประเมินระบบการบริหารคุณภาพงานวิชาการในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน

การประเมินระบบการบริหารคุณภาพงานวิชาการในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน ผู้วิจัยดำเนินการดังนี้

2.4.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.4.1.1 ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารที่มีหน้าที่รับผิดชอบบริหารงานวิชาการในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน ซึ่งดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการ/อาจารย์ใหญ่ หรือ รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ/รองอาจารย์ใหญ่ฝ่ายวิชาการ หรือ ผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ/ผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่ฝ่ายวิชาการ ในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน (สช.)

2.4.1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารที่มีหน้าที่รับผิดชอบบริหารงานวิชาการในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน ซึ่งดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการ/อาจารย์ใหญ่ หรือ รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ/รองอาจารย์ใหญ่ฝ่ายวิชาการ หรือ ผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ/ผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่ฝ่ายวิชาการ ในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน (สช.) จำนวน 30 คน โดยผู้วิจัยใช้วิธีการเลือกแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling) โดยมีเกณฑ์ในการเลือกดังนี้คือ

1) มีประสบการณ์ด้านการบริหารงานวิชาการและการประกันคุณภาพการศึกษามาไม่น้อยกว่า 5 ปี

2) ปฏิบัติงานอยู่ในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนที่ผ่านการประเมินคุณภาพภายนอกจากสำนักงานรับมาตรฐานและประเมินคุณภาพภายนอก (สมศ.) โดยมีผลการประเมินอยู่ในระดับดี

3) ปฏิบัติงานอยู่ในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนที่ได้รับรางวัลโรงเรียนพระราชทานระดับอาชีวศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.4.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบประเมินระบบการบริหารคุณภาพงานวิชาการในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน ซึ่งประยุกต์ใช้จากเกณฑ์การประเมินที่เสนอจากคณะกรรมการพัฒนาเกณฑ์มาตรฐานการประเมินโครงการทางการศึกษา (The Joint Committee on Standard for Educational Evaluation) ซึ่งแบ่งเป็น 4 มาตรฐาน (Madaus, Scriven and Stufflebeam. 1983 : 399 - 402) คือ 1) มาตรฐานด้านความเป็นประโยชน์ (Utility Standard) 2) มาตรฐานด้านความเป็นไปได้ (Feasibility Standard) 3) มาตรฐานด้านความเหมาะสม (Propriety Standard) และ 4) มาตรฐานด้านความถูกต้องครอบคลุม (Accuracy Standard) จำนวน 20 ข้อ แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 แบบสอบถามประเภทตรวจสอบรายการ (Check List) มุ่งสอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 4 ข้อ ประกอบด้วย เพศ อายุ วุฒิการศึกษาสูงสุด และประสบการณ์การทำงาน

ตอนที่ 2 แบบสอบถามประเภทมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scales) 5 ระดับ มุ่งสอบถามความคิดเห็นที่มีต่อระบบการบริหารคุณภาพงานวิชาการในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน จำนวน 20 ข้อ ประกอบด้วย (1) ด้านความเป็นประโยชน์ (Utility) จำนวน 5 ข้อ (2) ด้านความเป็นไปได้ (Feasibility) จำนวน 5 ข้อ (3) ด้านความเหมาะสม (Propriety) จำนวน 5 ข้อ และ (4) ด้านความถูกต้องครอบคลุม (Accuracy) จำนวน 5 ข้อ โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนข้อคำถามดังนี้

คะแนน		ระดับความคิดเห็น
5	หมายถึง	เห็นด้วยมากที่สุด
4	หมายถึง	เห็นด้วยมาก
3	หมายถึง	เห็นด้วยปานกลาง
2	หมายถึง	เห็นด้วยน้อย
1	หมายถึง	เห็นด้วยน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 แบบสอบถามปลายเปิด (Open Ended Questionnaire) มุ่งให้ผู้ตอบแบบสอบถามได้ให้ข้อคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะต่อการนำระบบการบริหารคุณภาพงานวิชาการในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนไปใช้ จำนวน 1 ข้อ

2.4.3 การสร้างและตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.4.3.1 ศึกษาค้นคว้าแนวคิด ทฤษฎีของ Madaus, Scriven and Stufflebeam (1983 : 399-402)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.4.3.2 ดำเนินการสร้างแบบประเมินโดยให้ครอบคลุมกรอบแนวคิดการประเมินตามมาตรฐาน 4 ด้าน คือ ด้านความเป็นประโยชน์ (Utility) ด้านความเป็นไปได้ (Feasibility) ด้านความเหมาะสม (Propriety) และด้านความถูกต้องครอบคลุม (Accuracy)

2.4.3.3 นำแบบประเมินที่สร้างขึ้นเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมของแบบประเมินและนำมาปรับปรุงแก้ไข

2.4.4 การเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย

2.4.4.1 ผู้วิจัยขอหนังสือจากคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ถึง ผู้บริหารโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน จำนวน 30 คน เพื่อขอความร่วมมือในการประเมินระบบการบริหารคุณภาพงานวิชาการในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน

2.4.4.2 ผู้วิจัยจัดส่งแบบประเมินระบบการบริหารคุณภาพงานวิชาการในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน จำนวน 30 ชุด ไปยังผู้บริหารโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน ทางไปรษณีย์ พร้อมกำหนดวันส่งแบบประเมินกลับ

2.4.4.3 ผู้วิจัยได้แนบซองเอกสารติดแสตมป์ที่จ่าหน้าซองถึงผู้วิจัย ไปกับแบบประเมิน เพื่อให้ผู้ตอบแบบประเมินส่งแบบประเมินกลับทางไปรษณีย์ ซึ่งได้รับแบบสอบถามกลับคืน จำนวน 30 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

2.4.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

2.4.5.1 การวิเคราะห์แบบสอบถามตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ คือ ค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)

2.4.5.2 การวิเคราะห์แบบสอบถามตอนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นที่มีต่อระบบการบริหารคุณภาพงานวิชาการในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน สถิติที่ใช้คือ ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) โดยการแปลความหมายของคะแนนความคิดเห็นที่มีต่อระบบการบริหารคุณภาพงานวิชาการในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนทั้งรายข้อและโดยภาพราย มีดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2535 : 23-24)

ช่วงคะแนนเฉลี่ย		ระดับความคิดเห็น
4.51-5.00	หมายถึง	มีความเป็นประโยชน์/ความเป็นไปได้/ความเหมาะสม/ความถูกต้องครอบคลุมอยู่ในระดับมากที่สุด
3.51-4.50	หมายถึง	มีความเป็นประโยชน์/ความเป็นไปได้/ความเหมาะสม/ความถูกต้องครอบคลุมอยู่ในระดับมาก
2.51-3.50	หมายถึง	มีความเป็นประโยชน์/ความเป็นไปได้/ความเหมาะสม/ความถูกต้องครอบคลุมอยู่ในระดับปานกลาง
1.51-2.50	หมายถึง	มีความเป็นประโยชน์/ความเป็นไปได้/ความเหมาะสม/

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

		ความถูกต้องครอบคลุมอยู่ในระดับน้อย
1.00-1.50	หมายถึง	มีความเป็นประโยชน์/ความเป็นไปได้/ความเหมาะสม/ความถูกต้องครอบคลุมอยู่ในระดับน้อยที่สุด

2.4.5.3 การวิเคราะห์แบบสอบถาม ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะต่อการพัฒนาระบบการบริหารคุณภาพงานวิชาการในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน โดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 4
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัย เรื่อง การพัฒนาระบบการบริหารคุณภาพงานวิชาการในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษาสภาพที่ปฏิบัติจริงในปัจจุบันของการบริหารคุณภาพงานวิชาการในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน (2) ประเมินความต้องการจำเป็นของการบริหารคุณภาพงานวิชาการในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน และ (3) พัฒนาระบบการบริหารคุณภาพงานวิชาการในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน โดยผู้วิจัยได้แบ่งขั้นตอนการดำเนินงานเป็น 2 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาสภาพที่ปฏิบัติจริงในปัจจุบันและประเมินความต้องการจำเป็นของการบริหารคุณภาพงานวิชาการในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน และขั้นตอนที่ 2 การพัฒนาระบบการบริหารคุณภาพงานวิชาการในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน

การวิเคราะห์ข้อมูลและนำเสนอข้อมูลในการวิจัย ได้แบ่งเป็น 2 ส่วน ดังนี้คือ

ส่วนที่ 1 ผลการวิเคราะห์สภาพที่ปฏิบัติจริงในปัจจุบันของการบริหารคุณภาพงานวิชาการ และผลการประเมินความต้องการจำเป็นของการบริหารคุณภาพงานวิชาการในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน ประกอบด้วย

1.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม

1.2 ผลการวิเคราะห์สภาพที่ปฏิบัติจริงในปัจจุบันของการบริหารคุณภาพงานวิชาการในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน

1.3 ผลการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นของการบริหารคุณภาพงานวิชาการในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน

1.4 ผลการวิเคราะห์ข้อเสนอแนะในการพัฒนาระบบการบริหารคุณภาพงานวิชาการในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน

ส่วนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ระบบการบริหารคุณภาพงานวิชาการในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน ประกอบด้วย

2.1 ผลการยกร่างระบบการบริหารคุณภาพงานวิชาการในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน

2.2 ผลการตรวจสอบร่างระบบการบริหารคุณภาพงานวิชาการในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน

2.3 ผลการปรับปรุงระบบการบริหารคุณภาพงานวิชาการในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน

2.4 ผลการประเมินระบบการบริหารคุณภาพงานวิชาการในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ส่วนที่ 1 ผลการวิเคราะห์สภาพที่ปฏิบัติจริงในปัจจุบันของการบริหารคุณภาพงานวิชาการ และผลการประเมินความต้องการจำเป็นของการบริหารคุณภาพงานวิชาการในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน ประกอบด้วย

1.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่างที่สำรวจความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน ดังแสดงในตารางที่ 4.1

ตารางที่ 4.1 แสดงจำนวนและค่าร้อยละของข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ		
1.1 ชาย	77	41.2
1.2 หญิง	110	58.8
รวม	187	100.0
2. อายุ		
2.1 ต่ำกว่า 30 ปี	2	1.1
2.2 30 – 40 ปี	45	24.1
2.3 41 – 50 ปี	70	37.4
2.4 51 – 60 ปี	56	29.9
2.5 61 ปีขึ้นไป	14	7.5
รวม	187	100.0
3. ตำแหน่งหน้าที่ในปัจจุบัน		
3.1 ผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ/ผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่ฝ่ายวิชาการ	56	29.9
3.2 รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ/รองอาจารย์ใหญ่ฝ่ายวิชาการ	69	36.9
3.3 ผู้อำนวยการ/อาจารย์ใหญ่	62	33.2
รวม	187	100.0
4. วุฒิการศึกษาสูงสุด		
4.1 ปริญญาตรี	68	36.4
4.2 ปริญญาโท	99	52.9
4.3 ปริญญาเอก	20	10.7
รวม	187	100.0

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
5. ประสบการณ์ทำงานที่ผ่านมา (นับรวมทั้งประสบการณ์ทางการสอนและการบริหาร)		
5.1 ไม่เกิน 5 ปี	10	5.3
5.2 6 – 10 ปี	25	13.4
5.3 11 – 15 ปี	26	13.9
5.4 16 - 20 ปี	28	15.0
5.5 21 ปี ขึ้นไป	98	52.4
รวม	**187**	**100.0**

จากตารางที่ 4.1 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด 187 คน มีข้อมูลพื้นฐานดังนี้

เพศ พบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 110 คน คิดเป็นร้อยละ 58.8 และเป็นเพศชาย จำนวน 77 คน คิดเป็นร้อยละ 41.2

อายุ พบว่า ส่วนใหญ่อายุระหว่าง 41 – 50 ปี จำนวน 70 คน คิดเป็นร้อยละ 37.4 อายุระหว่าง 51 – 60 ปี จำนวน 56 คน คิดเป็นร้อยละ 29.9 อายุระหว่าง 30 – 40 ปี จำนวน 45 คน คิดเป็นร้อยละ 24.1 อายุ 61 ปีขึ้นไป จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 7.5 และอายุต่ำกว่า 30 ปี จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 1.1

ตำแหน่งหน้าที่ในปัจจุบัน พบว่า ส่วนใหญ่เป็นรองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ/รองอาจารย์ใหญ่ฝ่ายวิชาการ จำนวน 69 คน คิดเป็นร้อยละ 36.9 เป็นผู้อำนวยการ/อาจารย์ใหญ่ จำนวน 62 คน คิดเป็นร้อยละ 33.2 และเป็นผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ/ผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่ฝ่ายวิชาการ จำนวน 56 คน คิดเป็นร้อยละ 29.9

วุฒิการศึกษาสูงสุด พบว่า ส่วนใหญ่จบการศึกษาในระดับปริญญาโท จำนวน 99 คน คิดเป็นร้อยละ 52.9 จบการศึกษาในระดับปริญญาตรี จำนวน 68 คิดเป็นร้อยละ 36.4 และจบการศึกษาในระดับปริญญาเอก จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 10.7

ประสบการณ์ทำงานที่ผ่านมา (นับรวมทั้งประสบการณ์ทางการสอนและการบริหาร) พบว่า ส่วนใหญ่มีประสบการณ์ทำงาน 21 ปี ขึ้นไป จำนวน 98 คน คิดเป็นร้อยละ 52.4 มีประสบการณ์ทำงาน 16 - 20 ปี จำนวน 28 คน คิดเป็นร้อยละ 15.0 มีประสบการณ์ทำงาน 11 – 15 ปี จำนวน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 13.9 มีประสบการณ์ทำงาน 6 – 10 ปี จำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 13.4 และมีประสบการณ์ทำงาน ไม่เกิน 5 ปี จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 5.3

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1.2 ผลการวิเคราะห์สภาพที่ปฏิบัติจริงในปัจจุบันของการบริหารคุณภาพงานวิชาการในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน

ตารางที่ 4.2 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการปฏิบัติของสภาพที่ปฏิบัติจริงในปัจจุบันของการบริหารคุณภาพงานวิชาการในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน จำแนกตามด้านและภาพรวม

รายการ	n = 187		
		S.D.	ระดับการปฏิบัติ
ด้านการบริหารงานวิชาการทั่วไป			
1) การบริหารหลักสูตร	3.76	0.66	มาก
2) การจัดทรัพยากรการเรียนการสอน	3.77	0.66	มาก
3) การพัฒนาบุคลากร	3.57	0.67	มาก
4) การจัดการเรียนการสอน	3.81	0.65	มาก
5) การวัดผลและประเมินผลการเรียนการสอน	3.84	0.68	มาก
6) การวิจัยและพัฒนา	3.12	0.84	ปานกลาง
รวมรายด้าน	**3.65**	**0.69**	**มาก**
ด้านการบริหารงานวิชาการตามหลักการบริหารคุณภาพ			
1) การบริหารงานเชิงระบบ	3.72	0.73	มาก
2) การศึกษาความพึงพอใจและความคาดหวังของผู้เกี่ยวข้อง	3.72	0.82	มาก
3) การมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้อง	3.47	0.80	ปานกลาง
4) การพัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่อง	3.75	0.71	มาก
5) การตัดสินใจบนพื้นฐานของข้อเท็จจริง	3.61	0.82	มาก
6) การมุ่งเน้นที่ผลลัพธ์	3.65	0.73	มาก
รวมรายด้าน	**3.65**	**0.77**	**มาก**
รวมทั้งหมด	**3.65**	**0.64**	**มาก**

จากตารางที่ 4.2 พบว่า โดยภาพรวมของสภาพที่ปฏิบัติจริงในปัจจุบันของการบริหารคุณภาพงานวิชาการในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.65) และเมื่อพิจารณารายด้านของสภาพที่ปฏิบัติจริงในปัจจุบัน พบว่า สภาพที่ปฏิบัติจริงด้านการบริหารงานวิชาการทั่วไปอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.65) โดยเรียงลำดับจากรายการที่ปฏิบัติมากไปหาน้อยดังนี้คือ การวัดผลและประเมินผลการเรียนการสอน (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.84) การจัดการเรียนการสอน (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.81) การจัดทรัพยากรการเรียนการสอน (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.77) การ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บริหารหลักสูตร (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.76) และการพัฒนาบุคลากร (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.57) สำหรับรายการที่ปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลางได้แก่ การวิจัยและพัฒนา (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.12) สำหรับสภาพที่ปฏิบัติจริงด้านการบริหารงานวิชาการตามหลักการบริหารคุณภาพอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.65) โดยเรียงลำดับจากรายการที่ปฏิบัติมากไปหาน้อยดังนี้คือ การพัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่อง (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.75) การบริหารงานเชิงระบบ (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.72) การศึกษาความคาดหวังและความพึงพอใจของผู้เกี่ยวข้อง (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.72) การมุ่งเน้นที่ผลลัพธ์ (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.65) และการตัดสินใจบนพื้นฐานของข้อเท็จจริง (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.61) สำหรับรายการที่ปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลางได้แก่ การมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้อง (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.47)

ตารางที่ 4.3 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการปฏิบัติของสภาพที่ปฏิบัติจริงในปัจจุบันของการบริหารงานวิชาการด้านการบริหารหลักสูตร

ด้านการบริหารหลักสูตร	n = 187		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับการปฏิบัติ
1. การกำหนดวิสัยทัศน์ นโยบาย และเป้าหมายการบริหารหลักสูตร	3.97	0.73	มาก
2. การกำหนดบุคคลหรือหน่วยงานรับผิดชอบการบริหารหลักสูตรเป็นการเฉพาะ	3.79	0.88	มาก
3. การกำหนดแผนงานการบริหารหลักสูตร	3.73	0.79	มาก
4. การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาเป็นแบบฐานสมรรถนะที่มีความสอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน	3.68	0.93	มาก
5. การกำหนดมาตรฐานสมรรถนะของผู้เรียนแต่ละชั้นปี ของแต่ละสาขาวิชาโดยการเทียบเคียงกับมาตรฐานอาชีพ	3.59	0.87	มาก
6. การจัดทำเอกสารประกอบการใช้หลักสูตร	3.66	0.82	มาก
7. การเตรียมครู-อาจารย์ผู้สอนที่มีคุณวุฒิการศึกษาตรงตามสาขาวิชาที่สอนก่อนการนำหลักสูตรมาใช้	4.08	0.80	มาก
8. การเตรียมความพร้อมด้านอาคาร สถานที่ วัสดุ ครุภัณฑ์อย่างพอเพียงก่อนการนำหลักสูตรมาใช้	3.88	0.91	มาก
9. การสร้างความเข้าใจกับครู-อาจารย์และบุคลากรที่เกี่ยวข้องก่อนการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตร	4.04	0.78	มาก
10. การกำกับติดตามดูแลการดำเนินงานตามหลักสูตรอย่างต่อเนื่อง	3.87	0.88	มาก
11. การประเมินผลการใช้หลักสูตร	3.56	1.05	มาก
12. การศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการใช้หลักสูตร	3.55	0.95	มาก
13. การนำผลการประเมินการใช้หลักสูตรมาเป็นข้อมูลเพื่อการปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษา	3.48	1.02	ปานกลาง
รวม	**3.76**	**0.66**	**มาก**

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากตารางที่ 4.3 พบว่า โดยภาพรวมด้านการบริหารหลักสูตรสภาพที่ปฏิบัติจริงในปัจจุบันอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.76) และเมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า สภาพที่ปฏิบัติจริงในปัจจุบันที่อยู่ในระดับมากซึ่งเรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อยได้แก่ การเตรียมครู-อาจารย์ผู้สอนที่มีคุณวุฒิการศึกษาตรงตามสาขาวิชาที่สอนก่อนการนำหลักสูตรมาใช้ (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.08) การสร้างความเข้าใจกับครู-อาจารย์ และบุคลากรที่เกี่ยวข้องก่อนการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตร (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.04) การกำหนดวิสัยทัศน์ นโยบาย และเป้าหมายการบริหารหลักสูตร (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.97) การเตรียมความพร้อมด้านอาคาร สถานที่ วัสดุ ครุภัณฑ์อย่างพอเพียงก่อนการนำหลักสูตรมาใช้ (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.88) การกำกับติดตามดูแลการดำเนินงานตามหลักสูตรอย่างต่อเนื่อง (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.87) การกำหนดบุคคลหรือหน่วยงานรับผิดชอบการบริหารหลักสูตรเป็นการเฉพาะ (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.79) การกำหนดแผนงานการบริหารหลักสูตร (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.73) การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาเป็นแบบฐานสมรรถนะที่มีความสอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.68) การจัดทำเอกสารประกอบการใช้หลักสูตร (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.66) การกำหนดมาตรฐานสมรรถนะของผู้เรียนแต่ละชั้นปีของแต่ละสาขาวิชา โดยการเทียบเคียงกับมาตรฐานอาชีพ (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.59) การประเมินผลการใช้หลักสูตร (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.56) และการศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการใช้หลักสูตร (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.55) สำหรับรายการที่อยู่ในระดับปานกลางได้แก่ การนำผลการประเมินการใช้หลักสูตรมาเป็นข้อมูลเพื่อการปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษา (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.48)

ตารางที่ 4.4 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการปฏิบัติของสภาพที่ปฏิบัติจริงในปัจจุบันของการบริหารงานวิชาการด้านการจัดทรัพยากรการเรียนการสอน

การจัดทรัพยากรการเรียนการสอน	n = 187		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับการปฏิบัติ
1. การกำหนดวิสัยทัศน์ นโยบาย และเป้าหมายการจัดทรัพยากรการเรียนการสอนของสถานศึกษา	3.84	0.82	มาก
2. การกำหนดบุคคลหรือหน่วยงานรับผิดชอบการจัดทรัพยากรการเรียนการสอนเป็นการเฉพาะ	3.80	0.88	มาก
3. การกำหนดแผนงานการใช้ทรัพยากรการเรียนการสอนอย่างชัดเจน	3.83	0.84	มาก
4. การจัดอาคารสถานที่สำหรับการจัดการเรียนการสอนอย่างพอเพียง	4.13	0.75	มาก
5. การสนับสนุนให้ครูผู้สอนผลิตสื่อและอุปกรณ์การเรียนการสอน	3.82	0.87	มาก
6. การจัดบริการสื่อการเรียนการสอนวัสดุ ครุภัณฑ์ ที่จำเป็นแก่ ครูผู้สอน	3.89	0.79	มาก
7. การจัดบรรยากาศและสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียนที่เอื้อต่อการเรียนการสอน	4.04	0.77	มาก
8. การจัดทำระบบสารสนเทศทรัพยากรการเรียนการสอนของสถานศึกษา	3.55	0.92	มาก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.4 (ต่อ)

การจัดทรัพยากรการเรียนการสอน	n = 187		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับการปฏิบัติ
9. การประเมินผลความพึงพอใจของครู-อาจารย์ต่อการให้บริการทรัพยากรการเรียนการสอนของสถานศึกษา	3.71	0.98	มาก
10. การประเมินผลความพึงพอใจของผู้เรียนต่อการใช้บริการทรัพยากรการเรียนการสอนของสถานศึกษา	3.87	0.87	มาก
11. การประเมินผลความพึงพอใจของบุคคลภายนอกต่อการใช้บริการทรัพยากรการเรียนการสอนของสถานศึกษา	3.50	0.97	ปานกลาง
12. การศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการจัดทรัพยากรการเรียนการสอนของสถานศึกษา	3.50	0.88	ปานกลาง
13. การนำผลการประเมินการใช้ทรัพยากรการเรียนการสอนมาเป็นข้อมูลเพื่อการปรับปรุงการบริหารงานทรัพยากรการเรียนการสอน	3.54	0.91	มาก
รวม	3.77	0.66	มาก

จากตารางที่ 4.4 พบว่า โดยภาพรวมด้านการจัดทรัพยากรการเรียนการสอนสภาพที่ปฏิบัติจริงในปัจจุบันอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.77) และเมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า สภาพที่ปฏิบัติจริงในปัจจุบันที่อยู่ในระดับมาก ซึ่งเรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อยได้แก่ การจัดอาคารสถานที่สำหรับการจัดการเรียนการสอนอย่างพอเพียง (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.13) การจัดบรรยากาศและสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียนที่เอื้อต่อการเรียนการสอน (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.04) การจัดบริการสื่อการเรียนการสอน วัสดุ ครุภัณฑ์ ที่จำเป็นแก่ครู-อาจารย์ผู้สอน (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.89) การประเมินผลความพึงพอใจของผู้เรียนต่อการใช้บริการทรัพยากรการเรียนการสอนของสถานศึกษา (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.87) การกำหนดวิสัยทัศน์ นโยบาย และเป้าหมายการจัดทรัพยากรการเรียนการสอนของสถานศึกษา (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.84) การกำหนดแผนงานการใช้ทรัพยากรการเรียนการสอนอย่างชัดเจน (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.83) การสนับสนุนให้ครู-อาจารย์ผู้สอนผลิตสื่อและอุปกรณ์การเรียนการสอน (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.82) การกำหนดบุคคลหรือหน่วยงานรับผิดชอบการจัดทรัพยากรการเรียนการสอนเป็นการเฉพาะ (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.80) การประเมินผลความพึงพอใจของครู-อาจารย์ต่อการให้บริการทรัพยากรการเรียนการสอนของสถานศึกษา (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.71) การจัดทำระบบสารสนเทศทรัพยากรการเรียนการสอนของสถานศึกษา (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.55) การนำผลการประเมินการใช้ทรัพยากรการเรียนการสอนมาเป็นข้อมูลเพื่อการปรับปรุงการบริหารงานทรัพยากรการเรียนการสอน (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.54) สำหรับรายการที่อยู่ในระดับปานกลางได้แก่ การประเมินผลความพึงพอใจของบุคคลภายนอกต่อการใช้บริการทรัพยากรการเรียนการสอนของ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สถานศึกษา (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.50) และการศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการจัดทรัพยากรการเรียนการสอนของสถานศึกษา (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.50) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.5 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการปฏิบัติของสภาพที่ปฏิบัติจริงในปัจจุบันของการบริหารงานวิชาการด้านการพัฒนาบุคลากร

การพัฒนาบุคลากร	n = 187		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับการปฏิบัติ
1. การกำหนดวิสัยทัศน์ นโยบาย และเป้าหมายการพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษา	3.96	0.77	มาก
2. การกำหนดงบประมาณเพื่อการพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษา	3.65	0.91	มาก
3. การกำหนดมาตรฐานสมรรถนะของบุคลากรจำแนกตามระดับหรือตำแหน่งงานของสถานศึกษาตามหลักเกณฑ์ของคุรุสภา	3.54	0.89	มาก
4. การวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษาจำแนกตามระดับหรือตำแหน่งงาน	3.55	0.84	มาก
5. การจัดทำแผนงานการพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษาทุกระดับหรือตำแหน่งงาน	3.66	0.91	มาก
6. การพัฒนาบุคลากรทุกระดับและตำแหน่งโดยการศึกษา ดูงานทั้งในและต่างประเทศ	3.24	0.95	ปานกลาง
7. การพัฒนาบุคลากรทุกระดับและตำแหน่งโดยการให้ศึกษาด้วยโปรแกรมการเรียนรู้สำเร็จรูปด้วยตนเอง	3.15	1.02	ปานกลาง
8. การพัฒนาบุคลากรบุคลากรทุกระดับและตำแหน่งโดยการนิเทศการปฏิบัติงาน	3.88	0.85	มาก
9. การพัฒนาบุคลากรบุคลากรของสถานศึกษาโดยการให้ทุนการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น	3.34	1.19	ปานกลาง
10. การพัฒนาบุคลากรทุกระดับและตำแหน่งโดยการฝึกอบรมทั้งในและนอกสถานศึกษา	4.01	0.82	มาก
11. การประเมินผลการพัฒนาบุคลากรด้วยการเปรียบเทียบกับมาตรฐานสมรรถนะที่กำหนด	3.35	0.88	ปานกลาง
12. การศึกษาปัญหาและอุปสรรคการพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษา	3.54	0.84	มาก
13. การจัดทำสารสนเทศของการพัฒนาบุคลากรเพื่อใช้ประโยชน์ทางการบริหารบุคลากรของสถานศึกษา	3.48	0.92	ปานกลาง
14. การนำผลการประเมินการพัฒนาบุคลากรทุกระดับและตำแหน่งมาเป็นข้อมูลเพื่อการพัฒนาบุคลากร	3.57	0.95	มาก
รวม	3.57	0.67	มาก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากตารางที่ 4.5 พบว่า โดยภาพรวมด้านการพัฒนาบุคลากรสภาพที่ปฏิบัติจริงปัจจุบันอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.57) และเมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า สภาพที่ปฏิบัติจริงในปัจจุบันที่อยู่ในระดับมาก ซึ่งเรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อยได้แก่ การพัฒนาบุคลากรทุกระดับและตำแหน่งโดยการฝึกอบรมทั้งในและนอกสถานศึกษา (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.01) การกำหนดวิสัยทัศน์ นโยบายและเป้าหมายการพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษา (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.96) การพัฒนาบุคลากรบุคลากรทุกระดับและตำแหน่งโดยการนิเทศการปฏิบัติงาน (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.88) การจัดทำแผนงานการพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษาทุกระดับหรือตำแหน่งงาน (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.66) การกำหนดงบประมาณเพื่อการพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษา (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.65) การนำผลการประเมินการพัฒนาบุคลากรทุกระดับและตำแหน่งมาเป็นข้อมูลเพื่อการพัฒนาบุคลากร (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.57) การวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษาจำแนกตามระดับหรือตำแหน่งงาน (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.55) การกำหนดมาตรฐานสมรรถนะของบุคลากรจำแนกตามระดับหรือตำแหน่งงานของสถานศึกษาตามหลักเกณฑ์ของคุรุสภา (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.54) และการศึกษาปัญหาและอุปสรรคการพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษา (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.54) สำหรับรายการที่อยู่ในระดับปานกลางได้แก่ การจัดทำสารสนเทศของการพัฒนาบุคลากรเพื่อใช้ประโยชน์ทางการบริหารบุคลากรของสถานศึกษา (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.48) การประเมินผลการพัฒนาบุคลากรด้วยการเปรียบเทียบกับมาตรฐานสมรรถนะที่กำหนด (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.35) การพัฒนาบุคลากรบุคลากรของสถานศึกษาโดยการให้ทุนการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.34) การพัฒนาบุคลากรทุกระดับและตำแหน่งโดยการศึกษา ดูงานทั้งในและต่างประเทศ (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.24) และการพัฒนาบุคลากรทุกระดับและตำแหน่งโดยการให้ศึกษาด้วยโปรแกรมการเรียนรู้สำเร็จรูปด้วยตนเอง (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.15) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.6 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการปฏิบัติของสภาพที่ปฏิบัติจริงในปัจจุบันของการบริหารงานวิชาการด้านการจัดการเรียนการสอน

การจัดการเรียนการสอน	n = 187		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับการปฏิบัติ
1. การกำหนดวิสัยทัศน์ นโยบาย และเป้าหมายการจัดการเรียนการสอนที่มุ่งสู่ฐานสมรรถนะ	3.87	0.87	มาก
2. การกำหนดหน่วยงานรับผิดชอบงานการจัดการเรียนการสอนเป็นการเฉพาะ	3.88	0.93	มาก
3. การจัดทำแผนงานการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนของสถานศึกษา	3.89	0.85	มาก
4. การประชุมชี้แจงแนวทางการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรแก่ครู-อาจารย์ และบุคลากรในสถานศึกษา	4.09	0.83	มาก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.6 (ต่อ)

การจัดการเรียนการสอน	n = 187		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับการปฏิบัติ
5. การจัดทำแผนการเรียนรู้ครบทุกรายวิชาตามหลักสูตรที่ใช้จัดการเรียนการสอน	4.11	0.85	มาก
6. การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้ผู้เรียนได้สร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง	3.67	0.84	มาก
7. การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติจริงตามสาขาวิชาชีพทั้งในสถานศึกษาและในสถานประกอบการ	4.02	0.85	มาก
8. การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้ผู้เรียนได้บูรณาการองค์ความรู้ต่าง ๆ ที่สัมพันธ์กัน	3.87	0.89	มาก
9. การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์	4.00	0.81	มาก
10. การนิเทศการจัดการเรียนการสอนโดยร่วมมือกับศึกษานิเทศก์หรือผู้เชี่ยวชาญทางวิชาชีพ	3.54	1.00	มาก
11. การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการเรียนการสอน	3.46	1.01	ปานกลาง
12. การจัดการเรียนการสอนเสริมพิเศษแก่ผู้เรียนที่นอกเหนือจากการเรียนการสอนตามปกติ	3.60	0.92	มาก
13. สถานศึกษาส่งเสริมและเผยแพร่การปฏิรูปการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญแก่สถานศึกษาอื่น	3.41	1.07	ปานกลาง
14. การศึกษาปัญหาและอุปสรรคการจัดการเรียนการสอนของสถานศึกษา	3.78	0.83	มาก
15. การนำผลการประเมินการจัดการเรียนการสอนมาเป็นข้อมูลเพื่อการปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง	3.94	0.85	มาก
รวม	**3.81**	**0.65**	**มาก**

จากตารางที่ 4.6 พบว่า โดยภาพรวมด้านการจัดการเรียนการสอนสภาพที่ปฏิบัติจริงในปัจจุบันอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.81) และเมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า สภาพที่ปฏิบัติจริงในปัจจุบันที่อยู่ในระดับมาก ซึ่งเรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อยได้แก่ การจัดทำแผนการเรียนรู้ครบทุกรายวิชาตามหลักสูตรที่ใช้จัดการเรียนการสอน (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.11) การประชุมชี้แจงแนวทางการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรแก่ครู-อาจารย์ และบุคลากรในสถานศึกษา (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.09) การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติจริงตามสาขาวิชาชีพทั้งในสถานศึกษาและในสถานประกอบการ (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.02) การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.00) การนำผลการประเมินการจัดการเรียนการสอนมาเป็นข้อมูลเพื่อการปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3.94) การจัดทำแผนงานการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนของสถานศึกษา (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.89) การกำหนดหน่วยงานรับผิดชอบงานการจัดการเรียนการสอนเป็นการเฉพาะ (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.88) การกำหนดวิสัยทัศน์ นโยบาย และเป้าหมายการจัดการเรียนการสอนที่มุ่งสู่ฐานสมรรถนะ (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.87) การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้ผู้เรียนได้บูรณาการองค์ความรู้ต่าง ๆ ที่สัมพันธ์กัน (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.87) การศึกษาปัญหาและอุปสรรคการจัดการเรียนการสอนของสถานศึกษา (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.78) การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้ผู้เรียนได้สร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.67) การจัดการเรียนการสอนเสริมพิเศษแก่ผู้เรียนที่นอกเหนือจากการเรียนการสอนตามปกติ (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.60) การนิเทศการจัดการเรียนการสอนโดยร่วมมือกับศึกษานิเทศก์หรือผู้เชี่ยวชาญทางวิชาชีพ (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.54) สำหรับรายการที่อยู่ในระดับปานกลางได้แก่ การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการเรียนการสอน (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.46) และสถานศึกษาส่งเสริมและเผยแพร่การปฏิรูปการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญแก่สถานศึกษาอื่น (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.41)

ตารางที่ 4.7 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการปฏิบัติของสภาพที่ปฏิบัติจริงในปัจจุบันของการบริหารงานวิชาการด้านการวัดผลและประเมินผลการเรียนการสอน

การวัดผลและประเมินผลการเรียนการสอน	n = 187		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับการปฏิบัติ
1. การกำหนดวิสัยทัศน์ นโยบาย และเป้าหมายการวัดผลและประเมินผลการเรียนการสอนของสถานศึกษา	3.99	0.88	มาก
2. การกำหนดหน่วยงานรับผิดชอบงานวัดผลและประเมินผลการเรียนการสอนเป็นการเฉพาะ	4.09	0.85	มาก
3. การจัดทำแผนงานการวัดผลประเมินผลการเรียนการสอนของสถานศึกษา	4.07	0.82	มาก
4. การจัดทำคู่มือการวัดผลและประเมินผลการเรียนการสอนของสถานศึกษา	3.87	0.86	มาก
5. การประชุมชี้แจงแนวทางและระเบียบการวัดผลประเมินผลการเรียนการสอนตามหลักสูตรให้แก่ครู-อาจารย์ และบุคลากรในสถานศึกษาที่เกี่ยวข้อง	4.05	0.77	มาก
6. ครู-อาจารย์ได้ใช้เครื่องมือวัดผลที่มุ่งเน้นสมรรถนะของผู้เรียนอย่างหลากหลาย	3.71	0.92	มาก
7. ครู-อาจารย์ประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนโดยระบุเกณฑ์การประเมินและคุณภาพของแต่ละเกณฑ์ (Rubrics Score)	3.73	0.92	มาก
8. การรายงานผลการประเมินผลความก้าวหน้าทางการเรียนของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง	3.87	0.91	มาก
9. การรายงานผลการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแก่ผู้เรียนและผู้ปกครอง	4.08	0.84	มาก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.7 (ต่อ)

การวัดผลและประเมินผลการเรียนการสอน	n = 187		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับการปฏิบัติ
10. การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศแสดงผลการเรียนของผู้เรียน เพื่อบริการแก่ครู-อาจารย์ ผู้เรียน และผู้ปกครอง	3.73	1.11	มาก
11. การใช้เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์จัดทำคลังข้อสอบ	3.58	1.06	มาก
12. การศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการวัดผลและประเมินผลการเรียนการสอน	3.55	0.99	มาก
13. การปรับปรุงวิธีการวัดผลและประเมินผลการจัดการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง	3.76	0.86	มาก
14. การนำผลการประเมินผลคุณภาพผู้สำเร็จการศึกษามาเป็นข้อมูลเพื่อการปรับปรุงการจัดการเรียนการสอน	3.70	0.90	มาก
รวม	3.84	0.68	มาก

จากตารางที่ 4.7 พบว่า โดยภาพรวมด้านการวัดผลและประเมินผลการเรียนการสอน สภาพที่ปฏิบัติจริงในปัจจุบันอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.84) และเมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า สภาพที่ปฏิบัติจริงในปัจจุบันอยู่ในระดับมากทุกรายการ ซึ่งเรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อยได้แก่ การกำหนดหน่วยงานรับผิดชอบงานวัดผลและประเมินผลการเรียนการสอนเป็นการเฉพาะ (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.09) การรายงานผลการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแก่ผู้เรียนและผู้ปกครอง (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.08) การจัดทำแผนงานการวัดผลประเมินผลการเรียนการสอนของสถานศึกษา (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.07) การประชุมชี้แจงแนวทางและระเบียบการวัดผลประเมินผลการเรียนการสอนตามหลักสูตรให้แก่ครู-อาจารย์ และบุคลากรในสถานศึกษาที่เกี่ยวข้อง (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.05) การกำหนดวิสัยทัศน์ นโยบาย และเป้าหมายการวัดผลและประเมินผลการเรียนการสอนของสถานศึกษา (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.99) การจัดทำคู่มือการวัดผลและประเมินผลการเรียนการสอนของสถานศึกษา (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.87) การรายงานผลการประเมินผลความก้าวหน้าทางการเรียนของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.87) การปรับปรุงวิธีการวัดผลและประเมินผลการจัดการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.76) การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศแสดงผลการเรียนของผู้เรียน เพื่อบริการแก่ครู-อาจารย์ ผู้เรียน และผู้ปกครอง (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.73) ครู-อาจารย์ประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนโดยระบุเกณฑ์การประเมินและคุณภาพของแต่ละเกณฑ์ (Rubrics Score) (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.73) ครู-อาจารย์ได้ใช้เครื่องมือวัดผลที่มุ่งเน้นสมรรถนะของผู้เรียนอย่างหลากหลาย (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.71) การนำผลการประเมินผลคุณภาพผู้สำเร็จการศึกษามาเป็นข้อมูลเพื่อการปรับปรุงการจัดการเรียนการสอน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.70) การใช้เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์จัดทำคลังข้อสอบ (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.58) และการศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการวัดผลและประเมินผลการเรียนการสอน (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.55)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.8 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการปฏิบัติของสภาพที่ปฏิบัติจริงในปัจจุบันของการบริหารงานวิชาการด้านการวิจัยและพัฒนา

การวิจัยและพัฒนา	n = 187		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับการปฏิบัติ
1. การกำหนดวิสัยทัศน์ นโยบาย และเป้าหมายการวิจัยและพัฒนาของสถานศึกษา	3.60	0.90	มาก
2. การกำหนดหน่วยงานรับผิดชอบงานวิจัยและพัฒนาของสถานศึกษาเป็นการเฉพาะ	3.50	1.00	ปานกลาง
3. การจัดทำแผนงานการวิจัยและพัฒนาของสถานศึกษา	3.39	1.04	ปานกลาง
4. การจัดงบประมาณเพื่อการวิจัยและพัฒนาของสถานศึกษา	3.23	1.10	ปานกลาง
5. การจัดทำคู่มือการวิจัยและพัฒนาของสถานศึกษา	3.08	1.04	ปานกลาง
6. การร่วมมือกับหน่วยงานภายนอกเพื่อการวิจัยและพัฒนาผู้เรียน	2.98	1.04	ปานกลาง
7. การจัดกิจกรรมให้ครู-อาจารย์นำเสนอผลงานการวิจัยและพัฒนา	3.26	1.02	ปานกลาง
8. การจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนนำเสนอผลงานการวิจัยและพัฒนา	3.14	1.03	ปานกลาง
9. การนำผลการวิจัยและพัฒนาไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนางานอาชีพ	3.13	1.03	ปานกลาง
10. การนำผลการวิจัยและพัฒนาไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนาชุมชน	2.91	1.06	ปานกลาง
11. การนำผลการวิจัยและพัฒนาไปใช้ประโยชน์ในการจัดการเรียนการสอน	3.22	1.08	ปานกลาง
12. การนำผลงานการวิจัยและพัฒนาของสถานศึกษาเข้าประกวดทั้งในและ/หรือต่างประเทศ	2.47	1.08	ปานกลาง
13. การเผยแพร่ผลงานการวิจัยและพัฒนาของสถานศึกษาต่อสาธารณชน	2.85	1.17	ปานกลาง
14. การจัดทำระบบสารสนเทศการวิจัยและพัฒนาของสถานศึกษา	2.94	1.04	ปานกลาง
รวม	**3.12**	**0.84**	**ปานกลาง**

จากตารางที่ 4.8 พบว่า โดยภาพรวมด้านการวิจัยและพัฒนาสภาพที่ปฏิบัติจริงในปัจจุบันอยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.12) และเมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า สภาพที่ปฏิบัติจริงในปัจจุบันที่อยู่ในระดับมากมี 1 รายการ ได้แก่ การกำหนดวิสัยทัศน์ นโยบาย และเป้าหมายการวิจัยและพัฒนาของสถานศึกษา (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.60) ส่วนที่เหลือทั้งหมดอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งเรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อยได้แก่ การกำหนดหน่วยงานรับผิดชอบงานวิจัยและพัฒนาของสถานศึกษาเป็นการเฉพาะ (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.50) การจัดทำแผนงานการวิจัยและพัฒนาของสถานศึกษา (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.39) การจัดกิจกรรมให้ครู-อาจารย์นำเสนอผลงานการวิจัยและพัฒนา (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.26) การจัดงบประมาณเพื่อการวิจัยและพัฒนาของสถานศึกษา (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.23) การนำผลการวิจัยและพัฒนาไปใช้ประโยชน์ในการจัดการเรียนการสอน (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.22) การจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนนำเสนอผลงานการวิจัยและพัฒนา (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.14) การนำ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ผลการวิจัยและพัฒนาไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนางานอาชีพ (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.13) การจัดทำคู่มือการวิจัยและพัฒนาของสถานศึกษา (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.08) การร่วมมือกับหน่วยงานภายนอกเพื่อการวิจัยและพัฒนาผู้เรียน (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.98) การจัดทำระบบสารสนเทศการวิจัยและพัฒนาของสถานศึกษา (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.94) การนำผลการวิจัยและพัฒนาไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนาชุมชน (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.91) การเผยแพร่ผลงานการวิจัยและพัฒนาของสถานศึกษาต่อสาธารณชน (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.85) และการนำผลงานการวิจัยและพัฒนาของสถานศึกษาเข้าประกวดทั้งในและ/หรือต่างประเทศ (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.47)

ตารางที่ 4.9 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการปฏิบัติของสภาพที่ปฏิบัติจริงในปัจจุบันของการบริหารงานวิชาการตามหลักการบริหารคุณภาพในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน ด้านการบริหารงานเชิงระบบ

การบริหารงานเชิงระบบ	n = 187		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับการปฏิบัติ
1. การจัดระบบการบริหารคุณภาพงานวิชาการในรูปแบบของแนวคิดเชิงระบบ (System Approach) ที่ประกอบด้วยปัจจัยนำเข้า กระบวนการ และผลผลิต	3.44	0.94	ปานกลาง
2. การวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค (SWOT Analysis) ในการบริหารงานวิชาการ	3.69	0.96	มาก
3. การจัดทำแผนการบริหารคุณภาพงานวิชาการ (Quality Management Plan) ที่ประกอบด้วยวิสัยทัศน์ พันธกิจ ยุทธศาสตร์ ตัวบ่งชี้คุณภาพ และเป้าหมายที่ชัดเจน	3.74	0.92	มาก
4. การจัดทำคู่มือการปฏิบัติงานวิชาการที่ครอบคลุมหน้าที่ความรับผิดชอบของการบริหารงานวิชาการ (Work Procedure Manual)	3.66	0.97	มาก
5. การจัดทำแผนปฏิบัติงานวิชาการประจำปี (Action Plan)ที่สอดคล้องกับเป้าหมายที่กำหนดไว้ในแผนการบริหารคุณภาพงานวิชาการ	4.03	0.84	มาก
6. การจัดประชุมชี้แจงระบบการบริหารคุณภาพงานวิชาการแก่ครู-อาจารย์ และบุคลากรทุกคนในสถานศึกษา	4.02	0.84	มาก
7. การตรวจติดตามคุณภาพ (Quality Audit) การปฏิบัติงานวิชาการตามแผนการบริหารคุณภาพงานวิชาการอย่างต่อเนื่อง	3.75	0.84	มาก
8. การประเมินผลการบริหารคุณภาพงานวิชาการของสถานศึกษา (Quality Assessment)	3.64	0.83	มาก
9. การศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการบริหารคุณภาพงานวิชาการอย่างต่อเนื่อง	3.53	0.90	มาก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.9 (ต่อ)

การบริหารงานเชิงระบบ	n = 187		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับการปฏิบัติ
10. การจัดทำรายงานผลการประเมินคุณภาพการบริหารงานวิชาการประจำปี (Self Assessment Report) เพื่อเผยแพร่ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา	3.67	0.94	มาก
11. การนำผลการประเมินคุณภาพ (Quality Assessment) มาเป็นข้อมูลเพื่อการปรับปรุงระบบการบริหารคุณภาพงานวิชาการ	3.75	0.91	มาก
รวม	3.72	0.73	มาก

จากตารางที่ 4.9 พบว่า โดยภาพรวมด้านการบริหารงานเชิงระบบสภาพที่ปฏิบัติจริงในปัจจุบันอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.72) และเมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า สภาพที่ปฏิบัติจริงในปัจจุบันที่อยู่ในระดับมาก ซึ่งเรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อยได้แก่ การจัดทำแผนปฏิบัติงานวิชาการประจำปี (Action Plan) ที่สอดคล้องกับเป้าหมายที่กำหนดไว้ในแผนการบริหารคุณภาพงานวิชาการ (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.03) การจัดประชุมชี้แจงระบบการบริหารคุณภาพงานวิชาการแก่ครู-อาจารย์ และบุคลากรทุกคนในสถานศึกษา (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.02) การตรวจติดตามคุณภาพ (Quality Audit) การปฏิบัติงานวิชาการตามแผนการบริหารคุณภาพงานวิชาการอย่างต่อเนื่อง (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.75) การนำผลการประเมินคุณภาพ (Quality Assessment) มาเป็นข้อมูลเพื่อการปรับปรุงระบบการบริหารคุณภาพงานวิชาการ (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.75) การจัดทำแผนการบริหารคุณภาพงานวิชาการ (Quality Management Plan) ที่ประกอบด้วยวิสัยทัศน์ พันธกิจ ยุทธศาสตร์ ตัวบ่งชี้คุณภาพ และเป้าหมายที่ชัดเจน (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.74) การวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค (SWOT Analysis) ในการบริหารงานวิชาการ (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.69) การจัดทำรายงานผลการประเมินคุณภาพการบริหารงานวิชาการประจำปี (Self Assessment Report) เพื่อเผยแพร่ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.67) การจัดทำคู่มือการปฏิบัติงานวิชาการที่ครอบคลุมหน้าที่ความรับผิดชอบของการบริหารงานวิชาการ (Work Procedure Manual) (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.66) การประเมินผลการบริหารคุณภาพงานวิชาการของสถานศึกษา (Quality Assessment) (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.64) และการศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการบริหารคุณภาพงานวิชาการอย่างต่อเนื่อง (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.53) สำหรับรายการที่อยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ การจัดระบบการบริหารคุณภาพงานวิชาการในรูปแบบของแนวคิดเชิงระบบ (System Approach) ที่ประกอบด้วยปัจจัยนำเข้า กระบวนการ และผลผลิต (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.44)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.10 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการปฏิบัติของสภาพที่ปฏิบัติจริงในปัจจุบันของการบริหารงานวิชาการตามหลักการบริหารคุณภาพในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนด้านการศึกษาความคาดหวังและความพึงพอใจของผู้เกี่ยวข้อง

การศึกษาความคาดหวังและความพึงพอใจของผู้เกี่ยวข้อง	n = 187		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับการปฏิบัติ
1. การศึกษาความคาดหวังและความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อการเรียนตามหลักสูตรของสถานศึกษา	3.68	0.95	มาก
2. การศึกษาความคาดหวังและความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อสิ่งอำนวยความสะดวกในสถานศึกษา	3.73	0.97	มาก
3. การศึกษาความคาดหวังและความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อคุณภาพการจัดการเรียนการสอนของครู-อาจารย์	3.89	0.93	มาก
4. การศึกษาความคาดหวังและความพึงพอใจของสถานประกอบการที่มีต่อคุณภาพของผู้สำเร็จการศึกษา	3.84	0.90	มาก
5. การศึกษาความคาดหวังและความพึงพอใจของสถานประกอบการที่ร่วมจัดการเรียนการสอน	3.58	1.00	มาก
6. การศึกษาความคาดหวังและความพึงพอใจของครู-อาจารย์ที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตร	3.66	0.99	มาก
7. การศึกษาความคาดหวังและความพึงพอใจของครู-อาจารย์ที่มีต่อคุณภาพของผู้เรียน	3.71	1.04	มาก
8. การศึกษาความคาดหวังและความพึงพอใจของผู้ปกครองที่มีต่อคุณภาพของผู้เรียน	3.69	1.05	มาก
9. การศึกษาความคาดหวังและความพึงพอใจของผู้บริหาร ที่มีต่อคุณภาพการจัดการเรียนการสอนของครู-อาจารย์	3.76	0.98	มาก
10. การนำผลการศึกษาความคาดหวังและความพึงพอใจมาเป็นข้อมูลเพื่อการพัฒนาคุณภาพการบริหารงานวิชาการ	3.68	1.00	มาก
รวม	**3.72**	**0.82**	**มาก**

จากตารางที่ 4.10 พบว่า โดยภาพรวมด้านการศึกษาความคาดหวังและความพึงพอใจของผู้เกี่ยวข้องสภาพที่ปฏิบัติจริงในปัจจุบันอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.72) และเมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า สภาพที่ปฏิบัติจริงในปัจจุบันอยู่ในระดับมากทุกรายการ ซึ่งเรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อยได้แก่ การศึกษาความคาดหวังและความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อคุณภาพการจัดการเรียนการสอนของครู-อาจารย์ (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.89) การศึกษาความคาดหวังและความพึงพอใจของสถานประกอบการที่มีต่อคุณภาพของผู้สำเร็จการศึกษา (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.84) การศึกษาความคาดหวังและความพึงพอใจของผู้บริหาร ที่มีต่อคุณภาพการจัดการเรียนการสอนของครู-อาจารย์ (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.76) การศึกษาความคาดหวังและความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อสิ่งอำนวยความ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สะดวกในสถานศึกษา (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.73) การศึกษาความคาดหวังและความพึงพอใจของครู-อาจารย์ที่มีต่อคุณภาพของผู้เรียน (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.71) การศึกษาความคาดหวังและความพึงพอใจของผู้ปกครองที่มีต่อคุณภาพของผู้เรียน (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.69) การศึกษาความคาดหวังและความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อการเรียนตามหลักสูตรของสถานศึกษา (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.68) การนำผลการศึกษาความคาดหวังและความพึงพอใจมาเป็นข้อมูลเพื่อการพัฒนาคุณภาพการบริหารงานวิชาการ (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.68) การศึกษาความคาดหวังและความพึงพอใจของครู-อาจารย์ที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตร (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.66) และการศึกษาความคาดหวังและความพึงพอใจของสถานประกอบการที่ร่วมจัดการเรียนการสอน (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.58)

ตารางที่ 4.11 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการปฏิบัติของสภาพที่ปฏิบัติจริงในปัจจุบันของการบริหารงานวิชาการตามหลักการบริหารคุณภาพในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนด้านการมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้อง

การมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้อง	n = 187		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับการปฏิบัติ
1. การแต่งตั้งคณะกรรมการบริหารงานวิชาการที่ประกอบด้วยบุคลากรของ โรงเรียน ผู้เชี่ยวชาญ ผู้แทนสถานประกอบการ นักวิชาการ และผู้ปกครอง	3.62	1.03	มาก
2. กรรมการบริหารงานวิชาการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนการบริหารคุณภาพงานวิชาการ	3.68	0.94	มาก
3. กรรมการบริหารงานวิชาการมีส่วนร่วมในการติดตามและควบคุมการดำเนินงานด้านการบริหารงานวิชาการ	3.68	0.89	มาก
4. ปราชญ์ท้องถิ่นหรือผู้เชี่ยวชาญในงานอาชีพมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอน	3.16	1.12	ปานกลาง
5. ผู้แทนชุมชนหรือสถานประกอบการให้การสนับสนุนด้านงบประมาณเพื่อจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเสริมหลักสูตร	3.03	1.09	ปานกลาง
6. ผู้แทนชุมชนหรือสถานประกอบการให้การสนับสนุนในการจัดกิจกรรมด้านศิลปะและวัฒนธรรมของสถานศึกษา	3.27	1.22	ปานกลาง
7. กรรมการบริหารงานวิชาการมีส่วนร่วมในการประเมินผลการดำเนินงานวิชาการของสถานศึกษาทุกภาคเรียน	3.55	0.97	มาก
8. ผู้ปกครองให้การสนับสนุนการติดตามดูแลความประพฤติของผู้เรียนอย่างสม่ำเสมอ	3.78	0.92	มาก
รวม	**3.47**	**0.80**	**ปานกลาง**

จากตารางที่ 4.11 พบว่า โดยภาพรวมด้านการมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้องสภาพที่ปฏิบัติจริงในปัจจุบันอยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.47) และเมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า สภาพที่

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ปฏิบัติจริงในปัจจุบันที่อยู่ในระดับมาก ซึ่งเรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อยได้แก่ ผู้ปกครองให้การสนับสนุนการติดตามดูแลความประพฤติของผู้เรียนอย่างสม่ำเสมอ (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.78) กรรมการบริหารงานวิชาการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนการบริหารคุณภาพงานวิชาการ (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.68) กรรมการบริหารงานวิชาการมีส่วนร่วมในการติดตามและควบคุมการดำเนินงานด้านการบริหารงานวิชาการ (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.68) การแต่งตั้งคณะกรรมการบริหารงานวิชาการที่ประกอบด้วยบุคลากรของโรงเรียน ผู้เชี่ยวชาญ ผู้แทนสถานประกอบการ นักวิชาการ และผู้ปกครอง (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.62) และกรรมการบริหารงานวิชาการมีส่วนร่วมในการประเมินผลการดำเนินงานวิชาการของสถานศึกษาทุกภาคเรียน (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.55) สำหรับรายการที่อยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ ผู้แทนชุมชนหรือสถานประกอบการให้การสนับสนุนในการจัดกิจกรรมด้านศิลปะและวัฒนธรรมของสถานศึกษา (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.27) ปราชญ์ท้องถิ่นหรือผู้เชี่ยวชาญในงานอาชีพมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอน (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.16) และผู้แทนชุมชนหรือสถานประกอบการให้การสนับสนุนด้านงบประมาณ เพื่อจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเสริมหลักสูตร (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.03) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.12 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการปฏิบัติของสภาพที่ปฏิบัติจริงในปัจจุบันของการบริหารงานวิชาการตามหลักการบริหารคุณภาพในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนด้านการพัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่อง

การพัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่อง	n = 187		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับการปฏิบัติ
1. การกำหนดวัตถุประสงค์และสร้างความตระหนักในการพัฒนาคุณภาพงานวิชาการอย่างต่อเนื่องแก่บุคลากร	3.90	0.86	มาก
2. การกำหนดแนวทางหรือขั้นตอนการดำเนินการพัฒนาคุณภาพงานวิชาการอย่างต่อเนื่อง	3.86	0.85	มาก
3. การจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณภาพภายในงานวิชาการ เช่น กิจกรรม 5ส หรือ กิจกรรมกลุ่มคุณภาพ QC เป็นต้น	3.77	0.95	มาก
4. การจัดกิจกรรมการประกวดนวัตกรรมการปฏิบัติงานวิชาการของสถานศึกษา	3.37	1.06	ปานกลาง
5. การสร้างบรรยากาศที่เอื้อต่อการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนของครู-อาจารย์	3.76	0.92	มาก
6. การสนับสนุนให้บุคลากรทุกคนนอกเหนือจากครู-อาจารย์พัฒนาตนเองอยู่ตลอดเวลา	3.77	0.88	มาก
7. การส่งเสริมวัฒนธรรมคุณภาพในการปฏิบัติงานวิชาการ	3.86	0.77	มาก
8. การส่งเสริมให้ครู-อาจารย์ และบุคลากรในสถานศึกษานำวงจร PDCA มาใช้ในการแก้ไขปัญหาอย่างต่อเนื่อง	3.88	0.94	มาก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.12 (ต่อ)

การพัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่อง	n = 187		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับการปฏิบัติ
9. ดำเนินการวิเคราะห์ปัญหาหรือข้อบกพร่องที่พบจากการบริหารงานวิชาการอย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง	3.75	0.83	มาก
10. การนำผลการวิเคราะห์ปัญหาหรือข้อบกพร่องไปใช้เพื่อการแก้ไขปัญหาหรือข้อบกพร่องอย่างต่อเนื่อง	3.74	0.91	มาก
11. การจัดกิจกรรมการป้องกันปัญหาหรือข้อบกพร่องที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคต	3.60	0.98	มาก
รวม	3.75	0.71	มาก

จากตารางที่ 4.12 พบว่า โดยภาพรวมด้านการพัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่องสภาพที่ปฏิบัติจริงในปัจจุบันอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.75) และเมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า สภาพที่ปฏิบัติจริงในปัจจุบันที่อยู่ในระดับมาก ซึ่งเรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อยได้แก่ การกำหนดวัตถุประสงค์และสร้างความตระหนักในการพัฒนาคุณภาพงานวิชาการอย่างต่อเนื่องแก่บุคลากร (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.90) การส่งเสริมให้ครู-อาจารย์ และบุคลากรในสถานศึกษานำวงจร PDCA มาใช้ในการแก้ไขปัญหาอย่างต่อเนื่อง (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.88) การกำหนดแนวทางหรือขั้นตอนการดำเนินการพัฒนาคุณภาพงานวิชาการอย่างต่อเนื่อง (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ) (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.86) การส่งเสริมวัฒนธรรมคุณภาพในการปฏิบัติงานวิชาการ (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.86) การจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณภาพภายในงานวิชาการ เช่น กิจกรรม 5ส หรือ กิจกรรมกลุ่มคุณภาพ QC เป็นต้น (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.77) การสนับสนุนให้บุคลากรทุกคนนอกเหนือจากครู-อาจารย์พัฒนาตนเองอยู่ตลอดเวลา (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.77) การสร้างบรรยากาศที่เอื้อต่อการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนของครู-อาจารย์ (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.76) ดำเนินการวิเคราะห์ปัญหาหรือข้อบกพร่องที่พบจากการบริหารงานวิชาการอย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.75) การนำผลการวิเคราะห์ปัญหาหรือข้อบกพร่องไปใช้เพื่อการแก้ไขปัญหาหรือข้อบกพร่องอย่างต่อเนื่อง (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.74) และการจัดกิจกรรมการป้องกันปัญหาหรือข้อบกพร่องที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคต (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.60) สำหรับรายการที่อยู่ในระดับปานกลางมีเพียง 1 รายการ ได้แก่ การจัดกิจกรรมการประกวดนวัตกรรมการปฏิบัติงานวิชาการของสถานศึกษา (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.37)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.13 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการปฏิบัติของสภาพที่ปฏิบัติจริงในปัจจุบันของการบริหารงานวิชาการตามหลักการบริหารคุณภาพในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนด้านการตัดสินใจบนพื้นฐานของข้อเท็จจริง

การตัดสินใจบนพื้นฐานของข้อเท็จจริง	n = 187		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับการปฏิบัติ
1. การกำหนดบุคคลหรือหน่วยงานรับผิดชอบจัดทำระบบสารสนเทศงานวิชาการ	3.72	0.97	มาก
2. การจัดทำระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาเป็นปัจจุบันและถูกต้อง	3.71	0.92	มาก
3. การจัดทำคู่มือการใช้ระบบสารสนเทศเพื่อการปฏิบัติงานวิชาการ	3.53	1.02	มาก
4. การเผยแพร่สารสนเทศเกี่ยวกับงานวิชาการอย่างสม่ำเสมอให้แก่ผู้บริหาร ครู-อาจารย์ และบุคลากรในสถานศึกษา	3.51	1.02	มาก
5. ผู้บริหารใช้สารสนเทศที่เป็นปัจจุบันและถูกต้องในการตัดสินใจเพื่อการบริหารงานวิชาการ	3.72	0.96	มาก
6. ครู-อาจารย์ และบุคลากรในสถานศึกษาใช้สารสนเทศที่เป็นปัจจุบันและถูกต้องในการปฏิบัติงานวิชาการ	3.65	0.83	มาก
7. การนำสารสนเทศจากแหล่งอื่นๆ มาไว้ในระบบสารสนเทศของงานวิชาการเพื่ออำนวยความสะดวกในการใช้ของบุคลากรในสถานศึกษา	3.43	0.95	ปานกลาง
8. การสนับสนุนและส่งเสริมการใช้สารสนเทศที่ถูกต้องในการปฏิบัติงาน	3.79	0.93	มาก
9. การเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารการบริหารและการปฏิบัติงานวิชาการภายในและภายนอกสถานศึกษาด้วยวิธีการที่หลากหลาย	3.63	0.99	มาก
10. การจัดระบบการจัดการความรู้ (Knowledge Management) เพื่อนำไปสู่การเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ (Learning Organization)	3.49	0.94	ปานกลาง
รวม	**3.61**	**0.82**	**มาก**

จากตารางที่ 4.13 พบว่า โดยภาพรวมด้านการตัดสินใจบนพื้นฐานของข้อเท็จจริงสภาพที่ปฏิบัติจริงในปัจจุบันอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.61) และเมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า สภาพที่ปฏิบัติจริงในปัจจุบันที่อยู่ในระดับมาก ซึ่งเรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อยได้แก่ การสนับสนุนและส่งเสริมการใช้สารสนเทศที่ถูกต้องในการปฏิบัติงาน (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.79) การกำหนดบุคคลหรือหน่วยงานรับผิดชอบจัดทำระบบสารสนเทศงานวิชาการ (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.72) ผู้บริหารใช้สารสนเทศที่เป็นปัจจุบัน และถูกต้องในการตัดสินใจเพื่อการบริหารงานวิชาการ (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.72) การจัดทำระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาเป็นปัจจุบันและถูกต้อง (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.71) ครู-อาจารย์ และบุคลากรในสถานศึกษาใช้สารสนเทศที่เป็นปัจจุบันและถูกต้องในการปฏิบัติงานวิชาการ (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.65) การเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารการบริหารและการปฏิบัติงานวิชาการภายในและภายนอกสถานศึกษาด้วยวิธีการที่หลากหลาย (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3.63) การจัดทำคู่มือการใช้ระบบสารสนเทศเพื่อการปฏิบัติงานวิชาการ (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.53) และการเผยแพร่สารสนเทศเกี่ยวกับงานวิชาการอย่างสม่ำเสมอให้แก่ผู้บริหาร ครู-อาจารย์ และบุคลากรในสถานศึกษา (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.51) สำหรับรายการที่อยู่ในระดับปานกลางได้แก่ การจัดระบบการจัดการความรู้ (Knowledge Management) เพื่อนำไปสู่การเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ (Learning Organization) (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.49) และการนำสารสนเทศจากแหล่งอื่นๆ มาไว้ในระบบสารสนเทศของงานวิชาการ เพื่ออำนวยความสะดวกในการใช้ของบุคลากรในสถานศึกษา (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.43)

ตารางที่ 4.14 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการปฏิบัติของสภาพที่ปฏิบัติจริงในปัจจุบันของการบริหารงานวิชาการตามหลักการบริหารคุณภาพในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนด้านการมุ่งเน้นที่ผลลัพธ์

การมุ่งเน้นที่ผลลัพธ์	n = 187		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับการปฏิบัติ
1. การกำหนดตัวบ่งชี้ความสำเร็จของการดำเนินงานวิชาการทั้งในด้านปัจจัยนำเข้า กระบวนการ และผลผลิต	3.78	0.89	มาก
2. การกำหนดเป้าหมายของการดำเนินงานวิชาการทั้งในด้านปัจจัยนำเข้า กระบวนการ และผลผลิต	3.79	0.87	มาก
3. การประเมินผลความสำเร็จของการดำเนินงานวิชาการเปรียบเทียบกับเป้าหมายที่กำหนด	3.68	0.87	มาก
4. การประเมินผลความสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนดเมื่อเปรียบเทียบกับสถานศึกษาอื่น	3.40	0.98	ปานกลาง
5. การประเมินประสิทธิภาพของความสำเร็จของการบริหารงานวิชาการ	3.63	0.89	มาก
6. การศึกษาผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นจากผู้สำเร็จการศึกษาของสถานศึกษาจากความคิดเห็นของสถานประกอบการ (นายจ้าง)	3.71	0.89	มาก
7. การศึกษาผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นจากผู้สำเร็จการศึกษาของสถานศึกษาจากความคิดเห็นของผู้ปกครอง	3.60	0.89	มาก
8. การศึกษาผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นจากผู้สำเร็จการศึกษาของสถานศึกษาจากความคิดเห็นของคณะกรรมการบริหารสถานศึกษา	3.63	0.89	มาก
9. การนำผลการประเมินความสำเร็จและผลการศึกษาต่างๆมาเป็นข้อมูลเพื่อการปรับปรุงคุณภาพการบริหารงานวิชาการอย่างต่อเนื่อง	3.66	0.91	มาก
รวม	**3.65**	**0.73**	**มาก**

จากตารางที่ 4.14 พบว่า โดยภาพรวมด้านการมุ่งเน้นที่ผลลัพธ์สภาพที่ปฏิบัติจริงในปัจจุบันอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.65) และเมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า สภาพที่ปฏิบัติจริงในปัจจุบันอยู่ในระดับมากทุกรายการ ซึ่งเรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อยได้แก่ การกำหนดเป้าหมาย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ของการดำเนินงานวิชาการทั้งในด้านปัจจัยนำเข้า กระบวนการ และผลผลิต (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.79) การกำหนดตัวบ่งชี้ความสำเร็จของการดำเนินงานวิชาการทั้งในด้านปัจจัยนำเข้า กระบวนการ และผลผลิต (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.78) การศึกษาผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นจากผู้สำเร็จการศึกษาของสถานศึกษาจากความคิดเห็นของสถานประกอบการ (นายจ้าง) (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.71) การประเมินผลความสำเร็จของการดำเนินงานวิชาการเปรียบเทียบกับเป้าหมายที่กำหนด (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.68) การนำผลการประเมินความสำเร็จและผลการศึกษาต่างๆมาเป็นข้อมูลเพื่อการปรับปรุงคุณภาพการบริหารงานวิชาการอย่างต่อเนื่อง (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.66) การประเมินประสิทธิภาพของความสำเร็จของการบริหารงานวิชาการ (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.63) การศึกษาผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นจากผู้สำเร็จการศึกษาของสถานศึกษาจากความคิดเห็นของคณะกรรมการบริหารสถานศึกษา (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.63) การศึกษาผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นจากผู้สำเร็จการศึกษาของสถานศึกษาจากความคิดเห็นของผู้ปกครอง (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.60) และการประเมินผลความสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนดเมื่อเปรียบเทียบกับสถานศึกษาอื่น (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.40)

1.3 ผลการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นของการบริหารคุณภาพงานวิชาการในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน

ตารางที่ 4.15 แสดงค่าความต้องการจำเป็นและลำดับที่ความต้องการจำเป็นของการบริหารคุณภาพงานวิชาการในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน

รายการ	สภาพที่ปฏิบัติจริง (D)		สภาพที่คาดหวัง (I)		ความต้องการจำเป็น (NA)	
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	(I-D)/D	ลำดับที่
ด้านการบริหารงานวิชาการทั่วไป						
1) การบริหารหลักสูตร	3.76	0.66	4.29	0.61	0.14	6
2) การจัดทรัพยากรการเรียนการสอน	3.77	0.66	4.24	0.63	0.12	7
3) การพัฒนาบุคลากร	3.57	0.67	3.83	0.59	0.07	8
4) การจัดการเรียนการสอน	3.81	0.65	4.28	0.62	0.12	7
5) การวัดผลและประเมินผลการเรียนการสอน	3.84	0.68	4.29	0.65	0.12	7
6) การวิจัยและพัฒนา	3.12	0.84	3.95	0.83	0.27	1

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.15 (ต่อ)

รายการ	สภาพที่ปฏิบัติจริง (D)		สภาพที่คาดหวัง (I)		ความต้องการจำเป็น (NA)	
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	(I-D)/D	ลำดับที่
ด้านการบริหารงานวิชาการตามหลักการบริหารคุณภาพ						
1) การบริหารงานเชิงระบบ	3.72	0.73	4.26	0.63	0.15	5
2) การศึกษาความพึงพอใจและความคาดหวังของผู้เกี่ยวข้อง	3.72	0.82	4.33	0.68	0.17	3
3) การมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้อง	3.47	0.80	4.23	0.66	0.22	2
4) การพัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่อง	3.75	0.71	4.35	0.65	0.16	4
5) การตัดสินใจบนพื้นฐานของข้อเท็จจริง	3.61	0.82	4.23	0.74	0.17	3
6) การมุ่งเน้นที่ผลลัพธ์	3.65	0.73	4.20	0.76	0.15	5

จากตารางที่ 4.15 พบว่า ความต้องการจำเป็นของการบริหารคุณภาพงานวิชาการในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน โดยเรียงลำดับได้ดังนี้ อันดับ 1 การวิจัยและพัฒนา อันดับ 2 การมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้อง อันดับ 3 การศึกษาความพึงพอใจและความคาดหวังของผู้เกี่ยวข้อง และการตัดสินใจบนพื้นฐานของข้อเท็จจริง อันดับ 4 การพัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่อง อันดับ 5 การบริหารงานเชิงระบบ และการมุ่งเน้นที่ผลลัพธ์ อันดับ 6 การบริหารหลักสูตร อันดับ 7 การจัดทรัพยากรการเรียนการสอน การจัดการเรียนการสอน และการวัดผลและประเมินผลการเรียนการสอน อันดับ 8 การพัฒนาบุคลากร

ตารางที่ 4.16 แสดงค่าความต้องการจำเป็นและลำดับที่ความต้องการจำเป็นของการบริหารคุณภาพงานวิชาการในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนด้านการบริหารหลักสูตร

รายการ	สภาพที่ปฏิบัติจริง		สภาพที่คาดหวัง		ความต้องการจำเป็น	
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	(I-D)/D	ลำดับที่
1. การกำหนดวิสัยทัศน์ นโยบาย และเป้าหมายการบริหารหลักสูตร	3.97	0.73	4.47	0.79	0.13	6
2. การกำหนดบุคคลหรือหน่วยงานรับผิดชอบการบริหารหลักสูตรเป็นการเฉพาะ	3.79	0.88	4.30	0.73	0.13	6
3. การกำหนดแผนงานการบริหารหลักสูตร	3.73	0.79	4.29	0.73	0.15	4

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.16 (ต่อ)

รายการ	สภาพที่ปฏิบัติจริง		สภาพที่คาดหวัง		ความต้องการจำเป็น	
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	(I-D)/D	ลำดับที่
4. การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาเป็นแบบฐานสมรรถนะที่มีความสอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน	3.68	0.93	4.22	0.83	0.15	4
5. การกำหนดมาตรฐานสมรรถนะของผู้เรียนแต่ละชั้นปี ของแต่ละสาขาวิชาโดยการเทียบเคียงกับมาตรฐานอาชีพ	3.59	0.87	4.12	0.82	0.15	4
6. การจัดทำเอกสารประกอบการใช้หลักสูตร	3.66	0.82	4.09	0.85	0.12	7
7. การเตรียมครู-อาจารย์ผู้สอนที่มีคุณวุฒิการศึกษาตรงตามสาขาวิชาที่สอนก่อนการนำหลักสูตรมาใช้	4.08	0.80	4.48	0.72	0.10	8
8. การเตรียมความพร้อมด้านอาคารสถานที่ วัสดุ ครุภัณฑ์อย่างพอเพียงก่อนการนำหลักสูตรมาใช้	3.88	0.91	4.37	0.73	0.13	6
9. การสร้างความเข้าใจกับครู-อาจารย์และบุคลากรที่เกี่ยวข้องก่อนการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตร	4.04	0.78	4.43	0.74	0.10	8
10. การกำกับติดตามดูแลการดำเนินงานตามหลักสูตรอย่างต่อเนื่อง	3.87	0.88	4.41	0.72	0.14	5
11. การประเมินผลการใช้หลักสูตร	3.56	1.05	4.25	0.79	0.19	2
12. การศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการใช้หลักสูตร	3.55	0.95	4.14	0.78	0.17	3
13. การนำผลการประเมินการใช้หลักสูตรมาเป็นข้อมูลเพื่อการปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษา	3.48	1.02	4.25	0.78	0.22	1
รวม	3.76	0.66	4.29	0.61	0.14	-

จากตารางที่ 4.16 พบว่า ความต้องการจำเป็นของการบริหารคุณภาพงานวิชาการในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนด้านการบริหารหลักสูตร เรียงตามลำดับได้ดังนี้ อันดับ 1 การนำผลการประเมินการใช้หลักสูตรมาเป็นข้อมูลเพื่อการปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษา อันดับ 2 การประเมินผลการใช้หลักสูตร อันดับ 3 การศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการใช้หลักสูตร อันดับ 4 การกำหนดแผนงานการบริหารหลักสูตร, การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาเป็นแบบฐานสมรรถนะที่มีความสอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน และการกำหนดมาตรฐานสมรรถนะของผู้เรียนแต่ละ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ชั้นปี ของแต่ละสาขาวิชาโดยการเทียบเคียงกับมาตรฐานอาชีพ อันดับ 5 การกำกับติดตามดูแลการดำเนินงานตามหลักสูตรอย่างต่อเนื่อง อันดับ 6 การกำหนดวิสัยทัศน์ นโยบาย และเป้าหมายการบริหารหลักสูตร และการกำหนดบุคคลหรือหน่วยงานรับผิดชอบการบริหารหลักสูตรเป็นการเฉพาะ อันดับ 7 การจัดทำเอกสารประกอบการใช้หลักสูตร อันดับ 8 การเตรียมครู-อาจารย์ผู้สอนที่มีคุณวุฒิการศึกษาตรงตามสาขาวิชาที่สอนก่อนการนำหลักสูตรมาใช้ และการสร้างความเข้าใจกับครู-อาจารย์และบุคลากรที่เกี่ยวข้องก่อนการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตร และอันดับ 9 การเตรียมความพร้อมด้านอาคารสถานที่ วัสดุ ครุภัณฑ์อย่างพอเพียงก่อนการนำหลักสูตรมาใช้

ตารางที่ 4.17 แสดงค่าความต้องการจำเป็นและลำดับที่ความต้องการจำเป็นของการบริหารคุณภาพงานวิชาการในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนด้านการจัดทรัพยากรการเรียนการสอน

รายการ	สภาพที่ปฏิบัติจริง		สภาพที่คาดหวัง		ความต้องการจำเป็น	
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	(I-D)/D	ลำดับที่
1. การกำหนดวิสัยทัศน์ นโยบาย และเป้าหมายการจัดทรัพยากรการเรียนการสอนของสถานศึกษา	3.84	0.82	4.31	0.73	0.12	4
2. การกำหนดบุคคลหรือหน่วยงานรับผิดชอบการจัดทรัพยากรการเรียนการสอนเป็นการเฉพาะ	3.80	0.88	4.29	0.78	0.13	3
3. การกำหนดแผนงานการใช้ทรัพยากรการเรียนการสอนอย่างชัดเจน	3.83	0.84	4.26	0.75	0.11	5
4. การจัดอาคารสถานที่สำหรับการจัดการเรียนการสอนอย่างพอเพียง	4.13	0.75	4.37	0.75	0.06	7
5. การสนับสนุนให้ครู-อาจารย์ผู้สอนผลิตสื่อและอุปกรณ์การเรียนการสอน	3.82	0.87	4.39	0.77	0.15	2
6. การจัดบริการสื่อการเรียนการสอน วัสดุ ครุภัณฑ์ ที่จำเป็นแก่ครู-อาจารย์ผู้สอน	3.89	0.79	4.36	0.73	0.12	4
7. การจัดบรรยากาศและสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียนที่เอื้อต่อการเรียนการสอน	4.04	0.77	4.42	0.74	0.09	6
8. การจัดทำระบบสารสนเทศทรัพยากรการเรียนการสอนของสถานศึกษา	3.55	0.92	4.20	0.77	0.18	1
9. การประเมินผลความพึงพอใจของครู-อาจารย์ต่อการให้บริการทรัพยากรการเรียนการสอนของสถานศึกษา	3.71	0.98	4.13	0.85	0.11	5

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.17 (ต่อ)

รายการ	สภาพที่ปฏิบัติจริง		สภาพที่คาดหวัง		ความต้องการจำเป็น	
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	(I-D)/D	ลำดับที่
10. การประเมินผลความพึงพอใจของผู้เรียนต่อการใช้บริการทรัพยากรการเรียนการสอนของสถานศึกษา	3.87	0.87	4.12	0.84	0.06	7
11. การประเมินผลความพึงพอใจของบุคคลภายนอกต่อการใช้บริการทรัพยากรการเรียนการสอนของสถานศึกษา	3.50	0.97	4.03	0.87	0.15	2
12. การศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการจัดทรัพยากรการเรียนการสอนของสถานศึกษา	3.50	0.88	4.02	0.81	0.15	2
13. การนำผลการประเมินการใช้ทรัพยากรการเรียนการสอนมาเป็นข้อมูลเพื่อการปรับปรุงการบริหารงานทรัพยากรการเรียนการสอน	3.54	0.91	4.19	0.76	0.18	1
รวม	3.77	0.66	4.24	0.63	0.12	-

จากตารางที่ 4.17 พบว่า ความต้องการจำเป็นของการบริหารคุณภาพงานวิชาการในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนด้านการจัดทรัพยากรการเรียนการสอน เรียงตามลำดับได้ดังนี้ อันดับ 1 การจัดทำระบบสารสนเทศทรัพยากรการเรียนการสอนของสถานศึกษา และการนำผลการประเมินการใช้ทรัพยากรการเรียนการสอนมาเป็นข้อมูลเพื่อการปรับปรุงการบริหารงานทรัพยากรการเรียนการสอน อันดับ 2 การสนับสนุนให้ครู-อาจารย์ผู้สอนผลิตสื่อและอุปกรณ์การเรียนการสอน, การประเมินผลความพึงพอใจของบุคคลภายนอกต่อการใช้บริการทรัพยากรการเรียนการสอนของสถานศึกษา และการศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการจัดทรัพยากรการเรียนการสอนของสถานศึกษา อันดับ 3 การกำหนดบุคคลหรือหน่วยงานรับผิดชอบการจัดทรัพยากรการเรียนการสอนเป็นการเฉพาะ อันดับ 4 การกำหนดวิสัยทัศน์ นโยบาย และเป้าหมายการจัดทรัพยากรการเรียนการสอนของสถานศึกษา, การจัดบริการสื่อการเรียนการสอน วัสดุ ครุภัณฑ์ ที่จำเป็นแก่ครู-อาจารย์ผู้สอน อันดับ 5 การกำหนดแผนงานการใช้ทรัพยากรการเรียนการสอนอย่างชัดเจน และการประเมินผลความพึงพอใจของครู-อาจารย์ต่อการให้บริการทรัพยากรการเรียน อันดับ 6 การจัดบรรยากาศและสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียนที่เอื้อต่อการเรียนการสอน และอันดับ 7 การจัดอาคารสถานที่สำหรับการจัดการเรียนการสอนอย่างพอเพียง และการประเมินผลความพึงพอใจของผู้เรียนต่อการใช้บริการทรัพยากรการเรียนการสอนของสถานศึกษา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.18 แสดงค่าความต้องการจำเป็นและลำดับที่ความต้องการจำเป็นของการบริหารคุณภาพงานวิชาการในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนด้านการพัฒนาบุคลากร

รายการ	สภาพที่ปฏิบัติจริง		สภาพที่คาดหวัง		ความต้องการจำเป็น	
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	(I-D)/D	ลำดับที่
1. การกำหนดวิสัยทัศน์ นโยบาย และเป้าหมายการพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษา	3.96	0.77	4.43	0.70	0.12	10
2. การกำหนดงบประมาณเพื่อการพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษา	3.65	0.91	4.26	0.77	0.17	6
3. การกำหนดมาตรฐานสมรรถนะของบุคลากรจำแนกตามระดับหรือตำแหน่งงานของสถานศึกษาตามหลักเกณฑ์ของคุรุสภา	3.54	0.89	4.20	0.85	0.19	4
4. การวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษาจำแนกตามระดับหรือตำแหน่งงาน	3.55	0.84	4.17	0.78	0.17	6
5. การจัดทำแผนงานการพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษาทุกระดับหรือตำแหน่งงาน	3.66	0.91	4.19	0.78	0.14	8
6. การพัฒนาบุคลากรทุกระดับและตำแหน่งโดยการศึกษา ดูงานทั้งในและต่างประเทศ	3.24	0.95	3.97	0.85	0.23	2
7. การพัฒนาบุคลากรทุกระดับและตำแหน่งโดยการให้ศึกษาด้วยโปรแกรมการเรียนรู้สำเร็จรูปด้วยตนเอง	3.15	1.02	3.93	0.86	0.25	1
8. การพัฒนาบุคลากรบุคลากรทุกระดับและตำแหน่งโดยการนิเทศการปฏิบัติงาน	3.88	0.85	4.23	0.79	0.09	11
9. การพัฒนาบุคลากรบุคลากรของสถานศึกษาโดยการให้ทุนการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น	3.34	1.19	3.95	0.90	0.18	5
10. การพัฒนาบุคลากรทุกระดับและตำแหน่งโดยการฝึกอบรมทั้งในและนอกสถานศึกษา	4.01	0.82	4.30	0.83	0.07	12

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.18 (ต่อ)

รายการ	สภาพที่ปฏิบัติจริง		สภาพที่คาดหวัง		ความต้องการจำเป็น	
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	(I-D)/D	ลำดับที่
11. การประเมินผลการพัฒนาบุคลากรด้วยการเปรียบเทียบกับมาตรฐานสมรรถนะที่กำหนด	3.35	0.88	4.01	0.78	0.20	3
12. การศึกษาปัญหาและอุปสรรคการพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษา	3.54	0.84	4.00	0.83	0.13	9
13. การจัดทำสารสนเทศของการพัฒนาบุคลากรเพื่อใช้ประโยชน์ทางการบริหารบุคลากรของสถานศึกษา	3.48	0.92	3.99	0.79	0.15	7
14. การนำผลการประเมินการพัฒนาบุคลากรทุกระดับและตำแหน่งมาเป็นข้อมูลเพื่อการพัฒนาบุคลากร	3.57	0.95	4.09	0.76	0.15	7
รวม	3.57	0.67	3.83	0.59	0.07	-

จากตารางที่ 4.18 พบว่า ความต้องการจำเป็นของการบริหารคุณภาพงานวิชาการในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนด้านการพัฒนาบุคลากร เรียงตามลำดับได้ดังนี้ อันดับ 1 การพัฒนาบุคลากรทุกระดับและตำแหน่งโดยการให้ศึกษาด้วยโปรแกรมการเรียนรู้สำเร็จรูปด้วยตนเอง อันดับ 2 การพัฒนาบุคลากรทุกระดับและตำแหน่งโดยการศึกษาดูงานทั้งในและต่างประเทศ อันดับ 3 การประเมินผลการพัฒนาบุคลากรด้วยการเปรียบเทียบกับมาตรฐานสมรรถนะที่กำหนด อันดับ 4 การกำหนดมาตรฐานสมรรถนะของบุคลากรจำแนกตามระดับหรือตำแหน่งงานของสถานศึกษาตามหลักเกณฑ์ของคุรุสภา อันดับ 5 การพัฒนาบุคลากรบุคลากรของสถานศึกษาโดยการให้ทุนการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น อันดับ 6 การกำหนดงบประมาณเพื่อการพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษา อันดับ 7 การจัดทำสารสนเทศของการพัฒนาบุคลากรเพื่อใช้ประโยชน์ทางการบริหารบุคลากรของสถานศึกษา และการนำผลการประเมินการพัฒนาบุคลากรทุกระดับและตำแหน่งมาเป็นข้อมูลเพื่อการพัฒนาบุคลากร อันดับ 8 การจัดทำแผนงานการพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษาทุกระดับหรือตำแหน่งงาน อันดับ 9 การศึกษาปัญหาและอุปสรรคการพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษา อันดับ 10 การกำหนดวิสัยทัศน์ นโยบาย และเป้าหมายการพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษา อันดับ 11 การพัฒนาบุคลากรบุคลากรทุกระดับและตำแหน่งโดยการนิเทศการปฏิบัติงาน และอันดับ 12 การพัฒนาบุคลากรทุกระดับและตำแหน่งโดยการฝึกอบรมทั้งในและนอกสถานศึกษา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.19 แสดงค่าความต้องการจำเป็นและลำดับที่ความต้องการจำเป็นของการบริหารคุณภาพงานวิชาการในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนด้านการจัดการเรียนการสอน

รายการ	สภาพที่ปฏิบัติจริง		สภาพที่คาดหวัง		ความต้องการจำเป็น	
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	(I-D)/D	ลำดับที่
1. การกำหนดวิสัยทัศน์ นโยบาย และเป้าหมายการจัดการเรียนการสอนที่มุ่งสู่ฐานสมรรถนะ	3.87	0.87	4.27	0.77	0.10	7
2. การกำหนดหน่วยงานรับผิดชอบงานการจัดการเรียนการสอนเป็นการเฉพาะ	3.88	0.93	4.19	0.80	0.08	9
3. การจัดทำแผนงานการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนของสถานศึกษา	3.89	0.85	4.32	0.73	0.11	6
4. การประชุมชี้แจงแนวทางการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรแก่ครู-อาจารย์ และบุคลากรในสถานศึกษา	4.09	0.83	4.43	0.68	0.08	9
5. การจัดทำแผนการเรียนรู้ครบทุกรายวิชาตามหลักสูตรที่ใช้จัดการเรียนการสอน	4.11	0.85	4.39	0.81	0.07	10
6. การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้ผู้เรียนได้สร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง	3.67	0.84	4.28	0.78	0.17	2
7. การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติจริงตามสาขาวิชาชีพทั้งในสถานศึกษาและในสถานประกอบการ	4.02	0.85	4.34	0.82	0.08	9
8. การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้ผู้เรียนได้บูรณาการองค์ความรู้ต่างๆ ที่สัมพันธ์กัน	3.87	0.89	4.32	0.83	0.12	5
9. การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์	4.00	0.81	4.34	0.83	0.09	8
10. การนิเทศการจัดการเรียนการสอนโดยร่วมมือกับศึกษานิเทศก์หรือผู้เชี่ยวชาญทางวิชาชีพ	3.54	1.00	4.23	0.78	0.19	1
11. การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการเรียนการสอน	3.46	1.01	4.13	0.80	0.19	1
12. การจัดการเรียนการสอนเสริมพิเศษแก่ผู้เรียนที่นอกเหนือจากการเรียนการสอนตามปกติ	3.60	0.92	4.18	0.84	0.16	3

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.19 (ต่อ)

รายการ	สภาพที่ปฏิบัติจริง		สภาพที่คาดหวัง		ความต้องการจำเป็น	
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	(I-D)/D	ลำดับที่
13. สถานศึกษาส่งเสริมและเผยแพร่การปฏิรูปการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญแก่สถานศึกษาอื่น	3.41	1.07	4.07	0.84	0.19	1
14. การศึกษาปัญหาและอุปสรรคการจัดการเรียนการสอนของสถานศึกษา	3.78	0.83	4.32	0.65	0.14	4
15. การนำผลการประเมินการจัดการเรียนการสอนมาเป็นข้อมูลเพื่อการปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง	3.94	0.85	4.42	0.67	0.12	5
รวม	3.81	0.65	4.28	0.62	0.12	-

จากตารางที่ 4.19 พบว่า ความต้องการจำเป็นของการบริหารคุณภาพงานวิชาการในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน ด้านการจัดการเรียนการสอน เรียงตามลำดับได้ดังนี้ อันดับ 1 การนิเทศการจัดการเรียนการสอนโดยร่วมมือกับศึกษานิเทศก์หรือผู้เชี่ยวชาญทางวิชาชีพ, การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการเรียนการสอน และสถานศึกษาส่งเสริมและเผยแพร่การปฏิรูปการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญแก่สถานศึกษาอื่น อันดับ 2. การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้ผู้เรียนได้สร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง อันดับ 3 การจัดการเรียนการสอนเสริมพิเศษแก่ผู้เรียนที่นอกเหนือจากการเรียนการสอนตามปกติ อันดับ 4 การศึกษาปัญหาและอุปสรรคการจัดการเรียนการสอนของสถานศึกษา อันดับ 5 การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้ผู้เรียนได้บูรณาการองค์ความรู้ต่าง ๆ ที่สัมพันธ์กัน และการนำผลการประเมินการจัดการเรียนการสอนมาเป็นข้อมูลเพื่อการปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง อันดับ 6 การจัดทำแผนงานการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนของสถานศึกษา อันดับ 7 การกำหนดวิสัยทัศน์ นโยบาย และเป้าหมายการจัดการเรียนการสอนที่มุ่งสู่ฐานสมรรถนะ อันดับ 8 การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ อันดับ 9 การกำหนดหน่วยงานรับผิดชอบงานการจัดการเรียนการสอนเป็นการเฉพาะ , การประชุมชี้แจงแนวทางการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรแก่ครู-อาจารย์ และบุคลากรในสถานศึกษา และการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติจริงตามสาขาวิชาชีพทั้งในสถานศึกษาและในสถานประกอบการ และอันดับ 10 การจัดทำแผนการเรียนรู้ครบทุกรายวิชาตามหลักสูตรที่ใช้จัดการเรียนการสอน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.20 แสดงค่าความต้องการจำเป็นและลำดับที่ความต้องการจำเป็นของการบริหารคุณภาพงานวิชาการในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนด้านการวัดผลและประเมินผลการเรียนการสอน

รายการ	สภาพที่ปฏิบัติจริง		สภาพที่คาดหวัง		ความต้องการจำเป็น	
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	(I-D)/D	ลำดับที่
1. การกำหนดวิสัยทัศน์ นโยบาย และเป้าหมายการวัดผลและประเมินผลการเรียนการสอนของสถานศึกษา	3.99	0.88	4.44	0.73	0.11	4
2. การกำหนดหน่วยงานรับผิดชอบงานวัดผลและประเมินผลการเรียนการสอนเป็นการเฉพาะ	4.09	0.85	4.29	0.85	0.05	8
3. การจัดทำแผนงานการวัดผลประเมินผลการเรียนการสอนของสถานศึกษา	4.07	0.82	4.34	0.82	0.07	7
4. การจัดทำคู่มือการวัดผลและประเมินผลการเรียนการสอนของสถานศึกษา	3.87	0.86	4.27	0.87	0.10	5
5. การประชุมชี้แจงแนวทางและระเบียบการวัดผลประเมินผลการเรียนการสอนตามหลักสูตรให้แก่ครู-อาจารย์ และบุคลากรในสถานศึกษาที่เกี่ยวข้อง	4.05	0.77	4.36	0.80	0.08	6
6. ครู-อาจารย์ได้ใช้เครื่องมือวัดผลที่มุ่งเน้นสมรรถนะของผู้เรียนอย่างหลากหลาย	3.71	0.92	4.34	0.74	0.17	1
7. ครู-อาจารย์ประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนโดยระบุเกณฑ์การประเมินและคุณภาพของแต่ละเกณฑ์ (Rubrics Score)	3.73	0.92	4.29	0.76	0.15	2
8. การรายงานผลการประเมินผลความก้าวหน้าทางการเรียนของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง	3.87	0.91	4.26	0.83	0.10	5
9. การรายงานผลการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแก่ผู้เรียนและผู้ปกครอง	4.08	0.84	4.40	0.80	0.08	6
10. การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศแสดงผลการเรียนของผู้เรียน เพื่อบริการแก่ครู-อาจารย์ ผู้เรียน และผู้ปกครอง	3.73	1.11	4.30	0.78	0.15	2

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.20 (ต่อ)

รายการ	สภาพที่ปฏิบัติจริง		สภาพที่คาดหวัง		ความต้องการจำเป็น	
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	(I-D)/D	ลำดับที่
11. การใช้เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์จัดทำคลังข้อสอบ	3.58	1.06	4.20	0.87	0.17	1
12. การศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการวัดผลและประเมินผลการเรียนการสอน	3.55	0.99	4.10	0.90	0.15	2
13. การปรับปรุงวิธีการวัดผลและประเมินผลการจัดการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง	3.76	0.86	4.26	0.78	0.13	3
14. การนำผลการประเมินผลคุณภาพผู้สำเร็จการศึกษามาเป็นข้อมูลเพื่อการปรับปรุงการจัดการเรียนการสอน	3.70	0.90	4.25	0.83	0.15	2
รวม	3.84	0.68	4.29	0.65	0.12	-

จากตารางที่ 4.20 พบว่า ความต้องการจำเป็นของการบริหารคุณภาพงานวิชาการในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนด้านการวัดผลและประเมินผลการเรียนการสอน เรียงตามลำดับได้ดังนี้ อันดับ 1 ครู-อาจารย์ได้ใช้เครื่องมือวัดผลที่มุ่งเน้นสมรรถนะของผู้เรียนอย่างหลากหลาย และการใช้เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์จัดทำคลังข้อสอบ อันดับ 2 ครู-อาจารย์ประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนโดยระบุเกณฑ์การประเมินและคุณภาพของแต่ละเกณฑ์ (Rubrics Score), การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศแสดงผลการเรียนของผู้เรียน เพื่อบริการแก่ครู-อาจารย์ ผู้เรียน และผู้ปกครอง, การศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการวัดผลและประเมินผลการเรียนการสอน และการนำผลการประเมินผลคุณภาพผู้สำเร็จการศึกษามาเป็นข้อมูลเพื่อการปรับปรุงการจัดการเรียนการสอน อันดับ 3 การปรับปรุงวิธีการวัดผลและประเมินผลการจัดการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง อันดับ 4 การกำหนดวิสัยทัศน์ นโยบาย และเป้าหมายการวัดผลและประเมินผลการเรียนการสอนของสถานศึกษา อันดับ 5 การจัดทำคู่มือการวัดผลและประเมินผลการเรียนการสอนของสถานศึกษา และการรายงานผลการประเมินผลความก้าวหน้าทางการเรียนของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง อันดับ 6 การประชุมชี้แจงแนวทางและระเบียบการวัดผลประเมินผลการเรียนการสอนตามหลักสูตรให้แก่ครู-อาจารย์ และบุคลากรในสถานศึกษาที่เกี่ยวข้อง และการรายงานผลการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแก่ผู้เรียนและผู้ปกครอง อันดับ 7 การจัดทำแผนงานการวัดผลประเมินผลการเรียนการสอนของสถานศึกษา และอันดับ 8 การกำหนดหน่วยงานรับผิดชอบงานวัดผลและประเมินผลการเรียนการสอนเป็นการเฉพาะ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.21 แสดงค่าความต้องการจำเป็นและลำดับที่ความต้องการจำเป็นของการบริหารคุณภาพงานวิชาการในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนด้านการวิจัยและพัฒนา

รายการ	สภาพที่ปฏิบัติจริง		สภาพที่คาดหวัง		ความต้องการจำเป็น	
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	(I-D)/D	ลำดับที่
1. การกำหนดวิสัยทัศน์ นโยบาย และเป้าหมายการวิจัยและพัฒนาของสถานศึกษา	3.60	0.90	4.14	0.83	0.15	10
2. การกำหนดหน่วยงานรับผิดชอบงานวิจัยและพัฒนาของสถานศึกษาเป็นการเฉพาะ	3.50	1.00	4.09	0.92	0.17	9
3. การจัดทำแผนงานการวิจัยและพัฒนาของสถานศึกษา	3.39	1.04	3.95	0.94	0.17	9
4. การจัดงบประมาณเพื่อการวิจัยและพัฒนาของสถานศึกษา	3.23	1.10	3.97	1.05	0.23	8
5. การจัดทำคู่มือการวิจัยและพัฒนาของสถานศึกษา	3.08	1.04	3.87	0.97	0.26	6
6. การร่วมมือกับหน่วยงานภายนอกเพื่อการวิจัยและพัฒนาผู้เรียน	2.98	1.04	3.93	0.93	0.32	4
7. การจัดกิจกรรมให้ครู-อาจารย์นำเสนอผลงานการวิจัยและพัฒนา	3.26	1.02	4.06	0.90	0.25	7
8. การจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนนำเสนอผลงานการวิจัยและพัฒนา	3.14	1.03	3.97	0.98	0.26	6
9. การนำผลการวิจัยและพัฒนาไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนางานอาชีพ	3.13	1.03	3.97	1.00	0.27	5
10. การนำผลการวิจัยและพัฒนาไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนาชุมชน	2.91	1.06	3.88	0.94	0.33	3
11. การนำผลการวิจัยและพัฒนาไปใช้ประโยชน์ในการจัดการเรียนการสอน	3.22	1.08	4.06	0.90	0.26	6
12. การนำผลงานการวิจัยและพัฒนาของสถานศึกษาเข้าประกวดทั้งในและ/หรือต่างประเทศ	2.47	1.08	3.66	1.16	0.48	1
13. การเผยแพร่ผลงานการวิจัยและพัฒนาของสถานศึกษาต่อสาธารณชน	2.85	1.17	3.81	1.06	0.34	2
14. การจัดทำระบบสารสนเทศการวิจัยและพัฒนาของสถานศึกษา	2.94	1.04	3.92	0.93	0.33	3
รวม	**3.12**	**0.84**	**3.95**	**0.83**	**0.27**	-

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากตารางที่ 4.21 พบว่า ความต้องการจำเป็นของการบริหารคุณภาพงานวิชาการในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน ด้านการวิจัยและพัฒนา เรียงตามลำดับได้ดังนี้ อันดับ 1 การนำผลงานการวิจัยและพัฒนาของสถานศึกษาเข้าประกวดทั้งในและ/หรือต่างประเทศ อันดับ 2 การเผยแพร่ผลงานการวิจัยและพัฒนาของสถานศึกษาต่อสาธารณชน อันดับ 3 การนำผลการวิจัยและพัฒนาไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนาชุมชน และการจัดทำระบบสารสนเทศการวิจัยและพัฒนาของสถานศึกษา อันดับ 4 การร่วมมือกับหน่วยงานภายนอกเพื่อการวิจัยและพัฒนาผู้เรียน อันดับ 5 การนำผลการวิจัยและพัฒนาไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนางานอาชีพ อันดับ 6 การจัดทำคู่มือการวิจัยและพัฒนาของสถานศึกษา และการนำผลการวิจัยและพัฒนาไปใช้ประโยชน์ในการจัดการเรียนการสอน อันดับ 7 การจัดกิจกรรมให้ครู-อาจารย์นำเสนอผลงานการวิจัยและพัฒนา อันดับ 8 การจัดงบประมาณเพื่อการวิจัยและพัฒนาของสถานศึกษา อันดับ 9 การกำหนดหน่วยงานรับผิดชอบงานวิจัยและพัฒนาของสถานศึกษาเป็นการเฉพาะ และการจัดทำแผนงานการวิจัยและพัฒนาของสถานศึกษา และอันดับ 10 การกำหนดวิสัยทัศน์ นโยบาย และเป้าหมายการวิจัยและพัฒนาของสถานศึกษา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.22 แสดงค่าความต้องการจำเป็นและลำดับที่ความต้องการจำเป็นของการบริหารคุณภาพงานวิชาการในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนด้านการบริหารงานเชิงระบบ

รายการ	สภาพที่ปฏิบัติจริง		สภาพที่คาดหวัง		ความต้องการจำเป็น	
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	(I-D)/D	ลำดับที่
1. การจัดระบบการบริหารคุณภาพงานวิชาการในรูปแบบของแนวคิดเชิงระบบ (System Approach) ที่ประกอบด้วยปัจจัยนำเข้า กระบวนการ และผลผลิต	3.44	0.94	4.00	0.86	0.16	3
2. การวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค (SWOT Analysis) ในการบริหารงานวิชาการ	3.69	0.96	4.24	0.81	0.15	4
3. การจัดทำแผนการบริหารคุณภาพงานวิชาการ (Quality Management Plan) ที่ประกอบด้วยวิสัยทัศน์ พันธกิจ ยุทธศาสตร์ ตัวบ่งชี้คุณภาพ และเป้าหมายที่ชัดเจน	3.74	0.92	4.30	0.76	0.15	4
4. การจัดทำคู่มือการปฏิบัติงานวิชาการที่ครอบคลุมหน้าที่ความรับผิดชอบของการบริหารงานวิชาการ (Work Procedure Manual)	3.66	0.97	4.29	0.76	0.17	2
5. การจัดทำแผนปฏิบัติงานวิชาการประจำปี (Action Plan)ที่สอดคล้องกับเป้าหมายที่กำหนดไว้ในแผนการบริหารคุณภาพงานวิชาการ	4.03	0.84	4.36	0.82	0.08	7
6. การจัดประชุมชี้แจงระบบการบริหารคุณภาพงานวิชาการแก่ครู-อาจารย์ และบุคลากรทุกคนในสถานศึกษา	4.02	0.84	4.38	0.71	0.09	6
7. การตรวจติดตามคุณภาพ (Quality Audit) การปฏิบัติงานวิชาการตามแผนการบริหารคุณภาพงานวิชาการอย่างต่อเนื่อง	3.75	0.84	4.26	0.73	0.14	5
8. การประเมินผลการบริหารคุณภาพงานวิชาการของสถานศึกษา (Quality Assessment)	3.64	0.83	4.25	0.69	0.17	2
9. การศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการบริหารคุณภาพงานวิชาการอย่างต่อเนื่อง	3.53	0.90	4.17	0.71	0.18	1

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.22 (ต่อ)

รายการ	สภาพที่ปฏิบัติจริง		สภาพที่คาดหวัง		ความต้องการจำเป็น	
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	(I-D)/D	ลำดับที่
10. การจัดทำรายงานผลการประเมินคุณภาพการบริหารงานวิชาการประจำปี (Self Assessment Report) เพื่อเผยแพร่ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา	3.67	0.94	4.29	0.81	0.17	2
11. การนำผลการประเมินคุณภาพ (Quality Assessment) มาเป็นข้อมูลเพื่อการปรับปรุงระบบการบริหารคุณภาพงานวิชาการ	3.75	0.91	4.28	0.74	0.14	5
รวม	3.72	0.73	4.26	0.63	0.15	-

จากตารางที่ 4.22 พบว่า ความต้องการจำเป็นของการบริหารคุณภาพงานวิชาการในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนด้านการบริหารงานเชิงระบบ เรียงตามลำดับได้ดังนี้ อันดับ 1 การศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการบริหารคุณภาพงานวิชาการอย่างต่อเนื่อง อันดับ 2 การจัดทำคู่มือการปฏิบัติงานวิชาการที่ครอบคลุมหน้าที่ความรับผิดชอบของการบริหารงานวิชาการ (Work Procedure Manual) การประเมินผลการบริหารคุณภาพงานวิชาการของสถานศึกษา (Quality Assessment) และการจัดทำรายงานผลการประเมินคุณภาพการบริหารงานวิชาการประจำปี (Self Assessment Report) เพื่อเผยแพร่ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา อันดับ 3 การจัดระบบการบริหารคุณภาพงานวิชาการในรูปแบบของแนวคิดเชิงระบบ (System Approach) ที่ประกอบด้วยปัจจัยนำเข้า กระบวนการ และผลผลิต อันดับ 4 การวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค (SWOT Analysis) ในการบริหารงานวิชาการ และ. การจัดทำแผนการบริหารคุณภาพงานวิชาการ (Quality Management Plan) ที่ประกอบด้วยวิสัยทัศน์ พันธกิจ ยุทธศาสตร์ ตัวบ่งชี้คุณภาพ และเป้าหมายที่ชัดเจน อันดับ 5 การตรวจติดตามคุณภาพ (Quality Audit) การปฏิบัติงานวิชาการตามแผนการบริหารคุณภาพงานวิชาการอย่างต่อเนื่อง และการนำผลการประเมินคุณภาพ (Quality Assessment) มาเป็นข้อมูลเพื่อการปรับปรุงระบบการบริหารคุณภาพงานวิชาการ อันดับ 6 การจัดประชุมชี้แจงระบบการบริหารคุณภาพงานวิชาการแก่ครู-อาจารย์ และบุคลากรทุกคนในสถานศึกษา และอันดับ 7 การจัดทำแผนปฏิบัติงานวิชาการประจำปี (Action Plan)ที่สอดคล้องกับเป้าหมายที่กำหนดไว้ในแผนการบริหารคุณภาพงานวิชาการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.23 แสดงค่าความต้องการจำเป็นและลำดับที่ความต้องการจำเป็นของการบริหารคุณภาพงานวิชาการในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนด้านการศึกษาความคาดหวังและความพึงพอใจของผู้เกี่ยวข้อง

รายการ	สภาพที่ปฏิบัติจริง		สภาพที่คาดหวัง		ความต้องการจำเป็น	
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	(I-D)/D	ลำดับที่
1. การศึกษาความคาดหวังและความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อการเรียนตามหลักสูตรของสถานศึกษา	3.68	0.95	4.32	0.82	0.17	3
2. การศึกษาความคาดหวังและความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อสิ่งอำนวยความสะดวกในสถานศึกษา	3.73	0.97	4.39	0.78	0.18	2
3. การศึกษาความคาดหวังและความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อคุณภาพการจัดการเรียนการสอนของครู-อาจารย์	3.89	0.93	4.40	0.77	0.13	6
4. การศึกษาความคาดหวังและความพึงพอใจของสถานประกอบการที่มีต่อคุณภาพของผู้สำเร็จการศึกษา	3.84	0.90	4.42	0.76	0.15	5
5. การศึกษาความคาดหวังและความพึงพอใจของสถานประกอบการที่ร่วมจัดการเรียนการสอน	3.58	1.00	4.24	0.87	0.18	2
6. การศึกษาความคาดหวังและความพึงพอใจของครู-อาจารย์ที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตร	3.66	0.99	4.34	0.74	0.19	1
7. การศึกษาความคาดหวังและความพึงพอใจของครู-อาจารย์ที่มีต่อคุณภาพของผู้เรียน	3.71	1.04	4.30	0.78	0.16	4
8. การศึกษาความคาดหวังและความพึงพอใจของผู้ปกครองที่มีต่อคุณภาพของผู้เรียน	3.69	1.05	4.32	0.77	0.17	3
9. การศึกษาความคาดหวังและความพึงพอใจของผู้บริหารที่มีต่อคุณภาพการจัดการเรียนการสอนของครู-อาจารย์	3.76	0.98	4.32	0.80	0.15	5
10. การนำผลการศึกษาความคาดหวังและความพึงพอใจ มาเป็นข้อมูลเพื่อการพัฒนาคุณภาพการบริหารงานวิชาการ	3.68	1.00	4.34	0.72	0.18	2
รวม	**3.72**	**0.82**	**4.33**	**0.68**	**0.17**	**-**

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากตารางที่ 4.23 พบว่า ความต้องการจำเป็นของการบริหารคุณภาพงานวิชาการในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนด้านการศึกษาความคาดหวังและความพึงพอใจของผู้เกี่ยวข้อง เรียงตามลำดับได้ดังนี้ อันดับ 1 การศึกษาความคาดหวังและความพึงพอใจของครู-อาจารย์ที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตร อันดับ 2 การศึกษาความคาดหวังและความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อสิ่งอำนวยความสะดวกในสถานศึกษา, การศึกษาความคาดหวังและความพึงพอใจของสถานประกอบการที่ร่วมจัดการเรียนการสอน และการนำผลการศึกษาความคาดหวังและความพึงพอใจ มาเป็นข้อมูลเพื่อการพัฒนาคุณภาพการบริหารงานวิชาการ อันดับ 3 การศึกษาความคาดหวังและความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อการเรียนตามหลักสูตรของสถานศึกษา และการศึกษาความคาดหวังและความพึงพอใจของผู้ปกครองที่มีต่อคุณภาพของผู้เรียน อันดับ 4 การศึกษาความคาดหวังและความพึงพอใจของครู-อาจารย์ที่มีต่อคุณภาพของผู้เรียน อันดับ 5 การศึกษาความคาดหวังและความพึงพอใจของสถานประกอบการที่มีต่อคุณภาพของผู้สำเร็จการศึกษา และการศึกษาความคาดหวังและความพึงพอใจของผู้บริหารที่มีต่อคุณภาพการจัดการเรียนการสอนของครู-อาจารย์ และอันดับ 6 การศึกษาความคาดหวังและความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อคุณภาพการจัดการเรียนการสอนของครู-อาจารย์

ตารางที่ 4.24 แสดงค่าความต้องการจำเป็นและลำดับที่ความต้องการจำเป็นของการบริหารคุณภาพงานวิชาการในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนด้านการมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้อง

รายการ	สภาพที่ปฏิบัติจริง		สภาพที่คาดหวัง		ความต้องการจำเป็น	
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	(I-D)/D	ลำดับที่
1. การแต่งตั้งคณะกรรมการบริหารงานวิชาการที่ประกอบด้วยบุคลากรของโรงเรียน ผู้เชี่ยวชาญ ผู้แทนสถานประกอบการ นักวิชาการ และผู้ปกครอง	3.62	1.03	4.25	0.77	0.17	6
2. กรรมการบริหารงานวิชาการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนการบริหารคุณภาพงานวิชาการ	3.68	0.94	4.24	0.74	0.15	7
3. กรรมการบริหารงานวิชาการมีส่วนร่วมในการติดตามและควบคุมการดำเนินงานด้านการบริหารงานวิชาการ	3.68	0.89	4.35	0.73	0.18	5
4. ปราชญ์ท้องถิ่นหรือผู้เชี่ยวชาญในงานอาชีพมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอน	3.16	1.12	4.03	0.88	0.28	3

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.24 (ต่อ)

รายการ	สภาพที่ปฏิบัติจริง		สภาพที่คาดหวัง		ความต้องการจำเป็น	
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	(I-D)/D	ลำดับที่
5. ผู้แทนชุมชนหรือสถานประกอบการให้การสนับสนุนด้านงบประมาณ เพื่อจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเสริมหลักสูตร	3.03	1.09	4.06	0.79	0.34	1
6. ผู้แทนชุมชนหรือสถานประกอบการให้การสนับสนุนในการจัดกิจกรรมด้านศิลปะและวัฒนธรรมของสถานศึกษา	3.27	1.22	4.25	0.83	0.30	2
7. กรรมการบริหารงานวิชาการมีส่วนร่วมในการประเมินผลการดำเนินงานวิชาการของสถานศึกษาทุกภาคเรียน	3.55	0.97	4.25	0.80	0.20	4
8. ผู้ปกครองให้การสนับสนุนการติดตามดูแลความประพฤติของผู้เรียนอย่างสม่ำเสมอ	3.78	0.92	4.44	0.71	0.17	6
รวม	3.47	0.80	4.23	0.66	0.22	-

จากตารางที่ 4.24 พบว่า ความต้องการจำเป็นของการบริหารคุณภาพงานวิชาการในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนด้านการมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้อง เรียงตามลำดับได้ดังนี้ อันดับ 1 ผู้แทนชุมชนหรือสถานประกอบการให้การสนับสนุนด้านงบประมาณ เพื่อจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเสริมหลักสูตร อันดับ 2 ผู้แทนชุมชนหรือสถานประกอบการให้การสนับสนุนในการจัดกิจกรรมด้านศิลปะและวัฒนธรรมของสถานศึกษา อันดับ 3 ปราชญ์ท้องถิ่นหรือผู้เชี่ยวชาญในงานอาชีพมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอน อันดับ 4 กรรมการบริหารงานวิชาการมีส่วนร่วมในการประเมินผลการดำเนินงานวิชาการของสถานศึกษาทุกภาคเรียน อันดับ 5 กรรมการบริหารงานวิชาการมีส่วนร่วมในการติดตามและควบคุมการดำเนินงานด้านการบริหารงานวิชาการ อันดับ 6 การแต่งตั้งคณะกรรมการบริหารงานวิชาการที่ประกอบด้วยบุคลากรของโรงเรียน ผู้เชี่ยวชาญ ผู้แทนสถานประกอบการ นักวิชาการ ผู้ปกครอง และผู้ปกครองให้การสนับสนุนการติดตามดูแลความประพฤติของผู้เรียนอย่างสม่ำเสมอ และอันดับ 7 กรรมการบริหารงานวิชาการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนการบริหารคุณภาพงานวิชาการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.25 แสดงค่าความต้องการจำเป็นและลำดับที่ความต้องการจำเป็นของการบริหารคุณภาพงานวิชาการในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนด้านการพัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่อง

รายการ	สภาพที่ปฏิบัติจริง		สภาพที่คาดหวัง		ความต้องการจำเป็น	
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	(I-D)/D	ลำดับที่
1. การกำหนดวัตถุประสงค์และสร้างความตระหนักในการพัฒนาคุณภาพงานวิชาการอย่างต่อเนื่องแก่บุคลากร	3.90	0.86	4.43	0.75	0.14	6
2. การกำหนดแนวทางหรือขั้นตอนการดำเนินการพัฒนาคุณภาพงานวิชาการอย่างต่อเนื่อง	3.86	0.85	4.37	0.80	0.13	7
3. การจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณภาพภายในงานวิชาการ เช่น กิจกรรม 5ส หรือ กิจกรรมกลุ่มคุณภาพ QC เป็นต้น	3.77	0.95	4.34	0.80	0.15	5
4. การจัดกิจกรรมการประกวดนวัตกรรมการปฏิบัติงานวิชาการของสถานศึกษา	3.37	1.06	4.29	0.76	0.27	1
5. การสร้างบรรยากาศที่เอื้อต่อการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนของครู-อาจารย์	3.76	0.92	4.27	0.80	0.14	6
6. การสนับสนุนให้บุคลากรทุกคนนอกเหนือจากครู-อาจารย์พัฒนาตนเองอยู่ตลอดเวลา	3.77	0.88	4.34	0.84	0.15	5
7. การส่งเสริมวัฒนธรรมคุณภาพในการปฏิบัติงานวิชาการ	3.86	0.77	4.40	0.75	0.14	6
8. การส่งเสริมให้ครู-อาจารย์ และบุคลากรในสถานศึกษานำวงจร PDCA มาใช้ในการแก้ไขปัญหาอย่างต่อเนื่อง	3.88	0.94	4.46	0.81	0.15	5
9. ดำเนินการวิเคราะห์ปัญหาหรือข้อบกพร่องที่พบจากการบริหารงานวิชาการอย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง	3.75	0.83	4.39	0.77	0.17	3
10. การนำผลการวิเคราะห์ปัญหาหรือข้อบกพร่องไปใช้เพื่อการแก้ไขปัญหาหรือข้อบกพร่องอย่างต่อเนื่อง	3.74	4.32	4.32	0.79	0.16	4
11. การจัดกิจกรรมการป้องกันปัญหาหรือข้อบกพร่องที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคต	3.60	4.30	4.30	0.78	0.19	2
รวม	**3.75**	**0.71**	**4.35**	**0.65**	**0.16**	-

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากตารางที่ 4.25 พบว่า ความต้องการจำเป็นของการพัฒนาระบบการบริหารคุณภาพงานวิชาการในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน ด้านการพัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่อง เรียงตามลำดับได้ดังนี้ อันดับ 1 การจัดกิจกรรมการประกวดนวัตกรรมการปฏิบัติงานวิชาการของสถานศึกษา อันดับ 2 การจัดกิจกรรมการป้องกันปัญหาหรือข้อบกพร่องที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคต อันดับ 3 ดำเนินการวิเคราะห์ปัญหาหรือข้อบกพร่องที่พบจากการบริหารงานวิชาการอย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง อันดับ 4 การนำผลการวิเคราะห์ปัญหาหรือข้อบกพร่องไปใช้เพื่อการแก้ไขปัญหาหรือข้อบกพร่องอย่างต่อเนื่อง อันดับ 5 การจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณภาพภายในงานวิชาการ เช่น กิจกรรม 5ส หรือ กิจกรรมกลุ่มคุณภาพ QC เป็นต้น, การสนับสนุนให้บุคลากรทุกคนนอกเหนือจากครู-อาจารย์พัฒนาตนเองอยู่ตลอดเวลา และการส่งเสริมให้ครู-อาจารย์ และบุคลากรในสถานศึกษานำวงจร PDCA มาใช้ในการแก้ไขปัญหาอย่างต่อเนื่อง อันดับ 6 การกำหนดวัตถุประสงค์และสร้างความตระหนักในการพัฒนาคุณภาพงานวิชาการอย่างต่อเนื่องแก่บุคลากร, การสร้างบรรยากาศที่เอื้อต่อการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนของครู-อาจารย์ และการส่งเสริมวัฒนธรรมคุณภาพในการปฏิบัติงานวิชาการ และอันดับ 7 การกำหนดแนวทางหรือขั้นตอนการดำเนินการพัฒนาคุณภาพงานวิชาการอย่างต่อเนื่อง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.26 แสดงค่าความต้องการจำเป็นและลำดับที่ความต้องการจำเป็นของการบริหารคุณภาพงานวิชาการในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนด้านการตัดสินใจบนพื้นฐานของข้อเท็จจริง

รายการ	สภาพที่ปฏิบัติจริง		สภาพที่คาดหวัง		ความต้องการจำเป็น	
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	(I-D)/D	ลำดับที่
1. การกำหนดบุคคลหรือหน่วยงานรับผิดชอบจัดทำระบบสารสนเทศงานวิชาการ	3.72	0.97	4.18	0.82	0.12	8
2. การจัดทำระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาเป็นปัจจุบันและถูกต้อง	3.71	0.92	4.26	0.80	0.15	6
3. การจัดทำคู่มือการใช้ระบบสารสนเทศเพื่อการปฏิบัติงานวิชาการ	3.53	1.02	4.17	0.88	0.18	4
4. การเผยแพร่สารสนเทศเกี่ยวกับงานวิชาการอย่างสม่ำเสมอให้แก่ผู้บริหาร ครู-อาจารย์และบุคลากรในสถานศึกษา	3.51	1.02	4.20	0.86	0.20	3
5. ผู้บริหารใช้สารสนเทศที่เป็นปัจจุบันและถูกต้องในการตัดสินใจเพื่อการบริหารงานวิชาการ	3.72	0.96	4.29	0.88	0.15	6
6. ครู-อาจารย์ และบุคลากรในสถานศึกษาใช้สารสนเทศที่เป็นปัจจุบันและถูกต้องในการปฏิบัติงานวิชาการ	3.65	0.83	4.25	0.86	0.16	5
7. การนำสารสนเทศจากแหล่งอื่นๆ มาไว้ในระบบสารสนเทศของงานวิชาการ เพื่ออำนวยความสะดวกในการใช้ของบุคลากรในสถานศึกษา	3.43	0.95	4.16	0.88	0.21	2
8. การสนับสนุนและส่งเสริมการใช้สารสนเทศที่ถูกต้องในการปฏิบัติงาน	3.79	0.93	4.28	0.85	0.13	7
9. การเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารการบริหารและการปฏิบัติงานวิชาการภายในและภายนอกสถานศึกษาด้วยวิธีการที่หลากหลาย	3.63	0.99	4.29	0.77	0.18	4
10. การจัดระบบการจัดการความรู้ (Knowledge Management) เพื่อนำไปสู่การเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ (Learning Organization)	3.49	0.94	4.25	0.86	0.22	1
รวม	**3.61**	**0.82**	**4.23**	**0.74**	**0.17**	-

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากตารางที่ 4.26 พบว่า ความต้องการจำเป็นของการพัฒนาระบบการบริหารคุณภาพงานวิชาการในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน ด้านการตัดสินใจบนพื้นฐานของข้อเท็จจริงเรียงตามลำดับได้ดังนี้ อันดับ 1 การจัดระบบการจัดการความรู้ (Knowledge Management) เพื่อนำไปสู่การเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ (Learning Organization) อันดับ 2 การนำสารสนเทศจากแหล่งอื่นๆ มาไว้ในระบบสารสนเทศของงานวิชาการเพื่ออำนวยความสะดวกในการใช้ของบุคลากรในสถานศึกษา อันดับ 3 การเผยแพร่สารสนเทศเกี่ยวกับงานวิชาการอย่างสม่ำเสมอให้แก่ผู้บริหาร ครู-อาจารย์ และบุคลากรในสถานศึกษา อันดับ 4 การจัดทำคู่มือการใช้ระบบสารสนเทศเพื่อการปฏิบัติงานวิชาการและการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารการบริหารและการปฏิบัติงานวิชาการภายในและภายนอกสถานศึกษาด้วยวิธีการที่หลากหลาย อันดับ 5 ครู-อาจารย์ และบุคลากรในสถานศึกษาใช้สารสนเทศที่เป็นปัจจุบันและถูกต้องในการปฏิบัติงานวิชาการ อันดับ 6 การจัดทำระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาเป็นปัจจุบันและถูกต้อง และ ผู้บริหารใช้สารสนเทศที่เป็นปัจจุบันและถูกต้องในการตัดสินใจเพื่อการบริหารงานวิชาการ และอันดับ 7 การสนับสนุนและส่งเสริมการใช้สารสนเทศที่ถูกต้องในการปฏิบัติงาน

ตารางที่ 4.27 แสดงค่าความต้องการจำเป็นและลำดับที่ความต้องการจำเป็นของการบริหารคุณภาพงานวิชาการในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนด้านการมุ่งเน้นที่ผลลัพธ์

รายการ	สภาพที่ปฏิบัติจริง		สภาพที่คาดหวัง		ความต้องการจำเป็น	
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	(I-D)/D	ลำดับที่
1. การกำหนดตัวบ่งชี้ความสำเร็จของการดำเนินงานวิชาการทั้งในด้านปัจจัยนำเข้า กระบวนการ และผลผลิต	3.78	0.89	4.25	0.83	0.12	6
2. การกำหนดเป้าหมายของการดำเนินงานวิชาการทั้งในด้านปัจจัยนำเข้า กระบวนการ และผลผลิต	3.79	0.87	4.20	0.89	0.11	7
3. การประเมินผลความสำเร็จของการดำเนินงานวิชาการเปรียบเทียบกับเป้าหมายที่กำหนด	3.68	0.87	4.17	0.93	0.13	5
4. การประเมินผลความสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนดเมื่อเปรียบเทียบกับสถานศึกษาอื่น	3.40	0.98	4.12	0.99	0.21	1
5. การประเมินประสิทธิภาพของความสำเร็จของการบริหารงานวิชาการ	3.63	0.89	4.19	0.90	0.15	4

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.27 (ต่อ)

รายการ	สภาพที่ปฏิบัติจริง		สภาพที่คาดหวัง		ความต้องการจำเป็น	
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	(I-D)/D	ลำดับที่
6. การศึกษาผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นจากผู้สำเร็จการศึกษาของสถานศึกษาจากความคิดเห็นของสถานประกอบการ (นายจ้าง)	3.71	0.89	4.27	0.87	0.15	4
7. การศึกษาผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นจากผู้สำเร็จการศึกษาของสถานศึกษาจากความคิดเห็นของผู้ปกครอง	3.60	0.89	4.19	0.82	0.16	3
8. การศึกษาผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นจากผู้สำเร็จการศึกษาของสถานศึกษาจากความคิดเห็นของคณะกรรมการบริหารสถานศึกษา	3.63	0.89	4.21	0.81	0.16	3
9. การนำผลการประเมินความสำเร็จและผลการศึกษาต่างๆมาเป็นข้อมูลเพื่อการปรับปรุงคุณภาพการบริหารงานวิชาการอย่างต่อเนื่อง	3.66	0.91	4.27	0.78	0.17	2
รวม	3.65	0.73	4.20	0.76	0.15	-

จากตารางที่ 4.27 พบว่า ความต้องการจำเป็นของการบริหารคุณภาพงานวิชาการในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนด้านการมุ่งเน้นที่ผลลัพธ์ เรียงตามลำดับได้ดังนี้ อันดับ 1 การประเมินผลความสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนดเมื่อเปรียบเทียบกับสถานศึกษาอื่น อันดับ 2 การนำผลการประเมินความสำเร็จและผลการศึกษาต่างๆมาเป็นข้อมูลเพื่อการปรับปรุงคุณภาพการบริหารงานวิชาการอย่างต่อเนื่อง อันดับ 3 การศึกษาผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นจากผู้สำเร็จการศึกษาของสถานศึกษาจากความคิดเห็นของผู้ปกครอง และ การศึกษาผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นจากผู้สำเร็จการศึกษาของสถานศึกษาจากความคิดเห็นของคณะกรรมการบริหารสถานศึกษา อันดับ 4 การประเมินประสิทธิภาพของความสำเร็จของการบริหารงานวิชาการ และการศึกษาผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นจากผู้สำเร็จการศึกษาของสถานศึกษาจากความคิดเห็นของสถานประกอบการ (นายจ้าง) อันดับ 5 การประเมินผลความสำเร็จของการดำเนินงานวิชาการเปรียบเทียบกับเป้าหมายที่กำหนด อันดับ 6 การกำหนดตัวบ่งชี้ความสำเร็จของการดำเนินงานวิชาการทั้งในด้านปัจจัยนำเข้า กระบวนการ และผลผลิต และอันดับ 7 การกำหนดเป้าหมายของการดำเนินงานวิชาการทั้งในด้านปัจจัยนำเข้า กระบวนการ และผลผลิต

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1.4 ผลการวิเคราะห์ข้อเสนอแนะในการพัฒนาการบริหารคุณภาพงานวิชาการในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน

1. ด้านการบริหารงานวิชาการทั่วไป

1.1 การบริหารหลักสูตร

- ควรจัดหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น ความต้องการของสถานประกอบการ ความต้องการของผู้เรียน การปรับรายวิชาให้ทันสมัย และโครงสร้างของหลักสูตรเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด

- ควรมีระบบการบริหารหลักสูตร โดยเริ่มตั้งแต่การวางแผนการใช้หลักสูตร การทดลองใช้การประเมินผล การติดตามผลสัมฤทธิ์ของหลักสูตร และการปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง

- ควรพัฒนาหลักสูตรโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนให้มีโดดเด่นตามศักยภาพและจุดเน้นของแต่ละโรงเรียน

- ควรร่วมมือกับสถานประกอบการใกล้เคียงในการพัฒนาและปรับปรุงหลักสูตร

- หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องกับการใช้หลักสูตรของโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนควรส่งเสริมและพัฒนางานบริหารหลักสูตร รวมถึงการสนับสนุนด้านงบประมาณด้วย

1.2 การจัดทรัพยากรการเรียนการสอน

- โรงเรียนควรจัดตั้งงบประมาณให้เพียงพอในแต่ละปีการศึกษา เพื่อใช้ในการดำเนินการจัดหาทรัพยากรเพื่อมาใช้ในการเรียนการสอนให้เกิดคุณภาพแก่ผู้เรียน

- รัฐบาลควรสนับสนุนทรัพยากรการเรียนการสอนให้แก่โรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน โดยยกเว้นภาษีเหมือนของโรงเรียนรัฐบาล

- โรงเรียนควรมีระบบการบริหารทรัพยากรเพื่อการเรียนการสอน เช่น มีการวางแผนการใช้วัสดุอุปกรณ์ของแต่ละสาขาวิชาและแต่ละหมวดวิชา เป็นต้น

- ควรมีบริษัทจำลองและห้องปฏิบัติการณ์ทางวิชาชีพ เพื่อให้ผู้เรียนมีโอกาสได้ฝึกปฏิบัติจริงเพิ่มมากขึ้น

- ควรสนับสนุนและจัดหาอุปกรณ์ต่างๆ เพื่อให้สอดคล้องกับการเรียนการสอนที่เน้นฐานสมรรถนะ

1.3 การพัฒนาบุคลากร

- ควรจัดระบบการพัฒนาบุคลากรของโรงเรียน โดยเริ่มตั้งแต่การกำหนดเป้าหมาย การกำหนดขั้นตอนการพัฒนา การกำหนดรูปแบบการพัฒนา การกำหนดวิธีการประเมินผลการพัฒนาบุคลากร การจัดทำสารสนเทศการพัฒนาบุคลากรของโรงเรียน และการสร้างแรงจูงใจให้กับบุคลากรเพื่อการพัฒนาตนเอง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- ควรส่งบุคลากรเข้าอบรมให้ความรู้เพิ่มเติม ด้านการใช้สื่อที่ทันสมัย ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านประสบการณ์ในวิชาชีพที่สถานประกอบการ ด้านวิชาครู

- ควรมีการส่งเสริมให้งบประมาณแก่บุคลากรในการพัฒนาตนเองให้มากขึ้น

- ผู้รับใบอนุญาตควรส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนาบุคลากรอย่างต่อเนื่องและอย่างจริงจัง รวมถึงการให้ค่าตอบแทนที่เหมาะสมกับสภาพทางเศรษฐกิจ

- ควรพัฒนาบุคลากรโดยเน้นการปฏิบัติจริง (Workshop)

- ควรจัดอบรมสัมมนาแก่ผู้สอนอย่างน้อยภาคเรียนละ 2 ครั้ง โดยแบ่งตามสาขาวิชาหรือสาระการเรียนรู้

- ควรสนับสนุนและส่งเสริมให้ครูและบุคลากรได้ศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น

1.4 การจัดการเรียนการสอน

- ควรจัดการเรียนการสอนให้ครบตามโครงสร้างของหลักสูตร

- ควรเชิญบุคคลภายนอกมาร่วมจัดการเรียนการสอน

- ควรจัดการเรียนการสอนที่มุ่งเน้นฐานสมรรถนะ (Competency-based Learning)

- ควรเน้นการจัดการเรียนรู้แบบเรียนรู้ด้วยการปฏิบัติ (learning by doing) เพื่อให้ผู้เรียนมีความเข้าใจ และสามารถปฏิบัติได้

1.5 การวัดและประเมินผลการเรียนการสอน

- ควรพัฒนาให้ครูมีความรู้ความเข้าใจการวัดผลและประเมินผลด้วยวิธีการที่หลากหลายและเหมาะสมกับสภาพของผู้เรียนที่มีความแตกต่างกัน

- ควรจัดให้มีการทดสอบ V-Net

- ควรวัดผลแบบเป็นระยะๆ เพื่อให้เกิดการปรับปรุงในด้านการเรียนการสอนของครู

- ควรเป็นระบบที่เปิดเผยให้ผู้เรียนสามารถตรวจสอบผลการเรียนของตนเองได้

- ควรมีการติดตามช่วยเหลือผู้เรียนที่มีผลการเรียนต่ำกว่าเกณฑ์อย่างต่อเนื่อง

- ควรใช้ข้อสอบร่วมกันในแต่ละเขตการศึกษา

1.6 การวิจัยและพัฒนา

- ควรจัดระบบการวิจัยและพัฒนาของโรงเรียน ตั้งแต่การกำหนดเป้าหมาย การกำหนดขั้นตอนการดำเนินงาน การนำเสนอผลงาน การเผยแพร่ผลงาน การให้ขวัญและกำลังใจแก่ผู้ทำวิจัย

เอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- ควรส่งเสริมให้ครูมีความรู้ความเข้าใจเรื่องการวิจัยที่ถูกต้องและให้นำผลการวิจัยมาใช้พัฒนาหรือแก้ปัญหาให้กับผู้เรียน

- รัฐบาลและโรงเรียนควรสนับสนุนงบประมาณการวิจัยและพัฒนาแก่ครูโรงเรียนเอกชน

- ควรนำผลงานนวัตกรรม สิ่งประดิษฐ์ และงานวิจัยเผยแพร่แก่สาธารณชน และนำไปใช้ประโยชน์ในงานอาชีพ

2. ด้านการบริหารงานวิชาการตามหลักการบริหารคุณภาพ

2.1 การบริหารงานเชิงระบบ

- โรงเรียนควรกำหนดระบบการทำงาน เพื่อให้บุคลากรเข้าใจในเป้าหมาย มีการวางแผนมีการกำกับติดตามการทำงาน มีการประเมินผลการทำงาน มีการปรับปรุงวิธีการปฏิบัติงาน เพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนด

2.2 การศึกษาความคาดหวังและความพึงพอใจของผู้เกี่ยวข้อง

- ควรนำผลการศึกษาความพึงพอใจของสถานประกอบการไปปรับปรุงการดำเนินงานของโรงเรียน โดยเฉพาะด้านการจัดการเรียนการสอน

2.3 การมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้อง

- โรงเรียนควรมีกลไกหรือมีการประสานที่ดี เพื่อให้คณะกรรมการบริหารโรงเรียนมาประชุมกันอย่างครบถ้วนและพร้อมเพรียง

- โรงเรียนควรสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับสถานประกอบการ และมีกิจกรรมความร่วมมือกับสถานประกอบการในรูปแบบต่าง ๆ เช่น การจัดการฝึกงานให้แก่ผู้เรียน การเชิญมาบรรยาย เป็นต้น

- ควรจัดประชุมครูและบุคลาการทางการศึกษาทุกเดือน ชี้แจงเป้าหมาย กระบวนการปฏิบัติงาน และเปิดโอกาสให้ทุกคนแสดงความคิดเห็น เพื่อความร่วมมือร่วมใจในการทำงานให้สำเร็จลุล่วง

- ควรใช้ระบบในการจัดการแบบนิติบุคคลในรูปแบบคณะกรรมการ

- ควรจัดการประชุมคณะกรรมการบริหารโรงเรียนเป็นประจำทุกสัปดาห์ มีการอภิปรายและเสนอความคิดเห็น

2.4 การพัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่อง

- ควรส่งเสริมให้ครูและบุคลากรมีความรู้ความเข้าใจในกระบวนการพัฒนาคุณภาพโดยใช้วงจร PDCA

- ควรกระจายอำนาจการทำงานให้กับบุคลากรระดับต่าง ๆ

- ควรมีการพัฒนางานโดยใช้กระบวนการวิจัยให้เพิ่มมากขึ้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.5 การตัดสินใจบนพื้นฐานของข้อเท็จจริง

- ควรจัดระบบข้อมูล ข่าวสาร และผลการดำเนินงานต่าง ๆ ของโรงเรียน
- ควรใช้สารสนเทศในการตัดสินใจและการบริหาร
- ควรเตรียมพร้อมและเก็บข้อมูลอย่างเป็นปัจจุบัน

2.6 การมุ่งเน้นที่ผลลัพธ์

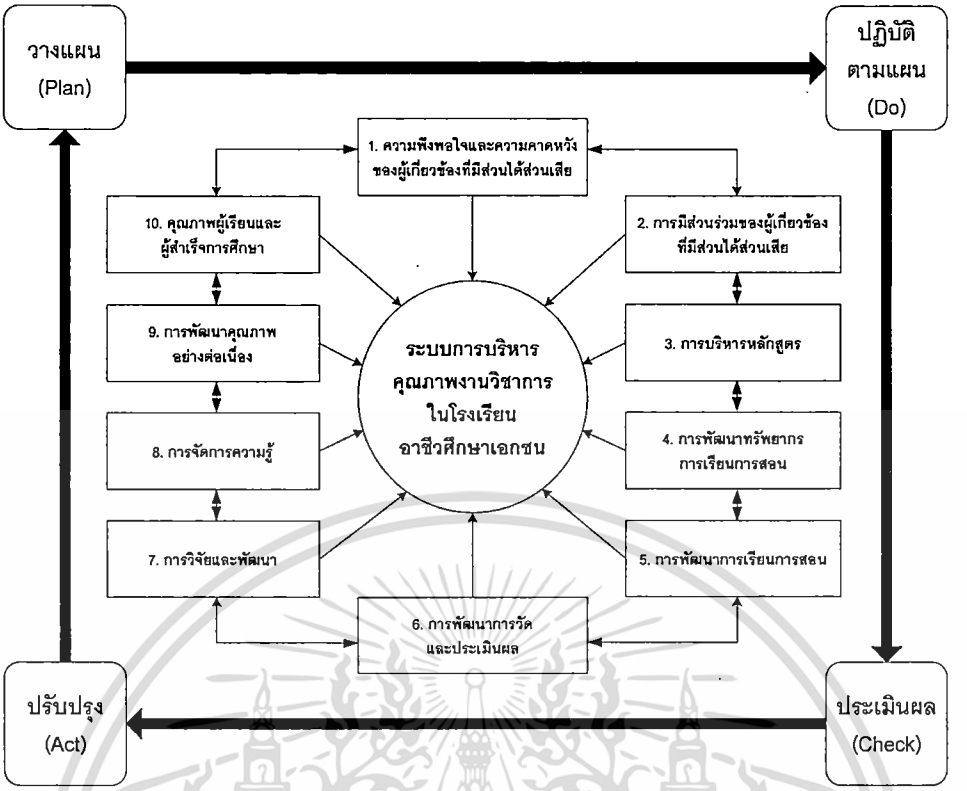
- ควรบริหารและจัดการโดยมุ่งผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน

ส่วนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ระบบการบริหารคุณภาพงานวิชาการในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน

2.1 ผลการยกร่างระบบการบริหารคุณภาพงานวิชาการในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน

ผู้วิจัยได้นำผลการศึกษาจากขั้นตอนที่ 1 ซึ่งพบว่า โรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนมีความต้องการจำเป็นในการบริหารคุณภาพงานวิชาการโดยสามารถเรียงลำดับความต้องการจำเป็นได้ดังนี้คือ อันดับ 1 การวิจัยและพัฒนา อันดับ 2 การมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้อง อันดับ 3 การศึกษาความพึงพอใจและความคาดหวังของผู้เกี่ยวข้อง และการตัดสินใจบนพื้นฐานของข้อเท็จจริง อันดับ 4 การพัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่อง อันดับ 5 การบริหารงานเชิงระบบ และการมุ่งเน้นที่ผลลัพธ์ อันดับ 6 การบริหารหลักสูตร อันดับ 7 การจัดทรัพยากรการเรียนการสอน การจัดการเรียนการสอน และการวัดผลและประเมินผลการเรียนการสอน และอันดับ 8 การพัฒนาบุคลากร โดยผู้วิจัยได้นำข้อมูลดังกล่าวมารวมกับแนวคิด ทฤษฎี หลักการของการบริหารงานวิชาการและการบริหารคุณภาพมาออกแบบเป็นร่างระบบการบริหารคุณภาพงานวิชาการในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน ซึ่งมีองค์ประกอบจำนวน 10 องค์ประกอบคือ (1) การวิจัยและพัฒนา (2) การมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้อง (3) การศึกษาความพึงพอใจและความคาดหวังของผู้เกี่ยวข้อง (4) การพัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่อง (5) การบริหารหลักสูตร (6) การพัฒนาทรัพยากรการเรียนการสอน ซึ่งในองค์ประกอบนี้ได้ยุบรวมด้านการพัฒนาบุคลากรเข้าไว้ด้วยกัน ทั้งนี้เนื่องจากด้านบุคลากรผู้วิจัยถือว่าเป็นส่วนหนึ่งของทรัพยากรที่ต้องใช้ในการจัดการเรียนการสอน (7) การพัฒนาการจัดการเรียนการสอน (8) การพัฒนาการวัดผลและประเมินผล (9) การจัดการความรู้ ซึ่งในองค์ประกอบนี้ผู้วิจัยได้ควบรวมด้านการตัดสินใจบนพื้นฐานของข้อเท็จจริงเข้ามาไว้ในองค์ประกอบนี้ และ (10) คุณภาพของผู้เรียนและผู้สำเร็จการศึกษา ซึ่งเป็นองค์ประกอบที่ถือว่าเป็นการมุ่งเน้นที่ผลลัพธ์ของการจัดการเรียนการสอน ดังแสดงในภาพที่ 4.1

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 4.1 แสดงร่างระบบการบริหารคุณภาพงานวิชาการในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน

จากภาพที่ 4.1 อธิบายได้ว่าระบบการบริหารคุณภาพงานวิชาการในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนจะต้องมีการดำเนินงานตามองค์ประกอบทั้ง 10 องค์ประกอบคือ การวิจัยและพัฒนา การมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้อง การศึกษาความพึงพอใจและความคาดหวังของผู้เกี่ยวข้อง การพัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่อง การบริหารหลักสูตร การพัฒนาทรัพยากรการเรียนการสอน การพัฒนาการเรียนการสอน การพัฒนาการวัดผลและประเมินผล การจัดการความรู้ คุณภาพของผู้เรียนและผู้สำเร็จการศึกษา และในการดำเนินงานของแต่ละองค์ประกอบนั้นจะต้องดำเนินการตามวงจรการบริหารคุณภาพ (PDCA Cycle) และในแต่ละองค์ประกอบผู้วิจัยได้กำหนดตัวชี้วัดคุณภาพ ซึ่งพิจารณามาจากมาตรฐานการจัดอาชีวศึกษาของประเทศไทย ได้แก่ มาตรฐานการประเมินคุณภาพภายนอกด้านการอาชีวศึกษาของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) รอบสาม พ.ศ.2554-2558 มาตรฐานการประกันคุณภาพภายในสถาบันการอาชีวศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการอาชีวศึกษา (สอศ.) และเกณฑ์รางวัลโรงเรียนพระราชทานของกระทรวงศึกษาธิการ (ศธ.) โดยแต่ละองค์ประกอบและตัวบ่งชี้คุณภาพนั้น สามารถอธิบายได้โดยสรุปดังนี้

1. การวิจัยและพัฒนา (Research & Development) เป็นกระบวนการดำเนินงานที่เกี่ยวกับการวิจัยและพัฒนาการจัดการเรียนการสอน การผลิตนวัตกรรม/สิ่งประดิษฐ์ การจัดทำโครงการทางวิชาการและวิชาชีพ โดยการกำหนดวิสัยทัศน์ นโยบาย และเป้าหมายการวิจัยและพัฒนาของสถานศึกษา การกำหนดหน่วยงานรับผิดชอบงานวิจัยและพัฒนาของสถานศึกษาเป็นการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เฉพาะ การจัดทำแผนงานการวิจัยและพัฒนาของสถานศึกษา การจัดงบประมาณเพื่อการวิจัยและพัฒนาของสถานศึกษา การจัดทำคู่มือการวิจัยและพัฒนาของสถานศึกษา การร่วมมือกับหน่วยงานภายนอกเพื่อการวิจัยและพัฒนาผู้เรียน การจัดกิจกรรมให้ครู-อาจารย์นำเสนอผลงานการวิจัยและพัฒนา การจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนนำเสนอผลงานการวิจัยและพัฒนา การนำผลการวิจัยและพัฒนาไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนางานอาชีพ การนำผลการวิจัยและพัฒนาไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนาชุมชน การนำผลการวิจัยและพัฒนาไปใช้ประโยชน์ในการจัดการเรียนการสอน การนำผลงานการวิจัยและพัฒนาของสถานศึกษาเข้าประกวดทั้งในและ/หรือต่างประเทศ การเผยแพร่ผลงานการวิจัยและพัฒนาของสถานศึกษาต่อสาธารณชน การจัดทำระบบสารสนเทศการวิจัยและพัฒนาของสถานศึกษา โดยใช้วงจร PDCA (การวางแผน การปฏิบัติตามแผนที่กำหนด การตรวจสอบประเมินผล และการปรับปรุงพัฒนา) ซึ่งมีตัวบ่งชี้คุณภาพดังนี้

ตัวบ่งชี้ที่ 1 จำนวนนวัตกรรม สิ่งประดิษฐ์ และโครงงานของผู้เรียนที่ได้ผลิตขึ้นต่อปีการศึกษา

ตัวบ่งชี้ที่ 2 จำนวนนวัตกรรม สิ่งประดิษฐ์ และงานวิจัยของผู้สอนที่ได้ผลิตขึ้นต่อปีการศึกษา

ตัวบ่งชี้ที่ 3 จำนวนนวัตกรรม สิ่งประดิษฐ์ และโครงงานของผู้เรียนที่ได้นำไปใช้ประโยชน์ทางวิชาชีพและ/หรือได้รับการเผยแพร่ระดับชาติ

ตัวบ่งชี้ที่ 4 จำนวนนวัตกรรม สิ่งประดิษฐ์ และงานวิจัยของผู้สอนที่ได้นำไปใช้ประโยชน์ทางวิชาชีพและ/หรือได้รับการเผยแพร่ระดับชาติ

ตัวบ่งชี้ที่ 5 ร้อยละของงบประมาณที่ใช้ในการสร้าง พัฒนา และเผยแพร่นวัตกรรม สิ่งประดิษฐ์ งานวิจัย และโครงงานของผู้สอนและผู้เรียน ต่องบดำเนินการ

ตัวบ่งชี้ที่ 6 จำนวนครั้งและช่องทางการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับนวัตกรรม สิ่งประดิษฐ์ งานวิจัย และโครงงานของผู้สอนและผู้เรียน

2. การมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้องที่มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholder Participation) เป็นกระบวนการความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับผู้เกี่ยวข้องที่มีส่วนได้ส่วนเสียทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษาในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาให้บรรลุตามเป้าหมายที่กำหนด เช่น การแต่งตั้งคณะกรรมการบริหารงานวิชาการที่ประกอบด้วยบุคลากรของโรงเรียน ผู้เชี่ยวชาญ ผู้แทนสถานประกอบการ นักวิชาการ และผู้ปกครอง การกำหนดให้กรรมการบริหารงานวิชาการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนการบริหารคุณภาพงานวิชาการ การกำหนดให้กรรมการบริหารงานวิชาการมีส่วนร่วมในการติดตามและควบคุมการดำเนินงานด้านการบริหารงานวิชาการ การเชิญปราชญ์ท้องถิ่นหรือผู้เชี่ยวชาญในงานอาชีพเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอน การเชิญให้ผู้แทนชุมชนหรือสถานประกอบการให้การสนับสนุนด้านงบประมาณ เพื่อจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเสริมหลักสูตร การเชิญให้ผู้แทนชุมชนหรือสถานประกอบการให้การสนับสนุนในการจัดกิจกรรมด้านศิลปะและวัฒนธรรมของสถานศึกษา การกำหนดให้กรรมการบริหารงานวิชาการมีส่วนร่วมในการ

เอกสารนี้เป็นลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ห้ามมิให้ทำซ้ำ ดัดแปลง หรือเผยแพร่ในรูปแบบใดๆ ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ประเมินผลการดำเนินงานวิชาการของสถานศึกษาทุกภาคเรียน การจัดกิจกรรมให้ผู้ปกครองให้การสนับสนุนการติดตามดูแลความประพฤติของผู้เรียนอย่างสม่ำเสมอ โดยใช้วงจร PDCA (การวางแผน การปฏิบัติตามแผนที่กำหนด การตรวจสอบประเมินผล และการปรับปรุงพัฒนา) ซึ่งมีตัวบ่งชี้คุณภาพดังนี้

ตัวบ่งชี้ที่ 1 จำนวนครั้งในการระดมทรัพยากรจากแหล่งต่าง ๆ เพื่อสนับสนุนการจัดการศึกษา

ตัวบ่งชี้ที่ 2 จำนวนสถานประกอบการที่มีการจัดการศึกษาร่วมกับสถานศึกษา

ตัวบ่งชี้ที่ 3 จำนวนผู้เชี่ยวชาญ ผู้ทรงคุณวุฒิ หรือภูมิปัญญาท้องถิ่น ที่มีส่วนร่วมในการพัฒนาผู้เรียน

3. ความพึงพอใจและความคาดหวังของผู้เกี่ยวข้องที่มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholder Expectation & Expectation) เป็นกระบวนการประเมินความพึงพอใจของผู้เกี่ยวข้องที่มีส่วนได้ส่วนเสียและการศึกษาความคาดหวังของผู้เกี่ยวข้องที่มีส่วนได้ส่วนเสียเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการ ได้แก่ ผู้ปกครอง ผู้เรียน ผู้สอนและบุคลากรในสถานศึกษา หน่วยงานต้นสังกัด สถานประกอบการและชุมชน เช่น การศึกษาความคาดหวังและความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อการเรียนตามหลักสูตรของสถานศึกษา การศึกษาความคาดหวังและความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อสิ่งอำนวยความสะดวกในสถานศึกษา การศึกษาความคาดหวังและความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อคุณภาพการจัดการเรียนการสอนของครู-อาจารย์ การศึกษาความคาดหวังและความพึงพอใจของสถานประกอบการที่มีต่อคุณภาพของผู้สำเร็จการศึกษา การศึกษาความคาดหวังและความพึงพอใจของสถานประกอบการที่ร่วมจัดการเรียนการสอน การศึกษาความคาดหวังและความพึงพอใจของครู-อาจารย์ที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตร การศึกษาความคาดหวังและความพึงพอใจของครู-อาจารย์ที่มีต่อคุณภาพของผู้เรียน การศึกษาความคาดหวังและความพึงพอใจของผู้ปกครองที่มีต่อคุณภาพของผู้เรียน การศึกษาความคาดหวังและความพึงพอใจของผู้บริหารที่มีต่อคุณภาพการจัดการเรียนการสอนของครู-อาจารย์ การนำผลการศึกษาความคาดหวังและความพึงพอใจมาเป็นข้อมูลเพื่อการพัฒนาคุณภาพการบริหารงานวิชาการ โดยใช้วงจร PDCA (การวางแผน การปฏิบัติตามแผนที่กำหนด การตรวจสอบประเมินผล และการปรับปรุงพัฒนา) ซึ่งมีตัวบ่งชี้คุณภาพดังนี้

ตัวบ่งชี้ที่ 1 ระดับความพึงพอใจของสถานประกอบการที่มีต่อผู้สำเร็จการศึกษา

ตัวบ่งชี้ที่ 2 ระดับความพึงพอใจของสถานประกอบการที่มีต่อผู้เรียนที่เข้าฝึกประสบการณ์วิชาชีพ/ ฝึกงาน

ตัวบ่งชี้ที่ 3 ระดับความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อกระบวนการจัดการเรียนการสอนของผู้สอน

ตัวบ่งชี้ที่ 4 ระดับความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อการใช้ทรัพยากรการเรียนการสอน

ตัวบ่งชี้ที่ 5 ระดับความพึงพอใจของบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4. การพัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่อง (Continuous Quality Development) เป็นกระบวนการปรับปรุงการบริหารงานวิชาการอย่างต่อเนื่อง โดยการสร้างความตระหนักในการพัฒนาคุณภาพงานวิชาการอย่างต่อเนื่องแก่บุคลากร การกำหนดแนวทางหรือขั้นตอนการดำเนินการพัฒนาคุณภาพงานวิชาการอย่างต่อเนื่อง การวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน อุปสรรค และโอกาส (SWOT Analysis) การวางแผนคุณภาพ การจัดทำคู่มือปฏิบัติงาน การจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณภาพภายในงานวิชาการ การจัดกิจกรรมการประกวดนวัตกรรมการปฏิบัติงานวิชาการของสถานศึกษา การสร้างบรรยากาศที่เอื้อต่อการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนของครู-อาจารย์ การสนับสนุนให้บุคลากรทุกคนนอกเหนือจากครู-อาจารย์พัฒนาตนเองอยู่ตลอดเวลา การส่งเสริมวัฒนธรรมคุณภาพในการปฏิบัติงานวิชาการ การตรวจติดตามคุณภาพ การประเมินคุณภาพ การวิเคราะห์ปัญหาหรือข้อบกพร่องที่พบจากการดำเนินงาน การปฏิบัติการแก้ไขปัญหาหรือข้อบกพร่อง การส่งเสริมให้ครู-อาจารย์ และบุคลากรในสถานศึกษานำวงจร PDCA มาใช้ในการแก้ไขปัญหาอย่างต่อเนื่อง การป้องกันปัญหาหรือข้อบกพร่องที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคต การรายงานผลการประเมิน และการนำผลการประเมินไปปรับปรุงองค์ประกอบต่าง ๆ ซึ่งมีตัวบ่งชี้คุณภาพดังนี้

ตัวบ่งชี้ที่ 1 ระดับคุณภาพการบริหารงานวิชาการของผู้บริหาร
ตัวบ่งชี้ที่ 2 ระบบและกลไกในการประกันคุณภาพการบริหารงานวิชาการ
ตัวบ่งชี้ที่ 3 ประสิทธิผลของการประกันคุณภาพการบริหารงานวิชาการ
ตัวบ่งชี้ที่ 4 ร้อยละของผู้เรียนที่ออกกลางคันเมื่อเทียบกับแรกเข้า

5. การบริหารหลักสูตร (Curriculum Management) เป็นกระบวนการดำเนินงานที่เกี่ยวกับหลักสูตร ได้แก่ การกำหนดวิสัยทัศน์ นโยบาย และเป้าหมายการบริหารหลักสูตร การกำหนดบุคคลหรือหน่วยงานรับผิดชอบการบริหารหลักสูตร การกำหนดแผนงานการบริหารหลักสูตร การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาเป็นแบบฐานสมรรถนะที่มีความสอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน การกำหนดมาตรฐานสมรรถนะของผู้เรียนแต่ละชั้นปี ของแต่ละสาขาวิชาโดยการเทียบเคียงกับมาตรฐานอาชีพ การจัดทำเอกสารประกอบการใช้หลักสูตร การเตรียมครู-อาจารย์ผู้สอนที่มีคุณวุฒิการศึกษาตรงตามสาขาวิชาที่สอนก่อนการนำหลักสูตรมาใช้ การเตรียมความพร้อมด้านอาคารสถานที่ วัสดุ ครุภัณฑ์อย่างพอเพียงก่อนการนำหลักสูตรมาใช้ การสร้างความเข้าใจกับครู-อาจารย์และบุคลากรที่เกี่ยวข้องก่อนการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตร การกำกับติดตามดูแลการดำเนินงานตามหลักสูตรอย่างต่อเนื่อง การประเมินผลการใช้หลักสูตร การศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการใช้หลักสูตร และการนำผลการประเมินการใช้หลักสูตรมาเป็นข้อมูลเพื่อการปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษา โดยใช้วงจร PDCA (การวางแผน การปฏิบัติตามแผนที่กำหนด การตรวจสอบประเมินผล และการปรับปรุงพัฒนา) ซึ่งมีตัวบ่งชี้คุณภาพดังนี้

ตัวบ่งชี้ที่ 1 ร้อยละของหลักสูตรระดับสาขาวิชา/สาขางานที่พัฒนาแบบฐานสมรรถนะ
ตัวบ่งชี้ที่ 2 ร้อยละของหลักสูตรระดับรายวิชาที่พัฒนาแบบฐานสมรรถนะ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตัวบ่งชี้ที่ 3 จำนวนของหลักสูตรพิเศษหรือหลักสูตรระยะสั้นที่จัดเพิ่มเติมให้กับผู้เรียนแต่ละสาขาวิชา/สาขางาน

6. การพัฒนาทรัพยากรการเรียนการสอน (Teaching & Learning Resources Development) เป็นกระบวนการดำเนินงานที่เกี่ยวกับทรัพยากรการเรียนการสอน อันประกอบด้วย บุคลากรในสถานศึกษา สื่อการเรียนการสอน ครุภัณฑ์ อุปกรณ์ วัสดุฝึก อาคารสถานที่ และแหล่งการเรียนรู้ โดยการกำหนดวิสัยทัศน์ นโยบาย และเป้าหมายการจัดทรัพยากรการเรียนการสอนของสถานศึกษา การกำหนดบุคคลหรือหน่วยงานรับผิดชอบการจัดทรัพยากรการเรียนการสอนเป็นการเฉพาะ การพัฒนาบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานวิชาการ การกำหนดแผนงานการใช้ทรัพยากรการเรียนการสอน การจัดอาคารสถานที่สำหรับการจัดการเรียนการสอน การสนับสนุนให้ครู-อาจารย์ผู้สอนผลิตสื่อและอุปกรณ์การเรียนการสอน การจัดบริการสื่อการเรียนการสอน วัสดุครุภัณฑ์ ที่จำเป็นแก่ครู-อาจารย์ผู้สอน การจัดบรรยากาศและสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียนที่เอื้อต่อการเรียนการสอน การจัดทำระบบสารสนเทศทรัพยากรการเรียนการสอนของสถานศึกษา การประเมินผลความพึงพอใจของครู-อาจารย์ต่อการให้บริการทรัพยากรการเรียนการสอนของสถานศึกษา การประเมินผลความพึงพอใจของผู้เรียนต่อการใช้บริการทรัพยากรการเรียนการสอนของสถานศึกษา การประเมินผลความพึงพอใจของบุคคลภายนอกต่อการใช้บริการทรัพยากรการเรียนการสอนของสถานศึกษา การศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการจัดทรัพยากรการเรียนการสอนของสถานศึกษา การนำผลการประเมินการใช้ทรัพยากรการเรียนการสอนมาเป็นข้อมูลเพื่อการปรับปรุงการบริหารงานทรัพยากรการเรียนการสอน โดยใช้วงจร PDCA (การวางแผน การปฏิบัติตามแผนที่กำหนด การตรวจสอบประเมินผล และการปรับปรุงพัฒนา) ซึ่งมีตัวบ่งชี้คุณภาพดังนี้

ตัวบ่งชี้ที่ 1 ระดับความเหมาะสมและเพียงพอของเครื่องคอมพิวเตอร์ในแต่ละสาขาวิชา

ตัวบ่งชี้ที่ 2 ระดับความเหมาะสมและเพียงพอของห้องเรียน ห้องปฏิบัติการ โรงฝึกงาน และพื้นที่ฝึกปฏิบัติ

ตัวบ่งชี้ที่ 3 ระดับความเหมาะสมและเพียงพอของศูนย์วิทยบริการและ/หรือแหล่งเรียนรู้

ตัวบ่งชี้ที่ 4 ระดับความเหมาะสมและเพียงพอของครุภัณฑ์ เครื่องมือ อุปกรณ์ วัสดุฝึก

ตัวบ่งชี้ที่ 5 ระดับความเหมาะสมของความปลอดภัยของสภาพแวดล้อมและสิ่งอำนวยความสะดวก

ตัวบ่งชี้ที่ 6 ร้อยละของบุคลากรที่รับผิดชอบงานวิชาการที่ได้รับการพัฒนาตามหน้าที่ที่รับผิดชอบ

ตัวบ่งชี้ที่ 7 อัตราส่วนของผู้สอนประจำที่มีคุณวุฒิทางวิชาชีพต่อผู้เรียนในแต่ละสาขาวิชา

ตัวบ่งชี้ที่ 8 อัตราส่วนของผู้สอนประจำต่อผู้เรียน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

7. การพัฒนาการเรียนการสอน (Teaching & Learning Development) เป็นกระบวนการดำเนินงานที่เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนแก่ผู้เรียนตามหลักสูตร โดยการกำหนดวิสัยทัศน์ นโยบาย และเป้าหมายการจัดการเรียนการสอนที่มุ่งสู่ฐานสมรรถนะ การกำหนดหน่วยงานรับผิดชอบงานการจัดการเรียนการสอนเป็นการเฉพาะ การจัดทำแผนงานการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนของสถานศึกษา การประชุมชี้แจงแนวทางการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรแก่ครู-อาจารย์ และบุคลากรในสถานศึกษา การจัดทำแผนการเรียนรู้ครบทุกรายวิชาตามหลักสูตรที่ใช้จัดการเรียนการสอน การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้ผู้เรียนได้สร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติจริงตามสาขาวิชาชีพทั้งในสถานศึกษาและในสถานประกอบการ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้ผู้เรียนได้บูรณาการองค์ความรู้ต่าง ๆ ที่สัมพันธ์กัน การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ การนิเทศการจัดการเรียนการสอนโดยร่วมมือกับศึกษานิเทศก์หรือผู้เชี่ยวชาญทางวิชาชีพ การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการเรียนการสอน การจัดการเรียนการสอนเสริมพิเศษแก่ผู้เรียนที่นอกเหนือจากการเรียนการสอนตามปกติ การส่งเสริมและเผยแพร่การปฏิรูปการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญแก่สถานศึกษาอื่น การศึกษาปัญหาและอุปสรรคการจัดการเรียนการสอนของสถานศึกษา การนำผลการประเมินการจัดการเรียนการสอนมาเป็นข้อมูลเพื่อการปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง โดยใช้วงจร PDCA (การวางแผน การปฏิบัติตามแผนที่กำหนด การตรวจสอบประเมินผล และการปรับปรุงพัฒนา) ซึ่งมีตัวบ่งชี้คุณภาพดังนี้

ตัวบ่งชี้ที่ 1 ร้อยละของรายวิชาที่จัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญโดยใช้งานอาชีพเป็นฐาน (Work based Learning)

ตัวบ่งชี้ที่ 2 ร้อยละของรายวิชาที่จัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญแบบบูรณาการคุณธรรม จริยธรรม และ/หรือ บูรณาการความรู้จากรายวิชาต่าง ๆ (Integrated Learning)

ตัวบ่งชี้ที่ 3 ร้อยละของรายวิชาที่จัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญโดยมุ่งเน้นการสร้างองค์ความรู้และชิ้นงานด้วยตนเอง (Constructivism & Constructionism Learning)

ตัวบ่งชี้ที่ 4 ร้อยละของรายวิชาที่ใช้สื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยี ประกอบการจัดการเรียนการสอน

ตัวบ่งชี้ที่ 5 ร้อยละของรายวิชาที่จัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรรายวิชาเพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน

ตัวบ่งชี้ที่ 6 จำนวนของรายวิชาที่จัดกิจกรรม/โครงการที่ให้บริการวิชาชีพและ/หรือวิชาการต่อชุมชน/สังคม

ตัวบ่งชี้ที่ 7 ร้อยละของคะแนนเฉลี่ยผลการนิเทศการจัดการเรียนการสอนของผู้สอนต่อภาคการศึกษา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับใช้เพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

8. การพัฒนาการวัดและประเมินผล (Measurement & Evaluation Development) เป็นกระบวนการดำเนินงานที่เกี่ยวกับการวัดและประเมินผลการเรียนการสอน โดยการกำหนดวิสัยทัศน์ นโยบาย และเป้าหมายการวัดผลและประเมินผลการเรียนการสอนของสถานศึกษา การกำหนดหน่วยงานรับผิดชอบงานวัดผลและประเมินผลการเรียนการสอนเป็นการเฉพาะ การจัดทำแผนงานการวัดผลประเมินผลการเรียนการสอนของสถานศึกษา การจัดทำคู่มือการวัดผลและประเมินผลการเรียนการสอนของสถานศึกษา การประชุมชี้แจงแนวทางและระเบียบการวัดผลประเมินผลการเรียนการสอนตามหลักสูตรให้แก่ครู-อาจารย์ และบุคลากรในสถานศึกษาที่เกี่ยวข้อง ครู-อาจารย์ได้ใช้เครื่องมือวัดผลที่มุ่งเน้นสมรรถนะของผู้เรียนอย่างหลากหลาย ครู-อาจารย์ประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนโดยระบุเกณฑ์การประเมินและคุณภาพของแต่ละเกณฑ์ (Rubrics Score) การรายงานผลการประเมินผลความก้าวหน้าทางการเรียนของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง การรายงานผลการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแก่ผู้เรียนและผู้ปกครอง การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศแสดงผลการเรียนของผู้เรียน เพื่อบริการแก่ครู-อาจารย์ ผู้เรียน และผู้ปกครอง การใช้เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์จัดทำคลังข้อสอบ การศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการวัดผลและประเมินผลการเรียนการสอน การปรับปรุงวิธีการวัดผลและประเมินผลการจัดการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง การนำผลการประเมินผลคุณภาพผู้สำเร็จการศึกษามาเป็นข้อมูลเพื่อการปรับปรุงการจัดการเรียนการสอน โดยใช้วงจร PDCA (การวางแผน การปฏิบัติตามแผนที่กำหนด การตรวจสอบประเมินผล และการปรับปรุงพัฒนา) ซึ่งมีตัวบ่งชี้คุณภาพดังนี้

ตัวบ่งชี้ที่ 1 ร้อยละของรายวิชาที่ใช้เครื่องมือวัดและประเมินผลการเรียนที่มีคุณภาพและหลากหลาย

ตัวบ่งชี้ที่ 2 ร้อยละของรายวิชาที่กำหนดเกณฑ์การตัดสินผลการเรียนที่ช่วยยกระดับความสามารถของผู้เรียน

ตัวบ่งชี้ที่ 3 ร้อยละของรายวิชาที่มีระบบการรายงานความก้าวหน้าทางการเรียนต่อผู้เรียน ผู้ปกครอง และชุมชน

ตัวบ่งชี้ที่ 4 ร้อยละของรายวิชาที่นำข้อมูลจากผลการเรียนไปพัฒนาผู้เรียน พัฒนาการสอน และพัฒนาหลักสูตร

ตัวบ่งชี้ที่ 5 ร้อยละของรายวิชาที่ผู้เรียนมีเวลาเรียนไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 ของเวลาเรียนทั้งหมด

9. **การจัดความรู้ (Knowledge Management)** เป็นกระบวนการดำเนินงานที่เกี่ยวกับการวิเคราะห์ความจำเป็นในการใช้ข้อมูลในการปฏิบัติงาน การรวบรวมและสะสมข้อมูลจากการปฏิบัติงาน เพื่อใช้ประกอบการตัดสินใจอย่างมีประสิทธิภาพ การเรียนรู้ รวมถึงการใช้เพื่อการอ้างอิงในการปฏิบัติงาน (ข้อมูลเกี่ยวกับผู้เรียน ผู้สอน สถานประกอบการ หลักสูตร การเรียนการสอน การวัดและประเมินผล ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ฯลฯ) โดยการกำหนดบุคคลหรือหน่วยงานรับผิดชอบจัดทำระบบสารสนเทศงานวิชาการ การจัดทำระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารงานวิชาการของ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้ทำซ้ำ ดัดแปลง เผยแพร่ หรือนำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สถานศึกษาเป็นปัจจุบันและถูกต้อง การจัดทำคู่มือการใช้ระบบสารสนเทศเพื่อการปฏิบัติงานวิชาการ การเผยแพร่สารสนเทศเกี่ยวกับงานวิชาการอย่างสม่ำเสมอให้แก่ผู้บริหาร ครู-อาจารย์ และบุคลากรในสถานศึกษา ผู้บริหารใช้สารสนเทศที่เป็นปัจจุบันและถูกต้องในการตัดสินใจเพื่อการบริหารงานวิชาการ ครู-อาจารย์ และบุคลากรในสถานศึกษาใช้สารสนเทศที่เป็นปัจจุบันและถูกต้องในการปฏิบัติงานวิชาการ การนำสารสนเทศจากแหล่งอื่นๆ มาไว้ในระบบสารสนเทศของงานวิชาการ เพื่ออำนวยความสะดวกในการใช้ของบุคลากรในสถานศึกษา การเปิดโอกาสให้ผู้เกี่ยวข้องได้เข้าถึงสารสนเทศต่าง ๆ การสนับสนุนและส่งเสริมการใช้สารสนเทศที่ถูกต้องในการปฏิบัติงาน การเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารการบริหารและการปฏิบัติงานวิชาการภายในและภายนอกสถานศึกษาด้วยวิธีการที่หลากหลาย โดยใช้วงจร PDCA (การวางแผน การปฏิบัติตามแผนที่กำหนด การตรวจสอบประเมินผล และการปรับปรุงพัฒนา) ซึ่งมีตัวบ่งชี้คุณภาพดังนี้

ตัวบ่งชี้ที่ 1 ระดับคุณภาพของการจัดเก็บข้อมูลและสารสนเทศด้านการบริหารงานวิชาการ

ตัวบ่งชี้ที่ 2 ระดับคุณภาพของการนำข้อมูลและสารสนเทศไปใช้ในการบริหารงานวิชาการ

ตัวบ่งชี้ที่ 3 ระดับคุณภาพของการจัดการความรู้ทางการบริหารงานวิชาการ

10. คุณภาพของผู้เรียนและผู้สำเร็จการศึกษา (Quality of Student & Graduator) เป็นกระบวนการประเมินผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนและผู้สำเร็จการศึกษา ทั้งระหว่างที่กำลังศึกษาอยู่ในโรงเรียนและภายหลังการสำเร็จการศึกษาจากโรงเรียน ทั้งนี้เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปพัฒนาองค์ประกอบต่าง ๆ ของการปฏิบัติงานวิชาการของสถานศึกษา ซึ่งมีตัวบ่งชี้คุณภาพดังนี้

ตัวบ่งชี้ที่ 1 ร้อยละของผู้เรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามเกณฑ์หลักสูตรที่กำหนดตามชั้นปี

ตัวบ่งชี้ที่ 2 ร้อยละของผู้เรียนที่สามารถประยุกต์หลักการทางวิทยาศาสตร์ และคณิตศาสตร์ มาใช้แก้ปัญหาในการปฏิบัติงานอาชีพอย่างเป็นระบบ

ตัวบ่งชี้ที่ 3 ร้อยละของผู้เรียนที่มีทักษะในการสื่อสารภาษาไทย ด้านการฟัง การอ่าน การเขียน และการสนทนา

ตัวบ่งชี้ที่ 4 ร้อยละของผู้เรียนที่มีทักษะในการสื่อสารภาษาต่างประเทศ ด้านการฟัง การอ่าน การเขียน และการสนทนา

ตัวบ่งชี้ที่ 5 ร้อยละของผู้เรียนที่มีความสามารถใช้ความรู้ และเทคโนโลยีที่จำเป็นในการศึกษาค้นคว้าและปฏิบัติงานวิชาชีพได้อย่างเหมาะสม

ตัวบ่งชี้ที่ 6 ร้อยละของผู้เรียนที่มีคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมที่ดีงามในวิชาชีพ มีบุคลิกภาพที่เหมาะสมและมนุษย์สัมพันธ์ที่ดี

ตัวบ่งชี้ที่ 7 ร้อยละของผู้เรียนที่ได้รับรางวัลจากการแข่งขันทักษะวิชาการและ/หรือวิชาชีพจากหน่วยงานภายนอก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตัวบ่งชี้ที่ 8 ร้อยละของผู้สำเร็จการศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามเกณฑ์การสำเร็จการศึกษา

ตัวบ่งชี้ที่ 9 ร้อยละของผู้สำเร็จการศึกษาที่ได้งานทำในสถานประกอบการ/ประกอบอาชีพอิสระและศึกษาต่อภายใน 1 ปี

ตัวบ่งชี้ที่ 10 ร้อยละของผู้สำเร็จการศึกษาที่ผ่านการทดสอบมาตรฐานวิชาชีพจากองค์กรที่เป็นที่ยอมรับ

ตัวบ่งชี้ที่ 11 ร้อยละของผู้สำเร็จการศึกษาที่สอบผ่านการทดสอบจากข้อสอบกลางของสำนักงานทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (สทศ.)

2.2 ผลการตรวจสอบร่างระบบการบริหารคุณภาพงานวิชาการในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน

ผู้วิจัยได้ดำเนินการจัดสนทนากลุ่ม (Focus Group) โดยมีผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารคุณภาพ และผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารงานวิชาการ จำนวน 10 คน เข้าร่วมการสนทนา เพื่อพิจารณาและตรวจสอบร่างระบบการบริหารคุณภาพงานวิชาการในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน เมื่อวันจันทร์ที่ 13 มิถุนายน 2554 เวลา 13.00 – 15.00 น. ห้องประชุม 305 ชั้น 3 อาคาร 1 โรงเรียนปัญญาภิวัฒน์ เทคโนธุกิจ

2.2.1 ผลการตรวจสอบเชิงคุณภาพ

ผลการตรวจสอบเชิงคุณภาพของร่างระบบการบริหารคุณภาพงานวิชาการในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน โดยการจัดสนทนากลุ่ม ดังแสดงในตารางที่ 4.28

ตารางที่ 4.28 ผลการตรวจสอบร่างระบบการบริหารคุณภาพงานวิชาการในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน โดยการจัดสนทนากลุ่ม

ประเด็น	ผลการสนทนากลุ่ม
1. ท่านคิดว่าองค์ประกอบของระบบการบริหารคุณภาพงานวิชาการในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนที่ได้นำเสนอนั้น มีความเหมาะสม และมีความเป็นไปได้มากน้อยเพียงใด	ผู้เชี่ยวชาญทุกท่านให้ความเห็นว่ามีความเหมาะสมและเป็นไปได้อย่างมาก และควรเพิ่มเติมในประเด็นต่อไปนี้คือ 1. ควรบูรณาการองค์ประกอบของระบบการบริหารคุณภาพงานวิชาการโดยเขียนเป็นโมเดลตามแนวคิดของทฤษฎีเชิงระบบอันประกอบด้วย ปัจจัยนำเข้า (Input) กระบวนการ (Process) ผลผลิต (Output) ผลลัพธ์ (Outcome) และข้อมูลป้อนกลับ (Feedback)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.28 (ต่อ)

ประเด็น	ผลการสนทนากลุ่ม
	2. ควรกำหนดเกณฑ์การประเมินคุณภาพการดำเนินงานในแต่ละองค์ประกอบโดยเทียบเคียง (Bencmark) กับเกณฑ์มาตรฐานของ สมศ. และ สอศ.
2. ท่านคิดว่าแต่ละองค์ประกอบของระบบการบริหารคุณภาพงานวิชาการในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนที่ได้นำเสนอโดยใช้วงจร PDCA นั้น มีความเหมาะสม และมีความเป็นไปได้มากน้อยเพียงใด	ผู้เชี่ยวชาญทุกท่านให้ความเห็นว่ามีความเหมาะสมและเป็นไปได้ และควรเพิ่มเติมในประเด็นต่อไปนี้คือ ควรขยายความแนวทางการดำเนินงานตามวงจร PDCA ในแต่ละตัวบ่งชี้ของแต่ละองค์ประกอบ
3. ท่านคิดว่าระบบการบริหารคุณภาพงานวิชาการในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนที่ได้นำเสนอนั้น สามารถนำไปใช้จริงได้มากน้อยเพียงใด	ผู้เชี่ยวชาญทุกท่านให้ความเห็นว่ามีความสามารถนำไปใช้ได้จริง และควรเพิ่มเติมในประเด็นต่อไปนี้คือ ควรจัดทำเป็นคู่มือระบบการบริหารคุณภาพงานวิชาการในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน โดยภายในคู่มือให้มีเนื้อหาสาระดังนี้ 1) กรอบแนวคิดของระบบการบริหารคุณภาพงานวิชาการ 2) วัตถุประสงค์ของระบบการบริหารคุณภาพงานวิชาการ 3) องค์ประกอบของระบบการบริหารคุณภาพงานวิชาการ 4) ขั้นตอนการบริหารคุณภาพงานวิชาการ 5) ตัวบ่งชี้คุณภาพของระบบการบริหารคุณภาพงานวิชาการ 6) แนวทางการดำเนินงาน การเก็บรวบรวมข้อมูล และการประเมินผลของแต่ละตัวบ่งชี้
4. ท่านคิดว่าระบบการบริหารคุณภาพงานวิชาการในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนที่ได้นำเสนอนั้น จะก่อให้เกิดคุณภาพต่อผู้เรียนและผู้สำเร็จการศึกษามากน้อยเพียงใด	ผู้เชี่ยวชาญทุกท่านให้ความเห็นว่าระบบการบริหารคุณภาพงานวิชาการในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนที่เสนอนั้น ก่อให้เกิดคุณภาพต่อผู้เรียนและผู้สำเร็จการศึกษาได้เป็นอย่างดี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.2.2 ผลการตรวจสอบเชิงปริมาณ

ผลการตรวจสอบเชิงปริมาณของร่างระบบการบริหารคุณภาพงานวิชาการในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน โดยการสอบถามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อตัวบ่งชี้การบริหารคุณภาพงานวิชาการในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน ดังแสดงในตารางที่ 4.29

ตารางที่ 4.29 แสดงค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญในการสนทนากลุ่ม (Focus Group) ที่มีต่อตัวบ่งชี้การบริหารคุณภาพงานวิชาการในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน

ที่	ตัวบ่งชี้	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย
	การบริหารหลักสูตร	**4.53**	**0.48**	**มากที่สุด**
1.	ร้อยละของหลักสูตรระดับสาขาวิชา/สาขางานที่พัฒนาแบบฐานสมรรถนะ	4.70	0.48	มากที่สุด
2.	ร้อยละของหลักสูตรระดับรายวิชาที่พัฒนาแบบฐานสมรรถนะ	4.60	0.52	มากที่สุด
3.	จำนวนของหลักสูตรพิเศษหรือหลักสูตรระยะสั้นที่จัดเพิ่มเติมให้กับผู้เรียนแต่ละสาขาวิชา/สาขางาน	4.30	0.68	มาก
	การพัฒนาทรัพยากรการเรียนการสอน	**4.56**	**0.41**	**มากที่สุด**
1.	ระดับความเหมาะสมและเพียงพอของเครื่องคอมพิวเตอร์ในแต่ละสาขาวิชา	4.40	0.70	มาก
2.	ระดับความเหมาะสมและเพียงพอของห้องเรียน ห้องปฏิบัติการ โรงฝึกงาน และพื้นที่ฝึกปฏิบัติ	4.60	0.52	มากที่สุด
3.	ระดับความเหมาะสมและเพียงพอของศูนย์วิทยบริการและ/หรือแหล่งเรียนรู้	4.50	0.53	มาก
4.	ระดับความเหมาะสมและเพียงพอของครุภัณฑ์ เครื่องมือ อุปกรณ์ วัสดุฝึก	4.60	0.52	มากที่สุด
5.	ระดับความเหมาะสมของความปลอดภัยของสภาพแวดล้อมและสิ่งอำนวยความสะดวก	4.70	0.48	มากที่สุด
6.	ร้อยละของบุคลากรที่รับผิดชอบงานวิชาการที่ได้รับการพัฒนาตามหน้าที่ที่รับผิดชอบ	4.60	0.52	มากที่สุด
7.	อัตราส่วนของผู้สอนประจำที่มีคุณวุฒิทางวิชาชีพต่อผู้เรียนในแต่ละสาขาวิชา	4.50	0.71	มาก
8.	อัตราส่วนของผู้สอนประจำต่อผู้เรียน	4.60	0.52	มากที่สุด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.29 (ต่อ)

ที่	ตัวบ่งชี้	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย
	การพัฒนาการเรียนการสอน	**4.59**	**0.45**	**มากที่สุด**
1.	ร้อยละของรายวิชาที่จัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญโดยใช้งานอาชีพเป็นฐาน (Work based Learning)	4.60	0.52	มากที่สุด
2.	ร้อยละของรายวิชาที่จัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญแบบบูรณาการคุณธรรม จริยธรรม และ/หรือ บูรณาการความรู้จากรายวิชาต่าง ๆ (Integrated Learning)	4.70	0.48	มากที่สุด
3.	ร้อยละของรายวิชาที่จัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญโดยมุ่งเน้นการสร้างองค์ความรู้และชิ้นงานด้วยตนเอง (Constructivism & Constructionism Learning)	4.70	0.48	มากที่สุด
4.	ร้อยละของรายวิชาที่ใช้สื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยีประกอบการจัดการเรียนการสอน	4.70	0.48	มากที่สุด
5.	ร้อยละของรายวิชาที่จัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรรายวิชาเพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน	4.50	0.71	มาก
6.	จำนวนของรายวิชาที่จัดกิจกรรม/โครงการที่ให้บริการวิชาชีพและ/หรือวิชาการต่อชุมชน/สังคม	4.30	0.68	มาก
7.	ร้อยละของคะแนนเฉลี่ยผลการนิเทศการจัดการเรียนการสอนของผู้สอนต่อภาคการศึกษา	4.60	0.52	มากที่สุด
	การพัฒนาการวัดและประเมินผล	**4.68**	**0.37**	**มากที่สุด**
1.	ร้อยละของรายวิชาที่ใช้เครื่องมือวัดและประเมินผลการเรียนที่มีคุณภาพและหลากหลาย	4.80	0.42	มากที่สุด
2.	ร้อยละของรายวิชาที่กำหนดเกณฑ์การตัดสินผลการเรียนที่ช่วยยกระดับความสามารถของผู้เรียน	4.70	0.48	มากที่สุด
3.	ร้อยละของรายวิชาที่มีระบบการรายงานความก้าวหน้าทางการเรียนต่อผู้เรียน ผู้ปกครอง และชุมชน	4.50	0.53	มาก
4.	ร้อยละของรายวิชาที่นำข้อมูลจากผลการเรียนไปพัฒนาผู้เรียน พัฒนาการสอน และพัฒนาหลักสูตร	4.70	0.48	มากที่สุด
5.	ร้อยละของรายวิชาที่ผู้เรียนมีเวลาเรียนไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 ของเวลาเรียนทั้งหมด	4.70	0.48	มากที่สุด
	การวิจัยและพัฒนา	**4.45**	**0.58**	**มาก**
1.	จำนวนนวัตกรรม สิ่งประดิษฐ์ และโครงงานของผู้เรียนที่ได้ผลิตขึ้นต่อปีการศึกษา	4.40	0.70	มาก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.29 (ต่อ)

ที่	ตัวบ่งชี้	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย
2.	จำนวนนวัตกรรม สิ่งประดิษฐ์ และงานวิจัยของผู้สอนที่ได้ผลิตขึ้นต่อปีการศึกษา	4.50	0.53	มาก
3.	จำนวนนวัตกรรม สิ่งประดิษฐ์ และโครงงานของผู้เรียนที่ได้นำไปใช้ประโยชน์ทางวิชาชีพและ/หรือได้รับการเผยแพร่ระดับชาติ	4.50	0.53	มาก
4.	จำนวนนวัตกรรม สิ่งประดิษฐ์ และงานวิจัยของผู้สอนที่ได้นำไปใช้ประโยชน์ทางวิชาชีพและ/หรือได้รับการเผยแพร่ระดับชาติ	4.40	0.70	มาก
5.	ร้อยละของงบประมาณที่ใช้ในการสร้าง พัฒนา และเผยแพร่นวัตกรรม สิ่งประดิษฐ์ งานวิจัย และโครงงานของผู้สอนและผู้เรียน ต่องบดำเนินการ	4.40	0.70	มาก
6.	จำนวนครั้งและช่องทางการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับนวัตกรรม สิ่งประดิษฐ์ งานวิจัย และโครงงานของผู้สอนและผู้เรียน	4.50	0.71	มาก
	ความพึงพอใจและความคาดหวังของผู้เกี่ยวข้องที่มีส่วนได้ส่วนเสีย	**4.70**	**0.50**	**มากที่สุด**
1.	ระดับความพึงพอใจของสถานประกอบการที่มีต่อผู้สำเร็จการศึกษา	4.80	0.42	มากที่สุด
2.	ระดับความพึงพอใจของสถานประกอบการที่มีต่อผู้เรียนที่เข้าฝึกประสบการณ์วิชาชีพ/ฝึกงาน	4.80	0.42	มากที่สุด
3.	ระดับความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อกระบวนการจัดการเรียนการสอนของผู้สอน	4.60	0.90	มากที่สุด
4.	ระดับความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อการใช้ทรัพยากรการเรียนการสอน	4.60	0.52	มากที่สุด
5.	ระดับความพึงพอใจของบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา	4.70	0.68	มากที่สุด
	การมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้องที่มีส่วนได้ส่วนเสีย	**4.60**	**0.41**	**มากที่สุด**
1.	จำนวนครั้งในการระดมทรัพยากรจากแหล่งต่าง ๆ เพื่อสนับสนุนการจัดการศึกษา	4.60	0.52	มากที่สุด
2.	จำนวนสถานประกอบการที่มีการจัดการศึกษาร่วมกับสถานศึกษา	4.70	0.48	มากที่สุด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.29 (ต่อ)

ที่	ตัวบ่งชี้	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย
3.	จำนวนผู้เชี่ยวชาญ ผู้ทรงคุณวุฒิ หรือภูมิปัญญาท้องถิ่น ที่มีส่วนร่วมในการพัฒนาผู้เรียน	4.50	0.53	มาก
	การพัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่อง	**4.65**	**0.46**	**มากที่สุด**
1.	ระดับคุณภาพการบริหารงานวิชาการของผู้บริหาร	4.70	0.48	มากที่สุด
2.	ระบบและกลไกในการประกันคุณภาพการบริหารงานวิชาการ	4.70	0.48	มากที่สุด
3.	ประสิทธิผลของการประกันคุณภาพการบริหารงานวิชาการ	4.70	0.48	มากที่สุด
4.	ร้อยละของผู้เรียนที่ออกกลางคันเมื่อเทียบกับแรกเข้า	4.50	0.53	มาก
	การจัดความรู้	**4.67**	**0.47**	**มากที่สุด**
1.	ระดับคุณภาพของการจัดเก็บข้อมูลและสารสนเทศด้านการบริหารงานวิชาการ	4.60	0.52	มากที่สุด
2.	ระดับคุณภาพของการนำข้อมูลและสารสนเทศไปใช้ในการบริหารงานวิชาการ	4.70	0.48	มากที่สุด
3.	ระดับคุณภาพของการจัดการความรู้ทางการบริหารงานวิชาการ	4.70	0.48	มากที่สุด
	คุณภาพของผู้เรียนและผู้สำเร็จการศึกษา	**4.57**	**0.48**	**มากที่สุด**
1.	ร้อยละของผู้เรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามเกณฑ์หลักสูตรที่กำหนดตามชั้นปี	4.60	0.70	มากที่สุด
2.	ร้อยละของผู้เรียนที่สามารถประยุกต์หลักการทางวิทยาศาสตร์ และคณิตศาสตร์ มาใช้แก้ปัญหาในการปฏิบัติงานอาชีพอย่างเป็นระบบ	4.60	0.70	มากที่สุด
3.	ร้อยละของผู้เรียนที่มีทักษะในการสื่อสารภาษาไทย ด้านการฟัง การอ่าน การเขียน และการสนทนา	4.50	0.71	มาก
4.	ร้อยละของผู้เรียนที่มีทักษะในการสื่อสารภาษาต่างประเทศด้านการฟัง การอ่าน การเขียน และการสนทนา	4.50	0.71	มาก
5.	ร้อยละของผู้เรียนที่มีความสามารถใช้ความรู้ และเทคโนโลยีที่จำเป็นในการศึกษาค้นคว้าและปฏิบัติงานวิชาชีพได้อย่างเหมาะสม	4.70	0.48	มากที่สุด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.29 (ต่อ)

ที่	ตัวบ่งชี้	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย
6.	ร้อยละของผู้เรียนที่มีคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมที่ดีงามในวิชาชีพ มีบุคลิกภาพที่เหมาะสมและมนุษย์สัมพันธ์ที่ดี	4.70	0.48	มากที่สุด
7.	ร้อยละของผู้เรียนที่ได้รับรางวัลจากการแข่งขันทักษะวิชาการและ/หรือวิชาชีพจากหน่วยงานภายนอก	4.50	0.53	มาก
8.	ร้อยละของผู้สำเร็จการศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามเกณฑ์การสำเร็จการศึกษา	4.60	0.52	มากที่สุด
9.	ร้อยละของผู้สำเร็จการศึกษาที่ได้งานทำในสถานประกอบการ/ประกอบอาชีพอิสระและศึกษาต่อภายใน 1 ปี	4.60	0.52	มากที่สุด
10.	ร้อยละของผู้สำเร็จการศึกษาที่ผ่านการทดสอบมาตรฐานวิชาชีพจากองค์กรที่เป็นที่ยอมรับ	4.50	0.53	มาก
11.	ร้อยละของผู้สำเร็จการศึกษาที่สอบผ่านการทดสอบจากข้อสอบกลางของสำนักงานทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (สทศ.)	4.50	0.53	มาก
	โดยภาพรวม	**4.60**	**0.41**	**มากที่สุด**

จากตารางที่ 4.29 พบว่า ผู้เชี่ยวชาญในการสนทนากลุ่ม (Focus Group) มีความคิดเห็นต่อตัวบ่งชี้การบริหารคุณภาพงานวิชาการในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.60) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่อยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ ความพึงพอใจและความคาดหวังของผู้เกี่ยวข้องที่มีส่วนได้ส่วนเสีย (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.70) การพัฒนาการวัดและประเมินผล (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.68) การพัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่อง (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.65) การมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้องที่มีส่วนได้ส่วนเสีย (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.60) การพัฒนาการเรียนการสอน (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.59) คุณภาพของผู้เรียนและผู้สำเร็จการศึกษา (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.57) และการบริหารหลักสูตร (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.53) ตามลำดับ สำหรับด้านที่อยู่ในระดับมาก ได้แก่ การวิจัยและพัฒนา (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.45) ตามลำดับ

2.3 ผลการปรับปรุงระบบการบริหารคุณภาพงานวิชาการในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน

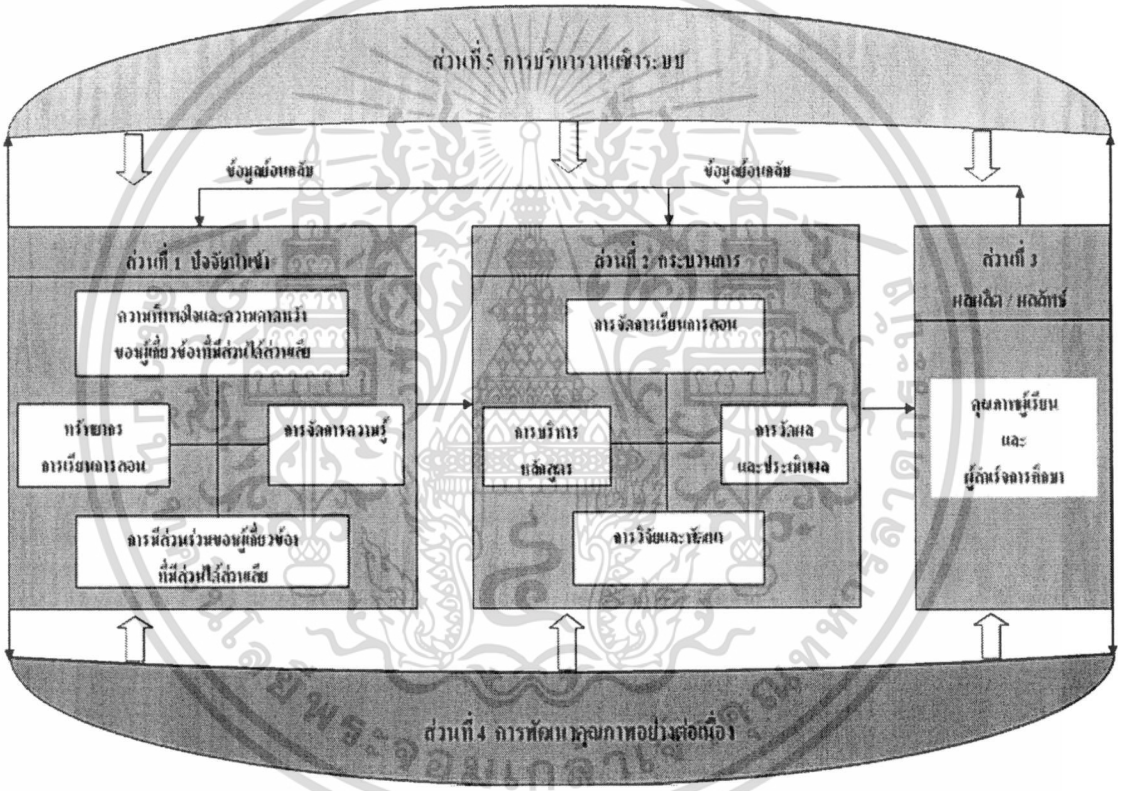
ภายหลังการสนทนากลุ่มผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารคุณภาพ และผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารงานวิชาการ ผู้วิจัยได้นำสรุปผลการสนทนากลุ่มตามข้อ 2.2 มาดำเนินการปรับปรุงแก้ไขระบบการบริหารคุณภาพงานวิชาการในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน ซึ่งสามารถสรุปได้ว่าระบบการบริหาร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

คุณภาพงานวิชาการในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน ประกอบด้วย (1) องค์ประกอบของระบบการบริหารคุณภาพงานวิชาการในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน (2) ตัวบ่งชี้คุณภาพของระบบการบริหารคุณภาพงานวิชาการในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน และ (3) ขั้นตอนการบริหารคุณภาพงานวิชาการในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน โดยมีรายละเอียดดังนี้

2.3.1 องค์ประกอบของระบบการบริหารคุณภาพงานวิชาการในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน

องค์ประกอบของระบบการบริหารคุณภาพงานวิชาการในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนที่ได้ปรับปรุงขึ้นใหม่ สามารถแสดงได้ในภาพที่ 4.2

ภาพที่ 4.2 แสดงองค์ประกอบของระบบการบริหารคุณภาพงานวิชาการในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนที่ปรับปรุงใหม่

จากภาพที่ 4.2 อธิบายได้ว่าระบบการบริหารคุณภาพงานวิชาการในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนเป็นกระบวนการดำเนินงานที่ประกอบด้วยองค์ประกอบต่าง ๆ ที่สัมพันธ์และเกื้อหนุนซึ่งกันและกันโดยมุ่งเน้นที่ผลผลิต / ผลลัพธ์ (Output / Outcome) ของการบริหารงานวิชาการ นั่นคือ คุณภาพของผู้เรียนและผู้สำเร็จการศึกษา ซึ่งต้องอาศัยปัจจัยนำเข้าต่าง ๆ (Input) อันประกอบด้วย ความพึงพอใจและความคาดหวังของผู้เกี่ยวข้องที่มีส่วนได้ส่วนเสีย การมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้องที่มี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ส่วนได้ส่วนเสีย ทรัพยากรการเรียนการสอน และการจัดการความรู้ นำเข้ามาสู่กระบวนการที่สำคัญ (Process) อันประกอบด้วย การบริหารหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การวัดผลและประเมินผล การวิจัยและพัฒนาการ ทั้งนี้กระบวนการต่าง ๆ ต้องดำเนินการพัฒนาไปอย่างต่อเนื่องเป็นวัฏจักรที่ไม่วันสิ้นสุด โดยแต่ละองค์ประกอบมีขอบเขตของการดำเนินงานดังนี้

ส่วนที่ 1 ปัจจัยนำเข้า (Input)

1. ความพึงพอใจและความคาดหวังของผู้เกี่ยวข้องที่มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholder Expectation & Expectation) เป็นกระบวนการประเมินความพึงพอใจของผู้เกี่ยวข้องที่มีส่วนได้ส่วนเสียและการศึกษาความคาดหวังของผู้เกี่ยวข้องที่มีส่วนได้ส่วนเสียเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการ ได้แก่ ผู้ปกครอง ผู้เรียน ผู้สอนและบุคลากรในสถานศึกษา หน่วยงานต้นสังกัด สถานประกอบการและชุมชน เช่น การศึกษาความคาดหวังและความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อการเรียนตามหลักสูตรของสถานศึกษา การศึกษาความคาดหวังและความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อสิ่งอำนวยความสะดวกในสถานศึกษา การศึกษาความคาดหวังและความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อคุณภาพการจัดการเรียนการสอนของครู-อาจารย์ การศึกษาความคาดหวังและความพึงพอใจของสถานประกอบการที่มีต่อคุณภาพของผู้สำเร็จการศึกษา การศึกษาความคาดหวังและความพึงพอใจของสถานประกอบการที่ร่วมจัดการเรียนการสอน การศึกษาความคาดหวังและความพึงพอใจของครู-อาจารย์ที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตร การศึกษาความคาดหวังและความพึงพอใจของครู-อาจารย์ที่มีต่อคุณภาพของผู้เรียน การศึกษาความคาดหวังและความพึงพอใจของผู้ปกครองที่มีต่อคุณภาพของผู้เรียน การศึกษาความคาดหวังและความพึงพอใจของผู้บริหารที่มีต่อคุณภาพการจัดการเรียนการสอนของครู-อาจารย์ การนำผลการศึกษาความคาดหวังและความพึงพอใจมาเป็นข้อมูลเพื่อการพัฒนาคุณภาพการบริหารงานวิชาการ โดยใช้วงจร PDCA (การวางแผน การปฏิบัติตามแผนที่กำหนด การตรวจสอบประเมินผล และการปรับปรุงพัฒนา)

2. การมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้องที่มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholder Participation) เป็นกระบวนการความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับผู้เกี่ยวข้องที่มีส่วนได้ส่วนเสียทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษาในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาให้บรรลุตามเป้าหมายที่กำหนด เช่น การแต่งตั้งคณะกรรมการบริหารงานวิชาการที่ประกอบด้วยบุคลากรของโรงเรียน ผู้เชี่ยวชาญ ผู้แทนสถานประกอบการ นักวิชาการ และผู้ปกครอง การกำหนดให้กรรมการบริหารงานวิชาการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนการบริหารคุณภาพงานวิชาการ การกำหนดให้กรรมการบริหารงานวิชาการมีส่วนร่วมในการติดตามและควบคุมการดำเนินงานด้านการบริหารงานวิชาการ การเชิญปราชญ์ท้องถิ่นหรือผู้เชี่ยวชาญในงานอาชีพเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอน การเชิญให้ผู้แทนชุมชนหรือสถานประกอบการให้การสนับสนุนด้านงบประมาณ เพื่อจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเสริมหลักสูตร การเชิญให้ผู้แทนชุมชนหรือสถานประกอบการให้การสนับสนุนในการจัดกิจกรรมด้านศิลปะและวัฒนธรรมของสถานศึกษา การกำหนดให้กรรมการบริหารงานวิชาการมีส่วนร่วมในการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ประเมินผลการดำเนินงานวิชาการของสถานศึกษาทุกภาคเรียน การจัดกิจกรรมให้ผู้ปกครองให้การสนับสนุนการติดตามดูแลความประพฤติของผู้เรียนอย่างสม่ำเสมอ โดยใช้วงจร PDCA (การวางแผน การปฏิบัติตามแผนที่กำหนด การตรวจสอบประเมินผล และการปรับปรุงพัฒนา)

3. ทรัพยากรการเรียนการสอน (Teaching & Learning Resources) เป็นกระบวนการดำเนินงานที่เกี่ยวกับทรัพยากรการเรียนการสอน อันประกอบด้วย บุคลากรในสถานศึกษา สื่อการเรียนการสอน ครุภัณฑ์ อุปกรณ์ วัสดุฝึก อาคารสถานที่ และแหล่งการเรียนรู้ โดยการกำหนดวิสัยทัศน์ นโยบาย และเป้าหมายการจัดทรัพยากรการเรียนการสอนของสถานศึกษา การกำหนดบุคคลหรือหน่วยงานรับผิดชอบการจัดทรัพยากรการเรียนการสอนเป็นการเฉพาะ การพัฒนาบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานวิชาการ การกำหนดแผนงานการใช้ทรัพยากรการเรียนการสอน การจัดอาคารสถานที่สำหรับการจัดการเรียนการสอน การสนับสนุนให้ครู-อาจารย์ผู้สอนผลิตสื่อและอุปกรณ์การเรียนการสอน การจัดบริการสื่อการเรียนการสอน วัสดุ ครุภัณฑ์ ที่จำเป็นแก่ครู-อาจารย์ผู้สอน การจัดบรรยากาศและสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียนที่เอื้อต่อการเรียนการสอน การจัดทำระบบสารสนเทศทรัพยากรการเรียนการสอนของสถานศึกษา การประเมินผลความพึงพอใจของครู-อาจารย์ต่อการให้บริการทรัพยากรการเรียนการสอนของสถานศึกษา การประเมินผลความพึงพอใจของผู้เรียนต่อการใช้บริการทรัพยากรการเรียนการสอนของสถานศึกษา การประเมินผลความพึงพอใจของบุคคลภายนอกต่อการใช้บริการทรัพยากรการเรียนการสอนของสถานศึกษา การศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการจัดทรัพยากรการเรียนการสอนของสถานศึกษา การนำผลการประเมินการใช้ทรัพยากรการเรียนการสอนมาเป็นข้อมูลเพื่อการปรับปรุงการบริหารงานทรัพยากรการเรียนการสอน โดยใช้วงจร PDCA (การวางแผน การปฏิบัติตามแผนที่กำหนด การตรวจสอบประเมินผล และการปรับปรุงพัฒนา)

4. การจัดความรู้ (Knowledge Management) เป็นกระบวนการดำเนินงานที่เกี่ยวกับการวิเคราะห์ความจำเป็นในการใช้ข้อมูลในการปฏิบัติงาน การรวบรวมและสะสมข้อมูลจากการปฏิบัติงาน เพื่อใช้ประกอบการตัดสินใจอย่างมีประสิทธิภาพ การเรียนรู้ รวมถึงการใช้เพื่อการอ้างอิงในการปฏิบัติงาน (ข้อมูลเกี่ยวกับผู้เรียน ผู้สอน สถานประกอบการ หลักสูตร การเรียนการสอน การวัดและประเมินผล ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ฯลฯ) โดยการกำหนดบุคคลหรือหน่วยงานรับผิดชอบจัดทำระบบสารสนเทศงานวิชาการ การจัดทำระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาเป็นปัจจุบันและถูกต้อง การจัดทำคู่มือการใช้ระบบสารสนเทศเพื่อการปฏิบัติงานวิชาการ การเผยแพร่สารสนเทศเกี่ยวกับงานวิชาการอย่างสม่ำเสมอให้แก่ผู้บริหาร ครู-อาจารย์ และบุคลากรในสถานศึกษา ผู้บริหารใช้สารสนเทศที่เป็นปัจจุบันและถูกต้องในการตัดสินใจเพื่อการบริหารงานวิชาการ ครู-อาจารย์ และบุคลากรในสถานศึกษาใช้สารสนเทศที่เป็นปัจจุบันและถูกต้องในการปฏิบัติงานวิชาการ การนำสารสนเทศจากแหล่งอื่นๆ มาไว้ในระบบสารสนเทศของงานวิชาการ เพื่ออำนวยความสะดวกในการใช้ของบุคลากรในสถานศึกษา การเปิดโอกาสให้ผู้เกี่ยวข้องได้เข้าถึงสารสนเทศต่าง ๆ การสนับสนุนและส่งเสริมการใช้สารสนเทศที่ถูกต้องในการปฏิบัติงาน การ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ ดัดแปลง เผยแพร่ หรือแสวงหาประโยชน์ทางการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เผยแพร่ข้อมูลข่าวสารการบริหารและการปฏิบัติงานวิชาการภายในและภายนอกสถานศึกษาด้วยวิธีการที่หลากหลาย โดยใช้วงจร PDCA (การวางแผน การปฏิบัติตามแผนที่กำหนด การตรวจสอบประเมินผล และการปรับปรุงพัฒนา)

ส่วนที่ 2 กระบวนการ (Process)

1. การบริหารหลักสูตร (Curriculum Management) เป็นกระบวนการดำเนินงานที่เกี่ยวกับหลักสูตร ได้แก่ การกำหนดวิสัยทัศน์ นโยบาย และเป้าหมายการบริหารหลักสูตร การกำหนดบุคคลหรือหน่วยงานรับผิดชอบการบริหารหลักสูตร การกำหนดแผนงานการบริหารหลักสูตร การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาเป็นแบบฐานสมรรถนะที่มีความสอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน การกำหนดมาตรฐานสมรรถนะของผู้เรียนแต่ละชั้นปี ของแต่ละสาขาวิชาโดยการเทียบเคียงกับมาตรฐานอาชีพ การจัดทำเอกสารประกอบการใช้หลักสูตร การเตรียมครู-อาจารย์ผู้สอนที่มีคุณวุฒิการศึกษาตรงตามสาขาวิชาที่สอนก่อนการนำหลักสูตรมาใช้ การเตรียมความพร้อมด้านอาคารสถานที่ วัสดุ ครุภัณฑ์อย่างพอเพียงก่อนการนำหลักสูตรมาใช้ การสร้างความเข้าใจกับครู-อาจารย์และบุคลากรที่เกี่ยวข้องก่อนการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตร การกำกับติดตามดูแลการดำเนินงานตามหลักสูตรอย่างต่อเนื่อง การประเมินผลการใช้หลักสูตร การศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการใช้หลักสูตร และการนำผลการประเมินการใช้หลักสูตรมาเป็นข้อมูลเพื่อการปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษา โดยใช้วงจร PDCA (การวางแผน การปฏิบัติตามแผนที่กำหนด การตรวจสอบประเมินผล และการปรับปรุงพัฒนา)

2. การจัดการเรียนการสอน (Teaching & Learning Management) เป็นกระบวนการดำเนินงานที่เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนแก่ผู้เรียนตามหลักสูตร โดยการกำหนดวิสัยทัศน์ นโยบาย และเป้าหมายการจัดการเรียนการสอนที่มุ่งสู่ฐานสมรรถนะ การกำหนดหน่วยงานรับผิดชอบงานการจัดการเรียนการสอนเป็นการเฉพาะ การจัดทำแผนงานการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนของสถานศึกษา การประชุมชี้แจงแนวทางการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรแก่ครู-อาจารย์ และบุคลากรในสถานศึกษา การจัดทำแผนการเรียนรู้ครบทุกรายวิชาตามหลักสูตรที่ใช้จัดการเรียนการสอน การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้ผู้เรียนได้สร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติจริงตามสาขาวิชาชีพทั้งในสถานศึกษาและในสถานประกอบการ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้ผู้เรียนได้บูรณาการองค์ความรู้ต่าง ๆ ที่สัมพันธ์กัน การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ การนิเทศการจัดการเรียนการสอนโดยร่วมมือกับศึกษานิเทศก์หรือผู้เชี่ยวชาญทางวิชาชีพ การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการเรียนการสอน การจัดการเรียนการสอนเสริมพิเศษแก่ผู้เรียนที่นอกเหนือจากการเรียนการสอนตามปกติ การส่งเสริมและเผยแพร่การปฏิรูปการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญแก่สถานศึกษาอื่น การศึกษาปัญหาและอุปสรรคการจัดการเรียนการสอนของสถานศึกษา การนำผลการประเมินการจัดการเรียนการสอนมาเป็นข้อมูลเพื่อการปรับปรุงการจัดการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง โดยใช้วงจร PDCA (การวางแผน การปฏิบัติตามแผนที่กำหนด การตรวจสอบประเมินผล และการปรับปรุงพัฒนา)

3. การวัดผลและประเมินผล (Measurement & Evaluation) เป็นกระบวนการดำเนินงานที่เกี่ยวกับการวัดและประเมินผลการเรียนการสอน โดยการกำหนดวิสัยทัศน์ นโยบาย และเป้าหมายการวัดผลและประเมินผลการเรียนการสอนของสถานศึกษา การกำหนดหน่วยงานรับผิดชอบงานวัดผลและประเมินผลการเรียนการสอนเป็นการเฉพาะ การจัดทำแผนงานการวัดผลประเมินผลการเรียนการสอนของสถานศึกษา การจัดทำคู่มือการวัดผลและประเมินผลการเรียนการสอนของสถานศึกษา การประชุมชี้แจงแนวทางและระเบียบการวัดผลประเมินผลการเรียนการสอนตามหลักสูตรให้แก่ครู-อาจารย์ และบุคลากรในสถานศึกษาที่เกี่ยวข้อง ครู-อาจารย์ได้ใช้เครื่องมือวัดผลที่มุ่งเน้นสมรรถนะของผู้เรียนอย่างหลากหลาย ครู-อาจารย์ประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนโดยระบุเกณฑ์การประเมินและคุณภาพของแต่ละเกณฑ์ (Rubrics Score) การรายงานผลการประเมินผลความก้าวหน้าทางการเรียนของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง การรายงานผลการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแก่ผู้เรียนและผู้ปกครอง การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศแสดงผลการเรียนของผู้เรียน เพื่อบริการแก่ครู-อาจารย์ ผู้เรียน และผู้ปกครอง การใช้เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์จัดทำคลังข้อสอบ การศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการวัดผลและประเมินผลการเรียนการสอน การปรับปรุงวิธีการวัดผลและประเมินผลการจัดการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง การนำผลการประเมินผลคุณภาพผู้สำเร็จการศึกษามาเป็นข้อมูลเพื่อการปรับปรุงการจัดการเรียนการสอน โดยใช้วงจร PDCA (การวางแผน การปฏิบัติตามแผนที่กำหนด การตรวจสอบประเมินผล และการปรับปรุงพัฒนา)

4. การวิจัยและพัฒนา (Research & Development) เป็นกระบวนการดำเนินงานที่เกี่ยวกับการวิจัยและพัฒนาการจัดการเรียนการสอน การผลิตนวัตกรรม/สิ่งประดิษฐ์ การจัดทำโครงการทางวิชาการและวิชาชีพ โดยการกำหนดวิสัยทัศน์ นโยบาย และเป้าหมายการวิจัยและพัฒนาของสถานศึกษา การกำหนดหน่วยงานรับผิดชอบงานวิจัยและพัฒนาของสถานศึกษาเป็นการเฉพาะ การจัดทำแผนงานการวิจัยและพัฒนาของสถานศึกษา การจัดงบประมาณเพื่อการวิจัยและพัฒนาของสถานศึกษา การจัดทำคู่มือการวิจัยและพัฒนาของสถานศึกษา การร่วมมือกับหน่วยงานภายนอกเพื่อการวิจัยและพัฒนาผู้เรียน การจัดกิจกรรมให้ครู-อาจารย์นำเสนอผลงานการวิจัยและพัฒนา การจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนนำเสนอผลงานการวิจัยและพัฒนา การนำผลการวิจัยและพัฒนาไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนางานอาชีพ การนำผลการวิจัยและพัฒนาไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนาชุมชน การนำผลการวิจัยและพัฒนาไปใช้ประโยชน์ในการจัดการเรียนการสอน การนำผลงานการวิจัยและพัฒนาของสถานศึกษาเข้าประกวดทั้งในและ/หรือต่างประเทศ การเผยแพร่ผลงานการวิจัยและพัฒนาของสถานศึกษาต่อสาธารณชน การจัดทำระบบสารสนเทศการวิจัยและพัฒนาของสถานศึกษา โดยใช้วงจร PDCA (การวางแผน การปฏิบัติตามแผนที่กำหนด การตรวจสอบประเมินผล และการปรับปรุงพัฒนา)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ส่วนที่ 3 ผลผลิต / ผลลัพธ์ (Output / Outcome)

คุณภาพของผู้เรียนและผู้สำเร็จการศึกษา (Quality of Student & Graduator) เป็นกระบวนการประเมินผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนและผู้สำเร็จการศึกษา ทั้งระหว่างที่กำลังศึกษาอยู่ในโรงเรียนและภายหลังการสำเร็จการศึกษาจากโรงเรียน ทั้งนี้เพื่อนำข้อมูลที่ได้ย้อนกลับ (Feed Back) ไปพัฒนาองค์ประกอบต่าง ๆ ของการบริหารงานวิชาการ

ส่วนที่ 4 การพัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่อง (Continuous Quality Development)

การพัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่องเป็นกระบวนการปรับปรุงการบริหารงานวิชาการอย่างต่อเนื่อง โดยการกำหนดวัตถุประสงค์และสร้างความตระหนักในการพัฒนาคุณภาพงานวิชาการอย่างต่อเนื่องแก่บุคลากร การกำหนดแนวทางหรือขั้นตอนการดำเนินการพัฒนาคุณภาพงานวิชาการอย่างต่อเนื่อง การจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณภาพภายในงานวิชาการ เช่น กิจกรรม 5ส หรือ กิจกรรมกลุ่มคุณภาพ QC เป็นต้น การจัดกิจกรรมการประกวดนวัตกรรมการปฏิบัติงานวิชาการของสถานศึกษา การสร้างบรรยากาศที่เอื้อต่อการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนของครู-อาจารย์ การสนับสนุนให้บุคลากรทุกคนนอกเหนือจากครู-อาจารย์พัฒนาตนเองอยู่ตลอดเวลา การส่งเสริมวัฒนธรรมคุณภาพในการปฏิบัติงานวิชาการ การส่งเสริมให้ครู-อาจารย์ และบุคลากรในสถานศึกษานำวงจร PDCA มาใช้ในการแก้ไขปัญหาอย่างต่อเนื่อง ดำเนินการวิเคราะห์ปัญหาหรือข้อบกพร่องที่พบจากการบริหารงานวิชาการอย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง การนำผลการวิเคราะห์ปัญหาหรือข้อบกพร่องไปใช้เพื่อการแก้ไขปัญหาหรือข้อบกพร่องอย่างต่อเนื่อง การจัดกิจกรรมการป้องกันปัญหาหรือข้อบกพร่องที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคต

ส่วนที่ 5 การบริหารงานเชิงระบบ (Systematic Approach Management)

การบริหารงานเชิงระบบเป็นการจัดระบบการบริหารคุณภาพงานวิชาการในรูปแบบของแนวคิดเชิงระบบ (System Approach) ที่ประกอบด้วยปัจจัยนำเข้า กระบวนการ และผลผลิต การวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค (SWOT Analysis) การบริหารงานวิชาการ การจัดทำแผนการบริหารคุณภาพงานวิชาการ (Quality Management Plan) ที่ประกอบด้วยวิสัยทัศน์ พันธกิจ ยุทธศาสตร์ ตัวบ่งชี้คุณภาพ และเป้าหมาย การจัดทำคู่มือการปฏิบัติงานวิชาการที่ครอบคลุมหน้าที่ความรับผิดชอบของการบริหารงานวิชาการ (Work Procedure Manual) การจัดทำแผนปฏิบัติงานวิชาการประจำปี (Action Plan)ที่สอดคล้องกับเป้าหมายที่กำหนดไว้ในแผนการบริหารคุณภาพงานวิชาการ การจัดประชุมชี้แจงระบบการบริหารคุณภาพงานวิชาการแก่ครู-อาจารย์และบุคลากรทุกคนในสถานศึกษา การตรวจติดตามคุณภาพ (Quality Audit) การปฏิบัติงานวิชาการตามแผนการบริหารคุณภาพงานวิชาการอย่างต่อเนื่อง การประเมินผลการบริหารคุณภาพงานวิชาการของสถานศึกษา (Quality Assessment) การศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการบริหารคุณภาพงานวิชาการอย่างต่อเนื่อง การจัดทำรายงานผลการประเมินคุณภาพการบริหารงานวิชาการประจำปี (Self Assessment Report) เพื่อเผยแพร่ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา การนำผล

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การประเมินคุณภาพ (Quality Assessment) มาเป็นข้อมูลเพื่อการปรับปรุงระบบการบริหารคุณภาพงานวิชาการ

2.3.2 ตัวบ่งชี้คุณภาพของระบบการบริหารคุณภาพงานวิชาการในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน

การดำเนินงานตามระบบการบริหารคุณภาพงานวิชาการในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน สามารถวัดและประเมินประสิทธิภาพและประสิทธิผลของระบบการบริหารคุณภาพงานวิชาการในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน ได้จากตัวบ่งชี้คุณภาพ จำนวน 55 ตัวบ่งชี้ ดังนี้

ส่วนที่ 1 ปัจจัยนำเข้า	
ความพึงพอใจและความคาดหวังของผู้เกี่ยวข้องที่มีส่วนได้ส่วนเสีย	
ตัวบ่งชี้ที่ 1	ระดับความพึงพอใจของสถานประกอบการที่มีต่อผู้สำเร็จการศึกษา
ตัวบ่งชี้ที่ 2	ระดับความพึงพอใจของสถานประกอบการที่มีต่อผู้เรียนที่เข้าฝึกประสบการณ์วิชาชีพ/ฝึกงาน
ตัวบ่งชี้ที่ 3	ระดับความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อกระบวนการจัดการเรียนการสอนของผู้สอน
ตัวบ่งชี้ที่ 4	ระดับความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อการใช้ทรัพยากรการเรียนการสอน
ตัวบ่งชี้ที่ 5	ระดับความพึงพอใจของบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา
การมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้องที่มีส่วนได้ส่วนเสีย	
ตัวบ่งชี้ที่ 6	จำนวนครั้งในการระดมทรัพยากรจากแหล่งต่าง ๆ เพื่อสนับสนุนการจัดการศึกษา
ตัวบ่งชี้ที่ 7	จำนวนสถานประกอบการที่มีการจัดการศึกษาร่วมกับสถานศึกษา
ตัวบ่งชี้ที่ 8	จำนวนผู้เชี่ยวชาญ ผู้ทรงคุณวุฒิ หรือภูมิปัญญาท้องถิ่น ที่มีส่วนร่วมในการพัฒนาผู้เรียน
ทรัพยากรการเรียนการสอน	
ตัวบ่งชี้ที่ 9	ระดับความเหมาะสมและเพียงพอของเครื่องคอมพิวเตอร์ในแต่ละสาขาวิชา
ตัวบ่งชี้ที่ 10	ระดับความเหมาะสมและเพียงพอของห้องเรียน ห้องปฏิบัติการ โรงฝึกงาน และพื้นที่ฝึกปฏิบัติ
ตัวบ่งชี้ที่ 11	ระดับความเหมาะสมและเพียงพอของศูนย์วิทยบริการและ/หรือแหล่งเรียนรู้
ตัวบ่งชี้ที่ 12	ระดับความเหมาะสมและเพียงพอของครุภัณฑ์ เครื่องมือ อุปกรณ์ วัสดุฝึก
ตัวบ่งชี้ที่ 13	ระดับความเหมาะสมของความปลอดภัยของสภาพแวดล้อมและสิ่งอำนวยความสะดวก
ตัวบ่งชี้ที่ 14	ร้อยละของบุคลากรที่รับผิดชอบงานวิชาการที่ได้รับการพัฒนาตามหน้าที่ที่รับผิดชอบ
ตัวบ่งชี้ที่ 15	อัตราส่วนของผู้สอนประจำที่มีคุณวุฒิทางวิชาชีพต่อผู้เรียนในแต่ละสาขาวิชา
ตัวบ่งชี้ที่ 16	อัตราส่วนของผู้สอนประจำต่อผู้เรียน
การจัดความรู้	
ตัวบ่งชี้ที่ 17	ระดับคุณภาพของการจัดเก็บข้อมูลและสารสนเทศด้านการบริหารงานวิชาการ
ตัวบ่งชี้ที่ 18	ระดับคุณภาพของการนำข้อมูลและสารสนเทศไปใช้ในการบริหารงานวิชาการ
ตัวบ่งชี้ที่ 19	ระดับคุณภาพของการจัดการความรู้ทางการบริหารงานวิชาการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ส่วนที่ 2 กระบวนการ	
การบริหารหลักสูตร	
ตัวบ่งชี้ที่ 20	ร้อยละของหลักสูตรระดับสาขาวิชา/สาขางานที่พัฒนาแบบฐานสมรรถนะ
ตัวบ่งชี้ที่ 21	ร้อยละของหลักสูตรระดับรายวิชาที่พัฒนาแบบฐานสมรรถนะ
ตัวบ่งชี้ที่ 22	จำนวนของหลักสูตรพิเศษหรือหลักสูตรระยะสั้นที่จัดเพิ่มเติมให้กับผู้เรียนแต่ละสาขาวิชา/สาขางาน
การจัดการเรียนการสอน	
ตัวบ่งชี้ที่ 23	ร้อยละของรายวิชาที่จัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญโดยใช้งานอาชีพเป็นฐาน (Work based Learning)
ตัวบ่งชี้ที่ 24	ร้อยละของรายวิชาที่จัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญแบบบูรณาการคุณธรรม จริยธรรม และ/หรือ บูรณาการความรู้จากรายวิชาต่าง ๆ (Integrated Learning)
ตัวบ่งชี้ที่ 25	ร้อยละของรายวิชาที่จัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญโดยมุ่งเน้นการสร้างองค์ความรู้และชิ้นงานด้วยตนเอง (Constructivism & Constructionism Learning)
ตัวบ่งชี้ที่ 26	ร้อยละของรายวิชาที่ใช้สื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยี ประกอบการจัดการเรียนการสอน
ตัวบ่งชี้ที่ 27	ร้อยละของรายวิชาที่จัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรรายวิชาเพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน
ตัวบ่งชี้ที่ 28	จำนวนของรายวิชาที่จัดกิจกรรม/โครงการที่ให้บริการวิชาชีพและ/หรือวิชาการต่อชุมชน/สังคม
ตัวบ่งชี้ที่ 29	ร้อยละของคะแนนเฉลี่ยผลการนิเทศการจัดการเรียนการสอนของผู้สอนต่อภาคการศึกษา
การวัดผลและประเมินผล	
ตัวบ่งชี้ที่ 30	ร้อยละของรายวิชาที่ใช้เครื่องมือวัดและประเมินผลการเรียนที่มีคุณภาพและหลากหลาย
ตัวบ่งชี้ที่ 31	ร้อยละของรายวิชาที่กำหนดเกณฑ์การตัดสินผลการเรียนที่ช่วยยกระดับความสามารถของผู้เรียน
ตัวบ่งชี้ที่ 32	ร้อยละของรายวิชาที่มีระบบการรายงานความก้าวหน้าทางการเรียนต่อผู้เรียน ผู้ปกครอง และชุมชน
ตัวบ่งชี้ที่ 33	ร้อยละของรายวิชาที่นำข้อมูลจากผลการเรียนไปพัฒนาผู้เรียน พัฒนาการสอน และพัฒนาหลักสูตร
ตัวบ่งชี้ที่ 34	ร้อยละของรายวิชาที่ผู้เรียนมีเวลาเรียนไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 ของเวลาเรียนทั้งหมด
การวิจัยและพัฒนา	
ตัวบ่งชี้ที่ 35	จำนวนนวัตกรรม สิ่งประดิษฐ์ และโครงงานของผู้เรียนที่ได้ผลิตขึ้นต่อปีการศึกษา
ตัวบ่งชี้ที่ 36	จำนวนนวัตกรรม สิ่งประดิษฐ์ และงานวิจัยของผู้สอนที่ได้ผลิตขึ้นต่อปีการศึกษา
ตัวบ่งชี้ที่ 37	จำนวนนวัตกรรม สิ่งประดิษฐ์ และโครงงานของผู้เรียนที่ได้นำไปใช้ประโยชน์ทางวิชาชีพและ/หรือได้รับการเผยแพร่ระดับชาติ
ตัวบ่งชี้ที่ 38	จำนวนนวัตกรรม สิ่งประดิษฐ์ และงานวิจัยของผู้สอนที่ได้นำไปใช้ประโยชน์ทางวิชาชีพและ/หรือได้รับการเผยแพร่ระดับชาติ
ตัวบ่งชี้ที่ 39	ร้อยละของงบประมาณที่ใช้ในการสร้าง พัฒนา และเผยแพร่นวัตกรรม สิ่งประดิษฐ์ งานวิจัย และโครงงานของผู้สอนและผู้เรียน ต่องบดำเนินการ
ตัวบ่งชี้ที่ 40	จำนวนครั้งและช่องทางการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับนวัตกรรม สิ่งประดิษฐ์ งานวิจัย และโครงงานของผู้สอนและผู้เรียน

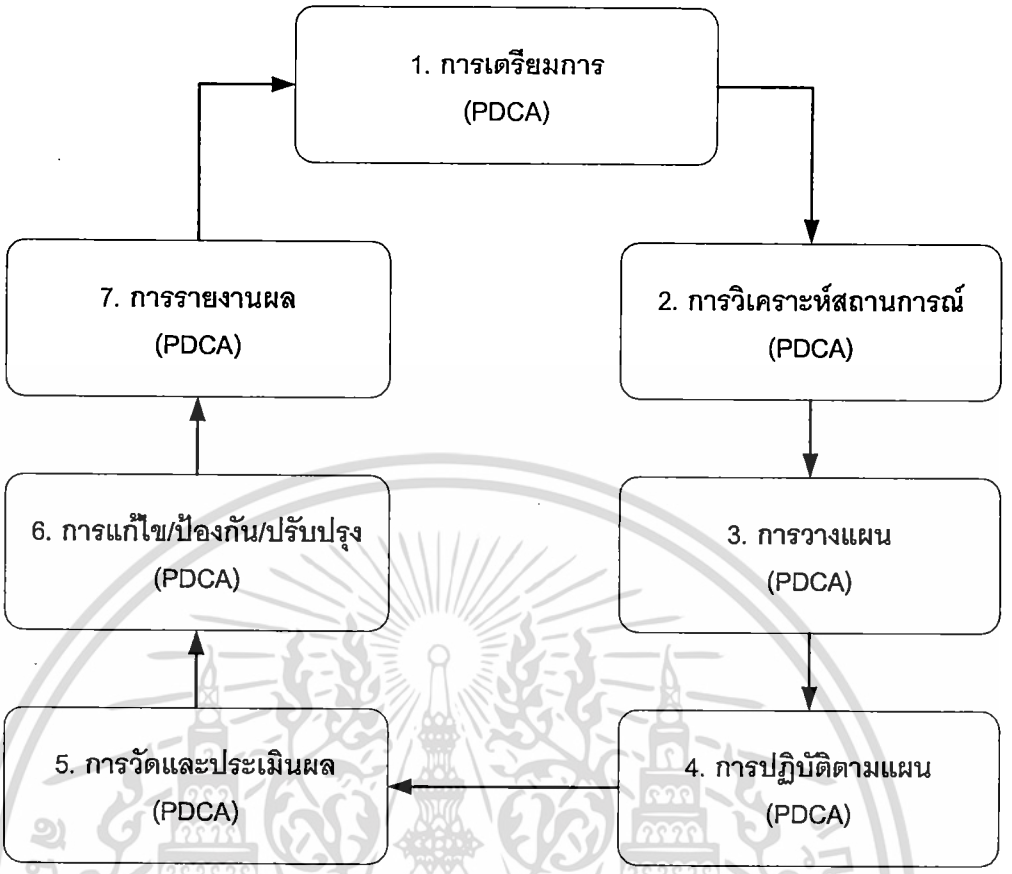
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับใช้เพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ส่วนที่ 3 ผลผลิต / ผลลัพธ์	
คุณภาพของผู้เรียนและผู้สำเร็จการศึกษา	
ตัวบ่งชี้ที่ 41	ร้อยละของผู้เรียนที่ออกกลางคันเมื่อเทียบกับแรกเข้า
ตัวบ่งชี้ที่ 42	ร้อยละของผู้เรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามเกณฑ์หลักสูตรที่กำหนดตามชั้นปี
ตัวบ่งชี้ที่ 43	ร้อยละของผู้เรียนที่สามารถประยุกต์หลักการทางวิทยาศาสตร์ และคณิตศาสตร์ มาใช้แก้ปัญหาในการปฏิบัติงานอาชีพอย่างเป็นระบบ
ตัวบ่งชี้ที่ 44	ร้อยละของผู้เรียนที่มีทักษะในการสื่อสารภาษาไทย ด้านการฟัง การอ่าน การเขียน และการสนทนา
ตัวบ่งชี้ที่ 45	ร้อยละของผู้เรียนที่มีทักษะในการสื่อสารภาษาต่างประเทศ ด้านการฟัง การอ่าน การเขียน และการสนทนา
ตัวบ่งชี้ที่ 46	ร้อยละของผู้เรียนที่มีความสามารถใช้ความรู้ และเทคโนโลยีที่จำเป็นในการศึกษาค้นคว้าและปฏิบัติงานวิชาชีพได้อย่างเหมาะสม
ตัวบ่งชี้ที่ 47	ร้อยละของผู้เรียนที่มีคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมที่ดีงามในวิชาชีพ มีบุคลิกภาพที่เหมาะสมและมนุษย์สัมพันธ์ที่ดี
ตัวบ่งชี้ที่ 48	ร้อยละของผู้เรียนที่ได้รับรางวัลจากการแข่งขันทักษะวิชาการและ/หรือวิชาชีพจากหน่วยงานภายนอก
ตัวบ่งชี้ที่ 49	ร้อยละของผู้สำเร็จการศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามเกณฑ์การสำเร็จการศึกษา
ตัวบ่งชี้ที่ 50	ร้อยละของผู้สำเร็จการศึกษาที่ได้งานทำในสถานประกอบการ/ประกอบอาชีพอิสระและศึกษาต่อภายใน 1 ปี
ตัวบ่งชี้ที่ 51	ร้อยละของผู้สำเร็จการศึกษาที่ผ่านการทดสอบมาตรฐานวิชาชีพจากองค์กรที่เป็นที่ยอมรับ
ตัวบ่งชี้ที่ 52	ร้อยละของผู้สำเร็จการศึกษาที่สอบผ่านการทดสอบจากข้อสอบกลางของสำนักงานทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (สทศ.)
ส่วนที่ 4 การพัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่อง และส่วนที่ 5 การบริหารเชิงระบบ	
ตัวบ่งชี้ที่ 53	ระดับคุณภาพการบริหารงานวิชาการของผู้บริหาร
ตัวบ่งชี้ที่ 54	ระบบและกลไกในการประกันคุณภาพการบริหารงานวิชาการ
ตัวบ่งชี้ที่ 55	ประสิทธิผลของการประกันคุณภาพการบริหารงานวิชาการ

2.3.3 ขั้นตอนการบริหารคุณภาพงานวิชาการในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน

การดำเนินงานตามระบบการบริหารคุณภาพงานวิชาการในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน ประกอบด้วย 7 ขั้นตอนดังภาพที่ 4.3

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 4.3 ขั้นตอนการบริหารคุณภาพงานวิชาการในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน

ขั้นตอนที่ 1 การเตรียมการ (Preparation) โดยดำเนินการดังนี้คือ สถานศึกษาเตรียมความพร้อมทางด้านทรัพยากรทางการบริหารต่าง ๆ ได้แก่ การออกแบบโครงสร้างการบริหารงานวิชาการ การจัดตั้งหน่วยงานรับผิดชอบ การกำหนดตัวบุคคลและ/หรือคณะกรรมการที่เกี่ยวข้องเพื่อทำหน้าที่รับผิดชอบบริหารและปฏิบัติงานวิชาการ การกำหนดงบประมาณ การสนับสนุนด้านอาคารและสถานที่ ตลอดจนสิ่งอำนวยความสะดวกและอุปกรณ์สำนักงานที่จำเป็นต่อการดำเนินงานวิชาการ

ขั้นตอนที่ 2 การวิเคราะห์สถานการณ์ (Situation Analysis) โดยดำเนินการดังนี้คือ

2.1 การศึกษาข้อมูลและสารสนเทศที่เกี่ยวข้อง

2.1.1 การศึกษาบริบทและ/หรือแนวโน้มของการเปลี่ยนแปลงทางด้านเศรษฐกิจ การเมือง สังคม เทคโนโลยี วัฒนธรรมของประเทศ และสังคมโลก

2.1.2 การศึกษากฎหมาย / ระเบียบ / กฎกระทรวง / มาตรฐานการศึกษาที่เกี่ยวข้อง / นโยบายของหน่วยงานต้นสังกัด และนโยบายของผู้บริหารสถานศึกษา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.1.3 การศึกษาความพึงพอใจและความคาดหวังของผู้เกี่ยวข้องที่มีส่วนได้ส่วนเสียกับการบริหารงานวิชาการ เช่น สถานประกอบการ ผู้เรียน ผู้ปกครอง ผู้สอน ผู้บริหาร เป็นต้น

2.1.4 การศึกษาปรัชญา / วิสัยทัศน์ / วัตถุประสงค์ / พันธกิจ / นโยบายและเป้าหมายของสถานศึกษา

2.2 การประเมินผลผลิต (Output) / ผลลัพธ์ (Outcome) ของการบริหารงานวิชาการกับเป้าหมาย (Target) ที่ตั้งไว้ในรอบปีที่ผ่านมาและ/หรือรอบระยะเวลาของแผนกลยุทธ์ด้านการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา

2.3 การศึกษาผลการประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษาจากรายงานการประเมินตนเอง (SAR) ของสถานศึกษาในปีการศึกษาที่ผ่านมาและ/หรือการศึกษาผลการประเมินคุณภาพภายนอกของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) ด้านที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานวิชาการ

2.4 การเปรียบเทียบผลผลิต (Output) / ผลลัพธ์ (Outcome) ของสถานศึกษากับสถานศึกษาคู่แข่งขันและ/หรือมาตรฐานของหน่วยงานต้นสังกัดและ/หรือเกณฑ์มาตรฐานของประเทศ

2.5 การวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค (SWOT Analysis) การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา

ขั้นตอนที่ 3 การวางแผน (Planning) โดยดำเนินการจัดทำแผน 2 ระดับ ดังนี้คือ

3.1 แผนระดับฝ่ายวิชาการ คือ แผนการบริหารคุณภาพงานวิชาการ (Academic Quality Management Plan) ซึ่งเป็นแผนที่แสดงให้เห็นภาพรวมของการบริหารงานวิชาการระยะยาว (ระยะเวลา 3-5 ปี) ที่สอดคล้องกับปรัชญา วิสัยทัศน์ และวัตถุประสงค์ของสถานศึกษา มีลักษณะเป็นแผนเชิงกลยุทธ์ (Strategic Planning) ที่ภายในสะท้อนให้เห็นถึงแนวคิดและแนวทางการบริหารงานวิชาการ โดยมีองค์ประกอบดังนี้คือ

3.1.1 วิสัยทัศน์

3.1.2 พันธกิจ

3.1.3 การวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค

3.1.4 กลยุทธ์การบริหารงานวิชาการ

3.1.5 ตัวบ่งชี้คุณภาพ

3.1.6 เป้าหมายเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ

3.1.7 โครงสร้างการบริหารงานวิชาการ

3.1.8 หน้าที่ความรับผิดชอบ

3.1.9 กระบวนการบริหารงานวิชาการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3.2 แผนระดับหน่วยงานในฝ่ายวิชาการ คือ แผนเชิงปฏิบัติการ และ/หรือ แผนระยะสั้น (ระยะเวลา 1-3 ปี) ที่แสดงให้เห็นถึงรายละเอียดของแผนการบริหารงานของแต่ละหน่วยงานในฝ่ายวิชาการ ขั้นตอนการปฏิบัติงานวิชาการ วิธีการปฏิบัติงานวิชาการ กิจกรรมการปฏิบัติงานวิชาการ งบประมาณที่ใช้ในการดำเนินงาน โดยมีลักษณะของแผนต่าง ๆ ดังนี้คือ

3.2.1 แผนการบริหารหน่วยงาน (Unit Management Plan) ประกอบด้วยข้อมูลจากข้อ 3.1.1 – 3.1.10 เฉพาะในส่วนที่เกี่ยวข้องกับแต่ละหน่วยงานในฝ่ายวิชาการ

3.2.2 แผนขั้นตอนการปฏิบัติงาน (Work Procedure Plan) ซึ่งเป็นส่วนขยายของแผนการบริหารคุณภาพงานวิชาการ (Academic Quality Management Plan) โดยจะแสดงให้เห็นถึงขั้นตอนการปฏิบัติงานในลักษณะข้ามสายงาน (Cross Function) ที่แสดงให้เห็นว่า ใคร ทำอะไร ที่ไหน เมื่อไหร่ ทำทำไม และทำอย่างไร (Who What Where When Why How) ของแต่ละกระบวนการบริหารงานวิชาการ (Academic Management Process) ของแต่ละหน่วยงานในฝ่ายวิชาการ

3.2.3 แผนวิธีการปฏิบัติงาน (Work Instruction Plan) ซึ่งเป็นส่วนขยายของแผนขั้นตอนการปฏิบัติงาน (Work Procedure Plan) โดยจะแสดงให้เห็นถึงวิธีการปฏิบัติงาน (How to do) โดยละเอียดในแต่ละขั้นตอนการปฏิบัติงานของแต่ละหน่วยงานในฝ่ายวิชาการ

3.2.4 แผนงบประมาณ (Budget Plan) ที่แสดงให้เห็นถึงการใช้งบประมาณในแต่ละแผนงาน / โครงการ / กิจกรรม ของแต่ละหน่วยงานในฝ่ายวิชาการ

3.2.5 ปฏิทินปฏิบัติงาน (Schedule Plan) แต่ละภาคเรียน/ปีการศึกษาของแต่ละหน่วยงานในฝ่ายวิชาการ

ขั้นตอนที่ 4 การปฏิบัติงานตามแผน (Implementing) โดยดำเนินการดังนี้คือ

4.1 การพัฒนาบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานวิชาการ (Staff Development) ด้วยการฝึกอบรม / สัมมนา / ประชุมชี้แจง ได้แก่ 1) กลุ่มผู้ปฏิบัติงาน (ระดับผู้บริหาร/ระดับผู้ปฏิบัติการ) และ 2) กลุ่มผู้ตรวจติดตามประเมินผล (ระดับผู้บริหาร/ระดับผู้ปฏิบัติการ) ทั้งนี้เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจ มีทักษะ และมีเจตคติที่ดีต่อการปฏิบัติงานวิชาการ

4.2 การปฏิบัติงานตามแผนข้อ 3.1 และ 3.2 ของแต่ละหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานวิชาการ

4.3 การประสานงาน การกำกับติดตาม การอำนวยการ การสนับสนุนช่วยเหลือ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานวิชาการ

4.4 ทุกหน่วยงานดำเนินการจัดทำ จัดเก็บ และควบคุมร่องรอยหลักฐานที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติงานวิชาการตามแผนในข้อ 3.1 และ 3.2 ทั้งในรูปแบบของเอกสาร แฟ้มข้อมูลในคอมพิวเตอร์ และภาพถ่าย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4.5 ทุกหน่วยงานจัดระบบฐานข้อมูลและจัดทำเป็นสารสนเทศการปฏิบัติงานวิชาการ เพื่อบริการให้ผู้ปฏิบัติงานทุกระดับที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานวิชาการทั้งในระดับผู้บริหารและผู้ปฏิบัติงานได้เข้าถึงและใช้ประกอบการตัดสินใจและ/หรือการปฏิบัติงาน

ขั้นตอนที่ 5 การวัดและประเมินผล (Measurement & Evaluating) โดยดำเนินการดังนี้คือ

5.1 ศึกษาแผนตามข้อ 3.1 และ 3.2 โดยเฉพาะตัวบ่งชี้คุณภาพการบริหารงานวิชาการ (3.1.5) เป้าหมาย (3.1.6) ขั้นตอนการปฏิบัติงาน (Work Procedure Plan) วิธีการปฏิบัติงาน (Work Instruction Plan) ที่กำหนดไว้ของแต่ละหน่วยงาน

5.2 กำหนดวิธีการวัดผล (Measurement Method) เช่น ด้วยตนเอง (Self Auditing) ด้วยบุคลากรภายในองค์กร (Internal Auditor) ด้วยบุคลากรภายนอกองค์กร (External Auditor) ด้วยการเขียนรายงาน (Paper Reporting) ด้วยการจัดประชุม/สัมมนา/อภิปราย (Meeting/Seminar/Discussing) ด้วยการนำเสนอผลงาน (Presentation) เป็นต้น

5.3 กำหนดเครื่องมือวัดผล (Measurement Tool) เช่น แบบ Check List แบบ Rating Scale แบบ Opened-Ended แบบ Interview แบบ Test แบบ Observation เป็นต้น

5.4 กำหนดแหล่งข้อมูลที่จะเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แหล่งข้อมูลภายในสถานศึกษา เช่น ผู้เรียน เจ้าหน้าที่ ผู้สอน ผู้บริหาร เป็นต้น และ/หรือ แหล่งข้อมูลภายนอกสถานศึกษา เช่น ผู้ปกครอง ชุมชนรอบ ๆ สถานศึกษา สถานประกอบการ หน่วยงานภาครัฐ/เอกชน เป็นต้น

5.5 กำหนดวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล (Data Collecting)

5.6 กำหนดวิธีการวิเคราะห์ข้อมูล (Data Analysis)

5.7 กำหนดเกณฑ์และวิธีการประเมินผล (Criterion and Evaluation Method Setting)

5.8 ดำเนินการวัดผลและประเมินผล (Implementation for Measurement & Evaluation)

5.9 กำหนดวิธีการและรูปแบบของรายงานการประเมินผล

5.10 จัดทำและควบคุมร่องรอยหลักฐานการวัดและประเมินผล

ขั้นตอนที่ 6 การปฏิบัติการแก้ไข / ป้องกัน และการพัฒนา / ปรับปรุง (Corrective / Preventive Acting & Improvement) โดยดำเนินการดังนี้คือ

6.1 การปฏิบัติการแก้ไข (Corrective Acting)

6.1.1 การวิเคราะห์สาเหตุข้อบกพร่อง/ปัญหา

6.1.2 การกำหนดวิธีการแก้ไขข้อบกพร่อง/ปัญหา

6.1.3 การลงมือปฏิบัติการแก้ไขข้อบกพร่อง/ปัญหา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

6.1.4 การจัดทำและควบคุมร่องรอยหลักฐานการแก้ไขข้อบกพร่อง/ปัญหา

6.2 การปฏิบัติการป้องกัน (Preventive Acting)

6.2.1 การกำหนดวิธีการป้องกันข้อบกพร่อง/ปัญหา

6.2.2 การลงมือปฏิบัติการป้องกันข้อบกพร่อง/ปัญหา

6.2.3 การจัดทำและควบคุมร่องรอยหลักฐานการป้องกันข้อบกพร่อง/ปัญหา

6.3 การปรับปรุง (Improvement)

6.3.1 วิเคราะห์ผลการปฏิบัติงาน

6.3.2 พิจารณาทบทวนเป้าหมาย แผนงาน แผนขั้นตอนการปฏิบัติงาน แผนวิธีการปฏิบัติงาน และพัฒนาให้มีคุณภาพสูงขึ้นกว่าเดิม

6.3.3 การจัดทำและควบคุมร่องรอยหลักฐานการพัฒนา / ปรับปรุง

ขั้นตอนที่ 7 การรายงานผล (Reporting) โดยดำเนินการดังนี้คือ

7.1 จัดทำสรุปรายงานผลการประเมินคุณภาพการบริหารงานวิชาการ

7.2 รายงานผลการดำเนินงานแก่ผู้บริหารตามสายงาน

7.3 แจกจ่าย / เผยแพร่ ผลการประเมินคุณภาพการบริหารงานวิชาการแก่บุคลากรภายในฝ่ายวิชาการ และสาธารณชน

7.4 จัดเก็บร่อยรอยหลักฐานการรายงานผลการดำเนินงาน

7.5 จัดระบบข้อมูลและสารสนเทศ เพื่อนำไปสู่การจัดการความรู้ด้านการบริหารงานวิชาการ

2.4 ผลการประเมินระบบการบริหารคุณภาพงานวิชาการในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน

ผู้วิจัยได้นำระบบการบริหารคุณภาพงานวิชาการในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนที่ปรับปรุงใหม่ตามข้อ 2.3 นำไปส่งยังผู้บริหารโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนที่ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการ/อาจารย์ใหญ่ หรือ รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ/รองอาจารย์ใหญ่ฝ่ายวิชาการ หรือ ผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ/ผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่ฝ่ายวิชาการ ในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน (สช.) จำนวน 30 คน เพื่อประเมินระบบการบริหารคุณภาพงานวิชาการในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน ใน 4 ด้าน คือ ด้านความเป็นประโยชน์ (Utility) ด้านความเป็นไปได้ (Feasibility) ด้านความเหมาะสม (Propriety) และด้านความถูกต้องครอบคลุม (Accuracy) โดยผลการประเมินระบบการบริหารคุณภาพงานวิชาการในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนจำแนกตามภาพรวมและรายด้าน ดังแสดงในตารางที่ 4.30 - 4.35

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.30 แสดงจำนวนและค่าร้อยละของข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถามในการประเมินระบบการบริหารคุณภาพงานวิชาการในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ		
1.1 ชาย	14	46.67
1.2 หญิง	16	53.33
รวม	**30**	**100.00**
2. อายุ		
2.1 ต่ำกว่า 30 ปี	-	-
2.2 30 – 40 ปี	6	20.00
2.3 41 – 50 ปี	9	30.00
2.4 51 – 60 ปี	9	30.00
2.5 61 ปีขึ้นไป	6	20.00
รวม	**30**	**100.00**
3. ตำแหน่งหน้าที่ในปัจจุบัน		
3.1 ผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ/ผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่ฝ่ายวิชาการ	10	33.33
3.2 รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ/รองอาจารย์ใหญ่ฝ่ายวิชาการ	7	23.34
3.3 ผู้อำนวยการ/อาจารย์ใหญ่	13	43.33
รวม	**30**	**100.00**
4. วุฒิการศึกษาสูงสุด		
4.1 ต่ำกว่าปริญญาตรี	-	-
4.2 ปริญญาตรี	2	6.67
4.3 ปริญญาโท	23	76.66
4.4 ปริญญาเอก	5	16.67
รวม	**30**	**100.00**
5. ประสบการณ์ทำงานที่ผ่านมา (นับรวมทั้งประสบการณ์ทางการสอนและการบริหาร)		
5.1 ไม่เกิน 5 ปี	-	-
5.2 6 – 10 ปี	5	16.67
5.3 11 – 15 ปี	9	30.00
5.4 16 - 20 ปี	1	3.33
5.5 21 ปี ขึ้นไป	15	50.00
รวม	**30**	**100.00**

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากตารางที่ 4.30 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด 30 คน มีข้อมูลพื้นฐานดังนี้

เพศ พบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 53.33 และเป็นเพศชาย จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 46.67

อายุ พบว่า ส่วนใหญ่อายุระหว่าง 41 – 50 ปี จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 30.00 อายุระหว่าง 51 – 60 ปี จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 30.00 อายุระหว่าง 30 – 40 ปี จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 20.00 อายุ 61 ปีขึ้นไป จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 20.00 และไม่มีผู้ใดที่มีอายุต่ำกว่า 30 ปี

ตำแหน่งหน้าที่ในปัจจุบัน พบว่า ส่วนใหญ่เป็นผู้อำนวยการ/อาจารย์ใหญ่ จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 43.33 เป็นผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ/ผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่ฝ่ายวิชาการ จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 33.33 และเป็นรองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ/รองอาจารย์ใหญ่ฝ่ายวิชาการ จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 23.34

วุฒิการศึกษาสูงสุด พบว่า ส่วนใหญ่จบการศึกษาในระดับปริญญาโท จำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ 76.66 จบการศึกษาในระดับปริญญาเอก จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 16.67 จบการศึกษาในระดับปริญญาตรี จำนวน 2 คิดเป็นร้อยละ 6.67 และไม่มีผู้ใดที่มีวุฒิการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี

ประสบการณ์ทำงานที่ผ่านมา(นับรวมทั้งประสบการณ์ทางการสอนและการบริหาร) พบว่า ส่วนใหญ่มีประสบการณ์ทำงาน 21 ปี ขึ้นไป จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 50.00 มีประสบการณ์ทำงาน 11 – 15 ปี จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 30.00 มีประสบการณ์ทำงาน 6 – 10 ปี จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 16.67 มีประสบการณ์ทำงาน 16 - 20 ปี จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 3.33 และไม่มีผู้ใดที่มีประสบการณ์ทำงาน ไม่เกิน 5 ปี

ตารางที่ 4.31 แสดงค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน ที่มีต่อระบบการบริหารคุณภาพงานวิชาการในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนด้านความเป็นประโยชน์ ด้านความเป็นไปได้ ด้านความเหมาะสม และด้านความถูกต้องครอบคลุม

ด้าน	n = 30		ระดับความคิดเห็น	ลำดับที่
	$\bar{X}$	S.D.		
ความเป็นประโยชน์	4.57	0.53	มากที่สุด	1
ความเป็นไปได้	4.09	0.50	มาก	4
ความเหมาะสม	4.14	0.60	มาก	2
ความถูกต้องครอบคลุม	4.13	0.57	มาก	3
โดยภาพรวม	**4.23**	**0.50**	**มาก**	-

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากตารางที่ 4.31 พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน มีความคิดเห็นต่อระบบการบริหารคุณภาพงานวิชาการในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก(ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.23) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้าน ความเป็นประโยชน์ (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.57) ด้านความเหมาะสม (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.14) ด้านความถูกต้องครอบคลุม (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.13) และด้านความเป็นไปได้ (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.09.) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.32 แสดงค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน ที่มีต่อระบบการบริหารคุณภาพงานวิชาการในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนด้านความเป็นประโยชน์

รายการประเมิน	n = 30		ระดับความคิดเห็น	ลำดับที่
	$\bar{X}$	S.D.		
1. ช่วยพัฒนาให้ผู้เรียนและผู้สำเร็จการศึกษามีคุณภาพตามเกณฑ์มาตรฐานของหลักสูตร และตรงตามความต้องการของสถานประกอบการ ตลาดแรงงาน และสังคม	4.63	0.66	มากที่สุด	3
2. ช่วยยกระดับคุณภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนให้เป็นไปตามเกณฑ์การประเมินของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	4.57	0.62	มากที่สุด	4
3. ช่วยให้การประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนด้านงานวิชาการมีความสอดคล้องกับแนวทางการประเมินของ สอศ. และ สมศ.	4.73	0.64	มากที่สุด	1
4. ช่วยให้กระบวนการบริหารงานวิชาการดำเนินไปอย่างเป็นระบบ และมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง	4.67	0.47	มากที่สุด	2
5. ช่วยพัฒนาและ/หรือควบคุมคุณภาพของปัจจัยนำเข้า กระบวนการ และผลผลิตของการบริหารงานวิชาการ	4.27	0.74	มาก	5
รวม	**4.57**	**0.53**	**มากที่สุด**	-

จากตารางที่ 4.32 พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนมีความคิดเห็นต่อระบบการบริหารคุณภาพงานวิชาการในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนด้านความเป็นประโยชน์โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.57) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่าลำดับที่ 1 คือ การช่วยให้การประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนด้านงานวิชาการมีความสอดคล้องกับแนวทางการประเมินของ สอศ. และ สมศ. (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.73) ลำดับที่ 2 คือ ช่วยให้กระบวนการบริหารงานวิชาการดำเนินไปอย่างเป็นระบบ และมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.67) ลำดับที่ 3 คือช่วยพัฒนาให้ผู้เรียนและผู้สำเร็จการศึกษามีคุณภาพตามเกณฑ์มาตรฐานของหลักสูตร และตรงตามความต้องการของสถานประกอบการ ตลาดแรงงาน และสังคม (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.63) ลำดับที่ 4 คือ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ช่วยยกระดับคุณภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนให้เป็นไปตามเกณฑ์การประเมินของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.57) และลำดับที่ 5 คือ ช่วยพัฒนาและ/หรือควบคุมคุณภาพของปัจจัยนำเข้า กระบวนการ และผลผลิตของการบริหารงานวิชาการ (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.27)

ตารางที่ 4.33 แสดงค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน ที่มีต่อระบบการบริหารคุณภาพงานวิชาการในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนด้านความเป็นไปได้

รายการประเมิน	n = 30		ระดับความคิดเห็น	ลำดับที่
	$\bar{x}$	S.D.		
1. องค์ประกอบของระบบการบริหารคุณภาพงานวิชาการในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน	4.07	0.52	มาก	3
2. ขั้นตอนการบริหารคุณภาพงานวิชาการในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน	4.13	0.43	มาก	2
3. ตัวบ่งชี้คุณภาพการบริหารคุณภาพงานวิชาการในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน	4.23	0.67	มาก	1
4. แนวทางการดำเนินงานตามตัวบ่งชี้คุณภาพการบริหารคุณภาพงานวิชาการในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน	3.93	0.58	มาก	4
5. เกณฑ์การประเมินคุณภาพของตัวบ่งชี้การบริหารคุณภาพงานวิชาการในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน	4.07	0.82	มาก	3
รวม	**4.09**	**0.50**	**มาก**	-

จากตารางที่ 4.33 พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนมีความคิดเห็นต่อระบบการบริหารคุณภาพงานวิชาการในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนด้านความเป็นไปได้โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.09) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่าลำดับที่ 1 คือ ตัวบ่งชี้คุณภาพการบริหารคุณภาพงานวิชาการในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.23) ลำดับที่ 2 คือ ขั้นตอนการบริหารคุณภาพงานวิชาการในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.13) ลำดับที่ 3 คือ องค์ประกอบของระบบการบริหารคุณภาพงานวิชาการในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนและเกณฑ์การประเมินคุณภาพของตัวบ่งชี้การบริหารคุณภาพงานวิชาการในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.07) และลำดับที่ 4 คือ แนวทางการดำเนินงานตามตัวบ่งชี้คุณภาพการบริหารคุณภาพงานวิชาการในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.93)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.34 แสดงค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน ที่มีต่อระบบการบริหารคุณภาพงานวิชาการในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนด้านความเหมาะสม

รายการประเมิน	n = 30		ระดับความคิดเห็น	ลำดับที่
	$\bar{X}$	S.D.		
1. องค์ประกอบของระบบการบริหารคุณภาพงานวิชาการในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน	4.17	.37	มาก	2
2. ขั้นตอนการบริหารคุณภาพงานวิชาการในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน	4.23	.72	มาก	1
3. ตัวบ่งชี้คุณภาพการบริหารคุณภาพงานวิชาการในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน	4.17	.69	มาก	2
4. แนวทางการดำเนินงานตามตัวบ่งชี้คุณภาพการบริหารคุณภาพงานวิชาการในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน	4.03	.80	มาก	4
5. เกณฑ์การประเมินคุณภาพของตัวบ่งชี้การบริหารคุณภาพงานวิชาการในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน	4.10	.84	มาก	3
รวม	**4.14**	**0.60**	**มาก**	-

จากตารางที่ 4.34 พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนมีความคิดเห็นต่อระบบการบริหารคุณภาพงานวิชาการในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนด้านความเหมาะสมโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.14) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่าลำดับที่ 1 คือ ขั้นตอนการบริหารคุณภาพงานวิชาการในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.73) ลำดับที่ 2 คือ องค์ประกอบของระบบการบริหารคุณภาพงานวิชาการในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน และตัวบ่งชี้คุณภาพการบริหารคุณภาพงานวิชาการในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.17) ลำดับที่ 3 คือ เกณฑ์การประเมินคุณภาพของตัวบ่งชี้การบริหารคุณภาพงานวิชาการในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.10) และลำดับที่ 4 คือ แนวทางการเนินงานตามตัวบ่งชี้คุณภาพการบริหารคุณภาพงานวิชาการในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.03)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.35 แสดงค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน ที่มีต่อระบบการบริหารคุณภาพงานวิชาการในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนด้านความถูกต้องครอบคลุม

รายการประเมิน	n = 30		ระดับความคิดเห็น	ลำดับที่
	$\bar{X}$	S.D.		
1. องค์ประกอบของระบบการบริหารคุณภาพงานวิชาการในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน	4.47	.57	มาก	1
2. ขั้นตอนการบริหารคุณภาพงานวิชาการในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน	3.97	.61	มาก	5
3. ตัวบ่งชี้คุณภาพการบริหารคุณภาพงานวิชาการในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน	4.07	.64	มาก	3
4. แนวทางการดำเนินงานตามตัวบ่งชี้คุณภาพการบริหารคุณภาพงานวิชาการในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน	4.13	.86	มาก	2
5. เกณฑ์การประเมินคุณภาพของตัวบ่งชี้การบริหารคุณภาพงานวิชาการในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน	4.00	.78	มาก	4
รวม	**4.13**	**0.57**	**มาก**	-

จากตารางที่ 4.35 พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนมีความคิดเห็นต่อระบบการบริหารคุณภาพงานวิชาการในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนด้านความถูกต้องครอบคลุมโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.13) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่าลำดับที่ 1 คือ องค์ประกอบของระบบการบริหารคุณภาพงานวิชาการในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.47) ลำดับที่ 2 คือ แนวทางการเนินงานตามตัวบ่งชี้คุณภาพการบริหารคุณภาพงานวิชาการในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.13) ลำดับที่ 3 คือ ตัวบ่งชี้คุณภาพการบริหารคุณภาพงานวิชาการในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.07) ลำดับที่ 4 คือ เกณฑ์การประเมินคุณภาพของตัวบ่งชี้การบริหารคุณภาพงานวิชาการในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.00) และลำดับที่ 5 คือ ขั้นตอนการบริหารคุณภาพงานวิชาการในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.97)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ข้อเสนอแนะจากผู้บริหารโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนต่อการนำระบบการบริหารคุณภาพงานวิชาการในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนไปใช้

1. การเปลี่ยนแปลงรัฐมนตรีกระทรวงศึกษาธิการ ผู้นำด้านการบริหารอาชีวศึกษาตลอดจนเขตพื้นที่ประถมศึกษา ซึ่งที่ค่อยไม่เข้าใจระบบบริหารคุณภาพงานด้านอาชีวศึกษา จึงมีผลกระทบต่อโรงเรียนในด้านคุณภาพงานวิชาการ

2. หากมีการนำระบบการบริหารคุณภาพงานวิชาการในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนมาใช้จะเป็นประโยชน์อย่างมาก เพราะจะช่วยพัฒนาให้ผู้เรียนและผู้สำเร็จการศึกษามีคุณภาพตามเกณฑ์มาตรฐานของหลักสูตร ช่วยยกระดับคุณภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนให้เป็นไปตามเกณฑ์การประเมินของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

3. ควรต้องตระหนักถึงบริบทของคำว่า “เอกชน” และระบบการบริหารคุณภาพเป็นสิ่งที่ดี แต่สิ่งที่ควรพัมนาต่อยอดคือ ความคงอยู่

4. ปัจจัยที่จะทำให้นักเรียนที่จบออกไปมีคุณภาพเป็นไปตามมาตรฐานนอกจากระบบและกระบวนการบริหารคุณภาพงานวิชาการที่ดีแล้ว ปัจจัยป้อน ได้แก่ นักเรียนที่รับเข้ามาต้องมีคุณภาพด้วย ส่วนใหญ่นักเรียนที่มาเรียนสายอาชีวศึกษามักจะเป็นนักเรียนเกรด C หรือต่ำกว่า ระยะเวลาเรียนเพียง 2-3 ปี ถึงแม้ระบบและการบริหารจะดีเพียงใดก็ยากที่ผลิตนักเรียนที่มีคุณภาพได้ ถ้าอินพุตดี ระบบการบริหารมีคุณภาพ ผลผลิต/ผลลัพธ์ก็ย่อมดีไปด้วย ถ้าปัจจัยนำเข้าไม่ดีระบบการบริหารมีคุณภาพ เอาท์พุตพอไปได้แต่ถ้า อินพุตไม่ดีระบบการบริหารวิชาการไม่มีคุณภาพ เอาท์พุตจะเป็นอย่างไร ซึ่งประเด็นหลังสุดนี้นักเรียนสาขางานธุรกิจค้าปลีกกำลังประสบปัญหาอยู่

5. การนำระบบการบริหารคุณภาพงานวิชาการในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนไปใช้ ถ้าปฏิบัติได้ครบจริงๆ ทุกมาตรฐานและตัวบ่งชี้ก็จะทำให้โรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนได้พัฒนามากกว่าโรงเรียนอาชีวศึกษาของรัฐบาล(ถ้าได้รับสนับสนุนงบประมาณที่ทัดเทียมของภาครัฐบาล ค่าใช้จ่ายรายหัวเท่าเทียมกันทุกประการ)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 5
สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาระบบการบริหารคุณภาพงานวิชาการในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน ครั้งนี้ใช้ระเบียบวิธีวิจัยและพัฒนา (Research and Development) โดยผู้วิจัยสามารถสรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และนำเสนอข้อเสนอแนะจากการดำเนินการพัฒนาระบบการบริหารคุณภาพงานวิชาการในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน ตามลำดับดังนี้

5.1 สรุปผลการวิจัย

5.1.1 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพที่ปฏิบัติจริงในปัจจุบันของการบริหารคุณภาพงานวิชาการในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน

2. เพื่อประเมินความต้องการจำเป็นของการบริหารคุณภาพงานวิชาการในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน

3. เพื่อพัฒนาระบบการบริหารคุณภาพงานวิชาการในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน

5.1.2 วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยได้แบ่งออกเป็น 2 ขั้นตอน แต่ละขั้นตอนสามารถสรุปได้ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาสภาพและประเมินความต้องการจำเป็นของการพัฒนาระบบการบริหารคุณภาพงานวิชาการในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน

1.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารที่มีหน้าที่รับผิดชอบบริหารงานวิชาการในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน ซึ่งดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการ/อาจารย์ใหญ่ หรือ รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ/รองอาจารย์ใหญ่ฝ่ายวิชาการ หรือ ผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ/ผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่ฝ่ายวิชาการ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน (สช.) โรงเรียนละ 1 คน รวมจำนวนประชากรทั้งสิ้น 416 คน

1.1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารที่มีหน้าที่รับผิดชอบบริหารงานวิชาการในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน (สช.) ซึ่งดำเนินการคัดเลือกตัวอย่างโดยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratefied Random Sampling) จำแนกตามขนาดของโรงเรียนโดยใช้เกณฑ์ของสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน (สช.) ตามสัดส่วนของจำนวนโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนทั้งหมด และกำหนดจำนวนของกลุ่ม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตัวอย่างตามตารางสำเร็จรูปในการกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างของ Krejcie and Morgan (http://www.watpon.com/table/mogan.pdf) ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 201 คน โดยแบ่งเป็นโรงเรียนขนาดใหญ่ (มีจำนวนนักเรียนมากกว่า 1,000 คน) จำนวน 68 คน โรงเรียนขนาดกลาง (มีจำนวนนักเรียนระหว่าง 500 – 1,000 คน) จำนวน 51 คน และโรงเรียนขนาดเล็ก (มีจำนวนนักเรียนน้อยกว่า 500 คน) จำนวน 82 คน

1.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1.2.1 ลักษณะของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย มีลักษณะเป็นแบบแบบสอบถาม (Questionnaire) เพื่อมุ่งศึกษาสภาพการบริหารคุณภาพงานวิชาการในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน และประเมินความต้องการจำเป็นของการพัฒนาระบบการบริหารคุณภาพงานวิชาการในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน โดยลักษณะของแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบ เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย เพศ อายุ ตำแหน่งหน้าที่ในปัจจุบัน วุฒิการศึกษาสูงสุด และประสบการณ์การทำงานที่ผ่านมา

ตอนที่ 2 ข้อมูลการบริหารคุณภาพงานวิชาการ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) จำนวน 5 ระดับ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพการบริหารคุณภาพงานวิชาการและความแตกต่างระหว่างสภาพที่ปฏิบัติจริงในปัจจุบัน (Current Result) กับสภาพที่คาดหวัง (Desire Result) ของการบริหารคุณภาพงานวิชาการ แบ่งออกเป็น 12 ด้าน

ตอนที่ 3 ข้อมูลเสนอแนะในการพัฒนาระบบการบริหารคุณภาพงานวิชาการในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน เป็นแบบปลายเปิด (Opened – Ended) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อรับทราบข้อเสนอแนะในการพัฒนาระบบการบริหารคุณภาพงานวิชาการ

1.2.2 การสร้างและตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย โดยศึกษาค้นคว้าแนวคิด งานวิจัย และเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน และการบริหารคุณภาพ เพื่อนำมาใช้เป็นกรอบแนวคิดในการสร้างแบบสอบถาม (Questionnaire) แล้วกำหนดรูปแบบของแบบสอบถามให้มีความหลากหลายทั้งแบบตรวจสอบรายการ แบบมาตราส่วนประมาณค่า และแบบปลายเปิด ทั้งนี้เพื่อให้เหมาะสมกับข้อมูลที่ต้องการและได้ข้อมูลครบถ้วนตามสิ่งที่ต้องการวัด สร้างข้อคำถามในแต่ละตอน แล้วนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 ท่าน ตรวจสอบความครอบคลุมของโครงสร้างเนื้อหา ความเหมาะสมของปริมาณข้อคำถามหรือความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยการตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับความรู้ที่อยู่ในขอบเขตของมวลความรู้ที่กำหนดเป็นเป้าหมาย (Item Objective Congruence : IOC) ตรวจสอบการใช้ภาษา รูปแบบการพิมพ์ และผู้วิจัยใช้เกณฑ์การตัดสินค่า IOC ที่คำนวณได้ โดยค่าที่คำนวณได้ต้องมากกว่า .50 (IOC > .50) (ล้วน สายยศ. 2539 : 251) จึงจะถือว่าข้อคำถามนั้นสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย ซึ่งผลการวิเคราะห์ค่า IOC จากผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 5 ท่าน พบว่า มีค่าระหว่าง 0.85-0.95 หลังจากนั้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

นำไป ทดลองใช้ (Try out) แบบสอบถามกับกลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยทดลองใช้เครื่องมือกับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้บริหารโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน นำข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้ไปตรวจสอบความเที่ยง (Reliability) ของแบบสอบถามเพื่อวัดความสอดคล้องภายใน โดยใช้การประมาณค่าความเที่ยงตามสูตรของ Cronbach's Alpha ซึ่งผลการวิเคราะห์ค่าความเที่ยงจากการทดลองใช้แบบสอบถามมีค่าเท่ากับ 0.98

1.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล โดยการสำรวจจากผู้บริหารโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน จำนวน 201 คน โดยได้รับแบบสอบถามกลับคืน จำนวน 187 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 93.03

1.4 การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบ นำมาวิเคราะห์หาค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) และนำเสนอในรูปตารางประกอบความเรียง

ตอนที่ 2 ข้อมูลการบริหารคุณภาพงานวิชาการ นำมาวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ค่าความต้องการจำเป็นตามสูตร Modified Priority Needs Index ($PNI_{Modified}$) โดยการหาค่าผลต่างระหว่างสภาพที่คาดหวัง (I) กับสภาพที่ปฏิบัติจริงในปัจจุบัน (D) ด้วยค่าสภาพที่ปฏิบัติจริงในปัจจุบัน (D) โดยใช้หลักการกำหนดความต้องการจำเป็นจากระดับสภาพที่เป็นจริง และจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นตามค่า $PNI_{Modified}$ โดยนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในรูปตารางประกอบความเรียง

ตอนที่ 3 ข้อมูลเสนอแนะในการพัฒนาระบบการบริหารคุณภาพงานวิชาการ นำเสนอในรูปตารางประกอบความเรียง

ขั้นตอนที่ 2 การพัฒนาระบบการบริหารคุณภาพงานวิชาการในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน

2.1 การยกร่างระบบการบริหารคุณภาพงานวิชาการในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน

จากขั้นตอนที่ 1ผู้วิจัยได้ทราบขอบข่ายของการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนอาชีวศึกษา ขอบข่ายของการบริหารคุณภาพ มาตรฐานการอาชีวศึกษาด้านการบริหารงานวิชาการและเกณฑ์คุณภาพด้านการจัดการศึกษาเพื่อการดำเนินงานที่เป็นเลิศ ผู้วิจัยนำรายละเอียดทั้งหมดมาสร้างเป็นร่างระบบการบริหารคุณภาพงานวิชาการในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน

2.2 การตรวจสอบความเหมาะสมของร่างระบบการบริหารคุณภาพงานวิชาการในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน

การตรวจสอบร่างระบบการบริหารคุณภาพงานวิชาการในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน ผู้วิจัยดำเนินการโดยการจัดสนทนากลุ่ม (Focus Group) เมื่อวันจันทร์ที่ 13 มิถุนายน พ.ศ. 2554 เวลา 13.30 – 16.00 น. ณ ห้องประชุม 305 โรงเรียนปัญญาภิวัฒน์ เทคโน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ธุรกิจ โดยมีผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารงานวิชาการระดับอาชีวศึกษาหรือการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาระดับอาชีวศึกษา จำนวน 3 คน และ ผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารคุณภาพ จำนวน 4 คน และ ผู้ประเมินคุณภาพการศึกษา และ/หรือ ผู้ประเมินระบบการบริหารคุณภาพ จำนวน 3 คน รวมเป็นจำนวนทั้งสิ้น 10 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ ร่างระบบการบริหารคุณภาพงานวิชาการในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน โดยผู้วิจัยได้สร้างขึ้นจากการสังเคราะห์ผลการวิจัยตามขั้นตอนที่ 1 นำมาเป็นข้อมูลในการยกร่างระบบการบริหารคุณภาพงานวิชาการในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน และวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

2.3 การปรับปรุงระบบการบริหารคุณภาพงานวิชาการในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน

ผู้วิจัยนำข้อเสนอแนะที่ได้จากผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารคุณภาพ และผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารงานวิชาการระดับอาชีวศึกษา และผู้เชี่ยวชาญด้านการประเมินคุณภาพการศึกษาและ/หรือการประเมินระบบการบริหารคุณภาพ มาปรับปรุงระบบการบริหารคุณภาพงานวิชาการในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนเพื่อนำไปประเมินในลำดับต่อไป

2.4 การประเมินระบบการบริหารคุณภาพงานวิชาการในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน

2.4.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.4.1.1 ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารที่มีหน้าที่รับผิดชอบบริหารงานวิชาการในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน ซึ่งดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการ/อาจารย์ใหญ่ หรือ รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ/รองอาจารย์ใหญ่ฝ่ายวิชาการ หรือ ผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ/ผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่ฝ่ายวิชาการ ในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน (สช.)

2.4.1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารที่มีหน้าที่รับผิดชอบบริหารงานวิชาการในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน ซึ่งดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการ/อาจารย์ใหญ่ หรือ รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ/รองอาจารย์ใหญ่ฝ่ายวิชาการ หรือ ผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ/ผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่ฝ่ายวิชาการ ในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน (สช.) จำนวน 30 คน โดยผู้วิจัยใช้วิธีการสุ่มแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling)

2.4.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบประเมินระบบการบริหารคุณภาพงานวิชาการในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน ซึ่งประยุกต์ใช้จากเกณฑ์การประเมินที่เสนอจากคณะกรรมการพัฒนาเกณฑ์มาตรฐานการประเมินโครงการทางการศึกษา (The Joint Committee on Standard for Educational Evaluation) ซึ่งแบ่งเป็น 4 มาตรฐาน (Madaus, Scriven and Stufflebeam. 1983 : 399 - 402) คือ 1) มาตรฐานด้านความเป็นประโยชน์ (Utility Standard) 2) มาตรฐานด้านความเป็นไปได้ (Feasibility Standard) 3)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

มาตรฐานด้านความเหมาะสม (Propriety Standard) และ 4) มาตรฐานด้านความถูกต้องครอบคลุม (Accuracy Standard) จำนวน 20 ข้อ แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 แบบสอบถามประเภทตรวจสอบรายการ (Check List) มุ่งสอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 4 ข้อ ประกอบด้วย เพศ อายุ วุฒิการศึกษาสูงสุด และประสบการณ์การทำงาน

ตอนที่ 2 แบบสอบถามประเภทมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scales) 5 ระดับ มุ่งสอบถามความคิดเห็นที่มีต่อระบบการบริหารคุณภาพงานวิชาการในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน จำนวน 20 ข้อ ประกอบด้วย ด้านความเป็นประโยชน์ (Utility) จำนวน 5 ข้อ ด้านความเป็นไปได้ (Feasibility) จำนวน 5 ข้อ ด้านความเหมาะสม (Propriety) จำนวน 5 ข้อ และด้านความถูกต้องครอบคลุม (Accuracy) จำนวน 5 ข้อ

ตอนที่ 3 แบบสอบถามปลายเปิด (Open Ended Questionnaire) มุ่งให้ผู้ตอบแบบสอบถามได้ให้ข้อคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะต่อการพัฒนาระบบการบริหารคุณภาพงานวิชาการในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน จำนวน 1 ข้อ

2.4.3 การสร้างและตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.4.3.1 ศึกษาค้นคว้าแนวคิด ทฤษฎีของ Madaus, Scriven and Stufflebeam (1983 : 399-402)

2.4.3.2 ดำเนินการสร้างแบบประเมินโดยให้ครอบคลุมกรอบแนวคิดการประเมินตามมาตรฐาน 4 ด้าน คือ ด้านความเป็นประโยชน์ (Utility) ด้านความเป็นไปได้ (Feasibility) ด้านความเหมาะสม (Propriety) และด้านความถูกต้องครอบคลุม (Accuracy)

2.4.3.3 นำแบบประเมินที่สร้างขึ้นเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมของแบบประเมินและนำมาปรับปรุงแก้ไข

2.4.4 การเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย

ผู้วิจัยจัดส่งแบบประเมินระบบการบริหารคุณภาพงานวิชาการในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน จำนวน 30 ชุด ไปยังผู้บริหารโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน ทางไปรษณีย์ พร้อมกำหนดวันส่งแบบประเมินกลับ

2.4.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

2.4.5.1 การวิเคราะห์แบบสอบถามตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ คือ ค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)

2.4.5.2 การวิเคราะห์แบบสอบถามตอนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นที่มีต่อระบบการบริหารคุณภาพงานวิชาการในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน สถิติที่ใช้คือ ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.4.5.3 การวิเคราะห์แบบสอบถาม ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะต่อการพัฒนาระบบการบริหารคุณภาพงานวิชาการในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน โดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

5.1.3 ผลการวิจัย

ผู้วิจัยได้สรุปผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้

1. สภาพที่ปฏิบัติจริงในปัจจุบันของการบริหารคุณภาพงานวิชาการในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน ผลการวิจัยพบว่า โดยภาพรวมของการบริหารงานวิชาการและการบริหารงานวิชาการตามหลักการบริหารคุณภาพมีสภาพที่ปฏิบัติจริงในปัจจุบันอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า

1.1 สภาพที่ปฏิบัติจริงในปัจจุบันด้านการบริหารงานวิชาการที่อยู่ในระดับมาก ซึ่งเรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อยดังนี้คือ การวัดผลและประเมินผลการเรียนการสอน การจัดการเรียนการสอน การจัดทรัพยากรการเรียนการสอน การบริหารหลักสูตร และการพัฒนาบุคลากร สำหรับรายการที่อยู่ในระดับปานกลางได้แก่ การวิจัยและพัฒนา

1.2 สภาพที่ปฏิบัติจริงในปัจจุบันด้านการบริหารงานวิชาการตามหลักการบริหารคุณภาพที่อยู่ในระดับมาก ซึ่งเรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อยดังนี้คือ การพัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่อง การบริหารงานเชิงระบบ การศึกษาความคาดหวังและความพึงพอใจของผู้เกี่ยวข้อง การมุ่งเน้นที่ผลลัพธ์ และการตัดสินใจบนพื้นฐานของข้อเท็จจริง สำหรับรายการที่อยู่ในระดับปานกลางได้แก่ การมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้อง

2. ความต้องการจำเป็นของการบริหารคุณภาพงานวิชาการในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน ผลการวิจัยพบว่า ความต้องการจำเป็นของการบริหารคุณภาพงานวิชาการในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนจำแนกตามด้านได้ดังนี้คือ

2.1 ด้านการบริหารงานวิชาการ สามารถเรียงลำดับความต้องการได้ดังนี้คือ อันดับ 1 การวิจัยและพัฒนา อันดับ 2 การบริหารหลักสูตร อันดับ 3 การจัดทรัพยากรการเรียนการสอน , การจัดการเรียนการสอน และการวัดผลและประเมินผลการเรียนการสอน และอันดับ 4 การพัฒนาบุคลากร

2.2 ด้านการบริหารงานวิชาการตามหลักการบริหารคุณภาพ สามารถเรียงลำดับความต้องการได้ดังนี้คือ อันดับ 1 การมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้อง อันดับ 2 การศึกษาความคาดหวังและความพึงพอใจของผู้เกี่ยวข้อง และการตัดสินใจบนพื้นฐานของข้อเท็จจริง อันดับ 3 การพัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่อง และอันดับ 4 การบริหารงานเชิงระบบ และการมุ่งเน้นที่ผลลัพธ์

3. การพัฒนาระบบการบริหารคุณภาพงานวิชาการในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน ผลการวิจัยพบว่า

เอกสารนี้สงวนลิขสิทธิ์สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3.1 องค์ประกอบของระบบการบริหารคุณภาพงานวิชาการในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน ประกอบด้วย 5 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 ปัจจัยนำเข้า ได้แก่ ความพึงพอใจและความคาดหวังของผู้เกี่ยวข้องที่มีส่วนได้ส่วนเสีย การมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้องที่มีส่วนได้ส่วนเสียทรัพยากรการเรียนการสอน และการจัดการความรู้ ส่วนที่ 2 กระบวนการ ได้แก่ การบริหารหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การวัดผลและประเมินผล การวิจัยและพัฒนาการ ส่วนที่ 3 ผลผลิต / ผลลัพธ์ ได้แก่ คุณภาพของผู้เรียนและผู้สำเร็จการศึกษา ส่วนที่ 4 การพัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่อง ส่วนที่ 5 การบริหารงานเชิงระบบ โดยทั้ง 5 ส่วนเป็นองค์ประกอบที่มีความเกี่ยวข้องและสัมพันธ์กัน

3.2 ตัวบ่งชี้คุณภาพของระบบการบริหารคุณภาพงานวิชาการในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนที่ใช้วัดและประเมินประสิทธิภาพและประสิทธิผลของระบบการบริหารคุณภาพงานวิชาการในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน มีจำนวนทั้งสิ้น 55 ตัวบ่งชี้ ดังนี้คือ ส่วนที่ 1 ปัจจัยนำเข้า จำนวน 19 ตัวบ่งชี้ ได้แก่ ความพึงพอใจและความคาดหวังของผู้เกี่ยวข้องที่มีส่วนได้ส่วนเสีย จำนวน 5 ตัวบ่งชี้ การมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้องที่มีส่วนได้ส่วนเสีย จำนวน 3 ตัวบ่งชี้ ทรัพยากรการเรียนการสอน จำนวน 8 ตัวบ่งชี้ และการจัดการความรู้ จำนวน 3 ตัวบ่งชี้ ส่วนที่ 2 กระบวนการ จำนวน 21 ตัวบ่งชี้ ได้แก่ การบริหารหลักสูตร จำนวน 3 ตัวบ่งชี้ การจัดการเรียนการสอน จำนวน 7 ตัวบ่งชี้ การวัดผลและประเมินผล จำนวน 5 ตัวบ่งชี้ การวิจัยและพัฒนาการ จำนวน 6 ตัวบ่งชี้ ส่วนที่ 3 ผลผลิต / ผลลัพธ์ ได้แก่ คุณภาพของผู้เรียนและผู้สำเร็จการศึกษา จำนวน 12 ตัวบ่งชี้ ส่วนที่ 4 การพัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่อง และส่วนที่ 5 การบริหารงานเชิงระบบ จำนวน 3 ตัวบ่งชี้

3.3 ขั้นตอนการบริหารคุณภาพงานวิชาการในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน การดำเนินงานตามระบบการบริหารคุณภาพงานวิชาการในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน ประกอบด้วย 7 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นตอนที่ 1 การเตรียมการ ขั้นตอนที่ 2 การวิเคราะห์สถานการณ์ ขั้นตอนที่ 3 การวางแผน ขั้นตอนที่ 4 การปฏิบัติงานตามแผน ขั้นตอนที่ 5 การวัดและประเมินผล ขั้นตอนที่ 6 การปฏิบัติการแก้ไข / ป้องกัน และการพัฒนา / ปรับปรุง และขั้นตอนที่ 7 การรายงานผล

3.4 ผู้บริหารโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนมีความคิดเห็นต่อระบบการบริหารคุณภาพงานวิชาการในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านความเป็นประโยชน์ ด้านความเหมาะสม ด้านความถูกต้องครอบคลุม และด้านความเป็นไปได้ ตามลำดับ

5.2 การอภิปรายผลการวิจัย

การอภิปรายผลการวิจัย ผู้วิจัยได้อภิปรายผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์การวิจัยดังนี้

1. วัตถุประสงค์ของการวิจัยข้อที่ 1 “เพื่อศึกษาสภาพการบริหารคุณภาพงานวิชาการของโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน”

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ผลการวิจัย พบว่า โดยภาพรวมของการบริหารงานวิชาการและการบริหารงานวิชาการตามหลักการบริหารคุณภาพมีสภาพที่ปฏิบัติจริงในปัจจุบันอยู่ในระดับมาก ซึ่งจากผลการวิจัยดังกล่าวน่าจะมีสาเหตุมาจากการที่สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน (สช.) ซึ่งเป็นหน่วยงานที่กำกับดูแลโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนได้กำหนดให้โรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนทั่วประเทศรวมทั้งสิ้น 417 โรงเรียน ดำเนินการประกันคุณภาพภายในตามมาตรฐานของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (สอศ.) ดังนั้นโดยภาพรวมของโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนจึงมีระดับการปฏิบัติงานวิชาการค่อนข้างมากตามองค์ประกอบของการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน ซึ่งมีความสอดคล้องกับ สมพงศ์ เสือเฒ่า (2549 : 70 – 72) ที่ได้ทำการศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนจากผู้บริหารและครูผู้สอน จำนวน 388 คน พบว่า โรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนมีสภาพการปฏิบัติอยู่ในระดับมากในด้านการใช้หลักสูตร ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการพัฒนาบุคลากร ด้านสื่อการสอน ด้านกิจกรรมเสริมหลักสูตร และด้านการวัดและประเมินผล ในขณะเดียวกันก็มีความต้องการการพัฒนาการปฏิบัติงานวิชาการในระดับมากเช่นเดียวกันทุกด้าน และมีความสอดคล้องกับรายงานการประเมินผลการมีส่วนร่วมในการจัดอาชีวศึกษาเอกชนของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2549 : 22 – 27) ซึ่งพบว่าสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนส่วนใหญ่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากด้านการจัดทำหลักสูตรตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ มีความสอดคล้องกับสภาวะปัจจุบัน และเพิ่มเติมนอกเหนือจากหลักสูตรที่กำหนด ด้านการจัดการเรียนการสอนส่วนใหญ่มีการสำรวจความต้องการของผู้เรียน มีความร่วมมือกับบุคคลภายนอกหรือผู้เชี่ยวชาญเพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จริง และมีการประชุมร่วมกับสถานประกอบการ นอกจากนี้ยังมีความสอดคล้องกับรายงานการติดตามและประเมินผลการจัดการเรียนรู้ระดับอาชีวศึกษาของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2551 : 5 – 7) ซึ่งพบว่า ด้านหลักสูตรสถานศึกษาให้ความสำคัญกับการจัดทำหลักสูตรตามแนวทางปฏิรูปการอาชีวศึกษาโดยมีการส่งเสริมสนับสนุนการดำเนินงานเพื่อให้บรรลุตามเจตนารมย์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติและแผนการศึกษาชาติ และมุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีสมรรถนะในการประกอบอาชีพและเน้นความเป็นเลิศทางวิชาชีพ ด้านการจัดการเรียนการสอนมีการปรับวิธีเรียน เปลี่ยนวิธีสอน และปฏิรูปวิธีสอบ โดยให้ความสำคัญกับการเรียนเป็นชิ้นงาน เรียนเป็นเรื่อง เรียนเป็นโครงการ เพื่อให้ผู้เรียนและผู้สอนมีการวางแผนและทำงานเป็นทีม ได้เรียนรู้ดำเนินงานร่วมกัน ทำให้ผู้เรียนได้พัฒนาเต็มตามศักยภาพ สำหรับผู้สอนได้มีการบูรณาการเนื้อหาที่สอนตามหลักสูตรให้เอื้อต่อการเรียนเป็นชิ้นงาน/โครงการและปฏิรูปวิธีสอบ ไม่เน้นสอบเพื่อวัดความจำแต่ประเมินจากกระบวนการคิด การวางแผน การทำงาน และการแก้ปัญหา มีการเน้นให้ผู้เรียนได้เรียนจาก 3 สถานการณ์ คือ เรียนสถานการณ์จริงในสถานศึกษา สถานการณ์จริงในสถานประกอบการ และสถานการณ์จริงในชุมชน รวมทั้งฝึกปฏิบัติจริงเพื่อให้ผู้เรียนสามารถเชื่อมโยงการเรียนรู้จากสถานศึกษาสู่การปฏิบัติได้จริง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัยข้อที่ 2 "เพื่อประเมินความต้องการจำเป็นของการบริหารคุณภาพงานวิชาการในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน"

ผลการวิจัย พบว่า ความต้องการจำเป็นของการบริหารคุณภาพงานวิชาการในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนจำแนกตามด้านได้ดังนี้คือ

1) ความต้องการจำเป็นด้านการบริหารงานวิชาการ สามารถเรียงลำดับความต้องการได้ดังนี้คือ อันดับ 1 การวิจัยและพัฒนา อันดับ 2 การบริหารหลักสูตร อันดับ 3 การจัดทรัพยากรการเรียนการสอน , การจัดการเรียนการสอน และการวัดผลและประเมินผลการเรียนการสอน และอันดับ 4 การพัฒนาบุคลากร

2) ความต้องการจำเป็นด้านการบริหารงานวิชาการตามหลักการบริหารคุณภาพสามารถเรียงลำดับความต้องการได้ดังนี้คือ อันดับ 1 การมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้อง อันดับ 2 การศึกษาความคาดหวังและความพึงพอใจของผู้เกี่ยวข้อง และการตัดสินใจบนพื้นฐานของข้อเท็จจริง อันดับ 3 การพัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่อง และอันดับ 4 การบริหารงานเชิงระบบ และการมุ่งเน้นที่ผลลัพธ์

จากผลการวิจัยดังกล่าวข้างต้นมีความสอดคล้องกับ สมพงศ์ เสือเฒ่า (2549 : 70 – 72) ที่ได้ทำการศึกษาความต้องการการบริหารงานวิชาการโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนจากผู้บริหารและครูผู้สอน จำนวน 388 คน พบว่า โรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนมีความต้องการการพัฒนาการบริหารงานวิชาการอยู่ในระดับมากในด้านการใช้หลักสูตร ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการพัฒนาบุคลากร ด้านสื่อการสอน ด้านกิจกรรมเสริมหลักสูตร และด้านการวัดและประเมินผล ซึ่งมีความสอดคล้องกับ บรรเลง ศรนิล (2548 : 15-45) ที่ได้นำเสนอปัญหาของการผลิตกำลังคนด้านอาชีวศึกษาและเทคโนโลยี ซึ่งสรุปได้ดังนี้คือ (1) ด้านบุคลากร พบว่า ครูอาจารย์บางสาขามีจำนวนน้อย แต่บางสาขามีจำนวนมากเกินไป ทำให้สัดส่วนครูอาจารย์ต่อนักศึกษาหลากหลายแตกต่างกันไปในแต่ละสาขา คุณภาพครูไม่สอดคล้องกับภารกิจที่ต้องการผู้มีความรู้ ทักษะ และประสบการณ์ในสาขาวิชาชีพของตน อัตราการเข้า-ออกของครูอาจารย์ค่อนข้างสูง โดยเฉพาะสถานศึกษาเอกชน ขาดการพัฒนาครูอาจารย์อย่างต่อเนื่องและจริงจัง และอัตรากำลังบุคลากรสายสนับสนุนการสอนขาดแคลน (2) ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน พบว่า ไม่สามารถเปิดหลักสูตรใหม่ที่เป็นความต้องการได้อย่างทันท่วงที ความร่วมมือกับสถานประกอบการในการจัดการเรียนการสอนยังมีจำกัด และเน้นวุฒิบัตรมากกว่าที่จะคำนึงถึงสมรรถนะในการปฏิบัติงานจริง (3) ด้านทรัพยากรการเรียนการสอน พบว่า เครื่องมือ เครื่องจักร และอุปกรณ์การฝึกเก่า ล้าสมัย เสื่อมสภาพไม่ทันกับการพัฒนาทางเทคโนโลยี และมีจำนวนน้อยไม่เพียงพอ ขาดแคลนอุปกรณ์สื่อการเรียนการสอน ส่วนที่มีอยู่บ้างมีสภาพเก่า ล้าสมัย บางสถานศึกษามีงบประมาณวัสดุฝึกต่ำ ส่งผลต่อการเรียนและฝึกทักษะ การระดมทรัพยากรจากหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งรัฐและเอกชนไม่จริงจังและต่อเนื่อง ไม่มีการใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อกระจายโอกาสทางการศึกษาและฝึกอบรมให้กว้างขวาง และได้คุณภาพมาตรฐาน (4) ด้านการบริหาร พบว่า สถานศึกษาบางส่วนยังไม่

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตระหนักในด้านการประกันคุณภาพการศึกษา ไม่มีการดำเนินงานอย่างต่อเนื่องให้บรรลุผล การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการจัดทำ และการใช้ข้อมูลเพื่อการบริหาร การเรียนการสอน และกิจกรรมนักศึกษายังมีในวงจำกัดเพียงเล็กน้อยเท่านั้น และ (5) ด้านผู้เรียนและผู้สำเร็จการศึกษา พบว่า ผู้สมัครเข้าศึกษาต่อมีแนวโน้มลดลง ผู้เรียนส่วนหนึ่งมีพื้นฐานความรู้ต่ำโดยเฉพาะสถานศึกษาเอกชน ผู้จบอาชีวศึกษามีความรู้และทักษะรวมทั้งคุณลักษณะที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงานค่อนข้างต่ำ ไม่ตรงตามความต้องการของตลาดแรงงาน อัตราผู้จบอาชีวศึกษาที่ออกไปทำงานยังต่ำ ทำให้ขาดแคลนแรงงานที่มีคุณภาพ และยังมีความสอดคล้องกับรายงานการวิจัยของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) (2551 : 33 – 37) ที่ได้ดำเนินการสังเคราะห์รายงานผลการประเมินคุณภาพภายนอก โรงเรียนเอกชนประเภทอาชีวศึกษา จำนวน 104 แห่ง ปีงบประมาณ พ.ศ.2549-2550 ซึ่งได้ระบุจุดที่ควรพัฒนาในแต่ละมาตรฐาน 3 ลำดับแรกไว้ดังนี้

มาตรฐานที่ 1 การประกันคุณภาพภายใน ลำดับที่ 1 การอบรมให้ความรู้ความเข้าใจแก่บุคลากรเพื่อให้มีทักษะในการจัดทำระบบประกันคุณภาพภายใน ลำดับที่ 2 การติดตามผลการประเมินคุณภาพภายในอย่างเป็นระบบและนำผลไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา และลำดับที่ 3 การเตรียมบุคลากรทดแทนกรณีมีการสับเปลี่ยนบุคลากรที่ออกไป

มาตรฐานที่ 2 คุณภาพผู้สำเร็จการศึกษา ลำดับที่ 1 ลดปัญหาการลาออกกลางคัน และการไม่สำเร็จการศึกษาตามเวลาที่กำหนด ลำดับที่ 2 การจัดทำข้อสอบมาตรฐานวิชาชีพควรมีการวิเคราะห์หาความยากง่าย ค่าอำนาจจำแนกของข้อสอบก่อนนำไปสอบหรือมีการจัดทำข้อสอบมาตรฐานวิชาชีพร่วมกับสถานประกอบการหรือใช้ข้อสอบจากหน่วยงานต้นสังกัดเพื่อวัดมาตรฐานเดียวกัน และลำดับที่ 3 ควรติดตามผู้สำเร็จการศึกษาที่ออกไปทำงานตามสถานประกอบการ หรือติดตามการได้งานทำ

มาตรฐานที่ 3 การจัดการเรียนการสอน ลำดับที่ 1 ควรเพิ่มจำนวนคน-ชั่วโมงในการเชิญวิทยากร ผู้เชี่ยวชาญ/ผู้ทรงคุณวุฒิจากภาคธุรกิจ หรือภูมิปัญญาท้องถิ่นในการมาบรรยายให้ความรู้แก่นักศึกษา ลำดับที่ 2 เพิ่มปริมาณอาจารย์ที่มีคุณวุฒิวิชาชีพในแต่ละประเภทวิชาให้มากขึ้นเพราะอัตราส่วนนักศึกษาต่ออาจารย์ที่มีคุณวุฒิวิชาชีพน้อย และลำดับที่ 3 ปรับปรุงจัดสรรงบประมาณสำหรับวัสดุฝึกให้เหมาะสมเพียงพอกับนักศึกษา

มาตรฐานที่ 4 นวัตกรรมและการสร้างองค์ความรู้ของอาจารย์และนักศึกษา ลำดับที่ 1 ควรสนับสนุนการจัดสรรงบประมาณให้ครู-อาจารย์ได้พัฒนางานวิจัย นวัตกรรม สื่อการสอนที่เป็นประโยชน์และนำมาใช้ในการพัฒนาการเรียนการสอน และลำดับที่ 2 ควรมีระบบการจัดเก็บรายงานในแต่ละปีไม่ให้สูญหายและแยกประเภทชิ้นงาน นวัตกรรม วิจัย สิ่งประดิษฐ์อื่น ๆ ให้ชัดเจนและพร้อมใช้งาน

มาตรฐานที่ 5 การให้บริการวิชาการและวิชาชีพต่อชุมชนและสังคม ลำดับที่ 1 ควรมีการติดตามสรุปประเมินโครงการการให้บริการทางวิชาการอย่างเป็นระบบและสมบูรณ์ ลำดับที่ 2 ควรมี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การดำเนินงานด้านชุมชนสัมพันธ์อย่างต่อเนื่อง และสนับสนุนให้มีกิจกรรมต่อชุมชนให้มากขึ้น และลำดับที่ 3 ควรมีการให้บริการชุมชนผ่านทาง Internet ให้ผู้สนใจไว้สืบค้นได้

มาตรฐานที่ 6 การบริหารและการจัดการ ลำดับที่ 1 ควรมีห้องสารสนเทศ และปรับปรุงเว็บไซต์ของโรงเรียนให้สมบูรณ์เป็นปัจจุบัน ลำดับที่ 2 ควรบริหารจัดการโดยนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการจัดเก็บข้อมูล แต่งตั้งบุคลากรที่ทำหน้าที่ดูแลรับผิดชอบให้ทันสมัย และลำดับที่ 3 ควรส่งเสริมให้ครู-อาจารย์ได้พัฒนาสาขาที่ตนเองสอนหรือพัฒนาด้านอื่น

3. วัตถุประสงค์ของการวิจัยข้อที่ 3 "เพื่อพัฒนาระบบการบริหารคุณภาพงานวิชาการในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน"

จากผลการวิจัย พบว่า

3.1 องค์ประกอบของระบบการบริหารคุณภาพงานวิชาการในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน ประกอบด้วย 5 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 ปัจจัยนำเข้า ได้แก่ ความพึงพอใจและความคาดหวังของผู้เกี่ยวข้องที่มีส่วนได้ส่วนเสีย การมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้องที่มีส่วนได้ส่วนเสีย ทรัพยากรการเรียนการสอน และการจัดการความรู้ ส่วนที่ 2 กระบวนการ ได้แก่ การบริหารหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การวัดผลและประเมินผล การวิจัยและพัฒนาการ ส่วนที่ 3 ผลผลิต / ผลลัพธ์ ได้แก่ คุณภาพของผู้เรียนและผู้สำเร็จการศึกษา ส่วนที่ 4 การพัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่อง ส่วนที่ 5 การบริหารงานเชิงระบบ โดยทั้ง 5 ส่วนเป็นองค์ประกอบที่มีความเกี่ยวข้องและสัมพันธ์กัน

3.2 ตัวบ่งชี้คุณภาพของระบบการบริหารคุณภาพงานวิชาการในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน สามารถวัดผลและประเมินผลการดำเนินงานได้จากตัวบ่งชี้คุณภาพ จำนวน 55 ตัวบ่งชี้ ประกอบด้วย ส่วนที่ 1 ปัจจัยนำเข้า ได้แก่ ความพึงพอใจและความคาดหวังของผู้เกี่ยวข้องที่มีส่วนได้ส่วนเสีย จำนวน 5 ตัวบ่งชี้ การมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้องที่มีส่วนได้ส่วนเสีย จำนวน 3 ตัวบ่งชี้ ทรัพยากรการเรียนการสอน จำนวน 8 ตัวบ่งชี้ และการจัดการความรู้ จำนวน 3 ตัวบ่งชี้ ส่วนที่ 2 กระบวนการ ได้แก่ การบริหารหลักสูตร จำนวน 3 ตัวบ่งชี้ การจัดการเรียนการสอน จำนวน 7 ตัวบ่งชี้ การวัดผลและประเมินผล จำนวน 5 ตัวบ่งชี้ การวิจัยและพัฒนาการ จำนวน 6 ตัวบ่งชี้ ส่วนที่ 3 ผลผลิต / ผลลัพธ์ ได้แก่ คุณภาพของผู้เรียนและผู้สำเร็จการศึกษาจำนวน 12 ตัวบ่งชี้ ส่วนที่ 4 การพัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่อง ส่วนที่ 5 การบริหารงานเชิงระบบ จำนวน 3 ตัวบ่งชี้

3.3 ขั้นตอนการบริหารคุณภาพงานวิชาการในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน ประกอบด้วย 7 ขั้นตอน คือ 1) การเตรียมการ 2) การวิเคราะห์สถานการณ์ 3) การวางแผน 4) การปฏิบัติงานตามแผน 5) การวัดและประเมินผล 6) การปฏิบัติการแก้ไข / ป้องกัน และการพัฒนา / ปรับปรุง และ 7) การรายงานผล

3.4 ผู้บริหารโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนมีความคิดเห็นต่อระบบการบริหารคุณภาพงานวิชาการในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณารายด้านพบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านความเป็นประโยชน์ ด้านความเหมาะสม ด้านความถูกต้องครอบคลุม และด้านความเป็นไปได้ ตามลำดับ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากผลการวิจัยดังกล่าวมีความสอดคล้องกับเกณฑ์การบริหารคุณภาพด้านการจัดการศึกษาของประเทศต่าง ๆ เช่น ประเทศสหรัฐอเมริกา ประเทศฮ่องกง ประเทศสิงคโปร์ และประเทศไทย เป็นต้น โดยสามารถสรุปได้ดังนี้

ประเทศสหรัฐอเมริกา โดย National Institute of Standard and Technology : NIST (2009) ได้พัฒนาเกณฑ์คุณภาพการศึกษาเพื่อความเป็นเลิศ (Education Criteria for Performance Excellence) เพื่อให้องค์การการศึกษาที่มีความต้องการพัฒนาคุณภาพการบริหารนำไปประยุกต์ใช้ให้ตรงกับค่านิยม วิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าประสงค์ของสถานศึกษา และเพื่อนำไปสู่การขอรับรางวัล The Malcolm Baldrige National Quality Award : MBNQA ของประเทศสหรัฐอเมริกา ซึ่งมีเกณฑ์การประเมินดังนี้ หมวด 1 การนำองค์การ ประกอบด้วย การนำองค์การโดยผู้นำระดับสูง และธรรมาภิบาลและความรับผิดชอบต่อสังคม หมวด 2 การวางแผนกลยุทธ์ ประกอบด้วย การจัดทำกลยุทธ์ และการนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ หมวด 3 การมุ่งเน้นลูกค้า ประกอบด้วย ความผูกพันของลูกค้าและเสียงของลูกค้า หมวด 4 การวัด การวิเคราะห์ และการจัดการความรู้ ประกอบด้วย การวัด การวิเคราะห์ และการปรับปรุงผลการดำเนินงานขององค์การ และการจัดการสารสนเทศ ความรู้และเทคโนโลยีสารสนเทศ หมวด 5 การมุ่งเน้นผู้ปฏิบัติงาน ประกอบด้วย ความผูกพันของผู้ปฏิบัติงาน และสภาพแวดล้อมของผู้ปฏิบัติงาน หมวด 6 การจัดกระบวนการ ประกอบด้วย ระบบงาน และกระบวนการทำงาน หมวด 7 ผลลัพธ์ ประกอบด้วย ผลลัพธ์ด้านการเรียนรู้ของผู้เรียน ผลลัพธ์ด้านการมุ่งเน้นลูกค้า ผลลัพธ์ด้านงบประมาณ การเงินและการตลาด ผลลัพธ์ด้านการมุ่งเน้นผู้ปฏิบัติการ ผลลัพธ์ด้านประสิทธิผลขององค์การ และ ผลลัพธ์ด้านการนำองค์การ

ประเทศฮ่องกง ได้กำหนดเกณฑ์รางวัลความเป็นเลิศของสถานศึกษาในฮ่องกง (The Outstanding School Award) โดยแบ่งตามหลักหรืองานของการศึกษาไว้ดังนี้ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2543 : 24 - 32) ด้านการจัดการและการจัดองค์การ ประกอบด้วย การวางแผนและการบริการ การพัฒนาคณาจารย์ การจัดสรรทรัพยากรในการดำเนินงาน กลไกลการประเมินและข้อมูลป้อนกลับ ด้านการเรียนการสอน ประกอบด้วย หลักสูตรการเรียนการสอนในชั้นเรียน การประเมินผล ด้านการสนับสนุนจุดมุ่งหมายของนักเรียนและสถานศึกษา ประกอบด้วย การเอาใจใส่และให้ความดูแลนักเรียน การพัฒนาบุคลากร สังคม และวัฒนธรรม การสนับสนุนนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ การเชื่องโยงกับผู้ปกครองและชุมชน และบรรยากาศของสถานศึกษา ด้านผลสัมฤทธิ์และระดับการพัฒนาของนักเรียน ประกอบด้วย การประเมินผลงานของสถานศึกษาที่ส่งเสริมระดับการพัฒนาและผลสัมฤทธิ์ของนักเรียน การพัฒนาด้านจริยธรรมและศีลธรรม การพัฒนาด้านสติปัญญา การพัฒนาด้านร่างกาย อารมณ์ การพัฒนาด้านสังคม และการพัฒนาด้านสุนทรียภาพ

ประเทศสิงคโปร์ ได้กำหนดรางวัล The Singapore Quality Class (SQC) เป็นรางวัลที่มอบให้กับองค์การทางการศึกษาภาคเอกชนของประเทศสิงคโปร์ที่มีผลงานเป็นเลิศ โดยมีรายละเอียดมีดังนี้คือ 1) การรับสมัครนักเรียน 2) โครงสร้างพื้นฐานทางการเรียน 3) โปรแกรม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การศึกษา 4) คณะทำงาน 5) การสนับสนุนนักเรียน 6) การร้องทุกข์ 7) นโยบายในการโอนและค่าธรรมเนียม และ 8) การประเมินนักเรียน

สำหรับประเทศไทย กระทรวงศึกษาธิการโดยสำนักงานคณะกรรมการการอาชีศึกษา (2553) ได้กำหนดหลักเกณฑ์และแนวทางในการคัดเลือกสถานศึกษาอาชีวศึกษา เพื่อรับรางวัลพระราชทาน โดยมีขอบเขตของการประเมินทั้งทางด้านปัจจัย กระบวนการ และผลผลิต รวม 6 ด้าน ดังนี้คือ ด้านที่ 1 คุณภาพนักศึกษา ด้านที่ 2 การบริหารหลักสูตรและงานวิชาการ ด้านที่ 3 การบริหารการจัดการ ด้านที่ 4 ความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชน ด้านที่ 5 บุคลากรและการบริหารงานบุคลากร และด้านที่ 6 ความดีเด่นของสถานศึกษา

5.3 ข้อเสนอแนะ

5.3.1 ข้อเสนอแนะเพื่อการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ก่อนการนำระบบการบริหารคุณภาพงานวิชาการในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนไปใช้ควรดำเนินการจัดประชุมหรือฝึกอบรมหรือสัมมนาบุคลากรและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกคนของโรงเรียนให้มีความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการ วัตถุประสงค์ องค์ประกอบ ตัวบ่งชี้ ขั้นตอนการดำเนินงาน และเกณฑ์การประเมินระบบการบริหารคุณภาพงานวิชาการในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน

2. ผู้บริหารโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนควรส่งเสริม สนับสนุนบุคลากรทุกฝ่ายในโรงเรียนให้มีส่วนร่วมในการนำระบบการบริหารคุณภาพงานวิชาการในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนมาใช้ และรวมถึงการสร้างวัฒนธรรมคุณภาพ (Quality Culture) ให้เกิดภายในโรงเรียน โดยทำงานโดยใช้วงจรคุณภาพ (PDCA) อย่างเป็นปกตินิสัย

3. ผู้บริหารโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนควรสร้างเสริมแรงจูงใจ (Motivation) ให้กับบุคลากรภายในโรงเรียนในการดำเนินงานตามระบบการบริหารคุณภาพงานวิชาการในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน ด้วยการมีกิจกรรมคุณภาพต่าง ๆ เช่น การนำเสนอและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันด้านผลงานจากการปฏิบัติงานวิชาการในโรงเรียน (Show and Share) การมอบรางวัลแก่บุคลากรและครูผู้มีผลงานดีเด่น (Reward) การมอบรางวัลให้หน่วยงานภายในฝ่ายวิชาการที่มีผลการประเมินอยู่ในระดับดี เป็นต้น

5.3.2 ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยต่อไป

1. สำหรับตัวบ่งชี้คุณภาพทั้ง 55 ตัวบ่งชี้ของระบบการบริหารคุณภาพงานวิชาการที่ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้น ควรดำเนินการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Comfirmatory Factor Analysis) เพื่อให้มั่นใจว่าแต่ละตัวบ่งชี้ควรจัดให้อยู่ในกลุ่มเดียวกันหรือไม่ แต่ละตัวบ่งชี้ในกลุ่มมีความสัมพันธ์มากน้อยเพียงใด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2. สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนควรจัดให้มีการนำร่องนำระบบการบริหารคุณภาพงานวิชาการไปใช้ในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนเพื่อยกระดับคุณภาพของการบริหารงานวิชาการและการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน

3. ควรมีการศึกษาปัจจัยที่ส่งเสริมต่อการนำระบบการบริหารคุณภาพงานวิชาการในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนไปใช้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บรรณานุกรม

กฤษมันต์ วัฒนาณรงค์. 2539. **อาชีวศึกษา : ปรัชญา หลักการ และทฤษฎี**. กรุงเทพฯ : ภาควิชาครุศาสตร์เทคโนโลยี คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ.

กฤษมันต์ วัฒนาณรงค์. 2536. **เทคโนโลยีการศึกษา**. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ.

กมล ภู่ประเสริฐ. 2544. **การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา**. กรุงเทพฯ : บริษัทพิมพ์.

กมล สุทธาวาส. 2546. "รูปแบบการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดน่าน." วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

กรมอาชีวศึกษา. 2549. **ระเบียบกรมอาชีวศึกษาว่าด้วยการบริหารสถานศึกษา พ.ศ.2529**. กรุงเทพฯ : กรมอาชีวศึกษา.

กิติมา ปรีดีดิลก. 2532. **การบริหารและการนิเทศการศึกษาเบื้องต้น**. กรุงเทพฯ : อักษราพิพัฒน์.

กิดานันท์ มลิทอง. 2543. **เทคโนโลยีทางการศึกษาและนวัตกรรม**. กรุงเทพฯ : อรุณการพิมพ์.

เกสิณี ชิวปรีชา. 2540. "การศึกษาการดำเนินงานทางวิชาการในสถานศึกษาที่ได้รับรางวัลพระราชทาน สังกัดกรมอาชีวศึกษา." วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. 2535. **แผนการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2535**. กรุงเทพฯ : ฟันนี่พับบลิชชิ่ง.

คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. 2543. **รางวัลความเป็นเลิศของครูและโรงเรียนในฮ่องกง : The outstanding teachers & school awards HK. Consultation document**. กรุงเทพฯ : วีทีซีคอมมิวนิเคชั่น.

คณะกรรมการศึกษาเอกชน, สำนักงาน, ฝ่ายแผนงาน. 2527. **โครงสร้างคุณภาพมาตรฐานการศึกษาโรงเรียนเอกชนหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ**. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการศึกษาเอกชน.

คณะกรรมการศึกษาเอกชน, สำนักงาน. 2545. **รายงานการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่เกื้อหนุนต่อการจัดการศึกษาเอกชนในทศวรรษหน้า**. กรุงเทพฯ : คุรุสภาลาดพร้าว.

คณะกรรมการการอาชีวศึกษา, สำนักงาน. 2553. **มาตรฐานการประกันคุณภาพภายในสำหรับวิทยาลัยอาชีวศึกษา**. กรุงเทพฯ : แผนกวิชาการพิมพ์ วิทยาลัยเทคนิคมีนบุรี.

คณะกรรมการการอาชีวศึกษา, สำนักงาน. 2549. **เกณฑ์การประเมินตนเองตามตัวบ่งชี้มาตรฐานการอาชีวศึกษา**. กรุงเทพฯ : ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

คณะกรรมการการอาชีวศึกษา, สำนักงาน. 2553. **คู่มือการประเมินสถานศึกษาอาชีวศึกษาเพื่อรับรางวัลพระราชทาน**. กรุงเทพฯ : ภาพพิมพ์.

คณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, สำนักงาน. 2548. **ยุทธศาสตร์การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของอุตสาหกรรมหลัก**. กรุงเทพฯ : เพชรรุ่งการพิมพ์.

คณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, สำนักงาน. 2550. **แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 พ.ศ. 2550 – 2554**. กรุงเทพฯ : วี เจ พริ้นติ้ง.

คณะกรรมการการอุดมศึกษา, สำนักงาน. 2553. **เกณฑ์คุณภาพการศึกษาเพื่อการดำเนินการที่เป็นเลิศ 2552 – 2553**. กรุงเทพฯ : ภาพพิมพ์.

จุไรรัตน์ สุดรุ่ง. 2538. "ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานวิชาการในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ สังกัดกรมสามัญศึกษา : กรณีศึกษาโรงเรียนที่ได้รับรางวัลพระราชทานในกรุงเทพมหานคร." วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ใจทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์. 2539. **การพัฒนาหลักสูตร : หลักการและแนวปฏิบัติ**. กรุงเทพฯ : อลีน เพรส.

ใจทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์. 2543. "กระบวนการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นและการมีส่วนร่วมของชุมชน." หน้า 243-269. ใน พิมพ์พรรณ เดชะคุปต์ และคณะ. **ประมวลบทความนวัตกรรมเพื่อการเรียนรู้สำหรับครูยุคปฏิรูปการศึกษา**. กรุงเทพฯ : ม.ป.ท..

เฉลิมชัย หาญกล้า. 2545. "การพัฒนาระบบการตรวจติดตามคุณภาพภายในของสถาบันราชภัฏ." วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ชนะ กสิภาร์. 2547. "ยุทธศาสตร์การปฏิรูปการอาชีวศึกษาและฝึกอบรม." **วารสารพัฒนาเทคนิคศึกษา**. ปีที่ 17 ฉบับที่ 52 ตุลาคม-ธันวาคม 2547, หน้า 2-3.

ชารี มณีศรี. 2538. **การนิเทศการศึกษา**. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร : โสภณการพิมพ์.

ไชยยศ เรืองสุวรรณ. 2526. **เทคโนโลยีทางการศึกษาหลักการและแนวทางการปฏิบัติ**. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพาณิช.

ไชยยศ เรืองสุวรรณ. 2526. **การบริหารสื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษา**. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพาณิช.

ชูชาติ เชิงฉลาด. 2524. **หลักการสอน**. กรุงเทพฯ : ธีรพงษ์การพิมพ์.

ฐีระ ประวาลพฤกษ์. 2532. **การพัฒนาบุคคลและการฝึกอบรม**. กรุงเทพฯ : กรมศาสนา กรมศาสนา.

ญาณภัทร สีหะมงคล. **การวิจัยและพัฒนาทางการศึกษา**. [ออนไลน์]. Available from : http://www.sbtc.ac.th.academic/academic.pdf

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ดาวระดา ธรธรรม. 2547. “การพัฒนาระบบคุณภาพการบริหารงานวิชาการบัณฑิตวิทยาลัยในมหาวิทยาลัยของรัฐ.” วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ทบวงมหาวิทยาลัย. 2532. **รายงานผลการวิจัยการศึกษาเกี่ยวกับบุคลากรในระดับอุดมศึกษา.** กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ทิศนา แขมมณี. 2543. การจัดการเรียนการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง : โมเดลซิปปา” หน้า 1-22. ใน พิมพ์พรรณ เดชะคุปต์ และคณะ. **ประมวลบทความนวัตกรรมเพื่อการเรียนรู้สำหรับครูยุคปฏิรูปการศึกษา.** กรุงเทพฯ : ม.ป.ท.

ทิศนา แขมมณี. 2547. **ศาสตร์การสอน : องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ.** กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ทักษิณ อารยะจารุ. 2548. “การศึกษาการบริหารงานวิชาการโดยใช้วงจรคุณภาพของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุพรรณบุรี.” วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ธนีนาฎ ณ สุนทร. 2545. “การพัฒนารูปแบบและกลยุทธ์การบริหารคุณภาพสำหรับกิจการนักศึกษามหาวิทยาลัยเอกชน.” วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ธำรง บัวศรี. 2542. **ทฤษฎีหลักสูตร : การออกแบบและพัฒนา.** กรุงเทพฯ : ธนธัชการพิมพ์.

ธีรวุฒิ บุณยโสภณ. 2542. **การบริหารอาชีวะและเทคนิคศึกษาเพื่อพัฒนาอุตสาหกรรม.** พิมพ์ครั้งที่ 2 : กรุงเทพฯ : ศูนย์ผลิตตำราเรียนสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ.

ธเนศ ขำเกิด. 2539. **การจัดทำผลงานเพื่อขอกำหนดตำแหน่งข้าราชการครูสายงานบริหารการศึกษาในสถานศึกษา.** กรุงเทพฯ : มิติใหม่.

ณัฐนิภา คุปรัตน์. 2545. **เอกสารประกอบการสอนวิชา 2706807 การวิเคราะห์องค์การทางการศึกษา.** ภาควิชาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

บรรเลง ศรนิล และคณะ. 2548. **รายงานการวิจัย เรื่อง เส้นทางการศึกษาด้านอาชีวศึกษาและเทคโนโลยี.** กรุงเทพฯ : ห้างหุ้นส่วนจำกัดภาพพิมพ์.

บวรศิลป์ เชาวน์ชื่น. 2550. **เกณฑ์คุณภาพการศึกษาเพื่อการดำเนินการที่เป็นเลิศ พ.ศ. 2550.** ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

บุญเชิด ภิญโญอนันตพงษ์. 2527. **การวัดและประเมินผล : ทฤษฎีและการประยุกต์.** กรุงเทพ ฯ : อักษรเจริญทัศน์.

บุษราคัม จรรย์นาฎย์. 2544. “การศึกษาการดำเนินงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษาในโครงการโรงเรียนปฏิรูปการเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.” วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต คณะ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

บูรพาทิศ พลอยสุวรรณ์. 2539. “การวิเคราะห์ระบบการพัฒนาผู้บริหารโรงเรียนของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ.” วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต สาขาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ประชุม รอดประเสริฐ. 2545. **นโยบายและการวางแผน : หลักการและทฤษฎี**. พิมพ์ครั้งที่ 6 กรุงเทพฯ : เนติกุลการพิมพ์.

ประชุม รอดประเสริฐ. 2528. **การบริหารบุคลากรทางการศึกษา**. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตรม กรุงเทพฯ : พิมพ์ดี.

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. 2535. **การบริหารงานวิชาการ**. กรุงเทพฯ : ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพ.

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. 2542. **การจัดและบริหารอาชีวศึกษา**. กรุงเทพฯ : ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพ.

เปรื่อง กุมุท. 2526. “ ข้อคิดเห็นบางประการเกี่ยวกับสื่อการเรียน” ใน**ประมวลบทความวิชาการ งานนิทรรศการสื่อการเรียนการสอน**,สำนักการศึกษากรุงเทพมหานคร กรุงเทพฯ : บพิธการพิมพ์.

พงศ์ หรดาล. 2539. **การวางแผนฝึกอบรมและพัฒนาบุคลากร. พิมพ์ครั้งที่ 2.** กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์สถาบันราชภัฏพระนคร.

พนัส หันนาคินทร์. 2524. **หลักการบริหารโรงเรียน**. กรุงเทพฯ : วัฒนาพานิช.

พฤทธิ์ ศิริบรรณพิทักษ์. 2531. **การวิจัยและพัฒนาทางการศึกษา**. ใน ข่าวสารวิจัยการศึกษา. ปีที่ 11 ฉบับที่ 4 เมษายน – พฤษภาคม 2531.

ผุสดี ตรงต่อการ. 2540. “การศึกษาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนนานาชาติในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล”. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต สาขาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ภุชงค์ อังคปรีชาเศรษฐ์. **นวัตกรรมการศึกษา**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

ภัทรา นิคมานนท์. 2538. **การประเมินผลการเรียน**. กรุงเทพฯ : อักษราพิพัฒน์.

เมธี ปิลันธนานนท์. 2533. **การบริหารอาชีวะและเทคนิคศึกษา**. กรุงเทพฯ : โอ.เอส.พริ้นติ้ง เฮ้าส์.

ยุทธพงษ์ ไกยวรรณ. 2541. **เทคนิคและวิธีการสอน**. กรุงเทพฯ : พิมพ์ดี.

ล้วน สายยศ. 2539. **เทคนิคการวัดผลการเรียนรู้**. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.

ราชบัณฑิตสถาน. 2546. **พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พุทธศักราช 2542**. กรุงเทพฯ : ศิริวัฒน์อินเตอร์พริ้นต์.

รุจิร์ ภู่สาระ. 2545. **การพัฒนาหลักสูตร : ตามแนวปฏิรูปการศึกษา**. กรุงเทพฯ : บุ๊คพอยท์.

รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ. 2548. **การพัฒนารูปแบบการบริหารคุณภาพทั้งองค์การของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน**. ในเอกสารการประชุมทางวิชาการ การวิจัยทางการศึกษาแห่งชาติ ครั้งที่ 11. กรุงเทพ ฯ : เจริญผล.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

วารี ถิระจิตร. 2534. **การพัฒนาการสอนสังคมศึกษาระดับประถมศึกษา**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

วิชาการ, กรม. 2528. **กระบวนการนำหลักสูตรไปใช้**. กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ.

วิชาการ, กรม. 2546. **คู่มือการประเมินสถานศึกษาเพื่อรับรางวัลพระราชทาน ระดับอุดมศึกษา**. สำนักงานทดสอบทางการศึกษา กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ.

วิทยา ขาวขจร. 2546. "การบริหารงานวิชาการโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนภาคใต้." วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.

วินัย สมมิตร. 2527. **หลักบริหารการศึกษา.** กรุงเทพฯ : อักษรสาส์น.

วิไลรัตน์ บุญสวัสดิ์. 2538. **หลักการนิเทศการศึกษา**. กรุงเทพฯ : อาร์ตกราฟฟิค.

วิชิต สุรัตน์เรืองชัย. 2550. **การวิจัยและพัฒนาทางการศึกษา**. วารสารหลักสูตรและการสอน ปีที่ 1 ฉบับที่ 1 เดือนตุลาคม 2549 - มีนาคม 2550.

วิชัย วงษ์ใหญ่. 2526. **การพัฒนาหลักสูตรและการสอนมิติใหม่.** กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.

วีระพจน์ ลือประสิทธิ์กุล. 2540. TQM Living Handbook : An Executive Summary. กรุงเทพฯ : โทเรอินเตอร์เนชั่นแนลเทรดดิ้ง.

วีระพันธ์ สิทธิพงศ์. 2540. **ปรัชญาอาชีวะและเทคนิคศึกษา.** กรุงเทพฯ : บริษัท เอ.พี.กราฟิคดีไซน์ และการพิมพ์ จำกัด.

วัฒนาพร ระงับทุกข์. 2545. **เทคนิคและกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2544**. กรุงเทพฯ : พริกหวาน.

ศจีพร พจนายน. 2531. "การศึกษาการดำเนินงานด้านวิชาการในโรงเรียนมัธยมศึกษาที่ได้รับรางวัลพระราชทานในกรุงเทพมหานคร." วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ศิริพร พงศ์ศรีโรจน์. 2543. **องค์การและการจัดการ**. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์.

ศิริชัย จำรัสเลิศลักษณ์. 2546. "การศึกษาการดำเนินงานวิชาการในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนที่ได้รับรางวัลพระราชทาน ปีการศึกษา 2546." วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ศิริชัย กาญจนวาสี. 2541. **ทฤษฎีการวัดและประเมินผล**. เอกสารประกอบการสอน. กรุงเทพฯ : ภาควิชาวิจัยการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์.

ศุภลักษณ์ เศษธะพานิช. 2544. "การนำเสนอรูปแบบการบริหารคุณภาพแบบเบ็ดเสร็จในโรงเรียนเอกชนประเภทสามัญศึกษา." ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา สถาบันราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ศุภลักษณ์ เศษธะพานิช. 2550. “การพัฒนาระบบการบริหารที่มุ่งเน้นความเป็นเลิศของสถานศึกษาเอกชน.” วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สงัด อุทรานันท์. 2530. **การนิเทศการศึกษา : หลักการ ทฤษฎี และปฏิบัติ.** ภาควิชาบริหารการศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สงัด อุทรานันท์. 2533. **การบริหารการศึกษา หลักการทฤษฎีและปฏิบัติ.** กรุงเทพฯ : มิตรสยาม.

สมสุข วงศ์สกุล. 2545. “การบริหารคุณภาพงานวิชาการด้วยวัฏจักรเดมิ่งตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542.” วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต สถาบันราชภัฏนครปฐม.

สมศักดิ์ ดลประสิทธิ์. 2539. “การนำเสนอรูปแบบระบบการบริหารคุณภาพแบบมุ่งคุณภาพทั้งองค์การในสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด.” วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สมฤดี ศิริชัยเอกวัฒน์. 2546. **เอกสารวิจัยส่วนบุคคลเรื่อง ยุทธศาสตร์การจัดการศึกษาเพื่อความเป็นเลิศของโรงเรียนเอกชนชั้นนำ.** หลักสูตรการป้องกันราชอาณาจักรภาครัฐร่วมเอกชน รุ่นที่ 15. วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร.

สมคิด อิสระวัฒน์. 2543. **การสอนผู้ใหญ่.** กรุงเทพฯ : จรัญสนิทวงศ์การพิมพ์.

สามัญศึกษา, กรม. 2532. **เกณฑ์มาตรฐานโรงเรียนมัธยมศึกษา พ.ศ. 2532.** กรุงเทพฯ : กรมสามัญศึกษา,

สุกัญญา โฆวิไลกูล. 2547. **การวิเคราะห์ระบบเพื่อการบริหารสถาบันอุดมศึกษา.**

สุรชัย สิกขาบัณฑิต. 2526. **การผลิตวัสดุเทคโนโลยีทางการศึกษา.** กรุงเทพฯ : ภาควิชาครุศาสตร์เทคโนโลยี คณะคุรุศาสตร์อุตสาหกรรมและวิทยาศาสตร์, สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ.

สุรชัย สิกขาบัณฑิต. 2528. **การบริหารโครงการวิทยาบริการ.** กรุงเทพฯ : ภาควิชาครุศาสตร์อุตสาหกรรมและวิทยาศาสตร์, สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ.

สุชาติ อ่อนไสว. 2534. “ปัญหาการดำเนินงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ประเภทช่างอุตสาหกรรม สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน ในเขตกรุงเทพมหานคร.” วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.

สุชาติ ศิริสุขไพบูลย์. 2527. **เทคนิคและวิธีการสอนวิชาชีพ.** กรุงเทพฯ : ภาควิชาครุศาสตร์เครื่องกล คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ.

สุนทร ไคลมี. 2528. “การจัดการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด : การศึกษาเฉพาะกรณีจังหวัดกาญจนบุรี.”

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต ภาควิชาบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สุนีย์ ภู่พันธ์. ม.ป.ป. **การพัฒนาหลักสูตร.** เชียงใหม่ : สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตภาคพายัพ.

สุมิตร คุณานุกร. 2520. **หลักสูตรและการสอน.** กรุงเทพฯ : ชวนพิมพ์.

สุมาลี พ่วงคำ. 2546. "การจัดกระบวนการเรียนรู้ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ของครูโรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษา เขตการศึกษา 1." วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.

สุเมธ เดียวอิศเรศ. 2531. **การบริหารบุคลากรในโรงเรียน.** ชลบุรี : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางแสน.

สุพิน บุญชูวงศ์. 2538. **หลักการสอน.** พิมพ์ครั้งที่ 8. กรุงเทพฯ : สถาบันราชภัฏสวนดุสิต.

สุรเจต ไชยพันธ์พงษ์. (ม.ป.ป.). **แนวคิดเกี่ยวกับการจัดสนทนากลุ่ม (Focus Group).**

สุทธิ ประจงศักดิ์ และศิริกุล ไทพิทักษ์. 2525. **วิธีการสอนการงานและพื้นฐานอาชีพ.** กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.

สถาบันเพิ่มผลผลิตแห่งชาติ. 2550. **เกณฑ์รางวัลคุณภาพแห่งชาติเพื่อองค์การที่เป็นเลิศ.** พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ : จิรวัฒน์ เอ็กซ์เพรส

สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา. 2553. **มาตรฐานเพื่อการประเมินคุณภาพภายนอกสำหรับสถาบันการศึกษาระดับอาชีวศึกษารอบสาม (พ.ศ.2553 – 2558).** กรุงเทพฯ.

สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา. 2551. **การสังเคราะห์รายงานผลการประเมินคุณภาพภายนอกโรงเรียนเอกชนประเภทอาชีวศึกษา (ปีงบประมาณ พ.ศ.2549-2550).** กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.

สร้อยตระกูล (ติวยานนท์) อรรถมานะ. 2545. **พฤติกรรมองค์การ : ทฤษฎีและการประยุกต์.** พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

หวน พินธุพันธ์. 2528. **การบริหารโรงเรียน.** กรุงเทพมฯ : โอเดียนสโตร์.

อรพิน ดวงแก้ว. 2543. "การบริหารงานวิชาการในการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของสถานศึกษาสังกัดกรมอาชีวศึกษา เขตการศึกษา 8." วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏเชียงราย.

อำภา บุญช่วย. 2537. **การบริหารงานวิชาการในโรงเรียน.** กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.

อำนาจ จันทร์แป้น. 2542. SPIE "WHY WHAT HOW" .เชียงใหม่ : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

อุทัย ธรรมเตโช. 2531. **หลักบริหารการศึกษา.** กรุงเทพฯ : เจ้าพระยาการพิมพ์.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

อุทัย บุญประเสริฐ และ ชโลมใจ ภิงคารวัฒน์. 2528. **หลักและแนวทางในการจัดนิเทศในโรงเรียน**. กรุงเทพฯ : รุ่งเรืองสานส์การพิมพ์.

อุทัย บุญประเสริฐ. 2529. วิธีการหรือเทคนิคเชิงระบบกับการบริหารโรงเรียน. **เอกสารปรกอบโครงงานสัมมนาทางวิชาการเรื่อง "หลักและแนวทางในการบริหารโรงเรียนอย่างเป็นระบบ"** จัดโดยฝ่ายวิชาการ คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

อุทัย บุญประเสริฐ. 2531. **องค์การ 5 แบบใน 5 โรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน.** กรุงเทพฯ. (อัดสำเนา).

อุทัย บุญประเสริฐ. 2540. **หลักสูตรและการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน**. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

เอกชัย กี่สุขพันธุ์. 2527. **หลักการบริหารการศึกษาทั่วไป**. กรุงเทพฯ : อนงค์ศิลป์การพิมพ์.

เอมอร จังศิริพรปกรณ์. 2546. **การประเมินผลการเรียนรู้แนวใหม่**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

Bartal, M Kathryn, and Martin, C David. 1998. **Management**. 3rd.ed. New York : McGraw-Hill.

Certo, Samuel C. 2000. **Modern management : diversity, quality, ethics, and the global management**. 8th. ed. New Jersey : Prentice-Hall, Inc.

CEDEFOP. 1998. **Evaluation of quality aspects in vocational training programs.** Thessaloniki.

Daft, Richard L. 1991. **Management**. 2nd. ed. Orlando : Dryben Press.

Deming. **Deming prize.** [Online]. Available from : http://www.deming.org.

Dubrin, Andrew J. 1994. **Essential of management**. 3rd. ed. Ohio : South-Western Publishing.

European Foundation for Quality Management. **The EFQM excellence model.** [Online]. Available from : http://www.efqm.org. [2005, Aug 12]

Fernando Vargas Zuniga. 2004. **Quality Management in Vocational Training : the use of standards and their different application.** Montevideo : Cinterfor.

Flippo, Edwin. 1971. **Principles of Personnel Management.** Education New York McGrawhill Book Co.

Fulstonschools. **Excellence model.** [Online]. Available from : http://www.fulstonschools.org/dept/prodev/leadership/model

Gall, Borg, and Gall. 1996. **Education Research An Introduction.** Sixth Edition. New York : Longman Publishers.

Griffin, Ricky W. 1996. **Management**. 5th. ed. Boston : Houghton Mifflin.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

Lange, Phillip C. 1967. **The Yearbook of the National Society for Study of Education,.** Part II. Chicago : Scott Foresman and Company.

Ivancevich, John M., Matterson, Michael T. 2001. **Organizational behavior and management.** 6th . ed. New York : McGraw-Hill.

International Organization for standardization. 2008. **Quality management principles.** [Online]. Available from : http://www.iso.org/iso/iso_catalogue/management_standards/iso_9000_iso_14000/qmp.htm

Jerry G. Guff. 1975. **Toward Faculty Renewal.** California : Jersey Base.

Joseph M. Juran, 1986. **The Quality Trilogy.** Quality Progress. ASQC, August. Page 19-24.

Ka-ho Mok. 2002. **Decentralization and Marketization of Education in Singapore : A Case of the School Excellence Model.** Journal of Educational Administration Volume 41, November 4.

Kreitner, Robert. 1998. **Management.** 7th . ed. Boston : Houghton Mifflin.

Lewis, Pamela S., Goodman, Stephen H., Fandt, Patricia M. 2001. **Management : challenges in the 21st century.** 3rd . ed. Cincinnati : South-western college.

National Institute of Standard and Technology. 2007. **The Baldrige National Quality Program : Education Criteria for Performance Excellence.** Gaithersburg.

Navaratnam, K.K., and O'connor, R. 1993. **Quality Assurance in Vocational Education : Meeting the Needs of nineties. The Vocational Aspect of Education.** Vol.45, No.2, Page 113 - 122.

OFSTED. [Online]. Available from : http://www.tameside.gov.uk/school_grid/selfassess/framework.htm

Robbins, Stephen P. 1999. **Organizational theory : Structure, design, and application.** 3rd. ed. New Jersey : Englewood Cliffs.

Rue, Leslie W., Byars, Lloyd L. 1995. **Management : Skill and application.** 7th. ed. Chicago : Von Hoffmann Press.

Schermerhorn, Jr. John R. 2002. **Management.** 7th. ed. New York : John Wiley & sons.

SPRING. **Singapore quality award for business excellence.** [Online]. Available from : http://spring.gov.sq/portal/product/awards/sqa. [2005, Aug 12]

Sai Global. **Australian business excellence award.** [Online]. Available from : http://sai-global.com. [2005, Aug 12]

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

Saylor, J.G. & Alexander, W.M. 1974. **Planning Curriculum for Schools.** New York : Holt, Rinehart and Winston. Page 6.

Taba, Hilda. 1962. **Curriculum Development : Theory and Practice.** New York : Harcourt, Brace and World Inc. Page 10-11.

Tyler, R.W. 1968. **Basic Principles of Curriculum and Instruction.** Illinois : Chicago University Press. Page 1.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก หนังสือราชการ
ภาคผนวก ข รายนามผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญ
ภาคผนวก ค แบบสอบถามเพื่อการวิจัยขั้นตอนที่ 1
ภาคผนวก ง แบบสอบถามเพื่อการวิจัยขั้นตอนที่ 2
ภาคผนวก จ หนังสือรับรองการตีพิมพ์บทความวิจัย
ภาคผนวก ฉ คู่มือระบบการบริหารคุณภาพงานวิชาการ
ในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาคผนวก ก

หนังสือราชการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ประกาศคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
เรื่อง ผลการพิจารณาหัวข้อและเค้าโครงวิทยานิพนธ์

.....

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการพิจารณาหัวข้อและเค้าโครงวิทยานิพนธ์ ขอประกาศรายชื่อหัวข้อและเค้าโครงวิทยานิพนธ์ หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษา ซึ่งได้รับอนุมัติเมื่อวันที่ 19 พฤษภาคม 2552 ให้ดำเนินการดังนี้

นายกิตติ รัตนราษี รหัสประจำตัว 49063012 ให้ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง "การพัฒนาระบบการบริหารคุณภาพงานวิชาการในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน (A Development of Academic Affair Quality Management System In Private Vocational School)" โดยมี ดร.ณรงค์ พิมสาร เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ผศ.ดร.ปานเพชร ชินินทร เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

ทั้งนี้ให้นักศึกษาค้นคว้าและเขียนวิทยานิพนธ์ โดยปรึกษากับอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ให้แล้วเสร็จสิ้นภายในเวลาที่กำหนดในระเบียบของสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ประกาศ ณ วันที่ 2 มิถุนายน พ.ศ. 2552

(รองศาสตราจารย์ พีระวุฒิ สุวรรณจันทร์)
คณบดี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ที่ ศธ 0524.04/ 2437

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง กรุงเทพฯ 10520

๑๖ สิงหาคม 2552

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจแบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรียน รศ.ดร.ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

ด้วย นายกิตติ รัตนราษี นักศึกษาระดับปริญญาเอก หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมคุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษา สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "การพัฒนาระบบการบริหารคุณภาพงานวิชาการในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน" โดยมี ดร.ณรงก์ พิมสาร เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ผศ.ดร.ปานเทพ ชินินทร เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจแบบสอบถามดังที่แนบมาพร้อมนี้ว่ามีเนื้อหาถูกต้องและเหมาะสมมากน้อยเพียงใด ซึ่งผลการตรวจของท่านจะช่วยให้งานวิจัยของ นายกิตติ รัตนราษี มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาและหวังว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดีและขอขอบคุณเป็นอย่างยิ่งมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์จิระเสกข์ ตรีเมธสุนทร)
รองคณบดีกำกับดูแลงานด้านบัณฑิตศึกษา
ปฏิบัติราชการแทนคณบดี

ส่วนบริหารงานทั่วไป
โทร. 02-737-3000 ต่อ 3692
โทรสาร. 02- 326-4325

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บันทึกข้อความ

หน่วยงาน คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สจล. ส่วนบริหารงานทั่วไป โทร.3692

ที่ ศธ 0524.04 / 2437 วันที่ 2(สิงหาคม 2552

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจแบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรียน ดร.ผดุงชัย ภู่พัฒน์

ด้วย นายกิตติ รัตนราษี นักศึกษาระดับปริญญาเอก หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษา สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "การพัฒนาระบบการบริหารคุณภาพงานวิชาการในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน" โดยมี ดร.ณรงค์ พิมสาร เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ผศ.ดร.ปานเพชร ชินินทร เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจแบบสอบถามดังที่แนบมาพร้อมนี้ว่ามีเนื้อหาถูกต้องและเหมาะสมมากน้อยเพียงใด ซึ่งผลการตรวจของท่านจะช่วยให้งานวิจัยของ นายกิตติ รัตนราษี มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น พร้อมกันนี้ได้แนบแบบสอบถามเพื่อการวิจัย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาและหวังว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดีและขอขอบคุณเป็นอย่างยิ่งมา ณ โอกาสนี้ด้วย

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์จิระเสกข์ ครีเมธสุนทร)
รองคณบดีกำกับดูแลงานด้านบัณฑิตศึกษา
ปฏิบัติราชการแทนคณบดี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ที่ ศธ 0524.04/ 2437

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
ฉนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง กรุงเทพฯ 10520

๒๔ สิงหาคม 2552

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจแบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรียน ดร.พัชรีวรรณ กิจมี

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

ด้วย นายกิตติ รัตนรายี นักศึกษาระดับปริญญาเอก หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษา สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "การพัฒนาระบบการบริหารคุณภาพงานวิชาการในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน" โดยมี ดร.ณรงค์ พิมสาร เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ผศ.ดร.ปานเพชร ชินินทร เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจแบบสอบถามดังที่แนบมาพร้อมนี้ว่ามีเนื้อหาถูกต้องและเหมาะสมมากน้อยเพียงใด ซึ่งผลการตรวจของท่านจะช่วยให้งานวิจัยของ นายกิตติ รัตนรายี มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาและหวังว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดีและขอขอบคุณเป็นอย่างยิ่งมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์จิระเสกข์ ตรีเมธสุนทร)
รองคณบดีกำกับดูแลงานด้านบัณฑิตศึกษา
ปฏิบัติราชการแทนคณบดี

ส่วนบริหารงานทั่วไป
โทร. 02-737-3000 ต่อ 3692
โทรสาร. 02-326-4325

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ที่ ศธ 0524.04/ 2437

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง กรุงเทพฯ 10520

16 สิงหาคม 2552

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจแบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรียน ดร.วิเชียร พันธ์เครือบุตร

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

ด้วย นายกิตติ รัตนราษี นักศึกษาระดับปริญญาเอก หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษา สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "การพัฒนาระบบการบริหารคุณภาพงานวิชาการในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน" โดยมี ดร.ณรงค์ พิมสาร เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ผศ.ดร.ปานเพชร ชินินทร เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจแบบสอบถามดังที่แนบมาพร้อมนี้ว่ามีเนื้อหาถูกต้องและเหมาะสมมากน้อยเพียงใด ซึ่งผลการตรวจของท่านจะช่วยให้งานวิจัยของ นายกิตติ รัตนราษี มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาและหวังว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดีและขอขอบคุณเป็นอย่างยิ่งมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์จิระเสกข์ ศรีเมธสุนทร)
รองคณบดีกำกับดูแลงานด้านบัณฑิตศึกษา
ปฏิบัติราชการแทนคณบดี

ส่วนบริหารงานทั่วไป
โทร. 02-737-3000 ต่อ 3692
โทรสาร. 02- 326-4325

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ที่ ศธ 0524.04/ 2437

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง กรุงเทพฯ 10520

๒๔ สิงหาคม 2552

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจแบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรียน พลเรือตรีหญิง ดร.สุภัทรา เอื้อวงศ์

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

ด้วย นายกิตติ รัตนราบี นักศึกษาระดับปริญญาเอก หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษา สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "การพัฒนาระบบการบริหารคุณภาพงานวิชาการในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน" โดยมี ดร.ณรงค์ พิมสาร เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ผศ.ดร.ปานเพชร ชินินทร เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจแบบสอบถามดังที่แนบมาพร้อมนี้ว่ามีเนื้อหาถูกต้องและเหมาะสมมากน้อยเพียงใด ซึ่งผลการตรวจของท่านจะช่วยให้งานวิจัยของ นายกิตติ รัตนราบี มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาและหวังว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดีและขอขอบคุณเป็นอย่างยิ่งมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์จิระเสกข์ ศรีเมธสุนทร)
รองคณบดีกำกับดูแลงานด้านบัณฑิตศึกษา
ปฏิบัติราชการแทนคณบดี

ส่วนบริหารงานทั่วไป
โทร. 02-737-3000 ต่อ 3692
โทรสาร. 02- 326-4325

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ที่ ศธ 0524.04/ 2842

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
ฉนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง กรุงเทพฯ 10520

28 กันยายน 2552

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน

สิ่งที่ส่งมาด้วย 1. ประกาศผลการพิจารณาหัวข้อและเค้าโครงวิทยานิพนธ์ จำนวน 1 ฉบับ
2. แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

ด้วย นายกิตติ รัตนราษี นักศึกษาระดับปริญญาเอก หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษา สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "การพัฒนาระบบการบริหารคุณภาพงานวิชาการในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน" โดยมี ดร.ณรงค์ พิมสาร เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ผศ.ดร.ปานเพชร ชินินทร เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม และได้รับอนุมัติหัวข้อและเค้าโครงวิทยานิพนธ์แล้ว เมื่อวันที่ 19 พฤษภาคม 2552 คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้ นายกิตติ รัตนราษี เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามเพื่อการวิจัยภายในสถานศึกษาของท่านได้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุญาตและขอขอบคุณในความอนุเคราะห์ของท่านมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์จิระเสกข์ ตรีเมธสุนทร)
รองคณบดีกำกับดูแลงานด้านบัณฑิตศึกษา
ปฏิบัติการแทนคณบดี

ส่วนบริหารงานทั่วไป
โทร. 02-737- 3000 ต่อ 3692
โทรสาร. 02- 326-4325
ติดต่อนักศึกษา โทร.083-296-4562

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ที่ ศธ 0524.04/ 2842

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง กรุงเทพฯ 10520

๑๔ กันยายน 2552

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน นายกสมาคมโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนแห่งประเทศไทย
(ดร.วีรวัฒน์ วรรณศิริ)

สิ่งที่ส่งมาด้วย 1. ประกาศผลการพิจารณาหัวข้อและเค้าโครงวิทยานิพนธ์ จำนวน 1 ฉบับ
2. แบบสอบถามเพื่อการวิจัย
3. รายชื่อโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

ด้วย นายกิตติ รัตนราษี นักศึกษาระดับปริญญาเอก หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษา สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "การพัฒนาระบบการบริหารคุณภาพงานวิชาการในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน" โดยมี ดร.ณรงค์ พิมสาร เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ผศ.ดร.ปานเพชร ชินินทร เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม และได้รับอนุมัติหัวข้อและเค้าโครงวิทยานิพนธ์แล้ว เมื่อวันที่ 19 พฤษภาคม 2552 คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้ นายกิตติ รัตนราษี เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามเพื่อการวิจัยภายในสถานศึกษาสังกัดโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนของท่านได้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุญาตและขอขอบคุณในความอนุเคราะห์ของท่านมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์จิระเสกข์ ตรีเมธสุนทร)
รองคณบดีกำกับดูแลงานด้านบัณฑิตศึกษา
ปฏิบัติการแทนคณบดี

ส่วนบริหารงานทั่วไป
โทร. 02-737- 3000 ต่อ 3692
โทรสาร. 02- 326-4325
ติดต่อนักศึกษา โทร.083-296-4562

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ที่ ศธ 0524.04/ 1987

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า
เจ้าคุณทหารลาดกระบัง
คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง
กรุงเทพฯ 10520

3 มิถุนายน 2554

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญร่วมสนทนากลุ่ม

เรียน ดร.ศิริพรรณ ชุมนุม

ด้วย นายกิตติ รัตนราษี นักศึกษาระดับปริญญาเอก หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมคุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษา สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ได้ทำการวิจัย เรื่อง "การพัฒนาระบบการบริหารคุณภาพงานวิชาการในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน" นายกิตติ รัตนราษี จะจัดประชุมในลักษณะสนทนากลุ่ม (Focus Group) เพื่อพิจารณาผลการวิจัยเรื่องดังกล่าว ในการนี้ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม พิจารณาเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ ความเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าว จึงขอเรียนเชิญท่านเข้าร่วมการสนทนากลุ่มกลุ่มในฐานะผู้เชี่ยวชาญ ในวันจันทร์ที่ 13 มิถุนายน 2554 เวลา 13.00-15.00 น. ณ หอประชุมโรงเรียนปัญญาภิวัฒน์เทคโนธุรกิจ

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาได้รับความอนุเคราะห์ดังกล่าวด้วย จักขอบพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์พีระวุฒิ สุวรรณจินดา)
คณบดี

ส่วนบริหารงานทั่วไป
โทร. 0-2329-8000 ต่อ 3692
โทรสาร. 0-2329-8436
ติดต่อนักศึกษา โทร.083-295-4562

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ที่ ศธ 0524.04/ 1987

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า
เจ้าคุณทหารลาดกระบัง
คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง
กรุงเทพฯ 10520

๑๓ มิถุนายน 2554

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญร่วมสนทนากลุ่ม

เรียน ดร.ชมพูนุท บัวบังศร

ด้วย นายกิตติ รัตนราษี นักศึกษาระดับปริญญาเอก หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษา สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ได้ทำการวิจัย เรื่อง "การพัฒนาระบบการบริหารคุณภาพงานวิชาการในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน" นายกิตติ รัตนราษี จะจัดประชุมในลักษณะสนทนากลุ่ม (Focus Group) เพื่อพิจารณาผลการวิจัยเรื่องดังกล่าว ในการนี้ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม พิจารณาเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ ความเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าว จึงขอเรียนเชิญท่านเข้าร่วมการสนทนากลุ่มกลุ่มในฐานะผู้เชี่ยวชาญ ในวันจันทร์ที่ 13 มิถุนายน 2554 เวลา 13.00-15.00 น. ณ.หอประชุมโรงเรียนปัญญาภิวัฒน์เทคโนธุรกิจ

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาได้รับความอนุเคราะห์ดังกล่าวด้วย จักขอบพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์พีระวุฒิ สุวรรณจันทร์)
คณบดี

ส่วนบริหารงานทั่วไป
โทร. 0-2329-8000 ต่อ 3692
โทรสาร. 0-2329-8436
ติดต่อนักศึกษา โทร.083-295-4562

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ที่ ศธ 0524.04/ 1987

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า
เจ้าคุณทหารลาดกระบัง
คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง
กรุงเทพฯ 10520

๘ มิถุนายน 2554

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญร่วมสนทนากลุ่ม

เรียน ผศ.ดร.ผจญ ขันธะชวนะ

ด้วย นายกิตติ รัตนราษี นักศึกษาระดับปริญญาเอก หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษา สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ได้ทำการวิจัย เรื่อง "การพัฒนาระบบการบริหารคุณภาพงานวิชาการในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน" นายกิตติ รัตนราษี จะจัดประชุมในลักษณะสนทนากลุ่ม (Focus Group) เพื่อพิจารณาผลการวิจัยเรื่องดังกล่าว ในการนี้ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม พิจารณาเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ ความเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าว จึงขอเรียนเชิญท่านเข้าร่วมการสนทนากลุ่มกลุ่มในฐานะผู้เชี่ยวชาญ ในวันจันทร์ที่ 13 มิถุนายน 2554 เวลา 13.00-15.00 น. ณ หอประชุมโรงเรียนปัญญาภิวัฒน์เทคโนธุรกิจ

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาได้รับความอนุเคราะห์ดังกล่าวด้วย จักขอบพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์พีระวุฒิ สุวรรณจันทร์)
คณบดี

ส่วนบริหารงานทั่วไป
โทร. 0-2329-8000 ต่อ 3692
โทรสาร. 0-2329-8436
ติดต่อนักศึกษา โทร.083-295-4562

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ที่ ศธ 0524.04/ 1987

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง
กรุงเทพฯ 10520

๒ มิถุนายน 2554

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญร่วมสนทนากลุ่ม

เรียน ผศ.ดร.ไพโรจน์ สถิตรยากร

ด้วย นายกิตติ รัตนราษี นักศึกษาระดับปริญญาเอก หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษา สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ได้ทำการวิจัย เรื่อง "การพัฒนาระบบการบริหารคุณภาพงานวิชาการในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน" นายกิตติ รัตนราษี จะจัดประชุมในลักษณะสนทนากลุ่ม (Focus Group) เพื่อพิจารณาผลการวิจัยเรื่องดังกล่าว ในการนี้ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม พิจารณาเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ ความเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าว จึงขอเรียนเชิญท่านเข้าร่วมการสนทนากลุ่มกลุ่มในฐานะผู้เชี่ยวชาญ ในวันจันทร์ที่ 13 มิถุนายน 2554 เวลา 13.00-15.00 น. ณ หอประชุมโรงเรียนปัญญาภิวัฒน์เทคโนธุรกิจ

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาได้รับความอนุเคราะห์ดังกล่าวด้วย จักขอบพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์พีระวุฒิ สุวรรณจันทร์)
คณบดี

ส่วนบริหารงานทั่วไป
โทร. 0-2329-8000 ต่อ 3692
โทรสาร. 0-2329-8436
ติดต่อนักศึกษา โทร.083-295-4562

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ที่ ศธ 0524.04/ 1987

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า
เจ้าคุณทหารลาดกระบัง
คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง
กรุงเทพฯ 10520

3 มิถุนายน 2554

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญร่วมสนทนากลุ่ม

เรียน รศ.ดร.ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์

ด้วย นายกิตติ รัตนราบี นักศึกษาระดับปริญญาเอก หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษา สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ได้ทำการวิจัย เรื่อง "การพัฒนาระบบการบริหารคุณภาพงานวิชาการในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน" นายกิตติ รัตนราบี จะจัดประชุมในลักษณะสนทนากลุ่ม (Focus Group) เพื่อพิจารณาผลการวิจัยเรื่องดังกล่าว ในการนี้ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม พิจารณาเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ ความเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าว จึงขอเรียนเชิญท่านเข้าร่วมการสนทนากลุ่มกลุ่มในฐานะผู้เชี่ยวชาญ ในวันจันทร์ที่ 13 มิถุนายน 2554 เวลา 13.00-15.00 น. ณ ห้องประชุมโรงเรียนปัญญาภิวัฒน์เทคโนธุรกิจ

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาได้รับความอนุเคราะห์ดังกล่าวด้วย จักขอบพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์พีระวุฒิ สุวรรณจันทร์)
คณบดี

ส่วนบริหารงานทั่วไป
โทร. 0-2329-8000 ต่อ 3692
โทรสาร. 0-2329-8436
ติดต่อนักศึกษา โทร.083-295-4562

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ที่ ศธ 0524.04/ 1987

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า
เจ้าคุณทหารลาดกระบัง
คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง
กรุงเทพฯ 10520

๘ มิถุนายน 2554

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญร่วมสนทนากลุ่ม

เรียน นางสาวนัชชา เทียมพิทักษ์

ด้วย นายกิตติ รัตนราษี นักศึกษาระดับปริญญาเอก หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษา สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ได้ทำการวิจัย เรื่อง "การพัฒนาระบบการบริหารคุณภาพงานวิชาการในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน" นายกิตติ รัตนราษี จะจัดประชุมในลักษณะสนทนากลุ่ม (Focus Group) เพื่อพิจารณาผลการวิจัยเรื่องดังกล่าว ในการนี้ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม พิจารณาเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ ความเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าว จึงขอเรียนเชิญท่านเข้าร่วมการสนทนากลุ่มกลุ่มในฐานะผู้เชี่ยวชาญ ในวันจันทร์ที่ 13 มิถุนายน 2554 เวลา 13.00-15.00 น. ณ หอประชุมโรงเรียนปัญญาภิวัฒน์เทคโนธุรกิจ

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาได้รับความอนุเคราะห์ดังกล่าวด้วย จักขอบพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์พีระวุฒิ สุวรรณจันทร์)
คณบดี

ส่วนบริหารงานทั่วไป
โทร. 0-2329-8000 ต่อ 3692
โทรสาร. 0-2329-8436
ติดต่อนักศึกษา โทร.083-295-4562

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ที่ ศธ 0524.04/ 1987

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า
เจ้าคุณทหารลาดกระบัง
คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง
กรุงเทพฯ 10520

13 มิถุนายน 2554

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญร่วมสนทนากลุ่ม

เรียน นายประเสริฐ กลิ่นชู

ด้วย นายกิตติ รัตนราษี นักศึกษาระดับปริญญาเอก หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษา สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ได้ทำการวิจัย เรื่อง "การพัฒนาระบบการบริหารคุณภาพงานวิชาการในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน" นายกิตติ รัตนราษี จะจัดประชุมในลักษณะสนทนากลุ่ม (Focus Group) เพื่อพิจารณาผลการวิจัยเรื่องดังกล่าว ในการนี้ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม พิจารณาเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ ความเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าว จึงขอเรียนเชิญท่านเข้าร่วมการสนทนากลุ่มกลุ่มในฐานะผู้เชี่ยวชาญ ในวันจันทร์ที่ 13 มิถุนายน 2554 เวลา 13.00-15.00 น. ณ หอประชุมโรงเรียนปัญญาภิวัฒน์เทคโนธุรกิจ

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาได้รับความอนุเคราะห์ดังกล่าวด้วย จักขอบพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์พีระวุฒิ สุวรรณจันทร์)
คณบดี

ส่วนบริหารงานทั่วไป
โทร. 0-2329-8000 ต่อ 3692
โทรสาร. 0-2329-8436
ติดต่อนักศึกษา โทร.083-295-4562

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ที่ ศธ 0524.04/ 1987

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า
เจ้าคุณทหารลาดกระบัง
คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง
กรุงเทพฯ 10520

3 มิถุนายน 2554

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญร่วมสนทนากลุ่ม

เรียน นางพวงพรรณ ขันติธรรมกร

ด้วย นายกิตติ รัตนราษี นักศึกษาระดับปริญญาเอก หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษา สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ได้ทำการวิจัย เรื่อง "การพัฒนาระบบการบริหารคุณภาพงานวิชาการในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน" นายกิตติ รัตนราษี จะจัดประชุมในลักษณะสนทนากลุ่ม (Focus Group) เพื่อพิจารณาผลการวิจัยเรื่องดังกล่าว ในการนี้ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม พิจารณาเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ ความเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าว จึงขอเรียนเชิญท่านเข้าร่วมการสนทนากลุ่มกลุ่มในฐานะผู้เชี่ยวชาญ ในวันจันทร์ที่ 13 มิถุนายน 2554 เวลา 13.00-15.00 น. ณ หอประชุมโรงเรียนปัญญาภิวัฒน์เทคโนธุรกิจ

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาได้รับความอนุเคราะห์ดังกล่าวด้วย จักขอบพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์พีระวุฒิ สุวรรณจันทร์)
คณบดี

ส่วนบริหารงานทั่วไป
โทร. 0-2329-8000 ต่อ 3692
โทรสาร. 0-2329-8436
ติดต่อนักศึกษา โทร.083-295-4562

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ที่ ศธ 0524.04/ 1987

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า
เจ้าคุณทหารลาดกระบัง
คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง
กรุงเทพฯ 10520

๘ มิถุนายน 2554

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญร่วมสนทนากลุ่ม

เรียน นายสุรศักดิ์ ศรีน้อย

ด้วย นายกิตติ รัตนราษี นักศึกษาระดับปริญญาเอก หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษา สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ได้ทำการวิจัย เรื่อง "การพัฒนาระบบการบริหารคุณภาพงานวิชาการในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน" นายกิตติ รัตนราษี จะจัดประชุมในลักษณะสนทนากลุ่ม (Focus Group) เพื่อพิจารณาผลการวิจัยเรื่องดังกล่าว ในการนี้ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม พิจารณาเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ ความเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าว จึงขอเรียนเชิญท่านเข้าร่วมการสนทนากลุ่มกลุ่มในฐานะผู้เชี่ยวชาญ ในวันจันทร์ที่ 13 มิถุนายน 2554 เวลา 13.00-15.00 น. ณ หอประชุมโรงเรียนปัญญาภิวัฒน์เทคโนธุรกิจ

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาได้รับความอนุเคราะห์ดังกล่าวด้วย จักขอบพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์พีระวุฒิ สุวรรณจันทร์)
คณบดี

ส่วนบริหารงานทั่วไป
โทร. 0-2329-8000 ต่อ 3692
โทรสาร. 0-2329-8436
ติดต่อนักศึกษา โทร.083-295-4562

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ที่ ศธ 0524.04/ 1987

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า
เจ้าคุณทหารลาดกระบัง
คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง
กรุงเทพฯ 10520

13 มิถุนายน 2554

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญร่วมสนทนากลุ่ม

เรียน นายอนันต์ เลิศตระกูล

ด้วย นายกิตติ รัตนราษี นักศึกษาระดับปริญญาเอก หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษา สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ได้ทำการวิจัย เรื่อง "การพัฒนาระบบการบริหารคุณภาพงานวิชาการในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน" นายกิตติ รัตนราษี จะจัดประชุมในลักษณะสนทนากลุ่ม (Focus Group) เพื่อพิจารณาผลการวิจัยเรื่องดังกล่าว ในการนี้ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม พิจารณาเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ ความเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าว จึงขอเรียนเชิญท่านเข้าร่วมการสนทนากลุ่มกลุ่มในฐานะผู้เชี่ยวชาญ ในวันจันทร์ที่ 13 มิถุนายน 2554 เวลา 13.00-15.00 น. ณ หอประชุมโรงเรียนปัญญาภิวัฒน์เทคโนธุรกิจ

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาได้รับความอนุเคราะห์ดังกล่าวด้วย จักขอบพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์พีระวุฒิ สุวรรณจันทร์)
คณบดี

ส่วนบริหารงานทั่วไป
โทร. 0-2329-8000 ต่อ 3692
โทรสาร. 0-2329-8436
ติดต่อนักศึกษา โทร.083-295-4562

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาคผนวก ข

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รายนามของผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถาม ในขั้นตอนที่ 1 ของการวิจัย

1) ผศ.ดร.ผดุงชัย ภู่พัฒน์	คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า เจ้าคุณทหารลาดกระบัง
2) รศ.ดร.ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์	คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า เจ้าคุณทหารลาดกระบัง
3) พลเรือตรีหญิง ดร.สุภัทรา เอื้อวงศ์	ผู้ช่วยอธิการบดี / ผู้อำนวยการ สำนักประกันคุณภาพการศึกษา มหาวิทยาลัยสยาม
4) ดร.วิเชียร พันธ์เครือบุตร	ผู้อำนวยการสำนักวิจัย วิทยาลัยนครราชสีมา
5) ดร.พัชรีวรรณ กิจมี	ผู้อำนวยการ โรงเรียนพณิชยการเชียงใหม่

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รายนามผู้เชี่ยวชาญที่เข้าสนทนากลุ่ม (Focus Group)
วันจันทร์ที่ 13 มิถุนายน 2554 เวลา 13.00 – 15.00 น.
ห้องประชุม 305 ชั้น 3 อาคาร 1 โรงเรียนปัญญาภิวัฒน์ เทคโนธุกิจ

กลุ่มผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารงานวิชาการระดับอาชีวศึกษาหรือการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาระดับอาชีวศึกษา จำนวน 3 คน ได้แก่

1) รศ.ดร.ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์
   ตำแหน่ง อดีตคณบดีคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
   สถานที่ทำงาน สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
2) ผศ.ดร.ไพโรจน์ สถิตรยากร
   ตำแหน่ง หัวหน้าภาควิชาวิจัยและพัฒนาหลักสูตร คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
   สถานที่ทำงาน มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ
3) ดร.ชมพูนุท บัวบังศร
   ตำแหน่ง ผู้อำนวยการ
   สถานที่ทำงาน วิทยาลัยเทคนิคราชสิทธาราม สำนักงานคณะกรรมการอาชีวศึกษา

กลุ่มผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารคุณภาพ จำนวน 4 คน ได้แก่

1) นางพวงพรรณ ขันติธรรมกร
   ตำแหน่ง นักวิชาการศึกษาชำนาญการ
   สถานที่ทำงาน สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน
2) นายประเสริฐ กลิ่นชู
   ตำแหน่ง อุปนายกสมาคมโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนแห่งประเทศไทย / ผู้อำนวยการ
   สถานที่ทำงาน โรงเรียนเทคโนโลยีภาคตะวันออก จังหวัดชลบุรี
3) นางสาวนัชชา เทียมพิทักษ์
   ตำแหน่ง TQA Assessor สถาบันเพิ่มผลผลิตแห่งชาติ / ผู้จัดการ
   สถานที่ทำงาน โรงเรียนปัญญาภิวัฒน์ เทคโนธุรกิจ
4) ดร.ศิริพรรณ ชุมนุม
   ตำแหน่ง กรรมการพัฒนาระบบการประเมินคุณภาพระดับอาชีวศึกษา
   สถานที่ทำงาน สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

กลุ่มผู้ประเมินคุณภาพการศึกษาและ/หรือผู้ประเมินระบบการบริหารคุณภาพ จำนวน 3 คน ได้แก่

1) ผศ.ดร.ผจญ ขันธะชวนะ
   ตำแหน่ง ประธานกรรมการบริหารโรงเรียนสยามธุรกิจ ในพระอุปถัมภ์
   สถานที่ทำงาน โรงเรียนสยามธุรกิจ ในพระอุปถัมภ์
2) นายอนันต์ เลิศตระกูล
   ตำแหน่ง รองผู้อำนวยการโรงเรียนเทคโนโลยีสยาม(ช่างกลสยาม) / ผู้ประเมิน สมศ. ระดับอาชีวศึกษา
   สถานที่ทำงาน โรงเรียนเทคโนโลยีสยาม (ช่างกลสยาม)
3) นายสุรศักดิ์ ศรีน้อย
   ตำแหน่ง อดีตผู้อำนวยการสำนักนโยบายและแผน สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา และอดีตผู้อำนวยการวิทยาลัยวังไกลกังวล สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา
   สถานที่ทำงาน วิทยาลัยวังไกลกังวล สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาคผนวก ค

แบบสอบถามเพื่อการวิจัยขั้นตอนที่ 1

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง

การพัฒนาระบบการบริหารคุณภาพงานวิชาการในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน

(DEVELOPMENT OF ACADEMIC AFFAIR QUALITY MANAGEMENT SYSTEM IN PRIVATE VOCATIONAL SCHOOL)

คำชี้แจง

1. ผู้ตอบแบบสอบถามครั้งนี้ ได้แก่ บุคคลใดบุคคลหนึ่งที่ดำรงตำแหน่งต่อไปนี้คือ
   1.1 ผู้อำนวยการ/อาจารย์ใหญ่ หรือ
   1.2 รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ/รองอาจารย์ใหญ่ฝ่ายวิชาการ หรือ
   1.3 ผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ/ผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่ฝ่ายวิชาการ
2. แบบสอบถามฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่คาดหวังของการบริหารงานวิชาการและการบริหารงานวิชาการตามหลักการบริหารคุณภาพในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน โดยแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้คือ

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบ เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) จำนวน 5 ข้อ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารคุณภาพงานวิชาการ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ จำนวน 142 ข้อ แบ่งเป็น 2 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 สภาพการบริหารงานวิชาการ จำนวน 83 ข้อ

ส่วนที่ 2 สภาพการบริหารงานวิชาการตามหลักการบริหารคุณภาพ จำนวน 59 ข้อ

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อเสนอแนะในการพัฒนาระบบการบริหารคุณภาพงานวิชาการในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน เป็นแบบปลายเปิด (The Opened Form) จำนวน 12 ข้อ

3. ข้อมูลที่ได้รับจากท่านจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการนำไปเป็นข้อมูลสำหรับการพัฒนาระบบการบริหารคุณภาพงานวิชาการในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน อันจะนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนต่อไป โดยคำตอบของท่าน ผู้วิจัยจะนำมาสรุปและเสนอในภาพรวมของโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน ซึ่งจะไม่มีผลกระทบต่อตัวท่านแต่อย่างใด

ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ที่ท่านได้ให้ความร่วมมือตอบแบบสอบถาม

นายกิตติ รัตนราษี
นักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษา
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบ

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ☐ หน้าข้อความ (เลือกข้อใดข้อหนึ่ง) ที่ตรงตามสภาพความเป็นจริงของท่าน

1. เพศ
   - ☐ ชาย
   - ☐ หญิง
2. อายุ
   - ☐ ต่ำกว่า 30 ปี
   - ☐ 30 – 40 ปี
   - ☐ 41 – 50 ปี
   - ☐ 51 – 60 ปี
   - ☐ 61 ปี ขึ้นไป
3. ตำแหน่งหน้าที่ในปัจจุบัน
   - ☐ ผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ/ผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่ฝ่ายวิชาการ
   - ☐ รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ/รองอาจารย์ใหญ่ฝ่ายวิชาการ
   - ☐ ผู้อำนวยการ/อาจารย์ใหญ่
4. วุฒิการศึกษาสูงสุด
   - ☐ ต่ำกว่าปริญญาตรี
   - ☐ ปริญญาตรี
   - ☐ ปริญญาโท
   - ☐ ปริญญาเอก
5. ประสบการณ์ทำงานที่ผ่านมา (นับรวมทั้งประสบการณ์ทางการสอนและการบริหาร)
   - ☐ ไม่เกิน 5 ปี
   - ☐ 6 – 10 ปี
   - ☐ 11 – 15 ปี
   - ☐ 16 - 20 ปี
   - ☐ 21 ปี ขึ้นไป

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารคุณภาพงานวิชาการ

คำชี้แจง

1. แบบสอบถาม แบ่งเป็น 2 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการ ประกอบด้วย

1) การบริหารหลักสูตร จำนวน 13 ข้อ
2) การจัดทรัพยากรการเรียนการสอน จำนวน 13 ข้อ
3) การพัฒนาบุคลากร จำนวน 14 ข้อ
4) การจัดการเรียนการสอน จำนวน 15 ข้อ
5) การวัดผลและประเมินผลการเรียนการสอน จำนวน 14 ข้อ
6) การวิจัยและพัฒนา จำนวน 14 ข้อ

ส่วนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการตามหลักการบริหารคุณภาพ ประกอบด้วย

1) การบริหารงานเชิงระบบ จำนวน 11 ข้อ
2) การศึกษาความคาดหวังและความพึงพอใจของผู้เกี่ยวข้อง จำนวน 10 ข้อ
3) การมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้อง จำนวน 8 ข้อ
4) การพัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่อง จำนวน 11 ข้อ
5) การตัดสินใจบนพื้นฐานของข้อเท็จจริง จำนวน 10 ข้อ
6) การมุ่งเน้นที่ผลลัพธ์ จำนวน 9 ข้อ

2. โปรดอ่านข้อความในแต่ละข้อโดยละเอียดและใช้ดุลพินิจของท่านพิจารณาถึงสภาพที่ปฏิบัติจริงในปัจจุบัน (Current Result) และสภาพที่คาดหวัง (Desire Result) แล้วเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องสภาพที่ปฏิบัติจริงและช่องสภาพที่คาดหวังตามความคิดเห็นของท่านโดยมีเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

5	หมายถึง	มีการปฏิบัติมากที่สุด / มีความคาดหวังมากที่สุด
4	หมายถึง	มีการปฏิบัติมาก / มีความคาดหวังมาก
3	หมายถึง	มีการปฏิบัติปานกลาง / มีความคาดหวังปานกลาง
2	หมายถึง	มีการปฏิบัติน้อย / มีความคาดหวังน้อย
1	หมายถึง	มีการปฏิบัติน้อยที่สุด / มีความคาดหวังน้อยที่สุด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ส่วนที่ 1 การบริหารงานวิชาการ

ที่	ข้อความ	สภาพที่ปฏิบัติจริง (Current Result)					สภาพที่คาดหวัง (Desire Result)				
		5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
1.	การบริหารหลักสูตร										
1.	การกำหนดวิสัยทัศน์ นโยบาย และเป้าหมายการบริหารหลักสูตร										
2.	การกำหนดบุคคลหรือหน่วยงานรับผิดชอบการบริหารหลักสูตรเป็นการเฉพาะ										
3.	การกำหนดแผนงานการบริหารหลักสูตร										
4.	การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาเป็นแบบฐานสมรรถนะที่มีความสอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน										
5.	การกำหนดมาตรฐานสมรรถนะของผู้เรียนแต่ละชั้นปี ของแต่ละสาขาวิชาโดยการเทียบเคียงกับมาตรฐานอาชีพ										
6.	การจัดทำเอกสารประกอบการใช้หลักสูตร										
7.	การเตรียมครู-อาจารย์ผู้สอนที่มีคุณวุฒิการศึกษาตรงตามสาขาวิชาที่สอนก่อนการนำหลักสูตรมาใช้										
8.	การเตรียมความพร้อมด้านอาคารสถานที่ วัสดุ ครุภัณฑ์อย่างพอเพียงก่อนการนำหลักสูตรมาใช้										
9.	การสร้างความเข้าใจกับครู-อาจารย์และบุคลากรที่เกี่ยวข้องก่อนการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตร										
10.	การกำกับติดตามดูแลการดำเนินงานตามหลักสูตรอย่างต่อเนื่อง										
11.	การประเมินผลการใช้หลักสูตร										
12.	การศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการใช้หลักสูตร										
13.	การนำผลการประเมินการใช้หลักสูตรมาเป็นข้อมูลเพื่อการปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษา										

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ที่	ข้อความ	สภาพที่ปฏิบัติจริง (Current Result)					สภาพที่คาดหวัง (Desire Result)				
		5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
2.	**การจัดทรัพยากรการเรียนการสอน**										
1.	การกำหนดวิสัยทัศน์ นโยบาย และเป้าหมายการจัดทรัพยากรการเรียนการสอนของสถานศึกษา										
2.	การกำหนดบุคคลหรือหน่วยงานรับผิดชอบการจัดทรัพยากรการเรียนการสอนเป็นการเฉพาะ										
3.	การกำหนดแผนงานการใช้ทรัพยากรการเรียนการสอนอย่างชัดเจน										
4.	การจัดอาคารสถานที่สำหรับการจัดการเรียนการสอนอย่างพอเพียง										
5.	การสนับสนุนให้ครู-อาจารย์ผู้สอนผลิตสื่อและอุปกรณ์การเรียนการสอน										
6.	การจัดบริการสื่อการเรียนการสอน วัสดุ ครุภัณฑ์ ที่จำเป็นแก่ครู-อาจารย์ผู้สอน										
7.	การจัดบรรยากาศและสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียนที่เอื้อต่อการเรียนการสอน										
8.	การจัดทำระบบสารสนเทศทรัพยากรการเรียนการสอนของสถานศึกษา										
9.	การประเมินผลความพึงพอใจของครู-อาจารย์ต่อการให้บริการทรัพยากรการเรียนการสอนของสถานศึกษา										
10.	การประเมินผลความพึงพอใจของผู้เรียนต่อการใช้บริการทรัพยากรการเรียนการสอนของสถานศึกษา										
11.	การประเมินผลความพึงพอใจของบุคคลภายนอกต่อการใช้บริการทรัพยากรการเรียนการสอนของสถานศึกษา										
12.	การศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการจัดทรัพยากรการเรียนการสอนของสถานศึกษา										
13.	การนำผลการประเมินการใช้ทรัพยากรการเรียนการสอนมาเป็นข้อมูลเพื่อการปรับปรุงการบริหารงานทรัพยากรการเรียนการสอน										

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ที่	ข้อความ	สภาพที่ปฏิบัติจริง (Current Result)					สภาพที่คาดหวัง (Desire Result)				
		5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
3.	**การพัฒนาบุคลากร**										
1.	การกำหนดวิสัยทัศน์ นโยบาย และเป้าหมายการพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษา										
2.	การกำหนดงบประมาณเพื่อการพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษา										
3.	การกำหนดมาตรฐานสมรรถนะของบุคลากรจำแนกตามระดับหรือตำแหน่งงานของสถานศึกษาตามหลักเกณฑ์ของคุรุสภา										
4.	การวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษาจำแนกตามระดับหรือตำแหน่งงาน										
5.	การจัดทำแผนงานการพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษาทุกระดับหรือตำแหน่งงาน										
6.	การพัฒนาบุคลากรทุกระดับและตำแหน่งโดยการศึกษา ดูงานทั้งในและต่างประเทศ										
7.	การพัฒนาบุคลากรทุกระดับและตำแหน่งโดยการให้ศึกษาด้วยโปรแกรมการเรียนรู้สำเร็จรูปด้วยตนเอง										
8.	การพัฒนาบุคลากรบุคลากรทุกระดับและตำแหน่งโดยการนิเทศการปฏิบัติงาน										
9.	การพัฒนาบุคลากรบุคลากรของสถานศึกษาโดยการให้ทุนการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น										
10.	การพัฒนาบุคลากรทุกระดับและตำแหน่งโดยการฝึกอบรมทั้งในและนอกสถานศึกษา										
11.	การประเมินผลการพัฒนาบุคลากรด้วยการเปรียบเทียบกับมาตรฐานสมรรถนะที่กำหนด										
12.	การศึกษาปัญหาและอุปสรรคการพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษา										
13.	การจัดทำสารสนเทศของการพัฒนาบุคลากรเพื่อใช้ประโยชน์ทางการบริหารบุคลากรของสถานศึกษา										
14.	การนำผลการประเมินการพัฒนาบุคลากรทุกระดับและตำแหน่งมาเป็นข้อมูลเพื่อการพัฒนาบุคลากร										

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ที่	ข้อความ	สภาพที่ปฏิบัติจริง (Current Result)					สภาพที่คาดหวัง (Desire Result)				
		5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
4.	**การจัดการเรียนการสอน**										
1.	การกำหนดวิสัยทัศน์ นโยบาย และเป้าหมายการจัดการเรียนการสอนที่มุ่งสู่ฐานสมรรถนะ										
2.	การกำหนดหน่วยงานรับผิดชอบงานการจัดการเรียนการสอนเป็นการเฉพาะ										
3.	การจัดทำแผนงานการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนของสถานศึกษา										
4.	การประชุมชี้แจงแนวทางการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรแก่ครู-อาจารย์ และบุคลากรในสถานศึกษา										
5.	การจัดทำแผนการเรียนรู้ครบทุกรายวิชาตามหลักสูตรที่ใช้จัดการเรียนการสอน										
6.	การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้ผู้เรียนได้สร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง										
7.	การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติจริงตามสาขาวิชาชีพทั้งในสถานศึกษาและในสถานประกอบการ										
8.	การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้ผู้เรียนได้บูรณาการองค์ความรู้ต่าง ๆ ที่สัมพันธ์กัน										
9.	การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์										
10.	การนิเทศการจัดการเรียนการสอนโดยร่วมมือกับศึกษานิเทศก์หรือผู้เชี่ยวชาญทางวิชาชีพ										
11.	การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการเรียนการสอน										
12.	การจัดการเรียนการสอนเสริมพิเศษแก่ผู้เรียนที่นอกเหนือจากการเรียนการสอนตามปกติ										
13.	สถานศึกษาส่งเสริมและเผยแพร่การปฏิรูปการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญแก่สถานศึกษาอื่น										
14.	การศึกษาปัญหาและอุปสรรคการจัดการเรียนการสอนของสถานศึกษา										
15.	การนำผลการประเมินการจัดการเรียนการสอนมาเป็นข้อมูลเพื่อการปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง										

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ที่	ข้อความ	สภาพที่ปฏิบัติจริง (Current Result)					สภาพที่คาดหวัง (Desire Result)				
		5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
5.	**การวัดผลและประเมินผลการเรียนการสอน**										
1.	การกำหนดวิสัยทัศน์ นโยบาย และเป้าหมายการวัดผลและประเมินผลการเรียนการสอนของสถานศึกษา										
2.	การกำหนดหน่วยงานรับผิดชอบงานวัดผลและประเมินผลการเรียนการสอนเป็นการเฉพาะ										
3.	การจัดทำแผนงานการวัดผลประเมินผลการเรียนการสอนของสถานศึกษา										
4.	การจัดทำคู่มือการวัดผลและประเมินผลการเรียนการสอนของสถานศึกษา										
5.	การประชุมชี้แจงแนวทางและระเบียบการวัดผลประเมินผลการเรียนการสอนตามหลักสูตรให้แก่ครู-อาจารย์ และบุคลากรในสถานศึกษาที่เกี่ยวข้อง										
6.	ครู-อาจารย์ได้ใช้เครื่องมือวัดผลที่มุ่งเน้นสมรรถนะของผู้เรียนอย่างหลากหลาย										
7.	ครู-อาจารย์ประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนโดยระบุเกณฑ์การประเมินและคุณภาพของแต่ละเกณฑ์ (Rubrics Score)										
8.	การรายงานผลการประเมินผลความก้าวหน้าทางการเรียนของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง										
9.	การรายงานผลการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแก่ผู้เรียนและผู้ปกครอง										
10.	การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศแสดงผลการเรียนของผู้เรียนเพื่อบริการแก่ครู-อาจารย์ ผู้เรียน และผู้ปกครอง										
11.	การใช้เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์จัดทำคลังข้อสอบ										
12.	การศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการวัดผลและประเมินผลการเรียนการสอน										
13.	การปรับปรุงวิธีการวัดผลและประเมินผลการจัดการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง										
14.	การนำผลการประเมินผลคุณภาพผู้สำเร็จการศึกษามาเป็นข้อมูลเพื่อการปรับปรุงการจัดการเรียนการสอน										

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ที่	ข้อความ	สภาพที่ปฏิบัติจริง (Current Result)					สภาพที่คาดหวัง (Desire Result)				
		5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
6.	**การวิจัยและพัฒนา**										
1.	การกำหนดวิสัยทัศน์ นโยบาย และเป้าหมายการวิจัยและพัฒนาของสถานศึกษา										
2.	การกำหนดหน่วยงานรับผิดชอบงานวิจัยและพัฒนาของสถานศึกษาเป็นการเฉพาะ										
3.	การจัดทำแผนงานการวิจัยและพัฒนาของสถานศึกษา										
4.	การจัดงบประมาณเพื่อการวิจัยและพัฒนาของสถานศึกษา										
5.	การจัดทำคู่มือการวิจัยและพัฒนาของสถานศึกษา										
6.	การร่วมมือกับหน่วยงานภายนอกเพื่อการวิจัยและพัฒนาผู้เรียน										
7.	การจัดกิจกรรมให้ครู-อาจารย์นำเสนอผลงานการวิจัยและพัฒนา										
8.	การจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนนำเสนอผลงานการวิจัยและพัฒนา										
9.	การนำผลการวิจัยและพัฒนาไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนางานอาชีพ										
10.	การนำผลการวิจัยและพัฒนาไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนาชุมชน										
11.	การนำผลการวิจัยและพัฒนาไปใช้ประโยชน์ในการจัดการเรียนการสอน										
12.	การนำผลงานการวิจัยและพัฒนาของสถานศึกษาเข้าประกวดทั้งในและ/หรือต่างประเทศ										
13.	การเผยแพร่ผลงานการวิจัยและพัฒนาของสถานศึกษาต่อสาธารณชน										
14.	การจัดทำระบบสารสนเทศการวิจัยและพัฒนาของสถานศึกษา										

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ส่วนที่ 2 การบริหารงานวิชาการตามหลักการบริหารคุณภาพ

ที่	ข้อความ	สภาพที่ปฏิบัติจริง (Current Result)					สภาพที่คาดหวัง (Desire Result)				
		5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
1.	**การบริหารงานเชิงระบบ**										
1.	การจัดระบบการบริหารคุณภาพงานวิชาการในรูปแบบของแนวคิดเชิงระบบ (System Approach) ที่ประกอบด้วย ปัจจัยนำเข้า กระบวนการ และผลผลิต										
2.	การวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค (SWOT Analysis) ในการบริหารงานวิชาการ										
3.	การจัดทำแผนการบริหารคุณภาพงานวิชาการ (Quality Management Plan) ที่ประกอบด้วยวิสัยทัศน์ พันธกิจ ยุทธศาสตร์ ตัวบ่งชี้คุณภาพ และเป้าหมายที่ชัดเจน										
4.	การจัดทำคู่มือการปฏิบัติงานวิชาการที่ครอบคลุมหน้าที่ความรับผิดชอบของการบริหารงานวิชาการ (Work Procedure Manual)										
5.	การจัดทำแผนปฏิบัติงานวิชาการประจำปี (Action Plan)ที่สอดคล้องกับเป้าหมายที่กำหนดไว้ในแผนการบริหารคุณภาพงานวิชาการ										
6.	การจัดประชุมชี้แจงระบบการบริหารคุณภาพงานวิชาการแก่ครู-อาจารย์ และบุคลากรทุกคนในสถานศึกษา										
7.	การตรวจติดตามคุณภาพ (Quality Audit) การปฏิบัติงานวิชาการตามแผนการบริหารคุณภาพงานวิชาการอย่างต่อเนื่อง										
8.	การประเมินผลการบริหารคุณภาพงานวิชาการของสถานศึกษา (Quality Assessment)										
9.	การศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการบริหารคุณภาพงานวิชาการอย่างต่อเนื่อง										
10.	การจัดทำรายงานผลการประเมินคุณภาพการบริหารงานวิชาการประจำปี (Self Assessment Report) เพื่อเผยแพร่ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา										
11.	การนำผลการประเมินคุณภาพ (Quality Assessment) มาเป็นข้อมูลเพื่อการปรับปรุงระบบการบริหารคุณภาพงานวิชาการ										

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ที่	ข้อความ	สภาพที่ปฏิบัติจริง (Current Result)					สภาพที่คาดหวัง (Desire Result)				
		5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
2.	**การศึกษาความคาดหวังและความพึงพอใจของผู้เกี่ยวข้อง**										
1.	การศึกษาความคาดหวังและความพึงพอใจของผู้เรียน ที่มีต่อการเรียนตามหลักสูตรของสถานศึกษา										
2.	การศึกษาความคาดหวังและความพึงพอใจของผู้เรียน ที่มีต่อสิ่งอำนวยความสะดวกในสถานศึกษา										
3.	การศึกษาความคาดหวังและความพึงพอใจของผู้เรียน ที่มีต่อคุณภาพการจัดการเรียนการสอนของครู-อาจารย์										
4.	การศึกษาความคาดหวังและความพึงพอใจของสถานประกอบการที่มีต่อคุณภาพของผู้สำเร็จการศึกษา										
5.	การศึกษาความคาดหวังและความพึงพอใจของสถานประกอบการที่ร่วมจัดการเรียนการสอน										
6.	การศึกษาความคาดหวังและความพึงพอใจของครู-อาจารย์ที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตร										
7.	การศึกษาความคาดหวังและความพึงพอใจของครู-อาจารย์ที่มีต่อคุณภาพของผู้เรียน										
8.	การศึกษาความคาดหวังและความพึงพอใจของผู้ปกครองที่มีต่อคุณภาพของผู้เรียน										
9.	การศึกษาความคาดหวังและความพึงพอใจของผู้บริหาร ที่มีต่อคุณภาพการจัดการเรียนการสอนของครู-อาจารย์										
10.	การนำผลการศึกษาความคาดหวังและความพึงพอใจ มาเป็นข้อมูลเพื่อการพัฒนาคุณภาพการบริหารงานวิชาการ										

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ที่	ข้อความ	สภาพที่ปฏิบัติจริง (Current Result)					สภาพที่คาดหวัง (Desire Result)				
		5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
3.	**การมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้อง**										
1.	การแต่งตั้งคณะกรรมการบริหารงานวิชาการที่ประกอบด้วยบุคลากรของโรงเรียน ผู้เชี่ยวชาญ ผู้แทนสถานประกอบการ นักวิชาการ และผู้ปกครอง										
2.	กรรมการบริหารงานวิชาการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนการบริหารคุณภาพงานวิชาการ										
3.	กรรมการบริหารงานวิชาการมีส่วนร่วมในการติดตามและควบคุมการดำเนินงานด้านการบริหารงานวิชาการ										
4.	ปราชญ์ท้องถิ่นหรือผู้เชี่ยวชาญในงานอาชีพมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอน										
5.	ผู้แทนชุมชนหรือสถานประกอบการให้การสนับสนุนด้านงบประมาณ เพื่อจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเสริมหลักสูตร										
6.	ผู้แทนชุมชนหรือสถานประกอบการให้การสนับสนุนในการจัดกิจกรรมด้านศิลปะและวัฒนธรรมของสถานศึกษา										
7.	กรรมการบริหารงานวิชาการมีส่วนร่วมในการประเมินผลการดำเนินงานวิชาการของสถานศึกษาทุกภาคเรียน										
8.	ผู้ปกครองให้การสนับสนุนการติดตามดูแลความประพฤติของผู้เรียนอย่างสม่ำเสมอ										

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ที่	ข้อความ	สภาพที่ปฏิบัติจริง (Current Result)					สภาพที่คาดหวัง (Desire Result)				
		5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
4.	**การพัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่อง**										
1.	การกำหนดวัตถุประสงค์และสร้างความตระหนักในการพัฒนาคุณภาพงานวิชาการอย่างต่อเนื่องแก่บุคลากร										
2.	การกำหนดแนวทางหรือขั้นตอนการดำเนินการพัฒนาคุณภาพงานวิชาการอย่างต่อเนื่อง										
3.	การจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณภาพภายในงานวิชาการ เช่น กิจกรรม 5ส หรือ กิจกรรมกลุ่มคุณภาพ QC เป็นต้น										
4.	การจัดกิจกรรมการประกวดนวัตกรรมการปฏิบัติงานวิชาการของสถานศึกษา										
5.	การสร้างบรรยากาศที่เอื้อต่อการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนของครู-อาจารย์										
6.	การสนับสนุนให้บุคลากรทุกคนนอกเหนือจากครู-อาจารย์พัฒนาตนเองอยู่ตลอดเวลา										
7.	การส่งเสริมวัฒนธรรมคุณภาพในการปฏิบัติงานวิชาการ										
8.	การส่งเสริมให้ครู-อาจารย์ และบุคลากรในสถานศึกษานำวงจร PDCA มาใช้ในการแก้ไขปัญหาอย่างต่อเนื่อง										
9.	ดำเนินการวิเคราะห์ปัญหาหรือข้อบกพร่องที่พบจากการบริหารงานวิชาการอย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง										
10.	การนำผลการวิเคราะห์ปัญหาหรือข้อบกพร่องไปใช้เพื่อการแก้ไขปัญหาหรือข้อบกพร่องอย่างต่อเนื่อง										
11.	การจัดกิจกรรมการป้องกันปัญหาหรือข้อบกพร่องที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคต										

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ที่	ข้อความ	สภาพที่ปฏิบัติจริง (Current Result)					สภาพที่คาดหวัง (Desire Result)				
		5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
5.	**การตัดสินใจบนพื้นฐานของข้อเท็จจริง**										
1.	การกำหนดบุคคลหรือหน่วยงานรับผิดชอบจัดทำระบบสารสนเทศงานวิชาการ										
2.	การจัดทำระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาเป็นปัจจุบันและถูกต้อง										
3.	การจัดทำคู่มือการใช้ระบบสารสนเทศเพื่อการปฏิบัติงานวิชาการ										
4.	การเผยแพร่สารสนเทศเกี่ยวกับงานวิชาการอย่างสม่ำเสมอให้แก่ผู้บริหาร ครู-อาจารย์ และบุคลากรในสถานศึกษา										
5.	ผู้บริหารใช้สารสนเทศที่เป็นปัจจุบันและถูกต้องในการตัดสินใจเพื่อการบริหารงานวิชาการ										
6.	ครู-อาจารย์ และบุคลากรในสถานศึกษาใช้สารสนเทศที่เป็นปัจจุบันและถูกต้องในการปฏิบัติงานวิชาการ										
7.	การนำสารสนเทศจากแหล่งอื่นๆ มาไว้ในระบบสารสนเทศของงานวิชาการ เพื่ออำนวยความสะดวกในการใช้ของบุคลากรในสถานศึกษา										
8.	การสนับสนุนและส่งเสริมการใช้สารสนเทศที่ถูกต้องในการปฏิบัติงาน										
9.	การเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารการบริหารและการปฏิบัติงานวิชาการภายในและภายนอกสถานศึกษาด้วยวิธีการที่หลากหลาย										
10.	การจัดระบบการจัดการความรู้ (Knowledge Management) เพื่อนำไปสู่การเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ (Learning Organization)										

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ที่	ข้อความ	สภาพที่ปฏิบัติจริง (Current Result)					สภาพที่คาดหวัง (Desire Result)				
		5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
6.	**การมุ่งเน้นที่ผลลัพธ์**										
1.	การกำหนดตัวบ่งชี้ความสำเร็จของการดำเนินงานวิชาการทั้งในด้านปัจจัยนำเข้า กระบวนการ และผลผลิต										
2.	การกำหนดเป้าหมายของการดำเนินงานวิชาการทั้งในด้านปัจจัยนำเข้า กระบวนการ และผลผลิต										
3.	การประเมินผลความสำเร็จของการดำเนินงานวิชาการเปรียบเทียบกับเป้าหมายที่กำหนด										
4.	การประเมินผลความสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนดเมื่อเปรียบเทียบกับสถานศึกษาอื่น										
5.	การประเมินประสิทธิภาพของความสำเร็จของการบริหารงานวิชาการ										
6.	การศึกษาผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นจากผู้สำเร็จการศึกษาของสถานศึกษาจากความคิดเห็นของสถานประกอบการ (นายจ้าง)										
7.	การศึกษาผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นจากผู้สำเร็จการศึกษาของสถานศึกษาจากความคิดเห็นของผู้ปกครอง										
8.	การศึกษาผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นจากผู้สำเร็จการศึกษาของสถานศึกษาจากความคิดเห็นของคณะกรรมการบริหารสถานศึกษา										
9.	การนำผลการประเมินความสำเร็จและผลการศึกษาต่างๆ มาเป็นข้อมูลเพื่อการปรับปรุงคุณภาพการบริหารงานวิชาการอย่างต่อเนื่อง										

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตอนที่ 3 ข้อมูลเสนอแนะในการพัฒนาระบบการบริหารคุณภาพงานวิชาการในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน

คำชี้แจง โปรดพิจารณาให้ข้อเสนอแนะตามความคิดเห็นของท่านในการพัฒนาระบบการบริหารคุณภาพงานวิชาการในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน

1. การบริหารงานวิชาการ

1.1 การบริหารหลักสูตร

.....

1.2 การจัดทรัพยากรการเรียนการสอน

.....

1.3 การพัฒนาบุคลากร

.....

1.4 การจัดการเรียนการสอน

.....

1.5 การวัดและประเมินผลการเรียนการสอน

.....

1.6 การวิจัยและพัฒนา

.....

2. การบริหารงานวิชาการตามหลักการบริหารคุณภาพ

2.1 การบริหารงานเชิงระบบ

.....

2.2 การศึกษาความคาดหวังและความพึงพอใจของผู้เกี่ยวข้อง

.....

2.3 การมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้อง

.....

2.4 การพัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่อง

.....

2.5 การตัดสินใจบนพื้นฐานของข้อเท็จจริง

.....

2.6 การมุ่งเน้นที่ผลลัพธ์

.....

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาคผนวก ง

แบบสอบถามเพื่อการวิจัยขั้นตอนที่ 2

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง

การพัฒนาระบบการบริหารคุณภาพงานวิชาการในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน

(DEVELOPMENT OF ACADEMIC AFFAIR QUALITY MANAGEMENT SYSTEM IN PRIVATE VOCATIONAL SCHOOL)

คำชี้แจง

1. ผู้ตอบแบบสอบถามครั้งนี้ ได้แก่ บุคคลใดบุคคลหนึ่งที่ดำรงตำแหน่งต่อไปนี้คือ
   1.1 ผู้อำนวยการ/อาจารย์ใหญ่ หรือ
   1.2 รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ/รองอาจารย์ใหญ่ฝ่ายวิชาการ หรือ
   1.3 ผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ/ผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่ฝ่ายวิชาการ
2. แบบสอบถามฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสอบถามความคิดเห็นที่มีต่อระบบการบริหารคุณภาพงานวิชาการในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน โดยแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้คือ

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบ เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) จำนวน 5 ข้อ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับระบบการบริหารคุณภาพงานวิชาการ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ จำนวน 20 ข้อ ประกอบด้วย (1) ด้านความเป็นประโยชน์ (Utility) จำนวน 5 ข้อ (2) ด้านความเป็นไปได้ (Feasibility) จำนวน 5 ข้อ (3) ด้านความเหมาะสม (Propriety) จำนวน 5 ข้อ และ (4) ด้านความถูกต้องครอบคลุม (Accuracy) จำนวน 5 ข้อ

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อเสนอแนะในการนำระบบการบริหารคุณภาพงานวิชาการไปใช้ในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน เป็นแบบปลายเปิด (The Opened Form) จำนวน 1 ข้อ

3. ข้อมูลที่ได้รับจากท่านจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการนำไปพัฒนาระบบการบริหารคุณภาพงานวิชาการในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน อันจะนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนต่อไป โดยคำตอบของท่าน ผู้วิจัยจะนำมาสรุปและเสนอในภาพรวมของโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน ซึ่งจะไม่มีผลกระทบต่อตัวท่านแต่อย่างใด

ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ที่ท่านได้ให้ความร่วมมือตอบแบบสอบถาม

นายกิตติ รัตนราษี
นักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษา
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบ

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ☐ หน้าข้อความ (เลือกข้อใดข้อหนึ่ง) ที่ตรงตามสภาพความเป็นจริงของท่าน

1. เพศ
   - ☐ ชาย
   - ☐ หญิง
2. อายุ
   - ☐ ต่ำกว่า 30 ปี
   - ☐ 30 – 40 ปี
   - ☐ 41 – 50 ปี
   - ☐ 51 – 60 ปี
   - ☐ 61 ปี ขึ้นไป
3. ตำแหน่งหน้าที่ในปัจจุบัน
   - ☐ ผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ/ผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่ฝ่ายวิชาการ
   - ☐ รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ/รองอาจารย์ใหญ่ฝ่ายวิชาการ
   - ☐ ผู้อำนวยการ/อาจารย์ใหญ่
4. วุฒิการศึกษาสูงสุด
   - ☐ ต่ำกว่าปริญญาตรี
   - ☐ ปริญญาตรี
   - ☐ ปริญญาโท
   - ☐ ปริญญาเอก
5. ประสบการณ์ทำงานที่ผ่านมา (นับรวมทั้งประสบการณ์ทางการสอนและการบริหาร)
   - ☐ ไม่เกิน 5 ปี
   - ☐ 6 – 10 ปี
   - ☐ 11 – 15 ปี
   - ☐ 16 - 20 ปี
   - ☐ 21 ปี ขึ้นไป

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นที่มีต่อระบบการบริหารคุณภาพงานวิชาการในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน

คำชี้แจง

1. ขอความกรุณาผู้ตอบแบบสอบถามได้โปรดศึกษาคู่มือระบบการบริหารคุณภาพงานวิชาการในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนที่แนบมาด้วยนี้โดยละเอียด

2. โปรดอ่านข้อความในแต่ละรายการประเมินและใช้ดุลพินิจของท่านพิจารณาถึงความเป็นประโยชน์ (Utility) ความเป็นไปได้ (Feasibility) ความเหมาะสม (Propriety) และความถูกต้องครอบคลุม (Accuracy) แล้วเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับระดับความคิดเห็นของท่านโดยมีเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

5	หมายถึง	เห็นด้วยมากที่สุด
4	หมายถึง	เห็นด้วยมาก
3	หมายถึง	เห็นด้วยปานกลาง
2	หมายถึง	เห็นด้วยน้อย
1	หมายถึง	เห็นด้วยน้อยที่สุด

ด้านที่ 1 ความเป็นประโยชน์ (Utility)

รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
1. ช่วยพัฒนาให้ผู้เรียนและผู้สำเร็จการศึกษามีคุณภาพตามเกณฑ์มาตรฐานของหลักสูตร และตรงตามความต้องการของสถานประกอบการ ตลาดแรงงาน และสังคม					
2. ช่วยยกระดับคุณภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนให้เป็นไปตามเกณฑ์การประเมินของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง					
3. ช่วยให้การประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนด้านงานวิชาการมีความสอดคล้องกับแนวทางการประเมินของ สอศ. และ สมศ.					
4. ช่วยให้กระบวนการบริหารงานวิชาการดำเนินไปอย่างเป็นระบบ และมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง					
5. ช่วยพัฒนาและ/หรือควบคุมคุณภาพของปัจจัยนำเข้า กระบวนการ และผลผลิตของการบริหารงานวิชาการ					

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ด้านที่ 2 ความเป็นไปได้ (Feasibility)

รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
1. องค์ประกอบของระบบการบริหารคุณภาพงานวิชาการในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน					
2. ขั้นตอนการบริหารคุณภาพงานวิชาการในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน					
3. ตัวบ่งชี้คุณภาพการบริหารคุณภาพงานวิชาการในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน					
4. แนวทางการดำเนินงานตามตัวบ่งชี้คุณภาพการบริหารคุณภาพงานวิชาการในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน					
5. เกณฑ์การประเมินคุณภาพของตัวบ่งชี้การบริหารคุณภาพงานวิชาการในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน					

ด้านที่ 3 ความเหมาะสม (Propriety)

รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
1. องค์ประกอบของระบบการบริหารคุณภาพงานวิชาการในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน					
2. ขั้นตอนการบริหารคุณภาพงานวิชาการในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน					
3. ตัวบ่งชี้คุณภาพการบริหารคุณภาพงานวิชาการในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน					
4. แนวทางการดำเนินงานตามตัวบ่งชี้คุณภาพการบริหารคุณภาพงานวิชาการในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน					
5. เกณฑ์การประเมินคุณภาพของตัวบ่งชี้การบริหารคุณภาพงานวิชาการในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน					

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ด้านที่ 4 ความถูกต้องครอบคลุม (Accuracy)

รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
1. องค์ประกอบของระบบการบริหารคุณภาพงานวิชาการในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน					
2. ขั้นตอนการบริหารคุณภาพงานวิชาการในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน					
3. ตัวบ่งชี้คุณภาพการบริหารคุณภาพงานวิชาการในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน					
4. แนวทางการดำเนินงานตามตัวบ่งชี้คุณภาพการบริหารคุณภาพงานวิชาการในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน					
5. เกณฑ์การประเมินคุณภาพของตัวบ่งชี้การบริหารคุณภาพงานวิชาการในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน					

ตอนที่ 3 ข้อมูลเสนอแนะต่อการนำระบบการบริหารคุณภาพงานวิชาการในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนไปใช้

คำชี้แจง โปรดพิจารณาให้ข้อเสนอแนะตามความคิดเห็นของท่านในการนำระบบการบริหารคุณภาพงานวิชาการในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนไปใช้

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาคผนวก จ

หนังสือรับรองการตีพิมพ์บทความวิจัย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ที่ ศธ ๐๕๑๒.๖(๒๗๗.๑๐)/ ๐๗๔

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ถนนพญาไท กรุงเทพฯ ๑๐๓๓๐

๕ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๕๕

เรื่อง บทความลงในวารสารครุศาสตร์
เรียน อาจารย์ กิตติ รัตนราชี

ตามที่ท่านได้ส่งบทความวิชาการ เรื่อง "การพัฒนาระบบการบริหารคุณภาพงานวิชาการในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน" เพื่อตีพิมพ์ในวารสารครุศาสตร์นั้น กองบรรณาธิการขอแจ้งให้ทราบว่า บทความของท่านได้ลงในวารสารครุศาสตร์ ปีที่ ๔๑ ฉบับที่ ๑ เดือน กรกฎาคม – ตุลาคม ๒๕๕๖

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(อาจารย์ ดร.ปราณภา โหมดหิรัญ)
ผู้อำนวยการศูนย์ตำราและเอกสารทางวิชาการ

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
โทร. ๐๒-๒๑๘-๒๕๒๙

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บันทึกข้อความ

หน่วยงาน....คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม ส่วนสนับสนุนวิชาการ โทร.3720.....
ที่ ศธ ..0524.04 (1.9)/..012น.....วันที่.....๒๖..มีนาคม..2555.....
เรื่อง รับรองผลการพิจารณาบทความเพื่อตีพิมพ์ในวารสารครุศาสตร์อุตสาหกรรม สจล.

เรียน นายกิตติ รัตนราษี

ตามที่ท่านได้ส่งบทความ เรื่อง "Need Assessment of Development of Academic Affair Quality Management System in Private Vocational School" เพื่อตีพิมพ์ลงในวารสารครุศาสตร์อุตสาหกรรมนั้น ทางกองบรรณาธิการและผู้ทรงคุณวุฒิได้พิจารณาแล้วว่า บทความของท่านสามารถตีพิมพ์ในวารสารดังกล่าวได้ ในปีที่ 11 ฉบับที่ 2 กุมภาพันธ์ 2555 – พฤษภาคม 2555

จึงเรียนมาเพื่อทราบ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประเสริฐ เคนพันค้อ)
บรรณาธิการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บันทึกข้อความ

หน่วยงาน....คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม ส่วนสนับสนุนวิชาการ โทร.3720.....
ที่ ศธ ..0524.04 (1.9)/..0125.....วันที่...26....มีนาคม..2555.....
เรื่อง รับรองผลการพิจารณาบทความเพื่อตีพิมพ์ในวารสารครุศาสตร์อุตสาหกรรม สจล.

เรียน นายกิตติ รัตนราษี

ตามที่ท่านได้ส่งบทความ เรื่อง "Conditions of Academic Affair Management in Private Vocational School" เพื่อตีพิมพ์ลงในวารสารครุศาสตร์อุตสาหกรรมนั้น ทางกองบรรณาธิการและผู้ทรงคุณวุฒิได้พิจารณาแล้วว่าบทความของท่านสามารถตีพิมพ์ในวารสารดังกล่าวได้ ในปีที่ 11 ฉบับที่ 2 กุมภาพันธ์ 2555 – พฤษภาคม 2555

จึงเรียนมาเพื่อทราบ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประเสริฐ เดนพันค้อ)
บรรณาธิการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาคผนวก ฉ
คู่มือระบบการบริหารคุณภาพงานวิชาการ
ในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ระบบการบริหารคุณภาพงานวิชาการ ในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน

ผู้วิจัย

นายกิตติ รัตนราษี

นักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษา

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จิระเสกข์ ตรีเมธสุนทร

อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปานเพชร ชินินทร

อ.ดร.ณรงค์ พิมสาร

เอกสารฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการวิจัย เรื่อง การพัฒนาระบบการบริหารคุณภาพงานวิชาการในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

คำนำ

ระบบการบริหารคุณภาพงานวิชาการในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนฉบับนี้ พัฒนาขึ้นโดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบการวิจัยและพัฒนา (Research and Development Methodology) ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อนำเสนอให้โรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนได้นำไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาคุณภาพการบริหารงานวิชาการ โดยมุ่งเป้าหมายที่การพัฒนาคุณภาพผู้เรียนและผู้สำเร็จการศึกษาให้มีคุณภาพตรงตามหลักสูตรที่กำหนด มีสมรรถนะเป็นที่ยอมรับของสถานประกอบการ/ตลาดแรงงาน รวมถึงสามารถศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้นได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล โดยผ่านกระบวนการบริหารงานวิชาการตามหลักการบริหารคุณภาพ (Quality Management)

เนื้อหาของระบบการบริหารคุณภาพงานวิชาการในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน ประกอบด้วยกรอบแนวคิด วัตถุประสงค์ องค์ประกอบ ตัวบ่งชี้คุณภาพ แนวทางดำเนินงาน แนวทางการเก็บรวบรวมข้อมูล และแนวทางการประเมินระบบการบริหารคุณภาพงานวิชาการในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน

ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าระบบการบริหารคุณภาพงานวิชาการในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนฉบับนี้ จะเป็นประโยชน์ต่อการบริหารงานวิชาการ และช่วยส่งผลให้เกิดคุณภาพต่อผู้เรียนและผู้สำเร็จการศึกษาของโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนต่อไป

นายกิตติ รัตนราษี
ผู้วิจัย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญเนื้อหา

หน้า

กรอบแนวคิดของระบบการการบริหารคุณภาพงานวิชาการ.....
วัตถุประสงค์ของระบบการการบริหารคุณภาพงานวิชาการ.....
องค์ประกอบของระบบการบริหารคุณภาพงานวิชาการ.....
ตัวบ่งชี้ระบบการบริหารคุณภาพงานวิชาการ.....
แนวทางการดำเนินงาน การเก็บรวบรวมข้อมูล และการประเมินผลของแต่ละตัวบ่งชี้.....
ขั้นตอนการบริหารคุณภาพงานวิชาการ.....

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก. ตารางแสดงความสัมพันธ์ระหว่างตัวบ่งชี้คุณภาพการริหารงานวิชาการโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนกับตัวบ่งชี้คุณภาพของการประเมินคุณภาพภายใน , การประเมินคุณภาพภายนอก , การประเมินรางวัลโรงเรียนพระราชทาน และเกณฑ์คุณภาพการศึกษาเพื่อการดำเนินการที่เป็นเลิศ.....

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญภาพ

ภาพที่ **หน้า**

1 แสดงกรอบแนวคิดของระบบการบริหารคุณภาพงานวิชาการในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน.....

2 แสดงองค์ประกอบระบบการบริหารคุณภาพงานวิชาการในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน .....

3 แสดงขั้นตอนการบริหารคุณภาพงานวิชาการในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน .....

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ระบบการบริหารคุณภาพงานวิชาการในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน

กรอบแนวคิดของระบบการบริหารคุณภาพงานวิชาการ

กรอบแนวคิดของระบบการบริหารคุณภาพงานวิชาการในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนประกอบด้วย 2 กรอบ คือ (1) กรอบแนวคิดด้านการบริหารงานวิชาการ และ (2) กรอบแนวคิดด้านการบริหารคุณภาพ

1. กรอบแนวคิดด้านการบริหารงานวิชาการ

1.1 สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) (2553) ได้กำหนดมาตรฐานเพื่อการประเมินคุณภาพภายนอกด้านการอาชีวศึกษา (รอบสาม พ.ศ.2554-2558) ซึ่งมีขอบข่ายดังนี้

มาตรฐานที่ 1 ผลการจัดการศึกษาในแต่ละระดับและประเภทการศึกษา
มาตรฐานที่ 2 การบริหารจัดการศึกษา
มาตรฐานที่ 3 การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
มาตรฐานที่ 4 การประกันคุณภาพภายใน

1.2 สำนักงานคณะกรรมการอาชีวศึกษา (สอศ.) (2553) ได้ประกาศใช้มาตรฐานการอาชีวศึกษา เพื่อการประกันคุณภาพภายในสถาบันการอาชีวศึกษา ซึ่งมีขอบข่ายดังนี้

มาตรฐานที่ 1 ผู้เรียนและผู้สำเร็จการศึกษาวิชาชีพ
มาตรฐานที่ 2 หลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน
มาตรฐานที่ 3 กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน
มาตรฐานที่ 4 การบริการวิชาชีพสู่สังคม
มาตรฐานที่ 5 นวัตกรรมและการวิจัย
มาตรฐานที่ 6 ภาวะผู้นำและการจัดการ
มาตรฐานที่ 7 การประกันคุณภาพภายใน

1.3 กระทรวงศึกษาธิการ โดยสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (2553) ได้กำหนดหลักเกณฑ์และแนวทางในการคัดเลือกสถานศึกษาอาชีวศึกษา เพื่อรับรางวัลพระราชทาน ประจำปีการศึกษา 2553 โดยมีขอบเขตของการประเมินทั้งทางด้านปัจจัย กระบวนการ และผลผลิต ซึ่งมีขอบข่ายดังนี้

ด้านที่ 1 คุณภาพนักศึกษา
ด้านที่ 2 การบริหารหลักสูตรและงานวิชาการ
ด้านที่ 3 การบริหารการจัดการ
ด้านที่ 4 ความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชน
ด้านที่ 5 บุคลากรและการบริหารงานบุคลากร
ด้านที่ 6 ความดีเด่นของสถานศึกษา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากแนวคิดดังกล่าว สามารถวิเคราะห์ สังเคราะห์ และสรุปเป็นกรอบแนวคิดเพื่อการพัฒนาระบบการบริหารคุณภาพงานวิชาการในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน ด้านการบริหารงานวิชาการ จำนวน 6 ด้าน ดังนี้คือ

1. การบริหารหลักสูตร
2. การจัดทรัพยากรการเรียนการสอน
3. การพัฒนาบุคลากร
4. การจัดการเรียนการสอน
5. การวัดและประเมินผลการเรียนการสอน
6. การวิจัยและพัฒนา

2. กรอบแนวคิดด้านการบริหารคุณภาพ

2.1 National Institute of Standard and Technology : NIST (2009) ได้พัฒนา The Malcolm Baldrige National Quality Program : Education Criteria for Performance Excellence เพื่อให้องค์การทางการศึกษาที่มีความต้องการพัฒนาคุณภาพเพื่อการบริหารที่เป็นเลิศได้นำไปประยุกต์ใช้ให้ตรงกับค่านิยม วิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าประสงค์ของสถานศึกษา โดยได้กำหนดเกณฑ์คุณภาพการศึกษาเพื่อการดำเนินการที่เป็นเลิศไว้ดังนี้คือ

หมวด 1 การนำองค์การ
หมวด 2 การวางแผนกลยุทธ์
หมวด 3 การมุ่งเน้นลูกค้า
หมวด 4 การวัด การวิเคราะห์ และการจัดการความรู้
หมวด 5 การมุ่งเน้นผู้ปฏิบัติงาน
หมวด 6 การจัดกระบวนการ
หมวด 7 ผลลัพธ์

2.2 International Organization for standardization : ISO (2008) ได้จัดทำมาตรฐาน ISO 9000 โดยได้กำหนดหลักการพื้นฐานของการบริหารงานคุณภาพ (Quality Management Principles-QMP) ที่สำคัญ 8 ประการ ไว้ดังนี้

1) องค์การที่มุ่งเน้นลูกค้า
2) ความเป็นผู้นำ
3) การมีส่วนร่วมของพนักงาน
4) การบริหารโดยวิธีการของกระบวนการ
5) การบริหารงานอย่างเป็นระบบ
6) การปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง
7) การตัดสินใจบนพื้นฐานของข้อเท็จจริง
8) ความสัมพันธ์กับผู้ส่งมอบเพื่อประโยชน์ร่วมกัน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.3 Fernando Vargas Zuniga (2004 : 17) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของหลักการบริหารคุณภาพในกระบวนการจัดการอาชีวศึกษาไว้ 11 ประการคือ

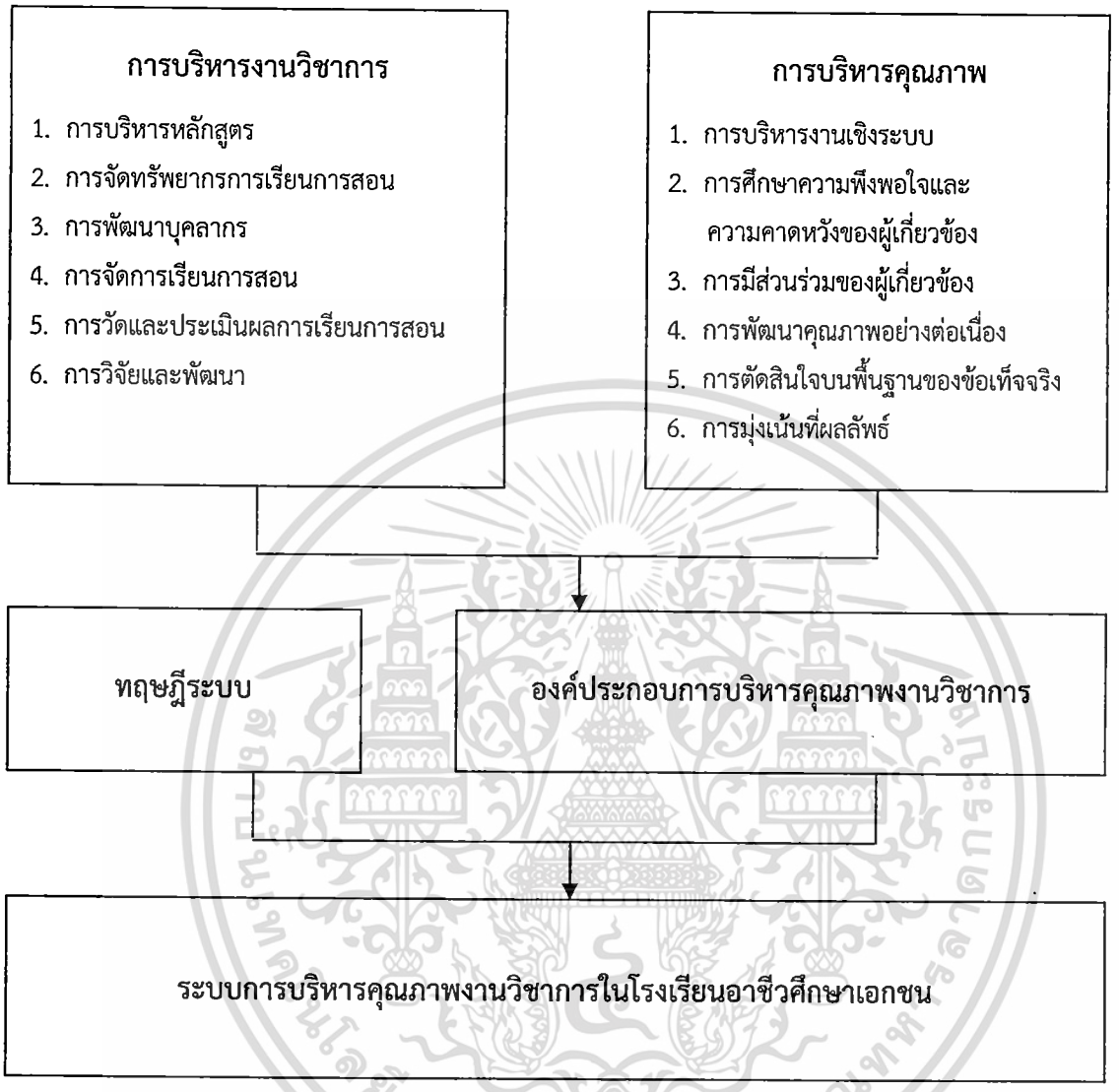
1) ลูกค้าเป็นสำคัญ
2) นโยบายคุณภาพ
3) หน้าที่ความรับผิดชอบ อำนาจ และการสื่อสาร
4) การจัดเตรียมทรัพยากรและการจัดการ
5) สมรรถนะของทรัพยากรมนุษย์
6) สภาพแวดล้อมในการทำงานและสิ่งอำนวยความสะดวก
7) การวางแผนและจัดทำผลิตภัณฑ์
8) การออกแบบและพัฒนา
9) กระบวนการจัดซื้อ
10) การควบคุม กำกับ ติดตาม และวัดผล
11) ความพึงพอใจของลูกค้า

3. กรอบแนวคิดเกี่ยวกับทฤษฎีระบบ

ผู้วิจัยได้ศึกษากรอบความคิดของนักวิชาการและนักบริหาร ได้แก่ Robbins (1999 :12) Kast และ Rosenzweig (1985 : 27), อุทัย บุญประเสริฐ (2529 : 5), ประชุม รอดประเสริฐ (2545 : 66), บูรพาทิศ พลอยสุวรรณ (2539 : 20), ธเนศ ขำเกิด (2539 : 64) และณัฐนิภา คุปรัตน์ (2545 : 35) และได้ดำเนินการวิเคราะห์ สังเคราะห์ และสรุปเป็นกรอบความคิดสำหรับการวิจัยเพื่อพัฒนาระบบการบริหารคุณภาพงานวิชาการในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน ได้ดังนี้คือ ระบบ หมายถึง การดำเนินงานโดยคำนึงถึงองค์ประกอบทั้งหมดที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์กัน ทั้งทางด้านปัจจัยป้อน (Input) ด้านกระบวนการ (Process) ด้านผลผลิต (Output) และข้อมูลย้อนกลับ (Feedback) ทั้งนี้เพื่อให้ผลการดำเนินงานบรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนด

จากการศึกษากรอบแนวคิดทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ (1) กรอบความคิดด้านการบริหารงานวิชาการ (2) กรอบความคิดด้านการบริหารคุณภาพ และ (3) กรอบแนวคิดเกี่ยวกับทฤษฎีระบบ สามารถสรุปเป็นแผนภาพกรอบแนวคิดของการวิจัยเพื่อพัฒนาระบบการบริหารคุณภาพงานวิชาการในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน ได้ดังนี้คือ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดการวิจัย เรื่อง การพัฒนาระบบการบริหารคุณภาพงานวิชาการในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

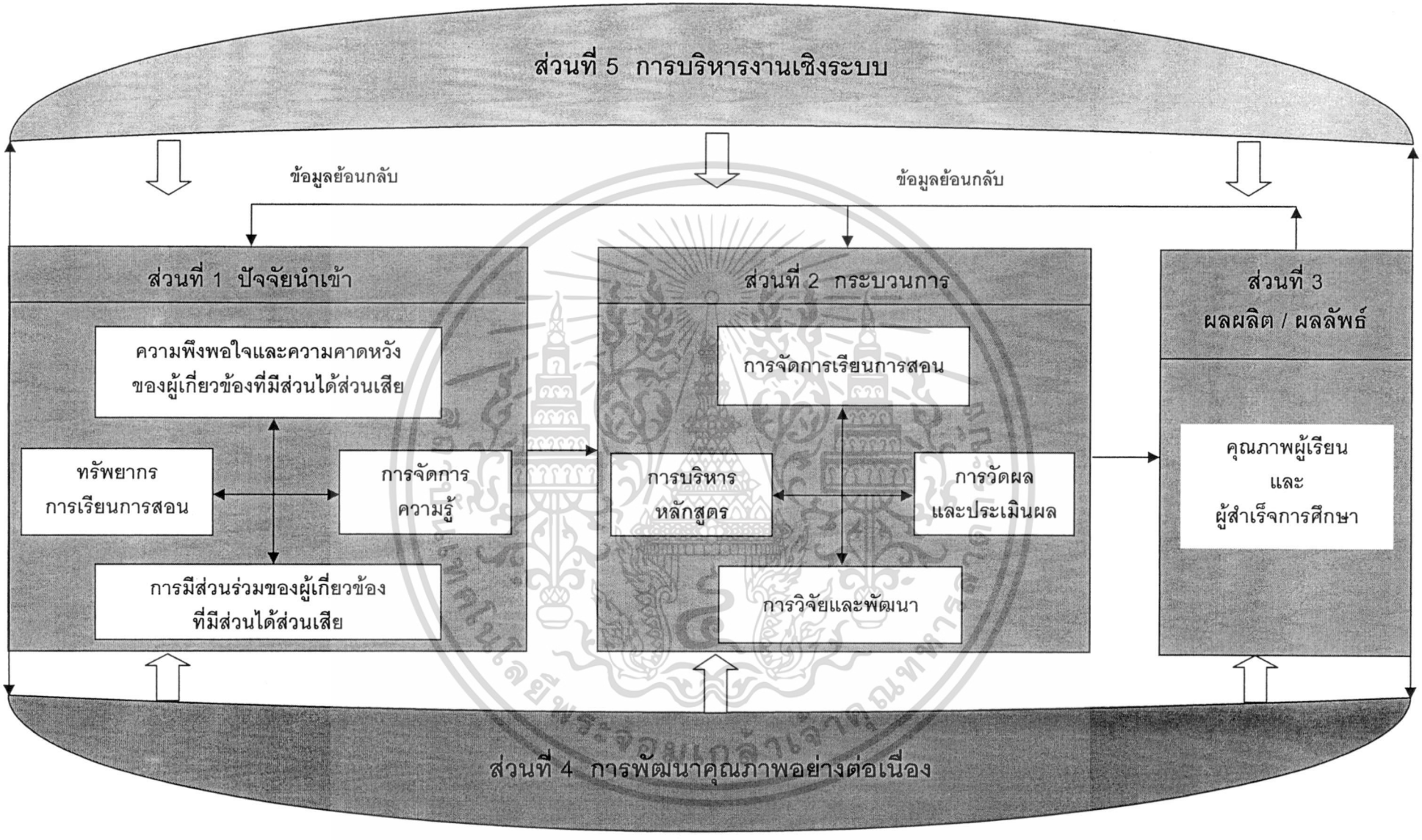
วัตถุประสงค์ของระบบการบริหารคุณภาพงานวิชาการ

ระบบการบริหารคุณภาพงานวิชาการในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนที่ได้ดำเนินการพัฒนาขึ้นมีวัตถุประสงค์ดังนี้ 1) เพื่อยกระดับคุณภาพของกระบวนการบริหารงานวิชาการ (Academic Affair Process) ในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนให้เป็นไปตามแนวทางการจัดการศึกษาด้านการอาชีวศึกษาที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 (ปรับปรุง พ.ศ. 2545) 2) เพื่อให้กระบวนการบริหารงานวิชาการเป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานการประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษาระดับอาชีวศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (สอศ.) , มาตรฐานการประเมินคุณภาพภายนอกระดับอาชีวศึกษาของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) , มาตรฐานการประเมินรางวัลสถานศึกษาพระราชทานระดับอาชีวศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (สอศ.) , เกณฑ์คุณภาพการศึกษาเพื่อการดำเนินการที่เป็นเลิศ (The Malcolm Baldrige National Quality Program : Education Criteria for Performance Excellence) และ 3) เพื่อการประกันคุณภาพผู้เรียนและผู้สำเร็จการศึกษาจากโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนว่าเป็นบุคคลที่มีคุณภาพตรงตามมาตรฐานหลักสูตรที่กำหนด สอดคล้องกับความต้องการของสถานประกอบการ ตลาดแรงงาน และสังคม

องค์ประกอบของระบบการบริหารคุณภาพงานวิชาการ

ระบบการบริหารคุณภาพงานวิชาการในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนมีองค์ประกอบ 5 ส่วนสำคัญดังนี้คือ ส่วนที่ 1 ปัจจัยนำเข้า (Input) ประกอบด้วย ความพึงพอใจและความคาดหวังของผู้เกี่ยวข้องที่มีส่วนได้ส่วนเสีย การมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้องที่มีส่วนได้ส่วนเสีย ทรัพยากรการเรียนการสอน และการจัดการความรู้ ส่วนที่ 2 กระบวนการ (Process) ประกอบด้วย การบริหารหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การวัดผลและประเมินผล และการวิจัยและพัฒนา ส่วนที่ 3 ผลผลิต / ผลลัพธ์ (Output / Outcome) กล่าวคือ คุณภาพของผู้เรียนและผู้สำเร็จการศึกษา ส่วนที่ 4 การบริหารงานเชิงระบบ และส่วนที่ 5 การพัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่อง โดยทั้ง 5 ส่วนเป็นองค์ประกอบที่มีความเกี่ยวข้องและสัมพันธ์กันดังภาพที่ 1

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 2 แสดงระบบการบริหารคุณภาพงานวิชาการในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน

จากภาพที่ 2 อธิบายได้ว่าระบบการบริหารคุณภาพงานวิชาการในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนเป็นกระบวนการการดำเนินงานที่ประกอบด้วยองค์ประกอบต่าง ๆ ที่สัมพันธ์และเกื้อหนุนซึ่งกันและกันโดยมุ่งเน้นที่ผลผลิต / ผลลัพธ์ (Output / Outcome) ของการบริหารงานวิชาการ นั่นคือ **คุณภาพของผู้เรียนและผู้สำเร็จการศึกษา** ซึ่งต้องอาศัยปัจจัยนำเข้าต่าง ๆ (Input) อันประกอบด้วย ความพึงพอใจและความคาดหวังของผู้เกี่ยวข้องที่มีส่วนได้ส่วนเสีย การมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้องที่มีส่วนได้ส่วนเสีย ทรัพยากรการเรียนการสอน และการจัดการความรู้ นำเข้ามาสู่กระบวนการที่สำคัญ (Process) อันประกอบด้วย การบริหารหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การวัดผลและประเมินผล การวิจัยและพัฒนาการ ทั้งนี้กระบวนการต่าง ๆ ต้องดำเนินการพัฒนาไปอย่างต่อเนื่องเป็นวัฏจักรที่ไม่วันสิ้นสุด โดยแต่ละองค์ประกอบมีขอบเขตของการดำเนินงานดังนี้

ส่วนที่ 1 ปัจจัยนำเข้า (Input)

1. ความพึงพอใจและความคาดหวังของผู้เกี่ยวข้องที่มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholder Expectation & Expectation) เป็นกระบวนการประเมินความพึงพอใจของผู้เกี่ยวข้องที่มีส่วนได้ส่วนเสียและการศึกษาความคาดหวังของผู้เกี่ยวข้องที่มีส่วนได้ส่วนเสียเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการ ได้แก่ ผู้ปกครอง ผู้เรียน ผู้สอนและบุคลากรในสถานศึกษา หน่วยงานต้นสังกัด สถานประกอบการ และชุมชน เช่น การศึกษาความคาดหวังและความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อการเรียนตามหลักสูตรของสถานศึกษา การศึกษาความคาดหวังและความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อสิ่งอำนวยความสะดวกในสถานศึกษา การศึกษาความคาดหวังและความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อคุณภาพการจัดการเรียนการสอนของครู-อาจารย์ การศึกษาความคาดหวังและความพึงพอใจของสถานประกอบการที่มีต่อคุณภาพของผู้สำเร็จการศึกษา การศึกษาความคาดหวังและความพึงพอใจของสถานประกอบการที่ร่วมจัดการเรียนการสอน การศึกษาความคาดหวังและความพึงพอใจของครู-อาจารย์ที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตร การศึกษาความคาดหวังและความพึงพอใจของครู-อาจารย์ที่มีต่อคุณภาพของผู้เรียน การศึกษาความคาดหวังและความพึงพอใจของผู้ปกครองที่มีต่อคุณภาพของผู้เรียน การศึกษาความคาดหวังและความพึงพอใจของผู้บริหารที่มีต่อคุณภาพการจัดการเรียนการสอนของครู-อาจารย์ การนำผลการศึกษาความคาดหวังและความพึงพอใจมาเป็นข้อมูลเพื่อการพัฒนาคุณภาพการบริหารงานวิชาการ โดยใช้วงจร PDCA (การวางแผน การปฏิบัติตามแผนที่กำหนด การตรวจสอบประเมินผล และการปรับปรุงพัฒนา)

2. การมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้องที่มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholder Participation) เป็นกระบวนการความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับผู้เกี่ยวข้องที่มีส่วนได้ส่วนเสียทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษาในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาให้บรรลุตามเป้าหมายที่กำหนด เช่น การแต่งตั้งคณะกรรมการบริหารงานวิชาการที่ประกอบด้วยบุคลากรของโรงเรียน ผู้เชี่ยวชาญ ผู้แทนสถานประกอบการ นักวิชาการ และผู้ปกครอง การกำหนดให้กรรมการบริหารงานวิชาการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนการบริหารคุณภาพงานวิชาการ การกำหนดให้กรรมการบริหารงานวิชาการมีส่วนร่วมในการติดตามและควบคุมการดำเนินงานด้านการบริหารงานวิชาการ การเชิญปราชญ์ท้องถิ่นหรือผู้เชี่ยวชาญในงานอาชีพเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอน การเชิญให้ผู้แทนชุมชนหรือสถานประกอบการให้การสนับสนุนด้านงบประมาณ เพื่อจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเสริมหลักสูตร การเชิญให้ผู้แทนชุมชนหรือสถานประกอบการให้การสนับสนุนในการจัดกิจกรรมด้านศิลปะและ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

วัฒนธรรมของสถานศึกษา การกำหนดให้กรรมการบริหารงานวิชาการมีส่วนร่วมในการประเมินผลการดำเนินงานวิชาการของสถานศึกษาทุกภาคเรียน การจัดกิจกรรมให้ผู้ปกครองให้การสนับสนุนการติดตามดูแลความประพฤติของผู้เรียนอย่างสม่ำเสมอ โดยใช้วงจร PDCA (การวางแผน การปฏิบัติตามแผนที่กำหนด การตรวจสอบประเมินผล และการปรับปรุงพัฒนา)

3. ทรัพยากรการเรียนการสอน (Teaching & Learning Resources) เป็นกระบวนการดำเนินงานที่เกี่ยวกับทรัพยากรการเรียนการสอน อันประกอบด้วย บุคลากรในสถานศึกษา สื่อการเรียนการสอน ครุภัณฑ์ อุปกรณ์ วัสดุฝึก อาคารสถานที่ และแหล่งการเรียนรู้ โดยการกำหนดวิสัยทัศน์ นโยบาย และเป้าหมายการจัดทรัพยากรการเรียนการสอนของสถานศึกษา การกำหนดบุคคลหรือหน่วยงานรับผิดชอบการจัดทรัพยากรการเรียนการสอนเป็นการเฉพาะ การพัฒนาบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานวิชาการ การกำหนดแผนงานการใช้ทรัพยากรการเรียนการสอน การจัดอาคารสถานที่สำหรับการจัดการเรียนการสอน การสนับสนุนให้ครู-อาจารย์ผู้สอนผลิตสื่อและอุปกรณ์การเรียนการสอน การจัดบริการสื่อการเรียนการสอน วัสดุ ครุภัณฑ์ ที่จำเป็นแก่ครู-อาจารย์ผู้สอน การจัดบรรยากาศและสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียนที่เอื้อต่อการเรียนการสอน การจัดทำระบบสารสนเทศทรัพยากรการเรียนการสอนของสถานศึกษา การประเมินผลความพึงพอใจของครู-อาจารย์ต่อการให้บริการทรัพยากรการเรียนการสอนของสถานศึกษา การประเมินผลความพึงพอใจของผู้เรียนต่อการใช้บริการทรัพยากรการเรียนการสอนของสถานศึกษา การประเมินผลความพึงพอใจของบุคคลภายนอกต่อการใช้บริการทรัพยากรการเรียนการสอนของสถานศึกษา การศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการจัดทรัพยากรการเรียนการสอนของสถานศึกษา การนำผลการประเมินการใช้ทรัพยากรการเรียนการสอนมาเป็นข้อมูลเพื่อการปรับปรุงการบริหารงานทรัพยากรการเรียนการสอน โดยใช้วงจร PDCA (การวางแผน การปฏิบัติตามแผนที่กำหนด การตรวจสอบประเมินผล และการปรับปรุงพัฒนา)

4. การจัดความรู้ (Knowledge Management) เป็นกระบวนการดำเนินงานที่เกี่ยวกับการวิเคราะห์ความจำเป็นในการใช้ข้อมูลในการปฏิบัติงาน การรวบรวมและสะสมข้อมูลจากการปฏิบัติงาน เพื่อใช้ประกอบการตัดสินใจอย่างมีประสิทธิภาพ การเรียนรู้ รวมถึงการใช้เพื่อการอ้างอิงในการปฏิบัติงาน (ข้อมูลเกี่ยวกับผู้เรียน ผู้สอน สถานประกอบการ หลักสูตร การเรียนการสอน การวัดและประเมินผล ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ฯลฯ) โดยการกำหนดบุคคลหรือหน่วยงานรับผิดชอบจัดทำระบบสารสนเทศงานวิชาการ การจัดทำระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาเป็นปัจจุบันและถูกต้อง การจัดทำคู่มือการใช้ระบบสารสนเทศเพื่อการปฏิบัติงานวิชาการ การเผยแพร่สารสนเทศเกี่ยวกับงานวิชาการอย่างสม่ำเสมอให้แก่ผู้บริหาร ครู-อาจารย์ และบุคลากรในสถานศึกษา ผู้บริหารใช้สารสนเทศที่เป็นปัจจุบันและถูกต้องในการตัดสินใจเพื่อการบริหารงานวิชาการ ครู-อาจารย์ และบุคลากรในสถานศึกษาใช้สารสนเทศที่เป็นปัจจุบันและถูกต้องในการปฏิบัติงานวิชาการ การนำสารสนเทศจากแหล่งอื่นๆ มาไว้ในระบบสารสนเทศของงานวิชาการ เพื่ออำนวยความสะดวกในการใช้ของบุคลากรในสถานศึกษา การเปิดโอกาสให้ผู้เกี่ยวข้องได้เข้าถึงสารสนเทศต่าง ๆ การสนับสนุนและส่งเสริมการใช้สารสนเทศที่ถูกต้องในการปฏิบัติงาน การเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารการบริหารและการปฏิบัติงานวิชาการภายในและภายนอกสถานศึกษาด้วยวิธีการที่หลากหลาย โดยใช้วงจร PDCA (การวางแผน การปฏิบัติตามแผนที่กำหนด การตรวจสอบประเมินผล และการปรับปรุงพัฒนา)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ส่วนที่ 2 กระบวนการ (Process)

1. **การบริหารหลักสูตร (Curriculum Management)** เป็นกระบวนการดำเนินงานที่เกี่ยวกับหลักสูตร ได้แก่ การกำหนดวิสัยทัศน์ นโยบาย และเป้าหมายการบริหารหลักสูตร การกำหนดบุคคลหรือหน่วยงานรับผิดชอบการบริหารหลักสูตร การกำหนดแผนงานการบริหารหลักสูตร การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาเป็นแบบฐานสมรรถนะที่มีความสอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน การกำหนดมาตรฐานสมรรถนะของผู้เรียนแต่ละชั้นปี ของแต่ละสาขาวิชาโดยการเทียบเคียงกับมาตรฐานอาชีพ การจัดทำเอกสารประกอบการใช้หลักสูตร การเตรียมครู-อาจารย์ผู้สอนที่มีคุณวุฒิการศึกษาตรงตามสาขาวิชาที่สอนก่อนการนำหลักสูตรมาใช้ การเตรียมความพร้อมด้านอาคารสถานที่ วัสดุ ครุภัณฑ์อย่างพอเพียงก่อนการนำหลักสูตรมาใช้ การสร้างความเข้าใจกับครู-อาจารย์และบุคลากรที่เกี่ยวข้องก่อนการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตร การกำกับติดตามดูแลการดำเนินงานตามหลักสูตรอย่างต่อเนื่อง การประเมินผลการใช้หลักสูตร การศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการใช้หลักสูตร และการนำผลการประเมินการใช้หลักสูตรมาเป็นข้อมูลเพื่อการปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษา โดยใช้วงจร PDCA (การวางแผน การปฏิบัติตามแผนที่กำหนด การตรวจสอบประเมินผล และการปรับปรุงพัฒนา)

2. **การจัดการเรียนการสอน (Teaching & Learning Management)** เป็นกระบวนการดำเนินงานที่เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนแก่ผู้เรียนตามหลักสูตร โดยการกำหนดวิสัยทัศน์ นโยบาย และเป้าหมายการจัดการเรียนการสอนที่มุ่งสู่ฐานสมรรถนะ การกำหนดหน่วยงานรับผิดชอบงานการจัดการเรียนการสอนเป็นการเฉพาะ การจัดทำแผนงานการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนของสถานศึกษา การประชุมชี้แจงแนวทางการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรแก่ครู-อาจารย์ และบุคลากรในสถานศึกษา การจัดทำแผนการเรียนรู้ครบทุกรายวิชาตามหลักสูตรที่ใช้จัดการเรียนการสอน การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้ผู้เรียนได้สร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติจริงตามสาขาวิชาชีพทั้งในสถานศึกษาและในสถานประกอบการ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้ผู้เรียนได้บูรณาการองค์ความรู้ต่าง ๆ ที่สัมพันธ์กัน การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ การนิเทศการจัดการเรียนการสอนโดยร่วมมือกับศึกษานิเทศก์หรือผู้เชี่ยวชาญทางวิชาชีพ การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการเรียนการสอน การจัดการเรียนการสอนเสริมพิเศษแก่ผู้เรียนที่นอกเหนือจากการเรียนการสอนตามปกติ การส่งเสริมและเผยแพร่การปฏิรูปการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญแก่สถานศึกษาอื่น การศึกษาปัญหาและอุปสรรคการจัดการเรียนการสอนของสถานศึกษา การนำผลการประเมินการจัดการเรียนการสอนมาเป็นข้อมูลเพื่อการปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง โดยใช้วงจร PDCA (การวางแผน การปฏิบัติตามแผนที่กำหนด การตรวจสอบประเมินผล และการปรับปรุงพัฒนา)

3. **การวัดผลและประเมินผล (Measurement & Evaluation)** เป็นกระบวนการดำเนินงานที่เกี่ยวกับการวัดและประเมินผลการเรียนการสอน โดยการกำหนดวิสัยทัศน์ นโยบาย และเป้าหมายการวัดผลและประเมินผลการเรียนการสอนของสถานศึกษา การกำหนดหน่วยงานรับผิดชอบงานวัดผลและประเมินผลการเรียนการสอนเป็นการเฉพาะ การจัดทำแผนงานการวัดผลประเมินผลการเรียนการสอนของสถานศึกษา การจัดทำคู่มือการวัดผลและประเมินผลการเรียนการสอนของสถานศึกษา การประชุมชี้แจงแนวทางและระเบียบการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

วัดผลประเมินผลการเรียนการสอนตามหลักสูตรให้แก่ครู-อาจารย์ และบุคลากรในสถานศึกษาที่เกี่ยวข้อง ครู-อาจารย์ได้ใช้เครื่องมือวัดผลที่มุ่งเน้นสมรรถนะของผู้เรียนอย่างหลากหลาย ครู-อาจารย์ประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนโดยระบุเกณฑ์การประเมินและคุณภาพของแต่ละเกณฑ์ (Rubrics Score) การรายงานผลการประเมินผลความก้าวหน้าทางการเรียนของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง การรายงานผลการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแก่ผู้เรียนและผู้ปกครอง การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศแสดงผลการเรียนของผู้เรียน เพื่อบริการแก่ครู-อาจารย์ ผู้เรียน และผู้ปกครอง การใช้เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์จัดทำคลังข้อสอบ การศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการวัดผลและประเมินผลการเรียนการสอน การปรับปรุงวิธีการวัดผลและประเมินผลการจัดการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง การนำผลการประเมินผลคุณภาพผู้สำเร็จการศึกษามาเป็นข้อมูลเพื่อการปรับปรุงการจัดการเรียนการสอน โดยใช้วงจร PDCA (การวางแผน การปฏิบัติตามแผนที่กำหนด การตรวจสอบประเมินผล และการปรับปรุงพัฒนา)

4. การวิจัยและพัฒนา (Research & Development) เป็นกระบวนการดำเนินงานที่เกี่ยวกับการวิจัยและพัฒนาการจัดการเรียนการสอน การผลิตนวัตกรรม/สิ่งประดิษฐ์ การจัดทำโครงการทางวิชาการและวิชาชีพ โดยการกำหนดวิสัยทัศน์ นโยบาย และเป้าหมายการวิจัยและพัฒนาของสถานศึกษา การกำหนดหน่วยงานรับผิดชอบงานวิจัยและพัฒนาของสถานศึกษาเป็นการเฉพาะ การจัดทำแผนงานการวิจัยและพัฒนาของสถานศึกษา การจัดงบประมาณเพื่อการวิจัยและพัฒนาของสถานศึกษา การจัดทำคู่มือการวิจัยและพัฒนาของสถานศึกษา การร่วมมือกับหน่วยงานภายนอกเพื่อการวิจัยและพัฒนาผู้เรียน การจัดกิจกรรมให้ครู-อาจารย์นำเสนอผลงานการวิจัยและพัฒนา การจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนนำเสนอผลงานการวิจัยและพัฒนา การนำผลการวิจัยและพัฒนาไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนางานอาชีพ การนำผลการวิจัยและพัฒนาไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนาชุมชน การนำผลการวิจัยและพัฒนาไปใช้ประโยชน์ในการจัดการเรียนการสอน การนำผลงานการวิจัยและพัฒนาของสถานศึกษาเข้าประกวดทั้งในและ/หรือต่างประเทศ การเผยแพร่ผลงานการวิจัยและพัฒนาของสถานศึกษาต่อสาธารณชน การจัดทำระบบสารสนเทศการวิจัยและพัฒนาของสถานศึกษา โดยใช้วงจร PDCA (การวางแผน การปฏิบัติตามแผนที่กำหนด การตรวจสอบประเมินผล และการปรับปรุงพัฒนา)

ส่วนที่ 3 ผลผลิต / ผลลัพธ์ (Output / Outcome)

คุณภาพของผู้เรียนและผู้สำเร็จการศึกษา (Quality of Student & Graduator) เป็นกระบวนการประเมินผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนและผู้สำเร็จการศึกษา ทั้งระหว่างที่กำลังศึกษาอยู่ในโรงเรียนและภายหลังการสำเร็จการศึกษาจากโรงเรียน ทั้งนี้เพื่อนำข้อมูลที่ได้ย้อนกลับ (Feed Back) ไปพัฒนาองค์ประกอบต่าง ๆ ของการบริหารงานวิชาการ

ส่วนที่ 4 การพัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่อง (Continuous Quality Development)

การพัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่องเป็นกระบวนการปรับปรุงการบริหารงานวิชาการอย่างต่อเนื่อง โดยการกำหนดวัตถุประสงค์และสร้างความตระหนักในการพัฒนาคุณภาพงานวิชาการอย่างต่อเนื่องแก่บุคลากร การกำหนดแนวทางหรือขั้นตอนการดำเนินการพัฒนาคุณภาพงานวิชาการอย่างต่อเนื่อง การจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณภาพภายในงานวิชาการ เช่น กิจกรรม 5ส หรือ กิจกรรมกลุ่มคุณภาพ QC เป็นต้น การจัดกิจกรรมการประกวดนวัตกรรมการปฏิบัติงานวิชาการของสถานศึกษา การสร้างบรรยากาศที่เอื้อต่อการพัฒนาคุณภาพการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จัดการเรียนการสอนของครู-อาจารย์ การสนับสนุนให้บุคลากรทุกคนนอกเหนือจากครู-อาจารย์พัฒนาตนเองอยู่ตลอดเวลา การส่งเสริมวัฒนธรรมคุณภาพในการปฏิบัติงานวิชาการ การส่งเสริมให้ครู-อาจารย์ และบุคลากรในสถานศึกษานำวงจร PDCA มาใช้ในการแก้ไขปัญหาอย่างต่อเนื่อง ดำเนินการวิเคราะห์ปัญหาหรือข้อบกพร่องที่พบจากการบริหารงานวิชาการอย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง การนำผลการวิเคราะห์ปัญหาหรือข้อบกพร่องไปใช้เพื่อการแก้ไขปัญหาหรือข้อบกพร่องอย่างต่อเนื่อง การจัดกิจกรรมการป้องกันปัญหาหรือข้อบกพร่องที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคต

ส่วนที่ 5 การบริหารงานเชิงระบบ (Systematic Approach Management)

การบริหารงานเชิงระบบเป็นการจัดระบบการบริหารคุณภาพงานวิชาการในรูปแบบของแนวคิดเชิงระบบ (System Approach) ที่ประกอบด้วยปัจจัยนำเข้า กระบวนการ และผลผลิต การวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค (SWOT Analysis) การบริหารงานวิชาการ การจัดทำแผนการบริหารคุณภาพงานวิชาการ (Quality Management Plan) ที่ประกอบด้วยวิสัยทัศน์ พันธกิจ ยุทธศาสตร์ ตัวบ่งชี้คุณภาพ และเป้าหมาย การจัดทำคู่มือการปฏิบัติงานวิชาการที่ครอบคลุมหน้าที่ความรับผิดชอบของการบริหารงานวิชาการ (Work Procedure Manual) การจัดทำแผนปฏิบัติงานวิชาการประจำปี (Action Plan)ที่สอดคล้องกับเป้าหมายที่กำหนดไว้ในแผนการบริหารคุณภาพงานวิชาการ การจัดประชุมชี้แจงระบบการบริหารคุณภาพงานวิชาการแก่ครู-อาจารย์ และบุคลากรทุกคนในสถานศึกษา การตรวจติดตามคุณภาพ (Quality Audit) การปฏิบัติงานวิชาการตามแผนการบริหารคุณภาพงานวิชาการอย่างต่อเนื่อง การประเมินผลการบริหารคุณภาพงานวิชาการของสถานศึกษา (Quality Assessment) การศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการบริหารคุณภาพงานวิชาการอย่างต่อเนื่อง การจัดทำรายงานผลการประเมินคุณภาพการบริหารงานวิชาการประจำปี (Self Assessment Report) เพื่อเผยแพร่ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา การนำผลการประเมินคุณภาพ (Quality Assessment) มาเป็นข้อมูลเพื่อการปรับปรุงระบบการบริหารคุณภาพงานวิชาการ

ตัวบ่งชี้คุณภาพของระบบการบริหารคุณภาพงานวิชาการ

ประสิทธิภาพและประสิทธิผลของระบบการบริหารคุณภาพงานวิชาการในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนสามารถวัดผลและประเมินผลการดำเนินงานได้จากตัวบ่งชี้คุณภาพ จำนวน 55 ตัวบ่งชี้ ดังนี้

ส่วนที่ 1 ปัจจัยนำเข้า (Input)

ความพึงพอใจและความคาดหวังของผู้เกี่ยวข้องที่มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholder Satisfaction & Expectation)

ตัวบ่งชี้ที่ 1 ระดับความพึงพอใจของสถานประกอบการที่มีต่อผู้สำเร็จการศึกษา

ตัวบ่งชี้ที่ 2 ระดับความพึงพอใจของสถานประกอบการที่มีต่อผู้เรียนที่เข้าฝึกประสบการณ์วิชาชีพ/ฝึกงาน

ตัวบ่งชี้ที่ 3 ระดับความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อกระบวนการจัดการเรียนการสอนของผู้สอน

ตัวบ่งชี้ที่ 4 ระดับความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อการใช้ทรัพยากรการเรียนการสอน

ตัวบ่งชี้ที่ 5 ระดับความพึงพอใจของบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้องที่มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholder Participation)

ตัวบ่งชี้ที่ 6 จำนวนครั้งในการระดมทรัพยากรจากแหล่งต่าง ๆ เพื่อสนับสนุนการจัดการศึกษา

ตัวบ่งชี้ที่ 7 จำนวนสถานประกอบการที่มีการจัดการศึกษาร่วมกับสถานศึกษา

ตัวบ่งชี้ที่ 8 จำนวนผู้เชี่ยวชาญ ผู้ทรงคุณวุฒิ หรือภูมิปัญญาท้องถิ่น ที่มีส่วนร่วมในการพัฒนาผู้เรียน

ทรัพยากรการเรียนการสอน (Teaching & Learning Resources)

ตัวบ่งชี้ที่ 9 ระดับความเหมาะสมและเพียงพอของเครื่องคอมพิวเตอร์ในแต่ละสาขาวิชา

ตัวบ่งชี้ที่ 10 ระดับความเหมาะสมและเพียงพอของห้องเรียน ห้องปฏิบัติการ โรงฝึกงาน และพื้นที่ฝึกปฏิบัติ

ตัวบ่งชี้ที่ 11 ระดับความเหมาะสมและเพียงพอของศูนย์วิทยบริการและ/หรือแหล่งเรียนรู้

ตัวบ่งชี้ที่ 12 ระดับความเหมาะสมและเพียงพอของครุภัณฑ์ เครื่องมือ อุปกรณ์ วัสดุฝึก

ตัวบ่งชี้ที่ 13 ระดับความเหมาะสมของความปลอดภัยของสภาพแวดล้อมและสิ่งอำนวยความสะดวก

ตัวบ่งชี้ที่ 14 ร้อยละของบุคลากรที่รับผิดชอบงานวิชาการที่ได้รับการพัฒนาตามหน้าที่ที่รับผิดชอบ

ตัวบ่งชี้ที่ 15 อัตราส่วนของผู้สอนประจำที่มีคุณวุฒิทางวิชาชีพต่อผู้เรียนในแต่ละสาขาวิชา

ตัวบ่งชี้ที่ 16 อัตราส่วนของผู้สอนประจำต่อผู้เรียน

การจัดความรู้ (Knowledge Management)

ตัวบ่งชี้ที่ 17 ระดับคุณภาพของการจัดเก็บข้อมูลและสารสนเทศด้านการบริหารงานวิชาการ

ตัวบ่งชี้ที่ 18 ระดับคุณภาพของการนำข้อมูลและสารสนเทศไปใช้ในการบริหารงานวิชาการ

ตัวบ่งชี้ที่ 19 ระดับคุณภาพของการจัดการความรู้ทางการบริหารงานวิชาการ

ส่วนที่ 2 กระบวนการ (Process)

การบริหารหลักสูตร (Curriculum Management)

ตัวบ่งชี้ที่ 20 ร้อยละของหลักสูตรระดับสาขาวิชา/สาขางานที่พัฒนาแบบฐานสมรรถนะ

ตัวบ่งชี้ที่ 21 ร้อยละของหลักสูตรระดับรายวิชาที่พัฒนาแบบฐานสมรรถนะ

ตัวบ่งชี้ที่ 22 จำนวนของหลักสูตรพิเศษหรือหลักสูตรระยะสั้นที่จัดเพิ่มเติมให้กับผู้เรียนแต่ละสาขาวิชา/สาขางาน

การจัดการเรียนการสอน (Teaching & Learning Management)

ตัวบ่งชี้ที่ 23 ร้อยละของรายวิชาที่จัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญโดยใช้งานอาชีพเป็นฐาน (Work based Learning)

ตัวบ่งชี้ที่ 24 ร้อยละของรายวิชาที่จัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญแบบบูรณาการคุณธรรม จริยธรรม และ/หรือ บูรณาการความรู้จากรายวิชาต่าง ๆ (Integrated Learning)

ตัวบ่งชี้ที่ 25 ร้อยละของรายวิชาที่จัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญโดยมุ่งเน้นการสร้างองค์ความรู้และชิ้นงานด้วยตนเอง (Constructivism & Constructionism Learning)

ตัวบ่งชี้ที่ 26 ร้อยละของรายวิชาที่ใช้สื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยี ประกอบการจัดการเรียนการสอน

ตัวบ่งชี้ที่ 27 ร้อยละของรายวิชาที่จัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรรายวิชาเพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน

ตัวบ่งชี้ที่ 28 จำนวนของรายวิชาที่จัดกิจกรรม/โครงการที่ให้บริการวิชาชีพและ/หรือวิชาการต่อชุมชน/สังคม

ตัวบ่งชี้ที่ 29 ร้อยละของคะแนนเฉลี่ยผลการนิเทศการจัดการเรียนการสอนของผู้สอนต่อภาคการศึกษา

การวัดผลและประเมินผล (Measurement & Evaluation)

ตัวบ่งชี้ที่ 30 ร้อยละของรายวิชาที่ใช้เครื่องมือวัดและประเมินผลการเรียนที่มีคุณภาพและหลากหลาย

ตัวบ่งชี้ที่ 31 ร้อยละของรายวิชาที่กำหนดเกณฑ์การตัดสินผลการเรียนที่ช่วยยกระดับความสามารถของผู้เรียน

เอกสารนี้มีลิขสิทธิ์ สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตัวบ่งชี้ที่ 32 ร้อยละของรายวิชาที่มีระบบการรายงานความก้าวหน้าทางการเรียนต่อผู้เรียน ผู้ปกครอง และชุมชน

ตัวบ่งชี้ที่ 33 ร้อยละของรายวิชาที่นำข้อมูลจากผลการเรียนไปพัฒนาผู้เรียน พัฒนาการสอน และพัฒนาหลักสูตร

ตัวบ่งชี้ที่ 34 ร้อยละของรายวิชาที่ผู้เรียนมีเวลาเรียนไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 ของเวลาเรียนทั้งหมด

การวิจัยและพัฒนา (Research & Development)

ตัวบ่งชี้ที่ 35 จำนวนนวัตกรรม สิ่งประดิษฐ์ และโครงงานของผู้เรียนที่ได้ผลิตขึ้นต่อปีการศึกษา

ตัวบ่งชี้ที่ 36 จำนวนนวัตกรรม สิ่งประดิษฐ์ และงานวิจัยของผู้สอนที่ได้ผลิตขึ้นต่อปีการศึกษา

ตัวบ่งชี้ที่ 37 จำนวนนวัตกรรม สิ่งประดิษฐ์ และโครงงานของผู้เรียนที่ได้นำไปใช้ประโยชน์ทางวิชาชีพและ/หรือได้รับการเผยแพร่ระดับชาติ

ตัวบ่งชี้ที่ 38 จำนวนนวัตกรรม สิ่งประดิษฐ์ และงานวิจัยของผู้สอนที่ได้นำไปใช้ประโยชน์ทางวิชาชีพและ/หรือได้รับการเผยแพร่ระดับชาติ

ตัวบ่งชี้ที่ 39 ร้อยละของงบประมาณที่ใช้ในการสร้าง พัฒนา และเผยแพร่นวัตกรรม สิ่งประดิษฐ์ งานวิจัย และโครงงานของผู้สอนและผู้เรียน ต่องบดำเนินการ

ตัวบ่งชี้ที่ 40 จำนวนครั้งและช่องทางการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับนวัตกรรม สิ่งประดิษฐ์ งานวิจัย และโครงงานของผู้สอนและผู้เรียน

ส่วนที่ 3 ผลผลิต / ผลลัพธ์ (Output / Outcome)

คุณภาพของผู้เรียนและผู้สำเร็จการศึกษา (Quality of Student & Graduator)

ตัวบ่งชี้ที่ 41 ร้อยละของผู้เรียนที่ออกกลางคันเมื่อเทียบกับแรกเข้า

ตัวบ่งชี้ที่ 42 ร้อยละของผู้เรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามเกณฑ์หลักสูตรที่กำหนดตามชั้นปี

ตัวบ่งชี้ที่ 43 ร้อยละของผู้เรียนที่สามารถประยุกต์หลักการทางวิทยาศาสตร์ และคณิตศาสตร์ มาใช้แก้ปัญหาในการปฏิบัติงานอาชีพอย่างเป็นระบบ

ตัวบ่งชี้ที่ 44 ร้อยละของผู้เรียนที่มีทักษะในการสื่อสารภาษาไทย ด้านการฟัง การอ่าน การเขียน และการสนทนา

ตัวบ่งชี้ที่ 45 ร้อยละของผู้เรียนที่มีทักษะในการสื่อสารภาษาต่างประเทศ ด้านการฟัง การอ่าน การเขียน และการสนทนา

ตัวบ่งชี้ที่ 46 ร้อยละของผู้เรียนที่มีความสามารถใช้ความรู้ และเทคโนโลยีที่จำเป็นในการศึกษาค้นคว้าและปฏิบัติงานวิชาชีพได้อย่างเหมาะสม

ตัวบ่งชี้ที่ 47 ร้อยละของผู้เรียนที่มีคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมที่ดีงามในวิชาชีพ มีบุคลิกภาพที่เหมาะสมและมนุษย์สัมพันธ์ที่ดี

ตัวบ่งชี้ที่ 48 ร้อยละของผู้เรียนที่ได้รับรางวัลจากการแข่งขันทักษะวิชาการและ/หรือวิชาชีพจากหน่วยงานภายนอก

ตัวบ่งชี้ที่ 49 ร้อยละของผู้สำเร็จการศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามเกณฑ์การสำเร็จการศึกษา

ตัวบ่งชี้ที่ 50 ร้อยละของผู้สำเร็จการศึกษาที่ได้งานทำในสถานประกอบการ/ประกอบอาชีพอิสระและศึกษาต่อภายใน 1 ปี

ตัวบ่งชี้ที่ 51 ร้อยละของผู้สำเร็จการศึกษาที่ผ่านการทดสอบมาตรฐานวิชาชีพจากองค์กรที่เป็นที่ยอมรับ

ตัวบ่งชี้ที่ 52 ร้อยละของผู้สำเร็จการศึกษาที่สอบผ่านการทดสอบจากข้อสอบกลางของสำนักงานทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (สทศ.)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ส่วนที่ 4 การพัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่อง (Continuous Quality Development) และส่วนที่ 5 การบริหารเชิงระบบ (Systematic Approach Management)

ตัวบ่งชี้ที่ 53 ระดับคุณภาพการบริหารงานวิชาการของผู้บริหาร

ตัวบ่งชี้ที่ 54 ระบบและกลไกในการประกันคุณภาพการบริหารงานวิชาการ

ตัวบ่งชี้ที่ 55 ประสิทธิผลของการประกันคุณภาพการบริหารงานวิชาการ

แนวทางการดำเนินงาน การเก็บรวบรวมข้อมูล และการประเมินผลของแต่ละตัวบ่งชี้

ความพึงพอใจและความคาดหวังของผู้เกี่ยวข้องที่มีส่วนได้ส่วนเสีย

ตัวบ่งชี้ที่ 1 ระดับความพึงพอใจของสถานประกอบการที่มีต่อผู้สำเร็จการศึกษา

คำอธิบาย

ความพึงพอใจของผู้บริหารหรือเจ้าของสถานประกอบการหรือผู้ที่เกี่ยวข้องที่มีต่อพฤติกรรมของผู้สำเร็จการศึกษาในแต่ละหลักสูตรตามประเภทวิชา สาขาวิชา สาขางาน ที่ปฏิบัติงานในสถานประกอบการเกี่ยวกับ

1. ความรู้ความสามารถทางด้านวิชาการตามลักษณะงานในสาขานั้น ๆ

2. ความรู้ความสามารถขั้นพื้นฐานที่จำเป็นในการทำงาน เช่น การเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี การตัดสินใจ ความตระหนักในการปฏิบัติตนในการรักษาความปลอดภัยในการปฏิบัติงาน ทักษะในการสื่อสาร ทักษะในการจัดการและการทำงานเป็นทีม ความสามารถในการคิดวิเคราะห์และการแก้ปัญหา ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ความรู้ความสามารถในด้านภาษาต่างประเทศ เป็นต้น

3. คุณธรรม จริยธรรมและจรรยาบรรณในวิชาชีพ เช่น ความรับผิดชอบในการปฏิบัติงาน ความมีวินัย ความซื่อสัตย์ ความเมตตากรุณา ความขยัน อดทน ความเสียสละ การตรงต่อเวลา การอุทิศตนในการทำงานที่รับผิดชอบ รวมทั้งประสิทธิผลในการทำงานของผู้สำเร็จการศึกษาที่ทำงานในสถานประกอบการหรือหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน โดยสำรวจความคิดเห็นของสถานประกอบการ/หน่วยงานที่มีต่อการทำงานของผู้สำเร็จการศึกษาสาขาวิชาต่าง ๆ การมีมนุษยสัมพันธ์ มีบุคลิกภาพที่เหมาะสม ไม่เกี่ยวข้องกับอบายมุขและสิ่งเสพติด เป็นต้น

แนวทางการดำเนินงาน

สถานศึกษามีการดำเนินงานและมีข้อมูลที่แสดงความตระหนัก การปฏิบัติและความสำเร็จจากการปฏิบัติตามข้อกำหนด โดยมีกิจกรรม/งาน/โครงการที่ดำเนินการเพื่อนำไปสู่มาตรฐานคุณภาพ เช่น โครงการสัมมนาร่วมกับสถานประกอบการเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้สำเร็จการศึกษาก่อนเข้าสู่สถานประกอบการ เป็นต้น และต้องดำเนินงานตามวงจรคุณภาพ PDCA

แนวทางการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. จำนวนและประเภทของสถานประกอบการที่ให้ข้อมูลโดยระบุชื่อ ที่ตั้ง ผู้ประเมิน ตำแหน่ง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2. ระดับความพึงพอใจเฉลี่ยแต่ละด้าน ได้แก่ ด้านความรู้ความสามารถทางด้านวิชาการ ด้านความรู้ความสามารถพื้นฐานที่จำเป็นในการทำงาน และด้านคุณธรรม จริยธรรมและจรรยาบรรณในวิชาชีพ ตามหลักสูตร ประเภทวิชา สาขาวิชา สาขางาน โดยแบบประเมินความพึงพอใจที่มีมาตรวัด 5 ระดับ

3. ระดับความพึงพอใจเฉลี่ยรวมแต่ละหลักสูตร ประเภทวิชา สาขาวิชา สาขางาน

แนวทางการประเมินผล

ข้อมูลประกอบการตัดสิน	เกณฑ์การตัดสิน	
ระดับความพึงพอใจเฉลี่ยโดยรวมของสถานประกอบการที่มีต่อผู้สำเร็จการศึกษา (จากระบบคะแนนเต็ม 5.00)	ดีเยี่ยม	ค่าเฉลี่ยระหว่าง 4.51 – 5.00
	ดีมาก	ค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.51 – 4.50
	ดี	ค่าเฉลี่ยระหว่าง 2.51 – 3.50
	พอใช้	ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.51 – 2.50
	ปรับปรุง	ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.00 – 1.50

ตัวบ่งชี้ที่ 2 ระดับความพึงพอใจของสถานประกอบการที่มีต่อผู้เรียนที่เข้าฝึกประสบการณ์วิชาชีพ/ฝึกงาน

คำอธิบาย

ความพึงพอใจของผู้บริหารหรือเจ้าของสถานประกอบการหรือผู้ที่เกี่ยวข้องที่มีต่อพฤติกรรมของผู้เรียนที่เข้าฝึกประสบการณ์วิชาชีพ/ฝึกงานในแต่ละหลักสูตรตามประเภทวิชา สาขาวิชา สาขางาน ที่ปฏิบัติงานในสถานประกอบการเกี่ยวกับ

1. ความรู้ความสามารถทางด้านวิชาการตามลักษณะงานในสาขานั้น ๆ

2. ความรู้ความสามารถขั้นพื้นฐานที่จำเป็นในการทำงาน เช่น การเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี การตัดสินใจ ความตระหนักในการปฏิบัติตนในการรักษาความปลอดภัยในการปฏิบัติงาน ทักษะในการสื่อสาร ทักษะในการจัดการและการทำงานเป็นทีม ความสามารถในการคิดวิเคราะห์และการแก้ปัญหา ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ความรู้ความสามารถในด้านภาษาต่างประเทศ เป็นต้น

3. คุณธรรม จริยธรรมและจรรยาบรรณในวิชาชีพ เช่น ความรับผิดชอบในการปฏิบัติงาน ความมีวินัย ความซื่อสัตย์ ความเมตตากรุณา ความขยัน อดทน ความเสียสละ การตรงต่อเวลา การอุทิศตนในการทำงานที่รับผิดชอบ รวมทั้งประสิทธิผลในการทำงานของผู้สำเร็จการศึกษาที่ทำงานในสถานประกอบการหรือหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน โดยสำรวจความคิดเห็นของสถานประกอบการ/หน่วยงานที่มีต่อการทำงานของผู้สำเร็จการศึกษาสาขาวิชาต่าง ๆ การมีมนุษยสัมพันธ์ มีบุคลิกภาพที่เหมาะสม ไม่เกี่ยวข้องกับอบายมุขและสิ่งเสพติด เป็นต้น

แนวทางการดำเนินงาน

สถานศึกษามีการดำเนินงานและมีข้อมูลที่แสดงความตระหนัก การปฏิบัติและความสำเร็จจากการปฏิบัติตามข้อกำหนด โดยมีกิจกรรม/งาน/โครงการที่ดำเนินการเพื่อนำไปสู่มาตรฐานคุณภาพ เช่น การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นฝึกทักษะวิชาชีพ โครงการสัมมนาร่วมกับสถานประกอบการเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียนหรือการนิเทศนักเรียนนักศึกษาฝึกงาน เป็นต้น และต้องดำเนินงานตามวงจรคุณภาพ PDCA

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แนวทางการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. จำนวนและประเภทของสถานประกอบการที่ให้ข้อมูลโดยระบุชื่อ ที่ตั้ง ผู้ประเมิน ตำแหน่ง

2. ระดับความพึงพอใจเฉลี่ยแต่ละด้าน ได้แก่ ความรู้ความสามารถทางด้านวิชาการ ด้านความรู้ความสามารถพื้นฐานที่จำเป็นในการทำงาน ด้านคุณธรรม จริยธรรมและจรรยาบรรณในวิชาชีพ ตามหลักสูตรประเภทวิชา สาขาวิชา โดยแบบประเมินความพึงพอใจที่มีมาตรวัด 5 ระดับ

3. ระดับความพึงพอใจเฉลี่ยแต่ละด้าน แต่ละหลักสูตร

แนวทางการประเมินผล

ข้อมูลประกอบการตัดสิน	เกณฑ์การตัดสิน	
ระดับความพึงพอใจเฉลี่ยโดยรวมของสถานประกอบการที่มีต่อผู้เรียนที่เข้าฝึกประสบการณ์วิชาชีพ/ฝึกงาน (จากระบบคะแนนเต็ม 5.00)	ดีเยี่ยม	ค่าเฉลี่ยระหว่าง 4.51 – 5.00
	ดีมาก	ค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.51 – 4.50
	ดี	ค่าเฉลี่ยระหว่าง 2.51 – 3.50
	พอใช้	ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.51 – 2.50
	ปรับปรุง	ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.00 – 1.50

ตัวบ่งชี้ที่ 3 ระดับความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อกระบวนการจัดการเรียนการสอนของผู้สอน

คำอธิบาย

ความพึงพอใจของผู้เรียนต่อคุณภาพการสอนของผู้สอนในด้านต่าง ๆ เช่น ความรู้ความสามารถในรายวิชาที่สอน ความสามารถในการถ่ายทอดเนื้อหาและเทคนิควิธีสอน การใช้สื่อการสอน การวัดผลและประเมินผล เป็นต้น

แนวทางการดำเนินงาน

สถานศึกษามีการดำเนินงานและมีข้อมูลที่แสดงความตระหนัก การปฏิบัติและความสำเร็จจากการปฏิบัติตามข้อกำหนด โดยมีกิจกรรม/งาน/โครงการที่ดำเนินการเพื่อนำไปสู่มาตรฐานคุณภาพ เช่น การสนับสนุนให้ผู้สอนได้รับการอบรมในเรื่อง หลักการสอน เทคนิคการสอน เทคนิคการสร้างและใช้สื่อการสอน เทคนิคการถ่ายทอดความรู้ วัดและประเมินผล โครงการสนับสนุนผู้สอนไปอบรม/พัฒนาด้านความรู้ในวิชาชีพที่สอน หรืออื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น ทักษะการพูด การบรรยาย เป็นต้น และต้องดำเนินงานตามวงจรคุณภาพ PDCA

แนวทางการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. จำนวนรายวิชาที่เปิดสอนในสาขาวิชา สาขางาน

2. ระดับความพึงพอใจเฉลี่ยของผู้เรียนต่อคุณภาพการสอนของผู้สอน ในด้านต่าง ๆ ได้แก่ ด้านความรู้ความสามารถในรายวิชาที่สอน ความสามารถในการถ่ายทอดเนื้อหาและเทคนิควิธีสอน การใช้สื่อการสอน การวัดและประเมินผล เป็นต้น โดยใช้แบบสอบถามที่มีมาตรวัด 5 ระดับ

3. ระดับความพึงพอใจเฉลี่ยรายวิชา

4. ระดับความพึงพอใจเฉลี่ยรายบุคคล

5. ระดับความพึงพอใจเฉลี่ยสาขาวิชา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แนวทางการประเมินผล

ข้อมูลประกอบการตัดสิน	เกณฑ์การตัดสิน	
ระดับความพึงพอใจเฉลี่ยโดยรวมของผู้เรียนที่มีต่อกระบวนการจัดการเรียนการสอนของผู้สอน (จากระบบคะแนนเต็ม 5.00)	ดีเยี่ยม	ค่าเฉลี่ยระหว่าง 4.51 – 5.00
	ดีมาก	ค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.51 – 4.50
	ดี	ค่าเฉลี่ยระหว่าง 2.51 – 3.50
	พอใช้	ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.51 – 2.50
	ปรับปรุง	ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.00 – 1.50

หมายเหตุ เก็บข้อมูลจากผู้เรียนตามหลักการสุ่มตัวอย่าง

ตัวบ่งชี้ที่ 4 ระดับความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อการใช้ทรัพยากรการเรียนการสอน

คำอธิบาย

สถานศึกษาดำเนินการศึกษาระดับความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อคุณภาพของทรัพยากรการเรียนการสอน ได้แก่ เครื่องมือ อุปกรณ์ ครุภัณฑ์ สื่อการเรียนรู้ แหล่งการเรียนรู้ ห้องปฏิบัติการ ศูนย์วิทยบริการ โดยดำเนินการศึกษาความพึงพอใจด้านต่าง ๆ เช่น ด้านความเพียงพอ ด้านสภาพการใช้งาน ด้านการบริการ ด้านความทันสมัย เป็นต้น

แนวทางการดำเนินงาน

สถานศึกษามีการดำเนินงานและมีข้อมูลที่แสดงความตระหนัก การปฏิบัติและความสำเร็จจากการปฏิบัติตามข้อกำหนด โดยมีกิจกรรม/งาน/โครงการที่ดำเนินการเพื่อนำไปสู่มาตรฐานคุณภาพ เช่น โครงการจัดซื้อ/จัดจ้าง/จัดทำ เครื่องมือ อุปกรณ์ ครุภัณฑ์ สื่อการเรียนรู้ โครงการพัฒนาแหล่งการเรียนรู้/ ห้องปฏิบัติการ/ศูนย์วิทยบริการ เป็นต้น และต้องดำเนินงานตามวงจรคุณภาพ PDCA

แนวทางการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. บัญชีรายชื่อเครื่องมือ อุปกรณ์ ครุภัณฑ์ สื่อ แหล่งการเรียนรู้ ห้องปฏิบัติการ ศูนย์วิทยบริการ
2. ระดับความพึงพอใจเฉลี่ยของผู้เรียนต่อคุณภาพการสอนของผู้สอนในด้านต่าง ๆ เช่น ความเพียงพอ สภาพการใช้งาน การบริการ ความทันสมัย เป็นต้น โดยใช้แบบสอบถามที่มีมาตรวัด 5 ระดับ

แนวทางการประเมินผล

ข้อมูลประกอบการตัดสิน	เกณฑ์การตัดสิน	
ระดับความพึงพอใจเฉลี่ยโดยรวมของผู้เรียนที่มีต่อการใช้ทรัพยากรการเรียนการสอน (จากระบบคะแนนเต็ม 5.00)	ดีเยี่ยม	ค่าเฉลี่ยระหว่าง 4.51 – 5.00
	ดีมาก	ค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.51 – 4.50
	ดี	ค่าเฉลี่ยระหว่าง 2.51 – 3.50
	พอใช้	ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.51 – 2.50
	ปรับปรุง	ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.00 – 1.50

หมายเหตุ เก็บข้อมูลจากผู้เรียนตามหลักการสุ่มตัวอย่าง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตัวบ่งชี้ที่ 5 ระดับความพึงพอใจของบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา

คำอธิบาย

ผู้บริหารงานวิชาการของสถานศึกษาดำเนินการศึกษาระดับความพึงพอใจของบุคคลที่เกี่ยวข้องได้แก่ ผู้สอน บุคลากรสนับสนุน และผู้ปกครอง เกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา โดยดำเนินการศึกษาความพึงพอใจที่มีต่อกระบวนการบริหารงานวิชาการและผลสัมฤทธิ์ของการบริหารงานวิชาการ

แนวทางการดำเนินงาน

สถานศึกษามีการดำเนินงานและมีข้อมูลที่แสดงความตระหนัก การปฏิบัติและความสำเร็จจากการปฏิบัติตามข้อกำหนด โดยมีกิจกรรม/งาน/โครงการที่ดำเนินการเพื่อนำไปสู่มาตรฐานคุณภาพ เช่น โครงการสัมมนาสรุปผลการบริหารงานวิชาการประจำปี การสำรวจความพึงพอใจด้านการบริหารงานวิชาการ การสำรวจความคิดเห็นเพื่อการพัฒนาการบริหารงานวิชาการ เป็นต้น และต้องดำเนินงานตามวงจรคุณภาพ PDCA

แนวทางการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. จำนวนผู้สอน บุคลากรสนับสนุน และผู้ปกครอง
2. ระดับความพึงพอใจเฉลี่ยที่มีต่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในด้านต่าง ๆ ได้แก่

2.1 ด้านกระบวนการบริหารงานวิชาการ เช่น การวางแผน การจัดโครงสร้างหน่วยงาน การจัดบุคคลเข้ารับผิดชอบงานตามโครงสร้างหน่วยงาน การอำนวยการ การประสานงาน การจัดงบประมาณ การประเมินผล และการรายงาน เป็นต้น

2.2 ด้านความสามารถของผู้บริหารงานวิชาการ เช่น ภาวะผู้นำ ความรู้ความเข้าใจ บุคลิกภาพ ความสามารถในการสื่อสารและถ่ายทอดงาน เป็นต้น

2.3 ด้านองค์ประกอบของการบริหารงานวิชาการ เช่น ด้านหลักสูตร ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านทรัพยากรการเรียนการสอน ด้านการวัดผลและประเมินผล ด้านการวิจัยและพัฒนา ด้านระบบฐานข้อมูลและสารสนเทศ ด้านการพัฒนาบุคลากร เป็นต้น

3. ระดับความพึงพอใจเฉลี่ยจำแนกตามด้านและตามกลุ่มผู้ตอบแบบสอบถาม

แนวทางการประเมินผล

ข้อมูลประกอบการตัดสิน	เกณฑ์การตัดสิน	
ระดับความพึงพอใจเฉลี่ยโดยรวมของผู้สอน บุคลากรสนับสนุน และผู้ปกครอง ที่มีต่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา (จากระบบคะแนนเต็ม 5.00)	ดีเยี่ยม	ค่าเฉลี่ยระหว่าง 4.51 – 5.00
	ดีมาก	ค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.51 – 4.50
	ดี	ค่าเฉลี่ยระหว่าง 2.51 – 3.50
	พอใช้	ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.51 – 2.50
	ปรับปรุง	ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.00 – 1.50

หมายเหตุ เก็บข้อมูลจากผู้เกี่ยวข้องตามหลักการสุ่มตัวอย่าง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้องที่มีส่วนได้ส่วนเสีย

ตัวบ่งชี้ที่ 6 จำนวนครั้งในการระดมทรัพยากรจากแหล่งต่าง ๆ เพื่อสนับสนุนการจัดการศึกษา

คำอธิบาย

การระดมทรัพยากรบุคคล เงิน เครื่องมือ/เครื่องจักร และอื่น ๆ ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา เช่น การเป็นวิทยากรให้ความรู้ การสนับสนุนเงิน วัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องจักร สถานที่ เป็นต้น เพื่อให้การจัดการศึกษาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

แนวทางการดำเนินงาน

สถานศึกษามีการดำเนินงานและมีข้อมูลที่แสดงความตระหนัก การปฏิบัติและความสำเร็จจากการปฏิบัติตามข้อกำหนด โดยมีกิจกรรม/งาน/โครงการที่ดำเนินการเพื่อนำไปสู่มาตรฐานคุณภาพ เช่น โครงการความร่วมมือระหว่างสถานประกอบการกับสถานศึกษา การจัดหาทุนเพื่อซื้อวัสดุ อุปกรณ์ โครงการเชิญผู้เชี่ยวชาญและภูมิปัญญาท้องถิ่นให้ความรู้แก่ผู้เรียน เป็นต้น และต้องดำเนินงานตามวงจรคุณภาพ PDCA

แนวทางการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ข้อมูลการระดมทรัพยากรบุคคล เงิน เครื่องมือ/เครื่องจักร และอื่น ๆ ภายในสถานศึกษา
2. ข้อมูลการระดมทรัพยากรบุคคล เงิน เครื่องมือ/เครื่องจักร และอื่น ๆ จากสถาบันการศึกษาทั้งภาครัฐและเอกชน
3. ข้อมูลการระดมทรัพยากรบุคคล เงิน เครื่องมือ/เครื่องจักร และอื่น ๆ จากองค์กรหรือสถานประกอบการทั้งภาครัฐและเอกชน

แนวทางการประเมินผล

ข้อมูลประกอบการตัดสิน	เกณฑ์การตัดสิน
จำนวนครั้งหรือปริมาณในการระดมทรัพยากรจากแหล่งต่าง ๆ ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา เพื่อสนับสนุนการจัดการศึกษาของแต่ละสาขาวิชา/สาขางาน	ดีเยี่ยม จำนวน 8 ครั้งขึ้นไป
	ดีมาก จำนวน 7-8 ครั้ง
	ดี จำนวน 5-6 ครั้ง
	พอใช้ จำนวน 3-4 ครั้ง
	ปรับปรุง จำนวนต่ำกว่า 3 ครั้ง

ตัวบ่งชี้ที่ 7 จำนวนสถานประกอบการที่มีการจัดการศึกษาร่วมกับสถานศึกษา

คำอธิบาย

สถานศึกษาประสานความร่วมมือกับสถานประกอบการทั้งภาครัฐและเอกชน ในการวางแผนและปฏิบัติการจัดการเรียนการสอน การฝึกวิชาชีพในระบบทวิภาคีและการฝึกงานในระบบปกติ ตามหลักสูตรที่สถานศึกษาจัด โดยสถานศึกษาต้องมีการลงนามความร่วมมือกับสถานประกอบการที่มีความพร้อมและทันสมัยของวัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือ ครุภัณฑ์ มีครูฝึกที่มีทักษะความชำนาญ มีความสามารถในการถ่ายทอดความรู้ มีแผนการฝึกปฏิบัติงานให้กับผู้เรียน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แนวทางการดำเนินงาน

สถานศึกษามีการดำเนินงานและมีข้อมูลที่แสดงความตระหนัก การปฏิบัติและความสำเร็จจากการปฏิบัติตามข้อกำหนด โดยมีกิจกรรม/งาน/โครงการที่ดำเนินการเพื่อนำไปสู่มาตรฐานคุณภาพ เช่น โครงการความร่วมมือระหว่างสถานประกอบการกับสถานศึกษา กิจกรรมเชิดชูเกียรติสถานประกอบการที่ร่วมจัดการศึกษา โครงการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี โครงการพัฒนาบุคลากรให้กับสถานประกอบการ เป็นต้น และต้องดำเนินงานตามวงจรคุณภาพ PDCA

แนวทางการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. แผน/เอกสาร/รายงาน ในการประสานงานกับสถานประกอบการที่จัดการศึกษาร่วมกับสถานศึกษา
2. รายชื่อสถานประกอบการที่ให้ความร่วมมือและจัดการศึกษาร่วมกับสถานศึกษาทั้งในระบบทวิภาคีและ/หรือระบบปกติ

แนวทางการประเมินผล

ข้อมูลประกอบการตัดสิน	เกณฑ์การตัดสิน
จำนวนสถานประกอบการที่จัดการศึกษาร่วมกับสถานศึกษาทั้งในระบบปกติและ/หรือระบบทวิภาคี	ดีเยี่ยม จำนวน 5 แห่งขึ้นไป
	ดีมาก จำนวน 4 แห่ง
	ดี จำนวน 3 แห่ง
	พอใช้ จำนวน 2 แห่ง
	ปรับปรุง จำนวน 1 แห่งหรือไม่มีเลย

ตัวบ่งชี้ที่ 8 จำนวนผู้เชี่ยวชาญ ผู้ทรงคุณวุฒิ หรือภูมิปัญญาท้องถิ่น ที่มีส่วนร่วมในการพัฒนาผู้เรียน

คำอธิบาย

สถานศึกษาดำเนินการจัดหาผู้เชี่ยวชาญ/ผู้ทรงคุณวุฒิ/ผู้นำภูมิปัญญาท้องถิ่นที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน ที่เกี่ยวข้องกับสาขางานของผู้เรียนจากภายนอกสถานศึกษา เช่น สถานประกอบการ หน่วยงานต่าง ๆ ชุมชนและท้องถิ่นในการพัฒนาผู้เรียน เป็นต้น มาร่วมพัฒนาผู้เรียน

แนวทางการดำเนินงาน

สถานศึกษามีการดำเนินงานและมีข้อมูลที่แสดงความตระหนัก การปฏิบัติและความสำเร็จจากการปฏิบัติตามข้อกำหนด โดยมีกิจกรรม/งาน/โครงการที่ดำเนินการเพื่อนำไปสู่มาตรฐานคุณภาพ เช่น โครงการเชิญผู้เชี่ยวชาญและภูมิปัญญาท้องถิ่นให้ความรู้แก่ผู้เรียน การจัดทำทำเนียบภูมิปัญญาท้องถิ่นในสาขาต่าง ๆ เป็นต้น และต้องดำเนินงานตามวงจรคุณภาพ PDCA

แนวทางการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. จำนวนสาขาวิชาที่เปิดสอนในสถานศึกษา
2. จำนวนคน-ชั่วโมงของผู้เชี่ยวชาญ ผู้ทรงคุณวุฒิ หรือภูมิปัญญาท้องถิ่นที่มีส่วนร่วมในการพัฒนาผู้เรียนแต่ละสาขางานต่อภาคเรียน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3. จำนวนสาขางานที่มีการจัดหาผู้เชี่ยวชาญมาร่วมในการพัฒนาผู้เรียน ตั้งแต่ 2 คน-ชั่วโมงต่อภาคเรียนขึ้นไป

4. ร้อยละของสาขาวิชาที่มีการจัดหาผู้เชี่ยวชาญในการพัฒนาผู้เรียน

แนวทางการประเมินผล

ข้อมูลประกอบการตัดสิน	เกณฑ์การตัดสิน
จำนวนผู้เชี่ยวชาญ ผู้ทรงคุณวุฒิ หรือภูมิปัญญาท้องถิ่น ที่มีส่วนร่วมในการพัฒนาผู้เรียน	ดีเยี่ยม จำนวน 4 คน-ชั่วโมง/ภาคเรียน
	ดีมาก จำนวน 3 คน-ชั่วโมง/ภาคเรียน
	ดี จำนวน 2 คน-ชั่วโมง/ภาคเรียน
	พอใช้ จำนวน 1 คน-ชั่วโมง/ภาคเรียน
	ปรับปรุง ไม่มีการจัดหาผู้เชี่ยวชาญมาพัฒนาผู้เรียน

ทรัพยากรการเรียนการสอน

ตัวบ่งชี้ที่ 9 ระดับความเหมาะสมและเพียงพอของเครื่องคอมพิวเตอร์ในแต่ละสาขาวิชา

คำอธิบาย

ความเหมาะสมของห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์ ระบบคอมพิวเตอร์ การบริหารจัดการ การใช้ห้องคอมพิวเตอร์ และจำนวนผู้เรียนต่อเครื่องคอมพิวเตอร์ในแต่ละครั้งของการเรียนในรายวิชาที่ใช้เครื่อง-คอมพิวเตอร์ แต่ละหลักสูตรตามประเภทวิชา สาขาวิชา และสาขางาน

แนวทางการดำเนินงาน

สถานศึกษามีการดำเนินงานและมีข้อมูลที่แสดงความตระหนัก การปฏิบัติและความสำเร็จจากการปฏิบัติตามข้อกำหนด โดยมีกิจกรรม/งาน/โครงการที่ดำเนินการเพื่อนำไปสู่มาตรฐานคุณภาพ เช่น โครงการเช่าซื้อคอมพิวเตอร์ โครงการจัดระดมทุนเพื่อจัดซื้อคอมพิวเตอร์ เป็นต้น และต้องดำเนินงานตามวงจรคุณภาพ PDCA

แนวทางการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. จำนวนห้องเรียนและตารางการใช้ห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์
2. จำนวนเครื่องคอมพิวเตอร์ต่อห้อง
3. จำนวนผู้เรียนในแต่ละครั้งของการเรียนในรายวิชาที่ใช้เครื่องคอมพิวเตอร์แต่ละหลักสูตรตามประเภทวิชา สาขาวิชา และสาขางาน
4. จำนวนผู้เรียนต่อเครื่องคอมพิวเตอร์ในแต่ละครั้งของการเรียนในรายวิชาที่ใช้เครื่องคอมพิวเตอร์แต่ละหลักสูตรตามประเภทวิชา สาขาวิชาและสาขางาน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แนวทางการประเมินผล

ข้อมูลประกอบการตัดสิน	เกณฑ์การตัดสิน
ระดับความเหมาะสมและเพียงพอของเครื่องคอมพิวเตอร์ในแต่ละสาขาวิชา โดยพิจารณาจาก 1) สัดส่วนจำนวนผู้เรียนต่อเครื่องคอมพิวเตอร์ในแต่ละครั้งของการเรียนรายวิชาที่ใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ เป็น 1 : 1 2) มีการวางแผนการใช้ห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์ 3) มีการใช้ห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์ตามตารางการใช้ 4) มีการติดตาม เฝ้าระวัง ซ่อมบำรุง และประเมินผลการใช้ห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์ 5) มีการนำผลการประเมินมาใช้ในการปรับปรุงห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์	ดีเยี่ยม ปฏิบัติได้ครบทั้ง 5 ข้อ ดีมาก ปฏิบัติได้เพียง 4 ข้อ ดี ปฏิบัติได้เพียง 3 ข้อ พอใช้ ปฏิบัติได้เพียง 2 ข้อ ปรับปรุง ปฏิบัติได้เพียง 1 ข้อ

ตัวบ่งชี้ที่ 10 ระดับความเหมาะสมและเพียงพอของห้องเรียน ห้องปฏิบัติการ โรงฝึกงาน และพื้นที่ฝึกปฏิบัติ

คำอธิบาย

ความเหมาะสมในการจัดห้องเรียน ห้องปฏิบัติการ โรงฝึกงาน พื้นที่ฝึกปฏิบัติ ให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อม สิ่งอำนวยความสะดวกทั้งภายในและภายนอกห้องเรียน สอดคล้องกับรายวิชาที่เรียน มีบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้

แนวทางการดำเนินงาน

สถานศึกษามีการดำเนินงานและมีข้อมูลที่แสดงความตระหนัก การปฏิบัติและความสำเร็จจากการปฏิบัติตามข้อกำหนด โดยมีกิจกรรม/งาน/โครงการที่ดำเนินการเพื่อนำไปสู่มาตรฐานคุณภาพ เช่น มีการวิเคราะห์การใช้ประโยชน์จากห้องเรียน ห้องปฏิบัติการ โรงฝึกงาน และพื้นที่ฝึกปฏิบัติ โครงการจัดทำห้องปฏิบัติการกลาง การแต่งตั้งผู้ดูแลประจำห้อง การบันทึกประวัติการใช้และการซ่อมบำรุง การสำรวจความพึงพอใจการใช้ห้อง เป็นต้น และต้องดำเนินงานตามวงจรคุณภาพ PDCA

แนวทางการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. จำนวนห้องเรียน ห้องปฏิบัติการ โรงฝึกงาน และพื้นที่ฝึกปฏิบัติ
2. ตารางการใช้ห้องเรียน ห้องปฏิบัติการ โรงฝึกงาน และพื้นที่ฝึกปฏิบัติ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แนวทางการประเมินผล

ข้อมูลประกอบการตัดสิน	เกณฑ์การตัดสิน	
ระดับความเหมาะสมและเพียงพอห้องเรียน ห้องปฏิบัติการ โรงฝึกงาน และพื้นที่ฝึกปฏิบัติงานในแต่ละสาขาวิชา/สาขางาน โดยพิจารณาจาก 1) มีห้องเรียน ห้องปฏิบัติการ โรงฝึกงาน และพื้นที่ฝึกปฏิบัติงานครบถ้วนตามมาตรฐานของหลักสูตรแต่ละสาขาวิชาที่กำหนด 2) มีการวางแผนการใช้ห้องเรียน ห้องปฏิบัติการ โรงฝึกงาน และพื้นที่ฝึกปฏิบัติ 3) มีการใช้ห้องเรียน ห้องปฏิบัติการ โรงฝึกงาน และพื้นที่ฝึกปฏิบัติตามตารางการใช้ 4) มีการติดตามประเมินผลการใช้ห้องเรียน ห้องปฏิบัติการ โรงฝึกงาน และพื้นที่ฝึกปฏิบัติ 5) มีการนำผลการประเมินมาใช้ในการปรับปรุงห้องเรียน ห้องปฏิบัติการ โรงฝึกงาน และพื้นที่ฝึกปฏิบัติ	ดีเยี่ยม	ปฏิบัติได้ครบทั้ง 5 ข้อ
	ดีมาก	ปฏิบัติได้เพียง 4 ข้อ
	ดี	ปฏิบัติได้เพียง 3 ข้อ
	พอใช้	ปฏิบัติได้เพียง 2 ข้อ
	ปรับปรุง	ปฏิบัติได้เพียง 1 ข้อ

ตัวบ่งชี้ที่ 11 ระดับความเหมาะสมและเพียงพอของศูนย์วิทยบริการและ/หรือแหล่งเรียนรู้

คำอธิบาย

ความเหมาะสมในการจัดศูนย์วิทยบริการ ได้แก่ ห้องสมุด ศูนย์การเรียนรู้ภาษาด้วยตนเอง ห้องอินเตอร์เน็ต ที่มีสื่อหลากหลาย มีระบบการจัดการที่มีประสิทธิภาพ เช่น ระบบสืบค้น และสามารถรองรับการให้บริการทางวิชาการแก่ชุมชนและสังคม โดยจัดให้มีครุภัณฑ์และอุปกรณ์การศึกษาที่เพียงพอหรือเหมาะสมกับแต่ละสาขาวิชา

แนวทางการดำเนินงาน

สถานศึกษามีการดำเนินงานและมีข้อมูลที่แสดงความตระหนัก การปฏิบัติและความสำเร็จจากการปฏิบัติตามข้อกำหนด โดยมีกิจกรรม/งาน/โครงการที่ดำเนินการเพื่อนำไปสู่มาตรฐานคุณภาพ เช่น มีโครงการจัดหาครุภัณฑ์และอุปกรณ์ที่จำเป็นให้กับห้องสมุด ศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง ห้องอินเตอร์เน็ต การจัดหาเอกสารตำรา ต่าง ๆ ให้แก่ห้องสมุด มีการพัฒนาการให้บริการใช้ห้องสมุด ศูนย์การเรียนรู้ เป็นต้น และต้องดำเนินงานตามวงจรคุณภาพ PDCA

แนวทางการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. จำนวนครุภัณฑ์และอุปกรณ์ที่มีในศูนย์วิทยบริการ มีสื่อที่หลากหลายและข้อมูลการใช้งาน
2. มีระบบการจัดการที่มีประสิทธิภาพ เช่น ระบบสืบค้น
3. สามารถรองรับการให้บริการวิชาการแก่ชุมชนและสังคม
4. มีการประเมินคุณภาพการให้บริการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แนวทางการประเมินผล

ข้อมูลประกอบการตัดสิน	เกณฑ์การตัดสิน
ระดับความเหมาะสมและเพียงพอศูนย์วิทยบริการและ/หรือแหล่งเรียนรู้ โดยพิจารณาจาก 1) มีห้องสมุด ศูนย์การเรียนรู้ภาษาด้วยตนเอง และห้องอินเตอร์เน็ต 2) มีการวางแผนการใช้ห้องสมุด ศูนย์การเรียนรู้ภาษาด้วยตนเอง และห้องอินเตอร์เน็ต 3) มีการใช้ห้องสมุด ศูนย์การเรียนรู้ภาษาด้วยตนเอง และห้องอินเตอร์เน็ต ตารางการใช้ 4) มีการติดตามประเมินผลการใช้ห้องสมุด ศูนย์การเรียนรู้ภาษาด้วยตนเอง และห้องอินเตอร์เน็ต 5) มีการนำผลการประเมินมาใช้ในการปรับปรุงห้องสมุด ศูนย์การเรียนรู้ภาษาด้วยตนเอง และห้องอินเตอร์เน็ต	ดีเยี่ยม ปฏิบัติได้ครบทั้ง 5 ข้อ ดีมาก ปฏิบัติได้เพียง 4 ข้อ ดี ปฏิบัติได้เพียง 3 ข้อ พอใช้ ปฏิบัติได้เพียง 2 ข้อ ปรับปรุง ปฏิบัติได้เพียง 1 ข้อ

ตัวบ่งชี้ที่ 12 ระดับความเหมาะสมและเพียงพอของครุภัณฑ์ เครื่องมือ อุปกรณ์ วัสดุฝึก

คำอธิบาย

ความเหมาะสมในการจัดครุภัณฑ์ เครื่องมือ อุปกรณ์ และวัสดุฝึก โดยพิจารณาจากความเพียงพอและ/หรือความเหมาะสมในการใช้งานและความทันสมัย รวมทั้งประสิทธิภาพในการใช้งานที่สามารถตอบสนองการใช้งานของผู้ใช้ได้อย่างเหมาะสมในสาขาวิชา/สาขางาน

แนวทางการดำเนินงาน

สถานศึกษามีการดำเนินงานและมีข้อมูลที่แสดงความตระหนัก การปฏิบัติและความสำเร็จจากการปฏิบัติตามข้อกำหนด โดยมีกิจกรรม/งาน/โครงการที่ดำเนินการเพื่อนำไปสู่มาตรฐานคุณภาพ เช่น มีแนวทางในการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการใช้ครุภัณฑ์และอุปกรณ์ เช่น แบบบันทึกคำขอการใช้ แบบรายงานการซ่อมบำรุง มีโครงการจัดหาครุภัณฑ์และอุปกรณ์ให้ทันสมัย โครงการจัดซ่อมแซมครุภัณฑ์ประจำปีการศึกษา เป็นต้น และต้องดำเนินงานตามวงจรคุณภาพ PDCA

แนวทางการเก็บรวบรวมข้อมูล

สถานศึกษาจะต้องดำเนินการและมีข้อมูลที่บ่งชี้คุณภาพ ดังนี้

1. จำนวนครุภัณฑ์และอุปกรณ์ที่มีอยู่ในสาขาวิชา/สาขางาน อยู่ในสภาพที่ใช้งานได้ดี
2. จำนวนครุภัณฑ์และอุปกรณ์ที่มีอยู่ในสาขาวิชา/สาขางาน มีความเพียงพอ
3. จำนวนครุภัณฑ์และอุปกรณ์ที่มีอยู่ในสาขาวิชา/สาขางาน มีความทันสมัย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4. ผลการประเมินความพึงพอใจ/ความเพียงพอ/ความเหมาะสมของครุภัณฑ์ อุปกรณ์ และเครื่องมือต่าง ๆ ที่ใช้

5. มีการปรับปรุงโดยใช้ผลการประเมิน

แนวทางการประเมินผล

ข้อมูลประกอบการตัดสิน	เกณฑ์การตัดสิน	
ระดับความเหมาะสมในการจัดให้มีครุภัณฑ์ เครื่องมือ อุปกรณ์ วัสดุฝึก โดยพิจารณาจาก 1) มีครุภัณฑ์ เครื่องมือ อุปกรณ์ วัสดุฝึกครบถ้วนตามมาตรฐานของหลักสูตรแต่ละสาขาวิชาที่กำหนด 2) มีการวางแผนการใช้ครุภัณฑ์ เครื่องมือ อุปกรณ์ วัสดุฝึก 3) มีการใช้ครุภัณฑ์ เครื่องมือ อุปกรณ์ วัสดุฝึก ตามแผนการใช้ 4) มีการติดตามประเมินผลการใช้ครุภัณฑ์ เครื่องมือ อุปกรณ์ วัสดุฝึก 5) มีการนำผลการประเมินมาใช้ในการปรับปรุงครุภัณฑ์ เครื่องมือ อุปกรณ์ วัสดุฝึก	ดีเยี่ยม	ปฏิบัติได้ครบทั้ง 5 ข้อ
	ดีมาก	ปฏิบัติได้เพียง 4 ข้อ
	ดี	ปฏิบัติได้เพียง 3 ข้อ
	พอใช้	ปฏิบัติได้เพียง 2 ข้อ
	ปรับปรุง	ปฏิบัติได้เพียง 1 ข้อ

ตัวบ่งชี้ที่ 13 ระดับความเหมาะสมของความปลอดภัยของสภาพแวดล้อมและสิ่งอำนวยความสะดวก

คำอธิบาย

จัดระบบความปลอดภัยของสภาพแวดล้อม สิ่งอำนวยความสะดวกทั้งภายในและภายนอกห้องเรียน เช่น การใช้วัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องจักร การจัดระบบแสงสว่าง การถ่ายเทอากาศ การจัดพื้นที่ห้องเรียน ห้องปฏิบัติการ การจัดผังห้องปฏิบัติการ ระบบป้องกันอัคคีภัย ฯลฯ ที่เอื้อต่อการเรียนรู้ในสถานศึกษา

แนวทางการดำเนินงานของสถานศึกษา

สถานศึกษามีการดำเนินงานและมีข้อมูลที่แสดงความตระหนัก การปฏิบัติและความสำเร็จจากการปฏิบัติตามข้อกำหนด โดยมีกิจกรรม/งาน/โครงการที่ดำเนินการเพื่อนำไปสู่มาตรฐานคุณภาพ เช่น กิจกรรมรณรงค์เพื่อความปลอดภัยในสถานศึกษา โครงการปรับปรุงซ่อมแซมครุภัณฑ์ โครงการ 5 ส. โครงการจัดระบบจราจรในสถานศึกษา เป็นต้น และต้องดำเนินงานตามวงจรคุณภาพ PDCA

แนวทางการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. จำนวนสาขางานที่เปิดสอนในสถานศึกษา
2. การที่จัดระบบความปลอดภัยของสิ่งแวดล้อมและสิ่งอำนวยความสะดวกได้อย่างมีคุณภาพ
3. ร้อยละของการจัดระบบความปลอดภัยของสภาพแวดล้อมและสิ่งอำนวยความสะดวกได้อย่างมีคุณภาพ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แนวทางการประเมินผล

ข้อมูลประกอบการตัดสิน	เกณฑ์การตัดสิน
ร้อยละของการจัดระบบความปลอดภัยของสภาพแวดล้อมและสิ่งอำนวยความสะดวกได้อย่างมีคุณภาพ โดยพิจารณาจากประเด็นต่อไปนี้ 1) ป้ายแสดงคำเตือนความปลอดภัย 2) ระบบสัญญาณเตือนภัยและอุปกรณ์ป้องกันอัคคีภัย 3) ป้ายแสดงขั้นตอนการใช้อุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องจักร ฯลฯ 4) สถานที่และการจัดเก็บวัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องจักร ฯลฯ 5) อุปกรณ์พยาบาลเบื้องต้นประจำพื้นที่นอกเหนือจากห้องพยาบาลของสถานศึกษา 6) บันทึกการตรวจสภาพและบำรุงรักษาอุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องจักร 7) อุปกรณ์ป้องกันอุบัติเหตุที่เกิดจากการปฏิบัติงาน 8) แผนการป้องกันอุบัติภัย / อุบัติเหตุ / อัคคีภัย 9) ข้อมูลหรือสถิติการเกิดอุบัติเหตุ	ดีเยี่ยม ปฏิบัติได้ครบทั้ง 9 ข้อ ดีมาก ปฏิบัติได้ 7-8 ข้อ ดี ปฏิบัติได้ 5-6 ข้อ พอใช้ ปฏิบัติได้ 3-4 ข้อ ปรับปรุง ปฏิบัติได้ 1-2 ข้อ

ตัวบ่งชี้ที่ 14 ร้อยละของบุคลากรที่รับผิดชอบงานวิชาการที่ได้รับการพัฒนาตามหน้าที่ที่รับผิดชอบ

คำอธิบาย

จำนวนผู้บริหาร ครู และบุคลากรสนับสนุนที่รับผิดชอบงานวิชาการของสถานศึกษาที่ได้รับการพัฒนาในหน้าที่ที่รับผิดชอบ จำนวนไม่น้อยกว่า 20 ชั่วโมง/คน/ปี

แนวทางการดำเนินงาน

สถานศึกษามีการดำเนินงานและมีข้อมูลที่แสดงความตระหนัก การปฏิบัติและความสำเร็จจากการปฏิบัติตามข้อกำหนด โดยมีกิจกรรม/งาน/โครงการที่ดำเนินการเพื่อนำไปสู่มาตรฐานคุณภาพ เช่น ส่งครูไปสัมมนาทางวิชาการ โครงการทัศนศึกษา ดูงาน โครงการจัดอบรมทางวิชาการ ลาศึกษาต่อ พัฒนาบุคลากรเพื่อเพิ่มวิทยฐานะ เป็นต้น และต้องดำเนินงานตามวงจรคุณภาพ PDCA

แนวทางการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. จำนวนผู้บริหาร ครู และบุคลากรสนับสนุนที่รับผิดชอบงานวิชาการของสถานศึกษา
2. จำนวนผู้บริหารที่ได้รับการพัฒนาในวิชาชีพผู้บริหาร
3. จำนวนครูที่ได้รับการพัฒนาในวิชาชีพที่สอน
4. จำนวนบุคลากรสายสนับสนุนที่ได้รับการพัฒนาตามหน้าที่ที่รับผิดชอบ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5. ร้อยละของผู้บริหาร ครู และบุคลากรสนับสนุนที่รับผิดชอบงานวิชาการของสถานศึกษาที่ได้รับการพัฒนาในหน้าที่ที่รับผิดชอบ จำนวนไม่น้อยกว่า 20 ชั่วโมง/คน/ปี

แนวทางการประเมินผล

ข้อมูลประกอบการตัดสิน	เกณฑ์การตัดสิน	
ร้อยละของผู้บริหาร ครู และบุคลากรสนับสนุนที่รับผิดชอบงานวิชาการของสถานศึกษาที่ได้รับการพัฒนาในหน้าที่ที่รับผิดชอบ จำนวนไม่น้อยกว่า 20 ชั่วโมง/คน/ปี	ดีเยี่ยม	มากกว่าร้อยละ 90
	ดีมาก	ร้อยละ 81-90
	ดี	ร้อยละ 71-80
	พอใช้	ร้อยละ 61-70
	ปรับปรุง	น้อยกว่าหรือเท่ากับร้อยละ 60

ตัวบ่งชี้ที่ 15 อัตราส่วนของผู้สอนประจำที่มีคุณวุฒิทางวิชาชีพต่อผู้เรียนในแต่ละสาขาวิชา

คำอธิบาย

จำนวนผู้สอนที่เป็นครูประจำและครูจ้างสอนที่สถานศึกษาทำสัญญาจ้างต่อเนื่องไม่น้อยกว่า 1 ภาคเรียน ที่มีคุณวุฒิทางวิชาชีพ ซึ่งได้รับมอบหมายให้รับผิดชอบการจัดการเรียนการสอนต่อจำนวนผู้เรียนทั้งหมดในแต่ละสาขาวิชา/สาขางาน

แนวทางการดำเนินงาน

สถานศึกษามีการดำเนินงานและมีข้อมูลที่แสดงความตระหนัก การปฏิบัติและความสำเร็จจากการปฏิบัติตามข้อกำหนด โดยมีกิจกรรม/งาน/โครงการที่ดำเนินการเพื่อนำไปสู่มาตรฐานคุณภาพ เช่น การจัดทำแผนอัตรากำลังผู้สอน แผนการพัฒนาครู แผนการรับนักเรียน เป็นต้น และต้องดำเนินงานตามวงจรคุณภาพ PDCA

แนวทางการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. จำนวนสาขาวิชา/สาขางานที่เปิดสอนในสถานศึกษา
2. จำนวนผู้เรียนในแต่ละสาขาวิชา/สาขางาน
3. จำนวนผู้สอนประจำที่มีคุณวุฒิทางวิชาชีพในแต่ละสาขาวิชา/สาขางาน
4. อัตราส่วนผู้สอนประจำที่มีคุณวุฒิทางวิชาชีพต่อผู้เรียนในแต่ละสาขาวิชา/สาขางาน
5. จำนวนสาขาวิชา/สาขางานที่ผู้สอนประจำและครูจ้างสอนที่มีคุณวุฒิทางวิชาชีพต่อผู้เรียน ตามเกณฑ์ ผู้สอน 1 คนต่อผู้เรียนไม่เกิน 35 คน
6. ร้อยละของสาขาวิชา/สาขางานที่ผู้สอนประจำและครูจ้างสอนที่มีคุณวุฒิทางวิชาชีพต่อผู้เรียน ตามเกณฑ์ ผู้สอน 1 คนต่อผู้เรียนไม่เกิน 35 คน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แนวทางการประเมินผล

ข้อมูลประกอบการตัดสิน	เกณฑ์การตัดสิน
ร้อยละของสาขาวิชา/สาขางานที่มีจำนวนครูผู้สอนประจำและครูจ้างสอนที่มีคุณวุฒิทางวิชาชีพต่อผู้เรียนตามเกณฑ์ ผู้สอน 1 คน ต่อผู้เรียนไม่เกิน 35 คน	ดีเยี่ยม มากกว่าร้อยละ 90
	ดีมาก ร้อยละ 81-90
	ดี ร้อยละ 71-80
	พอใช้ ร้อยละ 61-70
	ปรับปรุง น้อยกว่าหรือเท่ากับร้อยละ 60

ตัวบ่งชี้ที่ 16 อัตราส่วนของผู้สอนประจำต่อผู้เรียน

คำอธิบาย

จำนวนผู้สอนที่เป็นครูประจำและครูจ้างสอนที่สถานศึกษาทำสัญญาจ้างต่อเนื่องไม่น้อยกว่า 1 ภาคเรียน ต่อจำนวนผู้เรียนทั้งหมดของสถานศึกษา

แนวทางการดำเนินงาน

สถานศึกษามีการดำเนินงานและมีข้อมูลที่แสดงความตระหนัก การปฏิบัติและความสำเร็จจากการปฏิบัติตามข้อกำหนด โดยมีกิจกรรม/งาน/โครงการที่ดำเนินการเพื่อนำไปสู่มาตรฐานคุณภาพ เช่น การจัดทำแผนอัตรากำลังครู แผนการพัฒนาบุคลากร แผนการรับนักเรียน เป็นต้น และต้องดำเนินงานตามวงจรคุณภาพ PDCA

แนวทางการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. จำนวนผู้เรียนทั้งหมดของสถานศึกษา
2. จำนวนผู้สอนประจำและครูจ้างสอนของสถานศึกษา
3. อัตราส่วนผู้สอนประจำและครูจ้างสอนต่อจำนวนผู้เรียนทั้งหมดของสถานศึกษา

แนวทางการประเมินผล

ข้อมูลประกอบการตัดสิน	เกณฑ์การตัดสิน
อัตราส่วนผู้สอนประจำต่อผู้เรียนทั้งหมดของสถานศึกษา	ดีเยี่ยม ผู้สอน 1 คน ต่อ ผู้เรียนน้อยกว่า 20 คน
	ดีมาก ผู้สอน 1 คน ต่อ ผู้เรียน 20 – 25 คน
	ดี ผู้สอน 1 คน ต่อ ผู้เรียน 26 – 30 คน
	พอใช้ ผู้สอน 1 คน ต่อ ผู้เรียน 31 – 35 คน
	ปรับปรุง ผู้สอน 1 คน ต่อ ผู้เรียนมากกว่า 35 คน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การจัดการความรู้

ตัวบ่งชี้ที่ 17 ระดับคุณภาพของการจัดเก็บข้อมูลและสารสนเทศด้านการบริหารงานวิชาการ

คำอธิบาย

สถานศึกษามีการจัดทำข้อมูลพื้นฐาน (Data) และสารสนเทศ (Information) ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานวิชาการ เช่น ข้อมูลผู้เรียน ผู้สอน งบประมาณ การบริหารหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การวัดผลประเมินผล การวิจัยและพัฒนา นวัตกรรม สิ่งประดิษฐ์ เป็นต้น โดยดำเนินการจัดเก็บอย่างเป็นระบบทันสมัย และมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

แนวทางการดำเนินงาน

สถานศึกษามีการดำเนินงานและมีข้อมูลที่แสดงความตระหนัก การปฏิบัติและความสำเร็จจากการปฏิบัติตามข้อกำหนด โดยมีกิจกรรม/งาน/โครงการที่ดำเนินการเพื่อนำไปสู่มาตรฐานคุณภาพ เช่น การกำหนดทรัพยากรเพื่อการบริหารจัดการข้อมูลและสารสนเทศด้านการบริหารงานวิชาการ การพัฒนาสารสนเทศด้านการบริหารงานวิชาการ การจัดทำเว็บไซต์งานวิชาการ การจัดระบบบริหารจัดการสารสนเทศในสถานศึกษา การความร่วมมือกับภาคเอกชนในการบริหารจัดการทรัพยากรร่วมกัน การรายงานผลการจัดการสารสนเทศด้านการบริหารงานวิชาการ เป็นต้น และต้องดำเนินงานตามวงจรคุณภาพ PDCA

แนวทางการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ฐานข้อมูลด้านการบริหารงานวิชาการ
2. โปรแกรมสำเร็จรูปด้านการบริหารงานวิชาการ
3. แผนงานด้านการจัดทำข้อมูลและสารสนเทศด้านการบริหารงานวิชาการ
4. คู่มือการใช้โปรแกรมและฐานข้อมูล/สารสนเทศด้านการบริหารงานวิชาการ

แนวทางการประเมินผล

ข้อมูลประกอบการตัดสิน	เกณฑ์การตัดสิน
ระดับคุณภาพของการจัดเก็บข้อมูลและสารสนเทศด้านการบริหารงานวิชาการ พิจารณาจากประเด็นต่อไปนี้ 1) มีทรัพยากรเพื่อการบริหารข้อมูลและสารสนเทศด้านการบริหารงานวิชาการ 2) มีการจัดเก็บข้อมูลด้านการบริหารงานวิชาการที่เป็นหมวดหมู่ครอบคลุมตามความจำเป็นของการใช้งาน 3) มีการวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลเป็นสารสนเทศที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้ทันที 4) สารสนเทศมีความถูกต้อง ทันสมัย และตรงตามสถานการณ์ปัจจุบัน 5) มีการพัฒนาข้อมูลและสารสนเทศอย่างต่อเนื่อง	ดีเยี่ยม ปฏิบัติได้ครบทั้ง 5 ข้อ ดีมาก ปฏิบัติข้อ 1 – 4 ดี ปฏิบัติข้อ 1 – 3 พอใช้ ปฏิบัติข้อ 1 – 2 ปรับปรุง ปฏิบัติข้อ 1 หรือไม่ดำเนินการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตัวบ่งชี้ที่ 18 ระดับคุณภาพของการนำข้อมูลและสารสนเทศไปใช้ในการบริหารงานวิชาการ

คำอธิบาย

สถานศึกษามีการนำข้อมูลและสารสนเทศด้านงานวิชาการไปใช้ในการบริหารงานวิชาการ ทั้งนี้เพื่อทำให้การปฏิบัติงานวิชาการเป็นไปอย่างมีประสิทธิผลและประสิทธิภาพ

แนวทางการดำเนินงาน

สถานศึกษามีการดำเนินงานและมีข้อมูลที่แสดงความตระหนัก การปฏิบัติ และความสำเร็จจากการปฏิบัติตามข้อกำหนด โดยมีกิจกรรม/งาน/โครงการที่ดำเนินการเพื่อนำไปสู่มาตรฐานคุณภาพ การกำหนดทรัพยากรเพื่อการบริหารจัดการข้อมูลและสารสนเทศด้านการบริหารงานวิชาการ การพัฒนาสารสนเทศด้านการบริหารงานวิชาการ การจัดทำเว็บไซต์งานวิชาการ การจัดระบบบริหารจัดการสารสนเทศในสถานศึกษา การความร่วมมือกับภาคเอกชนในการบริหารจัดการทรัพยากรร่วมกัน การรายงานผลการจัดการสารสนเทศด้านการบริหารงานวิชาการ การนำข้อมูลและสารสนเทศมาใช้ในการปฏิบัติงานวิชาการ เป็นต้น และต้องดำเนินงานตามวงจรคุณภาพ PDCA

แนวทางการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ช่องทางการใช้ข้อมูลและสารสนเทศด้านการบริหารงานวิชาการ
2. สถิติและรายงานการใช้บริการข้อมูลและสารสนเทศด้านการบริหารงานวิชาการ
3. รายงานการประเมินความพึงพอใจของผู้เกี่ยวข้องที่มีต่อการใช้บริการข้อมูลและสารสนเทศด้านการบริหารงานวิชาการ
4. การป้องกันระบบข้อมูลและสารสนเทศด้านการบริหารงานวิชาการ
5. แผนการปรับปรุงพัฒนาด้านข้อมูลและสารสนเทศด้านการบริหารงานวิชาการ

แนวทางการประเมินผล

ข้อมูลประกอบการตัดสิน	เกณฑ์การตัดสิน
ระดับคุณภาพของการนำข้อมูลและสารสนเทศไปใช้ในการบริหารงานวิชาการ พิจารณาจากประเด็นต่อไปนี้ 1) มีช่องทางการใช้บริการข้อมูลและสารสนเทศที่หลากหลาย ครอบคลุมทุกกลุ่มเป้าหมาย 2) มีการจัดทำและควบคุมสถิติการใช้บริการของทุกกลุ่มเป้าหมาย 3) มีการประเมินความพึงพอใจของผู้เกี่ยวข้องที่มีต่อการใช้บริการ และรายงานผลการใช้บริการ 4) มีระบบการป้องกันและสำรองข้อมูล 5) มีการนำผลการประเมินไปปรับปรุงพัฒนาระบบข้อมูลและสารสนเทศด้านการบริหารงานวิชาการ	ดีเยี่ยม ปฏิบัติได้ครบทั้ง 5 ข้อ ดีมาก ปฏิบัติข้อ 1 – 4 ดี ปฏิบัติข้อ 1 – 3 พอใช้ ปฏิบัติข้อ 1 – 2 ปรับปรุง ปฏิบัติข้อ 1 หรือไม่ดำเนินการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตัวบ่งชี้ที่ 19 ระดับคุณภาพของการจัดการความรู้ทางการบริหารงานวิชาการ

คำอธิบาย

สถานศึกษามีการจัดการความรู้ด้านการบริหารงานวิชาการ โดยมุ่งเน้นความรู้ที่ผู้ปฏิบัติงานจำเป็นต้องใช้ในการปฏิบัติงานวิชาการ เช่น องค์ความรู้ทางด้านการบริหารหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การวัดผลและประเมินผล การวิจัย การพัฒนานวัตกรรม/สิ่งประดิษฐ์ ข้อมูลเกี่ยวกับขั้นตอนและวิธีการปฏิบัติงานวิชาการ ข้อมูลเกี่ยวกับผู้เรียน ผู้สอน ทรัพยากรและแหล่งเรียนรู้ เป็นต้น

แนวทางการดำเนินงาน

สถานศึกษามีการดำเนินงานและมีข้อมูลที่แสดงความตระหนัก การปฏิบัติและความสำเร็จจากการปฏิบัติตามข้อกำหนด โดยมีกิจกรรม/งาน/โครงการที่ดำเนินการเพื่อนำไปสู่มาตรฐานคุณภาพ เช่น การจัดทำเว็บไซต์งานวิชาการ การจัดกิจกรรม Show and Share การจัดทำ Success Story การจัดทำ Web Board การจัดทำโปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการสืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับงานวิชาการ การจัดทำ Web Link กับหน่วยงานภายนอกที่เกี่ยวข้องกับงานวิชาการ เป็นต้น และต้องดำเนินงานตามวงจรคุณภาพ PDCA

แนวทางการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. เว็บไซต์งานวิชาการ
2. กิจกรรม Show and Share
3. กิจกรรม Success Story
4. Web Board
5. โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการสืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับงานวิชาการ
6. Web Link กับหน่วยงานภายนอกที่เกี่ยวข้องกับงานวิชาการ

แนวทางการประเมินผล

ข้อมูลประกอบการตัดสิน	เกณฑ์การตัดสิน
ระดับคุณภาพของการจัดการความรู้ทางการบริหารงานวิชาการ พิจารณาจากประเด็นต่อไปนี้ 1) มีเว็บไซต์งานวิชาการ 2) จัดกิจกรรม Show and Share 3) จัดกิจกรรม Success Story 4) จัดทำ Web Board 5) จัดทำโปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการสืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับงานวิชาการ 6) จัดทำ Web Link กับหน่วยงานภายนอกที่เกี่ยวข้องกับงานวิชาการ	ดีเยี่ยม ปฏิบัติได้มากกว่า 5 ข้อ ดีมาก ปฏิบัติได้ 5 ข้อ ดี ปฏิบัติได้ 3 – 4 ข้อ พอใช้ ปฏิบัติได้ 2 - 3 ข้อ ปรับปรุง ปฏิบัติได้ 1 ข้อ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การบริหารหลักสูตร

ตัวบ่งชี้ที่ 20 ร้อยละของหลักสูตรระดับสาขาวิชา/สาขางานที่พัฒนาแบบฐานสมรรถนะ

คำอธิบาย

สถานศึกษาดำเนินการพัฒนาหลักสูตรแบบฐานสมรรถนะในระดับสาขาวิชา/สาขางาน และ/หรือปรับปรุงแผนการเรียนแต่ละสาขาวิชา/สาขางาน ให้สอดคล้องกับความต้องการของสถานประกอบการและ/หรือตลาดแรงงาน ชุมชน และท้องถิ่น โดยดำเนินการตามขั้นตอนของการพัฒนาหลักสูตรฐานสมรรถนะ มีการประเมินผลการนำหลักสูตรไปใช้ และนำผลการประเมินมาปรับปรุงหลักสูตร และแผนการเรียนอย่างต่อเนื่อง

แนวทางการดำเนินงาน

สถานศึกษามีการดำเนินงานและมีข้อมูลที่แสดงความตระหนัก การปฏิบัติและความสำเร็จจากการปฏิบัติตามข้อกำหนด โดยมีกิจกรรม/งาน/โครงการที่ดำเนินการเพื่อนำไปสู่มาตรฐานคุณภาพ เช่น โครงการลงนามความร่วมมือกับสถานประกอบการ โครงการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี โครงการพัฒนาหลักสูตรฐานสมรรถนะตามความต้องการของสถานประกอบการ เป็นต้น และต้องดำเนินงานตามวงจรคุณภาพ PDCA

แนวทางการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. จำนวนหลักสูตรทั้งหมดที่เปิดสอนในประเภทวิชา สาขาวิชา สาขางาน
2. จำนวนหลักสูตรที่มีการพัฒนาตามขั้นตอนของการพัฒนาหลักสูตรฐานสมรรถนะ

แนวทางการประเมินผล

ข้อมูลประกอบการตัดสิน	เกณฑ์การตัดสิน
ร้อยละของหลักสูตรแต่ละสาขาวิชา/สาขางานที่ได้ดำเนินการตามประเด็นการพิจารณาดังต่อไปนี้ 1) มีการศึกษาข้อมูลความต้องการของสถานประกอบการ ตลาดแรงงาน และชุมชน 2) ดำเนินการพัฒนาหลักสูตรให้มีความสอดคล้องกับมาตรฐานอาชีพ 3) รายงานการประเมินผลการนำหลักสูตรหรือแผนการเรียนแต่ละสาขาวิชา/สาขางานไปใช้ 4) รายงานการปรับปรุงและ/หรือพัฒนาหลักสูตรหรือแผนการเรียน โดยนำผลการประเมินไปใช้	ดีเยี่ยม มีหลักสูตรระดับสาขาวิชา/สาขางานที่ได้ดำเนินงานครบทั้ง 4 ข้อ มากกว่าร้อยละ 90
	ดีมาก มีหลักสูตรที่ได้ดำเนินงานครบทั้ง 4 ข้อ ร้อยละ 80-89
	ดี มีหลักสูตรที่ได้ดำเนินงานครบทั้ง 4 ข้อ ร้อยละ 70-79
	พอใช้ มีหลักสูตรที่ได้ดำเนินงานครบทั้ง 4 ข้อ ร้อยละ 60-69
	ปรับปรุง มีหลักสูตรที่ได้ดำเนินงานครบทั้ง 4 ข้อ ต่ำกว่าร้อยละ 60 หรือไม่ปฏิบัติ หรือปฏิบัติข้อใดข้อหนึ่งเพียงข้อเดียว

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตัวบ่งชี้ที่ 21 ร้อยละของหลักสูตรระดับรายวิชาที่พัฒนาแบบฐานสมรรถนะ

คำอธิบาย

สถานศึกษาดำเนินการพัฒนาหลักสูตรระดับรายวิชาแบบฐานสมรรถนะ (แผนการจัดการเรียนรู้รายวิชา) ให้สอดคล้องกับมาตรฐานอาชีพตามระดับที่เทียบเคียง มีความสอดคล้องกับความคาดหวังและ/หรือความต้องการของตลาดแรงงาน สถานประกอบการ ชุมชน และท้องถิ่น มีการประเมินแผนการจัดการเรียนรู้รายวิชาทั้งระหว่างและภายหลังการจัดการเรียนการสอนเสร็จสิ้น และนำผลการประเมินมาปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้รายวิชาอย่างต่อเนื่อง

แนวทางการดำเนินงาน

สถานศึกษามีการดำเนินงานและมีข้อมูลที่แสดงความตระหนัก การปฏิบัติและความสำเร็จจากการปฏิบัติตามข้อกำหนด โดยมีกิจกรรม/งาน/โครงการที่ดำเนินการเพื่อนำไปสู่มาตรฐานคุณภาพ เช่น โครงการพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้รายวิชาที่เน้นฐานสมรรถนะ โครงการพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ร่วมกับสถานประกอบการ เป็นต้น และต้องดำเนินงานตามวงจรคุณภาพ PDCA

แนวทางการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. จำนวนรายวิชาทั้งหมดที่เปิดสอนในประเภทวิชา สาขาวิชา สาขางาน
2. จำนวนแผนการจัดการเรียนรู้ที่จัดทำ/พัฒนา

แนวทางการประเมินผล

ข้อมูลประกอบการตัดสิน	เกณฑ์การตัดสิน	
ร้อยละของหลักสูตรรายวิชา (แผนการจัดการเรียนรู้รายวิชา) ที่ได้ดำเนินการตามประเด็นการพิจารณาดังต่อไปนี้ 1) หลักสูตรระดับรายวิชา (แผนการจัดการเรียนรู้รายวิชา) ได้รับการพัฒนาแบบฐานสมรรถนะให้มีสอดคล้องกับมาตรฐานอาชีพตามระดับที่เทียบเคียง 2) มีความสอดคล้องกับความคาดหวังและ/หรือความต้องการของตลาดแรงงาน สถานประกอบการ ชุมชน และท้องถิ่น 3) มีการประเมินแผนการจัดการเรียนรู้รายวิชาระหว่างการจัดการเรียนการสอนและภายหลังการจัดการเรียนการสอนเสร็จสิ้น 4) ได้นำผลการประเมินมาปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้รายวิชาอย่างต่อเนื่อง	ดีเยี่ยม	มีหลักสูตรระดับรายวิชา (แผนการจัดการเรียนรู้รายวิชา) ที่ได้ดำเนินงานครบทั้ง 4 ข้อ มากกว่าร้อยละ 90
	ดีมาก	มีหลักสูตรระดับรายวิชา (แผนการจัดการเรียนรู้รายวิชา) ที่ได้ดำเนินงานครบทั้ง 4 ข้อ ร้อยละ 80-89
	ดี	มีหลักสูตรระดับรายวิชา (แผนการจัดการเรียนรู้รายวิชา) ที่ได้ดำเนินงานครบทั้ง 4 ข้อ ร้อยละ 70-79
	พอใช้	มีหลักสูตรระดับรายวิชา (แผนการจัดการเรียนรู้รายวิชา) ที่ได้ดำเนินงานครบทั้ง 4 ข้อ ร้อยละ 60-69
	ปรับปรุง	มีหลักสูตรระดับรายวิชา (แผนการจัดการเรียนรู้รายวิชา) ที่ได้ดำเนินงานครบทั้ง 4 ข้อ ต่ำกว่าร้อยละ 60 หรือไม่ปฏิบัติ หรือปฏิบัติข้อใดข้อหนึ่งเพียงข้อเดียว

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตัวบ่งชี้ที่ 22 จำนวนของหลักสูตรพิเศษหรือหลักสูตรระยะสั้นที่จัดเพิ่มเติมให้กับผู้เรียนแต่ละสาขาวิชา/สาขางาน

คำอธิบาย

สถานศึกษาดำเนินการพัฒนาหลักสูตรพิเศษหรือหลักสูตรระยะสั้นที่ร่วมกับสถานประกอบการและ/หรือพัฒนาขึ้นเพื่อสร้างความโดดเด่นให้กับผู้เรียนในแต่ละสาขาวิชา/สาขางานตามจุดเน้นของสถานศึกษา มีความสอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน สถานประกอบการ ชุมชนและท้องถิ่น มีการประเมินผลการนำหลักสูตรไปใช้ และนำผลการประเมินไปใช้ในการปรับปรุงหลักสูตรอย่างต่อเนื่อง

แนวทางการดำเนินงาน

สถานศึกษามีการดำเนินงานและมีข้อมูลที่แสดงความตระหนัก การปฏิบัติและความสำเร็จจากการปฏิบัติตามข้อกำหนด โดยมีกิจกรรม/งาน/โครงการที่ดำเนินการเพื่อนำไปสู่มาตรฐานคุณภาพ เช่น โครงการความร่วมมือกับสถานประกอบการ โครงการจัดหลักสูตรพิเศษหรือหลักสูตรระยะสั้น เป็นต้น และต้องดำเนินงานตามวงจรคุณภาพ PDCA

แนวทางการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. จำนวนหลักสูตรพิเศษหรือหลักสูตรระยะสั้นที่จัดเพิ่มเติมให้กับผู้เรียนแต่ละสาขาวิชา/สาขางาน
2. จำนวนสถานประกอบการ / ผู้เชี่ยวชาญ / ผู้ทรงคุณวุฒิ ที่เชิญเข้าร่วมกระบวนการพัฒนาหลักสูตรพิเศษหรือหลักสูตรระยะสั้น

แนวทางการประเมินผล

ข้อมูลประกอบการตัดสิน	เกณฑ์การตัดสิน	
จำนวนหลักสูตรพิเศษหรือหลักสูตรระยะสั้นที่จัดเพิ่มเติมให้ผู้เรียนแต่ละสาขาวิชา/สาขางาน	ดีเยี่ยม	ดำเนินการพัฒนาหลักสูตรพิเศษหรือหลักสูตรระยะสั้น จำนวนมาก 3 หลักสูตรต่อสาขาวิชา
	ดีมาก	ดำเนินการพัฒนาหลักสูตรพิเศษหรือหลักสูตรระยะสั้น จำนวน 2 หลักสูตรต่อสาขาวิชา
	ดี	ดำเนินการพัฒนาหลักสูตรพิเศษหรือหลักสูตรระยะสั้น จำนวน 1 หลักสูตรต่อสาขาวิชา
	พอใช้	อยู่ในระหว่างดำเนินการพัฒนาหลักสูตรพิเศษหรือหลักสูตรระยะสั้น
	ปรับปรุง	ไม่ได้ดำเนินการพัฒนาหลักสูตรพิเศษหรือหลักสูตรระยะสั้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การจัดการเรียนการสอน

ตัวบ่งชี้ที่ 23 ร้อยละของรายวิชาที่จัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญโดยใช้งานอาชีพเป็นฐาน (Work based Learning)

คำอธิบาย

สถานศึกษาดำเนินการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้รายวิชาที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยใช้ลักษณะงานในอาชีพตามสาขาวิชา/สาขางานที่เปิดจัดการเรียนการสอนเป็นฐานในการออกแบบและจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ทั้งนี้เพื่อให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์จริงในงานอาชีพ มีการฝึกปฏิบัติงานจริงในสถานประกอบการ มีการเชิญวิทยากรหรือผู้เชี่ยวชาญในงานอาชีพมาสอนผู้เรียน

แนวทางการดำเนินงาน

สถานศึกษามีการดำเนินงานและมีข้อมูลที่แสดงความตระหนัก การปฏิบัติและความสำเร็จจากการปฏิบัติตามข้อกำหนด โดยมีกิจกรรม/งาน/โครงการที่ดำเนินการเพื่อนำไปสู่มาตรฐานคุณภาพ เช่น โครงการโรงเรียนโรงงาน โครงการทัศนศึกษานอกสถานที่ โครงการสอนโดยผู้เชี่ยวชาญ โครงการเรียนเป็นชิ้นงาน เป็นต้น และต้องดำเนินงานตามวงจรคุณภาพ PDCA

แนวทางการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. จำนวนรายวิชาที่เปิดสอนในแต่ละสาขาวิชา/สาขางาน
2. จำนวนรายวิชาที่มีการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้รายวิชาที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยใช้ลักษณะงานในอาชีพตามสาขาวิชา/สาขางานที่เปิดจัดการเรียนการสอนเป็นฐานในการออกแบบและจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ทั้งนี้เพื่อให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์จริงในงานอาชีพ มีการฝึกปฏิบัติงานจริงในสถานประกอบการ มีการเชิญวิทยากรหรือผู้เชี่ยวชาญในงานอาชีพมาสอนผู้เรียน
3. ร้อยละของรายวิชาที่มีการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้รายวิชาที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยใช้ลักษณะงานในอาชีพตามสาขาวิชา/สาขางานที่เปิดจัดการเรียนการสอนเป็นฐานในการออกแบบและจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ทั้งนี้เพื่อให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์จริงในงานอาชีพ มีการฝึกปฏิบัติงานจริงในสถานประกอบการ มีการเชิญวิทยากรหรือผู้เชี่ยวชาญในงานอาชีพมาสอนผู้เรียน

แนวทางการประเมินผล

ข้อมูลประกอบการตัดสิน	เกณฑ์การตัดสิน	
ร้อยละของรายวิชาที่มีจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญแบบบูรณาการคุณธรรม จริยธรรม และ/หรือ บูรณาการความรู้จากรายวิชาต่าง ๆ	ดีเยี่ยม	มากกว่าร้อยละ 90
	ดีมาก	ร้อยละ 81-90
	ดี	ร้อยละ 71-80
	พอใช้	ร้อยละ 61-70
	ปรับปรุง	น้อยกว่าหรือเท่ากับร้อยละ 60

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตัวบ่งชี้ที่ 24 ร้อยละของรายวิชาที่จัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญแบบบูรณาการคุณธรรม จริยธรรม และ/หรือ บูรณาการความรู้จากรายวิชาต่าง ๆ (Integrated Learning)

คำอธิบาย

สถานศึกษาดำเนินการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้รายวิชาแบบบูรณาการคุณธรรม จริยธรรมและ/หรือ บูรณาการความรู้จากรายวิชาต่าง ๆ จัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่หลากหลายโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ จัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลด้านความเร็วและวิธีการของการเรียนรู้

แนวทางการดำเนินงาน

สถานศึกษามีการดำเนินงานและมีข้อมูลที่แสดงความตระหนัก การปฏิบัติและความสำเร็จจากการปฏิบัติตามข้อกำหนด โดยมีกิจกรรม/งาน/โครงการที่ดำเนินการเพื่อนำไปสู่มาตรฐานคุณภาพ เช่น โครงการทัศนศึกษานอกสถานที่ โครงการสอนเป็นทีม โครงการเรียนเป็นชิ้นงาน โครงการสอนโดยผู้เชี่ยวชาญ โครงการบ่มเพาะผู้ประกอบการ เป็นต้น และต้องดำเนินงานตามวงจรคุณภาพ PDCA

แนวทางการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. จำนวนรายวิชาที่เปิดสอนในแต่ละสาขาวิชา/สาขางาน
2. จำนวนรายวิชาที่มีการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการอย่างมีคุณภาพ
3. ร้อยละของรายวิชาที่มีการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการอย่างมีคุณภาพ

แนวทางการประเมินผล

ข้อมูลประกอบการตัดสิน	เกณฑ์การตัดสิน	
ร้อยละของรายวิชาที่มีจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญแบบบูรณาการคุณธรรม จริยธรรม และ/หรือ บูรณาการความรู้จากรายวิชาต่าง ๆ	ดีเยี่ยม	มากกว่าร้อยละ 90
	ดีมาก	ร้อยละ 81-90
	ดี	ร้อยละ 71-80
	พอใช้	ร้อยละ 61-70
	ปรับปรุง	น้อยกว่าหรือเท่ากับร้อยละ 60

ตัวบ่งชี้ที่ 25 ร้อยละของรายวิชาที่จัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญโดยมุ่งเน้นการสร้างองค์ความรู้และชิ้นงานด้วยตนเอง (Constructionism & Constructivism Learning)

คำอธิบาย

สถานศึกษาจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญโดยจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ฝึกทักษะการคิดอย่างหลากหลายให้เกิดกับผู้เรียน เช่น การคิดรวบยอด การคิดแก้ปัญหา การคิดอย่างมีวิจารณญาณ การคิดอนาคต การคิดเชิงสร้างสรรค์ เป็นต้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แนวทางการดำเนินงาน

สถานศึกษามีการดำเนินงานและมีข้อมูลที่แสดงความตระหนัก การปฏิบัติและความสำเร็จจากการปฏิบัติตามข้อกำหนด โดยมีกิจกรรม/งาน/โครงการที่ดำเนินการเพื่อนำไปสู่มาตรฐานคุณภาพ เช่น โครงการเรียนเป็นชิ้นงาน โครงการเถ้าแก่หน้าอ่อน เป็นต้น และต้องดำเนินงานตามวงจรคุณภาพ PDCA

แนวทางการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. จำนวนรายวิชาที่เปิดสอนในแต่ละสาขาวิชา/สาขางาน
2. จำนวนรายวิชาที่มีการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้และการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นทักษะการคิดอย่างหลากหลาย
3. ร้อยละของรายวิชาที่มีการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้และการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นทักษะการคิดอย่างหลากหลาย

แนวทางการประเมินผล

ข้อมูลประกอบการตัดสิน	เกณฑ์การตัดสิน	
ร้อยละของรายวิชาที่มีการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้และการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นทักษะการคิดอย่างหลากหลาย	ดีเยี่ยม	มากกว่าร้อยละ 90
	ดีมาก	ร้อยละ 81-90
	ดี	ร้อยละ 71-80
	พอใช้	ร้อยละ 61-70
	ปรับปรุง	น้อยกว่าหรือเท่ากับร้อยละ 60

ตัวบ่งชี้ที่ 26 ร้อยละของรายวิชาที่ใช้สื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยี ประกอบการจัดการเรียนการสอน

คำอธิบาย

สถานศึกษามีการส่งเสริมให้ผู้สอนใช้สื่อการสอนที่หลากหลายอย่างเหมาะสมสอดคล้องกับผู้เรียนตามแผนการจัดการเรียนรู้ทั้งสื่อโสตทัศนวัสดุ สื่อสิ่งพิมพ์ และสื่ออิเล็กทรอนิกส์

แนวทางการดำเนินงาน

สถานศึกษามีการดำเนินงานและมีข้อมูลที่แสดงความตระหนัก การปฏิบัติและความสำเร็จจากการปฏิบัติตามข้อกำหนด โดยมีกิจกรรม/งาน/โครงการที่ดำเนินการเพื่อนำไปสู่มาตรฐานคุณภาพ เช่น โครงการผลิตสื่ออิเล็กทรอนิกส์ โครงการสร้างชุดฝึก โครงการผลิตสื่อการเรียนการสอน เป็นต้น และต้องดำเนินงานตามวงจรคุณภาพ PDCA

แนวทางการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. จำนวนรายวิชาที่เปิดสอนในแต่ละสาขาวิชา/สาขางาน
2. จำนวนรายวิชาที่มีการใช้สื่อการสอนที่หลากหลายอย่างเหมาะสมสอดคล้องกับผู้เรียนตามแผนการจัดการเรียนรู้ทั้งสื่อโสตทัศนวัสดุ สื่อสิ่งพิมพ์ และสื่ออิเล็กทรอนิกส์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3. ร้อยละของรายวิชาที่มีการใช้สื่อการสอนที่หลากหลายอย่างเหมาะสมสอดคล้องกับผู้เรียนตามแผนการจัดการเรียนรู้ทั้งสื่อโสตทัศนวัสดุ สื่อสิ่งพิมพ์ และสื่ออิเล็กทรอนิกส์

แนวทางการประเมินผล

ข้อมูลประกอบการตัดสิน	เกณฑ์การตัดสิน	
ร้อยละของรายวิชาที่มีการใช้สื่อการสอนที่หลากหลายอย่างเหมาะสมสอดคล้องกับผู้เรียนตามแผนการจัดการเรียนรู้ทั้งสื่อโสตทัศนวัสดุ สื่อสิ่งพิมพ์ และสื่ออิเล็กทรอนิกส์	ดีเยี่ยม	มากกว่าร้อยละ 90
	ดีมาก	ร้อยละ 81-90
	ดี	ร้อยละ 71-80
	พอใช้	ร้อยละ 61-70
	ปรับปรุง	น้อยกว่าหรือเท่ากับร้อยละ 60

ตัวบ่งชี้ที่ 27 ร้อยละของรายวิชาที่จัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรรายวิชาเพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน

คำอธิบาย

สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรรายวิชาและ/หรือกิจกรรมการพัฒนาผู้เรียนที่ส่งเสริมด้านด้านวิชาการ ด้านคุณธรรมจริยธรรมค่านิยมที่ดีงามในวิชาชีพ ด้านบุคลิกภาพและมนุษยสัมพันธ์ ด้านการอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และด้านการอนุรักษ์และทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมและประเพณี ทั้งที่จัดภายในและภายนอกสถานศึกษา

แนวทางการดำเนินงาน

สถานศึกษามีการดำเนินงานและมีข้อมูลที่แสดงความตระหนัก การปฏิบัติและความสำเร็จจากการปฏิบัติตามข้อกำหนด โดยมีกิจกรรม/งาน/โครงการที่ดำเนินการเพื่อนำไปสู่มาตรฐาน-คุณภาพ เช่น จัดสรรงบประมาณในการจัดกิจกรรม กิจกรรม อชท. กิจกรรมดนตรี งานกีฬาสี โครงการธรรมะประจำสัปดาห์ โครงการค่ายอาสาพัฒนา โครงการสร้างวินัยในการขับขี่ กิจกรรมเกี่ยวกับชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ กิจกรรมร่วมประเพณีในท้องถิ่น กิจกรรมส่งเสริมวัฒนธรรมต่าง ๆ กิจกรรมรณรงค์การแต่งกายนิยมไทย เป็นต้น และต้องดำเนินงานตามวงจรคุณภาพ PDCA

แนวทางการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. จำนวนรายวิชาที่เปิดสอนในแต่ละสาขาวิชา/สาขางาน
2. จำนวนรายวิชาที่มีการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร ครบทั้ง 5 ประเภท คือ ด้านวิชาการ ด้านคุณธรรมจริยธรรมค่านิยมที่ดีงามในวิชาชีพ ด้านบุคลิกภาพและมนุษยสัมพันธ์ ด้านการอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และด้านการอนุรักษ์และทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมและประเพณี
3. จำนวนผู้เข้าร่วมกิจกรรมเสริมหลักสูตรรายวิชาในแต่ละครั้งของการจัดกิจกรรม
4. รายงานการประเมินผลการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรรายวิชาในแต่ละครั้ง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แนวทางการประเมินผล

ข้อมูลประกอบการตัดสิน	เกณฑ์การตัดสิน
ร้อยละของรายวิชาที่มีการจัดกิจกรรมครบทั้ง 5 ประเภทกิจกรรม	ดีเยี่ยม มากกว่าร้อยละ 90
	ดีมาก ร้อยละ 81-90
	ดี ร้อยละ 71-80
	พอใช้ ร้อยละ 61-70
	ปรับปรุง น้อยกว่าหรือเท่ากับร้อยละ 60

ตัวบ่งชี้ที่ 28 จำนวนของรายวิชาที่จัดกิจกรรม/โครงการที่ให้บริการวิชาชีพและ/หรือวิชาการต่อชุมชน/สังคม

คำอธิบาย

สถานศึกษามีการจัดกิจกรรม/โครงการที่ให้บริการวิชาชีพพร้อมทั้งให้ความรู้และคำแนะนำในการดูแลบำรุงรักษา รวมทั้งมีการให้บริการโครงการฝึกทักษะวิชาชีพ เพื่อการประกอบอาชีพของประชาชน ทั้งนี้ทุกกิจกรรม/โครงการจะต้องมีการประเมินผลความสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนดไว้

แนวทางการดำเนินงาน

สถานศึกษามีการดำเนินงานและมีข้อมูลที่แสดงความตระหนัก การปฏิบัติและความสำเร็จจากการปฏิบัติตามข้อกำหนด โดยมีกิจกรรม/งาน/โครงการที่ดำเนินการเพื่อนำไปสู่มาตรฐานคุณภาพ เช่น โครงการล้างแอร์ช่วยชาติ ศูนย์ซ่อมสร้างเพื่อชุมชน โครงการอาชีวะบริการ เป็นต้น รวมทั้งมีการให้บริการโครงการฝึกทักษะวิชาชีพ เพื่อการประกอบอาชีพของประชาชน เช่น โครงการ 108 อาชีพ โครงการฝึกอบรมวิชาชีพระยะสั้น เป็นต้น และต้องดำเนินงานตามวงจรคุณภาพ PDCA

แนวทางการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. มีข้อมูลความต้องการของชุมชนและผู้รับบริการ
2. จำนวนกิจกรรม/โครงการและจำนวนครั้ง ที่ให้บริการวิชาชีพและส่งเสริมความรู้ในการพัฒนาชุมชนและท้องถิ่น
3. จำนวนกิจกรรม/โครงการและจำนวนครั้งในการฝึกทักษะวิชาชีพเพื่อการประกอบอาชีพของประชาชน
4. จำนวนผู้เข้าร่วมกิจกรรม/โครงการที่ให้บริการวิชาชีพและส่งเสริมความรู้ในการพัฒนาชุมชนและท้องถิ่น และกิจกรรม/โครงการฝึกทักษะวิชาชีพ
5. รายงานการประเมินกิจกรรม/โครงการที่ให้บริการวิชาชีพและส่งเสริมความรู้ในการพัฒนาชุมชนและท้องถิ่น และกิจกรรม/โครงการฝึกทักษะวิชาชีพ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แนวทางการประเมินผล

ข้อมูลประกอบการตัดสิน	เกณฑ์การตัดสิน
ร้อยละของรายวิชาที่มีการจัดกิจกรรม/โครงการที่ให้บริการวิชาชีพและ/หรือวิชาการต่อชุมชน/สังคม	ดีเยี่ยม มากกว่าร้อยละ 90
	ดีมาก ร้อยละ 81-90
	ดี ร้อยละ 71-80
	พอใช้ ร้อยละ 61-70
	ปรับปรุง น้อยกว่าหรือเท่ากับร้อยละ 60

ตัวบ่งชี้ที่ 29 ร้อยละของคะแนนเฉลี่ยผลการนิเทศการจัดการเรียนการสอนของผู้สอนต่อภาคการศึกษา

คำอธิบาย

สถานศึกษาดำเนินการนิเทศการจัดการเรียนการสอนของผู้สอนในรูปแบบต่าง ๆ เช่น การนิเทศโดยผู้บริหาร การนิเทศโดยผู้เชี่ยวชาญ การนิเทศแบบคลินิก การนิเทศแบบคู่สัญญา และอื่น ๆ เป็นต้น ทั้งทางด้านการจัดทำแผนการจัดการเรียนการสอน การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การใช้สื่อประกอบการจัดการเรียนการสอน การวัดและประเมินผลการเรียนการสอน

แนวทางการดำเนินงาน

สถานศึกษามีการดำเนินงานและมีข้อมูลที่แสดงความตระหนัก การปฏิบัติและความสำเร็จจากการปฏิบัติตามข้อกำหนด โดยมีกิจกรรม/งาน/โครงการที่ดำเนินการเพื่อนำไปสู่มาตรฐานคุณภาพ เช่น โครงการการนิเทศการจัดการเรียนการสอน โครงการประเมินคุณภาพการจัดการเรียนการสอน เป็นต้น และต้องดำเนินงานตามวงจรคุณภาพ PDCA

แนวทางการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. จำนวนผู้สอนทั้งหมดแต่ละภาคการศึกษา
2. จำนวนรายวิชาทั้งหมดที่เปิดสอนในแต่ละภาคการศึกษา
3. ตารางการนิเทศการจัดการเรียนการสอนของผู้สอนในแต่ละภาคการศึกษา
4. รายงานสรุปผลการนิเทศผู้สอนรายบุคคล
5. รายงานสรุปผลการนิเทศรายสาขาวิชา / สาขางาน / แผนก
6. รายงานสรุปผลการนิเทศโดยภาพรวมของสถานศึกษาจำแนกตามภาคการศึกษา / ปีการศึกษา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แนวทางการประเมินผล

ข้อมูลประกอบการตัดสิน	เกณฑ์การตัดสิน
ร้อยละของคะแนนเฉลี่ยผลการนิเทศการจัดการเรียนการสอนของผู้สอนต่อภาคการศึกษา	ดีเยี่ยม มากกว่าร้อยละ 90 ได้คะแนนเฉลี่ยมากกว่า 4.50 จากระบบคะแนนเต็ม 5.00
	ดีมาก ร้อยละ 81-90 ได้คะแนนเฉลี่ยมากกว่า 4.50 จากระบบคะแนนเต็ม 5.00
	ดี ร้อยละ 71-80 ได้คะแนนเฉลี่ยมากกว่า 4.50 จากระบบคะแนนเต็ม 5.00
	พอใช้ ร้อยละ 61-70 ได้คะแนนเฉลี่ยมากกว่า 4.50 จากระบบคะแนนเต็ม 5.00
	ปรับปรุง น้อยกว่าหรือเท่ากับร้อยละ 60 ได้คะแนนเฉลี่ยมากกว่า 4.50 จากระบบคะแนนเต็ม 5.00

การวัดผลและประเมินผล

ตัวบ่งชี้ที่ 30 ร้อยละของรายวิชาที่ใช้เครื่องมือวัดและประเมินผลการเรียนที่มีคุณภาพและหลากหลาย

คำอธิบาย

สถานศึกษามีการดำเนินการสร้าง / ใช้ / ปรับปรุง เครื่องมือวัดและประเมินผลการเรียนที่สอดคล้องกับจุดประสงค์ของหลักสูตร ครอบคลุมการประเมินพฤติกรรมทุกด้านของผู้เรียนทั้งทางด้านความรู้ ความสามารถและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ และใช้วิธีการประเมินที่หลากหลายเน้นการนำไปใช้ การวิเคราะห์ สังเคราะห์ และประเมินค่า เช่น แบบทดสอบ แบบประเมิน แบบบันทึก แบบสังเกต ข้อสอบมาตรฐานรายวิชา ข้อสอบมาตรฐานวิชาชีพ เป็นต้น

แนวทางการดำเนินงาน

สถานศึกษามีการดำเนินงานและมีข้อมูลที่แสดงความตระหนัก การปฏิบัติและความสำเร็จจากการปฏิบัติตามข้อกำหนด โดยมีกิจกรรม/งาน/โครงการที่ดำเนินการเพื่อนำไปสู่มาตรฐานคุณภาพ เช่น โครงการพัฒนาคุณภาพข้อสอบ โครงการพัฒนาธนาคารข้อสอบ เป็นต้น และต้องดำเนินงานตามวงจรคุณภาพ PDCA

แนวทางการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. แผนการจัดการเรียนรู้รายวิชาตามแผนการเรียนแต่ละสาขาวิชา /สาขางาน
2. ใบงาน / แบบทดสอบ / ใบมอบหมายงาน
3. แบบบันทึกคะแนนระหว่างภาคเรียน
4. แบบบันทึกความก้าวหน้าทางการเรียนของผู้เรียน (Progress Chart)
5. ข้อสอบรายวิชา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แนวทางการประเมินผล

ข้อมูลประกอบการตัดสิน	เกณฑ์การตัดสิน
ร้อยละของรายวิชาที่ดำเนินการได้ครบถ้วนตามประเด็นพิจารณาต่อไปนี้ 1) มีเครื่องมือวัดและประเมินผลการเรียนที่สอดคล้องกับจุดประสงค์ของหลักสูตร 2) ใช้วิธีการประเมินที่หลากหลาย เน้นการนำไปใช้ การวิเคราะห์ สังเคราะห์ และประเมินค่า 3) วัดผลได้ครอบคลุมพฤติกรรมทุกด้านของผู้เรียนในสัดส่วนที่เหมาะสมทั้งทางด้านความรู้ ความสามารถและคุณลักษณะอันพึงประสงค์	ดีเยี่ยม มากกว่าร้อยละ 90 ดีมาก ร้อยละ 81-90 ดี ร้อยละ 71-80 พอใช้ ร้อยละ 61-70 ปรับปรุง น้อยกว่าหรือเท่ากับร้อยละ 60

ตัวบ่งชี้ที่ 31 ร้อยละของรายวิชาที่กำหนดเกณฑ์การตัดสินผลการเรียนที่ช่วยยกระดับความสามารถของผู้เรียน

คำอธิบาย

สถานศึกษามีการดำเนินการเกณฑ์การตัดสินผลการเรียนที่สามารถสะท้อนความสามารถที่แท้จริงของผู้เรียน (Rubric Score) เกณฑ์การตัดสินที่กำหนดมีที่มาและ/หรือสามารถเทียบเคียง (Bench Marking) ได้กับมาตรฐานขององค์กรที่ยอมรับได้ เช่น สำนักงานทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน ฯลฯ เป็นต้น

แนวทางการดำเนินงาน

สถานศึกษามีการดำเนินงานและมีข้อมูลที่แสดงความตระหนัก การปฏิบัติและความสำเร็จจากการปฏิบัติตามข้อกำหนด โดยมีกิจกรรม/งาน/โครงการที่ดำเนินการเพื่อนำไปสู่มาตรฐานคุณภาพ เช่น โครงการพัฒนาเกณฑ์การตัดสินผลการเรียนระดับรายวิชา โครงการสร้างเกณฑ์การประเมินผลรายวิชาแบบ Rubric Score โครงการพัฒนาเกณฑ์การตัดสินการสอบมาตรฐานวิชาชีพ เป็นต้น และต้องดำเนินงานตามวงจรคุณภาพ PDCA

แนวทางการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. แผนการจัดการเรียนรู้รายวิชาตามแผนการเรียนแต่ละสาขาวิชา /สาขางาน
2. ข้อสอบรายวิชา
3. ใบงาน / แบบทดสอบ / ใบมอบหมายงาน
4. แบบบันทึกคะแนนระหว่างภาคเรียน
5. แบบบันทึกความก้าวหน้าทางการเรียนของผู้เรียน (Progress Chart)
6. คู่มือการปฏิบัติงานวัดผลและประเมินผลของสถานศึกษา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แนวทางการประเมินผล

ข้อมูลประกอบการตัดสิน	เกณฑ์การตัดสิน	
ร้อยละของรายวิชาที่ดำเนินการได้ครบถ้วนตามประเด็นพิจารณาต่อไปนี้ 1) เกณฑ์การตัดสินผลการเรียนที่สามารถสะท้อนความสามารถที่แท้จริงของผู้เรียน (Rubric Score) 2) เกณฑ์การตัดสินที่กำหนดมีที่มาและ/หรือสามารถเทียบเคียง (Bench Marking) ได้กับมาตรฐานขององค์กรที่ยอมรับได้	ดีเยี่ยม	มากกว่าร้อยละ 90
	ดีมาก	ร้อยละ 81-90
	ดี	ร้อยละ 71-80
	พอใช้	ร้อยละ 61-70
	ปรับปรุง	น้อยกว่าหรือเท่ากับร้อยละ 60

ตัวบ่งชี้ที่ 32 ร้อยละของรายวิชาที่มีระบบการรายงานความก้าวหน้าทางการเรียนต่อผู้เรียน ผู้ปกครอง และชุมชน

คำอธิบาย

สถานศึกษามีระบบการวัดผลประเมินผลอย่างหลากหลายทั้งระหว่างภาคเรียน (Formative Evaluation) และปลายภาคเรียน (Summative Evaluation) มีการกำหนดวิธีการและรูปแบบการรายงานความก้าวหน้าทางการเรียนแก่ผู้เรียน ผู้ปกครอง และชุมชนได้รับทราบอย่างต่อเนื่องในระยะเวลาที่เหมาะสม ข้อมูลที่นำเสนอมีความถูกต้องชัดเจน สาระครบถ้วน ทุกฝ่ายเกิดความเข้าใจร่วมกัน และมั่นใจในข้อมูลที่นำเสนอ

แนวทางการดำเนินงาน

สถานศึกษามีการดำเนินงานและมีข้อมูลที่แสดงความตระหนัก การปฏิบัติและความสำเร็จจากการปฏิบัติตามข้อกำหนด โดยมีกิจกรรม/งาน/โครงการที่ดำเนินการเพื่อนำไปสู่มาตรฐานคุณภาพ เช่น โครงการรายงานผลการทดสอบระหว่างภาคการศึกษา โครงการรายงานความก้าวหน้าทางการเรียนผ่านระบบอินเทอร์เน็ต โครงการรายงานความก้าวหน้าทางการเรียนผ่านระบบโทรศัพท์ โครงการประชุมรายงานผลการเรียนต่อผู้ปกครอง เป็นต้น และต้องดำเนินงานตามวงจรคุณภาพ PDCA

แนวทางการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. แผนการจัดการเรียนรู้รายวิชาตามแผนการเรียนแต่ละสาขาวิชา /สาขางาน
2. แบบบันทึกคะแนนระหว่างภาคเรียน
3. แบบบันทึกความก้าวหน้าทางการเรียนของผู้เรียน (Progress Chart)
4. แบบรายงานผลความก้าวหน้าทางการเรียนแก่ผู้เรียนรายบุคคล
5. ช่องทางของการรายงานผลความก้าวหน้าทางการเรียนแก่ผู้ปกครอง
6. เว็บไซต์ / ฐานข้อมูล เกี่ยวกับผลการเรียนของผู้เรียนรายบุคคล

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แนวทางการประเมินผล

ข้อมูลประกอบการตัดสิน	เกณฑ์การตัดสิน
ร้อยละของรายวิชาที่ดำเนินการได้ครบถ้วนตามประเด็นพิจารณาต่อไปนี้ 1) มีการกำหนดวิธีการและรูปแบบการรายงานความก้าวหน้าทางการเรียนแก่ผู้เรียน ผู้ปกครอง และชุมชนได้รับทราบอย่างต่อเนื่องในระยะเวลาที่เหมาะสม 2) ข้อมูลที่นำเสนอมีความถูกต้องชัดเจน สาระครบถ้วน ทุกฝ่ายเกิดความเข้าใจร่วมกัน และมั่นใจในข้อมูลที่นำเสนอ	ดีเยี่ยม มากกว่าร้อยละ 90
	ดีมาก ร้อยละ 81-90
	ดี ร้อยละ 71-80
	พอใช้ ร้อยละ 61-70
	ปรับปรุง น้อยกว่าหรือเท่ากับร้อยละ 60

ตัวบ่งชี้ที่ 33 ร้อยละของรายวิชาที่นำข้อมูลจากผลการเรียนไปพัฒนาผู้เรียน พัฒนาการสอน และพัฒนาหลักสูตร

คำอธิบาย

สถานศึกษามีการกำหนดวิธีการและรูปแบบการรายงานความก้าวหน้าทางการเรียนของผู้เรียนเป็นรายบุคคลในแต่ละรายวิชาและในระยะเวลาที่เหมาะสม มีกระบวนการติดตามช่วยเหลือผู้เรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำกว่าเกณฑ์การประเมินที่กำหนด มีการนำผลการเรียนไปใช้ในการปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้รายวิชาและ/หรือหลักสูตรอย่างต่อเนื่อง

แนวทางการดำเนินงาน

สถานศึกษามีการดำเนินงานและมีข้อมูลที่แสดงความตระหนัก การปฏิบัติและความสำเร็จจากการปฏิบัติตามข้อกำหนด โดยมีกิจกรรม/งาน/โครงการที่ดำเนินการเพื่อนำไปสู่มาตรฐานคุณภาพ เช่น โครงการติดตามช่วยเหลือผู้เรียนที่มีผลการเรียนอ่อน โครงการจัดการเรียนการสอนซ่อมเสริม โครงการเพื่อนช่วยเพื่อน เป็นต้น และต้องดำเนินงานตามวงจรคุณภาพ PDCA

แนวทางการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. แผนการจัดการเรียนรู้รายวิชาตามแผนการเรียนแต่ละสาขาวิชา /สาขางาน
2. แบบบันทึกคะแนนระหว่างภาคเรียน
3. แบบบันทึกความก้าวหน้าทางการเรียนของผู้เรียน (Progress Chart)
4. แบบบันทึกการติดตามช่วยเหลือผู้เรียนรายบุคคล
5. บันทึกหลังการสอนประจำสัปดาห์หรือรายหน่วยการเรียน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แนวทางการประเมินผล

ข้อมูลประกอบการตัดสิน	เกณฑ์การตัดสิน
ร้อยละของรายวิชาที่ดำเนินการได้ครบถ้วนตามประเด็นพิจารณาต่อไปนี้ 1) มีการกำหนดวิธีการและรูปแบบการรายงานความก้าวหน้าทางการเรียนของผู้เรียนเป็นรายบุคคลในแต่ละรายวิชาและในระยะเวลาที่เหมาะสม 2) มีกระบวนการติดตามช่วยเหลือผู้เรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำกว่าเกณฑ์การประเมินที่กำหนด 3) มีการนำผลการเรียนไปใช้ในการปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้รายวิชาและ/หรือหลักสูตรอย่างต่อเนื่อง	ดีเยี่ยม มากกว่าร้อยละ 90 ดีมาก ร้อยละ 81-90 ดี ร้อยละ 71-80 พอใช้ ร้อยละ 61-70 ปรับปรุง น้อยกว่าหรือเท่ากับร้อยละ 60

ตัวบ่งชี้ที่ 34 ร้อยละของรายวิชาที่ผู้เรียนมีเวลาเรียนไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 ของเวลาเรียนทั้งหมด

คำอธิบาย

สถานศึกษามีการกำหนดวิธีการและรูปแบบในการรายงานความก้าวหน้าของระยะเวลาการเรียนของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง มีการดำเนินการติดตามและช่วยเหลือผู้เรียนที่มีเวลาเรียนน้อยกว่าร้อยละ 80 ของเวลาเรียนทั้งหมด

แนวทางการดำเนินงาน

สถานศึกษามีการดำเนินงานและมีข้อมูลที่แสดงความตระหนัก การปฏิบัติและความสำเร็จจากการปฏิบัติตามข้อกำหนด โดยมีกิจกรรม/งาน/โครงการที่ดำเนินการเพื่อนำไปสู่มาตรฐานคุณภาพ เช่น โครงการติดตามช่วยเหลือผู้เรียนที่มีเวลาเรียนน้อยกว่าร้อยละ 80 โครงการจัดการเรียนการสอนซ่อมเสริม โครงการเพื่อนช่วยเพื่อน เป็นต้น และต้องดำเนินงานตามวงจรคุณภาพ PDCA

แนวทางการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. แบบบันทึกเวลาเรียนแต่ละรายวิชา
2. สถิติการมาเรียน / มาสาย
3. บันทึกการติดตามผู้เรียนที่ขาดเรียน
4. หนังสือแจ้งผู้เรียน / ผู้ปกครอง ผู้เรียนที่ขาดเรียน
5. เว็บไซต์ / ฐานข้อมูล เกี่ยวกับเวลาเรียนของผู้เรียนรายบุคคล

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แนวทางการประเมินผล

ข้อมูลประกอบการตัดสิน	เกณฑ์การตัดสิน
ร้อยละของรายวิชาที่ดำเนินการได้ครบถ้วนตามประเด็นพิจารณาต่อไปนี้ 1) การกำหนดวิธีการและรูปแบบในการรายงานความก้าวหน้าของระยะเวลาการเรียนของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง 2) มีการดำเนินการติดตามและช่วยเหลือผู้เรียนที่มีเวลาเรียนน้อยกว่าร้อยละ 80 ของเวลาเรียนทั้งหมด	ดีเยี่ยม มากกว่าร้อยละ 90
	ดีมาก ร้อยละ 81-90
	ดี ร้อยละ 71-80
	พอใช้ ร้อยละ 61-70
	ปรับปรุง น้อยกว่าหรือเท่ากับร้อยละ 60

การวิจัยและพัฒนา

ตัวบ่งชี้ที่ 35 จำนวนนวัตกรรม สิ่งประดิษฐ์ และโครงงานของผู้เรียนที่ได้ผลิตขึ้นต่อปีการศึกษา

คำอธิบาย

สถานศึกษาสนับสนุนผู้เรียนในแต่ละหลักสูตรทุกสาขาวิชา/สาขางาน ให้มีการสร้างและพัฒนานวัตกรรม สิ่งประดิษฐ์ และโครงงานเพื่อนำไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนาการเรียนการสอนหรืออำนวยความสะดวกในชีวิตประจำวันหรือการประกอบอาชีพและ/หรือการพัฒนาชุมชน ท้องถิ่น และประเทศ ซึ่งนำไปสู่การแข่งขันระดับชาติ

แนวทางการดำเนินงาน

สถานศึกษามีการดำเนินงานและมีข้อมูลที่แสดงความตระหนัก การปฏิบัติและความสำเร็จจากการปฏิบัติตามข้อกำหนด โดยมีกิจกรรม/งาน/โครงการที่ดำเนินการเพื่อนำไปสู่มาตรฐานคุณภาพ เช่น โครงการพัฒนาทักษะการวิจัย นวัตกรรม สิ่งประดิษฐ์ กิจกรรมการทำโครงการของผู้เรียน โครงการประกวดผลงานวิจัย นวัตกรรม สิ่งประดิษฐ์และโครงงาน โครงการงานสัปดาห์วิทยาศาสตร์ เป็นต้น และต้องดำเนินงานตามวงจรคุณภาพ PDCA

แนวทางการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. จำนวนสาขาวิชา/สาขางานแต่ละหลักสูตรที่สถานศึกษาเปิดสอน
2. จำนวนและรายละเอียด (ชื่อผลงาน ผู้จัดทำ ฯลฯ) ของนวัตกรรม สิ่งประดิษฐ์ และโครงงาน ที่เป็นประโยชน์ในการพัฒนาการเรียนการสอนแต่ละหลักสูตรตามประเภทวิชา สาขาวิชา สาขางาน
3. จำนวนและรายละเอียด (ชื่อผลงาน ผู้จัดทำ ฯลฯ) ของนวัตกรรม สิ่งประดิษฐ์ และโครงงาน ที่นำไปใช้ประโยชน์ในการอำนวยความสะดวกในชีวิตประจำวันหรือการประกอบอาชีพและ/หรือการพัฒนาชุมชน ท้องถิ่นและประเทศชาติ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4. จำนวนและรายละเอียด (ชื่อผลงาน ผู้จัดทำ ฯลฯ) ของนวัตกรรม สิ่งประดิษฐ์ และโครงงาน ที่เป็นประโยชน์ที่นำไปสู่การแข่งขันระดับชาติ

5. จำนวนผู้เรียนทั้งหมดในแต่ละระดับชั้นแต่ละสาขาวิชา/สาขางาน ที่มีการสร้างและพัฒนานวัตกรรม สิ่งประดิษฐ์ และโครงงาน

6. ร้อยละของผู้เรียนในแต่ละสาขาวิชา/สาขางานที่มีการสร้างและพัฒนานวัตกรรม สิ่งประดิษฐ์ และโครงงาน

แนวทางการประเมินผล

ข้อมูลประกอบการตัดสิน	เกณฑ์การตัดสิน	
จำนวนนวัตกรรม สิ่งประดิษฐ์ และโครงงานของผู้เรียนที่ได้ผลิตขึ้นต่อปีการศึกษา	ดีเยี่ยม	ปฏิบัติได้มากกว่าร้อยละ 90 ของจำนวนผู้เรียนทั้งหมดในแต่ละสาขาวิชา/สาขางาน
	ดีมาก	ปฏิบัติได้ร้อยละ 81-90 ของจำนวนผู้เรียนทั้งหมดในแต่ละสาขาวิชา/สาขางาน
	ดี	ปฏิบัติได้ร้อยละ 71-80 ของจำนวนผู้เรียนทั้งหมดในแต่ละสาขาวิชา/สาขางาน
	พอใช้	ปฏิบัติได้ร้อยละ 61-70 ของจำนวนผู้เรียนทั้งหมดในแต่ละสาขาวิชา/สาขางาน
	ปรับปรุง	ปฏิบัติได้น้อยกว่าหรือเท่ากับร้อยละ 60 ของจำนวนผู้เรียนทั้งหมดในแต่ละสาขาวิชา/สาขางาน

ตัวบ่งชี้ที่ 36 จำนวนนวัตกรรม สิ่งประดิษฐ์ และงานวิจัยของผู้สอนที่ได้ผลิตขึ้นต่อปีการศึกษา

คำอธิบาย

สถานศึกษาสนับสนุนผู้สอนให้มีการสร้างและพัฒนานวัตกรรม สิ่งประดิษฐ์ และงานวิจัยเพื่อนำไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนาการเรียนการสอน หรืออำนวยความสะดวกในชีวิตประจำวันหรือการประกอบอาชีพและ/หรือการพัฒนาชุมชน ท้องถิ่น และประเทศ ซึ่งนำไปสู่การแข่งขันระดับชาติ

แนวทางการดำเนินงาน

สถานศึกษามีการดำเนินงานและมีข้อมูลที่แสดงความตระหนัก การปฏิบัติและความสำเร็จจากการปฏิบัติตามข้อกำหนด โดยมีกิจกรรม/งาน/โครงการที่ดำเนินการเพื่อนำไปสู่มาตรฐานคุณภาพ เช่น โครงการพัฒนาทักษะการวิจัย นวัตกรรม และสิ่งประดิษฐ์ โครงการประกวดผลงานวิจัย นวัตกรรม และสิ่งประดิษฐ์ เป็นต้น และต้องดำเนินงานตามวงจรคุณภาพ PDCA

แนวทางการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. จำนวนผู้สอนประจำทั้งหมดของสถานศึกษา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2. จำนวนและรายละเอียด (ชื่อผลงาน ผู้จัดทำ ฯลฯ) ของนวัตกรรม สิ่งประดิษฐ์ และงานวิจัย ที่เป็นประโยชน์ในการพัฒนาการเรียนการสอน

3. จำนวนและรายละเอียด (ชื่อผลงาน ผู้จัดทำ ฯลฯ) ของนวัตกรรม สิ่งประดิษฐ์ และงานวิจัย ที่นำไปใช้ประโยชน์ในการอำนวยความสะดวกในชีวิตประจำวันหรือการประกอบอาชีพและ/หรือการพัฒนาชุมชนท้องถิ่นและประเทศชาติ

4. จำนวนและรายละเอียด (ชื่อผลงาน ผู้จัดทำ ฯลฯ) ของนวัตกรรม สิ่งประดิษฐ์ และงานวิจัย ที่เป็นประโยชน์ที่นำไปสู่การแข่งขันระดับชาติ

5. ร้อยละของผู้สอนที่มีการสร้างและพัฒนานวัตกรรม สิ่งประดิษฐ์ และโครงงาน

แนวทางการประเมินผล

ข้อมูลประกอบการตัดสิน	เกณฑ์การตัดสิน	
จำนวนนวัตกรรม สิ่งประดิษฐ์ และโครงงานของผู้สอนที่ได้ผลิตขึ้นต่อปีการศึกษา	ดีเยี่ยม	ปฏิบัติได้มากกว่าร้อยละ 90 ของจำนวนผู้สอนทั้งหมด
	ดีมาก	ปฏิบัติได้ร้อยละ 81-90 ของจำนวนผู้สอนทั้งหมด
	ดี	ปฏิบัติได้ร้อยละ 71-80 ของจำนวนผู้สอนทั้งหมด
	พอใช้	ปฏิบัติได้ร้อยละ 61-70 ของจำนวนผู้สอนทั้งหมด
	ปรับปรุง	ปฏิบัติได้น้อยกว่าหรือเท่ากับร้อยละ 60 ของจำนวนผู้สอนทั้งหมด

ตัวบ่งชี้ที่ 37 จำนวนนวัตกรรม สิ่งประดิษฐ์ และโครงงานของผู้เรียนที่ได้นำไปใช้ประโยชน์ทางวิชาชีพและ/หรือได้รับการเผยแพร่ระดับชาติ

คำอธิบาย

สถานศึกษาสนับสนุนผู้เรียนในแต่ละหลักสูตรทุกสาขาวิชา/งาน ให้มีการสร้างและพัฒนานวัตกรรม สิ่งประดิษฐ์ และโครงงาน และนำไปประโยชน์ทางวิชาชีพและ/หรือเผยแพร่ผลงานในระดับชาติ

แนวทางการดำเนินงาน

สถานศึกษามีการดำเนินงานและมีข้อมูลที่แสดงความตระหนัก การปฏิบัติและความสำเร็จจากการปฏิบัติตามข้อกำหนด โดยมีกิจกรรม/งาน/โครงการที่ดำเนินการเพื่อนำไปสู่มาตรฐานคุณภาพ เช่น โครงการพัฒนาทักษะการวิจัย นวัตกรรม สิ่งประดิษฐ์ กิจกรรมการทำโครงการของผู้เรียน โครงการประกวดผลงานวิจัย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

นวัตกรรม สิ่งประดิษฐ์และโครงงาน โครงการงานสัปดาห์วิทยาศาสตร์ กิจกรรมสัมมนางานวิชาการของสถานศึกษา เป็นต้น และต้องดำเนินงานตามวงจรคุณภาพ PDCA

แนวทางการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. จำนวนนวัตกรรม สิ่งประดิษฐ์ งานวิจัย โครงงาน ที่เป็นประโยชน์ทางวิชาชีพ
2. จำนวนนวัตกรรม สิ่งประดิษฐ์ งานวิจัย โครงงาน ที่ได้รับการเผยแพร่ระดับชาติ

แนวทางการประเมินผล

ข้อมูลประกอบการตัดสิน	เกณฑ์การตัดสิน	
จำนวนนวัตกรรม สิ่งประดิษฐ์ และโครงงานของผู้เรียนที่นำไปใช้ประโยชน์ทางวิชาชีพและ/หรือได้รับการเผยแพร่ระดับชาติ	ดีเยี่ยม	ปฏิบัติได้มากกว่าร้อยละ 90 ของจำนวนผู้เรียนทั้งหมด
	ดีมาก	ปฏิบัติได้ร้อยละ 81-90 ของจำนวนผู้เรียนทั้งหมด
	ดี	ปฏิบัติได้ร้อยละ 71-80 ของจำนวนผู้เรียนทั้งหมด
	พอใช้	ปฏิบัติได้ร้อยละ 61-70 ของจำนวนผู้เรียนทั้งหมด
	ปรับปรุง	ปฏิบัติได้น้อยกว่าหรือเท่ากับร้อยละ 60 ของจำนวนผู้เรียนทั้งหมด

ตัวบ่งชี้ที่ 38 จำนวนนวัตกรรม สิ่งประดิษฐ์ และงานวิจัยของผู้สอนที่ได้นำไปใช้ประโยชน์ทางวิชาชีพและ/หรือได้รับการเผยแพร่ระดับชาติ

คำอธิบาย

สถานศึกษาสนับสนุนผู้สอนของสถานศึกษาให้มีการสร้างและพัฒนานวัตกรรม สิ่งประดิษฐ์ และงานวิจัย และนำไปประโยชน์ทางวิชาชีพและ/หรือเผยแพร่ผลงานในระดับชาติ

แนวทางการดำเนินงาน

สถานศึกษามีการดำเนินงานและมีข้อมูลที่แสดงความตระหนัก การปฏิบัติและความสำเร็จจากการปฏิบัติตามข้อกำหนด โดยมีกิจกรรม/งาน/โครงการที่ดำเนินการเพื่อนำไปสู่มาตรฐานคุณภาพ เช่น โครงการพัฒนาทักษะการวิจัย นวัตกรรม สิ่งประดิษฐ์ กิจกรรมการทำโครงการของผู้เรียน โครงการประกวดผลงานวิจัย นวัตกรรม สิ่งประดิษฐ์และโครงงาน โครงการงานสัปดาห์วิทยาศาสตร์ กิจกรรมสัมมนางานวิชาการของสถานศึกษา เป็นต้น และต้องดำเนินงานตามวงจรคุณภาพ PDCA

แนวทางการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. จำนวนนวัตกรรม สิ่งประดิษฐ์ งานวิจัย และงานวิจัย ที่นำไปใช้ประโยชน์ทางวิชาชีพ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2. จำนวนนวัตกรรม สิ่งประดิษฐ์ งานวิจัย และงานวิจัย ที่ได้รับการเผยแพร่ระดับชาติ

แนวทางการประเมินผล

ข้อมูลประกอบการตัดสิน	เกณฑ์การตัดสิน
จำนวนนวัตกรรม สิ่งประดิษฐ์ และงานวิจัยของผู้สอนที่นำไปใช้ประโยชน์ทางวิชาชีพและ/หรือได้รับการเผยแพร่ระดับชาติ	ดีเยี่ยม ปฏิบัติได้มากกว่าร้อยละ 90 ของจำนวนผู้สอนทั้งหมด
	ดีมาก ปฏิบัติได้ร้อยละ 81-90 ของจำนวนผู้สอนทั้งหมด
	ดี ปฏิบัติได้ร้อยละ 71-80 ของจำนวนผู้สอนทั้งหมด
	พอใช้ ปฏิบัติได้ร้อยละ 61-70 ของจำนวนผู้สอนทั้งหมด
	ปรับปรุง ปฏิบัติได้น้อยกว่าหรือเท่ากับร้อยละ 60 ของจำนวนผู้สอนทั้งหมด

ตัวบ่งชี้ที่ 39 ร้อยละของงบประมาณที่ใช้ในการสร้าง พัฒนา และเผยแพร่นวัตกรรม สิ่งประดิษฐ์ งานวิจัย และโครงงานของผู้สอนและผู้เรียน ต่องบดำเนินการ

คำอธิบาย

สถานศึกษาดำเนินการจัดงบประมาณที่ใช้จริงในการสร้าง พัฒนา และเผยแพร่นวัตกรรม สิ่งประดิษฐ์ งานวิจัย และโครงงาน ของผู้สอนและผู้เรียนแต่ละสาขาวิชา/สาขางาน โดยรวมทั้งงบประมาณที่ได้รับจัดสรรจากสถานศึกษาและหน่วยงานอื่นต่องบดำเนินการ

แนวทางการดำเนินงาน

สถานศึกษามีการดำเนินงานและมีข้อมูลที่แสดงความตระหนัก การปฏิบัติและความสำเร็จจากการปฏิบัติตามข้อกำหนด โดยมีกิจกรรม/งาน/โครงการที่ดำเนินการเพื่อนำไปสู่มาตรฐานคุณภาพ เช่น การพิจารณาจัดสรรงบประมาณสำหรับการวิจัยของสถานศึกษา ความร่วมมือในการทำวิจัยกับหน่วยงานอื่น เป็นต้น และต้องดำเนินงานตามวงจรคุณภาพ PDCA

แนวทางการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. งบประมาณทั้งหมดที่สาขาวิชา/สาขางานได้รับจากสถานศึกษา
2. งบประมาณที่ได้รับจากหน่วยงานอื่น
3. งบประมาณที่ใช้ในการสร้าง พัฒนาและเผยแพร่นวัตกรรม สิ่งประดิษฐ์ งานวิจัย และโครงงาน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แนวทางการประเมินผล

ข้อมูลประกอบการตัดสิน	เกณฑ์การตัดสิน
ร้อยละของงบประมาณที่ใช้จริงในการดำเนินการต่องบดำเนินการ (ยกเว้นงบลงทุน)	ดีเยี่ยม มากกว่าร้อยละ 2.00
	ดีมาก ร้อยละ 1.51 – 2.00
	ดี ร้อยละ 1.10 – 1.50
	พอใช้ ร้อยละ 0.50 - 1.00
	ปรับปรุง น้อยกว่าร้อยละ 0.50

ตัวบ่งชี้ที่ 40 จำนวนครั้งและช่องทางการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับนวัตกรรม สิ่งประดิษฐ์ งานวิจัย และโครงงาน ของผู้สอนและผู้เรียน

คำอธิบาย

สถานศึกษาจัดการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการสร้างและพัฒนานวัตกรรม สิ่งประดิษฐ์ งานวิจัย และโครงงาน ของผู้สอนและผู้เรียนด้วยวิธีการและช่องทางที่หลากหลาย เช่น วิทยุ โทรทัศน์ อินเตอร์เน็ต หนังสือพิมพ์ วารสาร นิทรรศการ ประชุม สัมมนาวิชาการ การนำเสนอผลงาน เป็นต้น

แนวทางการดำเนินงาน

สถานศึกษามีการดำเนินงานและมีข้อมูลที่แสดงความตระหนัก การปฏิบัติและความสำเร็จจากการปฏิบัติตามข้อกำหนด โดยมีกิจกรรม/งาน/โครงการที่ดำเนินการเพื่อนำไปสู่มาตรฐานคุณภาพ เช่น การจัดทำเอกสารงานวิชาการของสถานศึกษา กิจกรรมสัมมนางานวิชาการของสถานศึกษา การจัดแสดงผลงานทางวิชาการของสถานศึกษา จัดรายการวิทยุการศึกษา R-Radio ประสานความร่วมมือกับสื่อต่าง ๆ ในท้องถิ่น เป็นต้น และต้องดำเนินงานตามวงจรคุณภาพ PDCA

แนวทางการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. จำนวนช่องทางของการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวกับนวัตกรรม สิ่งประดิษฐ์ งานวิจัย และโครงงาน

2. จำนวนครั้งของการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวกับนวัตกรรม สิ่งประดิษฐ์ งานวิจัย และโครงงานในแต่ละช่องทาง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แนวทางการประเมินผล

ข้อมูลประกอบการตัดสิน	เกณฑ์การตัดสิน
จำนวนครั้งของการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับนวัตกรรม สิ่งประดิษฐ์ งานวิจัย และโครงงาน	ดีเยี่ยม มากกว่า 7 ครั้ง และ 7 ช่องทาง/ผลงาน
	ดีมาก 6 - 7 ครั้ง และ 6 – 7 ช่องทาง/ผลงาน
	ดี 4 - 5 ครั้ง และ 4 - 5 ช่องทาง/ผลงาน
	พอใช้ 2 – 3 ครั้ง และ 2 – 3 ช่องทาง/ผลงาน
	ปรับปรุง น้อยกว่าหรือ 1 ครั้ง และ 1 ช่องทาง/ผลงาน

คุณภาพของผู้เรียนและผู้สำเร็จการศึกษา

ตัวบ่งชี้ที่ 41 ร้อยละของผู้เรียนที่ออกกลางคันเมื่อเทียบกับแรกเข้า

คำอธิบาย

ผู้เรียนที่ออกกลางคันโดยการลาออก และพ้นสภาพการเป็นนักเรียน-นักศึกษา หรือในกรณีอื่น เมื่อเทียบกับผู้เรียนแรกเข้าที่ขึ้นทะเบียนเป็นนักเรียน-นักศึกษาในปีการศึกษาเดียวกัน

แนวทางการดำเนินงาน

สถานศึกษามีการดำเนินงานและมีข้อมูลที่แสดงความตระหนัก การปฏิบัติและความสำเร็จจากการปฏิบัติตามข้อกำหนด โดยมีกิจกรรม/งาน/โครงการที่ดำเนินการเพื่อนำไปสู่มาตรฐานคุณภาพ เช่น กิจกรรมพบครูที่ปรึกษา โครงการเครือข่ายผู้ปกครอง โครงการ HOT LINE สายด่วน โครงการวิจัยปัญหาและสาเหตุการออกกลางคันของผู้เรียน เป็นต้น และต้องดำเนินงานตามวงจรคุณภาพ PDCA

แนวทางการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. จำนวนผู้เรียนแรกเข้า ที่ขึ้นทะเบียนเป็นนักเรียนในปีการศึกษาเดียวกันแต่ละหลักสูตรตามประเภทวิชา สาขาวิชา และสาขางาน ทุกชั้นปี
2. จำนวนผู้เรียนปัจจุบันแต่ละหลักสูตร ตามประเภทวิชา สาขาวิชา และสาขางาน ทุกชั้นปี
3. ผู้เรียนแต่ละหลักสูตร ตามประเภทวิชา สาขาวิชา และสาขางาน ทุกชั้นปี ที่ออกกลางคันและสาเหตุการออกทุกชั้นปี
4. ร้อยละของผู้เรียนที่ออกกลางคันในแต่ละหลักสูตร ตามประเภทวิชา สาขาวิชา และสาขางาน ทุกชั้นปี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แนวทางการประเมินผล

ข้อมูลประกอบการตัดสิน	เกณฑ์การตัดสิน	
ร้อยละของผู้เรียนที่ออกกลางคันเมื่อเทียบกับแรกเข้าทุกชั้นปี	ดีเยี่ยม	น้อยกว่าร้อยละ 10
	ดีมาก	ร้อยละ 11 - 20
	ดี	ร้อยละ 21 - 30
	พอใช้	ร้อยละ 31 - 40
	ปรับปรุง	มากกว่าร้อยละ 40

ตัวบ่งชี้ที่ 42 ร้อยละของผู้เรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามเกณฑ์หลักสูตรที่กำหนดตามชั้นปี

คำอธิบาย

ผู้เรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนผ่านเกณฑ์การพ้นสภาพ ของระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการประเมินผลการเรียนตามหลักสูตรในแต่ละประเภทวิชา สาขาวิชา สาขางาน จำแนกตามชั้นปี เมื่อเทียบกับผู้เรียนที่ลงทะเบียนเรียนในแต่ละชั้นปี

แนวทางการดำเนินงาน

สถานศึกษามีการดำเนินงานและมีข้อมูลที่แสดงความตระหนัก การปฏิบัติและความสำเร็จจากการปฏิบัติตามข้อกำหนด โดยมีกิจกรรม/งาน/โครงการที่ดำเนินการเพื่อนำไปสู่มาตรฐานคุณภาพ เช่น การจัดการเรียนการสอนเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญและเน้นการปฏิบัติจริง จัดหลักสูตร 3 ช่องทางให้สอดคล้องกับศักยภาพของผู้เรียน จัดกิจกรรมเสริมทักษะวิชาชีพตามความเหมาะสมของศักยภาพผู้เรียน โครงการสอนซ่อมเสริม โครงการปรับพื้นฐานการเรียนของผู้เรียน กิจกรรมแข่งขันทักษะวิชาชีพ เป็นต้น และต้องดำเนินงานตามวงจรคุณภาพ PDCA

แนวทางการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. จำนวนผู้เรียนทั้งหมดในแต่ละชั้นปี (ปวช. ปีที่ 1, 2, 3 และ ปวส. ปีที่ 1, 2) ที่ลงทะเบียนเรียนในปีการศึกษานั้น

2. จำนวนผู้เรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนผ่านเกณฑ์การพ้นสภาพ แต่ละชั้นปีตามประเภทวิชา สาขาวิชา และสาขางาน

3. ร้อยละของผู้เรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนผ่านเกณฑ์การพ้นสภาพ แต่ละหลักสูตรตามประเภทวิชา สาขาวิชา และสาขางาน ทุกชั้นปี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แนวทางการประเมินผล

ข้อมูลประกอบการตัดสิน	เกณฑ์การตัดสิน
ร้อยละของผู้เรียนทั้งหมดที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนผ่านเกณฑ์การพัฒนาสภาพของระเบียบกระทรวง - ศึกษาธิการว่าด้วยการประเมินผลการเรียนตามหลักสูตร	ดีเยี่ยม มากกว่าร้อยละ 90
	ดีมาก ร้อยละ 81-90
	ดี ร้อยละ 71-80
	พอใช้ ร้อยละ 61-70
	ปรับปรุง น้อยกว่าหรือเท่ากับร้อยละ 60

ตัวบ่งชี้ที่ 43 ร้อยละของผู้เรียนที่สามารถประยุกต์หลักการทางวิทยาศาสตร์ และคณิตศาสตร์ มาใช้แก้ปัญหาในการปฏิบัติงานอาชีพอย่างเป็นระบบ

คำอธิบาย

ผู้เรียนที่จัดทำผลงาน นวัตกรรม สิ่งประดิษฐ์ ผลผลิตของผู้เรียนและโครงการ โครงการวิทยาศาสตร์ โดยประยุกต์ใช้หลักการทางวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์ในการปฏิบัติงานและแก้ปัญหาอย่างเป็นระบบ ในแต่ละประเภทวิชา สาขาวิชา สาขางาน จำแนกตามชั้นปี เป็นต้น

แนวทางการดำเนินงาน

สถานศึกษามีการดำเนินงานและมีข้อมูลที่แสดงความตระหนัก การปฏิบัติและความสำเร็จจากการปฏิบัติตามข้อกำหนด โดยมีกิจกรรม/งาน/โครงการที่ดำเนินการเพื่อนำไปสู่มาตรฐานคุณภาพ เช่น จัดทำแผนการสอนที่เน้นการบูรณาการหลักการทางวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ ในหน่วยการเรียน จัดการเรียนการสอนเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญและเน้นการปฏิบัติจริง เรียนเป็นโครงการเป็นชิ้นงาน ส่งเสริมให้ผู้สอนมีการจัดทำนวัตกรรม สิ่งประดิษฐ์ และงานวิจัย โดยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการจัดทำ และต้องดำเนินงานตามวงจรคุณภาพ PDCA

แนวทางการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. จำนวนผู้เรียนทั้งหมดแต่ละชั้นปี ตามสาขาวิชา และสาขางาน

2. จำนวนผู้เรียนที่มีทักษะด้านการฟัง การอ่าน การเขียน และการสนทนา ภาษาไทยและภาษา - ต่างประเทศ เพื่อการสื่อสารได้อย่างถูกต้องเหมาะสมตามหลักสูตร ในแต่ละประเภทวิชา สาขาวิชา สาขางาน จำแนกตามชั้นปี โดยเก็บข้อมูลจากผู้เรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ในวิชาภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ ที่ได้เกรดไม่ต่ำกว่า 2.00

3. ร้อยละของผู้เรียนที่มีทักษะด้านการฟัง การอ่าน การเขียน และการสนทนา ภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ เพื่อการสื่อสารได้อย่างถูกต้องเหมาะสมตามหลักสูตร ในแต่ละประเภทวิชา สาขาวิชา สาขางาน จำแนกตามชั้นปี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แนวทางการประเมินผล

ข้อมูลประกอบการตัดสิน	เกณฑ์การตัดสิน	
ร้อยละของผู้เรียนที่สามารถประยุกต์หลักการทางวิทยาศาสตร์ และคณิตศาสตร์ มาใช้แก้ปัญหาในการปฏิบัติงานอาชีพอย่างเป็นระบบ	ดีเยี่ยม	มากกว่าร้อยละ 90
	ดีมาก	ร้อยละ 81-90
	ดี	ร้อยละ 71-80
	พอใช้	ร้อยละ 61-70
	ปรับปรุง	น้อยกว่าหรือเท่ากับร้อยละ 60

ตัวบ่งชี้ที่ 44 ร้อยละของผู้เรียนที่มีทักษะในการสื่อสารภาษาไทย ด้านการฟัง การอ่าน การเขียน และการสนทนา

คำอธิบาย

สถานศึกษาดำเนินการพัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะด้านการฟัง การอ่าน การเขียน และการสนทนาทางภาษาไทยเพื่อการสื่อสารได้อย่างถูกต้องเหมาะสมตามหลักสูตรในแต่ละประเภทวิชา สาขาวิชา สาขางาน จำแนกตามชั้นปี

แนวทางการดำเนินงาน

สถานศึกษามีการดำเนินงานและมีข้อมูลที่แสดงความตระหนัก การปฏิบัติและความสำเร็จจากปฏิบัติตามข้อกำหนด โดยมีกิจกรรม / งาน /โครงการที่ดำเนินการเพื่อนำไปสู่มาตรฐานคุณภาพ เช่น การจัดการเรียนการสอนที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้ใช้ทักษะในการคิด ฟัง พูด อ่าน เขียน ด้านภาษาไทย การจัดกิจกรรมประกวดทักษะในการพูด การเขียน การแสดง ในวันสำคัญต่าง ๆ เช่น วันสุนทรภู่ การจัดตั้งชมรม เป็นต้น และต้องดำเนินงานตามวงจรคุณภาพ PDCA

แนวทางการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. จำนวนผู้เรียนทั้งหมดแต่ละชั้นปี ตามสาขาวิชา และสาขางาน

2. จำนวนนักเรียนที่มีทักษะด้านการฟัง การอ่าน การเขียน และการสนทนา ภาษาไทยเพื่อการสื่อสารได้อย่างถูกต้องเหมาะสมตามหลักสูตรในแต่ละประเภทวิชา สาขาวิชา สาขางาน จำแนกตามชั้นปี โดยเก็บข้อมูลผู้เรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ในวิชาภาษาไทย ที่ได้เกรดไม่ต่ำกว่า 2.00

3. ร้อยละของผู้เรียนที่มีทักษะด้านการฟัง การอ่าน การเขียน และการสนทนา ภาษาไทยเพื่อการสื่อสารได้อย่างถูกต้องเหมาะสม ตามหลักสูตรในแต่ละประเภทวิชา สาขาวิชา สาขางาน จำแนกตามชั้นปี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แนวทางการประเมินผล

ข้อมูลประกอบการตัดสิน	เกณฑ์การตัดสิน
ร้อยละของผู้เรียนทั้งหมดที่มีทักษะด้านการฟัง การอ่าน การเขียน และการสนทนา ภาษาไทยเพื่อการสื่อสารได้อย่างถูกต้องเหมาะสม	ดีเยี่ยม มากกว่าร้อยละ 90
	ดีมาก ร้อยละ 81-90
	ดี ร้อยละ 71-80
	พอใช้ ร้อยละ 61-70
	ปรับปรุง น้อยกว่าหรือเท่ากับร้อยละ 60

ตัวบ่งชี้ที่ 45 ร้อยละของผู้เรียนที่มีทักษะในการสื่อสารภาษาต่างประเทศ ด้านการฟัง การอ่าน การเขียน และการสนทนา

คำอธิบาย

ดำเนินการพัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะด้านการฟัง การอ่าน การเขียน และการสนทนาทางภาษาต่างประเทศเพื่อการสื่อสารได้อย่างถูกต้องเหมาะสมตามหลักสูตรในแต่ละประเภทวิชา สาขาวิชา สาขางาน จำแนกตามชั้นปี

แนวทางการดำเนินงาน

สถานศึกษามีการดำเนินงานและมีข้อมูลที่แสดงความตระหนัก การปฏิบัติและความสำเร็จจากปฏิบัติตามข้อกำหนด โดยมีกิจกรรม / งาน /โครงการที่ดำเนินการเพื่อนำไปสู่มาตรฐานคุณภาพ เช่น การจัดการเรียนการสอนที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้ใช้ทักษะในการคิด ฟัง พูด อ่าน เขียน ภาษาต่างประเทศ การจัดกิจกรรมประกวดทักษะในการพูด การเขียน การแสดงในวันสำคัญต่าง ๆ เช่น วัน Christmas การจัดตั้งชมรม โครงการจ้างครูต่างประเทศสอนภาษาอังกฤษ เป็นต้น และต้องดำเนินงานตามวงจรคุณภาพ PDCA

แนวทางการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. จำนวนผู้เรียนทั้งหมดแต่ละชั้นปี ตามสาขาวิชา และสาขางาน

2. จำนวนนักเรียนที่มีทักษะด้านการฟัง การอ่าน การเขียน และการสนทนา ภาษาต่างประเทศเพื่อการสื่อสารได้อย่างถูกต้องเหมาะสมตามหลักสูตรในแต่ละประเภทวิชา สาขาวิชา สาขางาน จำแนกตามชั้นปี โดยเก็บข้อมูลผู้เรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ในวิชาภาษาต่างประเทศ ที่ได้เกรดไม่ต่ำกว่า 2.00

3. ร้อยละของผู้เรียนที่มีทักษะด้านการฟัง การอ่าน การเขียน และการสนทนา ภาษาต่างประเทศเพื่อการสื่อสารได้อย่างถูกต้องเหมาะสม ตามหลักสูตรในแต่ละประเภทวิชา สาขาวิชา สาขางาน จำแนกตามชั้นปี

แนวทางการประเมินผล

ข้อมูลประกอบการตัดสิน	เกณฑ์การตัดสิน
ร้อยละของผู้เรียนทั้งหมดที่มีทักษะด้านการฟัง การอ่าน การเขียน และการสนทนา ภาษาต่างประเทศเพื่อการสื่อสารได้อย่างถูกต้องเหมาะสม	ดีเยี่ยม มากกว่าร้อยละ 90
	ดีมาก ร้อยละ 81-90
	ดี ร้อยละ 71-80
	พอใช้ ร้อยละ 61-70
	ปรับปรุง น้อยกว่าหรือเท่ากับร้อยละ 60

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตัวบ่งชี้ที่ 46 ร้อยละของผู้เรียนที่มีความสามารถใช้ความรู้ และเทคโนโลยีที่จำเป็นในการศึกษาค้นคว้าและปฏิบัติงานวิชาชีพได้อย่างเหมาะสม

คำอธิบาย

ผู้เรียนที่สามารถใช้ความรู้และเทคโนโลยีในการศึกษาค้นคว้า เช่น อินเตอร์เน็ต และเทคโนโลยีสารสนเทศในการปฏิบัติงานวิชาชีพ เช่น การเขียนแบบด้วยคอมพิวเตอร์ การใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางวิชาชีพ ฯลฯ ตามหลักสูตรในแต่ละประเภทวิชา สาขาวิชา สาขางาน จำแนกตามชั้นปี

แนวทางการดำเนินงาน

สถานศึกษามีการดำเนินงานและมีข้อมูลที่แสดงความตระหนัก การปฏิบัติและความสำเร็จจากการปฏิบัติตามข้อกำหนด โดยมีกิจกรรม/งาน/โครงการที่ดำเนินการเพื่อนำไปสู่มาตรฐานคุณภาพ เช่น จัดการเรียนการสอนในระบบ E-learning โครงการส่งเสริมผู้สอนจัดทำ E-book ส่งเสริมให้ผู้เรียนส่งงานผ่านระบบ E-mail โครงการพัฒนาศูนย์วิทยบริการให้เป็น E-library โครงการพัฒนาศูนย์สารสนเทศของสถานศึกษา การจัดกิจกรรมการแข่งขันทักษะวิชาชีพภายในสถานศึกษา เป็นต้น และต้องดำเนินงานตามวงจรคุณภาพ PDCA

แนวทางการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. จำนวนผู้เรียนทั้งหมดแต่ละชั้นปี ตามประเภทวิชา สาขาวิชา สาขางาน
2. จำนวนผู้เรียนที่สามารถใช้ความรู้และเทคโนโลยีในการศึกษาค้นคว้า เช่น อินเตอร์เน็ต และเทคโนโลยีในการปฏิบัติงานวิชาชีพ เช่น การเขียนแบบด้วยคอมพิวเตอร์ การใช้โปรแกรม CNC การใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางวิชาชีพ ตามหลักสูตรในแต่ละประเภทวิชา สาขาวิชา และสาขางาน จำแนกตามชั้นปี โดยเก็บข้อมูลจากผู้สอนในแต่ละรายวิชาที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการใช้ความรู้และเทคโนโลยีในการศึกษาค้นคว้า
3. ร้อยละของผู้เรียนที่สามารถใช้ความรู้และเทคโนโลยีในการศึกษาค้นคว้า เช่น อินเตอร์เน็ต และเทคโนโลยีในการปฏิบัติงานวิชาชีพ เช่น การเขียนแบบด้วยคอมพิวเตอร์ การใช้โปรแกรม CNC การใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางวิชาชีพ ฯลฯ ตามหลักสูตรในแต่ละประเภทวิชา สาขาวิชา และสาขางาน จำแนกตามชั้นปี

แนวทางการประเมินผล

ข้อมูลประกอบการตัดสิน	เกณฑ์การตัดสิน	
ร้อยละของผู้เรียนทั้งหมดที่สามารถใช้ความรู้และเทคโนโลยีในการศึกษาค้นคว้าและเทคโนโลยีในการปฏิบัติงานด้านวิชาชีพ	ดีเยี่ยม	มากกว่าร้อยละ 90
	ดีมาก	ร้อยละ 81-90
	ดี	ร้อยละ 71-80
	พอใช้	ร้อยละ 61-70
	ปรับปรุง	น้อยกว่าหรือเท่ากับร้อยละ 60

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตัวบ่งชี้ที่ 47 ร้อยละของผู้เรียนที่มีคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมที่ดีงามในวิชาชีพ มีบุคลิกภาพที่เหมาะสมและมนุษย์สัมพันธ์ที่ดี

คำอธิบาย

ผู้เรียนที่มีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่ดีงาม เช่น ความรับผิดชอบ ความมีวินัย ความซื่อสัตย์ ความเมตตากรุณา ความขยันอดทน การประหยัดและออม การหลีกเลี่ยงอบายมุขและสิ่งเสพติด เป็นต้น การมีบุคลิกภาพที่เหมาะสมและมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี ตามหลักสูตรในแต่ละประเภทวิชา สาขาวิชา สาขางาน จำแนกตามชั้นปี

แนวทางการดำเนินงาน

สถานศึกษามีการดำเนินงานและมีข้อมูลที่แสดงความตระหนัก การปฏิบัติและความสำเร็จจากการปฏิบัติตามข้อกำหนด โดยมีกิจกรรม/งาน/โครงการที่ดำเนินการเพื่อนำไปสู่มาตรฐานคุณภาพ เช่น มีการประเมินเจตคติ คุณธรรมจริยธรรม ในรายวิชา กิจกรรมพบอาจารย์ที่ปรึกษา กิจกรรมลูกเสือเนตรนารี โครงการจัดอบรมส่งเสริมสุขภาพและนันทนาการ โครงการพัฒนาจิต เป็นต้น และต้องดำเนินงานตามวงจรคุณภาพ PDCA

แนวทางการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. จำนวนผู้เรียนทั้งหมดแต่ละชั้นปี ตามประเภทวิชา สาขาวิชา และสาขางาน
2. จำนวนผู้เรียน แต่ละชั้นปี ตามประเภทวิชา สาขาวิชา และสาขางานที่มีพฤติกรรม 3 ด้าน

2.1 ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่ดีงาม ได้แก่ การปฏิบัติตามกฎระเบียบข้อบังคับของวิทยาลัยฯ เช่น การแต่งกายตามระเบียบ การเข้าแถวหน้าเสาธง ไม่ทุจริตในการสอบ ไม่ลักขโมย ไม่เกี่ยวข้องกับสารเสพติดและการพนัน เป็นต้น

2.2 ด้านการมีมนุษยสัมพันธ์ ได้แก่ การทำงานเป็นทีม การเข้าร่วมกิจกรรมชมรม รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น ให้ความร่วมมือกับผู้อื่น ช่วยเหลือผู้อื่น พูดจาสุภาพ เป็นต้น

2.3 ด้านการมีบุคลิกภาพที่เหมาะสม ได้แก่ การแต่งกาย การแสดงออกที่เหมาะสมในโอกาสต่าง ๆ

3. ร้อยละของผู้เรียนตามหลักสูตรในแต่ละประเภทวิชา สาขาวิชา สาขางาน จำแนกตามชั้นปีที่มีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่ดีงาม บุคลิกภาพที่เหมาะสมและมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี

แนวทางการประเมินผล

ข้อมูลประกอบการตัดสิน	เกณฑ์การตัดสิน	
ร้อยละของผู้เรียนทั้งหมดที่มีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่ดีงามในวิชาชีพ มีบุคลิกภาพที่เหมาะสมและมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี	ดีเยี่ยม	มากกว่าร้อยละ 90
	ดีมาก	ร้อยละ 81-90
	ดี	ร้อยละ 71-80
	พอใช้	ร้อยละ 61-70
	ปรับปรุง	น้อยกว่าหรือเท่ากับร้อยละ 60

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตัวบ่งชี้ที่ 48 ร้อยละของผู้เรียนที่ได้รับรางวัลจากการแข่งขันทักษะวิชาการและ/หรือวิชาชีพจากหน่วยงานภายนอก

คำอธิบาย

จำนวนผู้เรียนที่สถานศึกษาได้จัดส่งเข้าร่วมกิจกรรมการแข่งขันทักษะทางวิชาการและ/หรือวิชาชีพ และได้รับรางวัลจากการแข่งขันโดยหน่วยงานภายนอกได้มอบให้ เช่น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน สมาคมโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนแห่งประเทศไทย กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน สมาคมวิชาชีพ สถาบันอุดมศึกษา หน่วยงานภาครัฐและเอกชนอื่น ๆ เป็นต้น

แนวทางการดำเนินงาน

สถานศึกษามีการดำเนินงานและมีข้อมูลที่แสดงความตระหนัก การปฏิบัติ และความสำเร็จจากการปฏิบัติตามข้อกำหนด โดยมีกิจกรรม/งาน/โครงการที่ดำเนินการเพื่อนำไปสู่มาตรฐานคุณภาพ เช่น โครงการแข่งขันทักษะภายในเพื่อคัดเลือกตัวแทนของสถานศึกษา โครงการฝึกซ้อมทักษะของผู้เรียน โครงการจัดส่งผู้เรียนเข้าแข่งขันทักษะภายนอกสถานศึกษา โครงการร่วมมือกับสถานประกอบการ/หน่วยงานภายนอกจัดการแข่งขันทักษะทางวิชาการและ/หรือวิชาชีพ และต้องดำเนินงานตามวงจรคุณภาพ PDCA

แนวทางการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. จำนวนผู้เรียนทั้งหมดของสถานศึกษา จำแนกตามระดับชั้น ประเภทวิชา สาขาวิชา และสาขางาน
2. จำนวนผู้เรียนทั้งหมดที่ได้รับรางวัลจากการแข่งขันทักษะภายในสถานศึกษา
3. จำนวนผู้เรียนทั้งหมดที่ได้รับรางวัลจากการแข่งขันทักษะภายนอกสถานศึกษา
4. ร้อยละของผู้เรียนที่ได้รับรางวัลจากการแข่งขันทักษะภายในสถานศึกษา
5. ร้อยละของผู้เรียนที่ได้รับรางวัลจากการแข่งขันทักษะภายนอกสถานศึกษา
6. รายงานสรุปผลโครงการแข่งขันทักษะภายในสถานศึกษาและภายนอกสถานศึกษา
7. รายงานสรุปผลโครงการฝึกซ้อมทักษะทางวิชาการและวิชาชีพของผู้เรียน

แนวทางการประเมินผล

ข้อมูลประกอบการตัดสิน	เกณฑ์การตัดสิน	
ร้อยละของผู้เรียนที่ได้รับรางวัลจากการแข่งขันทักษะวิชาการและ/หรือวิชาชีพจากหน่วยงานภายนอก ต่อจำนวนผู้เรียนทั้งหมด	ดีเยี่ยม	มากกว่าร้อยละ 50
	ดีมาก	ร้อยละ 41-50
	ดี	ร้อยละ 31-40
	พอใช้	ร้อยละ 21-30
	ปรับปรุง	น้อยกว่าหรือเท่ากับร้อยละ 20

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตัวบ่งชี้ที่ 49 ร้อยละของผู้สำเร็จการศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามเกณฑ์การสำเร็จการศึกษา

คำอธิบาย

จำนวนผู้สำเร็จการศึกษาในระดับชั้น ปวช.3 และ ปวส.2 เมื่อเทียบกับผู้เรียนแรกเข้า ในแต่ละประเภทวิชา สาขาวิชา และสาขางาน ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามเกณฑ์การสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตร

แนวทางการดำเนินงาน

สถานศึกษามีการดำเนินงานและมีข้อมูลที่แสดงความตระหนัก การปฏิบัติและความสำเร็จจากการปฏิบัติตามข้อกำหนด โดยมีกิจกรรม/งาน/โครงการที่ดำเนินการเพื่อนำไปสู่มาตรฐานคุณภาพ เช่น การจัดการเรียนการสอนร่วมกับสถานประกอบการ การประเมินผลการเรียนตามสภาพจริง โครงการเตือนก่อนรีไทร์ โครงการสอนซ่อมเสริม เป็นต้น และต้องดำเนินงานตามวงจรคุณภาพ PDCA

แนวทางการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. จำนวนแรกเข้าของผู้เรียน ระดับชั้น ปวช.3 แต่ละประเภทวิชา สาขาวิชา และสาขางาน
2. จำนวนผู้สำเร็จการศึกษาของระดับชั้น ปวช.3 แต่ละประเภทวิชา สาขาวิชา และสาขางาน
3. ร้อยละของผู้สำเร็จการศึกษาของระดับชั้น ปวช. แต่ละประเภทวิชา สาขาวิชา และสาขางาน
4. ร้อยละของผู้สำเร็จการศึกษาของแต่ละหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.)
5. จำนวนแรกเข้าของผู้เรียน ระดับชั้น ปวส.2 แต่ละประเภทวิชา สาขาวิชา และสาขางาน
6. จำนวนผู้สำเร็จการศึกษาของระดับชั้น ปวส.2 แต่ละประเภทวิชา สาขาวิชา และสาขางาน
7. ร้อยละของผู้สำเร็จการศึกษาของระดับชั้น ปวส. แต่ละประเภทวิชา สาขาวิชา และสาขางาน
8. ร้อยละของผู้สำเร็จการศึกษาของแต่ละหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.)

แนวทางการประเมินผล

ข้อมูลประกอบการตัดสิน	เกณฑ์การตัดสิน	
ร้อยละของผู้สำเร็จการศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามเกณฑ์การสำเร็จการศึกษา	ดีเยี่ยม	มากกว่าร้อยละ 90
	ดีมาก	ร้อยละ 81-90
	ดี	ร้อยละ 71-80
	พอใช้	ร้อยละ 61-70
	ปรับปรุง	น้อยกว่าหรือเท่ากับร้อยละ 60

ตัวบ่งชี้ที่ 50 ร้อยละของผู้สำเร็จการศึกษาที่ได้งานทำในสถานประกอบการ/ประกอบอาชีพอิสระ และศึกษาต่อภายใน 1 ปี

คำอธิบาย

ผู้สำเร็จการศึกษาในหลักสูตร ปวช. และ ปวส. ในปีการศึกษาที่ผ่านมา ที่ได้งานทำในสถานประกอบการทั้งภาครัฐและเอกชน ประกอบอาชีพอิสระ และศึกษาต่อภายใน 1 ปี ตามประเภทวิชา สาขาวิชา และสาขางาน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แนวทางการดำเนินงาน

สถานศึกษามีการดำเนินงานและมีข้อมูลที่แสดงความตระหนัก การปฏิบัติและความสำเร็จจากการปฏิบัติตามข้อกำหนด โดยมีกิจกรรม/งาน/โครงการที่ดำเนินการเพื่อนำไปสู่มาตรฐานคุณภาพ เช่น กิจกรรมแนะแนวอาชีพและศึกษาต่อ โครงการปัจฉิมนิเทศก่อนจบการศึกษา โครงการ “ศูนย์กำลังคนอาชีวศึกษา” โครงการติดตามผู้สำเร็จการศึกษา เป็นต้น และต้องดำเนินงานตามวงจรคุณภาพ PDCA

แนวทางการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. จำนวนผู้สำเร็จการศึกษาในปีการศึกษาที่ผ่านมา แต่ละหลักสูตร ตามประเภทวิชา สาขาวิชา และสาขางาน

2. จำนวนผู้สำเร็จการศึกษาในปีการศึกษาที่ผ่านมา ที่ได้งานทำในสถานประกอบการทั้งภาครัฐและเอกชน ประกอบอาชีพอิสระ ศึกษาต่อ ว่างงาน และไม่สามารถติดต่อได้ภายใน 1 ปี
แต่ละหลักสูตร ตามประเภทวิชา สาขาวิชา และสาขางาน

3. ร้อยละของผู้สำเร็จการศึกษาในปีการศึกษาที่ผ่านมา ที่ได้งานทำในสถานประกอบการทั้งภาครัฐและเอกชน ประกอบอาชีพอิสระ ศึกษาต่อ ว่างงาน และไม่สามารถติดต่อได้ภายใน 1 ปี
แต่ละหลักสูตร ตามประเภทวิชา สาขาวิชา และสาขางาน

4. ร้อยละของผู้สำเร็จการศึกษาในปีการศึกษาที่ผ่านมา ที่ได้งานทำในสถานประกอบการทั้งภาครัฐและเอกชน ประกอบอาชีพอิสระ ศึกษาต่อ ว่างงานและไม่สามารถติดต่อได้ภายใน 1 ปี
แต่ละหลักสูตร

5. ร้อยละของผู้สำเร็จการศึกษาในปีการศึกษาที่ผ่านมา ที่ได้งานทำในสถานประกอบการทั้งภาครัฐและเอกชน รวมทั้งประกอบอาชีพอิสระภายใน 1 ปี แต่ละหลักสูตร

แนวทางการประเมินผล

ข้อมูลประกอบการตัดสิน	เกณฑ์การตัดสิน	
ร้อยละของผู้สำเร็จการศึกษาที่ได้งานทำในสถานประกอบการ/ประกอบอาชีพอิสระ และศึกษาต่อภายใน 1 ปี	ดีเยี่ยม	ปฏิบัติได้มากกว่าร้อยละ 90
	ดีมาก	ปฏิบัติได้ร้อยละ 81-90
	ดี	ปฏิบัติได้ร้อยละ 71-80
	พอใช้	ปฏิบัติได้ร้อยละ 61-70
	ปรับปรุง	ปฏิบัติได้น้อยกว่าหรือเท่ากับร้อยละ 60

ตัวบ่งชี้ที่ 51 ร้อยละของผู้สำเร็จการศึกษาที่ผ่านการทดสอบมาตรฐานวิชาชีพจากองค์กรที่เป็นที่ยอมรับ

คำอธิบาย

ผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) และหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ที่ผ่านการประเมินมาตรฐานวิชาชีพ จากจำนวนผู้สำเร็จการศึกษาทั้งหมด

แนวทางการดำเนินงาน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สถานศึกษามีการดำเนินงานและมีข้อมูลที่แสดงความตระหนัก การปฏิบัติและความสำเร็จจากการปฏิบัติตามข้อกำหนด โดยมีกิจกรรม/งาน/โครงการที่ดำเนินการเพื่อนำไปสู่มาตรฐานคุณภาพ เช่น การจัดการเรียนการสอนร่วมกับสถานประกอบการ การจัดการแข่งขันทักษะวิชาชีพในสถานศึกษา โครงการฝึกทักษะวิชาชีพนอกเวลาเรียน การจัดทำมาตรฐานในการจัดสอบประเมินมาตรฐานวิชาชีพของอาชีวศึกษาจังหวัดหรือสถาบัน และต้องดำเนินงานตามวงจรคุณภาพ PDCA

แนวทางการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. จำนวนผู้สำเร็จการศึกษาในระดับชั้น ปวช.3 ทั้งหมดที่เข้ารับการประเมินมาตรฐานวิชาชีพ แต่ละประเภทวิชา สาขาวิชา และสาขางาน

2. จำนวนผู้สำเร็จการศึกษาที่ผ่านการประเมินมาตรฐานวิชาชีพในระดับชั้น ปวช.3 แต่ละประเภทวิชา สาขาวิชา และสาขางาน

3. ร้อยละของผู้สำเร็จการศึกษาในระดับชั้น ปวช.3 ที่ผ่านการประเมินมาตรฐานวิชาชีพแต่ละประเภทวิชา สาขาวิชา และสาขางาน

4. ร้อยละของผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตร ที่ผ่านการประเมินมาตรฐานวิชาชีพ

5. จำนวนผู้สำเร็จการศึกษาในระดับชั้น ปวส.2 ทั้งหมดที่เข้ารับการประเมินมาตรฐานวิชาชีพ แต่ละประเภทวิชา สาขาวิชา และสาขางาน

6. จำนวนผู้สำเร็จการศึกษาที่ผ่านการประเมินมาตรฐานวิชาชีพในระดับชั้น ปวส.2 แต่ละประเภทวิชา สาขาวิชา และสาขางาน

7. ร้อยละของผู้สำเร็จการศึกษาในระดับชั้น ปวส.2 ที่ผ่านการประเมินมาตรฐานวิชาชีพแต่ละประเภทวิชา สาขาวิชา และสาขางาน

8. ร้อยละของผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรชั้นสูง ที่ผ่านการประเมินมาตรฐานวิชาชีพ

แนวทางการประเมินผล

ข้อมูลประกอบการตัดสิน	เกณฑ์การตัดสิน	
ร้อยละของผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) และหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ที่ผ่านการประเมินมาตรฐานวิชาชีพ	ดีเยี่ยม	มากกว่าร้อยละ 90
	ดีมาก	ร้อยละ 81-90
	ดี	ร้อยละ 71-80
	พอใช้	ร้อยละ 61-70
	ปรับปรุง	น้อยกว่าหรือเท่ากับร้อยละ 60

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตัวบ่งชี้ที่ 52 ร้อยละของผู้สำเร็จการศึกษาที่สอบผ่านการทดสอบจากข้อสอบกลางของสำนักงานทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (สทศ.)

คำอธิบาย

ผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) และหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ที่สอบผ่านการทดสอบจากข้อสอบกลางของสำนักงานทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (สทศ.)

จากจำนวนผู้สำเร็จการศึกษาทั้งหมด

แนวทางการดำเนินงาน

สถานศึกษามีการดำเนินงานและมีข้อมูลที่แสดงความตระหนัก การปฏิบัติและความสำเร็จจากการปฏิบัติตามข้อกำหนด โดยมีกิจกรรม/งาน/โครงการที่ดำเนินการเพื่อนำไปสู่มาตรฐานคุณภาพ เช่น โครงการเตรียมความพร้อมผู้เรียนเพื่อสอบ V-Net โครงการพัฒนาเครื่องมือประเมินมาตรฐานวิชาชีพของผู้เรียน และต้องดำเนินงานตามวงจรคุณภาพ PDCA

แนวทางการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. จำนวนผู้สำเร็จการศึกษาในระดับชั้น ปวช.3 ทั้งหมดที่เข้ารับการสอบ V-Net แต่ละประเภทวิชา สาขาวิชา และสาขางาน
2. จำนวนผู้สำเร็จการศึกษาที่ผ่านการสอบ V-Net ในระดับชั้น ปวช.3 แต่ละประเภทวิชา สาขาวิชา และสาขางาน
3. ร้อยละของผู้สำเร็จการศึกษาในระดับชั้น ปวช.3 ที่สอบผ่าน V-Net แต่ละประเภทวิชา สาขาวิชา และสาขางาน
4. ร้อยละของผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตร (ปวช.) ที่สอบผ่าน V-Net
5. จำนวนผู้สำเร็จการศึกษาในระดับชั้น ปวส.2 ทั้งหมดที่เข้ารับการสอบ V-Net แต่ละประเภทวิชา สาขาวิชา และสาขางาน
6. จำนวนผู้สำเร็จการศึกษาที่ผ่านการสอบ V-Net ในระดับชั้น ปวส.2 แต่ละประเภทวิชา สาขาวิชา และสาขางาน
7. ร้อยละของผู้สำเร็จการศึกษาในระดับชั้น ปวส.2 ที่สอบผ่าน V-Net แต่ละประเภทวิชา สาขาวิชา และสาขางาน
8. ร้อยละของผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ที่สอบผ่าน V-Net

แนวทางการประเมินผล

ข้อมูลประกอบการตัดสิน	เกณฑ์การตัดสิน	
ร้อยละของผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) และหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ที่สอบผ่านการทดสอบจากข้อสอบกลางของสำนักงานทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (สทศ.)	ดีเยี่ยม	มากกว่าร้อยละ 90
	ดีมาก	ร้อยละ 81-90
	ดี	ร้อยละ 71-80
	พอใช้	ร้อยละ 61-70
	ปรับปรุง	น้อยกว่าหรือเท่ากับร้อยละ 60

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การพัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่องและการบริหารเชิงระบบ

ตัวบ่งชี้ที่ 53 ระดับคุณภาพการบริหารงานวิชาการของผู้บริหาร

คำอธิบาย

การใช้ภาวะผู้นำและการมีวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษา ในการผสมผสานความร่วมมือของบุคลากรในสถานศึกษา หน่วยงานและบุคลากรภายนอกให้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแผนกลยุทธ์ของสถานศึกษาด้านการบริหารงานวิชาการหรือแผนพัฒนางานวิชาการ รวมทั้งการนำสู่การปฏิบัติอย่างมีประสิทธิภาพ โปร่งใส และตรวจสอบได้ สอดคล้องกับแผนกลยุทธ์สถานศึกษาหรือแผนพัฒนาสถานศึกษาที่กำหนดไว้

แนวทางการดำเนินงาน

สถานศึกษามีการดำเนินงานและมีข้อมูลที่แสดงความตระหนัก การปฏิบัติและความสำเร็จจากการปฏิบัติตามข้อกำหนด โดยมีกิจกรรม/งาน/โครงการที่ดำเนินการเพื่อนำไปสู่มาตรฐานคุณภาพในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหาร มีแผนกลยุทธ์ด้านการบริหารงานวิชาการหรือแผนพัฒนาสถานศึกษาด้านงานวิชาการระยะ 3-5 ปี มีเอกสาร/รายงานการดำเนินการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีด้านงานวิชาการ หรือแผนพัฒนาสาขาวิชา/สาขางานหรือแผนพัฒนางานวิชาการด้านต่าง ๆ เช่น การพัฒนาหลักสูตร การพัฒนาผู้สอน การพัฒนาทรัพยากรและแหล่งเรียนรู้ การวัดผลและประเมินผล การวิจัยและพัฒนา รวมถึงรายงานผลการปฏิบัติงานวิชาการประจำปี

แนวทางการเก็บรวบรวมข้อมูล

ร่องรอยหลักฐานการดำเนินการบริหารงานวิชาการ พิจารณาตามรายการต่อไปนี้

1. การกระจายอำนาจในการบริหารงานวิชาการสู่ระดับฝ่าย/ระดับแผนก/ระดับสาขาวิชา/ระดับสาขางาน/ระดับงาน/ระดับบุคคล

2. การใช้สถานศึกษาเป็นศูนย์กลางในการกำหนดวิสัยทัศน์ จุดมุ่งหมาย พันธกิจ และเป้าหมายด้านงานวิชาการของสถานศึกษา

3. การมีส่วนร่วมและการให้ความร่วมมือของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายในการบริหารการตัดสินใจและการบริหารงานวิชาการ

4. การพึ่งตนเองที่เน้นให้สถานศึกษามีระบบการบริหารงานวิชาการในรูปแบบของสถานศึกษาเอง มีอำนาจหน้าที่รับผิดชอบการดำเนินงานตามความพร้อมและสถานการณ์ของสถานศึกษา

5. การประสานงานทั้งบุคลากรภายในสถานศึกษาและบุคลการภายนอก รวมทั้งการแสวงหาความร่วมมือ ความช่วยเหลือด้านทรัพยากรและเทคนิควิธีการใหม่ ๆ

6. ความสามารถในการปรับใช้การบริหาร ตามสถานการณ์ที่นำไปสู่ผลสัมฤทธิ์ได้อย่างต่อเนื่องและหลากหลาย

7. การพัฒนาตนเองทั้งการพัฒนาองค์กร พัฒนาวิชาชีพ พัฒนาบุคลากร และพัฒนาทีมงาน เพื่อการพัฒนาไปสู่องค์กรการเรียนรู้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

8. การตรวจสอบและถ่วงดุลโดยต้นสังกัดกำหนดนโยบายและควบคุมมาตรฐานและมีการตรวจสอบคุณภาพ เพื่อการประกันคุณภาพงานวิชาการให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด และต้องดำเนินงานตามวงจรคุณภาพ PDCA

แนวทางการประเมินผล

ข้อมูลประกอบการตัดสิน	เกณฑ์การตัดสิน	
ระดับคุณภาพการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารที่มีคุณภาพพิจารณาจาก 1. การกระจายอำนาจในการบริหารงานวิชาการสู่ระดับฝ่าย/ระดับแผนก/ระดับสาขาวิชา/ระดับสาขางาน/ระดับงาน/ระดับบุคคล 2. การใช้สถานศึกษาเป็นศูนย์กลางในการกำหนดวิสัยทัศน์ จุดมุ่งหมาย พันธกิจ และเป้าหมายด้านงานวิชาการของสถานศึกษา 3. การมีส่วนร่วมและการให้ความร่วมมือของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายในการบริหารการตัดสินใจและการบริหารงานวิชาการ 4. การพึ่งตนเองที่เน้นให้สถานศึกษามีระบบการบริหารงานวิชาการในรูปแบบของสถานศึกษาเอง มีอำนาจหน้าที่รับผิดชอบการดำเนินงานตามความพร้อมและสถานการณ์ของสถานศึกษา 5. การประสานงานทั้งบุคลากรภายในสถานศึกษาและบุคลการภายนอก รวมทั้งการแสวงหาความร่วมมือ ความช่วยเหลือด้านทรัพยากรและเทคนิควิธีการใหม่ ๆ 6. ความสามารถในการปรับใช้การบริหาร ตามสถานการณ์ที่นำไปสู่ผลสัมฤทธิ์ได้อย่างต่อเนื่องและหลากหลาย 7. การพัฒนาตนเองทั้งการพัฒนาองค์กร พัฒนาวิชาชีพ พัฒนาบุคลากร และพัฒนาทีมงาน เพื่อการพัฒนาไปสู่องค์กรการเรียนรู้ 8. การตรวจสอบและถ่วงดุลโดยต้นสังกัดกำหนดนโยบายและควบคุมมาตรฐานและมีการตรวจสอบคุณภาพ เพื่อการประกันคุณภาพงานวิชาการให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด และต้องดำเนินงานตามวงจรคุณภาพ PDCA	ดีเยี่ยม	ดำเนินการครบทั้ง 8 ข้อ
	ดีมาก	ดำเนินการได้ 6 – 7 ข้อ
	ดี	ดำเนินการได้ 4 – 5 ข้อ
	พอใช้	ดำเนินการได้ 2 – 3 ข้อ
	ปรับปรุง	ดำเนินการได้เพียง 1 ข้อ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตัวบ่งชี้ที่ 54 ระบบและกลไกในการประกันคุณภาพการบริหารงานวิชาการ

คำอธิบาย

สถานศึกษามีระบบและกลไกในการประกันคุณภาพการบริหารงานวิชาการอย่างต่อเนื่อง ซึ่งประกอบด้วยระบบการพัฒนาคุณภาพ ระบบการติดตามคุณภาพ ระบบการประเมินคุณภาพภายใน รวมถึงกระบวนการ/การจัดการประกันคุณภาพ โดยการกำหนดระเบียบ วิธีการ ขั้นตอน บุคลากร งบประมาณ และระยะเวลา เช่น นโยบายและแผนงานการประกันคุณภาพการบริหารงานวิชาการ คณะบุคคลหรือหน่วยงานที่รับผิดชอบการทำงานประกันคุณภาพการบริหารงานวิชาการ คู่มือการประกันคุณภาพการบริหารงานวิชาการ มาตรฐานและเกณฑ์การประกันคุณภาพการบริหารงานวิชาการ เป็นต้น

แนวทางการดำเนินงาน

สถานศึกษามีการดำเนินงานและมีข้อมูลที่แสดงความตระหนัก การปฏิบัติ และความสำเร็จจากการปฏิบัติตามข้อกำหนด โดยมีกิจกรรม/งาน/โครงการที่ดำเนินการเพื่อนำไปสู่มาตรฐานคุณภาพการบริหารงานวิชาการ เช่น มีการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการบริหารงานวิชาการในระยะต่าง ๆ จัดทำนโยบายและแผนงานประกันคุณภาพการบริหารงานวิชาการ แต่งตั้งคณะกรรมการรับผิดชอบการทำงานประกันคุณภาพการบริหารงานวิชาการ จัดทำคู่มือประกันคุณภาพการบริหารงานวิชาการ จัดทำมาตรฐานและเกณฑ์การประกันคุณภาพการบริหารงานวิชาการ จัดทำแผนกำกับติดตามการบริหารงานวิชาการ จัดทำรายงานการประเมินตนเองด้านการบริหารงานวิชาการ ตลอดจนประเมินผลลัพธ์และการนำผลการประเมินมาใช้ในการพัฒนาคุณภาพการบริหารงานวิชาการที่จะส่งผลให้ผู้เรียนและผู้สำเร็จการศึกษามีคุณภาพมากยิ่งขึ้น เป็นต้น

แนวทางการเก็บรวบรวมข้อมูล

ร่องรอยหลักฐานของระบบและกลไกในการประกันคุณภาพการบริหารงานวิชาการ พิจารณาตามรายการต่อไปนี้

1. แผนพัฒนาคุณภาพการบริหารงานวิชาการในระยะต่าง ๆ
2. นโยบายการประกันคุณภาพการบริหารงานวิชาการ
3. แผนงานประกันคุณภาพการบริหารงานวิชาการ
4. คณะกรรมการรับผิดชอบการทำงานประกันคุณภาพการบริหารงานวิชาการ
5. คู่มือการประกันคุณภาพการบริหารงานวิชาการ
6. มาตรฐานและเกณฑ์การประกันคุณภาพการบริหารงานวิชาการ
7. แผนการกำกับติดตามการบริหารงานวิชาการ
8. รายงานการประเมินตนเองด้านการบริหารงานวิชาการ
9. รายงานการนำผลการประเมินมาใช้ในการพัฒนาคุณภาพการบริหารงานวิชาการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แนวทางการประเมินผล

ข้อมูลประกอบการตัดสิน	เกณฑ์การตัดสิน	
ระบบและกลไกในการประกันคุณภาพการบริหารงานวิชาการ พิจารณาจาก 1. แผนพัฒนาคุณภาพการบริหารงานวิชาการในระยะต่าง ๆ 2. นโยบายและแผนงานประกันคุณภาพการบริหารงานวิชาการ 3. คณะกรรมการรับผิดชอบการทำงานประกันคุณภาพการบริหารงานวิชาการ 4. คู่มือการประกันคุณภาพการบริหารงานวิชาการ 5. มาตรฐานและเกณฑ์การประกันคุณภาพการบริหารงานวิชาการ 6. แผนการกำกับติดตามการบริหารงานวิชาการ 7. รายงานการประเมินตนเองด้านการบริหารงานวิชาการ 8. รายงานการนำผลการประเมินมาใช้ในการพัฒนาคุณภาพการบริหารงานวิชาการ	ดีเยี่ยม	ดำเนินการครบทั้ง 8 ข้อ
	ดีมาก	ดำเนินการได้ 6 – 7 ข้อ
	ดี	ดำเนินการได้ 4 – 5 ข้อ
	พอใช้	ดำเนินการได้ 2 – 3 ข้อ
	ปรับปรุง	ดำเนินการได้เพียง 1 ข้อ

ตัวบ่งชี้ที่ 55 ประสิทธิผลของการประกันคุณภาพการบริหารงานวิชาการ

คำอธิบาย

สถานศึกษามีการรายงานผลการประกันคุณภาพการบริหารงานวิชาการต่อกรรมการสถานศึกษา รวมทั้งสาธารณชน มีการนำผลการประเมินมาใช้ในการพัฒนาการบริหารงานวิชาการให้ได้มาตรฐาน จัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา โดยมีการดำเนินการอย่างต่อเนื่อง และมีนวัตกรรมที่พัฒนาขึ้น มีการปฏิบัติที่ดีหรือการเป็นแหล่งอ้างอิงของสถานศึกษาอื่น

แนวทางการดำเนินงาน

สถานศึกษามีการดำเนินงานและมีข้อมูลที่แสดงความตระหนัก การปฏิบัติและความสำเร็จจากการปฏิบัติตามข้อกำหนด โดยมีกิจกรรม/งาน/โครงการที่ดำเนินการเพื่อนำไปสู่มาตรฐานคุณภาพการบริหารงานวิชาการ เช่น มีคู่มือและแผนการประกันคุณภาพการบริหารงานวิชาการ มีหลักฐานหรือรายงานแสดงผลการตรวจติดตามการบริหารงานวิชาการ การตรวจประเมินคุณภาพการบริหารงานวิชาการประจำปี มีการนำผลการตรวจสอบประเมินคุณภาพประจำปีรวมทั้งข้อเสนอแนะมาใช้พัฒนาปรับปรุงการบริหารงานวิชาการ มีการปฏิบัติงานโดยใช้ระบบคุณภาพ (PDCA) มีเอกสารรายงานการประเมินตนเองด้านการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา และรายงานผลการประกันคุณภาพการบริหารงานวิชาการต่อกรรมการสถานศึกษารวมทั้งสาธารณชน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แนวทางการเก็บรวบรวมข้อมูล

ร่องรอยและหลักฐานประสิทธิผลของการประกันคุณภาพการบริหารงานวิชาการ พิจารณาจาก

1. การรายงานผลการประเมินคุณภาพการบริหารงานวิชาการประจำปีต่อกรรมการสถานศึกษาและสาธารณชน

2. การนำผลการประเมินประจำปีมาใช้ในการปรับปรุงการบริหารงานวิชาการให้ได้มาตรฐานและปรับปรุงแผนพัฒนาคุณภาพการบริหารงานวิชาการ

3. การปฏิบัติงานบริหารงานวิชาการโดยใช้ระบบคุณภาพ (PDCA) เป็นวงจรที่ต่อเนื่อง

4. นวัตกรรมที่พัฒนาขึ้นหรือมีการปฏิบัติที่ดี (Good Practice) หรือการเป็นแหล่งอ้างอิงของสถานศึกษาอื่น

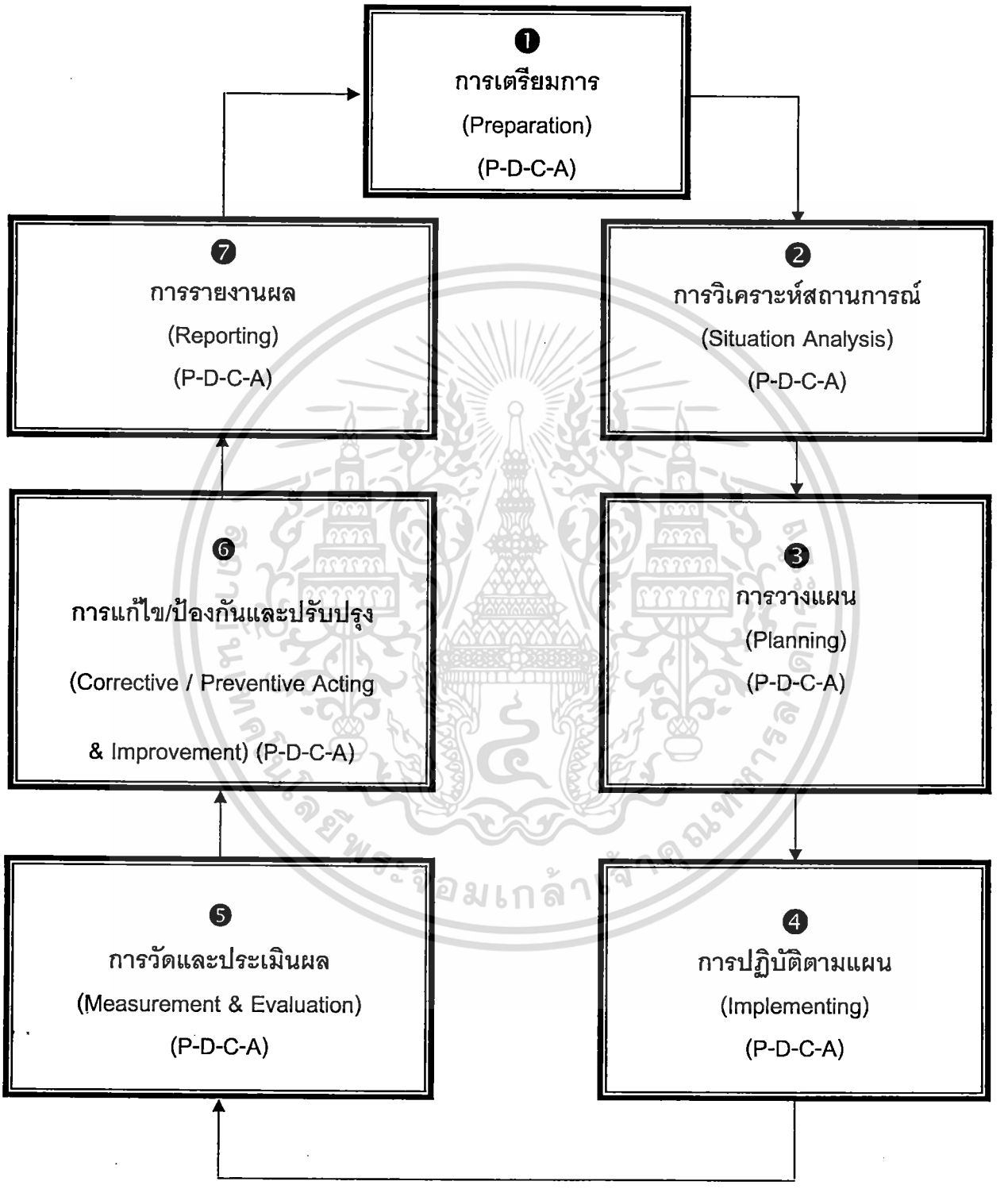
5. พัฒนาการทางคุณภาพของผู้เรียนและผู้สำเร็จการศึกษา

แนวทางการประเมินผล

ข้อมูลประกอบการตัดสิน	เกณฑ์การตัดสิน	
ประสิทธิผลของการประกันคุณภาพการบริหารงานวิชาการ พิจารณาจาก 1. มีการรายงานผลการประเมินคุณภาพการบริหารงานวิชาการประจำปีต่อกรรมการสถานศึกษาและสาธารณชน 2. มีการนำผลการประเมินประจำปีมาใช้ในการปรับปรุงการบริหารงานวิชาการให้ได้มาตรฐานและปรับปรุงแผนพัฒนาคุณภาพการบริหารงานวิชาการ 3. มีการปฏิบัติงานบริหารงานวิชาการโดยใช้ระบบคุณภาพ (PDCA) เป็นวงจรที่ต่อเนื่อง 4. มีนวัตกรรมที่พัฒนาขึ้นหรือมีการปฏิบัติที่ดี (Good Practice) หรือการเป็นแหล่งอ้างอิงของสถานศึกษาอื่น 5. ผู้เรียนและผู้สำเร็จการศึกษามีพัฒนาการทางคุณภาพสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง	ดีเยี่ยม	ดำเนินการครบทั้ง 5 ข้อ
	ดีมาก	ดำเนินการข้อ 1 - 4
	ดี	ดำเนินการข้อ 1 – 3
	พอใช้	ดำเนินการข้อ 1 - 2
	ปรับปรุง	ดำเนินการเพียงข้อ 1

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ขั้นตอนการบริหารคุณภาพงานวิชาการ

ภาพที่ 3 แสดงขั้นตอนการบริหารคุณภาพงานวิชาการในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ขั้นตอนที่ 1 การเตรียมการ (Preparation) โดยดำเนินการดังนี้คือ

สถานศึกษาเตรียมความพร้อมทางด้านทรัพยากรทางการบริหารต่าง ๆ ได้แก่ การออกแบบโครงสร้างการบริหารงานวิชาการ การจัดตั้งหน่วยงานรับผิดชอบ การกำหนดตัวบุคคลและ/หรือคณะกรรมการที่เกี่ยวข้องเพื่อทำหน้าที่รับผิดชอบบริหารและปฏิบัติงานวิชาการ การกำหนดงบประมาณ การสนับสนุนด้านอาคารและสถานที่ ตลอดจนสิ่งอำนวยความสะดวกและอุปกรณ์สำนักงานที่จำเป็นต่อการดำเนินงานวิชาการ

ขั้นตอนที่ 2 การวิเคราะห์สถานการณ์ (Situation Analysis) โดยดำเนินการดังนี้คือ

2.1 การศึกษาข้อมูลและสารสนเทศที่เกี่ยวข้อง

2.1.1 การศึกษาบริบทและ/หรือแนวโน้มของการเปลี่ยนแปลงทางด้านเศรษฐกิจ การเมือง สังคม เทคโนโลยี วัฒนธรรมของประเทศ และสังคมโลก

2.1.2 การศึกษากฎหมาย / ระเบียบ / กฎกระทรวง / มาตรฐานการศึกษาที่เกี่ยวข้อง / นโยบายของหน่วยงานต้นสังกัด และนโยบายของผู้บริหารสถานศึกษา

2.1.3 การศึกษาความพึงพอใจและความคาดหวังของผู้เกี่ยวข้องที่มีส่วนได้ส่วนเสียกับการบริหารงานวิชาการ เช่น สถานประกอบการ ผู้เรียน ผู้ปกครอง ผู้สอน ผู้บริหาร เป็นต้น

2.1.4 การศึกษาปรัชญา / วิสัยทัศน์ / วัตถุประสงค์ / พันธกิจ / นโยบาย และเป้าหมายของสถานศึกษา

2.2 การประเมินผลผลิต (Output) / ผลลัพธ์ (Outcome) ของการบริหารงานวิชาการกับเป้าหมาย (Target) ที่ตั้งไว้ในรอบปีที่ผ่านมาและ/หรือรอบระยะเวลาของแผนกลยุทธ์ด้านการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา

2.3 การศึกษาผลการประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษาจากรายงานการประเมินตนเอง (SAR) ของสถานศึกษาในปีการศึกษาที่ผ่านมาและ/หรือการศึกษาผลการประเมินคุณภาพภายนอกของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) ด้านที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานวิชาการ

2.4 การเปรียบเทียบผลผลิต (Output) / ผลลัพธ์ (Outcome) ของสถานศึกษากับสถานศึกษาคู่แข่งขันและ/หรือมาตรฐานของหน่วยงานต้นสังกัดและ/หรือเกณฑ์มาตรฐานของประเทศ

2.4 การวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค (SWOT Analysis) การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา

ขั้นตอนที่ 3 การวางแผน (Planning) โดยดำเนินการจัดทำแผน 2 ระดับ ดังนี้คือ

3.1 แผนระดับฝ่ายวิชาการ คือ แผนการบริหารคุณภาพงานวิชาการ (Academic Quality Management Plan) ซึ่งเป็นแผนที่แสดงให้เห็นภาพรวมของการบริหารงานวิชาการระยะยาว (ระยะเวลา 3-5 ปี) ที่สอดคล้องกับปรัชญา วิสัยทัศน์ และวัตถุประสงค์ของสถานศึกษา มีลักษณะเป็นแผนเชิงกลยุทธ์ (Strategic Planning) ที่ภายในสะท้อนให้เห็นถึงแนวคิดและแนวทางการบริหารงานวิชาการ โดยมีองค์ประกอบดังนี้คือ

3.1.1 วิสัยทัศน์ (Vision)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3.1.2 พันธกิจ (Mission Statement)

3.1.3 การวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค (SWOT Analysis)

3.1.4 กลยุทธ์การบริหารงานวิชาการ (Academic Management Strategy)

3.1.5 ตัวบ่งชี้คุณภาพ (Key Performance Indicator)

3.1.6 แนวทางการดำเนินงานวิชาการ (Guideline for Academic Management)

3.1.7 เป้าหมายเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ (Target : Qualitative and Quantitative)

3.1.8 โครงสร้างการบริหาร (Organization Structure)

3.1.9 หน้าที่ความรับผิดชอบ (Job Description)

3.1.10 กระบวนการบริหารงานวิชาการ (Academic Management Process)

3.2 แผนระดับหน่วยงานในฝ่ายวิชาการ คือ แผนเชิงปฏิบัติการ และ/หรือ แผนระยะสั้น (ระยะเวลา 1-3 ปี) ที่แสดงให้เห็นถึงรายละเอียดของแผนการบริหารงานของแต่ละหน่วยงานในฝ่ายวิชาการ ขั้นตอนการปฏิบัติงานวิชาการ วิธีการปฏิบัติงานวิชาการ กิจกรรมการปฏิบัติงานวิชาการ งบประมาณที่ใช้ในการดำเนินงาน โดยมีลักษณะของแผนต่าง ๆ ดังนี้คือ

3.2.1 แผนการบริหารหน่วยงาน (Unit Management Plan) ประกอบด้วยข้อมูลจากข้อ 3.1.1 – 3.1.10 เฉพาะในส่วนที่เกี่ยวข้องกับแต่ละหน่วยงานในฝ่ายวิชาการ

3.2.2 แผนขั้นตอนการปฏิบัติงาน (Work Procedure Plan) ซึ่งเป็นส่วนขยายของแผนการบริหารคุณภาพงานวิชาการ (Academic Quality Management Plan) โดยจะแสดงให้เห็นถึงขั้นตอนการปฏิบัติงานในลักษณะข้ามสายงาน (Cross Function) ที่แสดงให้เห็นว่าใคร ทำอะไร ที่ไหน เมื่อไหร่ ทำทำไม และทำอย่างไร (Who What Where When Why How) ของแต่ละกระบวนการบริหารงานวิชาการ (Academic Management Process) ของแต่ละหน่วยงานในฝ่ายวิชาการ

3.2.3 แผนวิธีการปฏิบัติงาน (Work Instruction Plan) ซึ่งเป็นส่วนขยายของแผนขั้นตอนการปฏิบัติงาน (Work Procedure Plan) โดยจะแสดงให้เห็นถึงวิธีการปฏิบัติงาน (How to do) โดยละเอียดในแต่ละขั้นตอนการปฏิบัติงานของแต่ละหน่วยงานในฝ่ายวิชาการ

3.2.4 แผนงบประมาณ (Budget Plan) ที่แสดงให้เห็นถึงการใช้งบประมาณในแต่ละแผนงาน / โครงการ / กิจกรรม ของแต่ละหน่วยงานในฝ่ายวิชาการ

3.2.5 ปฏิทินปฏิบัติงาน (Schedule Plan) แต่ละภาคเรียน/ปีการศึกษาของแต่ละหน่วยงานในฝ่ายวิชาการ

ขั้นตอนที่ 4 การปฏิบัติงานตามแผน (Implementing) โดยดำเนินการดังนี้คือ

4.1 การพัฒนาบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานวิชาการ (Staff Development) ด้วยการฝึกอบรม / สัมมนา / ประชุมชี้แจง ได้แก่ 1) กลุ่มผู้ปฏิบัติงาน (ระดับผู้บริหาร/ระดับผู้ปฏิบัติการ) และ 2) กลุ่มผู้ตรวจติดตามประเมินผล (ระดับผู้บริหาร/ระดับผู้ปฏิบัติการ) ทั้งนี้เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจ มีทักษะ และมีเจตคติที่ดีต่อการปฏิบัติงานวิชาการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4.2 การปฏิบัติงานตามแผนข้อ 3.1 และ 3.2 ของแต่ละหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานวิชาการ

4.3 การประสานงาน การกำกับติดตาม การอำนวยการ การสนับสนุนช่วยเหลือ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานวิชาการ

4.4 ทุกหน่วยงานดำเนินการจัดทำ จัดเก็บ และควบคุมร่องรอยหลักฐานที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติงานวิชาการตามแผนในข้อ 3.1 และ 3.2 ทั้งในรูปแบบของเอกสาร แฟ้มข้อมูลในคอมพิวเตอร์ และภาพถ่าย

4.5 ทุกหน่วยงานจัดระบบฐานข้อมูลและจัดทำเป็นสารสนเทศการปฏิบัติงานวิชาการ เพื่อบริการให้ผู้ปฏิบัติงานทุกระดับที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานวิชาการทั้งในระดับผู้บริหารและผู้ปฏิบัติงานได้เข้าถึงและใช้ประกอบการตัดสินใจและ/หรือการปฏิบัติงาน

ขั้นตอนที่ 5 การวัดและประเมินผล (Measurement & Evaluating) โดยดำเนินการดังนี้คือ

5.1 ศึกษาแผนตามข้อ 3.1 และ 3.2 โดยเฉพาะตัวบ่งชี้คุณภาพการบริหารงานวิชาการ (3.1.5) เป้าหมาย (3.1.6) ขั้นตอนการปฏิบัติงาน (Work Procedure Plan) วิธีการปฏิบัติงาน (Work Instruction Plan) ที่กำหนดไว้ของแต่ละหน่วยงาน

5.2 กำหนดวิธีการวัดผล (Measurement Method) เช่น ด้วยตนเอง (Self Auditing) ด้วยบุคลากรภายในองค์กร (Internal Auditor) ด้วยบุคลากรภายนอกองค์กร (External Auditor) ด้วยการเขียนรายงาน (Paper Reporting) ด้วยการจัดประชุม/สัมมนา/อภิปราย (Meeting/Seminar/Discussing) ด้วยการนำเสนอผลงาน (Presentation) เป็นต้น

5.3 กำหนดเครื่องมือวัดผล (Measurement Tool) เช่น แบบ Check List แบบ Rating Scale แบบ Opened-Ended แบบ Interview แบบ Test แบบ Observation เป็นต้น

5.4 กำหนดแหล่งข้อมูลที่จะเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แหล่งข้อมูลภายในสถานศึกษา เช่น ผู้เรียน เจ้าหน้าที่ ผู้สอน ผู้บริหาร เป็นต้น และ/หรือ แหล่งข้อมูลภายนอกสถานศึกษา เช่น ผู้ปกครอง ชุมชนรอบ ๆ สถานศึกษา สถานประกอบการ หน่วยงานภาครัฐ/เอกชน เป็นต้น

5.5 กำหนดวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล (Data Collecting)

5.6 กำหนดวิธีการวิเคราะห์ข้อมูล (Data Analysis)

5.7 กำหนดเกณฑ์และวิธีการประเมินผล (Criterion and Evaluation Method Setting)

5.8 ดำเนินการวัดผลและประเมินผล (Implementation for Measurement & Evaluation)

5.9 กำหนดวิธีการและรูปแบบของรายงานการประเมินผล

5.10 จัดทำและควบคุมร่องรอยหลักฐานการวัดและประเมินผล

ขั้นตอนที่ 6 การปฏิบัติการแก้ไข / ป้องกัน และการพัฒนา / ปรับปรุง (Corrective / Preventive Acting & Improvement) โดยดำเนินการดังนี้คือ

6.1 การปฏิบัติการแก้ไข (Corrective Acting)

6.1.1 การวิเคราะห์สาเหตุข้อบกพร่อง/ปัญหา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับใช้ในการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

6.1.2 การกำหนดวิธีการแก้ไขข้อบกพร่อง/ปัญหา

6.1.3 การลงมือปฏิบัติการแก้ไขข้อบกพร่อง/ปัญหา

6.1.4 การจัดทำและควบคุมร่องรอยหลักฐานการแก้ไขข้อบกพร่อง/ปัญหา

6.2 การปฏิบัติการป้องกัน (Preventive Acting)

6.2.1 การกำหนดวิธีการป้องกันข้อบกพร่อง/ปัญหา

6.2.2 การลงมือปฏิบัติการป้องกันข้อบกพร่อง/ปัญหา

6.2.3 การจัดทำและควบคุมร่องรอยหลักฐานการป้องกันข้อบกพร่อง/ปัญหา

6.3 การปรับปรุง (Improvement)

6.3.1 วิเคราะห์ผลการปฏิบัติงาน

6.3.2 พิจารณาทบทวนเป้าหมาย แผนงาน แผนขั้นตอนการปฏิบัติงาน แผนวิธีการปฏิบัติงาน และพัฒนาให้มีคุณภาพสูงขึ้นกว่าเดิม

6.3.3 การจัดทำและควบคุมร่องรอยหลักฐานการพัฒนา / ปรับปรุง

ขั้นตอนที่ 7 การรายงานผล (Reporting) โดยดำเนินการดังนี้คือ

7.1 จัดทำสรุปรายงานผลการประเมินคุณภาพการบริหารงานวิชาการ

7.2 รายงานผลการดำเนินงานแก่ผู้บริหารตามสายงาน

7.3 แจกจ่าย / เผยแพร่ ผลการประเมินคุณภาพการบริหารงานวิชาการแก่บุคลากรภายในฝ่ายวิชาการ และสาธารณชน

7.4 จัดเก็บร่อยรอยหลักฐานการรายงานผลการดำเนินงาน

7.5 จัดระบบข้อมูลและสารสนเทศ เพื่อนำไปสู่การจัดการความรู้ด้านการบริหารงานวิชาการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาคผนวก ก.

ตารางแสดงความสัมพันธ์ระหว่างตัวบ่งชี้คุณภาพการบริหารงานวิชาการโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนกับตัวบ่งชี้คุณภาพของการประเมินคุณภาพภายในของ สอศ. (พ.ศ.2553) , การประเมินคุณภาพภายนอกของ สมศ. (พ.ศ.2554 – 2558) การประเมินรางวัลโรงเรียนพระราชทานของ สอศ. (พ.ศ.2553) และเกณฑ์คุณภาพการศึกษาเพื่อการดำเนินการที่เป็นเลิศของ สกอ. (พ.ศ.2552 - 2553)

การบริหารงานวิชาการ โรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน		การประเมินคุณภาพภายใน ของ สอศ. (พ.ศ. 2553)		การประเมินคุณภาพภายนอก ของ สมศ. (พ.ศ. 2554 – 2558)		การประเมินรางวัลพระราชทาน ของ สอศ. (พ.ศ. 2553)		เกณฑ์คุณภาพการศึกษาเพื่อการดำเนินงานที่เป็นเลิศของ สกอ. (พ.ศ..2553)	
ที่	ชื่อตัวบ่งชี้	ที่	ชื่อตัวบ่งชี้	ที่	ชื่อตัวบ่งชี้	ที่	ชื่อตัวบ่งชี้	ที่	ชื่อตัวบ่งชี้
ความพึงพอใจและความคาดหวังของผู้เกี่ยวข้องที่มีส่วนได้ส่วนเสีย									
1.	ระดับความพึงพอใจของสถานประกอบการที่มีต่อผู้สำเร็จการศึกษา	12	ระดับความพึงพอใจของสถานประกอบการที่มีต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้สำเร็จการศึกษา	15	ผลการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน	6.2	อัตราการมีงานทำและความพึงพอใจของผู้ใช้บริการ	3.2	เสียงของลูกค้า
2.	ระดับความพึงพอใจของสถานประกอบการที่มีต่อผู้เรียนที่เข้าฝึกประสบการณ์วิชาชีพ/ฝึกงาน	-	-	-	-	-	-	3.2	เสียงของลูกค้า
3.	ระดับความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อกระบวนการจัดการเรียนการสอนของผู้สอน	16	ระดับความพึงพอใจของผู้เรียนต่อคุณภาพการสอนของผู้สอน	16	ผลการพัฒนาครู	2.2	การพัฒนาการเรียนการสอน	3.2	เสียงของลูกค้า
4.	ระดับความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อการใช้ทรัพยากรการเรียนการสอน	19	ระดับความเหมาะสมในการจัดอาคารเรียน อาคารประกอบ ห้องเรียน ห้องปฏิบัติการ โรงฝึกงาน พื้นที่ฝึกปฏิบัติงานเหมาะสมกับวิชาที่เรียน มีบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้และเกิดประโยชน์สูงสุด	-	-	-	-	3.2	เสียงของลูกค้า
5.	ระดับความพึงพอใจของบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา	-	-	-	-	-	-	3.2	เสียงของลูกค้า
การมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้องที่มีส่วนได้ส่วนเสีย									
6.	จำนวนครั้งในการระดมทรัพยากรจากแหล่งต่าง ๆ เพื่อสนับสนุนการจัดการศึกษา	24	จำนวนครั้งหรือปริมาณในการระดมทรัพยากรจากแหล่งต่าง ๆ ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา เพื่อสนับสนุนการจัดการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ	18	การสร้างการมีส่วนร่วม และการขยายโอกาสทางการศึกษา	4.1	การมีส่วนร่วมของชุมชนต่อการจัดการศึกษา	3.1	การมุ่งเน้นลูกค้า

การบริหารงานวิชาการ โรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน		การประเมินคุณภาพภายใน ของ สอศ. (พ.ศ. 2553)		การประเมินคุณภาพภายนอก ของ สมศ. (พ.ศ. 2554 – 2558)		การประเมินรางวัลพระราชทาน ของ สอศ. (พ.ศ. 2553)		เกณฑ์คุณภาพการศึกษาเพื่อการดำเนินงานที่เป็นเลิศของ สกอ. (พ.ศ..2553)	
ที่	ชื่อตัวบ่งชี้	ที่	ชื่อตัวบ่งชี้	ที่	ชื่อตัวบ่งชี้	ที่	ชื่อตัวบ่งชี้	ที่	ชื่อตัวบ่งชี้
7.	จำนวนสถานประกอบการที่มีการจัดการศึกษาร่วมกับสถานศึกษา	25	จำนวนสถานประกอบการที่มีการจัดการศึกษาร่วมกับสถานศึกษาจัดการศึกษาระบบทวิภาคีและระบบปกติ	18	การสร้างการมีส่วนร่วม และการขยายโอกาสทางการศึกษา	4.1	การมีส่วนร่วมของชุมชนต่อการจัดการศึกษา	3.1	การมุ่งเน้นลูกค้า
8.	จำนวนผู้เชี่ยวชาญ ผู้ทรงคุณวุฒิ หรือภูมิปัญญาท้องถิ่น ที่มีส่วนร่วมในการพัฒนาผู้เรียน	26	จำนวนคน – ชั่วโมง ของผู้เชี่ยวชาญ ผู้ทรงคุณวุฒิ หรือภูมิปัญญาท้องถิ่นที่มีส่วนร่วมในการพัฒนาผู้เรียน	18	การสร้างการมีส่วนร่วม และการขยายโอกาสทางการศึกษา	4.1	การมีส่วนร่วมของชุมชนต่อการจัดการศึกษา	3.1	การมุ่งเน้นลูกค้า
ทรัพยากรการเรียนการสอน									
9.	ระดับความเหมาะสมและเพียงพอของเครื่องคอมพิวเตอร์ในแต่ละสาขาวิชา	18	ระดับความเหมาะสมและเพียงพอของระบบคอมพิวเตอร์ในแต่ละสาขาวิชา	17	การพัฒนาสถานศึกษาให้เป็นแหล่งการเรียนรู้	2.5	การพัฒนาแหล่งการเรียนรู้	3.1	การมุ่งเน้นลูกค้า
10.	ระดับความเหมาะสมและเพียงพอของห้องเรียน ห้องปฏิบัติการ โรงฝึกงาน และพื้นที่ฝึกปฏิบัติ	19	ระดับความเหมาะสมในการจัดอาคารเรียน อาคารประกอบ ห้องเรียน ห้องปฏิบัติการ โรงฝึกงาน พื้นที่ฝึกปฏิบัติงานเหมาะสมกับวิชาที่เรียน มีบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้และเกิดประโยชน์สูงสุด	17	การพัฒนาสถานศึกษาให้เป็นแหล่งการเรียนรู้	2.5	การพัฒนาแหล่งการเรียนรู้	3.1	การมุ่งเน้นลูกค้า
11.	ระดับความเหมาะสมและเพียงพอของศูนย์วิทยบริการและ/หรือแหล่งเรียนรู้	20	ระดับความเหมาะสมในการจัดศูนย์ วิทยบริการให้เหมาะสมกับวิชาที่เรียนมีบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้และเกิดประโยชน์สูงสุด	17	การพัฒนาสถานศึกษาให้เป็นแหล่งการเรียนรู้	2.5	การพัฒนาแหล่งการเรียนรู้	3.1	การมุ่งเน้นลูกค้า
12.	ระดับความเหมาะสมและเพียงพอของครุภัณฑ์ เครื่องมือ อุปกรณ์ วัสดุฝึก	21	ระดับความเหมาะสมในการจัดให้มีครุภัณฑ์และอุปกรณ์	17	การพัฒนาสถานศึกษาให้เป็นแหล่งการเรียนรู้	2.2	การพัฒนาการเรียนการสอน	3.1	การมุ่งเน้นลูกค้า
13.	ระดับความเหมาะสมของความปลอดภัยของสภาพแวดล้อมและสิ่งอำนวยความสะดวก	22	ระดับคุณภาพการจัดระบบความปลอดภัยของสภาพแวดล้อมสิ่งอำนวยความสะดวกที่เอื้อต่อการเรียนรู้ในสาขาวิชา/สาขางาน	-	-	3.4	การบริหารงานอาคารสถานที่	3.1	การมุ่งเน้นลูกค้า
14.	ร้อยละของบุคลากรที่รับผิดชอบงานวิชาการที่ได้รับการพัฒนาตามหน้าที่ที่รับผิดชอบ	23	ร้อยละของบุคลากรภายในสถานศึกษาที่ได้รับการพัฒนาตามหน้าที่ที่รับผิดชอบ	10 16	ผลการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา ผลการพัฒนาครู	5.4	การบริหารงานและการพัฒนาบุคลากร	5.1	การผูกใจผู้ปฏิบัติงาน
15.	อัตราส่วนของผู้สอนประจำที่มีคุณวุฒิทางวิชาชีพต่อผู้เรียนในแต่ละสาขาวิชา	27	อัตราส่วนของผู้สอนประจำที่มีคุณวุฒิด้านวิชาชีพต่อผู้เรียนในแต่ละสาขาวิชา	-	-	-	-	5.2	สภาพแวดล้อมในการทำงาน
16.	อัตราส่วนของผู้สอนประจำต่อผู้เรียน	28	อัตราส่วนของผู้สอนประจำต่อผู้เรียน	-	-	-	-	5.2	สภาพแวดล้อมในการทำงาน

การบริหารงานวิชาการ โรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน		การประเมินคุณภาพภายใน ของ สอศ. (พ.ศ. 2553)		การประเมินคุณภาพภายนอก ของ สมศ. (พ.ศ. 2554 – 2558)		การประเมินรางวัลพระราชทาน ของ สอศ. (พ.ศ. 2553)		เกณฑ์คุณภาพการศึกษาเพื่อการดำเนินงานที่เป็นเลิศของ สกอ. (พ.ศ..2553)	
ที่	ชื่อตัวบ่งชี้	ที่	ชื่อตัวบ่งชี้	ที่	ชื่อตัวบ่งชี้	ที่	ชื่อตัวบ่งชี้	ที่	ชื่อตัวบ่งชี้
การจัดการความรู้									
17.	ระดับคุณภาพของการจัดเก็บข้อมูลและสารสนเทศด้านการบริหารงานวิชาการ	42	ระดับคุณภาพของการจัดระบบสารสนเทศของสถานศึกษาเพื่อการบริหารจัดการและการจัดการความรู้ของสถานศึกษา	9	ผลการใช้ระบบฐานข้อมูลสารสนเทศในการบริหารจัดการ	3.1	การพัฒนาระบบข้อมูลและสารสนเทศ	4.2	การจัดการสารสนเทศ เทคโนโลยีสารสนเทศ และการจัดการความรู้
18.	ระดับคุณภาพของการนำข้อมูลและสารสนเทศไปใช้ในการบริหารงานวิชาการ	42	ระดับคุณภาพของการจัดระบบสารสนเทศของสถานศึกษาเพื่อการบริหารจัดการและการจัดการความรู้ของสถานศึกษา	9	ผลการใช้ระบบฐานข้อมูลสารสนเทศในการบริหารจัดการ	3.1	การพัฒนาระบบข้อมูลและสารสนเทศ	4.2	การจัดการสารสนเทศ เทคโนโลยีสารสนเทศ และการจัดการความรู้
19.	ระดับคุณภาพของการจัดการความรู้ทางการบริหารงานวิชาการ	42	ระดับคุณภาพของการจัดระบบสารสนเทศของสถานศึกษาเพื่อการบริหารจัดการและการจัดการความรู้ของสถานศึกษา	-	-	-	-	4.2	การจัดการสารสนเทศ เทคโนโลยีสารสนเทศ และการจัดการความรู้
การบริหารหลักสูตร									
20.	ร้อยละของหลักสูตรระดับสาขาวิชา/สาขางานที่พัฒนาแบบฐานสมรรถนะ	14	ร้อยละของหลักสูตรฐานสมรรถนะที่มีคุณภาพ	-	-	2.1	การพัฒนาหลักสูตร	3.1	การมุ่งเน้นลูกค้า
21.	ร้อยละของหลักสูตรระดับรายวิชาที่พัฒนาแบบฐานสมรรถนะ	15	ร้อยละของแผนการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ	-	-	2.1	การพัฒนาหลักสูตร	3.1	การมุ่งเน้นลูกค้า
22.	จำนวนของหลักสูตรพิเศษหรือหลักสูตรระยะสั้นที่จัดเพิ่มเติมให้กับผู้เรียนแต่ละสาขาวิชา/สาขางาน	-	-	-	-	-	-	3.1	การมุ่งเน้นลูกค้า
การจัดการเรียนการสอน									
23.	ร้อยละของรายวิชาที่จัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญโดยใช้งานอาชีพเป็นฐาน (Work based Learning)	-	-	7	ผู้เรียนได้รู้จากประสบการณ์จริง	2.2	การพัฒนาการเรียนการสอน	3.1	การมุ่งเน้นลูกค้า
24.	ร้อยละของรายวิชาที่จัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญแบบบูรณาการคุณธรรมจริยธรรม และ/หรือ บูรณาการความรู้จากรายวิชาต่าง ๆ (Integrated Learning)	15	ร้อยละของแผนการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ	-	-	2.2	การพัฒนาการเรียนการสอน	3.1	การมุ่งเน้นลูกค้า

การบริหารงานวิชาการ โรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน		การประเมินคุณภาพภายใน ของ สอศ. (พ.ศ. 2553)		การประเมินคุณภาพภายนอก ของ สมศ. (พ.ศ. 2554 – 2558)		การประเมินรางวัลพระราชทาน ของ สอศ. (พ.ศ. 2553)		เกณฑ์คุณภาพการศึกษาเพื่อการดำเนินงานที่เป็นเลิศของ สกอ. (พ.ศ..2553)	
ที่	ชื่อตัวบ่งชี้	ที่	ชื่อตัวบ่งชี้	ที่	ชื่อตัวบ่งชี้	ที่	ชื่อตัวบ่งชี้	ที่	ชื่อตัวบ่งชี้
25.	ร้อยละของรายวิชาที่จัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญโดยมุ่งเน้นการสร้างองค์ความรู้และชิ้นงานด้วยตนเอง (Constructionism & Constructivism Learning)	15	ร้อยละของแผนการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ	4	ผลงานที่เป็นโครงงานทางวิชาชีพ หรือสิ่งประดิษฐ์ของผู้เรียนที่ได้นำไปใช้ประโยชน์	2.2	การพัฒนาการเรียนการสอน	3.1	การมุ่งเน้นลูกค้า
26.	ร้อยละของรายวิชาที่ใช้สื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยี ประกอบการจัดการเรียนการสอน	15	ร้อยละของแผนการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ	-	-	2.2	การพัฒนาการเรียนการสอน	3.1	การมุ่งเน้นลูกค้า
27.	ร้อยละของรายวิชาที่จัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรรายวิชาเพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน	32	จำนวนครั้งและประเภทของกิจกรรมที่ส่งเสริมด้านวิชาการ คุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมที่ดีงามในวิชาชีพ ทั้งด้านบุคลิกภาพและมนุษยสัมพันธ์	15	ผลการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน	2.4	การพัฒนากิจการนักศึกษา	3.1	การมุ่งเน้นลูกค้า
		33	จำนวนครั้งและประเภทของกิจกรรมที่ส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม วัฒนธรรมประเพณี และทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม						
28.	จำนวนของรายวิชาที่จัดกิจกรรม/โครงการที่ให้บริการวิชาชีพและ/หรือวิชาการต่อชุมชน/สังคม	34	จำนวนและประสิทธิผลของกิจกรรม/โครงการที่ให้บริการวิชาชีพและฝึกทักษะวิชาชีพ	6	ผลการให้บริการวิชาการและวิชาชีพที่ส่งเสริมการพัฒนาทักษะของผู้เรียน	4.2	ความร่วมมือกันระหว่างสถานศึกษากับชุมชน	3.1	การมุ่งเน้นลูกค้า
29.	ร้อยละของคะแนนเฉลี่ยผลการนิเทศการจัดการเรียนการสอนของผู้สอนต่อภาคการศึกษา	15	ร้อยละของแผนการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ	16	ผลการพัฒนาครู	2.2	การพัฒนาการเรียนการสอน	5.1	การผูกใจผู้ปฏิบัติงาน
การวัดผลและประเมินผล									
30.	ร้อยละของรายวิชาที่ใช้เครื่องมือวัดและประเมินผลการเรียนที่มีคุณภาพและหลากหลาย	15	ร้อยละของแผนการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ	-	-	2.3	การพัฒนาระบบการวัดและประเมินผลการเรียน	4.1	การวัด วิเคราะห์ และปรับปรุงผลการดำเนินการขององค์การ
31.	ร้อยละของรายวิชาที่กำหนดเกณฑ์การตัดสินผลการเรียนที่ช่วยยกระดับความสามารถของผู้เรียน	-	-	-	-	2.3	การพัฒนาระบบการวัดและประเมินผลการเรียน	4.1	การวัด วิเคราะห์ และปรับปรุงผลการดำเนินการขององค์การ

การบริหารงานวิชาการ โรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน		การประเมินคุณภาพภายใน ของ สอศ. (พ.ศ. 2553)		การประเมินคุณภาพภายนอก ของ สมศ. (พ.ศ. 2554 – 2558)		การประเมินรางวัลพระราชทาน ของ สอศ. (พ.ศ. 2553)		เกณฑ์คุณภาพการศึกษาเพื่อการดำเนินงานที่เป็นเลิศของ สกอ. (พ.ศ..2553)	
ที่	ชื่อตัวบ่งชี้	ที่	ชื่อตัวบ่งชี้	ที่	ชื่อตัวบ่งชี้	ที่	ชื่อตัวบ่งชี้	ที่	ชื่อตัวบ่งชี้
32.	ร้อยละของรายวิชาที่มีระบบการรายงานความก้าวหน้าทางการเรียนต่อผู้เรียน ผู้ปกครองและชุมชน	-	-	-	-	2.3	การพัฒนาระบบการวัดและประเมินผลการเรียน	4.1	การวัด วิเคราะห์ และปรับปรุงผลการดำเนินการขององค์การ
33.	ร้อยละของรายวิชาที่นำข้อมูลจากผลการเรียนไปพัฒนาผู้เรียน พัฒนาการสอน และพัฒนาหลักสูตร	15	ร้อยละของแผนการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ	-	-	2.3	การพัฒนาระบบการวัดและประเมินผลการเรียน	4.1	การวัด วิเคราะห์ และปรับปรุงผลการดำเนินการขององค์การ
34.	ร้อยละของรายวิชาที่ผู้เรียนมีเวลาเรียนไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 ของเวลาเรียนทั้งหมด	-	-	-	-	-	-	4.1	การวัด วิเคราะห์ และปรับปรุงผลการดำเนินการขององค์การ
การวิจัยและพัฒนา									
35.	จำนวนนวัตกรรม สิ่งประดิษฐ์ และโครงงานของผู้เรียนที่ได้ผลิตขึ้นต่อปีการศึกษา	36	จำนวนนวัตกรรม สิ่งประดิษฐ์ งานวิจัย และโครงงาน	4	ผลงานที่เป็นโครงงานทางวิชาชีพ หรือสิ่งประดิษฐ์ของผู้เรียนที่ได้นำไปใช้ประโยชน์	2.6	การค้นคว้า วิจัย การถ่ายทอดเทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการศึกษา	7.1	ผลลัพธ์ด้านการเรียนรู้ของผู้เรียน
						6.1	ผลงานทางวิชาการหรือผลงานวิจัยของครู และนักศึกษา		
36.	จำนวนนวัตกรรม สิ่งประดิษฐ์ และงานวิจัยของผู้สอนที่ได้ผลิตขึ้นต่อปีการศึกษา	36	จำนวนนวัตกรรม สิ่งประดิษฐ์ งานวิจัย และโครงงาน	5	ผลงานที่เป็นนวัตกรรม สิ่งประดิษฐ์ สร้างสรรค์ หรืองานวิจัยของครูที่ได้นำไปใช้ประโยชน์	2.6	การค้นคว้า วิจัย การถ่ายทอดเทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการศึกษา	7.4	ผลลัพธ์ด้านการมุ่งเน้นผู้ปฏิบัติงาน
						6.1	ผลงานทางวิชาการหรือผลงานวิจัยของครู และนักศึกษา		
37.	จำนวนนวัตกรรม สิ่งประดิษฐ์ และโครงงานของผู้เรียนที่ได้นำไปใช้ประโยชน์ทางวิชาชีพและ/หรือได้รับการเผยแพร่ระดับชาติ	37	จำนวนนวัตกรรม สิ่งประดิษฐ์ งานวิจัย โครงงาน ที่มีประโยชน์ทางวิชาชีพและ/หรือได้รับการเผยแพร่ระดับชาติ	4	ผลงานที่เป็นโครงงานทางวิชาชีพ หรือสิ่งประดิษฐ์ของผู้เรียนที่ได้นำไปใช้ประโยชน์	2.6	การค้นคว้า วิจัย การถ่ายทอดเทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการศึกษา	7.1	ผลลัพธ์ด้านการเรียนรู้ของผู้เรียน
						6.1	ผลงานทางวิชาการหรือผลงานวิจัยของครู และนักศึกษา		

การบริหารงานวิชาการ โรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน		การประเมินคุณภาพภายใน ของ สอศ. (พ.ศ. 2553)		การประเมินคุณภาพภายนอก ของ สมศ. (พ.ศ. 2554 – 2558)		การประเมินรางวัลพระราชทาน ของ สอศ. (พ.ศ. 2553)		เกณฑ์คุณภาพการศึกษาเพื่อการดำเนินงานที่เป็นเลิศของ สกอ. (พ.ศ..2553)	
ที่	ชื่อตัวบ่งชี้	ที่	ชื่อตัวบ่งชี้	ที่	ชื่อตัวบ่งชี้	ที่	ชื่อตัวบ่งชี้	ที่	ชื่อตัวบ่งชี้
38.	จำนวนนวัตกรรม สิ่งประดิษฐ์ และงานวิจัยของผู้สอนที่ได้นำไปใช้ประโยชน์ทางวิชาชีพและ/หรือได้รับการเผยแพร่ระดับชาติ	37	จำนวนนวัตกรรม สิ่งประดิษฐ์ งานวิจัย โครงงาน ที่มีประโยชน์ทางวิชาชีพและ/หรือได้รับการเผยแพร่ระดับชาติ	5	ผลงานที่เป็นนวัตกรรม สิ่งประดิษฐ์ สร้างสรรค์ หรืองานวิจัยของครูที่ได้นำไปใช้ประโยชน์	2.6	การค้นคว้า วิจัย การถ่ายทอดเทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการศึกษา	7.4	ผลลัพธ์ด้านการมุ่งเน้นผู้ปฏิบัติงาน
						6.1	ผลงานทางวิชาการหรือผลงานวิจัยของครู และนักศึกษา		
39.	ร้อยละของงบประมาณที่ใช้ในการสร้าง พัฒนา และเผยแพร่นวัตกรรม สิ่งประดิษฐ์ งานวิจัย และโครงงานของผู้สอนและผู้เรียน ต่องบดำเนินการ	38	ร้อยละของงบประมาณที่ใช้ในการสร้าง พัฒนา และเผยแพร่นวัตกรรม สิ่งประดิษฐ์ งานวิจัย และโครงงานต่องบดำเนินการ	-	-	-	-	7.3	ผลลัพธ์ด้านงบประมาณ การเงิน และตลาด
40.	จำนวนครั้งและช่องทางการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับนวัตกรรม สิ่งประดิษฐ์ งานวิจัย และโครงงานของผู้สอนและผู้เรียน	39	จำนวนครั้งและช่องทางการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับนวัตกรรม สิ่งประดิษฐ์ งานวิจัย และโครงงาน	-	-	6.1	ผลงานทางวิชาการหรือผลงานวิจัยของครู และนักศึกษา	4.2	การจัดการสารสนเทศ เทคโนโลยีสารสนเทศ และการจัดการความรู้
ด้านคุณภาพของผู้เรียนและผู้สำเร็จการศึกษา									
41.	ร้อยละของผู้เรียนที่ออกกลางคันเมื่อเทียบกับแรกเข้า	31	ร้อยละของผู้เรียนที่ออกกลางคันเมื่อเทียบกับแรกเข้า	-	-	-	-	7.1	ผลลัพธ์ด้านการเรียนรู้ของผู้เรียน
42.	ร้อยละของผู้เรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามเกณฑ์หลักสูตรที่กำหนดตามชั้นปี	1	ร้อยละของผู้เรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามเกณฑ์ที่กำหนดตามชั้นปี	-	-	1.2	นักศึกษามีความรู้ความสามารถและทักษะพื้นฐานที่จำเป็น	7.1	ผลลัพธ์ด้านการเรียนรู้ของผู้เรียน
43.	ร้อยละของผู้เรียนที่สามารถประยุกต์หลักการทางวิทยาศาสตร์ และคณิตศาสตร์ มาใช้แก้ปัญหาในการปฏิบัติงานอาชีพอย่างเป็นระบบ	3	ร้อยละของผู้เรียนที่สามารถประยุกต์หลักการทางวิทยาศาสตร์ และคณิตศาสตร์มาใช้แก้ปัญหาในการปฏิบัติงานอาชีพอย่างเป็นระบบ	-	-	1.2	นักศึกษามีความรู้ความสามารถและทักษะพื้นฐานที่จำเป็น	7.1	ผลลัพธ์ด้านการเรียนรู้ของผู้เรียน
44.	ร้อยละของผู้เรียนที่มีทักษะในการสื่อสารภาษาไทย ด้านการฟัง การอ่าน การเขียน และการสนทนา	4	ร้อยละของผู้เรียนที่มีทักษะในการสื่อสารด้านการฟัง การอ่าน การเขียน และการสนทนา ทั้งภาษาไทย และภาษาต่างประเทศ	-	-	1.2	นักศึกษามีความรู้ความสามารถและทักษะพื้นฐานที่จำเป็น	7.1	ผลลัพธ์ด้านการเรียนรู้ของผู้เรียน

การบริหารงานวิชาการ โรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน		การประเมินคุณภาพภายใน ของ สอศ. (พ.ศ. 2553)		การประเมินคุณภาพภายนอก ของ สมศ. (พ.ศ. 2554 – 2558)		การประเมินรางวัลพระราชทาน ของ สอศ. (พ.ศ. 2553)		เกณฑ์คุณภาพการศึกษาเพื่อการดำเนินงานที่เป็นเลิศของ สกอ. (พ.ศ..2553)	
ที่	ชื่อตัวบ่งชี้	ที่	ชื่อตัวบ่งชี้	ที่	ชื่อตัวบ่งชี้	ที่	ชื่อตัวบ่งชี้	ที่	ชื่อตัวบ่งชี้
45.	ร้อยละของผู้เรียนที่มีทักษะในการสื่อสารภาษาต่างประเทศ ด้านการฟัง การอ่าน การเขียน และการสนทนา	4	ร้อยละของผู้เรียนที่มีทักษะในการสื่อสารด้านการฟัง การอ่าน การเขียน และการสนทนา ทั้งภาษาไทย และภาษาต่างประเทศ	-	-	1.2	นักศึกษามีความรู้ความสามารถและทักษะพื้นฐานที่จำเป็น	7.1	ผลลัพธ์ด้านการเรียนรู้ของผู้เรียน
46.	ร้อยละของผู้เรียนที่มีความสามารถใช้ความรู้และเทคโนโลยีที่จำเป็นในการศึกษาค้นคว้าและปฏิบัติงานวิชาชีพได้อย่างเหมาะสม	5	ร้อยละของผู้เรียนที่มีความสามารถใช้ความรู้และเทคโนโลยีที่จำเป็นในการศึกษาค้นคว้าและปฏิบัติงานวิชาชีพได้อย่างเหมาะสม	-	-	1.2	นักศึกษามีความรู้ความสามารถและทักษะพื้นฐานที่จำเป็น	7.1	ผลลัพธ์ด้านการเรียนรู้ของผู้เรียน
47.	ร้อยละของผู้เรียนที่มีคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมที่ดีงามในวิชาชีพ มีบุคลิกภาพที่เหมาะสมและมนุษย์สัมพันธ์ที่ดี	6	ร้อยละของผู้เรียนที่มีคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมที่ดีงามในวิชาชีพ มีบุคลิกภาพที่เหมาะสมและมนุษยสัมพันธ์ที่ดี	15	ผลการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน	1.1	นักศึกษามีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์	7.1	ผลลัพธ์ด้านการเรียนรู้ของผู้เรียน
						1.3	นักศึกษามีบุคลิกภาพดี มีวุฒิภาวะทางอารมณ์ และมีสุนทรียภาพด้านศิลปะ		
48.	ร้อยละของผู้เรียนที่ได้รับรางวัลจากการแข่งขันทักษะวิชาการและ/หรือวิชาชีพจากหน่วยงานภายนอก	-	-	-	-	-	-	7.1	ผลลัพธ์ด้านการเรียนรู้ของผู้เรียน
49.	ร้อยละของผู้สำเร็จการศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามเกณฑ์การสำเร็จการศึกษา	7	ร้อยละของผู้สำเร็จการศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามเกณฑ์การสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ	-	-	1.2	นักศึกษามีความรู้ความสามารถและทักษะพื้นฐานที่จำเป็น	7.1	ผลลัพธ์ด้านการเรียนรู้ของผู้เรียน
		8	ร้อยละของผู้สำเร็จการศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามเกณฑ์การสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง	-	-	1.2	นักศึกษามีความรู้ความสามารถและทักษะพื้นฐานที่จำเป็น		
50.	ร้อยละของผู้สำเร็จการศึกษาที่ได้งานทำในสถานประกอบการ/ประกอบอาชีพอิสระ และศึกษาต่อภายใน 1 ปี	11	ร้อยละของผู้สำเร็จการศึกษาที่ได้งานทำในสถานประกอบการ/ประกอบอาชีพอิสระและศึกษาต่อภายใน 1 ปี	1	ผู้สำเร็จการศึกษาได้งานทำหรือประกอบอาชีพอิสระในสาขาที่เกี่ยวข้องภายใน 1 ปี	6.2	อัตราการมีงานทำและความพึงพอใจของผู้ใช้บริการ	7.1	ผลลัพธ์ด้านการเรียนรู้ของผู้เรียน

สถาบันพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

การบริหารงานวิชาการ โรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน		การประเมินคุณภาพภายใน ของ สอศ. (พ.ศ. 2553)		การประเมินคุณภาพภายนอก ของ สมศ. (พ.ศ. 2554 – 2558)		การประเมินรางวัลพระราชทาน ของ สอศ. (พ.ศ. 2553)		เกณฑ์คุณภาพการศึกษาเพื่อการดำเนินงานที่เป็นเลิศของ สกอ. (พ.ศ..2553)	
ที่	ชื่อตัวบ่งชี้	ที่	ชื่อตัวบ่งชี้	ที่	ชื่อตัวบ่งชี้	ที่	ชื่อตัวบ่งชี้	ที่	ชื่อตัวบ่งชี้
51.	ร้อยละของผู้สำเร็จการศึกษาที่ผ่านการทดสอบมาตรฐานวิชาชีพจากองค์กรที่เป็นที่ยอมรับ	9	ร้อยละของผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพที่ผ่านการประเมินมาตรฐานวิชาชีพ	3	ผู้เรียนผ่านการทดสอบมาตรฐานทางวิชาชีพ จากองค์กรที่เป็นที่ยอมรับ	1.2	นักศึกษามีความรู้ความสามารถและทักษะพื้นฐานที่จำเป็น	7.1	ผลลัพธ์ด้านการเรียนรู้ของผู้เรียน
		10	ร้อยละของผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงที่ผ่านการประเมินมาตรฐานวิชาชีพ	3	ผู้เรียนผ่านการทดสอบมาตรฐานทางวิชาชีพ จากองค์กรที่เป็นที่ยอมรับ	1.2	นักศึกษามีความรู้ความสามารถและทักษะพื้นฐานที่จำเป็น	7.1	ผลลัพธ์ด้านการเรียนรู้ของผู้เรียน
52.	ร้อยละของผู้สำเร็จการศึกษาที่สอบผ่านการทดสอบจากข้อสอบกลางของสำนักงานทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (สทศ.)	-	-	2	ผู้เรียนมีความรู้และทักษะที่จำเป็นในการทำงาน	-	-	7.1	ผลลัพธ์ด้านการเรียนรู้ของผู้เรียน
การบริหารงานเชิงระบบและการพัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่อง									
53.	ระดับคุณภาพการบริหารงานวิชาการของผู้บริหาร	40	ระดับคุณภาพการบริหารงานของผู้บริหารที่สอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์และการมีส่วนร่วมของประชาคมอาชีวศึกษา ด้วยความโปร่งใส ตรวจสอบได้	8	ผลการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการและผู้บริหารสถานศึกษา	3.2	การพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษา	1.1 1.2 7.6	การนำองค์การโดยผู้นำระดับสูง ธรรมภิบาลและความรับผิดชอบต่อสังคม ผลลัพธ์ด้านภาวะผู้นำ
54.	ระบบและกลไกในการประกันคุณภาพการบริหารงานวิชาการ	43	ระบบและกลไกในการประกันคุณภาพภายในที่ก่อให้เกิดการพัฒนาสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง	13	การพัฒนาสถานศึกษาจากผลการประเมินคุณภาพภายใน	3.5	การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายใน	2.1 2.2 4.1 6.1 6.2	การจัดทำกลยุทธ์ การนำกลยุทธ์ไปสู่การปฏิบัติ การวัด วิเคราะห์ และปรับปรุงผลการดำเนินการขององค์การ การออกแบบระบบงาน กระบวนการทำงาน
55.	ประสิทธิผลของการประกันคุณภาพการบริหารงานวิชาการ	44	ประสิทธิผลของประกันคุณภาพภายใน	14	ผลการพัฒนาตามปรัชญา ปณิธาน พันธกิจ และจุดเน้นและจุดเด่นของสถานศึกษา	3.5	การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายใน	7.1 7.2 7.3 7.4 7.5	ผลลัพธ์ด้านการเรียนรู้ของผู้เรียน ผลลัพธ์ด้านการมุ่งเน้นลูกค้า ผลลัพธ์ด้านงบประมาณ การเงินและการตลาด ผลลัพธ์ด้านการมุ่งเน้นผู้ปฏิบัติงาน ผลลัพธ์ด้านประสิทธิผลของกระบวนการ

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ – นามสกุล นายกิตติ รัตนราษี

วัน เดือน ปีเกิด 21 กรกฎาคม 2514

สถานที่อยู่ปัจจุบัน 46/559 หมู่ที่ 5 หมู่บ้านพฤกษา 3 ถนนบางรักพัฒนา ตำบลบางคูรัด อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี 11110

ประวัติการศึกษา

พ.ศ. 2529	มัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนเทพศิรินทร์
พ.ศ. 2532	มัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนเทพศิรินทร์
พ.ศ. 2536	ครุศาสตรบัณฑิต (พลศึกษา) จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
พ.ศ. 2538	ครุศาสตรมหาบัณฑิต (พลศึกษา) จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
พ.ศ. 2545	ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา) มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
พ.ศ. 2555	ครุศาสตร์อุตสาหกรรมดุษฎีบัณฑิต (การบริหารอาชีวศึกษา) สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ประวัติการทำงาน

พ.ศ. 2536-2538	ผู้ช่วยสอน (Teacher Assistant) ภาควิชาพลศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
พ.ศ. 2538-2541	หัวหน้าแผนกวิชาพื้นฐาน โรงเรียนเทคโนโลยีทีพีไอ จังหวัดระยอง
พ.ศ. 2542-2543	ผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่ฝ่ายวิชาการ โรงเรียนเทคโนโลยีลานนา จังหวัดเชียงใหม่
พ.ศ. 2543-2546	ผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ โรงเรียนพณิชยการเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ ผู้ช่วยผู้อำนวยการส่วนการศึกษา ศูนย์การศึกษานานาชาติ โรงเรียนพณิชยการเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่
พ.ศ. 2546-2553	ผู้ช่วยหัวหน้าฝ่ายวิชาการ และหัวหน้าสำนักประกันคุณภาพ โรงเรียนเทคโนโลยีสยาม (ช่างกลสยาม) จังหวัดกรุงเทพมหานคร
พ.ศ.2553-2555	รองผู้อำนวยการสำนักบริหารวิชาการ และ รักษาการรองผู้จัดการสำนักบริหารระบบคุณภาพ วิทยาลัยเทคโนโลยีปัญญาภิวัฒน์ จังหวัดนนทบุรี
พ.ศ.2555-ปัจจุบัน	ผู้อำนวยการสายงานปฏิบัติการศูนย์การเรียนปัญญาภิวัฒน์ และ รองผู้อำนวยการวิทยาลัยเทคโนโลยีปัญญาภิวัฒน์ จังหวัดนนทบุรี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้